

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO REPUBLIKE HRVATSKE

A-643/17

IZVJEŠĆE
DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA REPUBLIKE HRVATSKE
ZA 2017. GODINU

Zagreb, 23. travanj 2018.

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. PRAVNE I ORGANIZACIJSKE OSNOVE TE STANJE LJUDSKIH POTENCIJALA I MATERIJALNI UVJETI ZA RAD DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA	2
2.1. Pravne i organizacijske osnove.....	2
2.1.1. Državnoodvjetnička organizacija.....	2
2.1.2. Ovlasti i odgovornost Glavnog državnog odvjetnika, njegovih zamjenika te nižih državnih odvjetnika i zamjenika	3
2.1.3. Propisi koji uređuju postupanje i ovlasti državnih odvjetništava	4
2.1.3.1. Primjena novih i izmijenjenih propisa u radu kaznenih odjela	5
2.1.3.2. Izmjene građanskog procesnog zakonodavstva i njihov utjecaj na rad državnog odvjetništva u zastupanju Republike Hrvatske pred sudovima i upravnim tijelima.....	6
2.2. Suradnja državnog odvjetništva s drugim tijelima	7
2.2.1. Zajednički rad i suradnja s policijom i drugim državnim tijelima	7
2.2.2. Primjena članka 88a. Zakona o državnom odvjetništvu – suradnja državnih tijela s državnim odvjetništvom u zastupanju Republike Hrvatske pred sudovima i upravnim tijelima	8
2.3. Ljudski potencijali	9
2.4. Materijalno-financijski uvjeti.....	12
2.4.1. Odobrena sredstva za rad državnih odvjetništava.....	12
2.4.2. Ostvarena sredstva za rad državnih odvjetništava	13
2.4.3. Utjecaj odobrenih sredstava na zakonit i učinkoviti rad u 2017. godini	13
2.4.4. Procjena utjecaja nedostatka opreme i poslovnog prostora na učinkoviti rad u 2017. godini	14
3. RAD KAZNENIH ODJELA	20
3.1. Rad na kaznenim predmetima	20
3.1.1. Kretanje i struktura kriminaliteta.....	20
3.1.1.1. Poznati počinitelji kaznenih djela.....	20
3.1.1.1.1. Kretanje kriminaliteta poznatih počinitelja kaznenih djela	20
3.1.1.1.2. Struktura kriminaliteta poznatih počinitelja kaznenih djela	24
3.1.1.2. Nepoznati počinitelji kaznenih djela	28
3.1.1.2.1. Kretanje kriminaliteta nepoznatih počinitelja kaznenih djela	28
3.1.1.2.2. Struktura kriminaliteta nepoznatih počinitelja kaznenih djela	31
3.1.2. Kriminalitet odraslih osoba	32
3.1.2.1. Rad državnih odvjetništava i odluke u kaznenim predmetima.....	32
3.1.2.1.1. Odluka povodom prijave.....	34
3.1.2.1.2. Istraga i odluka po dovršenoj istrazi	39

3.1.2.1.3. Odluka povodom optuženja.....	43
3.1.2.1.4. Kaznene sankcije	45
3.1.2.1.5. Žalbeni postupak	50
3.1.2.2. Pojedina područja kriminaliteta.....	52
3.1.2.2.1. Kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva	52
3.1.2.2.1.1. Ratni zločini	52
3.1.2.2.1.2. Ostala kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva	55
3.1.2.2.1.3. Kaznena djela počinjena iz mržnje	56
3.1.2.2.2. Kaznena djela protiv života i tijela	58
3.1.2.2.3. Kaznena djela protiv ljudskih prava i temeljnih sloboda.....	64
3.1.2.2.4. Kaznena djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja	65
3.1.2.2.5. Kaznena djela protiv osobne slobode	66
3.1.2.2.6. Kaznena djela protiv privatnosti	68
3.1.2.2.7. Kaznena djela protiv spolne slobode	69
3.1.2.2.8. Kaznena djela protiv zdravlja ljudi	71
3.1.2.2.8.1. Kaznena djela vezana za zlouporabu droga	73
3.1.2.2.9. Kaznena djela protiv okoliša.....	75
3.1.2.2.10. Kaznena djela protiv opće sigurnosti	76
3.1.2.2.11. Kaznena djela protiv sigurnosti prometa	79
3.1.2.2.12. Kaznena djela protiv imovine.....	81
3.1.2.2.13. Kaznena djela protiv gospodarstva	83
3.1.2.2.14. Kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka	93
3.1.2.2.15. Kaznena djela krivotvorenja.....	94
3.1.2.2.17. Kaznena djela protiv službene dužnosti.....	96
3.1.2.2.17.1. Primjena Zakona o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije	103
3.1.2.2.18. Kaznena djela protiv pravosuđa.....	104
3.1.2.2.19. Kaznena djela protiv javnog reda.....	106
3.1.2.2.20. Kaznena djela protiv biračkog prava	107
3.1.2.2.21. Kaznena djela protiv Republike Hrvatske.....	108
3.1.3. Kaznenopravna zaštita djece.....	108
3.1.3.1. Kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanje djeteta i kaznena djela protiv spolne slobode	109
3.1.3.2. Kaznena djela protiv braka, obitelji i djece	110
3.1.3.3. Primjena Kaznenog zakona i Zakona o kaznenom postupku	112
3.1.4. Kriminalitet mlađih punoljetnih osoba	116
3.1.4.1. Kretanje i struktura kriminaliteta.....	117
3.1.5. Kriminalitet maloljetnika.....	119

3.1.5.1. Primjena Zakona o sudovima za mladež	119
3.1.5.2. Kretanje i struktura kriminaliteta	121
3.1.5.3. Odluke državnog odvjetnika za mladež i suda za mladež	122
3.1.5.4. Rad stručnih suradnika izvanpravne struke	124
3.1.6. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta	126
3.1.6.1. Kretanje i struktura predmeta iz nadležnosti Ureda	126
3.1.6.1.1. Rad u predmetima Ureda - općenito	126
3.1.6.2. Organizirani kriminalitet i korupcija	133
3.1.6.2.1. Organizirani kriminalitet	133
3.1.6.2.2. Koruptivna kaznena djela	136
3.1.6.2.2.2. Kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti	140
3.1.6.2.3. Zamrzavanje i oduzimanje imovinske koristi	142
3.1.6.2.4. Kapaciteti Ureda	143
3.1.7. Drugostupanjski kazneni postupak i postupak po izvanrednim pravnim lijekovima	145
3.1.7.1. Drugostupanjski kazneni postupak	145
3.1.7.2. Zaštita zakonitosti u kaznenim i prekršajnim postupcima i drugi izvanredni pravni lijekovi	146
3.1.8. Poduzimanje posebnih dokaznih radnji kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava građana	148
3.2. Odgovornost pravnih osoba za kaznena djela	150
3.3. Prekršajni postupak i drugi razni predmeti	155
4. RAD GRAĐANSKO-UPRAVNIH ODJELA	162
4.1. Kretanje i struktura građanskih i upravnih predmeta	162
4.1.1. Kretanje i struktura predmeta u radu (odnos 2013. - 2017. godine)	162
4.1.2. Struktura predmeta u odnosu na vrstu zastupanja	163
4.1.3. Pregled novih predmeta u 2017. godini prema državnom tijelu iz čijeg djelokruga proizlazi	164
4.2. Zastupanje Republike Hrvatske	164
4.2.1. Izvansudsko rješavanje sporova (članak 186.a ZPP-a)	165
4.2.2. Zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima i tijelima	168
4.2.2.1. Međunarodne arbitraže radi zaštite stranih ulaganja	168
4.2.2.1.1. Prijateljsko rješavanje spora prije pokretanja arbitraže radi zaštite stranih ulaganja	169
4.2.2.1.2. Zastupanje u arbitražnom postupku - uloga i postupanje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske	170
4.2.2.1.3. Izbor stranog odvjetničkog društva	173
4.2.2.1.4. Financijski troškovi	173
4.2.2.1.5. Kadrovska popunjenost	174
4.2.2.2. Zastupanje pred stranim sudovima i tijelima	174

4.2.3. Zastupanje Republike Hrvatske pred domaćim sudovima	175
4.2.3.1. Parnični predmeti	176
4.2.3.1.1. Parnični predmeti pred općinskim sudovima	178
4.2.3.1.2. Parnični predmeti pred trgovačkim sudovima	179
4.2.3.2. Rad i uspješnost u zastupanju u parničnim predmetima	179
4.2.3.2.1. Rad i uspjeh u zastupanju pred općinskim sudovima	180
4.2.3.2.2. Rad i uspjeh u zastupanju pred trgovačkim sudovima	182
4.2.3.3. Ovršni predmeti	183
4.2.3.4. Stečajni predmeti	187
4.2.3.4.1. Predmeti predstečajne nagodbe	190
4.2.3.5. Upravni sporovi	192
4.2.4. Upravni predmeti	194
4.2.5. Postupci određeni posebnim zakonima	196
4.2.5.1. Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine	196
4.2.5.2. Supotpis ugovora i izdavanje tabularne isprave	198
4.2.6. Pravna mišljenja	198
4.2.6.1. Pravna mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu	199
4.2.6.1.1. Pravna mišljenja na ugovore o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske	200
4.2.6.2. Pravna mišljenja po posebnim zakonima	200
4.2.6.2.1. Pravna mišljenja po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu	200
4.2.6.2.2. Pravna mišljenja po Zakonu o šumama	201
4.2.6.2.3. Pravna mišljenja po Zakonu o lovstvu	201
4.2.7. Pravna problematika	202
4.2.7.1. Postupci protiv Republike Hrvatske radi naknade štete	202
4.2.7.2. Postupci radi naplate potraživanja Republike Hrvatske s osnove vlasništva na nekretninama	203
4.2.7.3. Radni sporovi	205
4.2.7.4. Primjena Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije (u daljnjem tekstu Zakon o turističkom zemljištu)	206
4.2.7.4.1. Problematika kampova	206
4.2.7.4.2. Problematika turističkog zemljišta na kojem su izgrađeni hoteli i turistička naselja	207
4.2.7.4.3. Problematika primjene članka 33. Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije	207
4.2.7.5. Pomorsko dobro	208
4.2.7.6. Sporovi između jedinica lokalne samouprave i Republike Hrvatske	211
4.2.7.7. Stečaj potrošača	213
4.2.7.8. Raspolaganje i upravljanje poslovnim prostorima u vlasništvu Republike Hrvatske	214
4.2.7.9. Ostala pravna problematika	215
4.2.7.9.1. Naplata tražbina Republike Hrvatske u inozemstvu	215

4.2.7.10. Proces uknjižbe vlasništva i drugih stvarnih prava na Republiku Hrvatsku i općih dobara	216
4.2.7.10.1. Postupci izmjere, osnivanja i preoblikovanja zemljišnih knjiga	217
4.2.7.10.2. Uknjižba šuma i šumskog zemljišta	218
4.2.7.10.3. Uknjižba poljoprivrednog zemljišta.....	218
4.2.7.10.4. Upis pomorskog dobra	219
4.2.7.10.5. Upis zgrada i uknjižba vlasništva na stanovima i zgradama	220
4.2.7.10.6. Uknjižba javnih dobara u vlasništvu Republike Hrvatske.....	221
4.2.8. Rad na zaštiti zakonitosti u građanskim i upravnim predmetima.....	221
Ostali poslovi u građansko-upravnim odjelima.....	222
4.2.10. Financijski učinci rada i postupanja građansko-upravnih odjela.....	222
4.2.10.1. Procjena vrijednosti izvršenih pravnih radnji poduzetih tijekom 2017. godine radi zaštite imovine i imovinskih interesa Republike Hrvatske.....	222
5. MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ I SURADNJA	225
5.1. Međunarodna pravna pomoć i suradnja.....	225
5.1.2. Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima	226
5.3. Međunarodna suradnja.....	228
6. NADZOR NAD RADOM NIŽIH DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA.....	231
6.1. Oblici nadzora.....	231
6.1.1. Predmeti povodom pravnih lijekova	232
6.1.2. Pritužbe i predstavke.....	232
6.1.3. Pregledi rada nižih državnih odvjetništava	233
7. PRIJEDLOZI RADI POVEĆANJA UČINKOVITOSTI RADA I PROCJENA POTREBA	235
7.1. Propisi.....	235
7.2. Jačanje ljudskih potencijala.....	237
7.3. Poboljšanje materijalnih i finansijskih uvjeta rada	237
7.4. Ostalo	237
8. ZAKLJUČCI	239
9. Dodatak: tablice i grafikoni.....	242

1. UVOD

Na temelju članka 40. stavak 1. Zakona o državnom odvjetništvu (Narodne novine 76/09, 153/09, 116/10, 145/10, 57/11, 130/11, 72/13, 148/13, 33/15 i 82/15 – u daljnjem tekstu ZDO) Državno odvjetništvo Republike Hrvatske sačinilo je Izvješće o stanju i kretanju prijavljenog kriminaliteta u 2017. godini, o predmetima u svezi sa zaštitom imovinskih interesa Republike Hrvatske, pravnoj problematici u pojedinim područjima, pregledu organizacije i stanja kadra.

Ujedno, na temelju članka 40. stavka 2. ZDO, u ovom Izvješću upozorava se na stanje i djelovanje pravnog sustava, nedostatke u zakonodavstvu i unutarnjem poslovanju državnog odvjetništva, pri čemu se, gdje je to ocijenjeno potrebnim, daju i prijedlozi usmjereni daljnjem unapređenju rada na pojedinim područjima djelovanja državnih odvjetništava.

Slijedom navedenog, Izvješće za 2017. godinu sadrži prikaz stanja na pojedinom području rada iz djelokruga državnih odvjetništava, pregled tog rada, statističke pokazatelje po pojedinim tematskim cjelinama, pokazatelje o uspješnosti u postupcima te o materijalnom stanju i stanju kadrova državnog odvjetništva, dok, sukladno članku 125. Ustava Republike Hrvatske i članku 2. ZDO, ne sadrži podatke o pojedinim određenim predmetima.

Sve naprijed navedeno iznosi se u Izvješću kako bi sukladno članku 40. stavku 3. ZDO Hrvatski sabor, ako to ocijeni potrebnim, mogao zauzeti stajališta u svezi sa stanjem i kretanjem kriminaliteta i utvrditi obveze nadležnih ministarstava i drugih državnih tijela u cilju poboljšanja učinkovitost kaznenog progona i unaprjeđenja zaštite imovinskih interesa Republike Hrvatske.

Cjeloviti statistički pokazatelji o radu državnih odvjetništava te odgovarajući grafikoni, osim što se pojedini mogu naći u tekstualnom dijelu Izvješća kako bi se njima vizualizirali tamo izneseni navodi i ocjene stanja, dani su na kraju Izvješća i to prvenstveno s podacima iskazanim po područjima županijskih državnih odvjetništava.

U ovom se Izvješću izričaj državni odvjetnik koristi neutralno i odnosi se i na ženske i na muške osobe. Taj se izričaj koristi i za zamjenika državnog odvjetnika, osim kada je to isključeno s obzirom na kontekst u kojem je izričaj uporabljen.

2. PRAVNE I ORGANIZACIJSKE OSNOVE TE STANJE LJUDSKIH POTENCIJALA I MATERIJALNI UVJETI ZA RAD DRŽAVNOG ODVJETNIŠTVA

2.1. Pravne i organizacijske osnove

2.1.1. Državnoodvjetnička organizacija

Osnova za uređenje položaja i ovlasti državnog odvjetništva je odredba članka 125. stavka 1. Ustava Republike Hrvatske. Tom je ustavnom odredbom državno odvjetništvo određeno kao samostalno i neovisno pravosudno tijelo ovlašteno i dužno postupati protiv počinitelja kaznenih i drugih kažnjivih djela, poduzimati pravne radnje radi zaštite imovine Republike Hrvatske te podnositi pravna sredstva za zaštitu Ustava i prava.

Državno odvjetništvo, ili točnije državnoodvjetničku organizaciju u Republici Hrvatskoj čini ukupno 39 državnih odvjetništava: Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (DORH), Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK), 15 županijskih državnih odvjetništava i 22 općinska državna odvjetništva.

Zakonom o državnom odvjetništvu iz 2009. godine (Narodne novine 76/09, 153/09, 116/10, 145/10, 57/11, 130//11, 72/13, 148/13, 33/15 i 82/15) ustanovljeno je DORH, ali i detaljnije propisana državnoodvjetnička organizacija kao i ovlasti državnog odvjetnika i zamjenika državnog odvjetnika, izbor članova, nadležnost i rad Državnoodvjetničkog vijeća kao i druga područja bitna za rad državnog odvjetništva (primjerice ocjenjivanje državnoodvjetničkih dužnosnika, upućivanje i raspoređivanje u druga državna odvjetništva te domaća i međunarodna tijela, etički kodeks državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, i drugo). Pri tome, Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Narodne novine 76/09., 116/10, 145/10, 57/11, 136/12, 148/13 i 70/2017) propisano je osnivanje i ustrojstvo USKOK-a, kao posebnog državnog odvjetništva, mjesno nadležnog za područje cijele Republike Hrvatske za točno određena kaznena djela te razlike u ovlastima tog državnog odvjetništva u odnosu na ostala, redovna, županijska i općinska državna odvjetništva.

Redovna državna odvjetništva ustrojena su Zakonom o područjima i sjedištima državnih odvjetništava (NN 128/14). Neka općinska državna odvjetništva imaju i stalne službe koje djeluju izvan sjedišta državnog odvjetništva i u kojima se, gotovo beziznimno, postupa u građansko-upravnim predmetima. Jedino se temeljem odluke ministra pravosuđa, kao izuzetak, u Stalnoj službi u Metkoviću Općinskog državnog odvjetništva u Dubrovniku osim postupa i u kaznenim predmetima. No, u stvarnosti, zbog nedostatka prostornih mogućnosti za potpunim fizičkim objedinjavanjem kaznenih odjela zamjenici općinskih državnih odvjetnika u Općinskom državnom odvjetništvu u Puli – Pola (iz bivšeg Općinskog državnog odvjetništva u Pazinu), Općinskom državnom odvjetništvu u Vukovaru (iz bivšeg Općinskog državnog odvjetništva u Vinkovcima) i Općinskom državnom odvjetništvu u Šibeniku (iz bivšeg Općinskog državnog odvjetništva u Kninu) i nadalje su smješteni u prostorijama Stalne službe u Pazinu, Stalne službe u Vinkovcima odnosno Stalne službe u Kninu.

Zakonom o državnom odvjetništvu, Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta i Poslovníkom državnog odvjetništva propisano je ustrojstvo državnih odvjetništava. DORH ima četiri odjela: Kazneni odjel, Građansko-upravni odjel, Odjel za

unutarnji nadzor i Odjel za međunarodnu pravnu pomoć i suradnju. USKOK ima pet odjela: Odjel tužitelja (s odsjecima u Osijeku, Rijeci i Splitu), Odjel za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom, Odjel za istraživanje i dokumentaciju, Odjel za sprječavanje pojava korupcije i odnose s javnošću i Odjel za međunarodnu suradnju i zajedničke istrage. U svim ostalim, redovnim, županijskim i općinskim državnim odvjetništvima ustrojeni su kazneni i građansko-upravni odjeli, a u okviru nekih od tih odjela u pojedinom državnom odvjetništvu, ovisno o broju istovrsnih predmeta i broju državnoodvjetničkih dužnosnika koji na njima rade, i odsjeci za pojedino specifično pravno područje (primjerice odsjeci za gospodarstveni kriminalitet, maloljetnički kriminalitet i slično). Raspored državnoodvjetničkih dužnosnika, službenika i namještenika u odjele i druge ustrojbene jedinice pojedinog državnog odvjetništva obavlja se na kraju svake kalendarske godine za narednu godinu aktom člника državnog odvjetništva (godišnji raspored poslova).

Dodatno, Zakon o državnom odvjetništvu propisuje i mogućnost osnivanja odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom, osim za USKOK za koji je propisana obveza osnivanja tog Odjela. Glavni državni odvjetnik je svojom Općom uputom broj: O-4/2014 od 16. lipnja 2014. takvu obvezu propisao za županijska državna odvjetništva u Osijeku (za područja županijskih državnih odvjetništava u Osijeku, Bjelovaru, Vukovaru i Slavonskom Brodu), Rijeci (za područja županijskih državnih odvjetništava u Rijeci, Puli-Pola i Karlovcu), Splitu (za područja županijskih državnih odvjetništava u Splitu, Dubrovniku, Zadru i Šibeniku) i Zagrebu (za područja županijskih državnih odvjetništava u Zagrebu, Sisku, Varaždinu i Velikoj Gorici). Nakon donošenja Pravilnika o unutarnjem redu tih državnih odvjetništava i na njih dobivanja suglasnosti Ministarstva pravosuđa, Glavni je državni odvjetnik donio odluke kojima se u tim državnim odvjetništvima osnivaju odjeli za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom. Za USKOK je takva odluka donesena još 2014. godine.

Uz to, u županijskim državnim odvjetništvima u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu, sukladno Zakonu o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progona za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava, osnovani su specijalizirani odsjeci za rad na predmetima ratnih zločina. No, s obzirom na nedovoljan broj državnoodvjetničkih dužnosnika u usporedbi s brojem takvih kaznenih predmeta, sukladno mogućnosti koju propisuje naprijed navedeni Zakon, u rad na tu vrstu predmeta i u 2017. godini su odlukama Glavnog državnog odvjetnika redovito upućivani i državnoodvjetnički dužnosnici iz ostalih, ne nadležnih, županijskih državnih odvjetništava.

2.1.2. Ovlasti i odgovornost Glavnog državnog odvjetnika, njegovih zamjenika te nižih državnih odvjetnika i zamjenika

Državnoodvjetničko vijeće na osnovu propisanih mjerila i objektiviziranih kriterija (bodova iz ocjena ili pisanja radnji) imenuje sve državne odvjetnike i sve zamjenike državnih odvjetnika, izuzev Glavnog državnog odvjetnika i ravnatelja USKOK-a. Valja napomenuti da se zamjenici ravnatelja USKOK-a ne imenuju, već se na te dužnosti na određeno vrijeme, raspoređuju odlukama Glavnog državnog odvjetnika iz reda državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika.

Prilikom donošenja odluke Državnoodvjetničkog vijeća, mišljenja daju viši državni odvjetnik te kolegiji i čelnik državnog odvjetništva. Ta mišljenja nisu obvezujuća za Vijeće pa tako niti mišljenje Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske čak niti kada se imenuju

županijski državni odvjetnici ili zamjenici Glavnog državnog odvjetnika, koji su svi, u rukovođenju državnoodvjetničkom organizacijom, njegovi najbliži suradnici. Prilikom imenovanja mišljenju nadležnog državnog odvjetnika o profesionalnom integritetu i prethodnom radu kandidata (stručnosti, urednost u izvršavanju povjerenih zadaća, sposobnosti u upravljanju državnim odvjetništvom) a posebice kada se radi o imenovanima na dužnosti kojima kao zakonski uvjet prethodi već raniji, duži, pravosudni staž koji nije adekvatno mjerljiv kroz ocjenu obnašanja dužnosti koja se odnosi na dvogodišnje (državni odvjetnici) ili maksimalno trogodišnje (zamjenici državnih odvjetnika) razdoblje, trebalo bi dati odgovarajući značaj, izražen kroz objektivni kriterij dodatnih bodova, ili pak, a uzimajući u obzir da Ustav Republike Hrvatske jedino ovlašćuje Državnoodvjetničko vijeće da imenuje zamjenike državnih odvjetnika, postupak imenovanja čelnika državnih odvjetnika staviti u nadležnost Glavnog državnog odvjetnika.

Iako je državno odvjetništvo strogo hijerarhijski uređena organizacija, Glavni državni odvjetnik kao niti drugi čelnik državnog odvjetništva nisu ovlašteni i ne mogu odlučivati o svakom pitanju koje se pojavi unutar državnoodvjetničke organizacije. Prvenstveno pravilo u radu državnog odvjetništva je da je svaki državni odvjetnik i zamjenik državnog odvjetnika samostalan u svojem radu i odgovoran za taj rad te za odluke koje donosi u konkretnom predmetu. Izuzetno, ta se samostalnost može ograničiti od strane čelnika državnog odvjetništva ili čelnika višeg državnog odvjetništva davanjem pisanog i obrazloženog obvezatnog naputka za postupanje sukladno članku 54. Zakona o državnom odvjetništvu, i to jedino kada je davanje takvog naputka potrebno radi jedinstvene (znači u okvirima cjelokupne državnoodvjetničke organizacije) primjene zakona. Pri tome, sukladno odredbi članka 9. stavka 2. Zakona o državnom odvjetništvu, Glavni državni odvjetnik ima ovlasti nadređenog državnog odvjetnika isključivo u području državnoodvjetničke uprave.

U postupcima u kojima sudjeluje kao stranka, državnom odvjetniku pripada onoliko prava i ovlasti koliko mu ih daje određeni postupovni zakon, uglavnom kao stranke u postupku, uz izuzetak kaznenog postupka kada je tijekom istrage on taj koji vodi postupak. Ali i tada u odnosu na sva ona pitanja kojima se zadire u temeljna prava i slobode građana, uključujući pri tome i prava na obranu, pod sudskim nadzorom.

2.1.3. Propisi koji uređuju postupanje i ovlasti državnih odvjetništava

Tijekom ovog izvještajnog razdoblja, a u odnosu na propise, posebice one zakonske snage, kojima se uređuje postupanje i ovlasti državnih odvjetništava u raznoraznim postupcima u kojima sudjeluju bilo kada postupaju protiv počinitelje kaznenih i drugih kažnjivih djela, odnosno u cilju zaštite imovine Republike Hrvatske, ili, pak, štiteći Ustav Republike Hrvatske i zakonitost, aktivnost zakonodavca je bila velika.

Kada govorimo o propisima iz područja kaznenog prava, bilo da se radi o kaznenom materijalnom bilo o kaznenom postupovnom pravu, izmjene tih zakona prvenstveno su uvjetovane članstvom Republike Hrvatske u Europskoj uniji i zakonodavnom aktivnošću Unije te prenošenjem tog zakonodavstva i kaznenopravnih standarda uspostavljenih u judikaturi međunarodnih sudova u hrvatsko kazneno zakonodavstvo.

Stoga nije sporno da će se takve zakonodavne aktivnosti nastaviti i u idućem razdoblju.

Upravo stoga, a kako bi se državnoodvjetnička organizacija kvalitetno pripremila na njihovu primjenu, prvenstveno je potrebno osiguravati konstantnu edukaciju. Kako u okviru samog državnog odvjetništva, tako i u okviru Pravosudne akademije, ali i u suradnji s inozemnim partnerima Pravosudne akademije. Nikako se pri tome ne smije zaboraviti niti na literaturu koja prati te zakonodavne inicijative, redovito stvaranje i praćenje sudske prakse domaćih sudova i Suda EU i Europskog suda za ljudska prava, ali i povećanje broja državnoodvjetničkih dužnosnika i službenika uz osiguranje za njih svih potrebnih materijalnih uvjeta.

2.1.3.1. Primjena novih i izmijenjenih propisa u radu kaznenih odjela

Kao što je to već naprijed navedeno, u 2017. godini bilo je značajnih izmjena važećih i donošenju novih materijalnopравни i postupovnih propisa koji su od utjecaja na rad kaznenih odjela državnih odvjetništava.

Tako su u 2017. godini doneseni;

- Zakon o dopuni Zakona o pravnim posljedicama osude, kaznenoj evidenciji i rehabilitaciji (Narodne novine broj 32/17),
- Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji (Narodne novine broj 70/17),
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine broj 70/17),
- Zakon o prestanku važenja Zakona o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem (Narodne novine broj 70/17),
- Zakon o izmjeni Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Narodne novine broj 70/17),
- Zakon o dopuni Zakona o zaštiti svjedoka (Narodne novine broj 73/17),
- Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona (Narodne novine broj 101/17),
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije (Narodne novine broj 102/17) te
- Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Narodne novine broj 108/17)

S obzirom na to da je većina naprijed navedenih zakona donesena u drugoj polovici 2017. godini i u primjeni je, dakle, manje od godine dana, (ili će to biti tek od iduće godine, kao što je to slučaj sa Zakonom o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma) to će se i potpuni njihov utjecaj na rad i organizaciju državnih odvjetništava u kaznenopravnoj grani sudovanja tek, zapravo, vidjeti u 2018. godini, ili kasnije.

No, kada govorimo o stožernom zakonu u tom području, Zakonu o kaznenom postupku, već je i sada vidljivo da je posljednjim izmjenama ojačana uloga policije u pretkazanom stadiju postupanja, s obvezom ispitivanja osobe u svojstvu osumnjičenika uz dokaznu snagu takvog ispitivanja, uvođenje duljeg vremenskog okvira za državnog odvjetnika da dovrši istragu ili podigne optužnicu ali uz ojačavanje uloge suda u kontroli rada državnog odvjetnika u poštivanju rokova za završetak istrage odnosno podizanje optužnice koja mu je vraćena na doradu ili povučena.

Očekivanja su državnog odvjetništva, da će se postupci u kaznenom predmetima u kojima je izgledna mogućnost podizanja neposredne optužnice (ona kojoj ne prethodi istraga) ubrzati bez bitnog štetnog utjecaja na pravo na obranu mogućnošću da prije podizanja takvih

optužnica državni odvjetnika nužno ne mora ispitati okrivljenika jer je on, u svakom slučaju, već na okolnosti „kaznene optužbe“ ispitivan u policiji uz snimanje i na način koji mu jamči pravo na branitelja, a samim time i jamči dokaznu snagu takvom ispitivanju. No, s druge pak strane, za vidjeti je hoće li i u kojoj mjeri takav formalizam umanjiti brojke policijske otkrivačke djelatnosti. A onda, zbog neizostavne povezanosti s uspješnošću te policijske djelatnosti, i statistike kaznenog progona poduzetog od strane državnog odvjetnika.

Pojedinačna procjena žrtve, kao jedno od njezinih prava i k tome i obveza svih tijela koja provode ispitivanje, pa tako i državnog odvjetništva, koja je kao institut uvedena zadnjim izmjenama Zakona o kaznenom postupku, osim što zasigurno doprinosi kvalitetnijem njezinom sudjelovanju u tom postupku, zahtjeva dodatne aktivnosti državnog odvjetnika i uspostavu kontakata i s drugim tijelima i ustanovama, a u budućnosti vjerojatno i nevladinim organizacijama koje se bave zaštitom žrtava.

Organizacijski, upravo je zbog stupanja na snagu tih izmjena Zakona o kaznenom postupku, ojačana uloga i odgovornost čelnika državnih odvjetništava u kontroli poštivanja zakonskih i sudskih rokova.

Izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije, osim što su i u postupku izdavanja Europskog uhiđbenog naloga ojačana prava okrivljenika, županijska su državna odvjetništva dobila dodatne zadaće u postupcima izvršenja toga Naloga, ali i Europskog istražnog naloga. I dok nije sporno da će primjena potonjeg olakšati i ubrzati prikupljanje dokaza iz zemalja članice Europske unije, i tako, ubrzati i domaće kaznene postupke, za vidjeti je u kojoj će mjeri trebati ljudski i materijalno osnažiti županijska državna odvjetništva kako bi učinkovito izvršavala svoje, tim Zakonom dodijeljene im, nove zadaće.

Nadalje, za postupak priznanja krivnje i sporazumijevanja, svakako je za očekivati da će se kao otežavajući faktor pojaviti ograničenje propisano u izmijenjenom i dopunjeno Kaznenom zakonu, koje sužava krug osoba kojima se može izreći rad za opće dobro.

2.1.3.2. Izmjene građanskog procesnog zakonodavstva i njihov utjecaj na rad državnog odvjetništva u zastupanju Republike Hrvatske pred sudovima i upravnim tijelima

Tijekom 2017.godine doneseni su brojni zakoni i podzakonski propisi od kojih izdvajamo:

- Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o upravnim sporovima (Narodne novine broj 29/17)
- Zakon o izmjenama i dopunama Stečajnog zakona (Narodne novine broj 104/17) koji je stupio na snagu 2. studenoga 2017.,
- Zakon o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (Narodne novine broj 73/17),
- Zakon o Izmjenama i dopunama Zakona o zemljišnim knjigama (Narodne novine, broj 108/2017),
- Zakon o koncesijama (Narodne novine, broj 69/17),
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvlaštenju i određivanju naknade (Narodne novine, broj 69/17),
- Zakon o postupku Izvanredne uprave u trgovačkim društvima od sistemskog značaja za Republiku Hrvatsku (Narodne novine, broj 32/17), u primjeni kojeg zakona se pojavljuju nejasnoće, koje se nastoje riješiti u dobroj komunikaciji s trgovačkim sudom,

- Zakon o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata (Narodne novine, broj 121/17)
- i Zakon o međunarodnom privatnom pravu (Narodne novine, broj 101/17) koji će tek stupiti na snagu, ali u narednom razdoblju zahtjeva posebnu pozornost i pripremu za uspješnu primjenu.

Većina je navedenih zakona stupila na snagu u drugoj polovici odnosno krajem godine pa još uvijek nije moguće u potpunosti procijeniti njihov pravi učinak na rad i organizaciju rada u državnom odvjetništvu. Polazeći od generalnog opredjeljenja zakonodavca da se skrate procedure i ubrzaju postupci za očekivati je da će primjena ovih propisa u praksi zahtijevati dodatne napore od zamjenika državnih odvjetnika kako bi u propisanim rokovima mogli pribaviti potrebne podatke i poduzeti potrebne pravne radnje, a što neće biti jednostavno s obzirom na već postojeći manjak zamjenika.

Također, za kvalitetnu primjenu navedenih zakona nužna je stručna edukacija zamjenika za što je potrebno osigurati dodatna sredstva.

2.2. Suradnja državnog odvjetništva s drugim tijelima

Državno odvjetništvo, s obzirom na svoje, prije svega ljudske kapacitete, nije u mogućnosti samo, bez pravodobne i kvalitetne te odgovorne suradnje s drugim državnim tijelima, ostvarivati svoje zadaće na progonu počinitelja kaznenih djela i zaštiti imovine Republike Hrvatske. Naravno, ova suradnja, a s obzirom ustavnu poziciju državnog odvjetništva, treba se očitovati isključivo na dostavu potpunih i relevantnih činjenica državnom odvjetništvu, u kaznenim predmetima kaznenih prijavi fundiranih na činjenicama prikupljenim u obavljanju svojih redovitih zadaća nadzora i inspekcija, a u slučaju policije, kaznenih prijavi koje se temelje na sveobuhvatno i objektivno provedenim kriminalističkim istraživanjima.

Ukoliko takva suradnja izostane, teško je očekivati učinkovit rad državnog odvjetništva.

Državna odvjetništva, pak, s druge strane, u okviru svojih kapaciteta prvenstveno usmjerenih na ostvarivanje ustavnih zadaća, kad god i kako god mogu pružaju državnim tijelima stručnu pomoć radi ostvarivanja njihovih zadaća. Posebice se to odnosi na sudjelovanje u radu raznoraznih radnih skupina za pripremu nacрта zakona u okviru nadležnosti pojedinih ministarstva, kao i u radu tijela za praćenje provedbe nacionalnih strategija i iz njih proizašlih akcijskih planova.

2.2.1. Zajednički rad i suradnja s policijom i drugim državnim tijelima

Državno odvjetništvo u radu na većini kaznenih predmeta uspješno je onoliko koliko su uspješna policija i druga tijela u otkrivanju kaznenih djela i njihovih počinitelja te u prikupljanju relevantnih podataka i činjenica, podataka o dokazima i dokaza nužnih za uspješno pokretanje i vođenje postupaka. Sustav prijavljivanja kaznenih djela treba funkcionirati tako da najprije tijela otkrivanja provode radnje na koje su ovlaštene posebnim propisima, izvide i, policija, kriminalistička istraživanja i nakon što utvrde postojanje osnovane sumnje, obavještavaju državno odvjetništvo odnosno podnose kaznene prijave. Tek u manjem dijelu onih posebno složenih predmeta nadležna državna odvjetništva, posebice USKOK i državna odvjetništva specijalizirana za rad na predmetima ratnih zločina, sama provode izvide te kontinuirano neposredno nadziru i usmjeravaju rad policije. Taj zajednički rad županijska državna odvjetništva karakteriziraju u rasponu od neažurnim do kvalitetnim i

uspješnim s najvećim zamjerkama u otkrivanju kaznenih djela iz oblasti gospodarstvenog kriminaliteta. U svakom slučaju, i neki statistički pokazatelji izneseni dalje u ovom izvješću, ukazuju na to da prostora unaprijeđeniju modaliteta zajedničkog rada itekako ima ako se uzme u obzir podatak da, ovisno o područjima, svega između 40 do 50 postu svih kaznenih prijava biva državnom odvjetništvu podneseno od strane policije nakon provedenih kriminalističkih istraživanja, ili pak da je od strane policije svega 7 osoba tijekom godine prijavljeno za organizirani kriminalitet vezan uz zlouporabu droga.

Ono što i u ovom razdoblju izostaje u odgovarajućoj mjeri su prijave porezne uprave podnesene odmah po utvrđivanju relevantnih činjenica, već, eventualno, protekom duljeg razdoblja uzrokovanog administrativnim postupanjem po posebnim zakonima.

Svakako da je za očekivati da će razmjena podataka s policijom i poreznom upravom, ali i s registrima koje vodi ili je za njihov ustroj nadležno Ministarstvo pravosuđa (kaznena i prekršajna evidencija, zemljišne knjige...) ili tzv. e-izvidi ubrzati tu komunikaciju državnog odvjetništva i tijela koja mu u radu moraju pružati potporu.

Ono što je konačni cilj koji će dovesti do kvalitetnijeg protoka podataka, a time i do ubrzanja postupaka, barem na tehničkoj razini, jest povezivanje aplikativnih sustava policije, državnog odvjetništva i sudova i kolanja spisa u isključivo elektroničkom obliku.

Te oblike komunikacije, ali i nove ovlasti i zadaće policije sukladno noveliranom Zakonu o kaznenom postupku, trebala bi radna skupina za izradu novog Protokola o zajedničkom radu državnog odvjetnika uklopiti u tu novu inačicu Protokola.

Nastavno, na naprijed navedeno i u 2017. godini, zamjenici Glavnog državnog odvjetnika sudjelovali su u nizu radnih skupina za izradu nacрта zakona Ministarstva pravosuđa, ali i drugih ministarstava.

Nadalje, zamjenici su bili i članovi pojedinih povjerenstava, primjerice za provođenje pravosudnih ispita te su sudjelovali u radu i drugih stručnih radnih skupina.

Svi državni odvjetnici i zamjenici sudjeluju u programima edukacije koja se provodi u okviru Pravosudne akademije, bilo kao voditelji i autori obrazovnih materijala. Uz to državni odvjetnici sudjelovali i ove godine kao voditelji radionica u edukacijama policijskih službenika za stjecanje zvanja istražitelja, organiziranim u okviru Policijske akademije.

2.2.2. Primjena članka 88a. Zakona o državnom odvjetništvu – suradnja državnih tijela s državnim odvjetništvom u zastupanju Republike Hrvatske pred sudovima i upravnim tijelima

Odredbom članka 88.a Zakona o državnom odvjetništvu obvezana su sva državna tijela (ministarstva, državne uprave i zavodi) da imenuju koordinatore za suradnju s državnim odvjetništvom koji su dužni pravodobno dostavljati očitovanja na činjenične navode tužbe ili prijedloga, dokazne prijedloge, dokumentaciju kojom raspolažu te mišljenje tijela o osnovanosti određenog zahtjeva. Cilj je ove zakonske odredbe osigurati kvalitetnu i potpunu suradnju između državnog odvjetništva i državnih tijela iz čije je nadležnosti proizašao određeni spor ili je određeni postupak vezan uz njegovu nadležnost kako bi se kvalitetno i

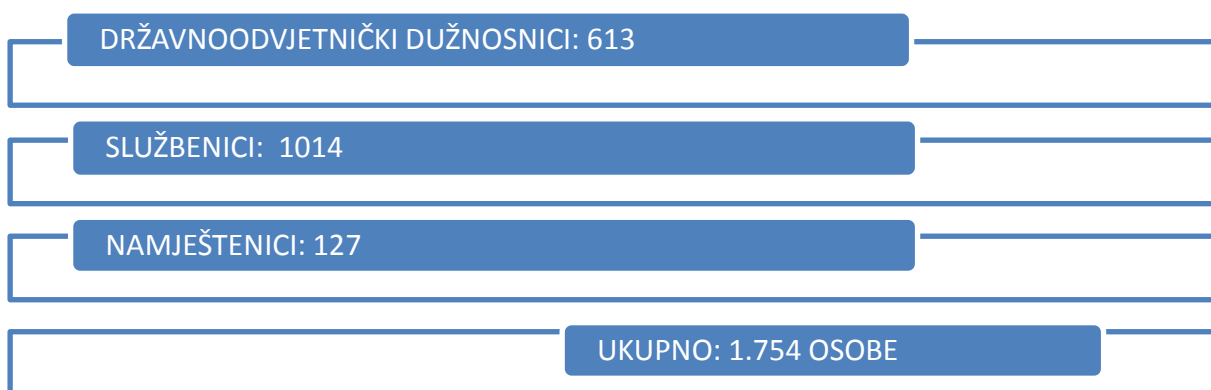
učinkovito zaštitila imovina Republike Hrvatske i njeni imovinski interesi. Istodobno, time se htjelo utjecati na jačanje financijske discipline korisnika državnog proračuna koji bi na ovaj način mogli točnije evidentirati i lakše pratiti svoje prihode i rashode.

U slučaju ne postupanja državnih tijela u skladu s ovom odredbom, državno odvjetništvo Republike Hrvatske treba izvijestiti čelnika nadležnog tijela ili Vladu Republike Hrvatske uz obavijest Ministarstvu pravosuđa.

U 2017. godini suradnja sa koordinatorima je značajno poboljšana, a pojedini problemi su se rješavali u suradnji sa čelnikom tijela i nije bilo potrebe za izvještavanjem Vlade Republike Hrvatske. Posebno je intenzivirana suradnja sa Carinskom upravom koja je po novom Zakonu o koncesijama dobila znatno veće ovlasti u praćenju naplate, te posebno kontrole eventualno neovlaštenog korištenja nekretnina koja su ili bi trebale biti predmet koncesioniranja.

2.3. Ljudski potencijali

U svim državnim odvjetništvima (DORH, USKOK, 15 županijskih državnih odvjetništava i 22 općinska državna odvjetništva) na 31. prosinca 2017. bile su zaposlene ukupno 1754 osobe:

U donjoj tabeli vidljiv je broj zaposlenih državnoodvjetničkih dužnosnika, državnoodvjetničkih savjetnika te ostalih službenika i namještenika u posljednje četiri godine:

	2014.	2015.	2016.	2017.
DUŽNOSNICI	604	629	621	613
SAVJETNICI	174	158	193	199
OSTALI SLUŽBENICI	740	769	789	815
NAMJEŠTENICI	114	121	128	127

U DORH-u na 31. prosinca 2017. državnoodvjetničku dužnost (državni odvjetnici i zamjenici državnih odvjetnika) obnašala su 22 dužnosnika, u USKOK-u 34 državnoodvjetnička dužnosnika, u županijskim državnim odvjetništvima 162 dužnosnika te u općinskim državnim odvjetništvima 395 dužnosnika.

Mjesta ravnatelja i zamjenika ravnatelja u USKOK-u popunjavaju se isključivo raspoređivanjem državnoodvjetničkih dužnosnika imenovanih u redovna državna odvjetništava na određeno vrijeme od četiri godine ili upućivanjem istih na rad u trajanju od jedne godine. U oba slučaja, ne postoji zapreka ponovnog raspoređivanja / upućivanja.

Najveći broj državnoodvjetničkih dužnosnika bio je na kraju 2015. godine, budući da je 30. prosinca 2015. na dužnost stupilo 39 zamjenika općinskih državnih odvjetnika koji su imenovani na tu dužnost po završetku Državne škole za pravosudne dužnosnike. Slobodna mjesta državnoodvjetničkih savjetnika, jer su ostala upražnjena nakon stupanja na dužnost novoimenovanih zamjenika, popunjena su u 2016. godini. Ukupno povećanje broja službenika uključuje i službenike koji su primljeni na određeno vrijeme kao zamjena za privremeno odsutne službenike.

Gledajući iz perspektive specijalizacije, na kraju 2017. godine u kaznenim odjelima državnih odvjetništava radilo je 407 zamjenika državnih odvjetnika i 139 državnoodvjetničkih savjetnika, a u građansko-upravnim odjelima 174 zamjenika državnih odvjetnika i 60 državnoodvjetničkih savjetnika.

U 2017. godini na dužnost zamjenika županijskih državnih odvjetnika stupilo je 14 dužnosnika, od kojih je 9 imenovano u 2016. godini, zatim 3 općinska državna odvjetnika i 1 zamjenik općinskog državnog odvjetnika. Također, u 2017. godini državnoodvjetničku dužnost prestalo je obnašati 10 zamjenika, i to 5 radi odlaska u mirovinu te 5 na vlastiti zahtjev.

Od svih 613 državnoodvjetničkih dužnosnika, koliko ih je bilo na dužnosti zaključno s 31. prosincem 2017., njih 420 ili 68,52% su žene. Postotno najveći udio žena je u Općinskom državnom odvjetništvu u Čakovcu, gdje su od 5 dužnosnika, sve žene, zatim slijedi Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu gdje su od 80 dužnosnika njih 69 ili 86,25% žene, Općinsko državno odvjetništvo u Rijeci gdje je 86,11% žena te Općinsko državno odvjetništvo u Karlovcu gdje je 84,62% žena. U Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu, kao najvećem županijskom državnom odvjetništvu 81,82% žena obnaša državnoodvjetničku dužnost, dok su u USKOK-u od 34 dužnosnika njih 21 ili 61,76 % žene.

Razmatrajući nacionalni sastav dužnosnika, prema njihovom izjašnjenju, u državnim odvjetništvima radilo je 95,76% Hrvata, 2,77% Srba, 0,33% Crnogoraca, 0,33% Talijana ... Na kraju izvješća, u tablici, dan je prikaz nacionalne strukture dužnosnika u državnim odvjetništvima.

Na 31. prosinca 2017. bilo je nepopunjeno 7 mjesta državnih odvjetnika (3 mjesta županijskih državnih odvjetnika i 4 mjesta općinskih državnih odvjetnika). Ujedno, nepopunjeno je bilo 175 mjesta ili nešto više od 1/5 sistematiziranih zamjenika državnih odvjetnika. Od tog broja, u redovnim državnim odvjetništvima, 11 mjesta bilo je nepopunjeno u DORH-u, 46 u županijskim državnim odvjetništvima i 117 u općinskim državnim odvjetništvima. Također je značajan broj nepopunjenih mjesta državnoodvjetničkih savjetnika (155), viših državnoodvjetničkih savjetnika (29), vježbenika (75), stručnih suradnika (20), kao i ostalih službenika (daktilografa, zapisničara, upisničara), kojih sukladno sistematizaciji, ukupno, nedostaje 457.

U USKOK-u su imenovanjem jednog zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske te raspoređivanjem ili upućivanjem 12 zamjenika županijskih državnih odvjetnika i 21 zamjenika općinskih državnih odvjetnika popunjena sva sistematizirana mjesta izuzev jednoga.

Što se tiče daljnjeg popunjavanja slobodnih mjesta zamjenika općinskih državnih odvjetnika, u listopadu 2017. pokrenut je postupak imenovanja 38 zamjenika u općinska državna odvjetništva, temeljem Plana popunjavanja slobodnih mjesta zamjenika državnih odvjetnika u 2017. godini. Postupak njihovog imenovanja je u tijeku. U 2017. godini je imenovan samo jedan zamjenik u općinska državna odvjetništva. Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o pravosudnoj akademiji (Narodne novine, broj 82/15) te nakon donošenja provedbenih propisa na temelju navedenog Zakona, omogućeno je i osobama koje nisu pohađale Državnu školu za pravosudne dužnosnike, a koje su nakon položenog pravosudnog ispita najmanje četiri godine radile na pravnim poslovima, da pristupe polaganju završnog ispita u Državnoj školi za pravosudne dužnosnike te završe Državnu školu i time steknu uvjete za imenovanje na dužnost zamjenika općinskih državnih odvjetnika. Na taj način je omogućeno daljnje, nužno potrebno popunjavanje mjesta državnoodvjetničkih dužnosnika na općinskim državnim odvjetništvima.

U odnosu na popunjavanje mjesta državnoodvjetničkih vježbenika, Ministarstvo pravosuđa je krajem 2017. godine raspisalo natječaj za prijam vježbenika u pravosudna tijela, temeljem kojeg će u državna odvjetništva biti primljeno 15 državnoodvjetničkih vježbenika. Međutim, time nije moguće nadoknaditi višegodišnje nepopunjavanje mjesta vježbenika te već sada izostaje kadar koji je od početka svog rada educiran u državnom odvjetništvu. Stoga se na radna mjesta savjetnika, zbog okolnosti da šest godina nisu raspisivani natječaji za vježbenike, isključivo zapošljavaju osobe bez ikakvog prethodnog iskustva rada u državnom odvjetništvu. Te je osobe potrebno upoznavati s temeljima organizacije i načina rada u državnom odvjetništvu. Njihovi mentori (zamjenici državnih odvjetnika) kao dodatak na svoje svakodnevne obveze, kojih obujam ni u kojoj mjeri nije smanjen zbog mentorstva, ulažu dodatne napore kako bi ih što je moguće ranije u potpunosti integrirali u državnoodvjetničku organizaciju.

Člankom 206.i stavkom 2. Zakona o kaznenom postupku (Narodne novine, broj: 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14 i 70/17) određeno je da u provođenju izvida i hitnih dokaznih radnji privremenog oduzimanja predmeta sudjeluju financijski istražitelji, državnoodvjetnički savjetnici i stručni suradnici iz posebnog odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom u sastavu državnog odvjetništva, ako postoje osnove sumnje da je stečena znatna imovinska korist počinjenjem kaznenog djela iz nadležnosti županijskog suda. Stoga su u županijskim državnim odvjetništvima u Osijeku, Rijeci, Splitu i Zagrebu, Odlukom Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, osnovani Odjeli za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom. Sukladno članku 42. stavku 4. Poslovnika državnog odvjetništva (Narodne novine, broj: 5/2014 i 123/2015) financijski istražitelji mogu biti stručni suradnici sa završenim diplomskim sveučilišnim studijem ili specijalističkim diplomskim stručnim studijem i položenim državnim stručnim ispitom i radnim stažem duljim od tri godine na poslovima istraživanja gospodarskih kaznenih djela u policiji, poreznoj upravi ili carini. Ovako postavljeni uvjeti u pogledu dosadašnjeg iskustva nepotrebno sužuju krug osoba koje se mogu zaposliti na ovo radno mjesto jer zasigurno i u privatnom sektoru, Uredu za spriječavanje pranja novca, Državnom uredu za reviziju i drugim srodnim institucijama zasigurno ima osoba s iskustvom i znanjem za

obavljanje ove vrste poslova. Uz to, s obzirom na propisane uvjete i koeficijent složenosti poslova navedenog radnog mjesta određenog u članku 10. Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi te s tim povezanom visinom moguće plaće, nadležna državna odvjetništva, unatoč uložnim naporima, nisu uspjela na raspisanim javnim natječajima popuniti radna mjesta financijskih istražitelja.

Također, stručni suradnik-prevoditelj u državnom odvjetništvu uz redovite poslove prevođenja dokumentacije i simultanog prevođenja obavlja i druge složene poslove koji obuhvaćaju pripremu dokumentacije i sudjelovanje u prevođenju sastanaka u postupcima međunarodnih arbitraža. Stoga je, imajući u vidu složenost i specifičnost poslova te predviđenu stručnu spremu, za navedeno radno mjesto potrebno odrediti odgovarajući koeficijent. Pri tome je posebno za istaknuti da bi angažman „vanjskih prevoditelja“ za obavljanje ovih poslova iziskivao financijska sredstava u puno većem iznosu nego što bi to iznosilo povećanje plaća prevoditelja.

Što se tiče službeničkih mjesta administrativnih referenata-upisničara, informatičkih referenata, državnoodvjetničkih zapisničara i daktilografa, njihov koeficijent složenosti poslova nije usklađen s novim položajem državnog odvjetništva, koji je nakon stupanja na snagu Zakona o kaznenom postupku iz 2008. godine u bitnome promijenjen, čime su i zadaće službenika udvostručene. Prosječna plaća primjerice daktilografa u državnom odvjetništvu iznosi 3.200,00 kuna neto, što je 500,00 kuna više od iznosa minimalne neto plaće u Republici Hrvatskoj. Zbog neadekvatnih primanja sve je teže popuniti navedena radna mjesta, ali i zadržati službenike, posebice specijaliste za određena područja (primjerice informatičare), nužno potrebne za odvijanje radnih procesa na kvalitativno očekivanoj razini, posebice u eri informatizacije rada državnih odvjetništava.

Stoga je u nekoliko navrata tražena izmjena Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi, te povećanje koeficijenata navedenih radnih mjesta, koji su, imajući u vidu povećan opseg poslova i specifičnosti obavljanja poslova u državnom odvjetništvu, najblaže rečeno, nepravedni.

2.4. Materijalno-financijski uvjeti

DORH u izvješću iskazuje odobrena i izvršena sredstva za rad, a koja su proizašla kako iz rada državnog odvjetništva tako i drugih tijela.

2.4.1. Odobrena sredstva za rad državnih odvjetništava

Ministarstvo pravosuđa je za rad DORH-a u 2017. godini odobrilo sredstva u ukupnom iznosu od 60.740.494,00 kuna, za rad USKOK-a sredstva u iznosu od 25.863.795,00 kuna, za rad svih 15 županijskih državnih odvjetništava u ukupnom iznosu od 91.717.493,00 kune, dok su za rad svih 22 općinska državna odvjetništava odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 170.416.500,00 kuna.

Ukupno su za rad svih državnih odvjetništava odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 348.738.282,00 kuna.

Posebno treba naglasiti da se od ukupno odobrenih sredstava za rad DORH-a 42.598.850,00 kuna odnosi isključivo na troškove zastupanja u međunarodnim arbitražama, sukladno odredbi članka 89. Zakona o državnom odvjetništvu.

Isto tako, od navedenog iznosa odobrenih sredstava, Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu za povećane izdatke zbog rada na kaznenim predmetima vezanim uz poslovanje koncerna "Agrokor" odobrena su dodatna sredstva u iznosu 5.000.000,00 kuna, na teret Proračunske zalihe Državnog proračuna Republike Hrvatske, rješenjem Vlade Republike Hrvatske, Klasa: 400-06/17-02/14, Urbroj: 50301-24/04-17-1.

Prihodi od pruženih usluga ostvareni su u iznosu 18.644,00 kuna, a radi se o prihodima od preslika spisa strankama.

2.4.2. Ostvarena sredstva za rad državnih odvjetništava

Plan je izvršen u ukupnom iznosu od 348.654.736,89 kuna, od toga za DORH 60.686.554,62 kune, za USKOK 25.834.364,68 kuna, za županijska državna odvjetništva 91.712.213,34 kuna i općinska državna odvjetništva 170.421.604,25 kuna.

Odnos odobrenih i izvršenih sredstava za DORH, USKOK te sva županijska i općinska državna odvjetništva vidljiv je iz donje tablice:

	Odobren plan	Izvršen plan
RASHODI ZA ZAPOSLENE	254.160.844,00	254.009.465,27
MATERIJALNI RASHODI	94.316.138,00	94.362.189,42
FINANCIJSKI RASHODI	238.300,00	238.300,00
RASHODI ZA NABAVU NEPROIZVEDENE DUGOTRAJNE IMOVINE	23.000,00	44.782,20
UKUPNO	348.738.282,00	348.654.736,89

2.4.3. Utjecaj odobrenih sredstava na zakonit i učinkoviti rad u 2017. godini

U prethodnim izvještajnim razdobljima ukazivalo se na nedostatak nužnih sredstava potrebnih za intelektualne usluge (prevođenja) te je s tim u svezi stanje u 2017. godini poboljšano zahvaljujući činjenici što su krajem 2016. godine državna odvjetništva za podmirenje tih usluga dobila dodatna sredstva. Iz navedenog slijedi da se dodatnim osiguranjem nužnih financijskih sredstava za rad državnog odvjetništva stanje popravilo u odnosu na prethodna izvještajna razdoblja, međutim, sredstva koja su odobrena državnim odvjetništvima još uvijek nisu u potpunosti dostatna za pravovremeno podmirenje svih obveza.

Odobrena sredstva svakako imaju važnu ulogu ne samo za učinkovitost, već i zakonitost postupanja u predmetima. Naime, bitna je odredba članka 145. stavka 6. Zakona o kaznenom

postupku kojom je propisano da se troškovi usmenog i pisanog prevođenja okrivljeniku neće naplaćivati od osobe koja je dužna naknaditi troškove kaznenog postupka, pa državno odvjetništvo koje postupa u odnosu na takve okrivljenike i koji traže i koriste usluge tumača (naročito izraženo u vrijeme migrantske krize i turističke sezone) te troškove ne može naplatiti od okrivljenika. Također valja ukazati i utjecaj VII. Novele Zakona o kaznenom postupku, odnosno odredbu članka 43. stavka 4. točke 2. vezano za prava koja ima žrtva kao oštećenik, odnosno pravo iz članka 51. stavka 1. ZKP-a da se služi vlastitim jezikom, uključujući i znakovni jezik gluhih i gluhoslijepih, i na pomoć tumača ako ne govori ili ne razumije hrvatski jezik, odnosno na prevoditelja ili tumača znakovnog jezika ako se radi o gluhom ili gluhoslijepom oštećeniku, kao i odredba članka 51.a ZKP-a koja propisuje da oštećenik koji ne govori ili ne razumije jezik na kojem se vodi postupak ima i pravo da se na njegov zahtjev, na teret proračunskih sredstava, osigura pisano prevođenje na jezik koji razumije podataka bitnih za ostvarivanje prava oštećenika u kaznenom postupku, a posebice odluke kojom se okončava kazneni postupak, uključujući i obrazloženje ili sažetak obrazloženja te odluke. Stoga proizlazi da odobrena sredstva svakako utječu na zakonitost rada u kaznenim predmetima, pa je u idućem razdoblju i na ovim pozicijama potrebno planirati dodatna sredstva za rad.

U Županijskom državnom odvjetništvu u Osijeku zgradu tog državnog odvjetništva, izvan radnog vremena i unatoč zakonskoj obvezi Ministarstva pravosuđa i višekratnim zamolbama u tom pravcu, ne osiguravaju službenici pravosudne policije. Zbog toga na teret tog državnog odvjetništva padaju dodatni troškove zaštite i osiguranja po ovlaštenom trgovačkom društvu. Naime, godišnja planirana sredstva za usluge zaštitarske poduzeća bila su 271.000,00 kuna, u 2017. plaćeno je 228.000,00 kuna, dok je Ministarstvo pravosuđa za ovu namjenu planiralo samo 200.00,00 kuna te nije voljno priznati stvarne troškove

Dakle, slijedom navedenog nameće se zaključak o potrebi pravovremenog planiranja i odobravanja sredstava koja će biti dostatna za troškove poduzimanja potrebnih radnji i uspješan rad državnog odvjetništva. Također smatramo kako prilikom planiranja i odobravanja sredstva valja voditi računa i o potrebama stručnog usavršavanja gdje često troškovi putovanja, smještaja i kotizacije predstavljaju limitirajući faktor u stručnom usavršavanju i edukaciji za kojima postoji interes i nasušna potreba, kao i za nabavku stručne literature. K tome, državna odvjetništva uvijek racionalno koriste odobrena sredstva i promišljeno donose odluke o njihovom trošenju.

2.4.4. Procjena utjecaja nedostatka opreme i poslovnog prostora na učinkoviti rad u 2017. godini

U 2017. godini zaključivanjem dvaju ugovora o javnim uslugama u okviru Projekta IPA 2012 ukupne vrijednosti preko 760.000 eura, nastavljeno je unaprjeđivanje rada. Sustava za elektroničko vođenje i praćenje predmeta državnih odvjetništava CTS-a. S obzirom na to da je kraj implementacije projekta u kolovozu 2018., tijekom cijele izvještajne godine intenzivno su provedene ugovorene aktivnosti s radi ostvarivanja zadanih ciljeva projekta:

1. Izgradnja pristupa drugim državnim tijelima
2. Jačanje analitičkih sposobnosti državnog odvjetništva /USKOK
3. Izgradnja državnoodvjetničke Baze znanja
4. Nadogradnja CTS-a i Baze ratnih zločina.

I dok je rad na ostvarivanju ciljeva naprijed navedenih pod 1. do 3. u tijeku, u izvještajnoj godini u svrhu postizanja cilja pod 4. izvršena je nadogradnja CTS-a funkcionalnostima koja podržava Baza ratnih zločina te je, u konačnici, nakon preseljenja svih podataka i održanih niza sastanaka i edukacija, izvršeno i pripajanje Baze ratnih zločina CTS-u te stavljanje takvog CTS-a u produkciju. Ovakvo rješenje ima dvostruku prednost: rad državnih odvjetnika se pojednostavljuje jer, sada, umjesto s dvije baze podataka rade samo s jednom, a s druge strane i državni odvjetnici koji ne rade na predmetima ratnih zločina mogu u svojim predmetima koristiti funkcionalnosti koje do sada nisu mogli (primjerice pretraživanje sadržaja dokumenata, pretraživanje CTS-a po imenima i prezimenima okrivljenih i žrtava, grupiranje predmeta po vrstama - ratni zločin, korupcija, organizirani kriminal i slično). Na žalost, zbog neodgovarajućih prostornih kapaciteta i s time povezanog manjak broja službenika, jedino državno odvjetništvo koje ne koristi CTS je i nadalje USKOK. A upravo bi tom državnom odvjetništvu ovakav sustav bio od neizmjerne pomoći u radu.

Također, tijekom studenog i prosinca 2017., u organizaciji Pravosudne akademije, u prostorijama Državnog odvjetništva Republike Hrvatske održane su radionice "Edukacija u primjeni CTS2" (za građansko-upravne odjele), a na kojima se izvodio praktični dio te su se u konkretnim predmetima unosili podaci u CTS, a nakon čega se vršila usporedba rezultata tako unesenih podataka sa podacima iz sustava koji te podatke treba analizirati i obraditi (COGNOS), u cilju utvrđivanja i kontrole ispravnog unošenja podataka i eventualnih odstupanja, što je rezultiralo s time da je dio podataka potreban za izradu ovog izvješća, po prvi puta, generiran automatskom obradom podataka. Ujedno je tijekom izvještajnog razdoblja, aplikacija CTS-a sustavno usavršavana te prilagođavana potrebama građansko-upravnih odjela te je u konačnici krajem prosinca 2017. implementiran novi program u smislu dodavanja novih ponuđenih izbornika poglavito u dijelu vrste zahtjeva te u dijelu meritornih državnoodvjetničkih odluka.

U 2017. godini sva državna odvjetništva opremljena su novim računalima kojima su zamijenjena sva dotrajala računala s operativnim sustavom koji ne podržava rad u CTS-u. Međutim, još uvijek nedostaju prijenosna računala, pisači, skeneri te diktafoni i setovi za prijepis. Posebno će se u narednom razdoblju, a radi usmjeravanja CTS-a u pravcu elektroničkog spisa i elektroničkog zaprimanja i otpremanja spisa, kao velika potreba u prijelazu s papirnatog na elektroničko poslovanje državnih odvjetništava, što i jest konačni cilj svih ovih napora i naprijed navedenog projekta, ukazati potreba za nabavkom kvalitetnih skenera, programa koji pretvaraju sliku u tekst i ovlaštenja za korištenje elektroničkih potpisa na odlukama i dokumentima državnih odvjetništava.

Nadalje, tijekom 2017. je u nekoliko navrata dolazilo do kvarova na opremi za snimanje dokaznih radnji koja je pribavljena s početkom primjene ZKP/08. Pritom je popravak trajao dulje vrijeme, a troškovi su bili znatni te će tu opremu trebati zamijeniti novom, jer će vjerojatno u narednim razdobljima dolaziti kako do novih, tako i češćih kvarova, podredno tome i novih troškova, a samim time i do nemogućnosti poduzimanja dokaznih radnji.

Što se tiče prostornih uvjeta za rad državnih odvjetništava, u 2017. godini, valja istaknuti, prije svega, nastavak velikog angažmana Ministarstva pravosuđa na rješavanju prostornih potreba državnih odvjetništava. Tako se Kazneni odjel Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu, koji je do kraja kolovoza 2017. djelovao na dvije lokacije, od mjeseca rujna 2017. preselio u novu zgradu na adresi Selska cesta 2, na kojoj adresi se nalazi i sjedište Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu. Iako nova zgrada svojom veličinom i funkcionalnošću nije u potpunosti odgovarajuća svim potrebama Kaznenog odjela, isto je nemjerljivo bolje u

odnosu na uvjete u kojima je Kazneni odjel radio u Vukovarskoj 84. Stoga se može reći da Kazneni odjel napokon radi u pristojnim uvjetima.

Također, tijekom 2017. godine dovršeni su građevinski radovi na uređenju zgrade Ministarstva pravosuđa u Karlovcu u kojoj su smještene sva pravosudna tijela te je novom podjelom prostora osiguran adekvatan radni prostor za rad Županijskog i Općinskog državnog odvjetništva u Karlovcu.

U 2017. godini Županijsko državno odvjetništvo u Velikoj Gorici je za smještaj Kaznenog odjela dobilo na korištenje prostor u istoj zgradi u kojoj se nalazi i Županijski sud u Velikoj Gorici. Imajući u vidu da je Građansko-upravni odjel Županijskog državnog odvjetništva u Velikoj Gorici zadržao prostor u kojem su prije bila smještena oba odjela, u 2017. godini je u istom prostoru smješten i Odjel materijalno-financijskog poslovanja, ali i Građansko-upravni odjel Općinskog državnog odvjetništva u Velikoj Gorici, koji se ranije nalazio u neadekvatnom prostoru.

Ujedno su 14. travnja 2017. završeni radovi na uređenju pročelja zgrade Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku, koja se nalazi unutar Kulturno-povijesne cjeline grada Osijeka. Sredstva za sanaciju osiguralo je Ministarstvo pravosuđa u suradnji s Gradom Osijekom. Daljnji planovi investicijskog održavanja zgrade odnose se na sveobuhvatno unutarnje uređenje uličnog i dvorišnog dijela zgrade, radnih prostora te opremanje radnih prostora novim namještajem.

Također, od 1. kolovoza 2016. do 2. svibnja 2017. od strane Ministarstva pravosuđa kao investitora izvršeni su radovi sanacije i uređenja uličnog pročelja zajedničke zgrade Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, na adresi Gajeve 30a, Zagreb. Ujedno je u 2017. godini od strane Ministarstva pravosuđa, proveden projekt rekonstrukcije kotlovnice i ugradnje pločastog izmjenjivača topline u zgradi Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, a radi sanacije kvara u kotlovnici.

Županijsko državno odvjetništvo i Općinsko državno odvjetništvo u Puli-Pola od 1. listopada 2016. nalaze u novo adaptiranoj zgradi bivše vojarne na adresi Rovinjska 2a, Pula-Pola. Time su također osigurani adekvatni i primjereni prostori za rad državnog odvjetništva.

Smještajno neadekvatan prostor, a što se ističe već duže vrijeme, imaju Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci i Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, Odjel tužitelja, Odsjek u Rijeci, koji se temeljem ugovora o zakupu s Gradom Rijekom, nalaze u poslovnom prostoru u zgradi u kojoj je smještena i FINA. Prostor nije adekvatan zbog manjka smještajnih kapaciteta, kao ni iz aspekta sigurnosti, što je posebno izraženo prilikom uhićenja i privođenja osumnjičenika radi ispitivanja, budući da je to poslovna zgrada u kojoj svakodnevno cirkulira veliki broj građana. Zbog dotrajalosti i nefunkcionalnosti pojedinih klima uređaja, rad je dodatno otežan tijekom ljetnih mjeseci. Isto tako, zbog dotrajalosti fasade i stolarije dolazi do prokišnjavanja prostorija, a zbog energetske neučinkovitosti postoji problem povećanih troškova grijanja i hlađenja. Od Grada Rijeke kao vlasnika i zakupodavca je zahtijevana sanacija prostora koja je tijekom izvještajnog razdoblja samo djelomično i minimalno realizirana kroz hitne intervencije zbog prokišnjavanja, što je u odnosu na cjelokupno stanje poslovnog prostora neznatno i nedostavno. Tijekom izvještajnog razdoblja od strane Ministarstva pravosuđa poduzimani su koraci za rješavanje problema smještaja, ali je početni prijedlog s prostornog aspekta bio nedostatan te su stoga u tijeku pregovori

Ministarstva sa zakupodavcem, kako bi se konačno pronašao primjereniji prostor za smještaj tih državnih odvjetništava.

Što se tiče poslovnog prostora Općinskog državnog odvjetništva u Rijeci, on je u načelu adekvatan i zadovoljavajući, međutim rad i nadalje u znatnoj mjeri otežava nedostatak klimatizacijskih uređaja te je u 2017. godini tom državnom odvjetništvu od Ministarstva pravosuđa dostavljeno na raspolaganje 10 pokretnih klima uređaja kao privremeno rješenje, s obzirom na to da nije moguće postavljanje vanjskih rashladnih jedinica na pročelje zgrade. Dodatni ozbiljan problem pojavljuje se pak u zimskim uvjetima kada pri niskim temperaturama zastarjeli sustav centralnog grijanja ne može postići adekvatno zagrijavanje uredskih prostorija. Nadalje, i tijekom 2017., kao i prethodnih godina, dolazilo je do prodiranja vlage u uredske prostorije kroz krovnište i nesanirane prozore.

Županijsko i Općinsko državno odvjetništvo u Dubrovniku također imaju problem nedostatka poslovnog prostora. U 2017. godini Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku dobilo je na korištenje jedan prostor u zgradi Županijskog suda u Dubrovniku te je stoga bivše prostore računovodstva ustupilo na korištenje Općinskom državnom odvjetništvu u Dubrovniku. Jedino rješenje prostora za rad ne samo Općinskog državnog odvjetništva u Dubrovniku nego i drugih pravosudnih tijela smještenih u zgradi pravosuđa je nadogradnja postojeće zgrade, za što već postoje dogovori s Ministarstvom pravosuđa Republike Hrvatske. Građansko upravni odjel Županijskog državnog odvjetništva u Dubrovniku i Općinskog državnog odvjetništva u Dubrovniku, kao i Stalna služba Općinskog državnog odvjetništva u Korčuli, raspolažu adekvatnim prostorima. Stalna služba Općinskog državnog odvjetništva u Metkoviću smještena je u potpuno novim i adekvatnim prostorima i tehnički je dobro opremljena. U 2018. godini Kazneni odjel Županijskog državnog odvjetništva u Dubrovniku premjestit će svoju arhivu u novoadaptirane prostore u podrumu pravosudne zgrade, a prostore koje sada koristi ustupit će za arhivu Općinskom državnom odvjetništvu u Dubrovniku.

Tijekom ranijih godina u više se navrata ukazivalo na neadekvatnost i nedostatnost prostora u kojem radi Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru, ali i Općinsko državno odvjetništvo u Bjelovaru. Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru se nalazi u prostoru koji je neprimjeren uvjetima rada tog pravosudnog tijela te je cjelokupni radni prostor potrebno temeljito renovirati kao i adaptirati tavanski prostor nad dijelom zgrade koji koristi Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru u neophodni mu radni prostor. Što se tiče Općinskog državnog odvjetništva u Bjelovaru, poduzete su radnje radi privremenog rješavanja nedostatka prostora za rad tog tijela na način da je Ministarstvo državne imovine dalo na korištenje Ministarstvu pravosuđa pet prostorija u vlasništvu Republike Hrvatske u kojima je smještena i Državna geodetska uprava, za potrebe Građansko-upravnog odjela Općinskog državnog odvjetništva u Bjelovaru. U tijeku je poduzimanje neophodnih građevinskih radova, za koje se predviđa da će trajati do kraja veljače 2018., nakon čega preostaje rješavanje inventara, telefonskih i internetskih linija, a koje radnje je neophodno poduzeti kako bi se Građansko-upravni odjel tog državnog odvjetništva preselio u taj radni prostor, čime bi se donekle popravilo stanje smještajnih kapaciteta Općinskog državnog odvjetništva u Bjelovaru.

Općinsko državno odvjetništvo u Sisku ima problem sa adekvatnim poslovnim prostorom za smještaj svih zaposlenika jer više osoba sjedi u malim prostorijama, osobito nakon pripajanja Općinskog državnog odvjetništva u Kutini. To državno odvjetništvo ne raspolaže niti jednom slobodnom prostorijom za ispitivanje svjedoka i drugih stranaka; u malim uredima sjede po tri

zamjenika državnih odvjetnika /savjetnika, u jedan ured koriste čak 4 zamjenika/savjetnika te ima i nekoliko ureda veličine oko 12 m² s po dvoje zamjenika/savjetnika. Ovi posljednji jedva zadovoljavaju potrebe za smještajem dva radna stola i samo nužnog namještaja za osobe koje su u njima smještene. Slike radi, u tim je prostorijama u izvještajnom razdoblju provedeno 540 dokaznih radnji ispitivanja svjedoka.

Problem s odgovarajućim radnim prostorom imaju i Županijsko i Općinsko državno odvjetništvo u Šibeniku, čije prostorije nisu dovoljne za smještaj sadašnjeg broja zaposlenika i opreme potrebne za neometani rad, niti je iz navedenih razloga moguće zapošljavanje novih potrebnih djelatnika. Posebno se to odnosi na građansko-upravne odjele Županijskog i Općinskog državnog odvjetništva u Šibeniku koji su dislocirani u odnosu na kaznene, što otežava rad tih državnih odvjetništava kao cjeline.

Nadalje, iako je riješen problem smještaja Kaznenog odjela Općinskog državnog odvjetništva u Zagrebu na novu lokaciju u Selsku ulicu, i dalje ostaje problem neodgovarajućeg smještaja Građansko-upravnog odjela tog državnog odvjetništva, koji je do te mjere neodgovarajući da ugrožava siguran rad. Prostor koji se nalaze na Trgu bana Josipa Jelačića toliko su derutni da prokišnavaju, a instalacije su u vrlo lošem stanju, pa isto predstavlja potencijalnu sigurnosnu opasnost te se stoga razmatraju mogućnosti preseljenja Građansko-upravnog odjela u prikladnije uvjete. Također treba ukazati da je krajem 2017. godine u prostor koji koristi taj Odjel izvršena provala te iako nisu otuđeni predmeti od značaja za rad državnog odvjetništva, ovaj prostor niti sa stajališta osobne sigurnosti i sigurnosti dokumenata i drugih predmeta od utjecaja za službi, nije odgovarajući potrebama službe.

Također, neadekvatan prostor ima i Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, koji se nalazi unutar poslovnog tornja "Zagrepčanka". Ured državnog odvjetnika nalazi se na 5. katu, Kazneni odjel na 4., 5, 7. i 16. katu, a Građansko-upravni odjel na 16. katu. Zbog disperziranosti Odjela i Odsjeka po različitim katovima poslovne zgrade te nemogućnosti osiguravanja osnovnih sigurnosnih uvjeta u okruženju drugih poslovnih subjekata i velike fluktuacije ljudi u poslovnoj zgradi, prostor nije odgovarajući za rad tog pravosudnog tijela.

I na kraju, premda i ne posljednje po važnosti, kao i u godišnjim izvješćima iz ranijih godina, valja ukazati na problem nedostatka prostora za rad u sjedištu Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u Zagrebu, koji u pitanje dovodi i redovno funkcioniranje Ureda. S obzirom na to da se zapošljavanje novih službenika ukazivalo nužnim, a imajući u vidu povećane potrebe obavljanja niza tehničkih poslova kao što su kopiranje, skeniranje, uvezivanje i numeriranje spisa te vođenja svih propisanih evidencija, bez obzira na nedostatak radnog prostora, u 2017. godini zaposlena su dva daktilografa. Koliki je problem nedostatak radnog prostora pokazuje podatak da je nakon inspekcijskog nadzora koji je u prosincu 2015. godine proveo Inspektorat rada Ministarstva rada i mirovinskog sustava, zabranjeno obavljanje poslova prijepisa u Odjeljku prijepisa, budući da nisu ispunjeni uvjeti slobodne površine poda i slobodnog zračnog prostora. S obzirom da su nova dva zaposlena daktilografa raspoređena u Odjeljak prijepisa, rezultati novog inspekcijskog nadzora mogli bi biti poražavajući.

Dakle, sa zapošljavanjem dva nova daktilografa, u sjedištu u Uredu u Zagrebu sada ukupno sedam daktilografa obavlja sve administrativne poslove za 27 dužnosnika, što je apsolutno nedostatno. Pri tome treba uzeti u obzir da je, kada su do 2009. godine istragu vodili istražni suci, svaki istražni sudac imao svojeg daktilografa, koji je obavljao sve potrebne

administrativne poslove. Ovakva situacija dovodi do toga da zamjenici nerijetko obavljaju pomoćne tehničke poslove oko pripreme spisa, kako bi se sve radnje poduzele u zakonom propisanim rokovima.

Osim prostora za službenike i namještenike nedostaje i prostor za zamjenike ravnateljice, koji sjede po dvoje u sobama od svega desetak kvadrata. Dok jedan obavlja telefonske razgovore, drugi bi trebao proučavati spis od nekoliko desetaka tisuća stranica ili obavljati koordinacijski ili konzultacijski sastanak s policijom ili predstavnicima drugih državnih tijela, budući da u Uredu nedostaje i soba za sastanke. S obzirom na potrebu više svakodnevnih sastanaka i u isto vrijeme, problem se pokušava riješiti u suradnji s Državnim odvjetništvom Republike Hrvatske koje Uredu omogućava korištenje dvorana za održavanje koordinacijskih i drugih sastanaka.

Nadalje valja ukazati i na nedostatak dovoljnog broja soba za snimanje, kao i opreme za snimanje (bez koje nije moguće zakonito provesti ispitivanje osumnjičenika) koja se zbog starosti često kvari. Naime, predmeti Ureda su nerijetko predmeti s velikim brojem osoba koje je, sukladno zakonu, potrebno ispitati u vrlo kratkim rokovima, tako da se često za potrebe ispitivanja i snimanja koristi i jedina soba za sastanke, ali i ured ravnatelja USKOK-a.

Dakle, rješenje problema prostora Ureda u sjedištu u Zagrebu je nužnost, ali nažalost, iako postoje određene inicijative, za sada ne postoje konkretne naznake da će taj problem uskoro biti riješen.

Također, državna odvjetništva imaju veliki problem sa nedostatkom prostora za arhivu, što je kod pojedinih državnih odvjetništava i utvrđeno prilikom nadzora od strane Hrvatskog državnog arhiva.

Pitanje voznog parka je djelomično riješeno u izvještajnom razdoblju budući da je Ministarstvo pravosuđa Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te županijskim i općinskim državnim odvjetništvima dodijelilo na privremeno korištenje, ne dulje od 60 mjeseci, 18 službenih osobnih vozila. Služena vozila dodijeljena su na korištenje onim državnim odvjetništvima koja su do tada koristila službena vozila, a koja su vraćena nakon isteka ugovora o leasingu.

Međutim, i dalje je problem stanje i brojnost službenih vozila te je prosjek starosti službenih vozila 15 godina. Pojedina koja se još uvijek koriste su starija od dvadeset godina (Audi A4 iz 1995. i Fiat Tempra iz 1998.). Relativno stari vozni park dovodi do toga da se ti automobili gotovo svakodnevno kvare te se za njihov popravak izdvajaju značajna sredstva. Uzme li se u obzir činjenica da se službena vozila svakodnevno koriste radi odlaska na očevide, ročišta i rasprave, često i na udaljenostima većim od 100 km, kao i za potrebe obilaska odgojnih zavoda i zatvora te za svakodnevni prijevoz velike količine pošte, neodgovarajući vozni park otežava tu komunikaciju, a dovedena je u pitanje i sigurnost kako samih vozača tako i dužnosnika koji se prevoze.

3. RAD KAZNENIH ODJELA

3.1. Rad na kaznenim predmetima

U ovom dijelu Izvješća iznose se osnovni pokazatelji o stanju i kretanju prijavljenog kriminaliteta, o broju kaznenih prijava primljenih u 2017., ukupno na nivou Republike Hrvatske i po državnim odvjetništvima, o strukturi kaznenih djela te o radu na kaznenim predmetima, a tabelarni prikazi pojedinih podataka nalaze se na kraju Izvješća.

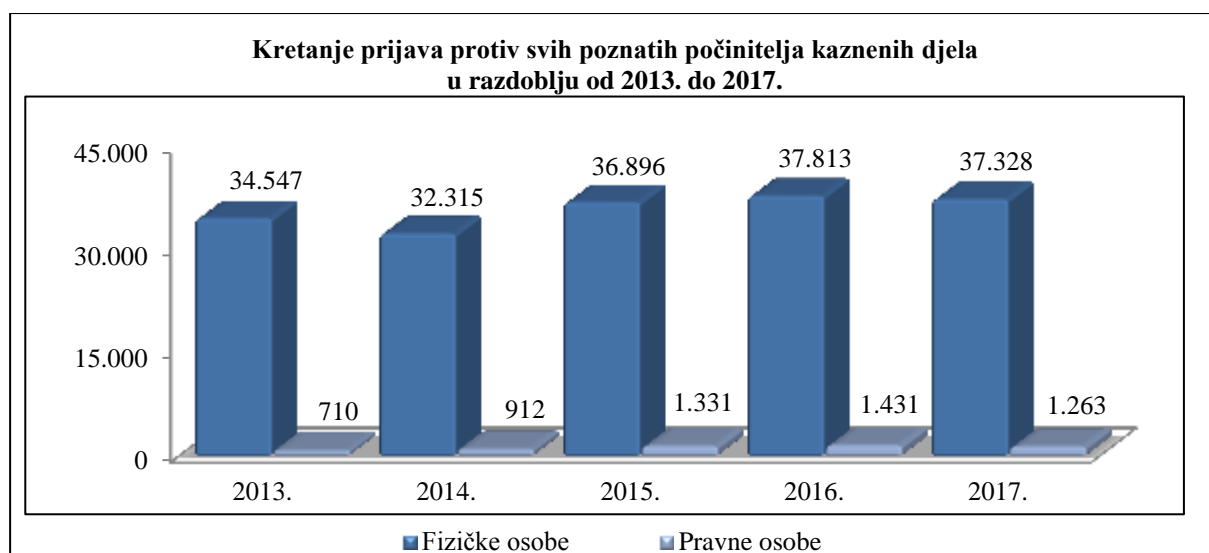
U dijelu Izvješća pod 3.1.1. daju se osnovni statistički pokazatelji o kretanju prijava i strukturi prijavljenog kriminaliteta te pokazatelji o radu, bez iznošenja i komentiranja stanja u pojedinim područjima kriminaliteta, jer su ona obrađena u dijelu pod 3.1.2.2. ovog Izvješća.

3.1.1. Kretanje i struktura kriminaliteta

3.1.1.1. Poznati počinitelji kaznenih djela

3.1.1.1.1. Kretanje kriminaliteta poznatih počinitelja kaznenih djela

Tijekom 2017. državna odvjetništva zaprimila su 38.591 kaznenu prijavu protiv poznatih počinitelja (sve fizičke i pravne osobe), iz čega slijedi da je u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje zabilježen manji pad prijava od 1,7% (tijekom 2016. zaprimljene su 39.244 prijave). Najveći broj prijava odnosi se na poznate fizičke osobe - 37.328, što uključuje prijave podnesene protiv odraslih osoba (od navršene 21 godine), mlađe punoljetne osobe (od 18 do 21 godine) i maloljetnike (od 14 do 18 godina). Navedene prijave bilježe pad od 1,3% u odnosu na prethodno razdoblje (37.813 prijave u 2016.), dok je protiv pravnih osoba podneseno 11,7% manje prijava (1.263 prijave u 2017., naspram 1.431 prijave u 2016.). Kretanje prijava protiv poznatih počinitelja u razdoblju od 2013. do 2017. vidljivo je i iz grafičkog prikaza koji se daje u nastavku.

Analizirajući navedene podatke, vidljivo je da se broj prijava protiv poznatih fizičkih osoba zadržava na približno jednakoj razini od 2015., kada je zabilježen znatan rast ovih prijava u

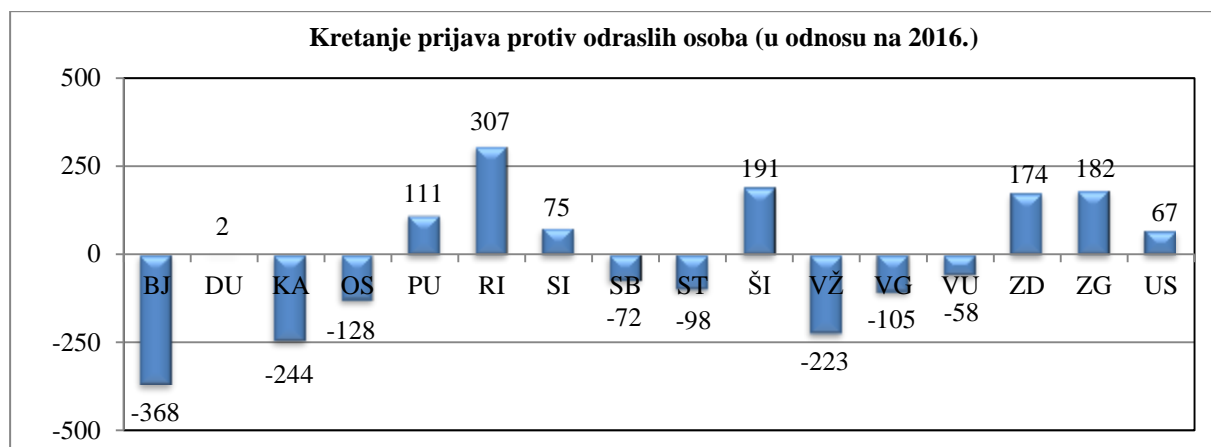
odnosu na prethodno razdoblje. Kako se u proteklom izvještajnom razdoblju ne radi o znatnom odstupanju u broju prijava, može se zaključiti kako se radi o uobičajenoj oscilaciji na godišnjoj razini. Međutim, valja primijetiti kako je tijekom 2017. zaustavljen rast broja prijava protiv pravnih osoba, koji je bio u stalnom porastu od 2013. do 2016., da bi u prethodnoj godini bio zabilježen pad od 11,7%. Obzirom da je riječ o relativno malim apsolutnim brojevima, za sada se ne može govoriti o padu gospodarskog kriminaliteta u cjelini ili slabijoj otkrivačkoj djelatnosti u odnosu na pravne osobe kao počinitelje kaznenih djela, već više o manjem odstupanju, pogotovo ako se promatra razdoblje od 2015. do 2017., kada ukupni pad prijava iznosi ukupno 5,1%, nakon znatnijeg rasta koji je zabilježen u ranijim godinama.

Kada se kretanje kriminaliteta poznatih počinitelja analizira po dobnim skupinama prijavljenih fizičkih osoba (odrasle osobe, mlađe punoljetne osobe i maloljetnici) te u odnosu na prijavljene pravne osobe, vidljivo je da su i u 2017. najzastupljenije kaznene prijave podnesene protiv odraslih osoba sa 33.425 prijava ili 86,6%. Slijede mlađe punoljetne osobe sa 2.020 prijava (5,2%), maloljetnici sa 1.883 prijave (4,9%) te pravne osobe sa 1.263 prijave (3,3%). Struktura prijava protiv poznatih počinitelja ne pokazuje znatnija odstupanja od ranijih godina, a kretanje prijava u razdoblju od 2013. do 2017. vidljivo je iz tabelarnog prikaza.

Kretanje prijava protiv poznatih počinitelja u razdoblju od 2013. do 2017.					
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Odrasle osobe (udio)	28.979	27.488	32.394	33.612	33.425
	(82,2%)	(82,7%)	(84,7%)	(85,7%)	(86,6%)
Mlađe punoljetne osobe (udio)	2.857	2.459	2.397	2.392	2.020
	(8,1%)	(7,4%)	(6,3%)	(6,1%)	(5,2%)
Maloljetnici (udio)	2.711	2.368	2.105	1.809	1.883
	(7,7%)	(7,1%)	(5,5%)	(4,6%)	(4,9%)
Pravne osobe (udio)	710	912	1.331	1.431	1.263
	(2%)	(2,8%)	(3,5%)	(3,6%)	(3,3%)
UKUPNO:	35.257	33.227	38.227	39.244	38.591
	(100%)	(100%)	(100%)	(100%)	(100%)

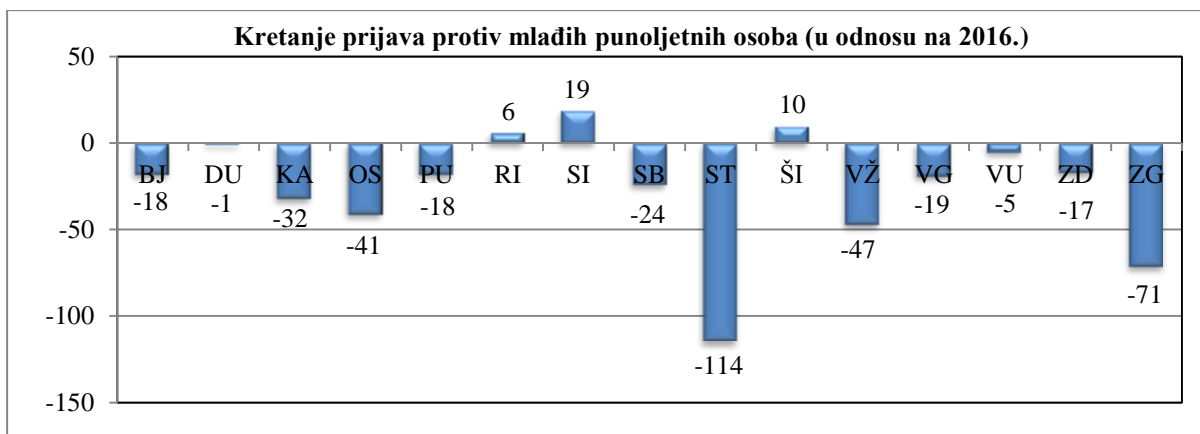
Teritorijalna rasprostranjenost prijavljenog kriminaliteta odraslih osoba u bitnome ne odstupa od ranijih razdoblja. Uspoređujući broj zaprimljenih prijava protiv odraslih osoba po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima, vidljivo je da je kao i ranijih godina najviše odraslih osoba za kazneno djelo prijavljeno na području Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, koje sa zaprimljenih 6.035 prijava čini 18,1% prijavljenog kriminaliteta ove skupine počinitelja, što je i očekivano, obzirom na područje mjesne nadležnosti navedenog državnog odvjetništva i naseljenost tog područja. Po zastupljenosti u ukupnom broju prijava slijede županijska državna odvjetništva u Splitu (3.577 ili 10,7%), Rijeci (2.718 ili 8,1%), Puli (2.714 ili 8,1%), Varaždinu (2.289 ili 6,8%), Velikoj Gorici (2.085 ili 6,2%) i Bjelovaru (1.989 ili 5,9%).

U nastavku se daje grafički prikaz kretanja kaznenih prijava protiv odraslih osoba po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima i USKOK-u. Podaci pokazuju porast odnosno pad broja kaznenih prijava po pojedinim državnim odvjetništvima tijekom 2017. u usporedbi s 2016., a iskazuju se u apsolutnom broju.

Oscilacije u broju prijava protiv odraslih počinitelja kaznenih djela u prvom se redu pripisuju promjenama u prilivu prijava na općinskim državnim odvjetništvima. Iz navedenog razloga primjetan je pad prijava na području županijskih državnih odvjetništava u Bjelovaru, Karlovcu, Osijeku i Varaždinu. Istovremeno, bilježi se rast broja prijava na području županijskih državnih odvjetništava u Rijeci, Šibeniku, Zadru i Zagrebu, kod kojih se može govoriti i o moguće pojačanoj otkrivačkoj djelatnosti policije, ali i promjenama u strukturi prijavljenog kriminaliteta odraslih osoba te povećanom prilivu prijava koje podnose sami oštećenici. Vezano za promjene u mjesnoj nadležnosti županijskih državnih odvjetništava u Zagrebu i Velikoj Gorici od 1. travnja 2015., a na koje je skrenuta pozornost u ranijim izvješćima, moguće je usporediti podatke iz 2017. s onima iz 2016., pa iako se ne može govoriti o trendovima, iz činjenice da je u 2017. došlo do porasta broja prijavljenih odraslih osoba na području Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, uz istovremeni pad na području Županijskog državnog odvjetništva u Velikoj Gorici, može se zaključiti da se promjena mjesne nadležnosti u stvarnosti nije proporcionalno odrazila na smanjenje broja predmeta na području Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu.

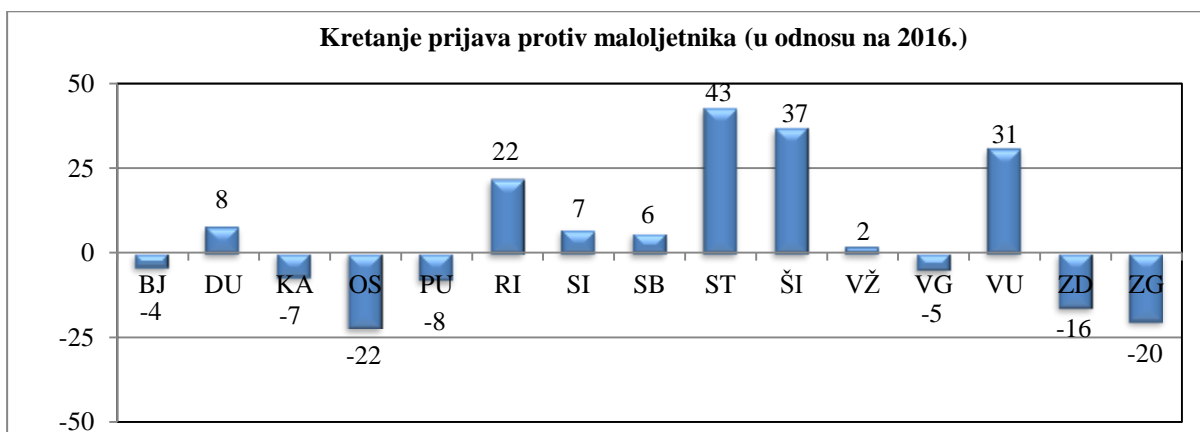
Kretanje kaznenih prijava protiv mlađih punoljetnih osoba u 2017. po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima (u apsolutnom broju u odnosu na podatke iz ranijeg razdoblja) vidljivo je iz grafičkog prikaza koji se daje u nastavku.

Kao što je vidljivo, većina državnih odvjetništava bilježi pad prijava protiv mladih punoljetnih osoba u 2017., što se odrazilo i na pad ukupnog broja prijava koje su protiv mladih punoljetnih osoba zaprimljene u promatranom izvještajnom razdoblju. Uspoređujući podatke iz 2017. (2.020 prijava) sa podacima iz 2016. (2.392 prijave), bilježi se pad prijava protiv mladih punoljetnih osoba od 15,6%.

Detaljniji podaci o kretanju kriminaliteta mladih punoljetnih osoba daju se u dijelu ovog Izvješća pod brojem 3.1.4. Kriminalitet mladih punoljetnih osoba.

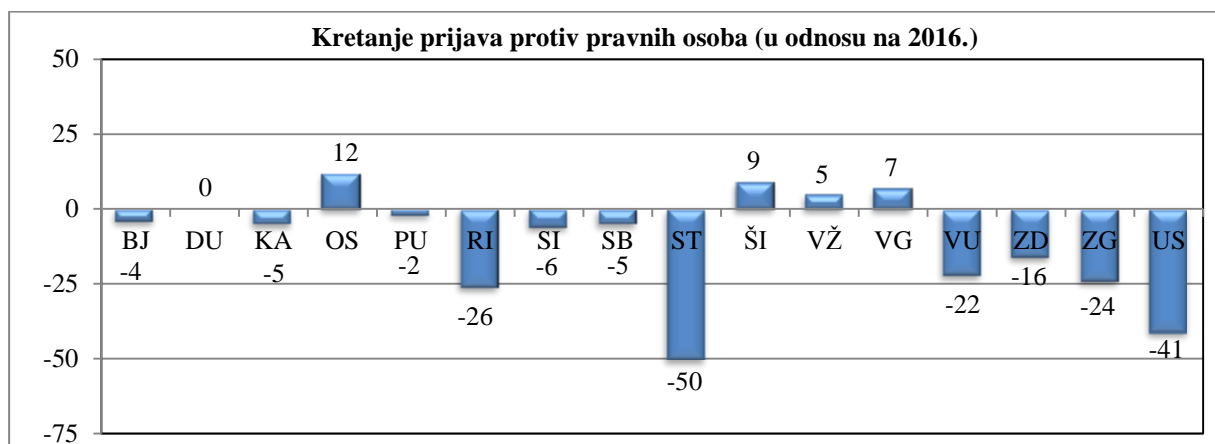
Tijekom 2017. zaustavljen je višegodišnji trend pada broja prijava koje su podnesene protiv maloljetnika. U proteklom izvještajnom razdoblju državna odvjetništva su zaprimila 1.883 kaznene prijave protiv maloljetnika (porast od 4,1%). U nastavku se daje grafički prikaz kretanja kaznenih prijava protiv maloljetnika po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima, izražen u apsolutnom broju u odnosu na podatke iz ranijeg razdoblja.

Detaljniji podaci o kretanju kriminaliteta maloljetnika daju se u dijelu ovog Izvješća pod brojem 3.1.5. Kriminalitet maloljetnika.

Što se tiče kretanja kaznenih prijava protiv pravnih osoba, valja ponoviti da su u 2017. zaprimljene 1.263 prijave ili 11,7% manje nego u prethodnom izvještajnom razdoblju (1.431 prijava u 2015.), čime je zaustavljen trend rasta broja kaznenih prijava podnesenih protiv ove kategorije počinitelja iz ranijih razdoblja. U nastavku se daje grafički prikaz kretanja kaznenih

prijava protiv pravnih osoba po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima i USKOK-u, izražen u apsolutnom broju u odnosu na podatke iz ranijeg razdoblja.

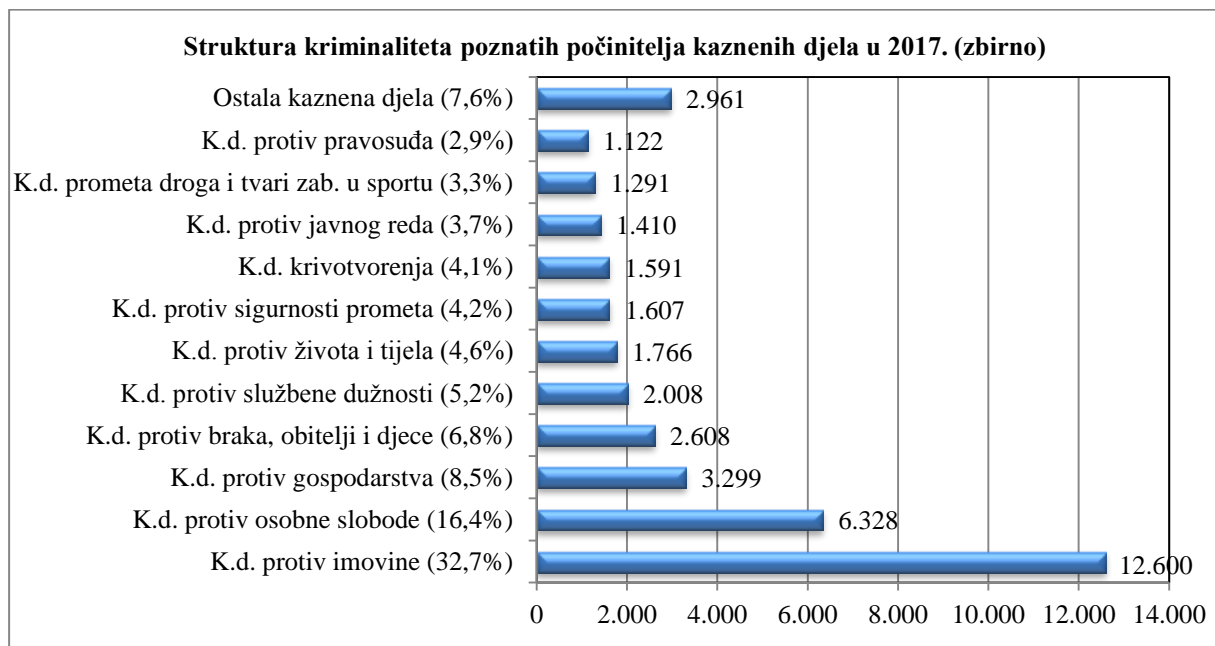

Detaljniji podaci o kretanju kriminaliteta pravnih osoba, iznose se u dijelu ovog Izvješća pod brojem 3.2. Odgovornost pravnih osoba za kaznena djela.

3.1.1.1.2. Struktura kriminaliteta poznatih počinitelja kaznenih djela

U ovom dijelu Izvješća daje se prikaz strukture kriminaliteta svih poznatih počinitelja kaznenih djela, što uključuje fizičke osobe - odrasle osobe, mlađe punoljetne osobe i maloljetnike, te pravne osobe. Uvodno se daje zbirni prikaz za sve poznate počinitelje, a nakon toga i prikaz po pojedinim dobnim skupinama te u odnosu na pravne osobe.

U nastavku je grafički prikaz strukture kriminaliteta svih poznatih počinitelja kaznenih djela u 2017.

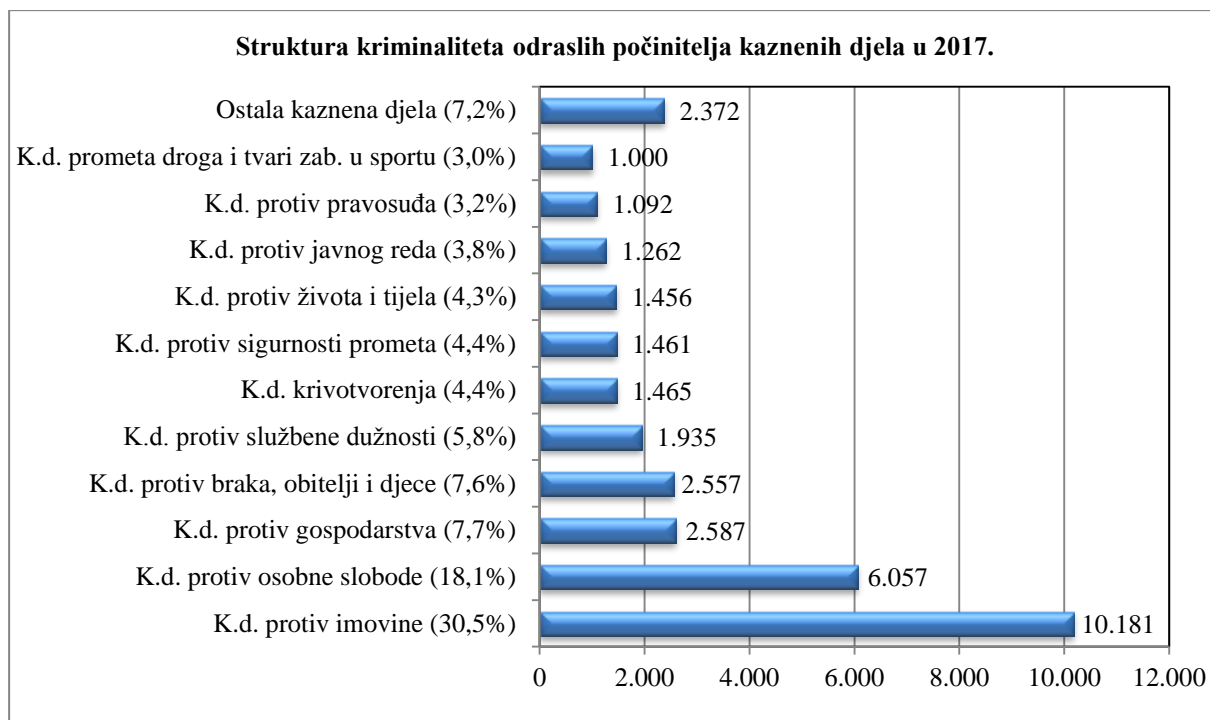

Struktura kriminaliteta poznatih počinitelja kaznenih djela u 2017. ne odstupa značajnije od one iz ranijeg razdoblja, pa se tako ne može govoriti o promjenama u pojavnosti određenih kaznenih djela. Kao i ranijih godina, i dalje prevladavaju kaznena djela protiv imovine, za koja je u 2017. zaprimljeno 12.600 prijava ili 32,7%. Usprkos padu ukupnog broja prijava za navedena kaznena djela (13.906 prijava u 2016.), ona i dalje predstavljaju gotovo trećinu ukupnog broja prijava protiv svih poznatih počinitelja. Po zastupljenosti ih slijede prijave za kaznena djela protiv osobne slobode sa 6.328 prijava ili 16,4%, time da je broj prijavljenih počinitelja za ova kaznena djela u porastu (5.684 prijave u 2016.), pa je shodno navedenom porastao i njihov udio u kriminalitetu. Kaznena djela protiv gospodarstva u ukupnom kriminalitetu poznatih počinitelja sudjeluju sa 8,5% (3.299 prijava) i bilježe manji pad u odnosu na ranije razdoblje (3.463 prijave u 2016.), a slijede ih kaznena djela protiv braka, obitelji i djece sa 6,8% (2.608 prijava), čiji broj i zastupljenost je u porastu (2.328 prijava u 2016.). Znatnija promjena u odnosu na raniju godinu vidljiva je kod kaznenih djela protiv službene dužnosti, za koja je u 2017. zaprimljeno 2.008 prijava (5,2%) u odnosu na 1.673 prijave u 2016., pa je razmjerno porastao i njihov udio u kriminalitetu. Po zastupljenosti slijede kaznena djela protiv života i tijela, za koja je zaprimljeno 1.766 prijava ili 4,6%, kaznena djela protiv sigurnosti prometa sa 1.607 prijava ili 4,2%, te kaznena djela krivotvorenja sa 1.591 prijavom ili 4,1%. Za razliku od prethodnog razdoblja, u 2017. ponovno su u porastu kaznena djela protiv javnog reda, za koja je zaprimljeno 1.410 prijava (3,7%), za razliku od 2016. kada je za ova kaznena djela prijavljena 1.171 osoba. Primjetan je i pad prijave za kaznena djela prometa droga i tvari zabranjenih u sportu, za koja je u 2017. zaprimljena 1.291 prijava (3,3%), a slijede ih kaznena djela protiv pravosuđa sa 1.122 prijave ili 2,9%. Ostala kaznena djela u strukturi kaznenih djela poznatih počinitelja zastupljena su u neznatnim omjerima, te se stoga iskazuju zbirno.

Kada se struktura kriminaliteta poznatih osoba analizira po dobnim skupinama počinitelja (odrasle osobe, mlađe punoljetne osobe i maloljetnici) te u odnosu na pravne osobe, postoje odstupanja po pojavnosti određenih kaznenih djela unutar pojedinih skupina počinitelja, koja su vidljiva i iz grafičkih prikaza koji se daju u nastavku. Međutim, ponovno su kod svih skupina fizičkih osoba u većini kaznena djela protiv imovine, time da njihov udio u ukupnom kriminalitetu pojedinih dobnih skupina počinitelja varira od 30,5% kod odraslih počinitelja, preko 53,3% kod mlađih punoljetnih osoba, sve do 63,6% kod maloljetnika. U odnosu na pravne osobe, primjetno je da su i u 2017. najzastupljenija kaznena djela protiv gospodarstva, koja u ukupnom kriminalitetu pravnih osoba sudjeluju sa 55,4%. Što se tiče ostalih kaznenih djela, odstupanja u strukturi kriminaliteta tijekom 2017. nisu takva da bi ukazivala na znatnije promjene u pojavnosti određenih kaznenih djela, već se očito radi o oscilacijama koje se pojavljuju na godišnjoj razini.

Struktura kriminaliteta odraslih počinitelja kaznenih djela u 2017. vidljiva je iz grafičkog prikaza u nastavku.

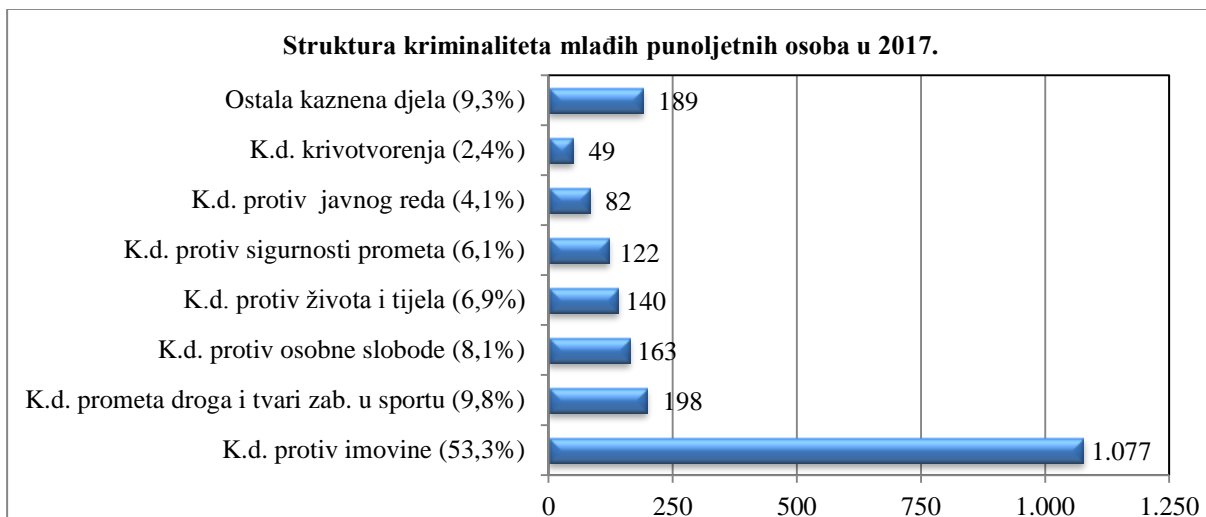

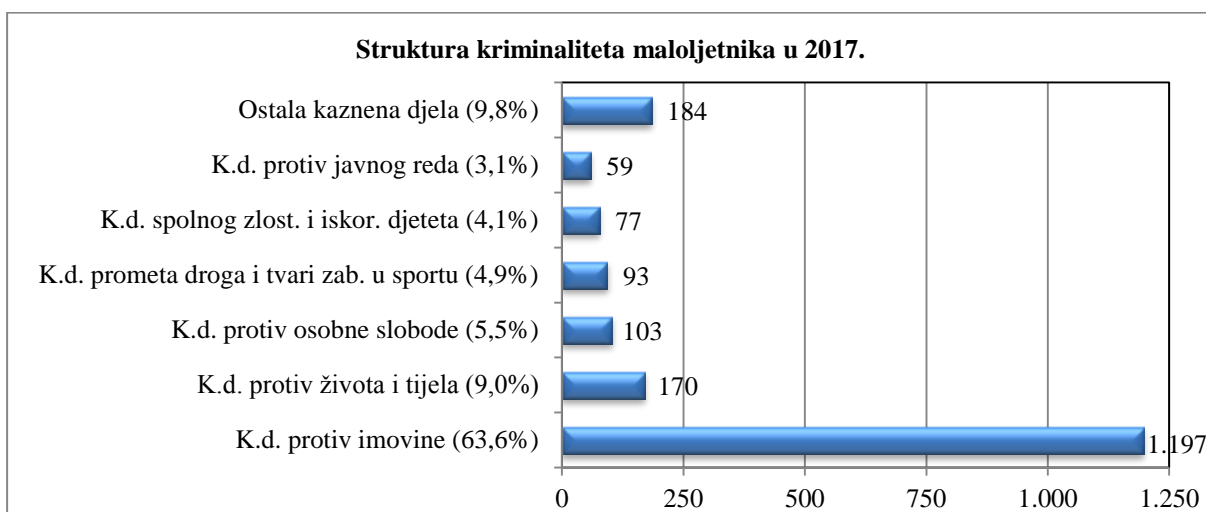
Vidljivo je da u strukturi kriminaliteta odraslih počinitelja i tijekom 2017. prevladavaju kaznena djela protiv imovine, za koja je zaprimljena 10.181 prijava protiv odraslih počinitelja. Iako je u 2017. došlo do smanjenja broja prijavi za ova kaznena djela (11.202 prijave u 2016.), ona u strukturi kriminaliteta odraslih počinitelja ponovno sudjeluju sa visokih 30,5%. Uspoređujući s prethodnim razdobljima, primjetno je i daljnje povećanje pojavnosti kaznenih djela protiv osobne slobode, za koja je u 2017. zaprimljeno 6.057 prijava protiv odraslih osoba (5.410 prijava u 2016.), pa je i udio ovih kaznenih djela u strukturi kriminaliteta ponovno porastao te sada čini 18,1%. Također je vidljiv i porast prijavi za kaznena djela protiv braka, obitelji i djece, za koja je zaprimljeno 2.557 prijava (naspram 2.294 prijave u 2016.) ili 7,6%, kaznenih djela protiv službene dužnosti, za koja je zaprimljeno 1.935 prijava (1.608 prijava u 2016.) ili 5,8%, te kaznenih djela protiv javnog reda, za koja su zaprimljene 1.262 prijave (1.049 prijava u 2016.) ili 3,8%. Nasuprot tome, pad bilježe i kaznena djela krivotvorenja sa 1.465 prijava (1.635 prijava u 2016.) ili 4,4% te kaznena djela prometa droga i stvari zabranjenih u sportu za koja je zaprimljeno 1.000 prijava (1.227 prijava u 2016.) ili 3%. Preostala kaznena djela u ukupnom kriminalitetu sudjeluju na razini prethodnog razdoblja, sa manjim odstupanjima, pa se ovdje posebno ne komentiraju.

U strukturi kriminaliteta mlađih punoljetnih osoba i u 2017. prevladavaju kaznena protiv imovine, za koja je zaprimljeno 1.077 prijava, pa iako je zabilježen pad ukupnog broja prijavi za navedena kaznena djela (1.363 prijave u 2016.), ona i dalje čine većinu kriminaliteta ove skupine počinitelja (53,3%). Slijede ih kaznena djela prometa droga i stvari zabranjenih u sportu sa 198 prijava (9,8%), kaznena djela protiv osobne slobode sa 163 prijave (8,1%), kaznena djela protiv života i tijela sa 140 prijava (6,9%) i kaznena djela protiv sigurnosti prometa sa 122 prijave (6,1%).

Detaljniji podaci o strukturi kriminaliteta mlađih punoljetnih osoba prikazuju se u dijelu ovog Izvješća pod brojem 3.1.4. Kriminalitet mlađih punoljetnih osoba, dok se u nastavku nalazi grafički prikaz strukture kriminaliteta navedene skupine počinitelja u 2017.

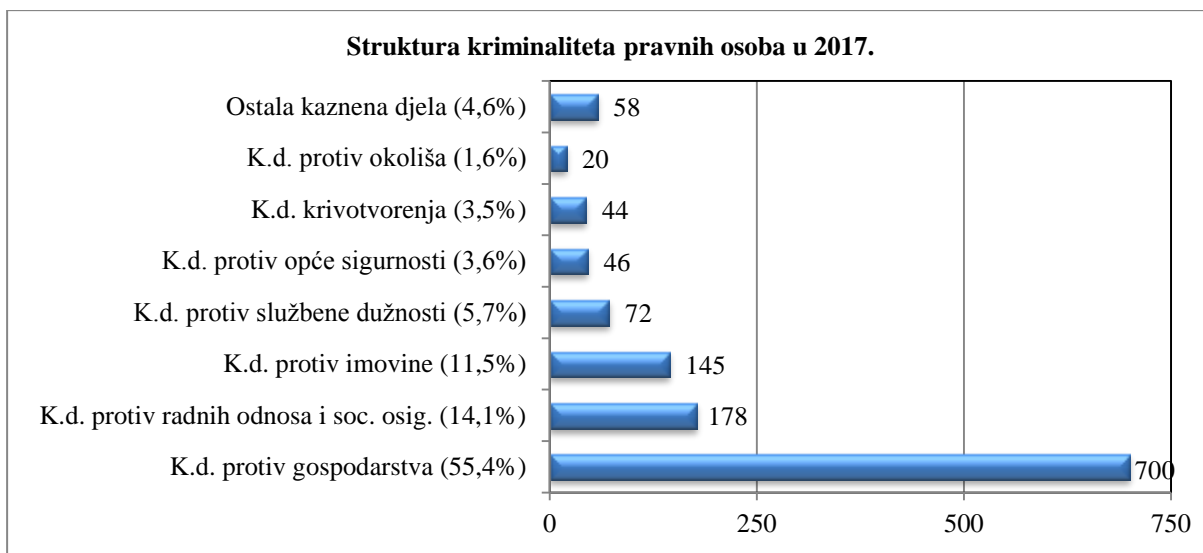
Struktura kriminaliteta maloljetnika u 2017. vidljiva je iz grafičkog prikaza u nastavku.

Struktura kriminaliteta maloljetnih počinitelja u 2017. ne odstupa od ranijih razdoblja. Ponovno su najzastupljenija kaznena djela protiv imovine, za koja je zaprimljeno 1.197 prijava (63,6%), što je na razini prethodnog razdoblja. Po zastupljenosti ponovno slijede kaznena djela protiv života i tijela sa 170 prijava ili 9%, time da se kod ovih kaznenih djela primjećuje pad ukupnog broja prijava (208 prijava u 2016.), koji je doveo i do pada njihove zastupljenosti u kriminalitetu. Za kaznena djela protiv osobne slobode tijekom 2017. prijavljena su 103 maloljetnika (5,5%), a za kaznena djela prometa droga i stvari zabranjenih u sportu 93 maloljetnika (4,9%), što je na razini prethodnog razdoblja. Nasuprot tome, u porastu su ponovno kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta, za koja je u 2017. zaprimljeno 77 prijava (4,1%), a primjećuje se i rast prijava za kaznena djela protiv javnog reda, za koja je zaprimljeno 59 prijava (3,1%).

Detaljniji podaci o strukturi kriminaliteta maloljetnika iznose se u dijelu ovog Izvješća pod brojem 3.1.5. Kriminalitet maloljetnika.

Na kraju se daje grafički prikaz strukture kriminaliteta pravnih osoba u 2017.

Iz grafičkog prikaza je vidljivo da u strukturi kriminaliteta pravnih osoba i u 2017. prevladavaju kaznena djela protiv gospodarstva, za koja je zaprimljeno 700 prijavi, pa iako je zabilježen pad ukupnog broja prijavi za navedena kaznena djela (796 prijavi u 2016.), ona i dalje čine većinu kriminaliteta ove skupine počinitelja (55,4%). Slijede ih kaznena djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja, za koja je zaprimljeno 178 prijavi ili 14,1% (pad prijavi u odnosu na 2016., kada je za ova kaznena djela zaprimljeno 200 prijavi) te kaznena djela protiv imovine sa 145 prijavi ili 11,5% (pad prijavi u odnosu na 2016., kada je zaprimljena 171 prijavi). U blagom porastu su kaznena djela protiv službene dužnosti, koja sa 72 zaprimljene prijave čine 5,7% kriminaliteta pravnih osoba (63 prijave u 2016.), a slijede ih kaznena djela protiv opće sigurnosti sa 46 prijavi (3,6%), kaznena djela krivotvorenja sa 44 prijave (3,5%) te kaznena djela protiv okoliša sa 20 prijavi (1,6%).

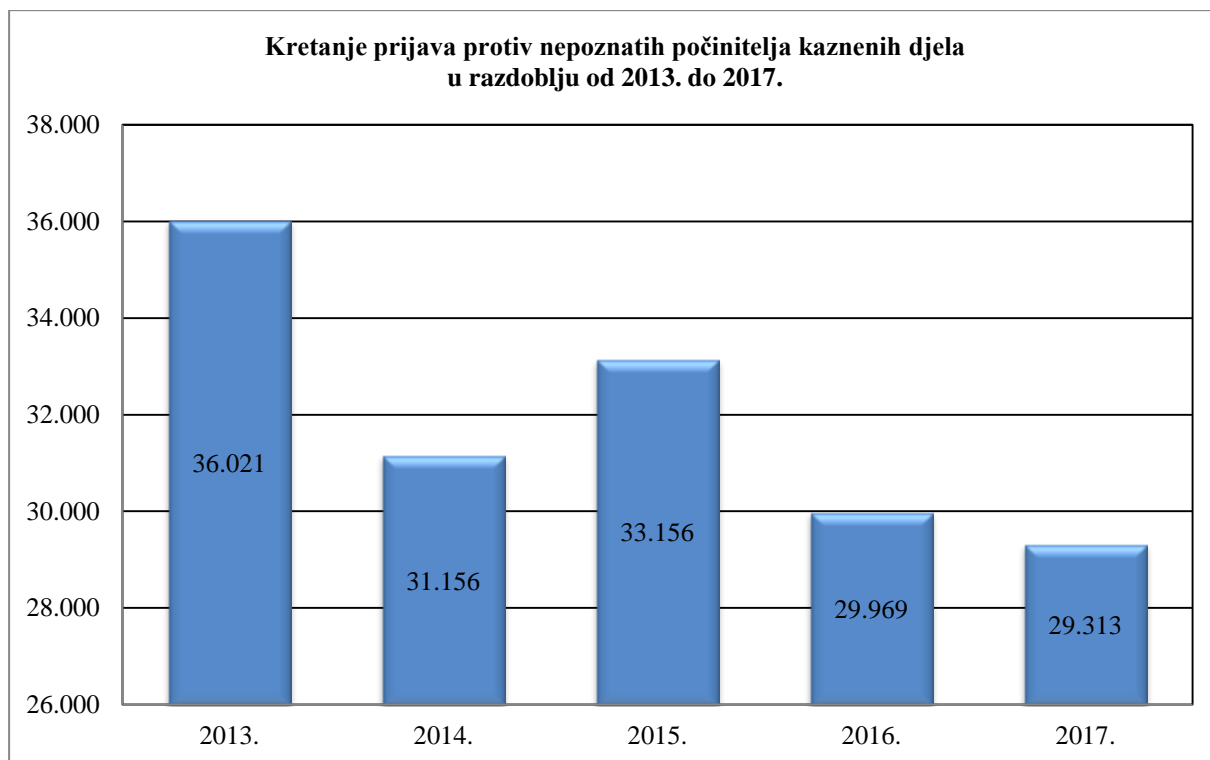
Detaljniji podaci o strukturi kriminaliteta pravnih osoba iznose se u dijelu ovog Izvješća pod brojem 3.2. Odgovornost pravnih osoba za kaznena djela.

3.1.1.2. Nepoznati počinitelji kaznenih djela

3.1.1.2.1. Kretanje kriminaliteta nepoznatih počinitelja kaznenih djela

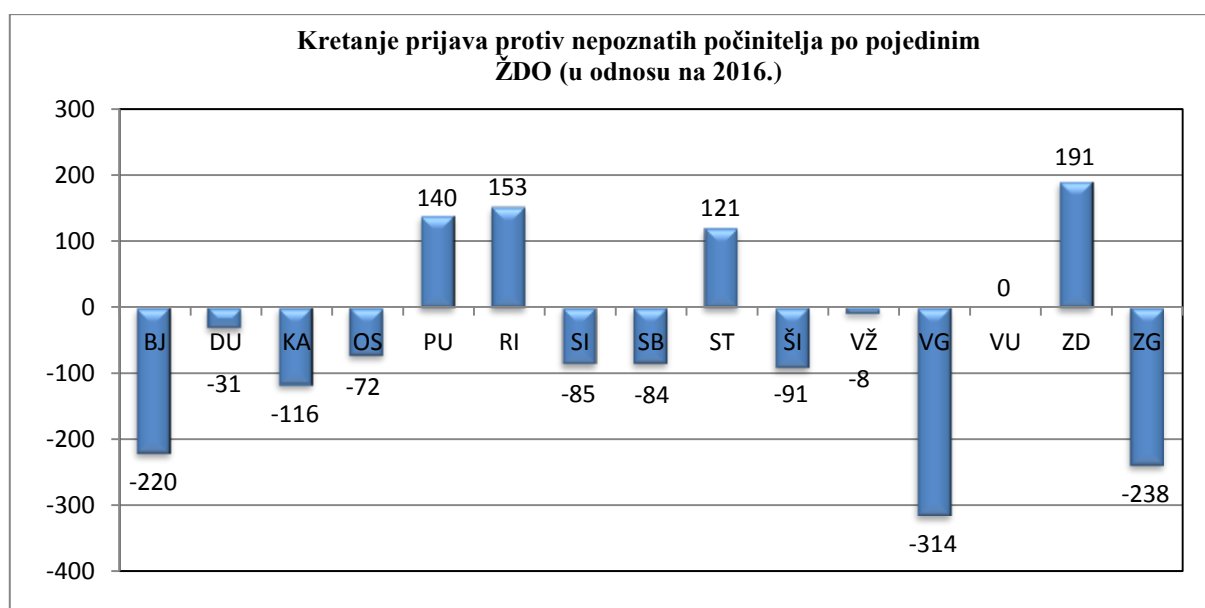
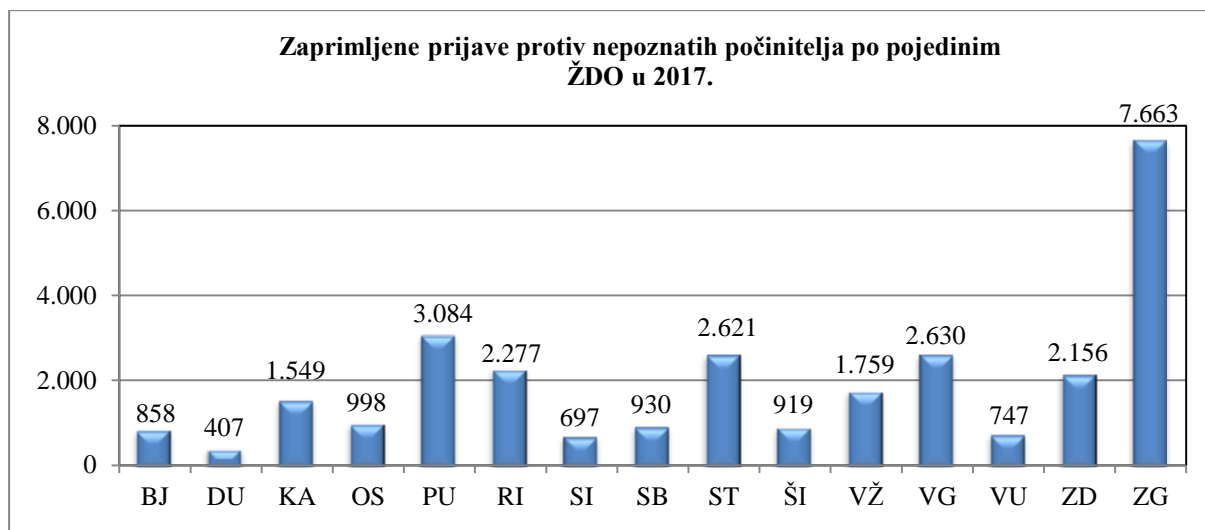
Tijekom 2017. državna odvjetništva zaprimila su 29.313 prijavi protiv nepoznatih počinitelja ili 2,2% manje nego u ranijem razdoblju. Ovime je nastavljen pad ukupnog broja prijavi iz prethodne godine (time da je pad ipak blaži nego u 2016., kada je iznosio čak 9,6%), a razlog za ovakav pad ukupnog broja prijavi protiv nepoznatih počinitelja ponovno je posljedica pada broja prijavi za kaznena djela protiv imovine iz Glave XXIII. Kaznenog zakona, koja su najzastupljenija u strukturi kaznenih prijavi protiv nepoznatih počinitelja, pa se njihovo kretanje izravno odražava na opću sliku o kretanju prijavljenog kriminaliteta nepoznatih osoba.

Kretanje broja kaznenih prijavi protiv nepoznatih počinitelja kaznenih djela u razdoblju od 2013. do 2017. vidljivo je iz grafičkog prikaza koji se daje u nastavku.

Iz prikaza je vidljivo da je u razdoblju od 2013. do 2017. ukupan broj prijava protiv nepoznatih počinitelja smanjen za 18,6%, time da se odstupanje od ovog trenda u 2015. pripisuje rastu broja prijava za kaznena djela protiv imovine koji je uzrokovalo stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona iz svibnja 2015., kojim je vrijednost ukradene imovine za koju se kazneni postupak pokreće po privatnoj tužbi smanjena s 2.000,00 kn na 1.000,00 kn, što je posljedično dovelo do rasta broja prijava za imovinska kaznena djela za koja se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti. Kao što je već ranije navedeno, pad ukupnog broja prijava u protekloj godini (656 prijava manje nego u 2016.) rezultat je manjeg broja kaznenih prijava protiv nepoznatih počinitelja za imovinska kaznena djela, za koja je u 2017. zaprimljeno 671 prijava manje nego 2016. Navedeno se može objasniti pojačanom otkrivačkom djelatnosti policije.

Imajući u vidu gore navedene podatke, u nastavku se daje prikaz broja i kretanja kaznenih prijava protiv nepoznatih počinitelja u 2017. po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima.

Kao što je to vidljivo iz gornjih grafičkih prikaza, u odnosu na 2016., većina županijskih državnih odvjetništava bilježi pad broja kaznenih prijavi protiv nepoznatih počinitelja, i to upravo iz prije navedenih razloga. Kao i ranijih godina, najveći broj prijavi i dalje je zaprimljen na Županijskom državnom odvjetništvu u Zagrebu (7.663), na koje otpada 26,1% ukupnog broja prijavi protiv nepoznatih počinitelja. Po broju prijavi u 2017. slijede ga Županijska državna odvjetništva u Puli (3.084), Velikoj Gorici (2.630), Splitu (2.621), Rijeci (2.277) i Zadru (2.156), a ovakva opterećenost navedenih državnih odvjetništva primjetna je i u ranijim razdobljima.

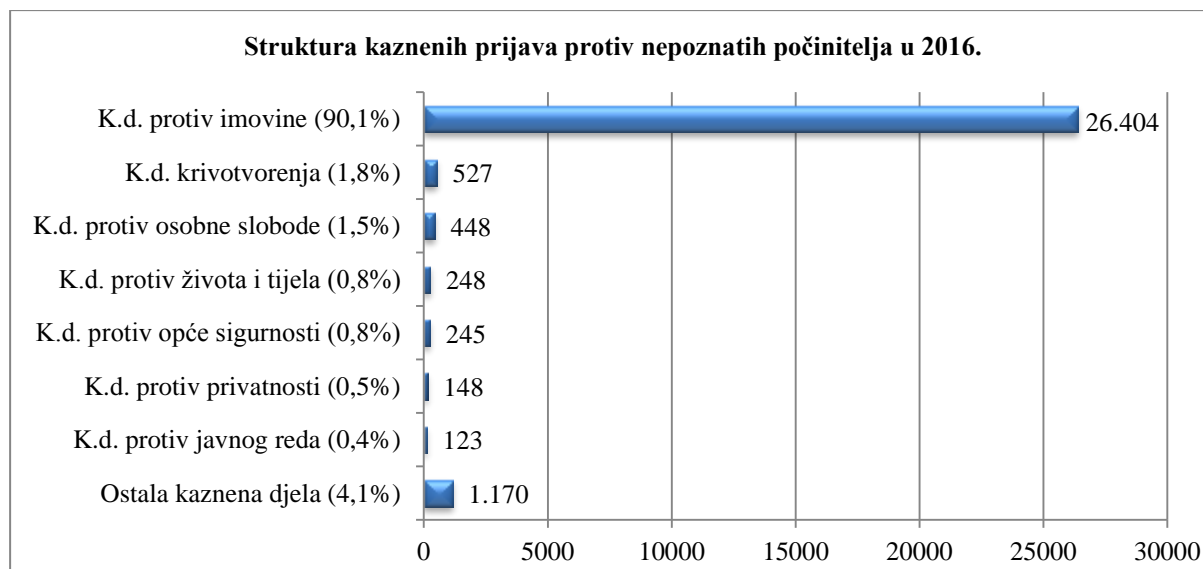
Prilikom razmatranja kretanja kriminaliteta nepoznatih počinitelja kaznenih djela potrebno je analizirati i uspješnost policije u otkrivanju počinitelja ovih kaznenih djela. Pri tome valja naglasiti da se podaci koji se iznose u nastavku ne mogu uspoređivati s podacima o ukupnoj uspješnosti u otkrivanju počinitelja kaznenih djela koje iskazuje policija, obzirom da se ne odnose na kriminalitet u cjelini, već samo na naknadno otkrivanje počinitelja kaznenih djela koji su u trenutku podnošenja prijave bili nepoznati. Radi pojašnjenja valja istaknuti da u većini slučajeva policija nadležnom državnom odvjetništvu podnosi prijavu protiv poznatog

počinitelja, koji je otkriven neposredno nakon počinjenja kaznenog djela, a koja kaznena prijava se upisuje u upisnik poznatih počinitelja kaznenih djela. Ovakve kaznene prijave u državnom odvjetništvu se ne evidentiraju kao kaznene prijave protiv nepoznatih počinitelja, dok se u statističkim podacima policije opravdano iskazuju kao otkrivanje počinitelja koji je bio nepoznat u trenutku počinjenja djela. Nasuprot tome, ako počinitelj nije poznat u vrijeme podnošenja kaznene prijave, državna odvjetništva takve prijave upisuju u upisnik kaznenih prijava protiv nepoznatih počinitelja kaznenog djela, a za koje se u nastavku daju podaci o uspješnosti u naknadnom otkrivanju počinitelja.

Od 29.313 kaznenih prijava koje su tijekom 2017. podnesene protiv nepoznatih počinitelja, tijekom izvještajnog razdoblja otkriveno je 2.586 počinitelja (8,8%), što je na razini ranijih godina. Iako se većina otkrivenih počinitelja (2.244) odnosi na kaznena djela protiv imovine iz Glave XXIII. Kaznenog zakona, iz prikupljenih podataka je vidljivo kako je zbog prirode samih imovinskih kaznenih djela, načina njihova počinjenja i nedostatka tragova otežano naknadno pronalaženje počinitelja. Na kraju valja istaknuti da se uspješnost otkrivanja počinitelja kaznenih djela protiv života i tijela iz Glave X. Kaznenog zakona posebno analizira u poglavlju 3.1.2.2.2. Izvješća, pa se ovdje ne iznosi.

3.1.1.2.2. Struktura kriminaliteta nepoznatih počinitelja kaznenih djela

Struktura kaznenih prijava koje su tijekom 2017. zaprimljene protiv nepoznatih počinitelja vidljiva je iz grafičkog prikaza, a njenom analizom zaključuje se da u bitnome ne odstupa od strukture kriminaliteta nepoznatih počinitelja iz ranijih godina.

Većina kaznenih prijava koje su tijekom 2017. podnesene protiv nepoznatih počinitelja odnosi se na kaznena djela protiv imovine, za koja su zaprimljene 26.404 prijave, pa ista u ukupnom kriminalitetu ove skupine počinitelja sudjeluju s 90,1%. Valja primijetiti da kod imovinskih delikata i u proteklom izvještajnom razdoblju većinu čine kaznene prijave zbog kaznenog djela teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona s 11.672 prijave i kaznenog djela krađe iz članka 228. Kaznenog zakona s 11.478 prijava, dok je za ostala kaznena djela protiv imovine zaprimljeno 3.254 prijave.

Kaznena djela iz drugih glava Kaznenog zakona u strukturi kriminaliteta nepoznatih počinitelja slabije su zastupljena i njihova zastupljenost ne odstupa u bitnome od ranijih godina. Nakon kaznenih djela protiv imovine, po zastupljenosti slijede kaznena djela krivotvorenja iz Glave XXVI. Kaznenog zakona s ukupno zaprimljenih 527 prijava (1,8%), a slijede ih kaznena djela protiv osobne slobode iz Glave XIII. Kaznenog zakona s ukupno zaprimljenih 448 prijava (1,5%). Kaznena djela protiv života i tijela iz Glave X. Kaznenog zakona sa 248 prijava te kaznena djela protiv opće sigurnosti iz Glave XXI. Kaznenog zakona sa 245 prijava čine po 0,8% kriminaliteta nepoznatih počinitelja, a slijede ih kaznena djela protiv privatnosti iz Glave XIV. Kaznenog zakona s ukupno zaprimljenih 148 prijava (0,5%) i kaznena djela protiv javnog reda iz Glave XXX. Kaznenog zakona s 123 prijave (0,4%), dok ostala kaznena djela u ukupnom kriminalitetu nepoznatih počinitelja sudjeluju s neznatnim omjerima, pa se iskazuju zbirno.

3.1.2. Kriminalitet odraslih osoba

3.1.2.1. Rad državnih odvjetništava i odluke u kaznenim predmetima

U nastavku se analizira kriminalitet odraslih osoba, dakle, osoba starijih od 21 godine. Analizirajući podatke o radu državnih odvjetništava u 2017. treba istaknuti kako je zadržana ažurnost u radu iz ranijih izvještajnih razdoblja. Iako je broj novih kaznenih prijava protiv odraslih osoba nešto smanjen (33.425 prijava u 2017. naspram 33.612 prijava u 2016.), tijekom proteklog izvještajnog razdoblja došlo je do povećanja ukupnog broja prijava u radu na 42.375 prijava (u navedeni broj uključene su i neriješene prijave iz ranijih razdoblja). Tijekom 2017. riješeno je 31.807 prijava čime je ažurnost zadržana na visokih 75,1% riješenih prijava. Pri tome valja istaknuti da se samo manji dio neriješenih prijava (369 ili 0,9% ukupnog broja prijava u radu) odnosi na prijave u radu u državnim odvjetništvima povodom kojih na kraju izvještajnog razdoblja nije donesena odluka, dok se velika većina od 10.199 prijava (ukupno 96,5% neriješenih prijava) odnosi na prijave u kojima je bilo u tijeku provođenje izvida, odnosno, nisu bili prikupljeni svi podaci koji su bili potrebni za donošenje državnoodvjetničke odluke, pa te prijave nisu niti mogle biti riješene. Također valja istaknuti da se većina prijava i dalje rješava unutar tri mjeseca od upisa prijave u upisnik kaznenih prijava, odnosno, u prvoj polovici zakonom propisanog instruktivnog roka za rješavanje kaznene prijave iz članka 206.b Zakona o kaznenom postupku, što potvrđuje zaključak da državna odvjetništva po zaprimljenim prijavama postupaju ažurno i svoje odluke donose u primjerenim rokovima.

Člankom 206.b Zakona o kaznenom postupku propisano je da je državni odvjetnik dužan donijeti odluku o kaznenoj prijavi u roku od šest mjeseci od dana upisa prijave u upisnik kaznenih prijava. Iako se radi o instruktivnom roku, kao što je to ranije navedeno, većina prijava rješava se već u prvoj polovici navedenog roka, a dio i u preostala tri mjeseca, no, manji dio prijava nije moguće riješiti u zakonom propisanom roku. Navedeno je slučaj u predmetima u kojima je otežano prikupljanje podataka koji su nužni za donošenje pravilne odluke, a na koje objektivne okolnosti državni odvjetnik ne može utjecati. Primjerice, problem poštivanja roka za donošenje odluke o prijavi u praksi se javlja kada je potrebno prikupiti podatke putem međunarodne pravne pomoći, ili kada je nužno pribaviti izjave osoba koje su nedostupne pravosudnim tijelima i tijelima redarstvene vlasti. U dijelu predmeta je prije donošenje odluke potrebno prikupiti i pažljivo analizirati opsežnu materijalnu dokumentaciju kako bi se ocijenila osnovanost navoda iz podnesene prijave, što ponekad nije moguće u predmetnom roku. No, neovisno o tomu što je navedeni rok samo instruktivan, bez

procesnih posljedica, predmeti u kojima prijava nije donesena u roku iz članka 206.b Zakona o kaznenom postupku posebno se prate unutar državnog odvjetništva u cilju provjere osnovanosti prekoračenja roka i osiguranja ažurnosti u postupanju državnih odvjetništava. Isti su i predmet preispitivanja povodom pritužbi na rad ili prigovora podnositelja prijave, žrtve ili oštećenika, a ukoliko se tijekom nadzora nad radom utvrdi da je do prekoračenja roka došlo uslijed neopravdanog nepostupanja po prijavi od strane zamjenika državnog odvjetnika kojem je spis dodijeljen u rad, navedeno se unosi u njegov osobni spis i od utjecaja je kod ocjenjivanja njegovog rada i mogućnosti napredovanja, a u težim slučajevima ima za posljedicu provođenje izvanrednog pregleda rada te moguće pokretanje stegovnog postupka.

U nastavku su prikazani podaci o radu državnih odvjetništava u predmetima protiv odraslih počinitelja, dok se postupanje u predmetima kaznenopravne zaštite djece te predmetima protiv mlađih punoljetnih osoba i maloljetnika posebno obrađuje zbog posebnosti u navedenim kaznenim postupcima. Također se u posebnim poglavljima analizira rad u predmetima protiv pravnih osoba, kao i u predmetima iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Na kraju smatramo potrebnim istaknuti da su državna odvjetništva tijekom 2017., osim donošenja odluka u predmetima, provela i velik broj dokaznih radnji te prisustvovala brojnim ročištima i raspravama na nadležnim sudovima. Stoga je u nastavku tabelarni prikaz broja i vrste provedenih dokaznih radnji, kao i prikaz broja ročišta i rasprava kojima su sukladno stvarnoj nadležnosti prisustvovala državna odvjetništva.

		Dokazne radnje DO	UKUPNO
ODO	Radnje DO - dežurstvo, redovno	Očevid	164
		Prvo ispitivanje okrivljenika	12.159
		Ispitivanje svjedoka	13.810
		Druge radnje	5.800
		UKUPNO	31.933
ŽDO	Radnje DO - dežurstvo, redovno	Očevid	104
		Prvo ispitivanje okrivljenika	1.227
		Ispitivanje svjedoka	2.569
		Druge radnje	1.393
		UKUPNO	5.293
USKOK	Radnje DO - dežurstvo, redovno	Očevid	2
		Prvo ispitivanje okrivljenika	445
		Ispitivanje svjedoka	732
		Druge radnje	43
		UKUPNO	1.222
SVEUKUPNO	Radnje DO - dežurstvo, redovno	Očevid	270
		Prvo ispitivanje okrivljenika	13.831
		Ispitivanje svjedoka	17.111
		Druge radnje	7.236
		UKUPNO	38.448

Ročišta i rasprave	Broj
ODO	44.446
ŽDO	4.949
USKOK	1.082
UKUPNO	50.477

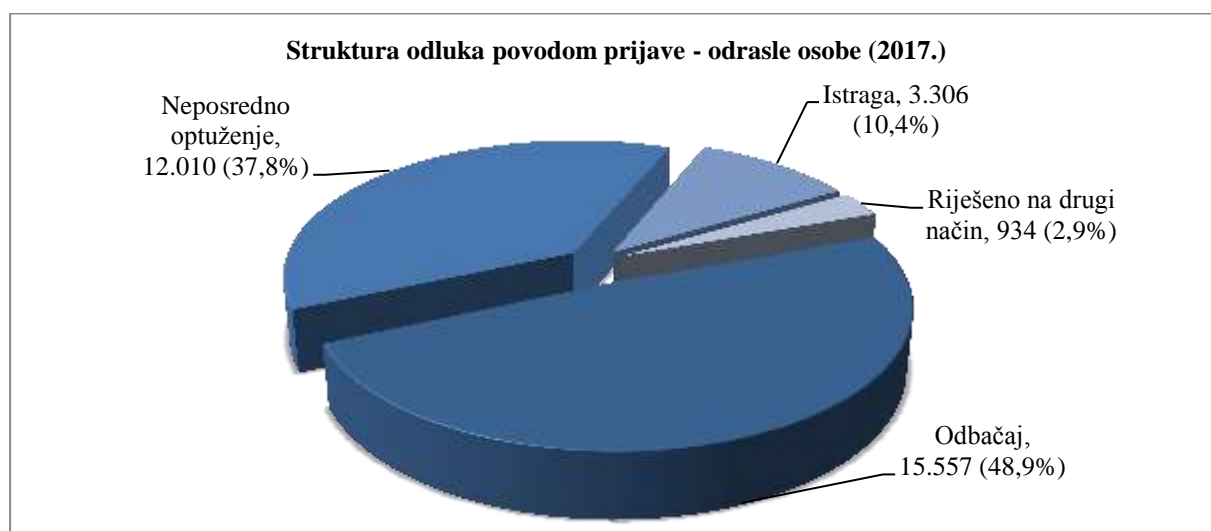

3.1.2.1.1. Odluka povodom prijave

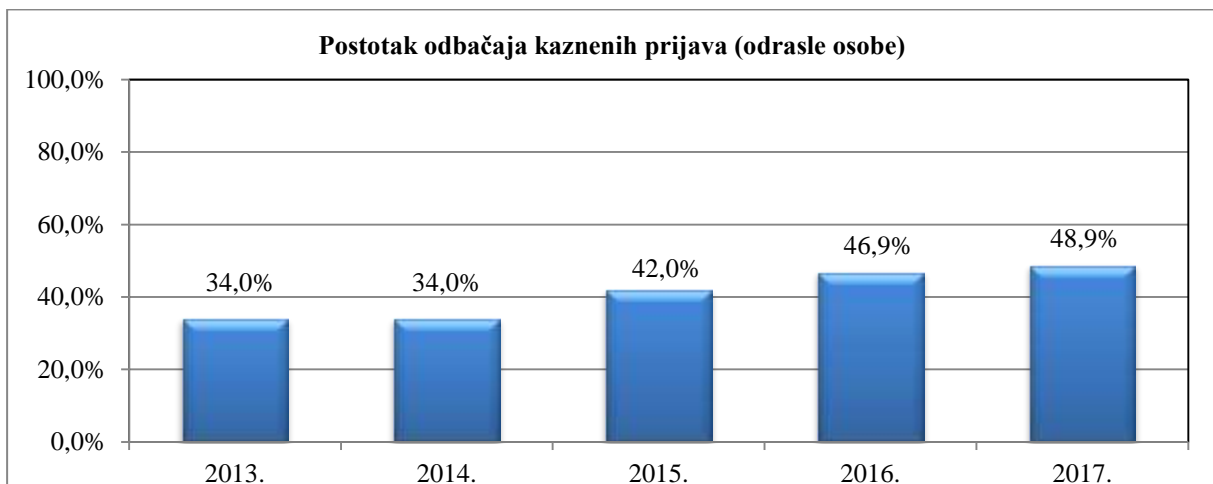
Državna odvjetništva su tijekom 2017. zaprimila 33.425 prijava protiv odraslih osoba, a kada se ovom broju pridoda i 8.950 prijava koje su ostale u radu iz ranijih razdoblja, razvidno je kako je u radu bilo ukupno 42.375 prijava, što je malo više od prethodnog izvještajnog razdoblja (41.748 prijava u radu u 2016.), time da valja primijetiti da iako se radi o 1,5% više prijava u radu, razlog za navedeni porast nalazi se u prijavama koje su ostale u radu iz ranijih godina, dok se u promatranom razdoblju bilježi pad novozaprimljenih prijava protiv odraslih osoba.

Od ukupnog broja prijava u radu, tijekom 2017. je riješeno 31.807 ili 75,1%, čime je zadržana visoka razina ažurnosti u radu državnih odvjetništava. Donošenjem odluke (rješenje o odbačaju, rješenje o provođenju istrage ili neposredna optužnica) riješene su 30.873 prijave (97,1%), dok su preostale 934 prijave (2,9%) riješene na drugi način (spajanjem predmeta, ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu i sl.). Na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je neriješeno 10.568 prijava, od čega se najveći dio (10.199 ili 96,5%) odnosi na prijave u kojima je u tijeku provođenje izvida. Naime, kako bi državni odvjetnik mogao donijeti odluku povodom prijave, prethodno mora prikupiti podatke koji su mu potrebni radi donošenja pravilne odluke. Stoga, kako bi ocijenio osnovanost navoda iz podnesene prijave, ali i kada su same prijave nedostatno argumentirane (navedeno je čest slučaj kod prijava koje izravno državnom odvjetniku podnose oštećenici i građani, koji prije podnošenja prijave nisu prikupili potrebnu dokaznu građu), nalaže provođenje izvida tijekom kojih se prikupljaju podaci od drugih tijela i pravnih osoba koji su potrebni za donošenje odluke. Većinom izvide po nalogu državnog odvjetnika provodi policija, a samo u manjem broju slučajeva državni odvjetnik sam, time da je prikupljanje potrebnih podataka često otežano, pa ažurnost državnog odvjetništva u konačnici ovisi i o ažurnosti drugih tijela, što se očituje u broju prijava povodom kojih nije bilo moguće donijeti državnoodvjetničku odluku jer potrebni podaci nisu bili prikupljeni.

U nastavku se daje grafički prikaz strukture odluka koje su državna odvjetništva donosila povodom prijava protiv odraslih osoba koje su imala u radu tijekom 2017.

Iz prikaza je vidljivo da i u 2017. u strukturi odluka povodom prijave prevladavaju rješenja o odbačaju kaznene prijave, koja su donesena u odnosu na 15.557 odraslih osoba (48,9%). Neposredna optužnica (uključujući i optužnice sa kaznenim nalogom) podignuta je protiv 12.010 odraslih osoba (37,8%), dok je protiv 3.306 odraslih osoba (10,4%) doneseno rješenje o provođenju istrage. Prijave protiv 934 odrasle osobe (2,9%) riješene su na drugi način (ustup, spajanje i dr.). Kretanje udjela ove vrste odluka u strukturi odluka protiv odraslih počinitelja u razdoblju od 2013. do 2017. vidljivo je iz grafičkog prikaza koji se daje u nastavku.

Razvidan je trend porasta udjela rješenja o odbačaju kaznene prijave u strukturi odluka donesenih protiv odraslih osoba u razdoblju od 2013. do 2017. Kao i ranijih godina, uzroci ovakvom porastu i u proteklom su izvještajnom razdoblju dvojaki i nalaze se kako u strukturi podnositelja kaznenih prijava (policija ili druge osobe), tako i u strukturi prijavljenog kriminaliteta (znatan udio prijava za kaznena djela protiv osobne slobode, kaznena djela protiv imovine, kaznena djela protiv braka, obitelji i djece te kaznena djela protiv pravosuđa, kod kojih je odbačaj kao odluka svake godine značajno zastupljen). Ovdje valja navesti kako se razlozi za visok postotak odbačaja kod pojedinih kaznenih djela pojašnjavaju u dijelovima Izvješća koje se odnose na kaznena djela iz pojedine Glave Kaznenog zakona, dok se u ovom dijelu općenito navode samo neki od razloga i osnova za donošenje rješenja o odbačaju.

Vezano za strukturu kaznenih prijava, valja razlikovati kaznene prijave koje je državnom odvjetniku podnijela policija, od onih prijava koje podnose druge osobe, a u prvom redu građani, oštećenici, žrtve i slično. Kaznene prijave podnesene od strane policije argumentirane su i potkrijepljene činjenicama i prikupljenim dokazima, pa državni odvjetnik na temelju takve prijave može donijeti odluku o daljnjem postupanju. U slučajevima kada se povodom ovih kaznenih prijava donosi rješenje o odbačaju, ono je u najvećoj mjeri rezultat objektivnih okolnosti na koje podnositelji ne mogu utjecati, primjerice, promjena iskaza okrivljenika, odluka žrtve da iskoristi blagodat nesvjedočenja, povlačenje prijedloga za kazneni progon i slično. Upravo zbog navedenih okolnosti, i postotak odbačenih kaznenih prijava koje su podnesene od strane policije je malen.

Nasuprot tome, prijave koje podnose građani, oštećenici, žrtve i druge osobe često nisu potkrijepljene dokazima, a nerijetko se i motivi za njihovo podnošenje nalaze izvan sfere kaznenog pravosuđa. Većina kaznenih prijava drugih osoba podnesena je bez ikakve pravne osnove i često za ponašanja koja, iako prema ocjeni podnositelja imaju obilježje kaznenog

djela, uopće ne spadaju u sferu kaznenog pravosuđa, već se radi o neriješenim imovinsko-pravnim ili građansko-pravnim odnosima ili osobnim sukobima i netrpeljivostima između podnositelja prijave i prijavljene osobe. Državno odvjetništvo dužno je postupati i po ovakvim prijavama, provjeriti navode podnositelja i donijeti meritornu državnoodvjetničku odluku, pa se nakon utvrđivanja da se ne radi o postupanju koje se može podvesti pod neko od kaznenih djela za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, odnosno, da nisu ostvarena bilo subjektivna bilo objektivna obilježja prijavljenih kaznenih djela, donosi rješenje o odbačaju kaznene prijave. Obzirom da kaznene prijave podnesene od drugih osoba predstavljaju većinu ukupnog broja podnesenih kaznenih prijava, te da se većina tih prijava zbog opisanih razloga odbacuje, navedeno u konačnici ima za posljedicu relativno veliku zastupljenost rješenja o odbačaju u ukupnom broju donesenih odluka.

Daljnje razloge udjelu rješenja o odbačaju u strukturi odluka povodom prijava podnesenih protiv odraslih osoba valja tražiti u strukturi prijavljenog kriminaliteta. Naime, i u 2017. znatan je udio prijava za kaznena djela protiv osobne slobode, kaznena djela protiv imovine, kaznena djela protiv gospodarstva, kaznena djela protiv službene dužnosti, kaznena djela protiv braka, obitelji i djece te kaznena djela protiv pravosuđa u strukturi kriminaliteta odraslih osoba. Kako je kod ovih kaznenih djela rješenje o odbačaju kaznene prijave redovito značajno zastupljeno, navedeno se odražava i na ukupan udio ovih odluka u strukturi odluka donesenih u odnosu na odrasle osobe kao počinitelje kaznenih djela.

Iz grafičkog prikaza koji se daje u nastavku vidljive su i zakonske osnove iz kojih se kaznene prijave odbacuju.

Razvidno je da je od 15.557 rješenja o odbačaju kaznenih prijava protiv odraslih osoba njih 15.067 ili 96,8% odbačeno zbog postojanja jednog od razloga navedenih u članku 206. Zakona o kaznenom postupku (prijavljeno djelo nije kazneno djelo za koje se progona po službenoj dužnosti, postoje okolnosti koje isključuju kazneni progon, postoje okolnosti koje isključuju krivnju, nema osnovane sumnje da je osumnjičenik počinio prijavljeno kazneno djelo, prijava nije vjerodostojna). Uspoređujući s prethodnim izvještajnim razdobljem (14.907 ili 96,9% odbačaja na temelju članka 206. Zakona o kaznenom postupku), nisu vidljiva odstupanja niti u broju niti u udjelu ovih odluka u strukturi rješenja o odbačaju kaznenih prijava protiv odraslih osoba.

Za razliku od navedenog, primjetan je rast broja i udjela rješenja o odbačaju kaznenih prijava sukladno načelu oportuniteta, te pad broja i udjela rješenja o odbačaju kaznenih prijava pozivom na institut beznačajnog djela.

Tako je tijekom 2017. odbačaj kaznene prijave prema načelu oportuniteta (svrhovitosti) primijenjen prema 260 odraslih osoba kao počinitelja kaznenih djela (1,7%), time da se u pravilu radilo o primjeni tzv. "uvjetovanog oportuniteta", kod kojeg je počinitelj prije donošenja rješenja o odbačaju kaznene prijave dužan izvršiti određenu obvezu (npr. naknaditi štetu prouzročenu kaznenim djelom, uplatiti određeni iznos u humanitarne svrhe, platiti dospjelo uzdržavanje i nastaviti plaćati dospjele obveze i slično). Valja napomenuti da se ovaj institut primjenjuje kada je kazneno djelo za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina počinjeno, pa iako postoji osnovana sumnja da je prijavljena osoba počinitelj, zbog okolnosti počinjenja djela ili interesa oštećenika, državni odvjetnik smatra da nema potrebe za vođenjem postupka, ili da se izvršenjem obaveza navedenih u zakonu može postići svrha i bez vođenja postupka. Sam institut rijetko se primjenjuje prema odraslim osobama kao počiniteljima kaznenih djela i puno je češći kod mlađih punoljetnih osoba i maloljetnika, a kod odraslih osoba najčešće se primjenjuje kod kaznenog djela povrede dužnosti uzdržavanja iz članka 172. Kaznenog zakona, jer predstavlja efikasno sredstvo za namirenje štete žrtvi bez kažnjavanja počinitelja i potrebe vođenja kaznenog postupka. U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (190 rješenja o odbačaju kaznene prijave primjenom oportuniteta u 2016.), vidljivo je da je tijekom 2017. došlo do pojačane primjene navedenog instituta, što držimo pohvalnim, a mišljenja smo kako bi njegovu primjenu trebalo poticati i u idućim razdobljima.

Člankom 33. Kaznenog zakona propisano je da nema kaznenog djela, iako su ostvarena njegova obilježja, ako je stupanj počiniteljeve krivnje nizak, djelo nije imalo posljedice ili su posljedice neznatne i ne postoji potreba da počinitelj bude kažnjen. Primjenom navedene odredbe tijekom 2017. odbačene su kaznene prijave protiv 230 odraslih osoba, pa iste u ukupnoj strukturi ovih rješenja sudjeluju sa 1,5%. Uspoređujući navedene podatke sa prethodnim izvještajnim razdobljem (292 rješenja o odbačaju kaznene prijave primjenom instituta beznačajnog djela u 2016.), vidljivo je da je primjena navedenog instituta 2017. u padu.

Vežano za rješenja o odbačaju kaznene prijave na kraju valja navesti da su državna odvjetništva i tijekom 2017. postupala sukladno članku 55. Zakona o kaznenom postupku te oštećenima, odnosno, žrtvi nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj: 70/17), redovito dostavljala rješenja o odbačaju kaznene prijave s poukom o pravu da u roku od osam dana mogu preuzeti kazneni progon. Naime, ukoliko žrtva smatra da doneseno rješenje nije osnovano, ostaje joj mogućnost da pred nadležnim sudom sama preuzme kazneni progon počinitelja i na opisani način odluku državnog odvjetništva neizravno podvrgne sudskoj kontroli. Valja napomenuti kako preuzimanje kaznenog progona u slučaju primjene načela oportuniteta nije dozvoljeno, ali žrtvi u tom slučaju ostaje pravo podnošenja pritužbe višem državnom odvjetniku, koji će u okviru instancijske kontrole ocijeniti zakonitost i osnovanost donesenog rješenja, pa ukoliko utvrdi da rješenje nije osnovano, naložit će nižem državnom odvjetniku da odmah nastavi rad na predmetu. Ukoliko u predmetu nema žrtve ili oštećenika, a kaznena prijava je odbačena, podnositelj prijave može podnijeti prigovor na rad u navedenom predmetu, povodom kojeg se

provodi nadzor nad radom državnog odvjetništva i ocjenjuje osnovanost prigovora, a o ovoj odluci pisano se obavještava podnositelj.

Po zastupljenosti u strukturi odluka povodom kaznenih prijava podnesenih protiv odraslih osoba u 2017., kao i u prethodnom razdoblju, slijede neposredne optužnice. Ovdje valja pojasniti da Zakon o kaznenom postupku razlikuje neposrednu optužnicu od optužnice koja je podignuta nakon provođenja istrage, pa se ove vrste optužnica i u statističkim podacima iskazuju odvojeno. Neposrednu optužnicu državni odvjetnik može podignuti i bez provođenja istrage ako se radi o kaznenom djelu za koje je zapriječena kazna zatvora do 15 godina, a rezultati provedenih radnji koji se odnose na kazneno djelo i počinitelja daju dovoljno osnova za podizanje optužnice. Međutim, u praksi se institut neposredne optužnice u pravilu primjenjuje kod lakših kaznenih djela, za koja je zapriječena novčana kazna ili kazna zatvora u trajanju do 5 godina, a koja su i najbrojnija u strukturi prijavljenog kriminaliteta odraslih osoba. Podizanje neposredne optužnice kod težih kaznenih djela često nije niti moguće, jer je prije podizanja optužnice potrebno provesti dokazne radnje (ispitivanje svjedoka, vještačenje i slično) radi utvrđivanja činjenica i pribavljanja dokaza o kaznenom djelu i počinitelju, a što je moguće samo u okviru istrage.

Tijekom 2017. podignute su neposredne optužnice protiv 12.010 odraslih osoba, slijedom čega navedene odluke čine 37,8% ukupnog broja odluka povodom prijave. Od navedenog broja, u odnosu na 5.345 odraslih osoba (44,5%) državna odvjetništva su zatražila od sudova izdavanje kaznenog naloga. Struktura neposrednih optužnica u 2017. vidljiva je i iz grafičkog prikaza koji se daje u nastavku.

Podizanje optužnice s kaznenim nalogom efikasno je sredstvo za povećanje ažurnosti u radu državnih odvjetništava. Naime, ako sud optužnicu sa zahtjevom za izdavanje kaznenog naloga ocijeni zakonitom i osnovanom, bez provođenja rasprave donosi presudu o izdavanju kaznenog naloga i okrivljeniku izriče kaznu koju je predložilo državno odvjetništvo, a koja presuda postaje pravomoćna ukoliko okrivljenik ne podnese prigovor. Kako se okrivljenici u većini slučajeva ne odlučuju na podnošenje prigovora, protekom roka za prigovor presuda postaje pravomoćna, bez provođenja rasprave. Ovime se skraćuje kazneni postupak, smanjuju troškovi njegova provođenja, ali i daje mogućnost okrivljeniku da prihvati kaznu predloženu po državnom odvjetniku, koja je svakako manja od one koju će državni odvjetnik tražiti ukoliko dođe do održavanja rasprave. Primjena instituta kaznenog naloga ima izravni utjecaj i

na ažurnost općinskih sudova, koji bi bez njegove primjene teško postizali ažurnost i efikasnost koja im je uz taj institut omogućena.

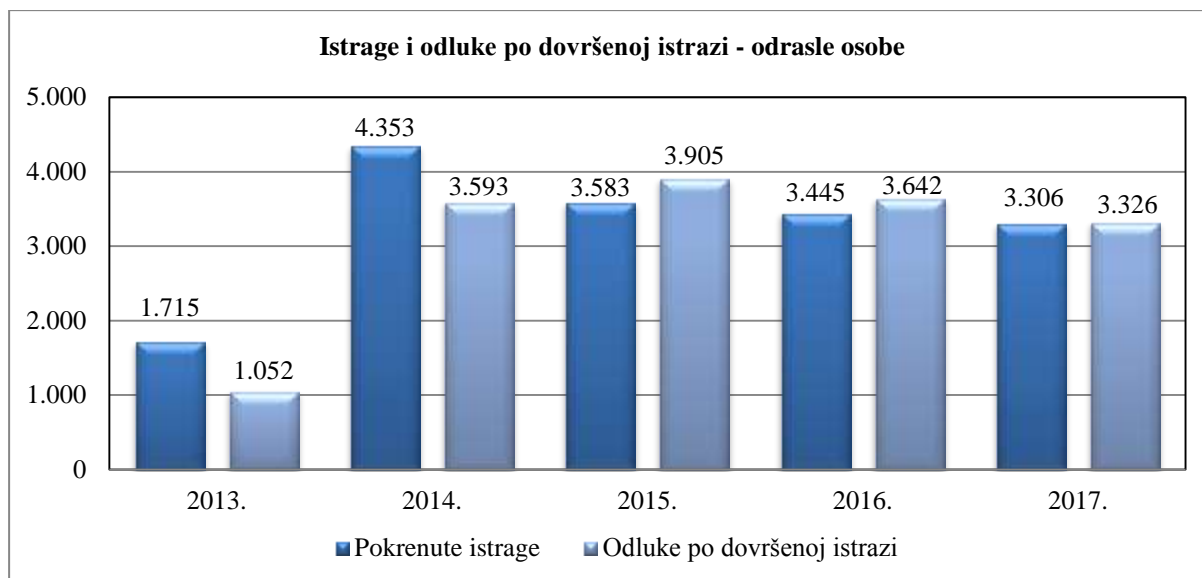
Udio optužnica s kaznenim nalogom u 2017. nešto je manji nego u 2016. kada je iznosio 46,5%, no navedeno se odstupanje može pripisati oscilacijama u kretanju i strukturi kriminaliteta po pojedinim godinama. Ipak, kako je riječ o institutu koji znatno skraćuje trajanje kaznenog postupka i smanjuje troškove njihova provođenja, u idućim razdobljima bi bilo uputno još ga više koristiti. Ovo tim više kada se ima u vidu da su 1. prosinca 2017. stupile na snagu i izmjene Zakona o kaznenom postupku prema kojima ispitivanje osumnjičenika pred policijom, kada je provedeno sukladno članku 208.a Zakona o kaznenom postupku, ima dokaznu snagu u kaznenom postupku, pa očekujemo da će i navedena izmjena dovesti i do povećanja broja optužnica s kaznenim nalogom.

Što se tiče strukture odluka povodom kaznenih prijava podnesenih protiv odraslih osoba, na kraju valja ponoviti da je tijekom 2017. rješenje o provođenju istrage doneseno protiv 3.306 odraslih osoba, čime ova vrsta odluka u strukturi odluka povodom prijave sudjeluje s 10,4%. Detaljniji podaci o istragama i odlukama po dovršenoj istrazi iznose se u nastavku Izvješća.

3.1.2.1.2. Istraga i odluka po dovršenoj istrazi

Člankom 216. Zakona o kaznenom postupku propisano je da se istraga provodi za kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora teža od 5 godina, osim ako su ostvareni uvjeti za podizanje neposredne optužnice. Neposredna optužnica može se podići ako rezultati provedenih radnji koji se odnose na kazneno djelo i počinitelja daju dovoljno osnova za takvu odluku, međutim, slučajevi u kojima državni odvjetnik kod težih kaznenih djela ima dovoljno dokaza za podizanje optužnice i bez provođenja istrage u praksi su rijetkost. Naime, u većini je slučajeva prije podizanja optužnice potrebno provesti određene dokazne radnje (npr. ispitati svjedoke, provesti vještačenje i slično), u kojem slučaju je državni odvjetnik dužan provesti istragu. Uz navedeno valja istaknuti kako je istom odredbom propisano i da se istraga mora provesti ako postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora teža od 15 godina ili kazna dugotrajnog zatvora, te ako postoji osnovana sumnja da je okrivljenik počinio protupravno djelo u stanju neubrojivosti. Obzirom na ovakvo zakonsko uređenje, razvidno je kako je provođenje istrage za kaznena djela sa zapriječenom kaznom zatvora težom od 5 godina pravilo, a ne iznimka, pa rad na ovim predmetima znatno opterećuje državna odvjetništva.

Broj pokrenutih istraga protiv odraslih osoba i broj donesenih odluka nakon dovršene istrage u razdoblju od 2013. do 2017. vidljiv je iz grafičkog prikaza u nastavku.

Iz grafičkog prikaza vidljivo je da je u 2014. došlo do znatnog povećanja kako broja pokrenutih istraga, tako i broja donesenih odluka po dovršenoj istrazi. Razlog ovakvom povećanju je stupanje na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj: 145/13) u prosincu 2013., koji je znatno proširio obvezu provođenja istrage, a što se odrazilo na broj pokrenutih istraga tijekom 2014., ali i u idućim izvještajnim razdobljima. Međutim, valja ponoviti kako u iskazane podatke nisu ubrojene nedovršene istrage koje su provodili istražni suci po odredbama ranijeg zakona, a koje su tijekom 2014. dostavljene na daljnje postupanje nadležnim državnim odvjetništvima (352 predmeta protiv 889 okrivljenika). Nakon značajnog porasta u 2014., vidljivo je da se broj istraga i odluka po dovršenoj istrazi stabilizirao u razdoblju od 2015. do 2017., uz manje oscilacije na godišnjoj razini, ali i dalje predstavlja veliko opterećenje za svakodnevni rad državnih odvjetništava.

Tijekom 2017. državna odvjetništva donijela su rješenja o provođenju istrage protiv 3.306 odraslih osoba, a kada se navedeno uspoređi s prethodnim izvještajnim razdobljem (3.445 istraga u 2016.), riječ je o padu od 4% koji se može pripisati oscilacijama u kretanju kriminaliteta na godišnjoj razini. Obzirom na smanjenje ukupnog broja pokrenutih istraga, razumljiv je i pad u broju donesenih odluka po dovršetku istrage, kojih je u promatranom razdoblju doneseno 3.326, dok je struktura ovih odluka vidljiva iz grafičkog prikaza koji se daje u nastavku.

Iz grafičkog prikaza je vidljivo da u strukturi odluka po dovršenoj istrazi i u 2017. prevladavaju optužnice, koja odluka je donesena u odnosu na 2.847 odraslih osoba ili 85,6%, čime je povećan udio ove vrste odluka (79,6% u 2016.) u strukturi. Ovako visok postotak podignutih optužnica nakon dovršene istrage ukazuje na zaključak o osnovanosti odluke državnog odvjetnika o provođenju istrage, obzirom da je u velikoj većini slučajeva osnovana sumnja da je okrivljenik počinio kazneno djelo potvrđena rezultatima dokaznih radnji koje su provedene tijekom istrage. Po zastupljenosti slijede odluke o obustavi i prekidu istrage koje je donio državni odvjetnik, koje su donesene u odnosu na 350 odraslih osoba ili 10,5%, iz čega slijedi da državni odvjetnici zadržavaju kritički odnos spram prikupljenih dokaza i tek nakon pomne analize predmeta donose odluku o podizanju optužnice. Optužnice se podižu samo kada je tijekom istrage prikupljeno dovoljno podataka koji ukazuju na zaključak da je upravo okrivljenik počinitelj kaznenog djela, čime se u konačnici sudovi ne opterećuju predmetima u kojima nije izgledno donošenje osuđujuće presude. U prilog ovog zaključka govori i činjenica da je svega 7 istraga (0,2%) obustavljeno ili prekinuto po rješenju nadležnog suda, dok su na drugi način (ustup, spajanje postupaka i slično) riješene 122 istrage (3,7%).

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je u svojim izvješćima za 2014., 2015. i 2016. upozoravalo na poteškoće koje su proizlazile iz tada važećih zakonskih rješenja koja su se odnosila na rokove za završetak istrage i rokove za donošenje državnoodvjetničke odluke nakon dovršene istrage. Kako je stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj: 70/17) došlo do promjena u navedenim institutima, a imajući u vidu da se radi o pitanjima koja imaju znatan utjecaj na svakodnevni rad državnih odvjetništava, smatramo potrebnim osvrnuti se na izmjene i ukazati na probleme s kojima se i dalje susrećemo.

Izmijenjenim člankom 229. Zakona o kaznenom postupku (koji je stupio na snagu 27. srpnja 2017.) uređuju se rokovi trajanja istrage i mogućnosti produljenja tih rokova. Najprije valja istaknuti kako je navedenom odredbom sada jasno propisano od kojeg se trenutka računaju rokovi trajanja istrage - od dana pravomoćnosti rješenja o provođenju istrage, a što je državno odvjetništvo smatralo nužnim precizno propisati. Naime, prije stupanja na snagu navedenih izmjena, rok za završetak istrage vezao se uz datum donošenja rješenja o provođenju istrage, protiv kojeg je dopuštena žalba. Iako je propisano da žalba ima suspenzivan učinak samo za vrijeme od osam dana od podnošenja, državni odvjetnici nisu nastavljali s provođenjem

dokaznih radnji prije nastupanja pravomoćnosti, jer u slučaju usvajanja žalbe provedene radnje ne bi bile valjane i ne bi se mogle koristiti u daljnjem postupku. Dakle, iako državna odvjetništva nisu nastavljala s provođenjem istrage sve do pravomoćnosti rješenja o provođenju istrage, a sudovi nisu odlučili o žalbi, za svo to vrijeme i dalje su tekli zakonski rokovi za završetak istrage, time da je u praksi bilo i predmeta u kojima je od podnošenja žalbe na rješenje o provođenju istrage do odluke suca istrage povodom žalbe protekao osnovni rok za dovršetak istrage, koju je potom bilo potrebno produljiti, iako u većem dijelu nisu niti poduzimane dokazne radnje. Stoga smatramo opravdanim novo zakonsko uređenje početka računanja rokova za završetak istrage, držeći da su tek nakon nastupa pravomoćnosti rješenja o provođenju istrage ispunjeni zakonski preduvjeti za poduzimanje dokaznih radnji u okviru istrage.

Sukladno članku 229. Zakona o kaznenom postupku, istraga se mora završiti u roku od šest mjeseci od dana pravomoćnosti rješenja o provođenju istrage, a ako ju nije moguće završiti u navedenom roku, o razlozima će se izvijestiti državni odvjetnik, koji je dužan poduzeti mjere da se istraga završi. Kada za to postoje opravdani razlozi, državni odvjetnik može osnovni rok za završetak istrage produljiti za najviše šest mjeseci, a o razlozima za produljenje dužan je izvijestiti višeg državnog odvjetnika. Samo iznimno, ako istragu nije bilo moguće završiti niti u tako produljenom roku, a nisu ispunjeni uvjeti za prekid istrage, Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske može rok za završetak istrage produljiti za najviše šest mjeseci.

U odnosu na ranije zakonsko rješenje, valja pozdraviti novo zakonsko rješenje kojim se jača uloga nadležnog državnog odvjetnika u kontroli rokova za završetak istrage. Naime, nadležni državni odvjetnik najpozvaniji je da ocjenjuje opravdanost razloga koji su doveli do nepoštivanja osnovnog roka za završetak istrage, jer ima najbolji uvid u rad i opterećenje svojih zamjenika, a u konačnici je i odgovoran za obavljanje poslova državnoodvjetničke uprave, koji obuhvaćaju i skrb o urednom i pravodobnom obavljanju poslova u državnom odvjetništvu. Istovremeno, izvještavanjem višeg državnog odvjetnika o razlozima produljenja roka završetka istrage omogućava mu se provođenje nadzorne funkcije nad radom nižih državnih odvjetništava, pa i opisano rješenje valja podržati. Također, a kako smo to i predlagali u prije navedenim izvješćima, novim uređenjem izostavljen je kriterij "složenosti predmeta" i "posebne složenosti predmeta" kao uvjet za produljenje roka za završetak istrage. Navedeni kriterij često je izazivao nedoumice u praksi, pa držimo primjerenijim uvođenje "opravdanih razloga" kao kriterija za odluku o produljenju roka za završetak istrage.

Međutim, usprkos navedenim izmjenama članka 229. Zakona o kaznenom postupku, ipak ponovno ističemo kako smatramo neprihvatljivim da se nadzor ažurnosti, u vidu potrebe za formalnim produljenjem instruktivnog roka, i prema važećem zakonskom rješenju nameće samo državnom odvjetniku, dok se za druga tijela koja sudjeluju u postupku ovakav način produljenja instruktivnih rokova za postupanje ne propisuje, pa se radi o dvostrukom standardu za osiguranje procesne discipline.

Prije navedenim zakonom izmijenjena je i odredba članka 230. Zakona o kaznenom postupku, kojom se uređuju rokovi za podizanje optužnice nakon završetka istrage. Produljivanjem rokova za donošenje odluke nakon završetka istrage državnim odvjetnicima se omogućava kvalitetnija priprema optužnice, posebno u predmetima u kojima je tijekom istrage proveden velik broj dokaznih radnji ili koji su činjenično ili pravno složeni pa zahtijevaju dulje vrijeme za cjelovitu i kvalitetnu analizu dokaznog materijala, pa ovu izmjenu smatramo nužnom i opravdanom. Međutim, ponovno ističemo kako se uz propuštanje navedenog roka i dalje

nadovezuje najteža pravna posljedica - presumpcija da je državni odvjetnik odustao od kaznenog progona, pa je u tom slučaju državni odvjetnik dužan donijeti rješenje o odbačaju kaznene prijave ili rješenje o obustavi istrage, čak i u onim slučajevima kada je kašnjenje uzrokovano objektivnim razlozima.

Kao i u ranijim izvješćima, i ovdje smatramo potrebnim ponoviti da propisivanje prekluzivnog roka za podizanje optužnice nije bila obveza zakonodavca iz Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske od 19. srpnja 2012. Ako se čita obrazloženje zakonodavca uz tadašnju odredbu članka 230. stavka 5. Zakona o kaznenom postupku, vidljivo je kako je osnovna intencija bila sankcionirati „pasivnost“ državnog odvjetnika, njegovo nečinjenje i propust podizanja optužnice u zakonom propisanim rokovima. Smatramo kako bi neaktivnost državnog odvjetnika u poštivanju zakonskih rokova trebalo sankcionirati samo stegovnom odgovornošću zamjenika zaduženog za spis, a ne uz ovo postupanje vezati i negativne posljedice koje se odražavaju na kazneni postupak u cjelini. Propisivanje presumiranog odustanka državnog odvjetnika od kaznenog progona u slučaju kašnjenja u podizanju optužnice u izravnoj je suprotnosti s jednim od osnovnih načela kaznenog postupka, prema kojem Zakon o kaznenom postupku treba osigurati „da se počinitelju kaznenog djela izrekne kazna ili druga mjera uz uvjete koje predviđa zakon i na temelju zakonito provedenog postupka pred nadležnim sudom“. Iako se člankom 230. stavkom 3. Zakona o kaznenom postupku sada propisuje da žrtva u slučaju presumiranog odustanka državnog odvjetnika od kaznenog progona ima (između ostaloga) i pravo preuzeti kazneni progon, ipak držimo da bi prava i interesi žrtve kaznenog djela bili bolje zaštićeni kada se uz kašnjenje državnog odvjetnika ne bi vezale negativne posljedice po sam predmet.

Zaključno ponavljamo da bi uz neaktivnost državnog odvjetnika odnosno neopravdano nepoštivanje rokova iz članka 230. Zakona o kaznenom postupku trebalo povezivati negativne posljedice samo u vidu stegovne odgovornosti zamjenika koji je zadužen za spis, a koja odgovornost je i propisana odredbama Zakona o državnom odvjetništvu, dok bi se za okrivljenika i oštećenika moglo predvidjeti instancijsko pravno sredstvo u vidu pritužbe višem državnom odvjetniku zbog nedonošenja meritorne odluke u zakonom propisanom roku. Ovime bi se otklonila negativna posljedica po sam kazneni postupak i omogućilo višem državnom odvjetniku da kroz instancijsku kontrolu osigura da navedena odluka bude donesena u primjerenom roku.

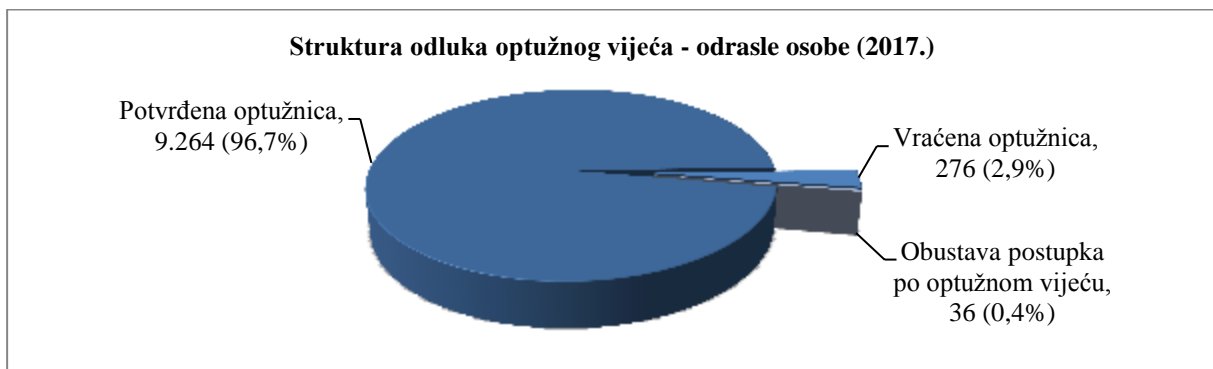
3.1.2.1.3. Odluka povodom optuženja

Nakon podizanja optužnice optužno vijeće donosi odluku kojom optužnicu može u cijelosti ili djelomično potvrditi, obustaviti kazneni postupak (ili odbaciti optužnicu ako istraga nije vođena), ili optužnicu vratiti državnom odvjetniku na dopunu. Optužna vijeća nadležnih sudova tijekom 2017. su donijela ukupno 9.576 odluka povodom podignutih optužnica, od čega 9.264 rješenja o potvrđivanju optužnice (96,7%) i 276 rješenja o vraćanju optužnice na dopunu (2,9%), dok je svega 36 postupaka (0,4%) obustavljeno od strane optužnog vijeća. Vidljivo je kako je i u promatranom izvještajnom razdoblju zadržan vrlo visok postotak potvrđenih optužnica, dok je za daljnjih 47,8% smanjen broj obustavljenih postupaka, čime je nastavljen trend pada ove vrste negativnih odluka iz prethodne godine (150 obustava u 2015. i 69 obustava u 2016.).

Također valja primijetiti kako je u 2017. došlo do značajnog pada broja povučenih optužnica. Naime, državni odvjetnik može povući optužnicu prije nego što je potvrđena, time da u tom

slučaju novu izmijenjenu optužnicu mora podnijeti u roku koji mu je odredio predsjednik optužnog vijeća ili optužno vijeće (ova ovlast suda uvedena je stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku koji je objavljen u "Narodnim novinama" br. 70/17, dok je prije navedenih izmjena bio propisan zakonski rok sukladno kojem je državni odvjetnik morao u roku od 12 mjeseci - ako se radi o kaznenom djelu iz nadležnosti županijskog suda, odnosno 6 mjeseci - ako se radi o kaznenom djelu iz nadležnosti općinskog suda, podići novu izmijenjenu optužnicu). Tijekom 2017. povučene su svega 33 optužnice, ili 37,7% manje nego u 2016. (53 povučene optužnice), a kada se navedeni broj dovede u odnos s ukupnim brojem podignutih optužnica, vidljivo je da je postotak povučenih optužnica zanemariv.

Struktura odluka koje je u 2017. donijelo optužno vijeće vidljiva je iz sljedećeg grafičkog prikaza.

Vidljivo je da struktura odluka optužnog vijeća u 2017. u bitnome ne odstupa od strukture odluka optužnog vijeća iz prethodnog izvještajnog razdoblja (uz primjetno smanjenje broja obustavljenih postupaka). Visok postotak odluka o potvrđivanju optužnice (96,7%) ukazuje na zaključak o osnovanosti odluka o njihovom podizanju, no, ponovno valja ukazati na probleme s kojima se nadležna državna odvjetništva susreću kod instituta vraćanja optužnice, iako se ne radi o velikom broju predmeta u apsolutnom broju (276 vraćenih optužnica u 2017.).

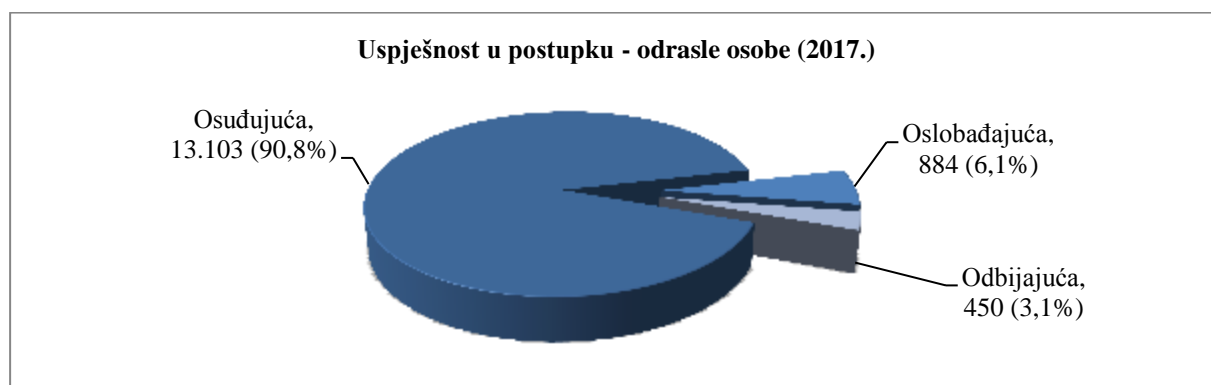
Naime, optužno vijeće sukladno članku 356. Zakona o kaznenom postupku može vratiti optužnicu tužitelju i kada smatra da je potrebno „bolje razjašnjenje stvari“, pri čemu se nerijetko radi o ocjeni suda o potrebi provođenja dodatnih dokaznih radnji, iako je i bez njihovog provođenja, prema stajalištu državnog odvjetništva, neupitno postojanje osnovane sumnje da je optuženik počinio kazneno djelo koje mu se stavlja na teret te su ostvareni zakonski uvjeti za potvrđivanje optužnice. Ovdje valja istaknuti da je tijekom 2017. izvršena analiza rješenja o vraćanju optužnice donesenih u razdoblju od 1. siječnja 2015. do 1. lipnja 2017., a kojima je optužnica vraćena radi "boljeg razjašnjenja stvari", s ciljem utvrđivanja razloga za njihovo donošenje. Na temelju dobivenih rezultata može se zaključiti da je optužno vijeće u dijelu predmeta na sebe *de facto* preuzelo ulogu raspravnog suda i upustilo se u ocjenu vjerodostojnosti iskaza svjedoka koje je ispitao državni odvjetnik ili pak u pitanje izvjesnosti utvrđivanja krivnje okrivljenika tijekom postupka pred sudom, iako je uloga optužnog vijeća utvrditi da li je optužnica osnovana i postoji li osnovana sumnja da je okrivljenik počinio inkriminirano mu kazneno djelo.

Usprkos gore navedenome, a na što smo ukazivali i u ranijim izvješćima, kao i činjenici da je članak 356. Zakona o kaznenom postupku bio predmet izmjena prilikom donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", br. 70/17), državno odvjetništvo i dalje nema zakonske mogućnosti zatražiti preispitivanje ovakve odluke optužnog vijeća jer protiv iste nije dopuštena žalba, u kojem dijelu zakonsko rješenje smatramo neodgovarajućim i predlažemo da se isto izmijeni na način da se protiv ovih odluka optužnog vijeća državnom odvjetniku dopusti mogućnost podnošenja žalbe. Trenutno zakonsko rješenje ne omogućava preispitivanje odluke optužnog vijeća o vraćanju optužnice, pa čak ni u slučajevima kada ova odluka nije obrazložena, iako je obrazloženje razloga zbog kojih optužnica nije potvrđena i navođenje radnji koje je potrebno poduzeti zakonska obveza suda iz prije citirane odredbe Zakona o kaznenom postupku, a što u konačnici može dovesti do neopravdanog odugovlačenja postupka.

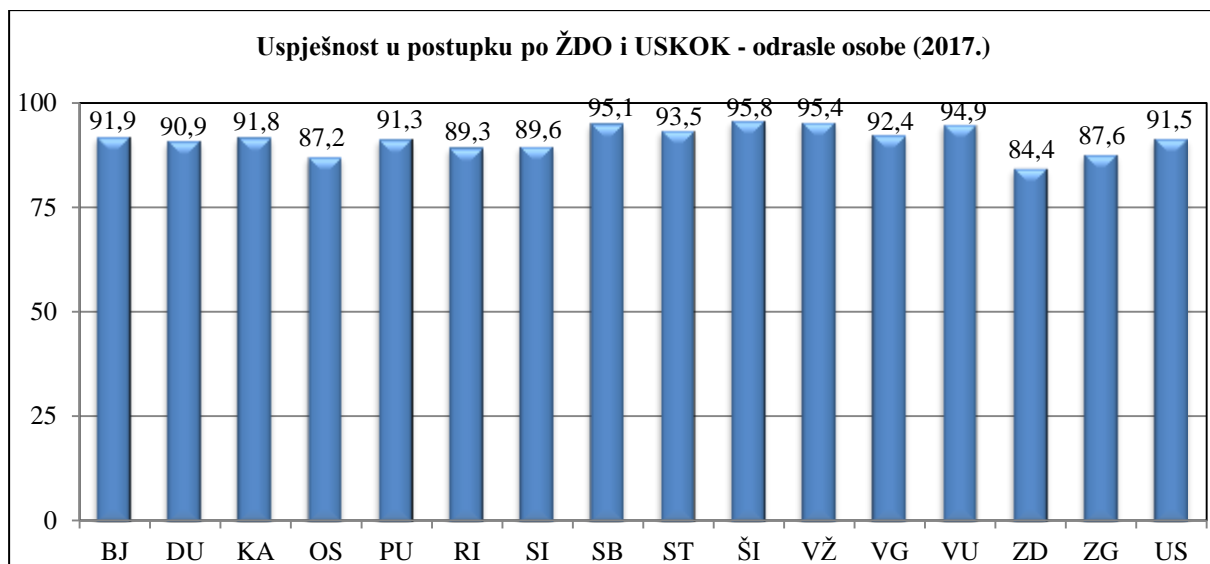
3.1.2.1.4. Kaznene sankcije

Tijekom 2017. donesene su prvostupanjske presude u odnosu na 14.437 odraslih osoba, što predstavlja pad ukupnog broja presuda od 4,9% u odnosu na 2016. (15.179 presuda) te je broj presuda vraćen na razine iz 2015. (14.620 presuda). Od navedenog broja presuda, 13.103 su osuđujuće (u ovaj broj uključeno je i 520 presuda koje su tijekom 2017. donesene na temelju sporazuma stranaka), pa je i u promatranom izvještajnom razdoblju zadržana visoka razina uspješnosti u postupku koja iznosi 90,8%. Donesene su i 884 oslobađajuće presude (6,1%) te 450 odbijajućih presuda (3,1%), pa je struktura prvostupanjskih presuda u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje u bitnome nepromijenjena.

U nastavku se daje grafički prikaz uspješnosti u postupcima protiv odraslih osoba tijekom 2017. (zbirni podaci za sva državna odvjetništva).

Uspješnost u postupcima protiv odraslih osoba po pojedinim županijskim državnim odvjetništvima i USKOK-u prikazana je u donjem grafičkom prikazu.

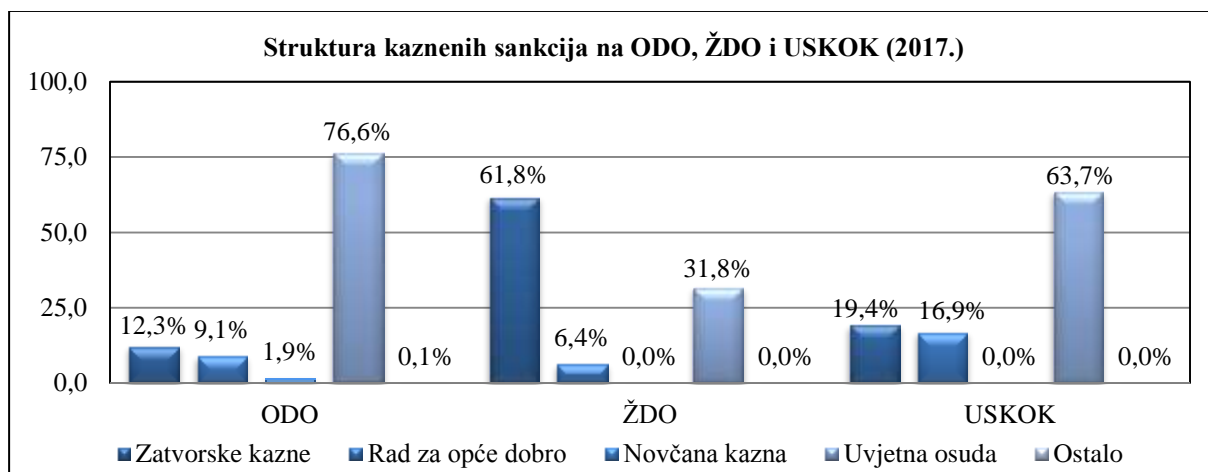

Struktura kaznenih sankcija u 2017. ne pokazuje odstupanja u odnosu na ranija razdoblja i u bitnome je nepromijenjena, pa tako ponovno prevladavaju uvjetne osude. Naime, od 13.103 osuđujuće presude donesene protiv odraslih osoba, uvjetna osuda izrečena je čak 9.833 počinitelja ili 75,1%. Zatvorske kazne (zatvor i dugotrajni zatvor) izrečene su 1.814 počinitelja (13,8%), a rad za opće dobro (u pravilu kao zamjena za kaznu zatvora) 1.211 počinitelja (9,2%), iz čega slijedi da kazne zatvora u ukupnom broju sankcija izrečenih odraslim osobama sudjeluju s 23%. Novčane kazne su tijekom 2016. izrečene 230 odraslih osoba (1,8%), a ostale sankcije prema 15 počinitelja (0,1%). Uspoređujući navedene podatke s podacima iz 2016., vidljivo je da je udio uvjetnih osuda i zatvorskih kazni nepromijenjen, dok su manje promjene uočljive kod udjela rada za opće dobro, čiji je udio u blagom porastu, dok je udio izrečenih novčanih kazni u padu.

Struktura kaznenih sankcija koje su izrečene odraslim osobama u 2017. vidljiva je i iz sljedećeg grafičkog prikaza.

Kada se struktura kaznenih sankcija izrečenih odraslim osobama promatra u odnosu na stvarnu nadležnost pojedinih državnih odvjetništava (općinska državna odvjetništva, županijska državna odvjetništva i USKOK), razumljiva su određena odstupanja. Navedeno je vidljivo iz grafičkog prikaza koji se daje u nastavku.

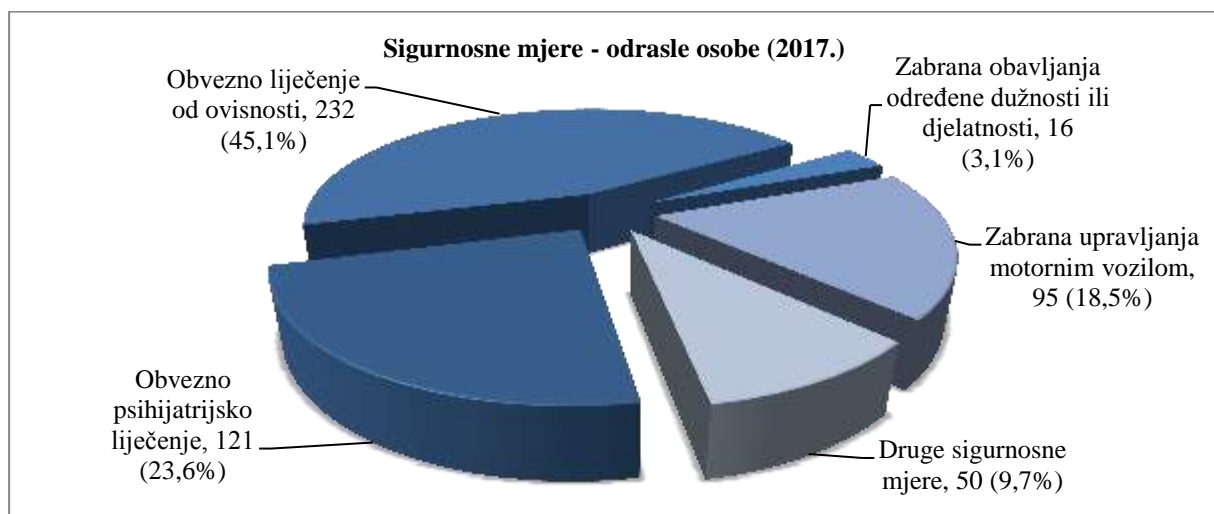
Obzirom na vrstu kriminaliteta koja je u stvarnoj nadležnosti općinskih državnih odvjetništava (kaznena djela sa blažim zapriječenim kaznama), razumljivo je da najveći broj uvjetnih osuda koje su tijekom 2017. izrečene odraslim osobama otpada upravo na predmete iz nadležnosti tih državnih odvjetništava (9.486 ili 96,5% ukupno izrečenih uvjetnih osuda) i da je uvjetna osuda ujedno i najzastupljenija kaznena sankcija u njihovoj strukturi kaznenih sankcija (76,6%). Zatvorske kazne (ovdje se uključuje i rad za opće dobro kao zamjena za kaznu zatvora) kao sankcija prevladavaju kod kaznenih djela iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava (ukupno 68,2%), dok u nadležnosti USKOK-a u 2017. prevladavaju uvjetne osude (63,7%). Primjetna je izmjena u strukturi sankcija u nadležnosti USKOK-a, kod kojih su u 2016. prevladavale zatvorske kazne (57,6%), a navedeno odstupanje se može objasniti sankcijama koje se izrečene počiniteljima u dva predmeta USKOK-a koji se odnose na organizirane prijevare u osiguranju. U navedenim predmetima u izvještajnom su razdoblju donesene presude na temelju sporazuma stranaka u odnosu na 175 osoba, od čega 147 osoba za počinjenje osnovnih kaznenih djela prijevare i zloporabe u osiguranju, koja nisu počinili kao pripadnici zločinačkog udruženja, pa su im za navedena djela izrečene uvjetne osude, a što je u konačnici dovelo i do prije navedene promjene u strukturi sankcija u nadležnosti USKOK-a.

Promjene u strukturi kaznenih sankcija izrečenih odraslim osobama u razdoblju od 2013. do 2017. vidljive su iz tabelarnog prikaza.

Godina	Zatvor	Rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda	Sudska opomena i dr.	UKUPNO
2013.	2.214	952	379	11.326	47	14.936
	14,8%	6,4%	2,5%	75,8%	0,3%	100%
2014.	2.040	1.436	380	10.500	15	14.371
	14,2%	10,0%	2,6%	73,1%	0,1%	100%
2015.	1.929	1.282	358	9.796	22	13.387
	14,4%	9,6%	2,7%	73,2%	0,1%	100%
2016.	1.913	1.231	302	10.354	11	13.811
	13,8%	8,9%	2,2%	75,0%	0,1%	100%
2017.	1.814	1.211	230	9.833	15	13.103
	13,8%	9,2%	1,8%	75,1%	0,1%	100%

Gore navedeni podaci ponovno ukazuju na zaključak o nastavku blage kaznene politike sudova. Kao što je već ranije navedeno, i u promatranom izvještajnom razdoblju veliku većinu sankcija izrečenih odraslim osobama čine uvjetne osude, čija je zastupljenost u strukturi kriminaliteta ove dobne skupine počinitelja kaznenih djela u kontinuiranom porastu. Istovremeno, u padu su zatvorske kazne, koje se uz izuzetak najtežih kaznenih djela (teško ubojstvo, ubojstvo i slično) i dalje odmjeravaju u donjoj trećini zakonom propisane kazne za pojedino kazneno djelo, a česta je i primjena instituta ublažavanja kazne. Broj recidiva kroz godine pokazuje kako se ovakvom kaznenom politikom sudova ne ispunjava svrha kažnjavanja. Mišljenja smo da se širokom primjenom uvjetne osude, pa i rada za opće dobro kao zamjene za kaznu zatvora, ne može postići svrha kažnjavanja kako je ista propisana Kaznenim zakonom. Učestalom primjenom uvjetne osude počiniteljima, pa i javnosti u cjelini, šalje se poruka kako se zločin u konačnici isplati, čime se ne postiže niti specijalna niti generalna prevencija. Smatramo da navedene institute valja restriktivnije primjenjivati, samo kada je to opravdano s obzirom na okolnosti pojedinog predmeta, a u ostalim slučajevima počinitelju izreći kaznu zatvora u primjerenom trajanju, kao upozorenje svima da ne čine kaznena djela. Na kraju ponovno ističemo da državno odvjetništvo na kaznenu politiku sudova može utjecati samo podnošenjem žalbi zbog odluke o kazni kada nije zadovoljno izrečenom sankcijom, a što redovito i čini, međutim, postotak uspješnosti u tim žalbenim postupcima pokazuje da i viši sudovi u pravilu podržavaju blagu kaznenu politiku prvostupanjkih sudova, koju državno odvjetništvo ne smatra adekvatnom.

U nastavku se daje grafički prikaz strukture sigurnosnih mjera koje su tijekom 2017. primijenjene prema odraslim osobama.

Analizirajući navedene podatke, vidljive su određene oscilacije u odnosu na prijašnja razdoblja, no, u ukupnosti nema bitnijih odstupanja u strukturi sigurnosnih mjera. Tako su sudovi tijekom 2017. prema odraslim počiniteljima primijenili 514 sigurnosnih mjera, a i dalje prevladava sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti, koja je izrečena prema 232 počinitelja (45,1%). Po zastupljenosti slijedi sigurnosna mjera obveznog psihijatrijskog liječenja koja je izrečena prema 121 počinitelju (23,6%) i koja je u blagom porastu u odnosu na 2016. (110 mjera), dok je u padu sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, koja je izrečena prema 95 počinitelja (18,5%), naspram 113 mjera u 2016. Primjetan je i pad primijenjenih sigurnosnih mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti, koja je

izrečena 16 počinitelja ili 3,1% (37 mjera u 2016.), dok su ostale sigurnosne mjere izrečene u odnosu na 50 odraslih osoba (9,7%).

Tijekom 2017. nastavljen je porast broja predmeta u kojima su podignute optužnice protiv odraslih osoba s duševnim smetnjama, koje su u vrijeme počinjenja djela bile neubrojive. Tako je u 2017. podignuto 125 optužnica protiv neubrojivih počinitelja, iz čega slijedi da su ove odluke u porastu od čak 64,5% (76 optužnica u 2016.). Stoga je razumljiv i porast broja presuda kojima se utvrđuje da je osoba u stanju neubrojivosti počinila protupravno djelo te se određuje njen prisilni smještaj u psihijatrijsku ustanovu, kojih je u 2017. doneseno 116 ili 45% više (80 presuda u 2016.). Uzgred napominjemo kako se povećanje broja optužnica i presuda koje se odnose na neubrojive osobe odnosi na djela iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava (71 optužnica i 70 presuda u 2016., a 119 optužnica i 105 presuda u 2017.), dok su podaci županijskih državnih odvjetništava u 2017. ostali na razini prethodnog izvještajnog razdoblja (5 optužnica i 10 presuda u 2016., a 6 optužnica i 11 presuda u 2017.).

Na kraju se potrebno posebno osvrnuti na podatke o broju presuda kojima je tijekom 2017. određeno oduzimanje imovinske koristi od odraslih počinitelja kaznenih djela, kao i o iznosu oduzete imovinske koristi. Navedeni podaci vidljivi su iz tabelarnog prikaza u nastavku.

Državno odvjetništvo	Broj presuda	Vrijednost oduzete imovinske koristi
Županijsko državno odvjetništvo u Bjelovaru	57	5.424.250,29 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Dubrovniku	38	37.091.424,16 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Karlovcu	25	168.487,21 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Osijeku	86	3.164.966,69 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Puli - Pola	46	10.287.847,33 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Rijeci	52	2.383.046,37 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Sisku	3	11.082.202,22 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Slavonskom Brodu	20	18.310.691,00 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Splitu	83	1.992.440,00 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Šibeniku	26	451.885,90 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Varaždinu	75	6.357.529,52 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Velikoj Gorici	37	2.568.248,97 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Vukovaru	22	374.305,68 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Zadru	22	1.638.856,00 kn
Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu	135	157.865.674,29 kn
Ukupno županijska državna odvjetništva:	727	259.161.855,63 kn
USKOK	114	37.315.266,04 kn
Sveukupno:	841	296.477.121,67 kn

Iz tabelarnog prikaza je vidljivo da je tijekom 2017. donesena 841 prvostupanjska presuda protiv odraslih osoba, kojima je naloženo oduzimanje imovinske koristi u ukupnom iznosu od 296.477.121,67 kn. Uspoređujući navedene podatke sa podacima iz prethodnog razdoblja, vidljivo je da je broj presuda ostao na istoj razini (848 presuda protiv odraslih osoba u 2016.), ali primjetno je značajno povećanje iznosa oduzete imovinske koristi od čak 118.077.556,12 kn (povećanje od 66,2%). Pri tome valja naglasiti kako su u gornjoj tabeli iskazani samo

podaci o presudama u kojima je naloženo oduzimanje imovinske koristi od odraslih osoba kao počinitelja kaznenih djela.

Imajući u vidu važnost instituta oduzimanja imovinske koristi, ovdje smatramo potrebnim dodati da je tijekom 2017. doneseno ukupno 900 presuda kojima se od ukupno svih počinitelja (svih fizičkih i pravnih osoba) oduzima imovinska korist u visini od 299.633.535,31 kn. Također je potrebno naglasiti da su na prijedlog državnih odvjetništava sudovi u proteklom izvještajnom razdoblju odredili primjenu privremenih mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi, kojima se osigurava oduzimanje imovinske koristi u visini od čak 198.296.528,62 kn. Radi bolje preglednosti, navedeni se podaci iskazuju i u tabelarnom prikazu.

Vrsta odluke	Broj odluka	Vrijednost osigurane odnosno oduzete imovinske koristi
Privremena mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi	43	198.296.528,62 kn
Presuda (1 ^o) kojom se oduzima imovinska korist	900	299.633.535,31 kn

Ovdje valja pojasniti da se visina oduzete imovinske koristi u gore navedenim tabelarnim prikazima iskazuje na temelju podataka iz prvostupanjskih (nepravomoćnih) presuda koje su donesene tijekom 2017., pa će se o konačnoj vrijednosti imovinske koristi koja se ima oduzeti od počinitelja moći govoriti tek kada navedene presude postanu pravomoćne. Na temelju dosadašnjih iskustava ne može se očekivati da će se od svih počinitelja u konačnici i oduzeti sva imovinska korist kako je to određeno pravomoćnom presudom, no zadovoljava ovakav porast i ukupan iznos. Naime, osuđenici često nemaju novčanih sredstava ili druge imovine na kojoj bi se ista mogla prisilno naplatiti. Ovo je posebno vidljivo kod lakših imovinskih kaznenih djela (krađe, teške krađe i sl.) kod kojih je motiv za počinjenje kaznenog djela upravo stjecanje sredstava za svakodnevni život, pa i uz pokušaje prisilne naplate oduzimanje imovinske koristi od počinitelja ostaje neuspješno. Međutim, oduzimanje imovinske koristi ne zastarijeva, pa ona može biti oduzeta i kasnije, u slučajevima kada počinitelji naknadno steknu kakvu imovinu na kojoj je moguće provesti ovrhu, što je također važno, kao i da je u sadašnjem Kaznenom zakonu isto podignuto na razinu načela.

3.1.2.1.5. Žalbeni postupak

U promatranom izvještajnom razdoblju državna odvjetništva podnijela su 2.498 žalbi protiv prvostupanjskih presuda donesenih u odnosu na odrasle osobe. Kada se navedeno dovede u omjer spram ukupnog broja presuda koje su u odnosu na ovu skupinu počinitelja donesene tijekom 2017. (14.437), proizlazi da je žalba podnesena protiv 17,3% presuda. Broj podnesenih žalbi ostao je na razini prethodnog razdoblja (2.520 žalbi u 2016.), no, ako se ima u vidu da je u 2017. doneseno 742 presude manje (15.179 presuda u 2016.), razvidno je povećanje aktivnosti državnih odvjetništava u žalbenim postupcima. Kada se uz navedeno ima na umu i struktura podnesenih žalbi (žalbene osnove iz kojih se žalbe podnose), može se zaključiti da državna odvjetništva podnošenjem žalbi nastoje promijeniti blagu kaznenu politiku prvostupanjskih sudova. Tako je od ukupnog broja podnesenih žalbi njih 1.184 (47,4%) podneseno zbog odluke suda o kazni, a 204 (8,2%) zbog odluke suda o kazni i zbog drugih razloga. Preostalih 1.110 žalbi (44,4%) podneseno je zbog razloga različitih od kazne (povreda kaznenog zakona, bitna povreda odredaba kaznenog postupka i dr.).

Podaci o broju podnesenih žalbi i zakonskim osnovama njihova podnošenja u 2017. vidljivi su i iz idućeg grafičkog prikaza.

U nastavku se daje grafički prikaz uspješnosti državnog odvjetništva u drugostupanjskim postupcima protiv odraslih počinitelja u 2017.

Kao što je vidljivo iz gornjeg prikaza, u promatranom izvještajnom razdoblju doneseno je 2.167 drugostupanjskih odluka povodom žalbi koje su izjavila nadležna državna odvjetništva. Povodom žalbe državnog odvjetnika zbog odluke prvostupanjskog suda o kazni doneseno je 1.100 presuda, time da je 379 žalbi usvojeno (34,5%), a 721 je odbijena (65,5%), iz čega slijedi da je uspješnost u drugostupanjskim postupcima zbog odluka o kazni smanjena u odnosu na prethodno razdoblje (37% u 2016.). Navedeno govori u prilog ranije iznesenom zaključku da drugostupanjski sudovi i dalje podržavaju blagu kaznenu politiku nižih sudova i ne prihvaćaju žalbene navode državnog odvjetništva kojima se nastoji ukazati na potrebu strožeg kažnjavanja počinitelja. Na navedeno se ukazuje i u ranijim izvješćima pa se može govoriti i o ustaljenoj praksi sudova, no, usprkos tome, državno odvjetništvo će i nadalje inzistirati na strožem kažnjavanju počinitelja kaznenih djela i u tom cilju nastaviti podnositi žalbe zbog odluka o kazni kada to smatra potrebnim.

3.1.2.2. Pojedina područja kriminaliteta

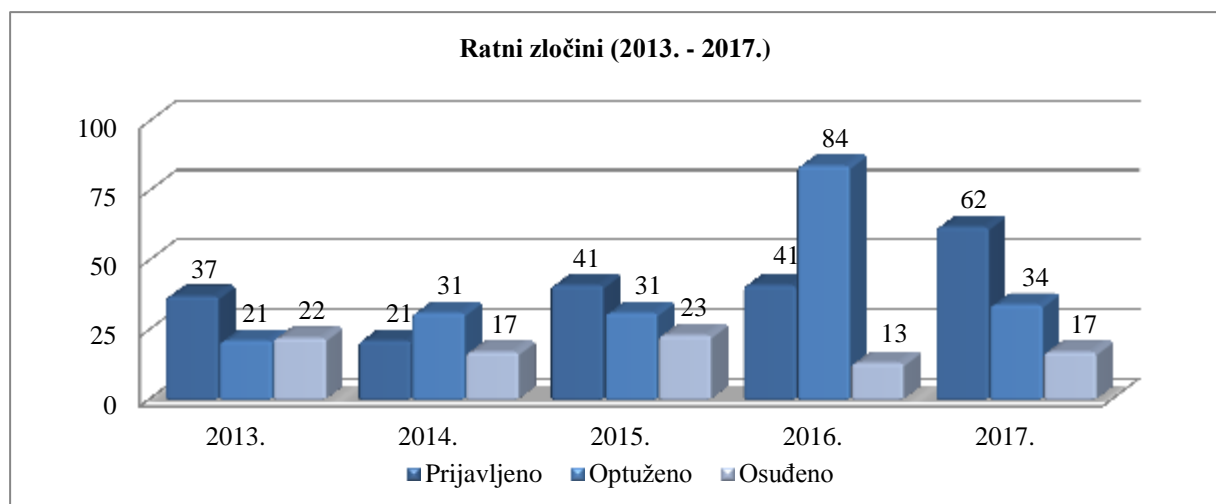
U nastavku se daje pregled rada državnih odvjetništava u 2017. prema područjima kriminaliteta, razvrstanim po odgovarajućim glavama Kaznenog zakona.

3.1.2.2.1. Kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva

3.1.2.2.1.1. Ratni zločini

Tijekom 2017. godine nadležna županijska državna odvjetništva zaprimila su 62 nove kaznene prijave zbog kaznenih djela ratnih zločina. Kako je u tim državnim odvjetništvima iz ranijih razdoblja ostalo u radu 14 kaznenih prijava, to su ista u radu imala ukupno 76 prijava. Riješeno je 65 prijava i to na način da je određeno provođenje istrage protiv 25 osoba, protiv 38 su odbačene kaznene prijave dok su 2 prijave riješene na drugi način. U odnosu na 11 kaznenih prijava koje su ostale neriješene, u tijeku je provođenje dokaznih radnji i prikupljanje dokumentacije radi donošenja odluke o tim kaznenim prijavama.

Sve zaprimljene prijave odnose se na ratne zločine počinjene tijekom Domovinskog rata.

U ovom izvještajnom razdoblju nadležna županijska državna odvjetništva optužila su ukupno 34 osobe dok su nadležni sudovi donijeli presude u odnosu na 17 osoba pri čemu su 4 osobe oslobođene optužbe (23,5%), 12 je osuđeno (70,6%), a u odnosu na jednu osobu optužba je odbijena (5,9%). Protiv prvostupanjskih presuda kojima su optuženici oslobođeni optužbe uložene su žalbe zbog pogrešno i/ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, i u tim predmetima još uvijek nisu donesene pravomoćne odluke.

Uspoređujući broj optuženih osoba u 2016. i 2017. godini, što je vidljivo iz gornjeg grafikona, mogao bi se steći dojam da je u ovom izvještajnom razdoblju došlo do velikog pada broja optuženih osoba, što međutim nije točno jer broj optuženih osoba u 2016. zapravo odudara od prosjeka optuženih osoba u zadnjih šest godina. To iz razloga jer su u toj godini, nakon dugotrajnih istraga, podignute optužnice u nekoliko velikih predmeta pa je broj optuženih osoba tijekom 2017. zapravo u skladu sa prosjekom zadnjih godina.

Obzirom na protek vremena od počinjenja ovih kaznenih djela osnovna karakteristika rada na istima je otežano prikupljanje dokaza zbog teže dostupnosti ili potpune nedostupnosti određenih dokaza. Zbog toga je i uspješnost u postupku za ova kaznena djela nešto niža nego za ostala kaznena djela kao i participiranje kaznenih djela ratnih zločina u niskom postotku (0,2%) u ukupnoj strukturi kriminaliteta. No, kako unatoč tome, obzirom na prirodu ovih kaznenih djela, postoji veliki interes za rad državnog odvjetništva na tim kaznenim djelima, ističemo nekoliko značajnijih i opsežnijih predmeta u kojima su donesene državnoodvjetničke odluke.

U ovom izvještajnom razdoblju podignuta je optužnica protiv dvojice državljana Republike Srbije zbog kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavka 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (dalje u tekstu: OKZ RH) i ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz članka 122. OKZ RH zbog osnovane sumnje da su dana 19. i 20. studenog 1991. u Vukovaru, Trpinji, Borovu Selu i Dalju te Bogojevu i Srijemskoj Mitrovici, na području Republike Srbije, nakon što su udružene snage tadašnje JNA, teritorijalne obrane i dobrovoljaca iz Republike Srbije okupirale Vukovar, a civili i pripadnici HV-a i MUP-a se predali snagama JNA, I okrivljenik kao zapovjednik bataljuna vojne policije 12. novosadskog korpusa JNA i II okrivljenik kao zapovjednik 1. čete tog bataljuna vojne policije, budući su bili zaduženi za osiguranje prostora u kojem se nalaze zarobljeni branitelji i civili te za osiguranje transporta zarobljenika do logora na području Republike Srbije, a civila do područja Republike Srbije, iako su znali da pripadnici srpskih postrojbi ulaze u krug skladišta Borovo Commerce i Nova obučara kako bi izdvojili zarobljene branitelje i civile te da će ove izdvojene osobe iz transporta biti zlostavljane ili ubijene, te iako odgovorni za poštivanje i primjenu ratnog prava o sigurnosti i zaštiti civila i zarobljenika, protivno pravilima međunarodnog ratnog humanitarnog prava, nisu osigurali kolonu zarobljenih branitelja i civila koja se po njihovoj zapovijedi kretala gradom pješice, a u vozilima sve do logora na području Republike Srbije, kako bi onemogućili bilo kakvo približavanje koloni pripadnika JNA, teritorijalne obrane i srpskih dobrovoljačkih postrojbi te izdvajanje zarobljenika iz kolone i njihovo ubijanje i psihičko i fizičko zlostavljanje. Zbog takvog njihovog propusta su takve nezakonite radnje nastavljene tijekom cijelog transporta zarobljenika do logora na području Republike Srbije. Okrivljenici nisu poduzeli nužne mjere i aktivnosti da se takvo postupanje pripadnika podređenih im postrojbi suzbije i spriječi i da se počinitelji kazne zbog čega su pripadnici navedenih postrojbi neometano zlostavljali i ubijali zarobljene branitelje i civile te je uslijed takvog njihovog postupanja ubijeno 47 branitelja, 39 ih je zlostavljano, te je ubijeno 46 civila, dok ih je 38 zlostavljano.

Podignuta je i optužnica protiv tri osobe zbog počinjenja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva počinjenog u Ličkom Osiku, Širokoj Kuli i okolici. Tereti ih se da su obnašajući dužnost zapovjednika teritorijalne obrane Teslingrad (preimenovan u Lički Osik) te dužnosti komandira i zamjenika komandira Odjeljenja milicije tog mjesta, na teritoriju tada proglašene tzv. SAO Krajine, počinili navedeno kazneno djelo jer s obzirom na zapovjedne dužnosti i zaduženi za primjenu ratnih i humanitarnih propisa međunarodnog prava o sigurnosti građanskih osoba tijekom oružanih sukoba, iako su znali da pripadnici njihovih postrojbi ubijaju preostalo civilno stanovništvo hrvatske nacionalnosti, nisu poduzeli ništa da se nezakonita postupanja spriječe i suzbiju te da se počinitelji ubojstva otkriju i kazne, nego su dopustili da njima podređeni nastave s takvim radnjama pristajući na posljedice njihovih protupravnih radnji. Tako su neutvrđeni pripadnici TO Teslingrad i OM Teslingrad, u navedenom razdoblju, hicima iz vatrenog oružja, usmrtili 22 civila na različitim lokacijama u Širokoj Kuli te Bukovcu Perušićkom.

Tijekom 2017. godine, nakon provedene istrage, podignuta je optužnica i protiv tri osobe koje se tereti da su kao zapovjednici nelegalnih formacija, ovlašteni da izdaju naredbe za borbena djelovanja, protivno ratnim i humanitarnim propisima, izdavali i prenosili naredbe potčinjenim zapovjednicima, da otvaraju vatru iz svih topničkih oružja i ispaljuju projekte - rakete tipa "Orkan" koje spadaju u borbena sredstva čija je uporaba zabranjena prema pravilima međunarodnog prava, iako za to nije bilo vojnih potreba, po svim predjelima Zadra i bliže okolice i njegova zaleđa, uslijed čega je nastupila velika materijalna šteta na civilnim objektima, na objektima od kulturnog i spomeničkog te gospodarskog značaja, a isto tako došlo je do ozljeđivanja i smrtnog stradavanja više osoba, 13 osoba je smrtno stradalo, a veći broj njih je zadobio teže ozljede.

U ovoj godini doneseno je i rješenje o provođenju istrage zbog raketiranja i granatiranja Banskih dvora u Zagrebu i objekata u neposrednoj blizini protiv šest osoba zbog kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz članka 120. stavka 1. OKZ RH i kaznenog djela ubojstva predstavnika najviših državnih tijela u pokušaju iz članka 233. KZ RH u vezi članka 17. stavka 1. OKZRH te je navedena istraga u tijeku.

Zbog otežanog prikupljanja dokaza a što se posebno odnosi na prikupljanje dokaza o neposrednim počiniteljima kaznenih djela ratnih zločina, u radu na ovim predmetima, radi se i na utvrđivanju odgovornosti zapovjednika postrojbi koji je eventualno naredio učin kaznenog djela i/ili propustio spriječiti da pripadnici njemu podređenih postrojbi počine ova kaznena djela.

U radu na predmetima ratnih zločina državnim odvjetnicima uvelike pomaže baza podataka ratnih zločina koja predstavlja sistematizirane podatke o svim ratnim zločinima koji su se dogodili od 1991. godine nadalje i to ne samo na području Republike Hrvatske nego i na području drugih država gdje su žrtve tih zločina hrvatski građani.

Ta baza sadrži podatke iz svih spisa predmeta u elektronskom obliku koji se zbog tih kaznenih djela vode u Republici Hrvatskoj, a pristup istoj omogućen je svim državnim odvjetnicima koji rade na predmetima ratnih zločina, ali isto tako i nadležnim tijelima otkrivanja odnosno policijskim službenicima i službenicima sigurnosnih službi.

Radi efikasnijeg rada na predmetima ratnih zločina, obzirom da se počinitelji, žrtve, svjedoci i drugi dokazi kao i mjesta zločina nalaze na područjima raznih država, državna odvjetništva u procesuiranju tih predmeta surađuju sa tužiteljstvima susjednih zemalja na temelju potpisanih Protokola i Sporazuma o suradnji u progonu počinitelja kaznenih djela ratnih zločina, zločina protiv čovječnosti i genocida.

U sklopu te suradnje Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske je dostavljen određen broj predmeta zbog kaznenih djela ratnih zločina počinjenih u Bosni i Hercegovini, radi eventualnog poduzimanja progona u Republici Hrvatskoj jer potencijalni počinitelji prebivaju na području Republike Hrvatske. U dijelu tih predmeta poduzet je progon u Republici Hrvatskoj jer su za to postojali zakonski uvjeti dok se dio predmeta još uvijek razmatra jer još nisu utvrđeni navedeni uvjeti.

U radu na predmetima ratnih zločina Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i nadalje surađuje sa Međunarodnim kaznenim tribunalom za bivšu Jugoslaviju (dalje: MKSJ) i

Uredom tužitelja mehanizma za međunarodne kaznene sudove (dalje: MMKS) koji je osnovan rezolucijom Vijeća sigurnosti u UN-a obzirom na najavljeno okončanje rada MKSJ, s ciljem da preuzme nadležnost, prava i obveze kao i osnovne funkcije MKSJ.

U okviru te suradnje državno odvjetništvo sudjeluje u provedbi EU-UN projekta "Gostujući nacionalni tužitelji" u okviru kojeg imenovani časnici za vezu između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i MKSJ i MMKS pretražuju tužiteljske i sudske baze podataka MKSJ te se tako dobiveni podaci i dokazi dostavljaju državnim odvjetništvima nadležnim za postupanje u predmetima ratnih zločina koji iste koriste u tim predmetima.

Obzirom na veliki interes javnosti za predmete ratnih zločina Državno odvjetništvo Republike Hrvatske svoj rad u tim predmetima nastoji učiniti transparentnim, u mjeri u kojoj to zakon dopušta, te se na Internet stranici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske objavljuju podaci i radovi o radu na predmetima ratnih zločina, a na stranicama nadležnih županijskih državnih odvjetništava objavljuju se priopćenja o radu na aktualnim predmetima.

3.1.2.2.1.2. Ostala kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva

Statistički podaci za "ostala kaznena djela protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva" iskazuju podatke o kaznenim djelima iz članka 105. do članka 109. Kaznenog zakona, odnosno podatke za kaznena djela ropstva, trgovanja ljudima, trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima, kloniranja i promjene ljudskog genoma te zabrane miješanja ljudskih spolnih stanica sa životinjskim.

Tijekom 2017. za kazneno djelo ropstva iz članka 105. stavka 1. Kaznenog zakona nije zaprimljena niti jedna kaznena prijava.

Za kazneno djelo iz članka 106. stavaka 1. i 2. Kaznenog zakona prijavljeno je ukupno 17 fizičkih osoba. U odnosu na ukupan broj svih prijavljenih poznatih fizičkih osoba (37.328) u ovom izvještajnom razdoblju počinitelji kaznenog djela iz članka 106. stavaka 1. i 2. Kaznenog zakona participiraju sa tek 0,04%. U nastavku se iznose i analiziraju podaci koji se odnose na odrasle počinitelje kaznenih djela

Tijekom 2017. državna odvjetništva zaprimila su kaznene prijave protiv 17 osoba zbog kaznenog djela trgovanja ljudima iz članka 106. stavaka 1. i 2. Kaznenog zakona, a iz ranijeg razdoblja ostalo je u radu prijava protiv 3 osobe. Ukupno je doneseno 20 odluka povodom prijave, u odnosu na 1 osobu doneseno je rješenje o odbačaju kaznene prijave, a u odnosu na 19 osoba doneseno je rješenje o provođenju istrage. U izvještajnom razdoblju podignuto je optužnica protiv 10 osoba. U izvještajnom razdoblju sudovi su donijeli 4 presude, sve 4 osuđujuće, kojima su izrečene kazne zatvora. Podnesene su 3 žalbe, od toga 1 žalba zbog kazne, a 2 zbog kazne i drugih razloga. U istom razdoblju jedna žalba zbog kazne odbijena je po drugostupanjskom sudu.

Osim za stavak 1. i 2. članka 106. Kaznenog zakona, u 2017. podnesene su i 2 prijave za stavak 3. ovog kaznenog djela. Tijekom izvještajnog razdoblja u odnosu na 2 osobe doneseno je rješenje o provođenju istrage. Dovršene su istrage u odnosu na 2 osobe i protiv 2 osobe podignute su optužnice.

Za kazneno djelo trgovanja ljudima iz članka 106. stavaka 4. i 5. Kaznenog zakona, kazneno

djelo trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima iz članka 107. Kaznenog zakona, kazneno djelo kloniranja i promjene ljudskog genoma iz članka 108. Kaznenog zakona, te kazneno djelo zabrane miješanja ljudskih spolnih stanica sa životinjskim iz članka 109. Kaznenog zakona, u izvještajnom razdoblju nije prijavljena niti jedna osoba.

Državno odvjetništvo ima ustrojenu bazu podataka u odnosu na kazneno djelo ropstva, kazneno djelo trgovanja ljudima te kazneno djelo trgovanja dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima, te na taj način posebno prati ovu vrstu kriminaliteta i njegove pojavne oblike, a predstavnik državnog odvjetništva član je i Nacionalnog odbora za suzbijanje trgovanja ljudima te Operativnog tima navedenog odbora.

3.1.2.2.1.3. Kaznena djela počinjena iz mržnje

Člankom 87. stavkom 21. Kaznenog zakona kaznena djela počinjena iz mržnje određena su kao ona kaznena djela koja su počinjena zbog rasne pripadnosti, boje kože, vjeroispovijesti, nacionalnog i etničkog podrijetla, jezika, invaliditeta, spola, spolnog opredjeljenja ili rodnog identiteta druge osobe, pri čemu je okolnost „jezika“ dodana Zakonom i izmjenama i dopunama Kaznenog zakona iz listopada 2017. ("Narodne novine", broj: 101/17), iako je navedena diskriminatorna osnova i ranije bila podvodljiva pod nacionalno i etničko podrijetlo, no smatralo se kako ju je potrebno i posebno istaknuti. Iz navedenog proizlazi kako je svako kazneno djelo predviđeno Kaznenim zakonom moguće počinuti iz mržnje, no u praksi se najčešće sreću kaznena djela protiv osobnih sloboda te protiv života i tijela. Istom odredbom Kaznenog zakona izrijeком je propisano da će se takvo postupanje uzeti kao otegotna okolnost, ako Kaznenim zakonom nije izričito propisano teže kažnjavanje, kao što je kod određenih kaznenih djela, kod kojih motiv mržnje predstavlja kvalifikatornu okolnost (kod kaznenih djela teškog ubojstva iz članka 111. stavka 4. Kaznenog zakona, sakaćenja ženskih spolnih organa iz članka 116. stavka 3. Kaznenog zakona, tjelesne ozljede iz članka 117. stavka 2. Kaznenog zakona, teške tjelesne ozljede iz članka 118. stavka 2. Kaznenog zakona, osobito teške tjelesne ozljede iz članka 119. stavka 2. Kaznenog zakona, teškog kaznenog djela protiv spolne slobode iz članka 154. stavka 1. točke 4. u vezi članka 152. stavka 1. Kaznenog zakona te izazivanja nereda iz članka 324. stavka 2. Kaznenog zakona).

Kaznena djela počinjena iz mržnje Državno odvjetništvo Republike Hrvatske s posebnom pozornošću prati od kada su kao takva uvedena u kazneno zakonodavstvo te je još 2006. godine donesen Naputak o radu i evidenciji tih kaznenih djela, a kojim je uređeno postupanje u predmetima zločina iz mržnje, a koji je kasnije nadopunjavan uputama u odnosu na izradu činjeničnog i pravnog opisa kaznenog djela počinjenog iz mržnje. Navedenim naputkom je utvrđena obveza nadležnih državnih odvjetništava da vode evidenciju zločina iz mržnje i podatke redovito dostavljaju Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, a što Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i nadzire te objedinjene podatke dostavlja Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

Prema podacima godišnjih izvješća općinskih odnosno županijskih državnih odvjetništava proizlazi da je u 2017. zaprimljeno 18 prijava za razna kaznena djela počinjena u vezi članka 87. stavka 21. Kaznenog zakona, da je optuženo 6 osoba, a da su u odnosu na 6 osoba donesena rješenja o odbačaju kaznenih prijava. Nadležni su sudovi u 2017. donijeli 5 presuda zbog kaznenih djela počinjenih iz mržnje.

Ovdje treba napomenuti kako valja razlikovati zločin iz mržnje kao bilo koje kazneno djelo

motivirano mržnjom te time počinjeno u vezi članka 87. stavka 21. Kaznenog zakona i tzv. govor mržnje, koji je kao samostalno kazneno djelo propisan u članku 325. Kaznenog zakona kao kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju, koje je rezultat transponiranja u hrvatsko kazneno zakonodavstvo Okvirne odluke Europske unije o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije iz 2008., iako se neki posebni oblici govora mržnje inkriminiraju i nekim drugim odredbama Kaznenog zakona, no isti se u praksi gotovo ne susreću.

Kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona pozicionirano je u Glavi XXX. Kaznenog zakona - među kaznenim djelima protiv javnog reda, a koja se obrađuju u posebnom poglavlju ovog izvješća, no obzirom na specifičnost navedenog kaznenog djela te povezanost istog s mržnjom i diskriminatornim osnovama podudarnim onima iz članka 87. stavka 21. Kaznenog zakona, ono se često također naziva zločinom iz mržnje, pa se navedeno kazneno djelo analizira u ovom poglavlju izvješća te se zbog istog razloga ovdje navode zbirni podaci i za maloljetne odnosno mlađe punoljetne osobe te pravne osobe.

Shodno navedenom, za navedeno kazneno djelo tijekom 2017. godine zaprimljeno je ukupno 66 prijava, od čega protiv 52 odrasla počinitelja, 1 mlađeg punoljetnika, 11 maloljetnika te 2 pravne osobe. Iste su godine državna odvjetništva donijela ukupno 24 rješenja o odbačaju kaznenih prijava, podigla optužnice protiv 12 osoba (10 odraslih, 1 mlađeg počinitelja te 1 maloljetnika) te zaprimila ukupno 11 presuda (8 protiv odraslih osoba i 3 protiv maloljetnika). Sve su presude bile osuđujuće i istima su izricane uvjetne osude odnosno maloljetnicima odgojne mjere.

Iz navedenih podataka vidljiv je porast u prijavama za kazneno djelo javnog poticanja na nasilje i mržnju, a što je i razumljivo obzirom na značaj koji govor mržnje i kolokvijalno i kaznenopravno aktualno uživa u društvu. No, upravo stoga, povećan broj kaznenih prijava govori u prilog i tome kako se u kaznenopravnu sferu pokušava uvesti i onaj govor mržnje koji to s aspekta elemenata ovog kaznenog djela nije, već se ponekad radi o prekršajnom djelu sukladno Zakonu o suzbijanju diskriminacije, Zakonu o prekršajima protiv javnog reda i mira, Zakonu o javnom okupljanju, Zakonu o sprječavanju nereda na športskim natjecanjima itd. Pri tome valja imati na umu i važnost slobode izražavanja, nasuprot ograničavanju iste, pa je shodno tomu i Odbor za ukidanje svih oblika rasne diskriminacije u svojoj Općoj preporuci br. 35. o suzbijanju govora mržnje od 26. rujna 2013. utvrdio kako kaznenopravnu reakciju ipak treba ostaviti za najteže slučajeve.

Najčešći modalitet počinjenja kaznenog djela javnog poticanja na nasilje i mržnju iz članka 325. Kaznenog zakona je putem Interneta, odnosno društvenih mreža, pri čemu se najčešće susreću diskriminatorne osnove vjerske, nacionalne odnosno etničke pripadnosti te spolnog i rodnog opredjeljenja odnosno identiteta.

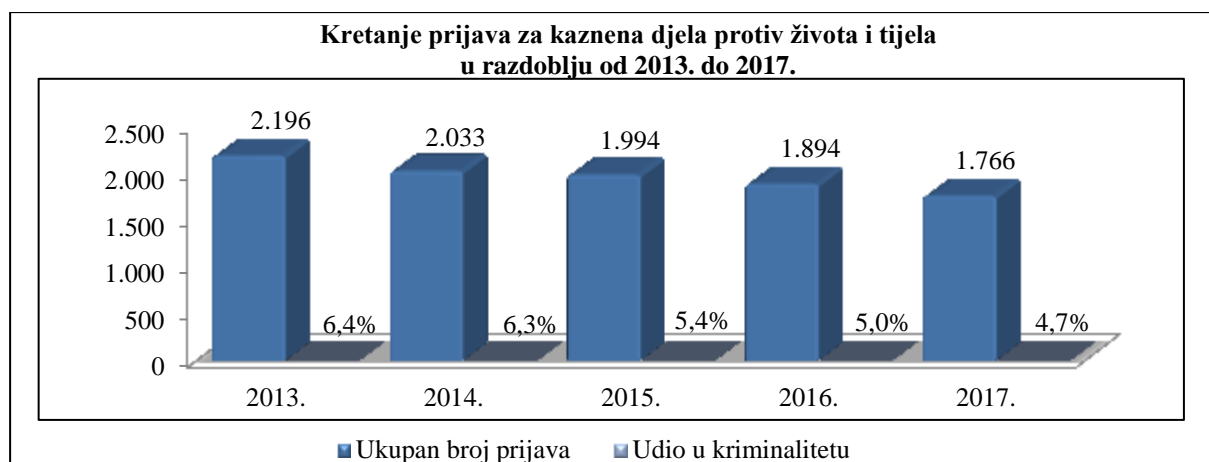
Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i dalje posvećuje veliku pažnju kako ovom, tako i drugim kaznenim djelima počinjenima s motivom mržnje definiranim člankom 87. stavkom 21. Kaznenog zakona. Državna odvjetništva participiraju u nizu aktivnosti vezanih za doprinos učinkovitijoj borbi protiv zločina iz mržnje i govora mržnje pa tako, između ostalog, sudjeluju na brojnim edukativnim aktivnostima u vezi zločina iz mržnje i govora mržnje, kao polaznici i kao edukatori, kako onima organiziranim od strane Pravosudne akademije, tako i onima organiziranim od udruga i nevladinih organizacija (Zagreb Pride, Centar za mir,

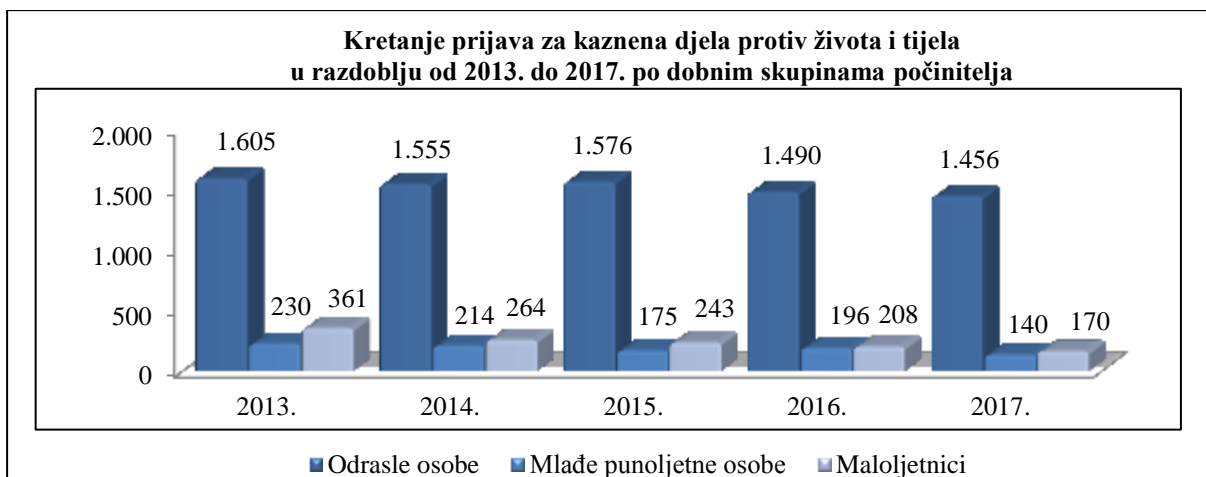
nenasilje i ljudska prava Osijek itd.), na konferencijama i okruglim stolovima. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske ima predstavnika i u Radnoj skupini za praćenje Protokola o postupanju u predmetima zločina iz mržnje. Predstavници državnog odvjetništva tijekom 2017. godine sudjelovali su i na sastancima povodom posjeta predstavnika Europske komisije za borbu protiv rasizma i nesnošljivosti Vijeća Europe (ECRI), a u vezi izrade Petog ECRI izvješća za Hrvatsku. Zamjenik državnog odvjetnika sudjelovao je na sastanku Podskupine za borbu protiv govora mržnje na Internetu u listopadu 2017. u Bruxellesu. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske na poziv Hrvatskog pravnog centra, u studenom 2017. pridružilo se kao partner tom centru u projektu za natječaj Opće uprave EU za pravosuđe namijenjen prevenciji i iskorjenjivanju rasizma, ksenofobije i drugih oblika nesnošljivosti REC-RRAC-RACI-AG-2017., a s ciljem unaprjeđivanja prepoznavanja zločina iz mržnje te odgovarajućeg procesuiranja i kažnjavanja od strane tijela zaduženih za postupanje povodom zločina iz mržnje.

3.1.2.2.2. Kaznena djela protiv života i tijela

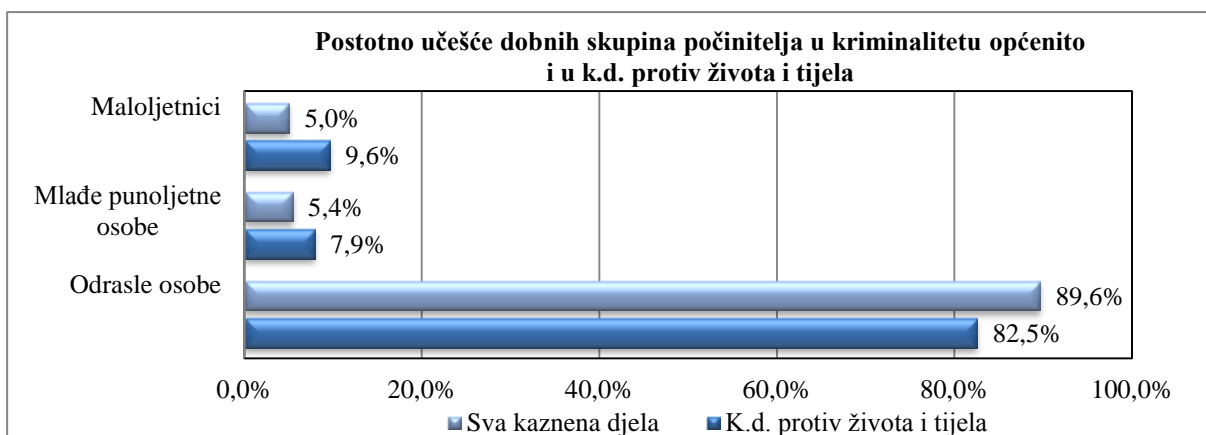
Kaznena djela protiv života i tijela iz Glave X. Kaznenog zakona u ukupnom kriminalitetu poznatih fizičkih osoba i u proteklom izvještajnom razdoblju imaju malen udio od 4,7%, iz čega slijedi da je nastavljen trend pada zastupljenosti ovih kaznenih djela u ukupnom kriminalitetu koji je primjetan u ranijim godinama. Tijekom 2017. za ova je kaznena djela prijavljeno 1.766 poznatih fizičkih osoba (1.456 odraslih osoba, 140 mlađih punoljetnih osoba i 170 maloljetnika), pa je i u ukupnom broju zaprimljenih prijava vidljiv pad od 6,7% u odnosu na prijašnje razdoblje (1.894 prijave u 2016.).

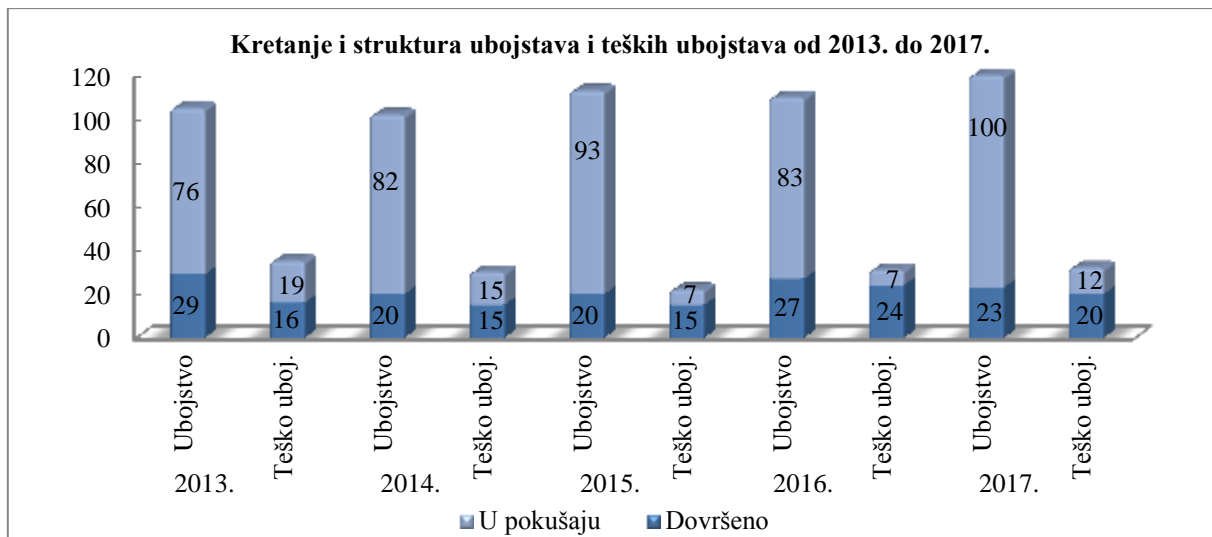
Valja primijetiti trend pada prijava za kaznena djela protiv života i tijela u razdoblju od 2013. do 2017. kod svih kategorija poznatih fizičkih osoba (odrasle osobe, mlađe punoljetne osobe i maloljetnici), pa je tako uspoređujući podatke iz 2013. i 2017. prijava protiv odraslih osoba u navedenom razdoblju 9,3% manje, prijava protiv mlađih punoljetnih osoba čak 39,1% manje, a prijava protiv maloljetnika čak 52,9% manje. Kretanje prijavljenih kaznenih djela po pojedinim dobnim skupinama vidljivo je iz grafičkog prikaza u nastavku.

Učešće pojedinih dobnih skupina počinitelja u kriminalitetu poznatih fizičkih osoba općenito te u kaznenim djelima protiv života i tijela u 2017. vidljivo je iz priloženog grafičkog prikaza, iz kojeg proizlazi da su veliku većinu svih kaznenih djela (89,6%), pa tako i kaznenih djela protiv života i tijela (82,5%) i u proteklom izvještajnom razdoblju počinile odrasle osobe, što je i očekivano. Međutim, ponovno se primjećuje da maloljetnici i mlađe punoljetne osobe (promatrano u postotnom omjeru) češće čine kaznena djela protiv života i tijela, pa iako se kod ovih dobnih skupina u najvećem dijelu radi o počinjenju lakših kaznenih djela iz Glave X. Kaznenog zakona (u prvom redu kaznenih djela tjelesne ozljede, a potom i teške tjelesne ozljede, i to upravo na štetu drugih maloljetnika i mlađih punoljetnih osoba), ipak navedeni podaci ukazuju na i dalje prisutan problem vršnjačkog nasilja.

Iako je njihov udio u ukupnom kriminalitetu poznatih fizičkih osoba već godinama nizak, zbog važnosti svog zaštitnog objekta kaznena djela protiv života i tijela zaslužuju posebnu pažnju. Pri tome, obzirom da predstavljaju povredu najvišeg dobra - života, potrebno je posebno izdvojiti i analizirati najteža kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona - ubojstva i teška ubojstva. U nastavku se daje grafički prikaz strukture ovih kaznenih djela, uključujući i ona koja su ostala u pokušaju, te prikaz kretanja prijave za navedena kaznena djela u razdoblju od 2013. do 2017. U prikaz su uključene prijave podnesene protiv svih poznatih fizičkih osoba - odraslih osoba, mlađih punoljetnih osoba i maloljetnika.

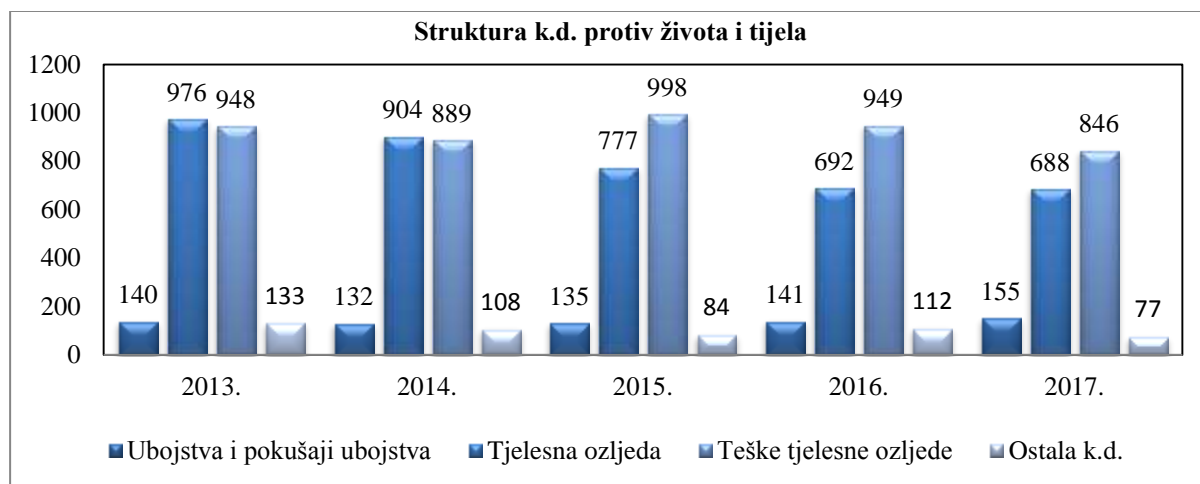
Iz grafičkog prikaza vidljiva su odstupanja kako u kretanju, tako i u strukturi najtežih kaznenih djela iz Glave X. Kaznenog zakona u promatranom razdoblju. Iako se zbog oscilacija po pojedinim godinama ne može zaključivati o trendovima, ipak je vidljivo da se i u 2017. zadržao visok broj teških ubojstava i teških ubojstava u pokušaju iz 2016. (31 prijava u 2016. i 32 prijave u 2017.). Pri tome, djelomično se izmijenila struktura prijavljenih djela - 20 dovršenih djela u 2017. naspram 24 dovršena djela u 2016., te 12 pokušaja u 2017. u odnosu na 7 pokušaja u 2016. U odnosu na dovršena kaznena djela teškog ubojstva, i u promatranom razdoblju prevladava kazneno djelo iz članka 111. točke 4. Kaznenog zakona (ubojstvo počinjeno iz koristoljublja, bezobzirne osvete, mržnje ili iz drugih niskih pobuda), za koje je tijekom 2017. zaprimljeno 6 prijave, a slijede prijave za kaznena djela iz članka 111. točke 1. Kaznenog zakona (ubojstvo na okrutan ili podmukao način) i članka 111. točke 2. Kaznenog zakona (ubojstvo posebno ranjive osobe) za koja je prijavljeno po 5 osoba, kazneno djelo iz članka 111. točke 3. Kaznenog zakona (ubojstvo bliske osobe koju je počinitelj ranije zlostavljao) sa zaprimljene 3 prijave te 1 prijava za kazneno djelo iz članka 111. točke 5. Kaznenog zakona (ubojstvo radi počinjenja ili prikrivanja drugog kaznenog djela).

Također je vidljiv blagi pad prijave za kazneno djelo ubojstva, za koje je u 2017. zaprimljeno 23 prijave, dok je u 2016. zaprimljeno 27 prijave, no, kako se radi o malom apsolutnom broju, ovo se odstupanje može pripisati kretanju kriminaliteta po pojedinim godinama. Međutim, valja primijetiti znatniji rast prijave za kazneno djelo ubojstva koje je ostalo u pokušaju, za koje je u 2017. zaprimljeno 100 prijave, naspram 83. prijave u 2016. (povećanje od 20,5%). Navedeni porast objašnjava se većim priljevom prijave koje su za navedeno kazneno djelo podnosili oštećenici, a koje u konačnici nisu bile osnovane jer nisu ostvarena obilježja prijavljenog kaznenog djela.

Na kraju držimo potrebnim navesti kako razmatranjem kaznenih predmeta koji se odnose na prijavljena kaznena djela ubojstva i teškog ubojstva (bilo da je riječ o dovršenim djelima ili pokušaju istih) proizlazi da su uzrok navedenih djela uglavnom dugogodišnji sukobi unutar obitelji te neriješeni imovinskopravni i osobni odnosi koji iz inicijalnih verbalnih sukoba eskaliraju u fizičko nasilje, koje u konačnici dovodi i do smrtnih posljedica. Ovakvom načinu rješavanja međuljudskih odnosa u dijelu slučajeva doprinijela je i konzumacija opijata (droga i alkohola) od strane počinitelja, iz čega se može zaključiti da se radi o širem društvenom problemu, čije rješavanje nije moguće samo mjerama kaznenopravne prisile koje se tijekom

kaznenog postupka primjenjuju prema počiniteljima, odnosno čije rješavanje je prvenstveno u nadležnosti drugih institucija.

U nastavku slijedi prikaz strukture kaznenih djela protiv života i tijela od 2013. do 2017., koji uključuje sve poznate fizičke osobe (odrasle osobe, mlađe punoljetne osobe i maloljetnike).

Iz grafičkog prikaza je vidljivo da u strukturi kaznenih djela protiv života i tijela iz Glave X. Kaznenog zakona nema bitnijih odstupanja u odnosu na ranija razdoblja. Tako su i tijekom 2017. najzastupljenija bila kaznena djela teške tjelesne ozljede (teška tjelesna ozljeda iz članka 118. Kaznenog zakona, osobito teška tjelesna ozljeda iz članka 119. Kaznenog zakona, teška tjelesna ozljeda s posljedicom smrti iz članka 120. Kaznenog zakona i teška tjelesna ozljeda iz nehaja iz članka 121. Kaznenog zakona) za koja je zaprimljeno 846 prijava (47,9% ukupnog broja prijava protiv poznatih fizičkih osoba za kaznena djela protiv života i tijela). Po zastupljenosti u strukturi slijede ih kaznena djela tjelesne ozljede iz članka 117. Kaznenog zakona s ukupno 688 prijavljenih osoba ili 38,9% ukupnog broja prijava, dok ubojstva i teška ubojstva participiraju s 155 prijava (8,8%). Ostala kaznena djela protiv života i tijela u strukturi kriminaliteta sudjeluju sa 77 prijavljenih osoba ili 4,4%, time da i u 2017. prevladava kazneno djelo sudjelovanja u tučnjavi iz članka 122. Kaznenog zakona, za koje je prijavljeno 57 osoba, što je na razini prethodnog razdoblja.

Kada se razmatra struktura po pojedinim kaznenim djelima, u 2017. je ponovno najzastupljenije kazneno djelo teške tjelesne ozljede iz članka 118. Kaznenog zakona, za koje je prijavljeno 805 osoba, a slijedi ga kazneno djelo tjelesne ozljede iz članka 117. Kaznenog zakona, za koje je zaprimljeno 688 prijava. Kada se navedeni podaci usporede s podacima iz 2016. (904 prijave za kazneno djelo teške tjelesne ozljede, a 692 prijave za kazneno djelo tjelesne ozljede), vidljivo je da su prijave za kazneno djelo teške tjelesne ozljede u padu za 10,9%, dok su prijave za kazneno djelo tjelesne ozljede na razini prijašnjeg razdoblja. Upravo u padu prijava za kazneno djelo teške tjelesne ozljede, koje je najzastupljenije u strukturi kaznenih djela iz Glave X. Kaznenog zakona, nalazi se glavni razlog padu ukupnog broja kaznenih prijava za kaznena djela protiv života i tijela.

Kao i ranijih godina, i u 2017. bilježi se visoki postotak odbačaja kaznenih prijava kod kaznenih djela tjelesne ozljede iz članka 117. Kaznenog zakona i teške tjelesne ozljede iz članka 118. Kaznenog zakona. Jedan od razloga za navedeno nalazi se u činjenici da su žrtve ovih kaznenih djela osobe koje su bliske počinitelju (većinom članovi obitelji), koje imaju

pravo uskratiti svoj iskaz u postupku, pa u nedostatku drugih dokaza državni odvjetnici nemaju drugog izbora nego donijeti rješenje kojim se kaznena prijava (koju je podnijela upravo žrtva kaznenog djela) odbacuje. Dodatan razlog za visok postotak odbačaja kaznenih prijava za kazneno djelo teške tjelesne ozljede iz članka 118. Kaznenog zakona, koje često podnose sami oštećenici bez prethodnog utvrđivanja težine nastalih ozljeda, nalazi se u činjenici da se tijekom postupka utvrdi da se ne radi o teškoj tjelesnoj ozljedi, a niti pokušaju nanošenja ovakve ozljede od strane okrivljenika, pa je prijavu, sukladno odredbama Zakona o kaznenom postupku, potrebno odbaciti.

Na kraju valja primijetiti da kod prijavljenih maloljetnika i u 2017. prevladavaju prijave za kazneno djelo tjelesne ozljede iz članka 117. Kaznenog zakona, za koje je u izvještajnom razdoblju prijavljeno 116 maloljetnika (68,2% od ukupnog broja prijava za kaznena djela protiv života i tijela podnesenih protiv maloljetnika), čime je nastavljen pad prijava koji je zamijećen u ranijim godinama. Usporedbom s podacima za 2016., kada je za ovo kazneno djelo prijavljeno 139 maloljetnika, riječ je o ponovnom padu od 16,5%, no iako je broj prijava u padu, i dalje se radi o znatnom broju koji zahtjeva pozornost.

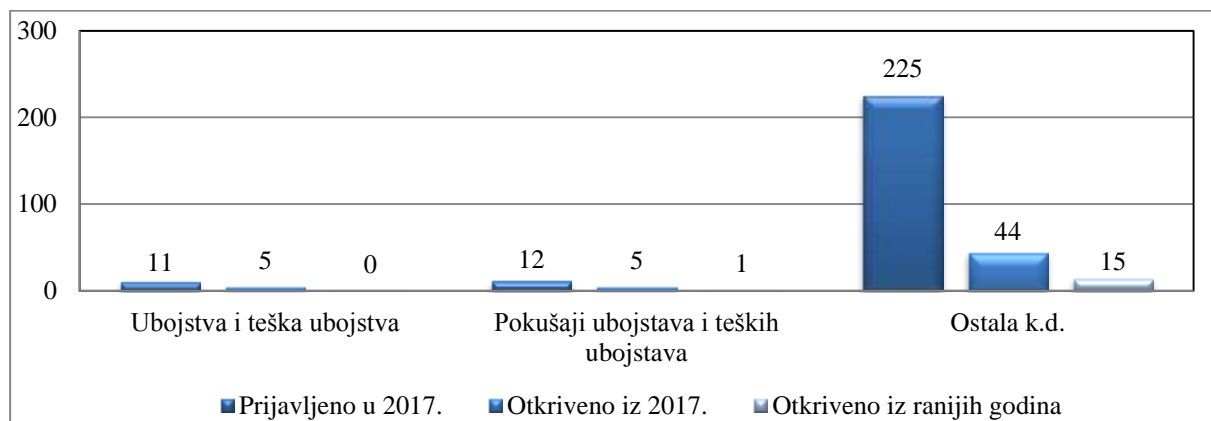
U nastavku se daje tabelarni prikaz kretanja prijava, optuženja, presuda i među njima osuđujućih presuda za kaznena djela protiv života i tijela u razdoblju od 2013. do 2017. Analizirajući navedene podatke, može se zaključiti kako je u posljednjih pet godina primjetan trend pada ukupnog broja prijava za kaznena djela protiv života i tijela (ukupan pad u tom razdoblju iznosi 19,6%), koji posljedično dovodi i do pada podignutih optužnica i donesenih presuda (pa tako i osuđujućih) za ova kaznena djela.

Godina	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Prijavljeno	2.196	2.033	1.994	1.894	1.766
Optuženo	1.205	1.180	1.036	1.079	960
Presuđeno	1.190	1.069	976	1.020	916
Od toga osuđujuće	1.076	966	876	921	794

Kao i u ranijim izvješćima, u nastavku se navode podaci o broju prijava koje su podnesene protiv nepoznatih osoba za kaznena djela protiv života i tijela, kao i podaci o počiniteljima koji su otkriveni tijekom izvještajnog razdoblja, obzirom da se iz navedenih podataka može zaključivati o uspješnosti policije u otkrivanju počinitelja ovih kaznenih djela. Pri tome ponovno ističemo kako se otkrivačka djelatnost policije u cjelini može cijeliti samo kada se navedenim podacima pridodaju podaci o prijavama protiv počinitelja koji su već u trenutku podnošenja kaznene prijave bili poznati.

Tijekom 2017. zaprimljeno je 248 prijava protiv nepoznatih počinitelja (4,6% manje nego u 2016.), od kojih je tijekom izvještajnog razdoblja otkriveno 54 ili 21,8%. U istom razdoblju otkriveno je i 16 počinitelja kaznenih djela protiv života i tijela koja su prijavljena ranijih godina, a za koje u tom trenutku nisu bili poznati počinitelji. Posebnu pozornost valja posvetiti uspješnosti u otkrivanju identiteta počinitelja najtežih kaznenih djela iz Glave X. Kaznenog zakona - ubojstava i teških ubojstava, kao i pokušaja ovih kaznenih djela. Za navedena kaznena djela u izvještajnom su razdoblju zaprimljene 23 prijave protiv nepoznatih počinitelja, od čega 11 za dovršena kaznena djela ubojstva i teškog ubojstva i 12 za pokušaje

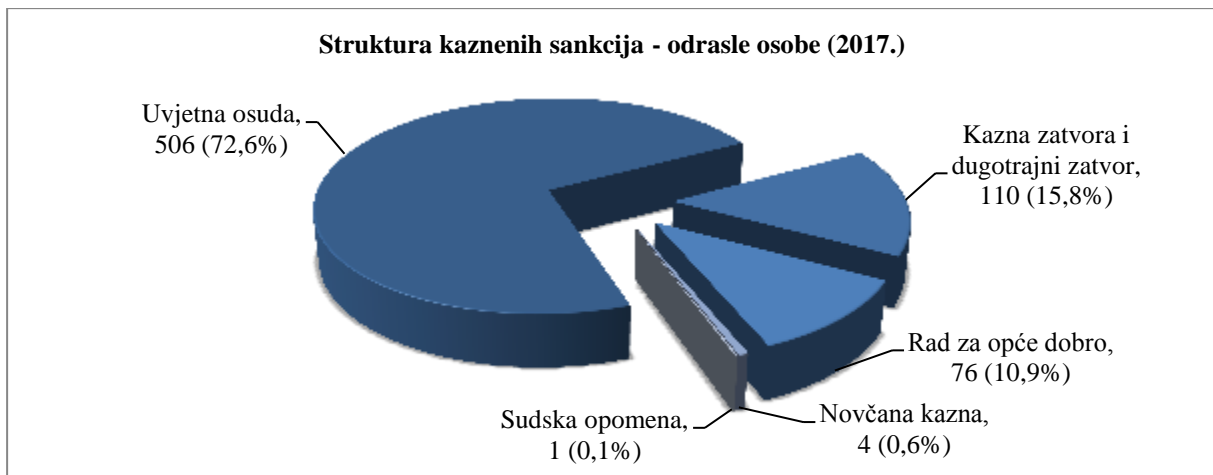
tih kaznenih djela. Tijekom 2017. otkriven je identitet 10 počinitelja (po 5 počinitelja dovršenih kaznenih djela i onih koja su ostala u pokušaju) ili 43,5%, iz čega slijedi da je otkrivačka djelatnost kod ovih kaznenih djela ipak uspješnija nego kada se gledaju kaznena djela protiv života i tijela u cjelini. Ipak, podatak da je u istom razdoblju otkriven svega 1 počinitelj kaznenog djela ubojstva ili teškog ubojstva u pokušaju koje je počinjeno u ranijim godinama, govori kako uspješnost otkrivanja počinitelja najtežih kaznenih djela protiv života i tijela znatno opada s odmakom vremena od počinjenja kaznenog djela.

Na kraju treba razmotriti politiku kažnjavanja odraslih osoba za kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona, koja je s obzirom na prirodu i važnost zaštićenog pravnog dobra (život i tijelo) ipak nešto stroža od uobičajene, iako i dalje prema našem mišljenju nije zadovoljavajuća.

Tijekom 2017. doneseno je ukupno 807 presuda protiv odraslih počinitelja, od čega 697 osuđujućih (86,4%), 69 oslobađajućih (8,5%) i 41 odbijajuća (5,1%). Od ukupnog broja osuđujućih presuda, počiniteljima su u 110 predmeta (15,8%) izrečene zatvorske kazne (kazna zatvora i dugotrajni zatvor), pri čemu se veći dio izrečenih zatvorskih kazni razumljivo odnosi na najteža kaznena djela iz ove glave Kaznenog zakona (ubojstva iz članka 110. Kaznenog zakona i teška ubojstva iz članka 111. Kaznenog zakona), za koja su i zapriječene najteže kazne. Institut rada za opće dobro primijenjen je prema 76 počinitelja (10,9%), dok i dalje kao sankcija prevladava uvjetna osuda, koja je tijekom 2017. primijenjena prema 506 počinitelja (72,6%). Međutim, kod uvjetne osude valja naglasiti da se ista u velikoj većini primjenjuje kod osuda zbog kaznenih djela tjelesne ozljede iz članka 117. Kaznenog zakona i teške tjelesne ozljede iz članka 118. Kaznenog zakona (475 uvjetnih osuda odnosi se upravo na ova kaznena djela). Uz navedene sankcije, sudovi su počiniteljima izrekli i 52 sigurnosne mjere obveznog psihijatrijskog liječenja i obveznog liječenja od ovisnosti, iz čega je vidljivo da su smanjena ubrojivost i ovisnost često čimbenici koji dovode do počinjenja ovih kaznenih djela.

Struktura izrečenih sankcija odraslim počiniteljima kaznenih djela protiv života i tijela vidljiva je i iz grafikona koji slijedi.

Kaznena politika za kaznena djela protiv života i tijela nešto je stroža od uobičajene, što je i razumljivo obzirom na prirodu zaštićenog dobra i zapriječene kazne, posebice za najteža kaznena djela iz ove glave Kaznenog zakona. Međutim, podaci o strukturi podnesenih žalbi pokazuju da državna odvjetništva nisu zadovoljna izrečenim kaznenim sankcijama, pa podnošenjem žalbi zbog odluke o kazni (samostalno ili i iz drugih osnova) nastoje utjecati na promjenu prakse izricanja kazni u visini ili čak i ispod zakonom propisanog minimuma. Tako su tijekom 2017. u postupcima protiv odraslih počinitelja podnesene 174 žalbe, od čega 82 (47,1%) zbog kazne, 24 (13,8%) zbog kazne i drugih razloga te 68 (39,1%) zbog razloga različitih od kazne. Uspješnost u žalbenom postupku od 37,6% povodom žalbi koje su podnesene zbog odluke o kazni (usvojene su 32 žalbe, a odbijeno je njih 53) pokazuje da kod ovih djela i viši sudovi u većini podržavaju blagu kaznenu politiku prvostupanijskih sudova.

Što se tiče odraslih počinitelja s duševnim smetnjama, za koje je tijekom postupka utvrđeno da su u vrijeme počinjenja djela bili nebrojivi, tijekom 2017. protiv njih je podignuto 20 optužnica, dok je u odnosu na 28 osoba tijekom izvještajnog razdoblja donesena presuda kojom se utvrđuje da su u stanju nebrojivosti počinile protupravno djelo te se određuje njihov prisilni smještaj u psihijatrijsku ustanovu.

3.1.2.2.3. Kaznena djela protiv ljudskih prava i temeljnih sloboda

Tijekom 2017. nastavljen je malen priliv prijava za kaznena djela protiv ljudskih prava i temeljnih sloboda iz Glave XI. Kaznenog zakona iz ranijih izvještajnih razdoblja, što se može objasniti činjenicom da Glava XI. Kaznenog zakona obuhvaća svega šest kaznenih djela. Tako je za ova kaznena djela u izvještajnom razdoblju prijavljeno 15 poznatih fizičkih osoba (sve prijave podnesene su protiv odraslih osoba), od čega je 11 prijava podneseno zbog kaznenog djela povrede ravnopravnosti iz članka 125. Kaznenog zakona, a 4 prijave zbog kaznenog djela povrede prava na udruživanje iz članka 129. Kaznenog zakona. Iako je u 2016. zaprimljeno tek 8 prijava, obzirom da se radi o malom broju prijava u apsolutnom broju, ne može se zaključivati o trendovima porasta ili pada, a k tomu ova kaznena djela i dalje imaju neznatan udio u ukupnom prijavljenom kriminalitetu.

Odluke povodom prijava za kaznena djela protiv ljudskih prava i temeljnih sloboda pokazuju da se većinom radilo o neosnovanim prijavama, pa je tako tijekom 2017. doneseno rješenje o odbačaju u odnosu na 10 prijavljenih počinitelja (odraslih osoba). Analiza odluka pokazuje da su prijave odbacivane jer u radnjama prijavljenih osoba nije ostvareno biće prijavljenog

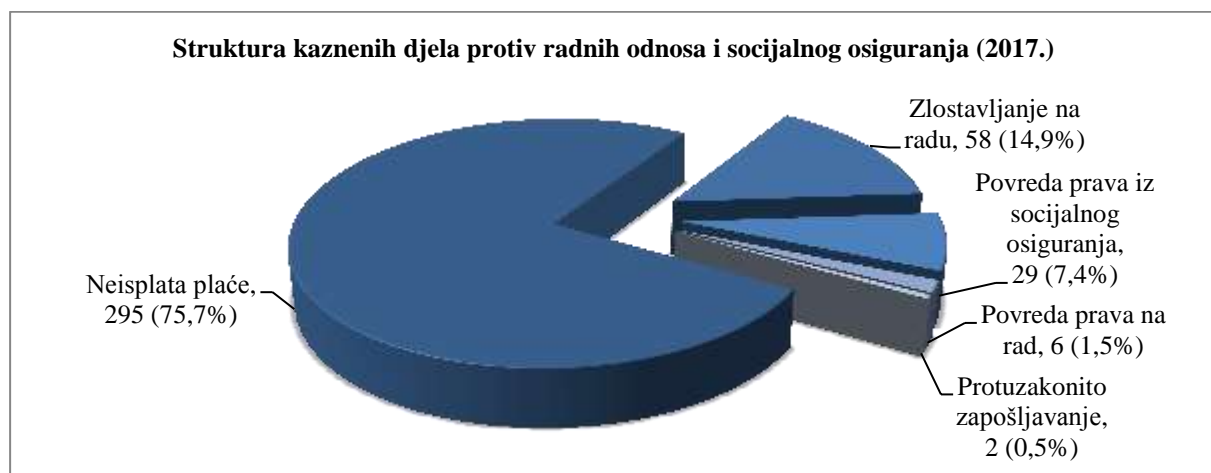
kaznenog djela, ili zbog nepostojanja osnovane sumnje u počinjenje prijavljenog kaznenog djela. Ipak, valja primijetiti da je povodom prijave iz ranijih godina tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljena 1 presuda, i to osuđujuća, kojom je prema počinitelju kaznenog djela povrede prava na udruživanje iz članka 129. Kaznenog zakona primjenjena uvjetna osuda.

3.1.2.2.4. Kaznena djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja

Tijekom 2017. godine zaprimljeno je 390 novih prijava protiv poznatih fizičkih osoba zbog kaznenih djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja (protiv 388 odraslih osoba i 2 mlađe punoljetne osobe), s tim da je najveći broj, i to 295 osoba, prijavljeno zbog kaznenog djela neisplate plaće iz članka 132. Kaznenog zakona. Ujedno je zaprimljeno novih prijava protiv 58 osoba zbog kaznenog djela zlostavljanja na radu iz članka 133. Kaznenog zakona, protiv 29 osoba zbog kaznenog djela povrede prava iz socijalnog osiguranja iz članka 134. Kaznenog zakona, protiv 6 osoba zbog kaznenog djela povrede prava na rad iz članka 131. Kaznenog zakona te protiv 2 osobe zbog kaznenog djela protuzakonitog zapošljavanja iz članka 135. Kaznenog zakona.

U svojoj ukupnosti navedena kaznena djela neznatno participiraju u ukupnom kriminalitetu poznatih fizičkih osoba i to s 1% učešća. S obzirom da su u 2017. godini zbog ovih kaznenih djela prijavljene samo 2 mlađe punoljetne osobe, dok su sve ostale prijave podnesene protiv odraslih počinitelja, u nastavku analize iznose se zbirni podaci za obje dobne skupine počinitelja.

Struktura kaznenih djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja u 2017. godini vidljiva je iz grafičkog prikaza.

Nastavljen je trend iz ranijih godina da je najveći broj osoba prijavljen zbog kaznenog djela neisplate plaće iz članka 132. Kaznenog zakona. Ipak, u 2016. godini zbog tog kaznenog djela bile su prijavljene 384 osobe, što u odnosu na 2017. godinu (s prijavljenih 295 osoba) predstavlja pad od 23,2%.

Jednako kao i ranijih godina, u pravilu se kaznene prijave zbog ovog kaznenog djela podnose tek nakon što su bezuspješno iscrpljena druga pravna sredstva radi naplate plaća i to kroz parnične, ovršne ili stečajne postupke. Isto tako, kaznene prijave u pravilu podnose oštećenici - radnici protiv poslodavaca koji im nisu isplatili plaće, međutim, zakonom je propisano da se

samom neisplatom plaće neće ostvariti obilježja ovog kaznenog djela ukoliko nedostatak financijskih sredstava nije nastao s ciljem izbjegavanja isplate plaće. Upravo je nepostojanje bitnih obilježja ovog kaznenog djela razlog što je u odnosu na 295 prijavljenih osoba, protiv njih 200 doneseno rješenje o odbačaju kaznenih prijava, što predstavlja 67,8% svih odluka donesenih zbog ovog kaznenog djela. Zbog ovog je kaznenog djela podignuta optužnica protiv 80 osoba, što pak čini 27,1% svih odluka povodom prijave za navedeno kazneno djelo, ali i 86% svih optužnica (ukupno 93 optužnice) za kaznena djela iz ove glave Kaznenog zakona.

Sudovi su zbog kaznenih djela iz ove Glave Kaznenog zakona donijeli ukupno 80 presuda, od čega 68 osuđujućih, 7 oslobađajućih i 5 odbijajućih. Državna odvjetništva podnijela su 8 žalbi, od čega su 2 žalbe podnesene zbog odluke o kazni, a 6 zbog ostalih razloga, od čega je sud uvažio 1 žalbu, a o ostalima nije riješio. Presuda na temelju sporazuma stranaka nije bilo.

3.1.2.2.5. Kaznena djela protiv osobne slobode

Tijekom 2017. godine nadležna državna odvjetništva zaprimila su ukupno 6.323 kaznene prijave protiv poznatih fizičkih osoba zbog kaznenih djela iz Glave XIII. Kaznenog zakona (6.057 prijava protiv odraslih osoba, 163 prijave protiv mlađih punoljetnih osoba i 103 prijave protiv maloljetnika). Kad se ovi podaci usporede s prošlogodišnjim podacima, kad je zaprimljeno ukupno 5.680 prijava zbog ovih kaznenih djela, vidljivo je da se tijekom 2017. godine bilježi rast broja prijava od 11,3%. Dok je broj kaznenih prijava u odnosu na mlađe punoljetne osobe (159 prijava u 2016.) i maloljetnike (111 prijava u 2016.) uglavnom na prošlogodišnjoj razini, broj prijavljenih odraslih osoba (u odnosu na 2016. godinu, kad je zaprimljeno 5.410 prijava) porastao je za 11,9%. Što se tiče zastupljenosti kaznenih djela protiv osobne slobode u ukupnom broju prijavljenih poznatih fizičkih osoba, ona u 2017. godini iznosi 16,9%.

Struktura kaznenih djela protiv osobne slobode po dobnim skupinama u 2017.				
	Prijetnja	Nametljivo ponašanje	Protupravno oduzimanje slobode	Ostalo
Odrasle osobe (udio)	5.438 (89,8%)	540 (8,9%)	72 (1,2%)	7 (0,1%)
Mlade punoljetne osobe (udio)	141 (86,5%)	19 (11,7%)	2 (1,2%)	1 (0,6%)
Maloljetnici (udio)	95 (92,2%)	5 (4,9%)	2 (1,9%)	1 (1%)

Kao što je vidljivo iz gornjeg tabelarnog prikaza, kod kaznenih djela protiv osobne slobode, u odnosu na sve dobne skupine počinitelja, prevladavaju prijave zbog kaznenog djela prijetnje iz članka 139. Kaznenog zakona.

U nastavku se daje i grafički prikaz strukture kaznenih prijava protiv odraslih osoba za kaznena djela protiv osobne slobode tijekom 2017. godine

Državna odvjetništva su u odnosu na 3.410 odraslih počinitelja donijela rješenja o odbačaju kaznene prijave, od čega se 3.045 rješenja o odbačaju, odnosno 89,3%, odnosi na kaznena djela prijetnje, a 322 rješenja o odbačaju (9,4%) odnose se na kaznena djela nametljivog ponašanja.

U odnosu na 38 odraslih osoba doneseno je rješenje o odbačaju zbog kaznenog djela protupravnog oduzimanja slobode te za 5 odraslih osoba rješenje o odbačaju zbog kaznenog djela prisile.

Kao i ranijih godina, zbog kaznenih djela iz ove Glave Kaznenog zakona karakterističan je velik broj odbačaja kaznenih prijava i to najviše zbog kaznenih djela prijetnje. Razlog velikog broja odbačenih kaznenih prijava leži u činjenici da se prijave državnom odvjetništvu podnose za sve oblike ovog kaznenog djela pa tako i zbog kaznenog djela prijetnje iz članka 139. stavka 1. Kaznenog zakona, za koje se progon poduzima po privatnoj tužbi oštećenika. Naime, oštećenici najčešće i za ovaj oblik kaznenog djela kaznenu prijavu podnose državnom odvjetništvu slijedom čega se, sukladno zakonu, donose rješenja o odbačaju tih prijava. Nadalje, zbog kaznenog djela prijetnje iz članka 139. stavka 2. Kaznenog zakona, progon se poduzima po prijedlogu oštećenika (osim u slučajevima kad je djelo počinjeno iz mržnje, prema djetetu, osobi s težim invaliditetom ili bliskoj osobi). U takvim slučajevima, kad progon ovisi o oštećeniku, vrlo često dolazi do povlačenja prijedloga za kazneni progon ili promjene iskaza i tad se kaznena prijava mora odbaciti. Kad se tome doda i određeni broj predmeta u kojima nije utvrđeno postojanje osnovane sumnje na počinjenje ovog djela, dolazimo do visokog postotka odbačaja kod ovih kaznenih djela, koji u 2017. godini predstavlja 58,6% ukupnog broja odluka povodom prijave (5.823 svih odluka).

Tijekom 2017. zbog kaznenih djela iz ove Glave Kaznenog zakona optuženo je 2.309 odraslih osoba, od toga 1.195 osoba neposrednom optužnicom, 1.077 osoba optuženo je uz kazneni nalog, a 37 osoba nakon provedene istrage.

U postupcima protiv odraslih osoba sudovi su donijeli 1.713 osuđujućih presuda, od čega su 3 presude po sporazumu stranaka, 60 oslobađajućih i 87 odbijajućih presuda. Među donesenim presudama, osuđujuće presude participiraju s visokih 92,1%. Najveći broj izrečenih sankcija odnosi se na uvjetnu osudu koja je izrečena u odnosu na 1.438 osoba ili 84%, sud je 142 osobe ili 8,3% osudio na kazne zatvora, u odnosu na 98 osoba ili 5,7% kazna zatvora

zamijenjena je radom za opće dobro, dok je novčana kazna izrečena prema 35 osoba ili 2% u odnosu na sve izrečene sankcije.

Zbog kaznenih djela iz ove Glave izrečene su 144 sigurnosne mjere i to 40 mjera obaveznog psihijatrijskog liječenja, 66 mjera obaveznog liječenja od ovisnosti i 38 drugih sigurnosnih mjera, što je u svakom slučaju oportuno i svrhovito.

U ovom izvještajnom razdoblju državna odvjetništva podnijela su na presude 212 žalbi, što znači da je svaka 8,7 presuda pobijana žalbom, od toga svaka 12,3 osuđujuća presuda žalbom zbog odluke o kazni (139 žalbi samo zbog kazne te zbog kazne i drugih razloga protiv 1.713 osuđujućih presuda).

Za napomenuti je da je zbog kaznenih djela iz ove Glave u izvještajnom razdoblju protiv čak 61 odrasle neubrojive osobe podignuta optužnica na temelju odredbe članka 550. stavka 1. Zakona o kaznenom postupku.

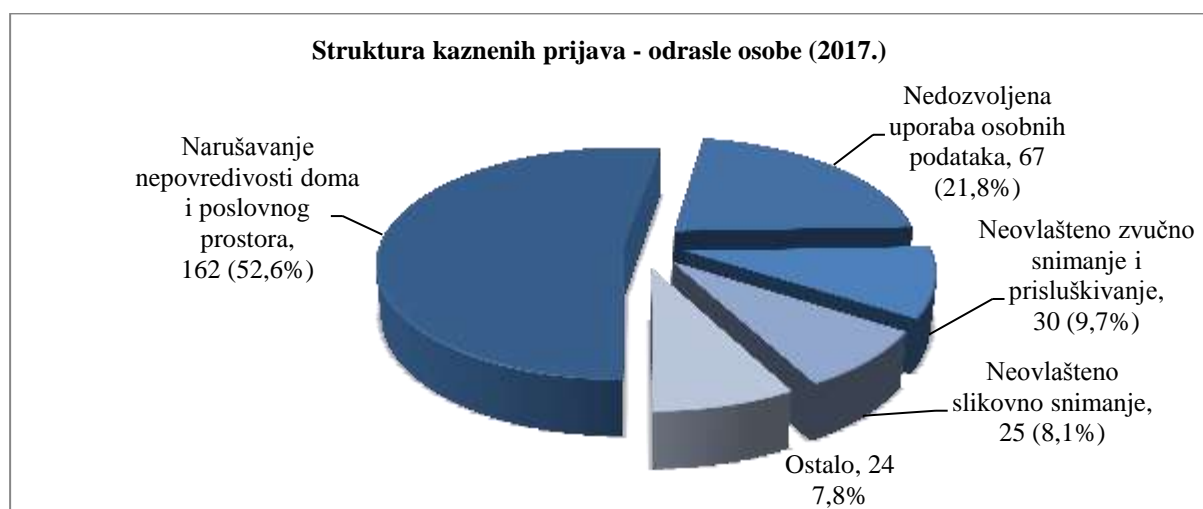
3.1.2.2.6. Kaznena djela protiv privatnosti

Zaštitni objekt ove glave Kaznenog zakona privatna je sfera osoba i obuhvaća fizički i psihički integritet pojedinca, spolni život, rod i spolnu orijentaciju, osobne podatke, ugled, ime i fotografije.

Ove se vrijednosti štite i u člancima 34. do 37. Ustava Republike Hrvatske kao i u članku 8. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Zbog kaznenih djela protiv privatnosti prijavljeno je u 2017. godini 308 odraslih osoba, 15 mlađih punoljetnih osoba i 10 maloljetnika. S brojem ukupno prijavljenih osoba (333) kaznena djela protiv privatnosti participiraju u ukupnoj masi prijavljenih kaznenih djela poznatih fizičkih osoba u 2017. godini s 0,9%.

U nastavku se daje grafički prikaz strukture kaznenih prijava zbog kaznenih djela protiv privatnosti koje su tijekom 2017. godine podnesene protiv odraslih počinitelja.

Zbog kaznenog djela narušavanja nepovredivosti doma i poslovnog prostora najveći je broj prijavljenih osoba, potom slijede osobe prijavljene zbog kaznenog djela nedozvoljene uporabe osobnih podataka te neovlaštenog zvučnog snimanja i prisluškivanja, a zatim i zbog kaznenog djela neovlaštenog slikovnog snimanja. Među 24 ostala prijavljena djela nalazi se prijavljenih 19 osoba zbog kaznenog djela povrede tajnosti pisama i drugih pošiljaka i 5 osoba prijavljenih zbog kaznenog djela neovlaštenog otkrivanja profesionalne tajne.

U odnosu na broj odraslih osoba prijavljenih u prethodnom izvještajnom razdoblju (377) broj ovogodišnje prijavljenih od 308 osoba predstavlja smanjenje od 18,3%, pa ova kaznena djela i dalje imaju neznatan udio u ukupnom prijavljenom kriminalitetu ove dobne skupine počinitelja (0,9%).

Od ukupnog broja prijava protiv odraslih osoba, protiv 236 osoba donesena su rješenja o odbačaju kaznenih prijava, a najveći dio, i to 138 rješenja o odbačaju donesena su zbog kaznenog djela narušavanja nepovredivosti doma i poslovnog prostora iz članka 141. Kaznenog zakona. Kad se ima u vidu da je zbog ovog kaznenog djela tijekom 2017. doneseno 168 odluka po podnesenim prijavama, slijedi da je 82,1% prijava odbačeno, neposredna optužnica podignuta je protiv 27 osoba (16,1%), a protiv 1 osobe doneseno je rješenje o provođenju istrage.

Tijekom 2017. godine zbog svih kaznenih djela protiv privatnosti optuženo je ukupno 68 odraslih počinitelja, protiv 1 osobe doneseno je rješenje o provođenju istrage, a 10 prijava je riješeno na drugi način (ustupom, spajanjem i slično).

Sudovi su u odnosu na odrasle osobe donijeli 50 presuda, od čega 44 osuđujuće, što znači da je uspješnost procesuiranja za ovu glavu kaznenih djela 88%, što je još nešto bolje od 2016. kad je uspješnost u postupku iznosila 86,8%. U osuđujućim presudama kao sankcija prevladava uvjetna osuda i to kod 32 presude (72,7%), dok je 1 osoba osuđena na bezuvjetnu kaznu zatvora i to zbog kaznenog djela narušavanja nepovredivosti doma i poslovnog prostora iz članka 141. Kaznenog zakona.

Državna odvjetništva podnijela su 9 žalbi i to 3 žalbe zbog kazne, a 6 žalbi zbog razloga različitih od kazne.

3.1.2.2.7. Kaznena djela protiv spolne slobode

Kaznena djela protiv spolne slobode obuhvaćena su Glavom XVI. Kaznenog zakona. U ukupnoj strukturi kriminaliteta odraslih osoba, ova kaznena djela participiraju sa svega 0,7%, no međutim, bez obzira na ovako mali udjel u ukupnom kriminalitetu, obzirom na narav ovih kaznenih djela, radu na ovim predmetima pridaje se velika pažnja. Osobita pažnja poklanja se žrtvi kaznenog djela, čija prava i položaj su značajno ojačana Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj: 70/17). Kao značajna novina ističe se obveza provođenja pojedinačne procjene žrtve, u cilju utvrđivanja potrebe primjene posebnih mjera zaštite žrtve.

Promatrajući brojčane pokazatelje za 2017., kako broj prijavljenih osoba, vrstu donesenih odluka, strukturu presuda i sankcije, proizlazi da nema značajnijih odstupanja u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Tako je za kaznena djela iz Glave XVI. Kaznenog zakona u ovom izvještajnom razdoblju prijavljeno ukupno 280 poznatih fizičkih osoba (255 odraslih

osoba, 12 mlađih punoljetnih osoba i 13 maloljetnika). U prethodnom izvještajnom razdoblju bilo je prijavljeno 260 odraslih osoba.

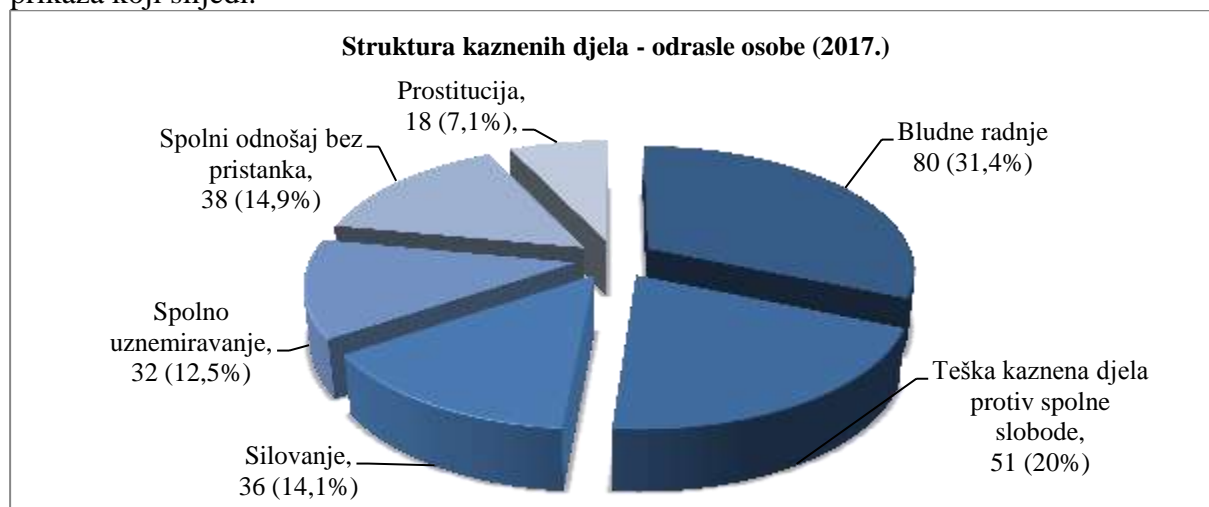
Ako se analiziraju i ranija izvještajna razdoblja, udio ovih kaznenih djela u strukturi kriminaliteta odraslih osoba zadržava se ispod 1%.

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Prijave za kaznena djela iz Glave XVI. Kaznenog zakona	243	242	273	260	255
Ukupno prijava protiv odraslih osoba	28.979	27.488	32.394	33.612	33.425
Udio u kriminalitetu odraslih počinitelja	0,8%	0,9%	0,8%	0,8%	0,8%

Kod kaznenih djela protiv spolne slobode mali broj podnesenih prijava dovodi se u vezu sa nespremnosću žrtve na prijavljivanje kaznenog djela, a jačanjem položaja žrtve u kaznenom postupku i nizom prava koja zakon garantira upravo žrtvama spolnog nasilja i spolnog iskorištavanja, otvaraju se mogućnosti za jačanje povjerenja žrtava u pravni sustav i njihovu veću spremnost za prijavljivanje.

U strukturi kaznenih djela po zastupljenosti prevladava kazneno djelo bludnih radnji iz članka 155. Kaznenog zakona, za koje je prijavljeno 80 odraslih osoba (31,4%), a slijede teška kaznena djela protiv spolne slobode iz članka 154. Kaznenog zakona, za koja je prijavljena 51 osoba (20%), zatim kazneno djelo spolnog odnošaja bez pristanka iz članka 152. Kaznenog zakona, za koje je prijavljeno 38 odraslih osoba (14,9%), kazneno djelo silovanja iz članka 153. Kaznenog zakona, za koje je prijavljeno 36 osoba (14,1%), od čega je 5 kaznenih djela ostalo u pokušaju, te kazneno djelo spolnog uznemiravanja iz članka 156. Kaznenog zakona, za koje su prijavljene 32 osobe (12,5%), dok je za kazneno djelo prostitucije iz članka 157. Kaznenog zakona prijavljeno 18 osoba (7,1%).

Navedena struktura kaznenih djela protiv spolne slobode u 2017. vidljiva je i iz grafičkog prikaza koji slijedi.

U odnosu na odluke povodom prijave za ova kaznena djela državna odvjetništva su donijela 235 odluka, od toga 76 ili 32,3% rješenja o provođenju istrage i 73 ili 31,1% rješenja o odbačaju. Primjećuje se gotovo jednak broj rješenja o odbačaju kaznene prijave, kao i broj rješenja o provođenju istrage, što se objašnjava posebnošću ove vrste kaznenih djela, kod kojih najčešće nema drugih dokaza, niti materijalnih, niti personalnih, osim iskaza žrtve, koja se na prijavljivanje ne odlučuje neposredno nakon izvršenja kaznenog djela, već sa vremenskim odmakom, što sve otežava dokazivanje bitnih obilježja djela.

U odnosu na broj podignutih optužnica, državna odvjetništva su podigla ukupno 144 optužnice (63 neposredne optužnice i 18 optužnica sa kaznenim nalogom, te 63 optužnice nakon dovršene istrage).

Vežano za odluke sudova, sudovi su u izvještajnom razdoblju donijeli 133 presude, te su, kao i prethodne 2016., prevladale osuđujuće presude. Tako su sudovi u 2017. donijeli 123 osuđujuće presude što čini 92,5% - od čega 7 po sporazumu stranaka. Uspoređujući sa prošlogodišnjim razdobljem, kada su sudovi donijeli 117 presuda, od toga 99 osuđujućih ili 84,6%, nešto je porastao broj osuđujućih presuda. Sudovi su donijeli svega 7 oslobađajućih (5,3%) i 3 odbijajuće presude (2,2%).

U strukturi kaznenih sankcija prevladavaju uvjetne osude, koje su izrečene prema 64 počinitelja (52%), ali se većinom odnose na kazneno djelo bludnih radnji iz članka 155. Kaznenog zakona, dok je kazna zatvora izrečena 47 počinitelja (38,2%), a rad za opće dobro 11 počinitelja (8,9%). Postotak zatvorskih kazni, koje su izricane za teža kaznena djela, ostao je na prošlogodišnjoj razini, kada je, izraženo u postotku, iznosio 38,4%.

Državna odvjetništva podnijela su 44 žalbe, od toga 29 zbog odluke o kazni, 11 zbog razloga različitih od kazne i 4 zbog kazne i drugih razloga, no međutim, sudovi su usvojili samo 7 žalbi zbog kazni, dok ih je 18 odbijeno, te je državno odvjetništvo i dalje nezadovoljno kaznenom politikom sudova.

U izvještajnom razdoblju oduzeta je imovinska korist u ukupnom iznosu od 95.402,68 kn, koja je oduzeta u predmetima zbog kaznenog djela prostitucije iz članka 157. Kaznenog zakona.

3.1.2.2.8. Kaznena djela protiv zdravlja ljudi

Opći zaštitni objekt kaznenih djela iz Glave XIX. Kaznenog zakona je zdravlje ljudi, a ova kaznena djela sadrže inkriminacije kojima se štiti zdravlje čovjeka od različitih oblika ugrožavanja toga zdravlja i njegova kaznenopravna zaštita, prije svega zdravlja kao javnog dobra.

Najveći broj ovih kaznenih djela su formalne naravi, odnosno to su djela apstraktnog ugrožavanja zdravlja, a manji broj su djela konkretnog ugrožavanja ili pak tzv. posebna kaznena djela (*delicta propria*) koja mogu počinuti samo osobe koje imaju određena zakonom propisana svojstva.

Posebna njihova značajka je što se ova kaznena djela u svojim zakonskim opisima pozivaju na blanketne dispozicije, odnosno na druge propise ili naredbe nadležnih državnih tijela i pravila struke, kao i na međunarodne instrumente koji reguliraju ovu materiju.

U izvještajnom razdoblju 2017. godine, za ova kaznena djela prijavljeno je 98 odraslih osoba i 2 mlađe punoljetne osobe ili ukupno 100 osoba, tako da ova kaznena djela u ukupnoj masi kriminaliteta participiraju s neznatnih 0,3%.

S obzirom da je godinu dana ranije bilo prijavljeno 167 osoba, ovogodišnji broj prijavljenih odraslih osoba predstavlja pad od 41,3% u odnosu na godinu dana ranije, ali ujedno i vraćanje na ranije prosjeke broja prijavljenih osoba iz Glave XIX. Kaznenog zakona.

Razlog tome leži prvenstveno u činjenici što je u ranijem izvještajnom razdoblju bilo podneseno nekoliko kaznenih prijava protiv više desetaka osoba koje prijave su u značajnoj mjeri doprinijele tadašnjem porastu. Tako, primjerice samo na području Pule-Pola u dvije kaznene prijave prijavljeno je čak 37 osoba koje prijave su međutim nakon provjera odbačene.

Što se strukture kriminaliteta odraslih osoba tiče, kao i ranijih godina, ima najviše prijavljenih kaznenih djela nesavjesnog liječenja iz članka 181. Kaznenog zakona i to 88 prijavljenih osoba ili 89,8%, dok su druga kaznena djela, uključujući i kazneno djelo nadriječništva iz članka 184. Kaznenog zakona sa 6 prijavljenih osoba ili 6,1% zanemariva u ukupnom broju prijavljenih osoba.

U toku protekle godine imali smo u radu 140 prijavljenih osoba, od čega 100 novih i 40 preostalih iz ranijih razdoblja.

Kao i ranijih godina, uočava se da se prvenstveno radi o prijavama fizičkih osoba nezadovoljnim određenim liječničkim uslugama, zahvatima i postupcima prema pacijentima tijekom liječenja, slijedom čega se u rješavanju ovih predmeta traži suradnja sa Hrvatskom liječničkom komorom i Ministarstvom zdravlja i njihovim službama, kao i provođenje određenih stručnih nadzora i inspekcija prije donese odluke o kaznenim prijavama.

Postupajući po tim prijavama ukupno smo donijeli 83 odluke, od čega smo odbačajem riješili prijave prema 72 osobe, protiv 7 osoba doneseno je rješenje o provođenju istrage, optuženo je 6 osoba i to 3 neposredno, a 3 osobe nakon provedene istrage. Konačno 1 prijavljena osoba riješena je na drugi način.

Sudovi su donijeli presude u odnosu na 16 osoba, od toga su 3 bile osuđujuće, 12 ih je bilo oslobođajućih, od čega 6 zbog kaznenih djela nesavjesnog liječenja iz članka 181. Kaznenog zakona i 6 zbog kaznenih djela protiv zdravlja ljudi iz članka 192. Kaznenog zakona, dok je donesena 1 odbijajuća presuda. Od osuđujućih presuda 2 su uvjetne zatvorske osude, a 1 osoba je osuđena na zatvorsku kaznu.

U odnosu na donesene presude, državna odvjetništva podnijela su 12 žalbi i to sve zbog razloga različitih od kazne, što znači da je svaka 0,8 presuda pobijana žalbom, uglavnom zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

S tim u svezi, od ukupno 16 donesenih odluka, koje su sudovi donijeli po našim žalbama, kako ovima iz 2017. godine, tako i onima iz ranijih godina, 7 ih je uvaženo, a 9 ih je odbijeno.

Uočava se da postupci relativno dugo traju, što se pripisuje složenosti dokazivanja i trajanju vještačenja.

3.1.2.2.8.1. Kaznena djela vezana za zlouporabu droga

Kaznena djela vezana za zlouporabu droga također spadaju u Glavu XIX. Kaznenog zakona - kaznena djela protiv zdravlja ljudi, ali se u državnom odvjetništvu zbog svoje specifičnosti vode i iskazuju posebno.

Za kaznena djela zlouporabe droga tijekom 2017. prijavljena je ukupno 1.291 osoba, od čega 1.000 odraslih osoba (77,5%), 198 mlađih punoljetnih osoba (15,3%) i 93 maloljetne osobe (7,2%).

U nastavku se daje tabelarni prikaz kretanja kaznenih prijavi za kaznena djela vezana za zlouporabu droga za razdoblje od 2013. do 2017.

Godina	Odrasli	Mlađe punoljetne osobe	Maloljetnici	Ukupno
2013.	1.287	254	135	1.676
2014.	1.080	220	134	1.434
2015.	1.145	190	91	1.426
2016.	1.227	232	91	1.550
2017.	1.000	198	93	1.291

Iz tabele je vidljivo da je broj odraslih osoba i mlađih punoljetnih osoba kao počinitelja kaznenih djela zlouporabe droge u odnosu na 2016. u padu i to odraslih osoba za 18,5%, a mlađih punoljetnih osoba za 14,7%, dok je broj maloljetnih počinitelja s neznatnim porastom od 2,2% ostao na prošlogodišnjoj razini. U ukupnoj masi kriminaliteta svih poznatih fizičkih osoba kaznena djela zlouporabe droga participiraju sa 3,5%, što predstavlja pad zastupljenosti broja prijavljenih osoba u odnosu na prošlogodišnju zastupljenost od 4,1%.

Ovo smanjenje, prvenstvo blažih oblika ovih kaznenih djela iz općinske nadležnosti došlo je vjerojatno ponajviše zbog izostanka značajnih rezultata provedenih posebnih dokaznih radnji koja su ranijih godina doveli do većeg otkrivanja. Isto tako nije bez utjecaja na pad broja prijavljenih ni činjenica da se zbog određenog tehnološkog razvoja u proizvodnji prelazi na unutarnji uzgoj marihuane u zatvorenim prostorima, zbog čega je otkrivanje proizvodnje droge znatno otežano.

S tim u svezi ovdje je važno napomenuti da je vezano za zlouporabu opojnih droga, kao novi pojavni oblik, evidentirana zlouporaba Interneta za nabavku droge radi daljnje preprodaje, kao i plaćanje kriptovalutom, bitcoinom.

Nadalje, analizom pojedinih predmeta i prijavljenih osoba, uočava se konstanta u pogledu karakteristika prijavljenih osoba. Uglavnom se radi o mlađim muškim osobama u dobi do 40 godina starosti, a počinitelji su u najvećem dijelu državljani Republike Hrvatske, a pored njih kao i ranijih godina, strani državljani zemalja u okruženju na tzv. Balkanskoj ruti, kao što su Bosna i Hercegovina, Albanija, Kosovo i Crna Gora, koji počinitelji preko graničnih prijelaza prevoze veće količine opojnih droga skrivene u preinačenim dijelovima vozila, s tim da su uglavnom prijavljene i uhićene osobe samo prijevoznici, dok organizatori krijumčarenja ostaju u zoni nepoznatih počinitelja.

U donjoj tablici prikazana je struktura prijavljenih kaznenih djela u 2017.

	Čl. 190./1	Čl. 190./2	Čl. 190./3	Čl. 190./4-6	Čl. 191.	Čl. 191.a	Ukupno
Odrasli	124	747	12	12	101	4	1.000
Mlade punoljetne osobe	6	119	16	-	56	1	198
Maloljetnici	7	31	23	-	32	-	93
Ukupno	137	897	51	12	189	5	1.291

U strukturi prijavljenih kaznenih djela, kao i ranijih godina, najzastupljeniji oblik kaznenog djela zlouporabe droge kod odraslih osoba je prodaja, nabava droge radi prodaje, proizvodnja droge, prerada i prenošenje radi prodaje iz članka 190. stavka 2. Kaznenog zakona (74,7%), a zatim slijedi neovlaštena proizvodnja i prerada droge iz članka 190. stavka 1. Kaznenog zakona (12,4%), te kazneno djelo omogućavanja trošenja droga iz članka 191. Kaznenog zakona (10,1%).

Isto tako, kao i ranijih godina, prema vrstama opojnih droga koje su predmet prijavljenih zlouporaba su i dalje je najzastupljenija marihuana te amfetamini, ecstasy, kao i različiti medikamenti, posebice zamjenske terapije liječenja od ovisnosti (metadon, helex, subutex i dr.), a tek potom teže droge kao što su heroin i kokain.

U 2017. u radu protiv odraslih osoba bilo je 1.129 prijava (129 prijava iz ranijeg razdoblja i 1.000 novih prijava). Od toga, riješeno je prijava u odnosu na 1.029 osoba (91,1%), od čega odbačajem kaznenih prijava 136 prijava (13,2%).

Optužnice su podnesene protiv 868 osoba i to na način da je protiv 90 osoba podignuta neposredna optužnica, protiv 94 osoba optužnica uz kazneni nalog, a protiv 684 osobe podignuta je optužnica nakon provedene istrage.

Sudovi su protiv odraslih osoba donijeli 715 presuda, od toga 664 osuđujućih presuda (92,9%). Kazna zatvora izrečena je protiv 200 osoba (30,1%), dok je u odnosu na 162 osobe (24,4%) kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro. Uvjetna osuda izrečena je prema 300 osoba (45,2%), a novčana kazna prema 2 osobe (0,3%).

Protiv svih donesenih presuda za odrasle osobe uloženo je 149 žalbi, od toga samo zbog odluke o kazni 97 žalbi, 11 zbog kazne i drugih razloga, te 41 žalba zbog razloga različitih od kazne. Dakle, svaka 4,8 presuda pobijana je žalbom, dok je svaka 6,1 osuđujuća presuda pobijana žalbom zbog odluke o kazni, što govori o našoj ocjeni da je kaznena politika sudova i dalje preblaga.

Od odraslih osoba oduzeta je imovinska korist pribavljena ovim kaznenim djelima u iznosu od 3.080.801,53 kuna, a od mlađih punoljetnih osoba u iznosu od 31.640,00 kuna.

U sljedećoj tabeli prikazani su podaci o odlukama po dobnim skupinama.

	Odbačeno	Optuženo	Presuđeno	Od toga osuđujuće
Odrasli	136	868	715	664
Mlađi punoljetnici	46	151	114	109

Maloljetnici	29	48	49	47
Ukupno	211	1.067	878	820

Iz tabele proizlazi da je veći postotak odbačenih prijava protiv mlađih punoljetnih osoba (22,5%) i maloljetnika (30,2%), nego kod odraslih osoba (13,2%). Razlog je u činjenici što se kod ovih dobnih skupina i kod lakših oblika kaznenih djela često primjenjuje načelo oportuniteta te se kaznene prijave odbacuju, odnosno postupci obustavljaju, posebno u slučajevima prvog prijavljivanja za počinjeno kazneno djelo.

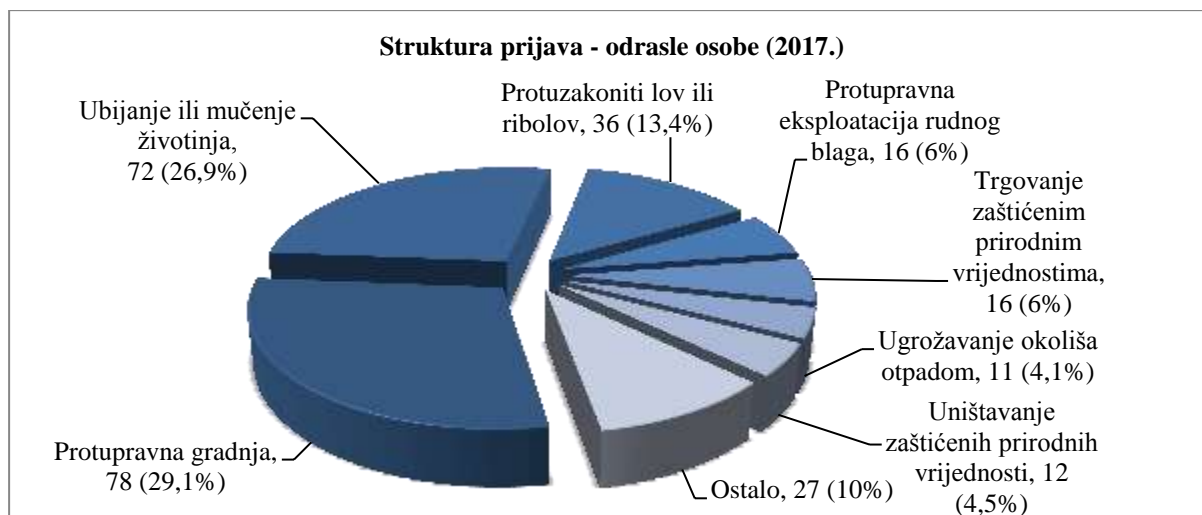
3.1.2.2.9. Kaznena djela protiv okoliša

U Glavi XX. Kaznenog zakona sistematizirana su kaznena djela protiv okoliša. Kao što smo i ranije izvijestili, u kazneno zakonodavstvo Republike Hrvatske preuzeta je Direktiva 2008/99/EZ o zaštiti okoliša putem kaznenog prava, što je rezultiralo nizom novih ponašanja koja ranije nisu bila propisana kao kaznena djela s tim da je sad zakonodavstvo prihvatilo reguliranje kaznenih djela protiv okoliša kao kaznena djela ugrožavanja, što znači da nije nužno da dođe do povređivanja zaštićenog dobra, tj. okoliša, već je dovoljna i sama opasnost od njegovog povređivanja, odnosno, apstraktno ugrožavanje okoliša. Osim toga, većina kaznenih djela protiv okoliša su blanketne norme, a to znači da je kroz blanketnost norme predviđena akcesornost takvog djela, odnosno za primjenu pojedinog kaznenog djela relevantni su i drugi zakoni, primjerice, Zakon o zaštiti okoliša, Zakon o zaštiti prirode i drugi.

Tijekom izvještajnog razdoblja državna odvjetništva zaprimila su kaznenih prijava protiv 268 odraslih osoba i protiv 3 mlađe punoljetne osobe, a nijedna maloljetna osoba nije prijavljena zbog ovih kaznenih djela. U ukupnoj strukturi kriminaliteta ova kaznena djela participiraju s neznatnih 0,7% svih prijavljenih poznatih fizičkih osoba u 2017.

Postupajući po zaprimljenim kaznenim prijavama (268) i neriješenim prijavama protiv odraslih počinitelja iz ranijeg izvještajnog razdoblja (73), dakle ukupno u odnosu na 341 odraslu osobu, odbačeno je rješenjem 168 kaznenih prijava ili 49,3% prijava u radu. Optuženo je 98 odraslih osoba, od čega 36 neposrednom optužnicom, a podignuta je i 61 optužnica uz kazneni nalog te 1 optužnica nakon provedene istrage, što znači da je od ukupnog broja prijava u radu 28,7% rezultiralo optuženjem, što je manje od razine iz prethodnog izvještajnog razdoblja (41,1%).

U nastavku se daje grafički prikaz strukture kaznenih prijava protiv odraslih osoba u 2017.

Najzastupljenije kazneno djelo iz ove glave je kazneno djelo protupravne gradnje iz članka 212. Kaznenog zakona sa 78 prijavljenih osoba, a potom kazneno djelo ubijanja ili mučenja životinja iz članka 205. Kaznenog zakona sa 72 prijavljene odrasle osobe. Zbog kaznenog djela protuzakonitog lova i ribolova iz članka 204. Kaznenog zakona, prijavljeno je 36 osoba, zbog kaznenog djela protupravne eksploatacije rudnog blaga iz članka 211. Kaznenog zakona prijavljeno je 16 osoba, a isto je toliko osoba prijavljeno i zbog kaznenog djela trgovanja zaštićenim prirodnim vrijednostima iz članka 202. Kaznenog zakona. Sva druga djela iz ove Glave Kaznenog zakona participiraju sa znatno manje prijavljenih osoba.

Sudovi su donijeli presude u odnosu na 123 odrasle osobe, od čega 104 osuđujuće presude te je izrečeno 5 kazni zatvora, 96 uvjetnih osuda, a 1 zatvorska kazna zamijenjena je radom za opće dobro, slijedom čega se postotak osuđujućih presuda od 84,6% zbog ovih kaznenih djela ukazuje vrlo dobrim.

Državna odvjetništva su podnijela 28 žalbi, od čega 10 žalbi zbog odluke o kazni, 16 žalbi zbog razloga različitih od kazne te 2 žalbe zbog kazne i drugih razloga.

U izvještajnom razdoblju zbog ovih je kaznenih djela oduzeta imovinska korist u iznosu od 91.118,58 kn.

I u ovom izvještajnom razdoblju uočeno je kako zbog nekih od kaznenih djela iz ove glave Kaznenog zakona nisu podnošene kaznene prijave. Smatramo kako je to samo djelomično iz razloga što takva djela nisu počinjena, a dijelom i zbog nedovoljno razvijene ekološke svijesti i naročito niskog ekološkog obrazovanja slijedom čega se pojedina ponašanja uopće ni ne doživljavaju kao delikti. To je razlog zbog kojeg držimo kako bi pojačanim aktivitetom nadležnih službi i institucija čiji je zadatak otkrivanje i prijavljivanje ovih kaznenih djela došlo do izmjene ovakve situacije. To bi konačno rezultiralo pravovremenim prepoznavanjem ovih djela i podnošenjem kvalitetnih kaznenih prijava, što bi moguće dovelo do drugačije strukture donesenih odluka, a ujedno bi imalo i preventivno djelovanje.

3.1.2.2.10. Kaznena djela protiv opće sigurnosti

Kaznena djela iz Glave XXI. Kaznenog zakona u 2017. participirala su u ukupnom kriminalitetu poznatih fizičkih osoba s 419 kaznenih prijava i to 385 protiv odraslih osoba, 14

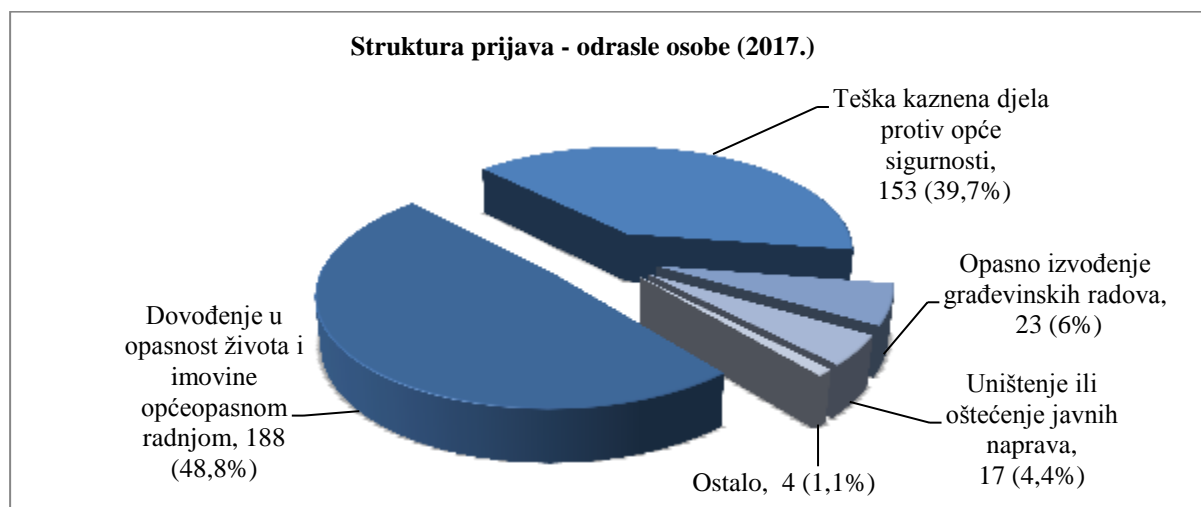
protiv mlađih punoljetnih osoba i 20 protiv maloljetnika, što u relativnom broju iznosi 1,1% i na razini je ranijih godina. Državna odvjetništva su tijekom 2017. u radu imala i 146 prijava iz prethodnih razdoblja izvješćivanja, tako da je u izvještajnoj godini ukupno u radu bilo 565 prijava protiv poznatih fizičkih osoba za kaznena djela protiv opće sigurnosti, uz napomenu da se postupalo i po 60 kaznenih prijava protiv pravnih osoba (46 novih prijava i 14 iz prethodnih razdoblja).

Također, u kazuistici promatranih kaznenih djela nema bitne razlike u odnosu na ranija razdoblja, tako da su i dalje najčešći oblici počinjenja kaznenih djela protiv opće sigurnosti postupanje protivno propisima i pravilima zaštite na radu, izazivanje požara u zatvorenim prostorima i šumskih požara, nestručno rukovanje vatrenim oružjem i korištenje različitih eksplozivnih naprava.

Radi potpunog spoznavanja problematike, potrebno je analizirati kretanje i strukturu kaznenih prijava podnesenih protiv odraslih osoba za kaznena djela protiv opće sigurnosti.

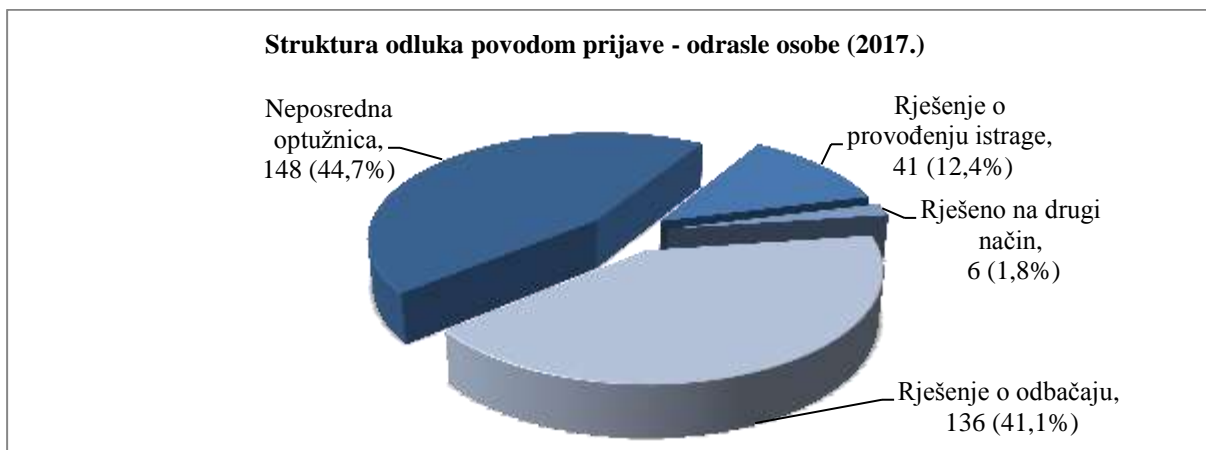
Dakle, tijekom 2017. zaprimljeno je 385 prijava protiv odraslih osoba u odnosu na 355 prijava za ova kaznena djela u 2016., tako da postoji porast broja prijavljenih odraslih počinitelja za 8,4%, što je još uvijek u granicama uobičajenih oscilacija na godišnjoj razini jer se ipak radi o svega 30 prijava više kroz čitavo izvještajno razdoblje u odnosu na 2016.

Struktura zaprimljenih prijava razvidna je iz grafičkog prikaza zastupljenosti pojedinih kaznenih djela za koja su prijavljeni poznati odrasli počinitelji.

Evidentno je da su najzastupljenije kaznene prijave za kazneno djelo dovođenja u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom ili sredstvom iz članka 215. Kaznenog zakona kojih je bilo 188 ili 48,8%, s time da se od navedenog broja 165 prijava odnosi na počinjenja ovog kaznenog djela s namjerom, a 23 prijave na počinjenje ovog djela iz nehaja. Teška kaznena djela protiv opće sigurnosti iz članka 222. Kaznenog zakona zastupljena su s 153 kaznene prijave ili 39,7%, dok su bitno manje zastupljena kaznena djela opasnog izvođenja građevinskih radova s 23 prijave ili 6% te uništenja ili oštećenja javnih naprava sa 17 prijava ili 4,4%, dok je kaznenih prijava za ostala kaznena djela protiv opće sigurnosti bilo svega 4 ili 1,1%.

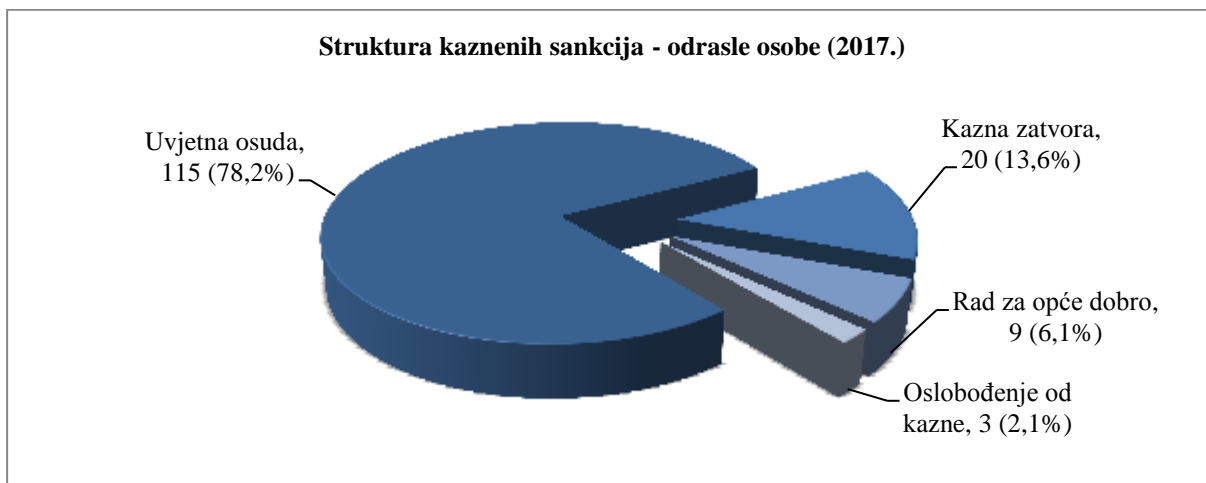
Na temelju kaznenih prijava u radu tijekom 2017. donesena je 331 državnoodvjetnička odluka, od kojih je svega njih 6 ili 1,8% riješeno na drugi način bez meritorne odluke, dok su u odnosu na preostale kaznene prijave donesene meritorne državnoodvjetničke odluke i to 136 ili 41,1% rješenja o odbačaju, 41 ili 12,4% rješenja o provođenju istrage, a podignuto je 148 optužnica ili 44,7% kao neposredno optuženje, unutar kojeg broja se njih 67 odnosi na izdavanje kaznenog naloga.

U 2017. podignute su i 33 optužnice nakon dovršene istrage, što znači da je za kaznena djela protiv opće sigurnosti optužena ukupno 181 osoba, a to je neznatno povećanje ukupno optuženih odraslih osoba za njih 3 više nego li 2016.

Tijekom 2017. sudovi su donijeli 177 presuda, od čega 147 osuđujućih ili 83%, 27 oslobađajućih ili 15,3% i 3 odbijajuće ili 1,7%.

U izvještajnom razdoblju sudovi su, dakle, donijeli osuđujuće presude protiv ukupno 147 počinitelja kaznenih djela protiv opće sigurnosti, a struktura izrečenih kaznenih sankcija ovim odraslim počiniteljima daje se u grafičkom prikazu.

Vidljivo je da je tijekom 2017. odraslim počiniteljima kaznenih djela protiv opće sigurnosti koji su proglašeni krivima najčešće izricana uvjetna osuda, njima 115 ili 78,2%, kaznom zatvora osuđeno je 20 ovih počinitelja ili 13,6%, rad za opće dobro kao zamjena zatvorske

kazne izrečena je u odnosu na 9 počinitelja ili 6,1% dok novčana kazna nije izrečena ni u jednom ovakvom kaznenom predmetu, a 3 počinitelja ili 2,1%, ostvarivši za to zakonom propisane uvjete, oslobođena su od kazne.

Protiv svih presuda sudova koje su donesene za ova kaznena djela, državno odvjetništvo je tijekom 2017. podnijelo 54 žalbe, od čega 21 zbog odluke o kazni, 30 zbog razloga različitih od odluke o kazni te još 3 žalbe zbog odluke o kazni i iz drugih razloga. Izložena struktura podnesenih žalbi prema osnovama pobijanja presuda ukazuje na visok intenzitet žalbenog pritiska državnih odvjetništava na politiku kažnjavanja koju za kaznena djela protiv opće sigurnosti primjenjuju prvostupanjski sudovi, jer je žalba zbog odluke o kaznenoj sankciji jedini pravni instrument koji stoji na raspolaganju državnom odvjetništvu u funkciji korekcije politike kažnjavanja na stroži.

Od ukupno donesenih 12 drugostupanjskih sudskih odluka po žalbama državnog odvjetništva zbog odluke o kaznenoj sankciji, prihvaćena je samo jedna žalba, dok ih je 11 odbijeno, što ukazuje da drugostupanjski sudovi u pravilu prihvaćaju preblagu, po ocjeni državnog odvjetništva, politiku kažnjavanja za ovaj oblik delinkvencije.

3.1.2.2.11. Kaznena djela protiv sigurnosti prometa

U ukupnom kriminalitetu prema broju prijavljenih poznatih fizičkih osoba u 2017. prometna delinkvencija participira s 4,3%, što je u razini ranijih razdoblja izvješćivanja.

Naime, tijekom 2017. državna odvjetništva zaprimila su 1.604 prijave protiv poznatih fizičkih osoba kao počinitelja kaznenih djela protiv sigurnosti prometa, iz prethodnog razdoblja ostalo je u radu 447 prijava što znači da je u razdoblju izvješćivanja u radu bila ukupno 2.051 kaznena prijava. Stoga je zadržana gotovo jednaka zastupljenost razmatrane delinkvencije kao i ranije, s obzirom da je u 2016. zaprimljena 1.601 takva prijava, a još godinu dana ranije zaprimljena je 1.561 prijava protiv poznatih počinitelja kaznenih djela protiv sigurnosti prometa.

U odnosu na dobnu strukturu prijavljenih poznatih počinitelja predmetnih kaznenih djela, protiv odraslih počinitelja podnesena je 1.461 kaznena prijava, protiv mladih punoljetnih osoba podneseno je njih 122, a protiv maloljetnih osoba podnesena je 21 kaznena prijava. Za kaznena djela prometne delinkvencije prijavljene su i 3 pravne osobe.

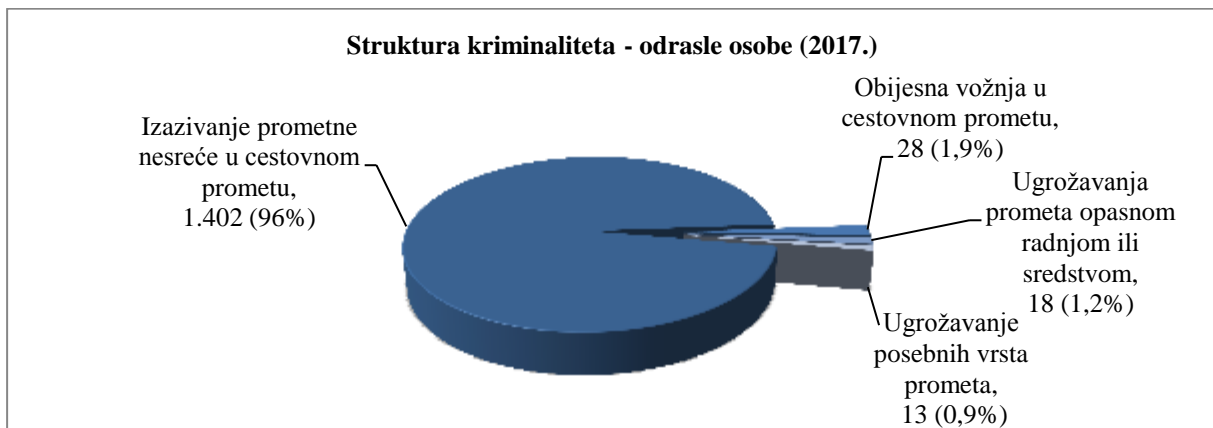
Radi jasnijeg sagledavanja razmatranog kriminaliteta po dobnim skupinama u odnosu na državnoodvjetničke odluke po podnesenim prijavama i donesene osuđujuće presude u ovom izvještajnom razdoblju, daje se slijedeći tabelarni prikaz.

	Prijave	Odbačaji	Optužnice	Osuđujuće presude
Odrasli	1.461	246	1.104	1.008
Mlade punoljetne osobe	122	45	66	58
Maloljetnici	21	17	6	3
Ukupno	1.604	308	1.176	1.069

Nastavno se iznosi analiza kazuističke strukture prometne delinkvencije poznatih odraslih počinitelja ovih kaznenih djela.

Najzastupljenije kazneno djelo prema kaznenim prijavama protiv poznatih odraslih počinitelja prometnih delikata tijekom 2017., jednako kao i ranijih godina, bilo je kazneno djelo izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu, iz članka 227. Kaznenog zakona te su zaprimljene 1.402 kaznene prijave protiv ovih počinitelja, što u relativnom smislu iznosi 96% od ukupnog broja prijavljenih poznatih odraslih fizičkih osoba za kaznena djela iz ove oblasti kriminaliteta.

Kazneno djelo obijesne vožnje u cestovnom prometu iz članka 228. Kaznenog zakona zastupljeno je s kaznenim prijavama protiv 28 počinitelja iz ove kategorije ili 1,9%, kazneno djelo ugrožavanja prometa opasnom radnjom ili sredstvom, iz članka 224. Kaznenog zakona, protiv njih 18 ili 1,2%, a kazneno djelo ugrožavanja posebnih vrsta prometa iz članka 225. Kaznenog zakona, protiv njih 13 ili 0,9%.

Unutar prikazane strukture ovog kriminaliteta prema prijavama protiv poznatih odraslih počinitelja u 2017., za ocjenu stanja posebno valja ukazati da se od 1.402 kaznene prijave protiv ovih počinitelja kaznenih djela izazivanja prometne nesreće u cestovnom prometu iz članka 227. Kaznenog zakona, 350 ili 25% kaznenih prijava odnosi na počinjenje kaznenog djela s namjerom, kao oblikom krivnje, dok se preostalih 1.052 prijave ili 75% odnosi na počinjenja ovog kaznenog djela iz nehaja.

Tijekom izvještajnog razdoblja državna odvjetništva su od ukupnog broja prijavi protiv odraslih osoba u radu, riješila 1.402 prijave, od čega 1.382 donošenjem meritorne državnoodvjetničke odluke, a svega je 20 prijavi riješeno na drugi način.

Rješenjem o odbačaju kaznene prijave riješeno je 246 kaznenih prijavi, dok je protiv 961 osobe podignuta neposredna optužnica od kojih se 737 optužnica odnosi na traženje izdavanja kaznenog naloga, a doneseno je i 175 rješenja o provođenju istrage, s time da je u izvještajnom razdoblju nakon provedene istrage optuženo još 143 počinitelja.

Tijekom razdoblja izvješćivanja državna odvjetništva su zaprimila ukupno 1.049 presuda, od kojeg broja se njih 1.008 ili 96,1% odnosi na osuđujuće presude, njih 28 ili 2,7% na oslobađajuće presude i njih 13 ili 1,2% na odbijajuće presude.

U osuđujućim presudama, jednako kao i u ranijim razdobljima, u najvećem broju izricane su uvjetne osude i to protiv 819 ili 81,3% počinitelja, zatim slijedi novčana kazna protiv 75 počinitelja ili 7,4%, kazna zatvora protiv 43 počinitelja ili 4,3% te rad za opće dobro kao

zamjena za zatvorsku kaznu protiv 66 počinitelja ili 6,5%, dok je u 2 presude izrečena uvjetna novčana kazna i u 3 presude su krivi počinitelji oslobođeni od kazne, što zajedno čini 0,5%.

Sigurnosne mjere izrečene su u odnosu na 97 odraslih osoba kao počinitelja prometnih delikata i to: u 95 slučajeva sigurnosna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom iz članka 72. Kaznenog zakona te u 2 slučaja sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti iz članka 69. Kaznenog zakona.

Struktura izrečenih kaznenih sankcija u 2017. prikazana je i grafički.

Tijekom 2017. državna odvjetništva podnijela su žalbe protiv 116 presuda, od čega 61 zbog odluke o kazni, 38 zbog razloga različitih od kazne i 17 zbog odluke o kazni i iz drugih razloga. Najzastupljenije su žalbe zbog odluke o kaznenoj sankciji koje državno odvjetništvo koristi kao korektiv sudske politike kažnjavanja za kaznena djela protiv sigurnosti prometa. Od državnoodvjetničkih žalbi podnesenih zbog odluke o kaznenoj sankciji, prihvaćeno je njih 19, dok ih je odbijeno 46, iz kojeg podatka slijedi zaključak da viši sudovi nisu skloni prihvaćanju argumentacije državnog odvjetništva upravljene na strožu politiku kažnjavanja za prometnu delinkvenciju.

Budući da su glavni uzroci prometne delinkvencije notorni, a to su neprilagođena brzina, nepropisano pretjecanje i nedostatna pozornost u odnosu na slabije sudionike u prometu, često uz zlouporabu alkohola, državno odvjetništvo, osim što politikom žalbi nastoji politiku kažnjavanja korigirati na strože zbog specijalne i generalne prevencije, također se zalaže za svekoliku preventivnu društvenu aktivnost upravljenu prema smanjivanju prometne delinkvencije.

3.1.2.2.12. Kaznena djela protiv imovine

Kaznena djela protiv imovine su u ukupnoj strukturi kriminaliteta prijavljenih najbrojnija. Od ukupnog broja zaprimljenih prijava protiv 37.328 poznatih fizičkih osoba (odrasle osobe, mlađe punoljetne osobe i maloljetnici) za kaznena djela protiv imovine ukupno je zaprimljeno 12.455 prijava, odnosno 33,4% zaprimljenih prijava odnosi se na ova kaznena djela. Od ukupnog broja zaprimljenih prijava protiv poznatih fizičkih osoba za ova su kaznena djela prijavljene 10.181 odrasla osoba, 1.077 mladih punoljetnih osoba i 1.197 maloljetnika. Uočava se manji pad broja prijavljenih osoba u odnosu na ranije izvještajno razdoblje, što

upućuje na trend zaustavljanja porasta prijavljenih osoba za ova kaznena djela, koji porast je ranijih godina bio prisutan, a objašnjavao se rezultatom izmjena Kaznenog zakona u dijelu definiranja cenzusa pribavljene imovinske koristi. Također je nastavljen pad prijava za imovinska kaznena djela protiv pravnih osoba, za koje je u 2017. zaprimljeno 145 prijava (171 prijava u 2016.).

U odnosu na strukturu kaznenih djela nema značajnijih promjena od 2016., pa tako kod odraslih osoba prevladavaju kaznena djela krađe i teške krađe, te kazneno djelo prijevare. Potom slijede kaznena djela oštećenja tuđe stvari. Kod mlađe populacije također se u najvećem broju čine kaznena djela krađe i teške krađe, potom slijede kaznena djela oštećenje tuđe stvari, dok kazneno djelo prijevare nije zastupljeno u značajnijoj mjeri, posebno ne kod maloljetnih počinitelja.

U slijedećoj tablici prikazano je učešće pojedinih imovinskih kaznenih djela za fizičke osobe po dobnim skupinama (odrasle osobe, mlađe punoljetne osobe i maloljetnici).

	Odrasle osobe	Mlađe punoljetne osobe	Maloljetnici
Krađe i teške krađe	4.345	773	904
Razbojništva i razbojničke krađe	306	83	82
Pronevjere	337	3	-
Oštećenje tuđe stvari	1.038	90	128
Prijevare	3.124	70	17
Iznude	318	16	19
Ostala kaznena djela	713	42	47
Ukupno	10.181	1.077	1.197

Vežano za rad na predmetima i donesene državnoodvjetničke odluke, tijekom 2017. riješeno je ukupno 9.679 prijava protiv odraslih osoba za kaznena djela protiv imovine, od čega 9.407 donošenjem odluke, a 272 na drugi način (spajanjem predmeta, ustupom predmeta drugom državnom odvjetništvu i sl.).

Odbačajem kaznene prijave riješeno je ukupno 4.517 prijava (46,7%), što predstavlja nezatno smanjenje broja odbačaja u odnosu na ranije izvještajno razdoblje kada je odbačajem kaznene prijave riješeno 4.813 ili 43,8% prijava. Od ukupnog broja osoba protiv kojih je odbačena kaznena prijava, najveći broj kaznenih prijava odbačen je zbog kaznenog djela prijevare, što je u skladu sa prethodnim izvještajnim razdobljem.

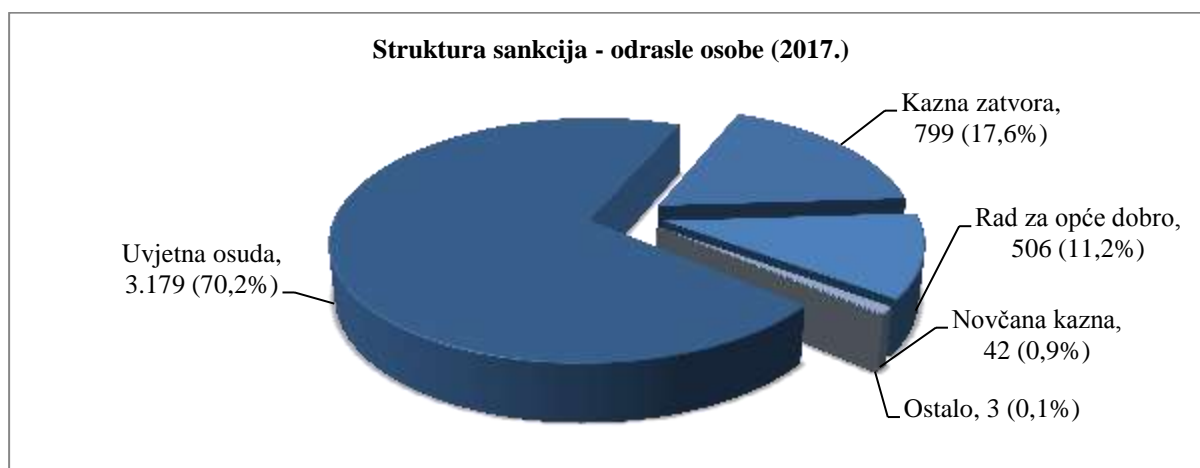
Neposrednih optužnica tijekom izvještajnog razdoblja podignuto je protiv 2.400 počinitelja (24,8%), a protiv 1.718 počinitelja podignuta je optužnica sa kaznenim nalogom (17,7%). Rješenja o provođenju istrage u izvještajnom razdoblju doneseno je u odnosu na 772 osobe što čini (8%).

Po dovršenoj istrazi doneseno je i 795 odluka, od čega je optuženo 670 počinitelja što čini 84,3%.

U pogledu presuda donesenih tijekom izvještajnog razdoblja razvidno je da su sudovi u odnosu na ukupno 4.891 donesenih presuda, donijeli 4.529 ili 92,6% osuđujućih presuda (od čega 224 presude po sporazumu stranaka). U odnosu na 267 osoba donesena je oslobađajuća presuda, što čini svega 5,5%, dok je u pogledu 95 osoba donesena odbijajuća presuda (1,9%).

Izneseni podatci pokazuju da su za izvještajno razdoblje broj i struktura presuda sukladni prethodnom izvještajnom razdoblju kada je bilo 92% osuđujućih presuda, 5,5% oslobađajućih i 2,5% odbijajućih presuda.

U ovom izvještajnom razdoblju u pogledu izrečenih kazneno-pravnih sankcija postotak kazni zatvora iznosi 17,6% što je na razini prethodnog razdoblja kada je postotak kazni zatvora iznosio 18,9%. Najveći broj izrečenih kazni zatvora odnosi se na počinitelje kaznenog djela teške krađe iz članka 229. Kaznenog zakona. U najvećem broju slučajeva prema počiniteljima imovinskih kaznenih djela sudovi izriču uvjetne osude, koje su u ovom izvještajnom razdoblju izrečene za 3.179 ili 70,2% počinitelja, što je opet na razini prethodnog razdoblja u kojem su uvjetne osude participirale sa 68,5%. Novčana kazna izricana je iznimno i to u odnosu na 42 ili 0,9% počinitelja, dok rad za opće dobro sudjeluje sa 506 ili 11,2%.

Na ovakvu kaznenu politiku sudova državna odvjetništva su tijekom 2017. reagirala na način da je podneseno 811 žalbi protiv presuda donesenih protiv odraslih počinitelja, od čega je 424 podneseno zbog odluke suda o kazni, te 57 zbog kazne i zbog drugih razloga, a 330 zbog razloga različitih od kazne. Sudovi su povodom žalbi donijeli ukupno 738 odluka, pri čemu je usvojeno 316 ili 42,8% žalbi državnog odvjetnika, od kojeg broja je 180 žalbi uvaženo zbog odluke suda o kazni.

Tijekom 2017. u odnosu na 550 presuda dosuđeno je oduzimanje 39.902.154,94 kuna, što predstavlja značajan porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kada je oduzeto 17.454.759,10 kuna. Imovinska korist je oduzeta najviše od počinitelja kaznenih djela prijevara iz članka 246. Kaznenog zakona, te potom kaznenog djela pronevjere iz članka 233. Kaznenog zakona. Kako je već prethodno izvještajno razdoblje pokazalo značajan porast broja dosuđenog oduzimanja imovinske koristi u odnosu na 2015., podatci za 2017. ukazuju na trend daljnjeg značajnog porasta oduzimanja imovinske koristi.

3.1.2.2.13. Kaznena djela protiv gospodarstva

Zbog kaznenih djela protiv gospodarstva iz Glave XXIV. Kaznenog zakona u izvještajnom razdoblju je prijavljeno 2.587 odraslih osoba (starijih od 21 godine) i samo 12 mlađih punoljetnih osoba ili ukupno 2.599 poznatih fizičkih osoba, dok se maloljetne osobe ne javljaju kao počinitelji istih, pa ova kaznena djela sudjeluju sa 7% u ukupnom broju svih

prijavljenih poznatih fizičkih osoba (37.328). Prijavljeno je i 700 pravnih osoba, koji podaci se obrađuje u sklopu posebnog poglavlja 3.2. Odgovornost pravnih osoba za kaznena djela.

Obzirom na zanemariv broj prijavljenih mlađih punoljetnih osoba za ova kaznena djela i to najlakša, svi podaci i pokazatelji za ovo područje kriminaliteta u nastavku se odnose isključivo na odrasle osobe.

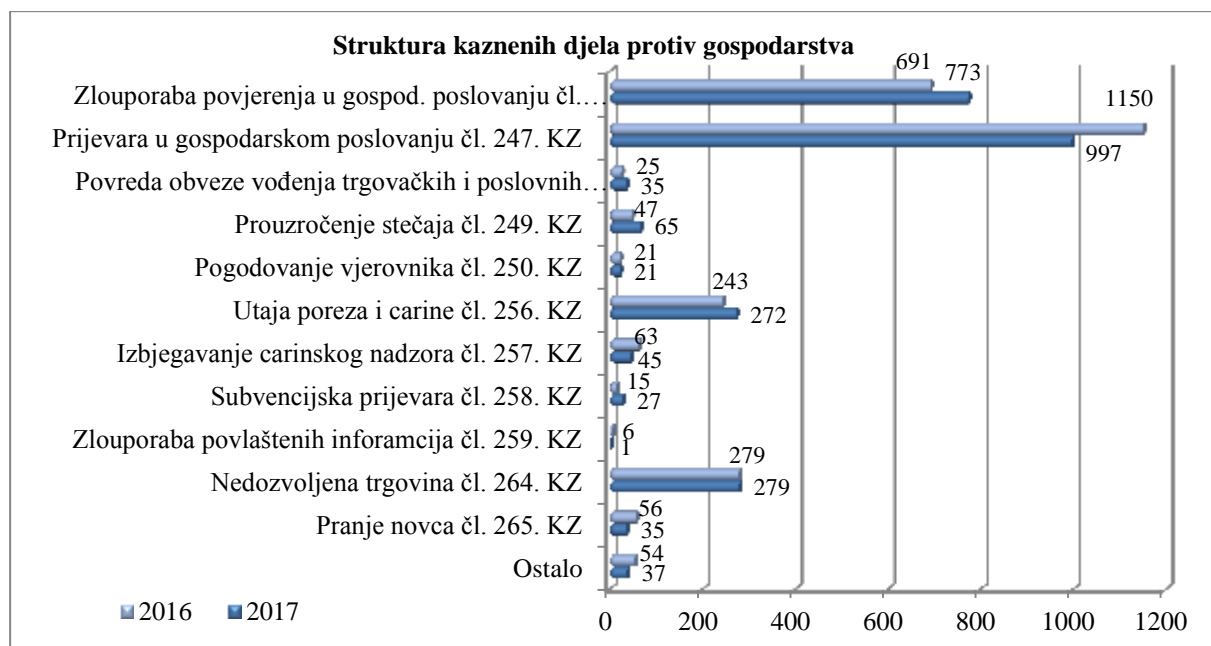
Ukoliko se broj prijavljenih odraslih osoba za gospodarska kaznena djela stavi u odnos s ukupnim brojem svih prijavljenih odraslih osoba (33.425), njihovo učešće iznosi 7,7%. Uspoređujući taj podatak s odgovarajućim podacima iz prethodnih razdoblja, proizlazi da je zaustavljen više godina prisutan trend porasta ovih kaznenih djela. Naime, u izvještajnoj godini su prijavljene 63 osobe ili 2,4% manje, pa je učešće ovih kaznenih djela neznatno ispod razine u 2016. kada su ova kaznena djela sudjelovala sa 7,9% u ukupnom broju svih prijavljenih odraslih osoba.

	2013.	2014.	2015	2016.	2017.
Zaprimljene prijave iz Glave XXIV	1.679	1.875	2.541	2.650	2.587
Ukupno zaprimljenih prijava protiv odraslih osoba	28.979	27.488	32.394	33.612	33.425
Postotni dio	5,8%	6,8%	7,8%	7,9%	7,7%

Navedeno je rezultat pada prijavljenih osoba prije svega zbog najzastupljenijeg kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona zbog kojeg je u izvještajnom razdoblju prijavljeno 997 osoba što je za 153 osobe ili 13,3% manje u odnosu na prethodno razdoblje kada je zbog tog kaznenog djela bilo prijavljeno 1.150 osoba, kao i pada prijavljenih osoba zbog kaznenog djela izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. Kaznenog zakona (za 18 osoba ili 28,6% manje) te kaznenog djela pranja novca iz članka 265. Kaznenog zakona (za 21 osobu ili 37,5% manje). S druge strane, došlo je do porasta broja prijavljenih odraslih osoba zbog pojedinih drugih kaznenih djela pa tako zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. i to za 82 osobe ili 11,9% više, kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona za 29 osoba više ili 11,9% više, zatim kaznenog djela prouzročenja stečaja iz članka 249. Kaznenog zakona za 18 osoba ili 38,3% više i kaznenog djela subvencijske prijevare iz članka 258. Kaznenog zakona za 12 osoba ili 80% više.

Ovi podaci međutim nisu utjecali na samu strukturu kaznenih djela, odnosno na njihovo pojedinačno učešće u ukupnoj masi ove vrste kriminaliteta. I u ovom izvještajnom razdoblju najveće učešće je, unatoč smanjenom broju prijava zadržalo kazneno djelo prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona s prijavljenih 997 osoba te ono iznosi 38,5% svih prijavljenih osoba. Zatim slijede kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona s prijavljene 773 osobe ili 29,9%, kazneno djelo nedozvoljene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona s prijavljenih 279 osoba ili 10,8% te kazneno djelo utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona, učešće kojeg s prijavljene 272 osobe iznosi 10,5% svih prijavljenih osoba.

Kao i u prethodnom razdoblju, samo na kaznena djela iz članka 246. i članka 247. Kaznenog zakona odnosi se 68,4% svih podnesenih prijava, a zajedno s kaznenim djelima iz članka 264. i članka 256. Kaznenog zakona ova četiri kaznena djela čine gotovo 90% ukupno prijavljenog gospodarskog kriminaliteta.

Uočava se nastavljen trend porasta prijavljenih osoba zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona. Dok se u izvješću za prethodno izvještajno razdoblje isticalo kako su kod većeg dijela županijskih državnih odvjetništava značajno više kaznenih prijava zbog ovog kaznenog djela podnosili drugi podnositelji, a ne Porezna uprava, što je inače za očekivati, u ovom izvještajnom razdoblju je Porezna uprava podnijela značajniji broj kaznenih prijava pa tako posebno na području Županijskog državnog odvjetništva u Osijeku, Puli, Rijeci, Splitu, Varaždinu i Zagrebu. Međutim, i u ovoj izvještajnoj godini na pojedinim područjima nije podnijela ni jednu kaznenu prijavu zbog kaznenog djela iz članka 256. Kaznenog zakona, kao na području županijskih državnih odvjetništava u Dubrovniku, Karlovcu i Šibeniku, premda je podnijela zbog nekih drugih kaznenih djela ili pak samo jednu kaznenu prijavu kao npr. na području Županijskog državnog odvjetništva u Vukovaru.

Također se uočava da je došlo do porasta prijavljenih osoba i zbog kaznenog djela povrede obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga iz članka 248. Kaznenog zakona. S druge strane, nastavljen je trend pada prijavljenih osoba zbog kaznenog djela izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. Kaznenog zakona, a manje je prijavljenih osoba i zbog kaznenog djela odavanja i neovlaštenog pribavljanja poslovne tajne iz članka 262. Kaznenog zakona.

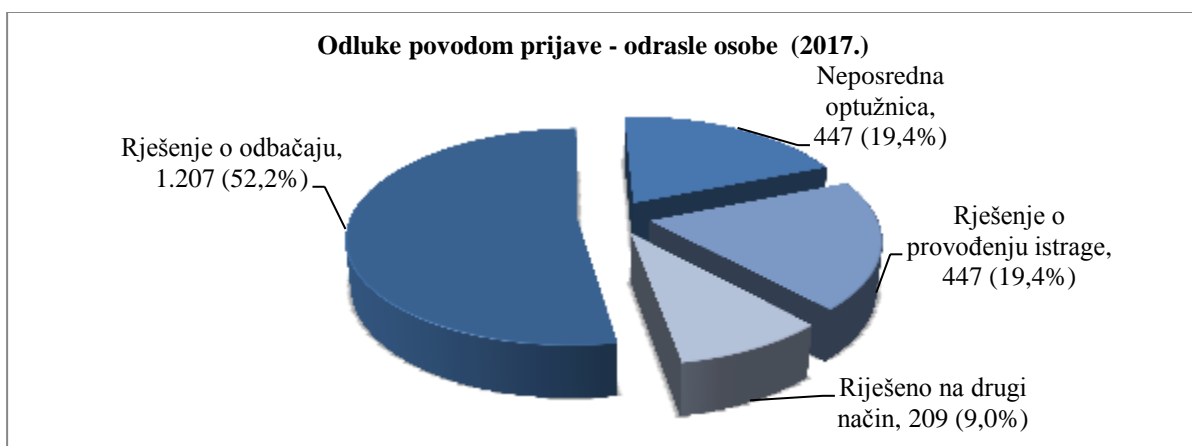
U odnosu na kazneno djelo pranja novca iz članka 265. Kaznenog zakona, osim pada broja prijavljenih osoba nisu uočeni novi, dominantni pojavni oblici počinjenja istog, s tim što se u dijelu kaznenih prijava kao predikatno kazneno djelo javlja i kazneno djelo prijevare. Županijsko državno odvjetništvo u Zagrebu, kada govori o smanjenju broja prijavljenih osoba odnosno uopće relativno malom broju prijavljenih osoba zbog ovog kaznenog djela ističe kako je tijekom izvještajnog razdoblja uočen značajan broj počinitelja, fizičkih osoba - stranih državljana u počinjenju kaznenog djela krivotvorenja isprave iz članka 278. stavaka 1. i 3.

Kaznenog zakona i to isprava kojima se identificiraju u nadležnoj poreznoj upravi u svrhu dobivanja osobnog identifikacijskog broja i poslovnica više banaka u svrhu otvaranja tekućih računa građana, te zaključuje kako bi ta kaznena djela upućivala na moguće predradnje u počinjenju predikatnih kaznenih djela i kaznenog djela pranja novca iz članka 265. Kaznenog zakona. Također kao mogući uzrok pada broja počinitelja ovog kaznenog djela prijavljenih od strane policije, a u pravilu i na inicijativu ili u suradnji s Uredom za sprječavanje pranja novca, vidi i u neprepoznavanju modaliteta postupanja počinitelja kao kaznenog djela obzirom da se često radi o otvaranju većeg broja transakcijskih računa s više inozemnih doznaka novčanih sredstava u manjim iznosima po svakom pojedinom transakcijskom računu.

I kod drugih kaznenih djela je došlo pada ili porasta broja prijavljenih osoba, ali to nije od značaja zbog njihovog inače malog učešća u ukupnom broju prijavljenih osoba zbog ove vrste kriminaliteta.

Državna odvjetništva su, kada se prijavama zaprimljenim u 2017. godini pribroje kaznene prijave iz prethodnog razdoblja u kojima nije bila donesena meritorna odluka, imala u radu ukupno 3.731 prijavu zbog kaznenih djela protiv gospodarstva (u 2016. - 3.663 prijave).

Postupajući po istima državna odvjetništva su donijela ukupno 2.310 odluka. Pojedine vrste odluka daju se u grafičkom prikazu u nastavku.

I dalje je najzastupljenija vrsta odluke rješenje o odbačaju prijave, iako je u izvještajnom razdoblju manje prijave riješeno tom odlukom u odnosu na 2016., pa je, iako ne značajno, smanjeno i njihovo učešće u strukturi donesenih odluka tako da se na odbačaje odnosi 52,2% svih odluka dok je u 2016. odbačajem bilo riješeno 54,1% prijave. Smanjeno je i učešće neposrednih optužnica u odnosu na prethodno razdoblje, a neznatno povećano učešće istraga. Omjer neposrednih optužnica i onih s kaznenim nalogom isti je kao u više prethodnih razdoblja.

U više ranijih izvješća isticana negativna selekcija u radu po prijavama podnesenim zbog ovih kaznenih djela prisutna je i u ovom izvještajnom razdoblju, a vidljiva je iz podataka koji slijede o broju pojedinih odluka po prijavama, pri čemu se podaci o optuženju odnose i na neposredne optužnice i optužnice podignute po dovršenoj istrazi, te donesenim osuđujućim presudama po pojedinim kaznenim djelima.

Kao i prethodnih godina, najveći broj odbačaja donesen je zbog kaznenog djela prijave u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona (656 ili 54,3% svih odbačenih prijava) i kaznenog djela zlorabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. stavaka 1. i 2. Kaznenog zakona (345 ili 28,6% svih odbačenih prijava) te se gotovo 83% svih odbačenih prijava odnosi samo na ova dva kaznena djela. Kada se ovim kaznenim djelima pridodaju i odbačene kaznene prijave zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona (53) i kaznenog djela nedozvoljene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona (47), na ova četiri kaznena djela otpada preko 91% svih odbačenih kaznenih prijava.

Naziv kaznenog djela	Prijavljeno	Odbačeno	Optuženo	Osudjuće presude
Zloraba povjerenja u gospodarskom poslovanju (čl. 246. KZ)	773	345	212	192
Prijava u gospodarskom poslovanju (čl. 247. KZ)	997	656	167	191
Povreda obveze vođenja trgovačkih i poslovnih knjiga (čl. 248. KZ)	35	10	20	14
Prouzročenje stečaja (čl. 249. KZ)	65	26	13	11
Pogodovanje vjerovnika (čl. 250. KZ)	21	9	4	10
Utaja poreza i carine (čl. 256. KZ)	272	53	153	45
Izbjegavanje carinskog nadzora (čl. 257. KZ)	45	3	46	38
Subvencijska prijava (čl. 258. KZ)	27	7	11	3
Nedozvoljena trgovina (čl. 264. KZ)	279	47	226	214
Pranje novca (čl. 265. KZ)	35	7	18	7
Ostala kaznena djela	38	44	6	15
Ukupno:	2.587	1.207	876	740

Isti oni razlozi visokog učešća donesenih negativnih odluka koji su u više prethodnih izvješća isticani prisutni su i u ovoj izvještajnoj godini. Naime, i nadalje većinu zaprimljenih kaznenih prijava zbog kaznenih djela prijave u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona podnose oštećena trgovačka društva kao pokušaj naplate potraživanja s osnova nepodmirenih obveza proizašlih iz poslovnih odnosa s prijavljenim pravnim i odgovornim osobama, nakon što to nisu uspjeli kroz odgovarajuće parnične i ovršne postupke, pri čemu se međutim u najvećem broju slučajeva utvrdi kako se radi o neriješenim imovinsko-pravnim odnosima između pravnih osoba, uslijed objektivnih okolnosti, a ne o prijavnom postupku prijavljenih odgovornih osoba odnosno počinjenju kaznenog djela. Rad u predmetima zbog gospodarskih kaznenih djela je opterećen inače brojnim poteškoćama i dokazivanje kaznenih djela je izuzetno teško. Veliki broj prijava podnose oštećenici, s velikim vremenskim odmakom od počinjenja kaznenog djela, a kaznene prijave su uopćene, nepotpune i u pravilu

bez odgovarajuće relevantne poslovne dokumentacije neophodne za ocjenu njihove osnovanosti te je potrebno istu pribavljati kako od trgovačkih društava, tako i različitih državnih tijela. Često se događa da se nakon više pokušaja i značajnog vremenskog protoka ne uspije doći do dokumentacije, zbog isteka zakonskog roka čuvanja iste ili iz razloga što je dokumentacija uništena od strane odgovornih osoba trgovačkog društva. Podnošenje kaznenih prijava zbog gospodarskih kaznenih djela počinjenih u znatno ranijem razdoblju od vremena podnošenja prijave te njihova nedovoljna potkrijepljenost odgovarajućom poslovnom dokumentacijom česta je pojava i kad su podnositelji prijava policija, Porezna uprava i druga državna tijela. Za provođenje financijsko-knjigovodstvenih vještačenja neophodna je originalna dokumentacija kao vjerodostojna isprava o poslovanju pravnih osoba, bez koje se ne može utvrditi odgovarajuće činjenice značajne za dokazivanje kaznenih djela, pa se navedeno odražava i na duljinu trajanja ne samo izvida već i na mogućnost uopće provođenja, te rezultat i samo trajanje knjigovodstveno-financijskih vještačenja koja je kod većine ovih kaznenih djela nužno provoditi. Na duljinu trajanja izvida utječe i činjenica da je kod većeg broja ovih kaznenih prijava potrebno i pribavljanje drugih podataka kroz obavljanje obavijesnih razgovora, a često s većim brojem osoba.

K tome treba naglasiti i da je veći broj kaznenih prijava zbog gospodarskih kaznenih djela složene činjenične i pravne prirode, te da je za kvalitetan i učinkovit rad po istima potrebno specijalizirano znanje iz različitih područja financija, knjigovodstva i dr., zbog čega uspješnost u kaznenom progonu za ova kaznena djela u velikoj mjeri ovisi o visokoj stručnosti, efikasnosti te suradnji tijela otkrivanja, različitih tijela financijskog nadzora i državnih odvjetništava. Posebno je nužno da se pravovremeno podnose kaznene prijave kako bi se na vrijeme osigurali dokazi i oduzimanje imovinske koristi odnosno naknade štete prouzročene kaznenim djelima.

Na uspješnost u postupku odražava se još uvijek neujednačenost sudske prakse i problemi s tim u vezi, kada su u pitanju pojedina gospodarska kaznena djela.

U izvještajnom razdoblju je optuženo ukupno 876 osoba i to 447 osoba neposredno, a 429 osoba nakon dovršene istrage. Od 447 neposrednih optuženja, 241 ili 53,9% je optužnica s kaznenim nalogom. Najviše neposrednih optužnica je podignuto zbog kaznenog djela nedozvoljene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona (224) i kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona (86).

Također je osim ovih odluka doneseno i 447 rješenja o provođenju istrage od čega 57,7% ili 258 rješenja zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona, 104 rješenja zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona i 57 rješenja zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona, pa se 93,7% svih istraga odnosi na ova tri kaznena djela.

Na drugi način (spajanjem i slično) riješeno je 209 prijava.

Na kraju izvještajnog razdoblja nije donesena meritorna odluka povodom 1.421 prijave (38% svih prijava), a povodom kojih se međutim provode izvidi, dokazne radnje i druge odgovarajuće radnje, pri čemu su samo 82 prijave ostale neriješene u državnom odvjetništvu.

U izvještajnom razdoblju je dovršena 31 istraga više (498) te je doneseno i više odluka po dovršenoj istrazi u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupno 494 odluke po dovršenoj istrazi, 429 ili 86,8% je podignutih optužnica (u 2016. - 81,2%). Istraga je obustavljena u odnosu na 46 osoba ili 9,3% i to sve po državnom odvjetniku, a niti jedna po nadležnom sudu. 19 istraga je riješeno na drugi način. U prethodnom razdoblju je bilo obustavljeno 15,4% dovršenih istraga.

Na kraju izvještajnog razdoblja ostale su 374 istrage u tijeku, a samo u odnosu na 5 osoba dovršena je istraga bez oduke.

Sudovi su donijeli ukupno 973 presude tj. 94 presude ili 8,8% presuda manje u odnosu na prethodno razdoblje. Od ukupno donesene 973 presude (u 2016. - 1.067 presuda), 740 presuda je osuđujućih (76,1%), 150 oslobađajućih (15,4%) i 83 odbijajuće presuda (8,5%). Uspoređujući ove podatke s podacima iz prethodnog razdoblja, vidljivo je da je struktura donesenih presuda po vrsti, a i po kaznenim djelima gotovo identična. Tako je i u izvještajnom razdoblju najviše presuda doneseno zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona (324), zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona (255) i kaznenog djela nedozvoljene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona (234) te kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona (56) te je gotovo 90% svih presuda doneseno zbog ovih kaznenih djela.

Od 740 osuđujućih presuda, 36 presuda je doneseno na temelju sporazuma stranaka (u 2016. - 54 presude). Osuđujućih presuda je najviše doneseno zbog kaznenog djela nedozvoljene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona (214), kao i u prethodnom razdoblju (233), a zatim zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona (192) te kaznenog djela iz prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona (191). Zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona je doneseno 45 osuđujućih presuda, dok su u 2016. bile donesene 62 presude.

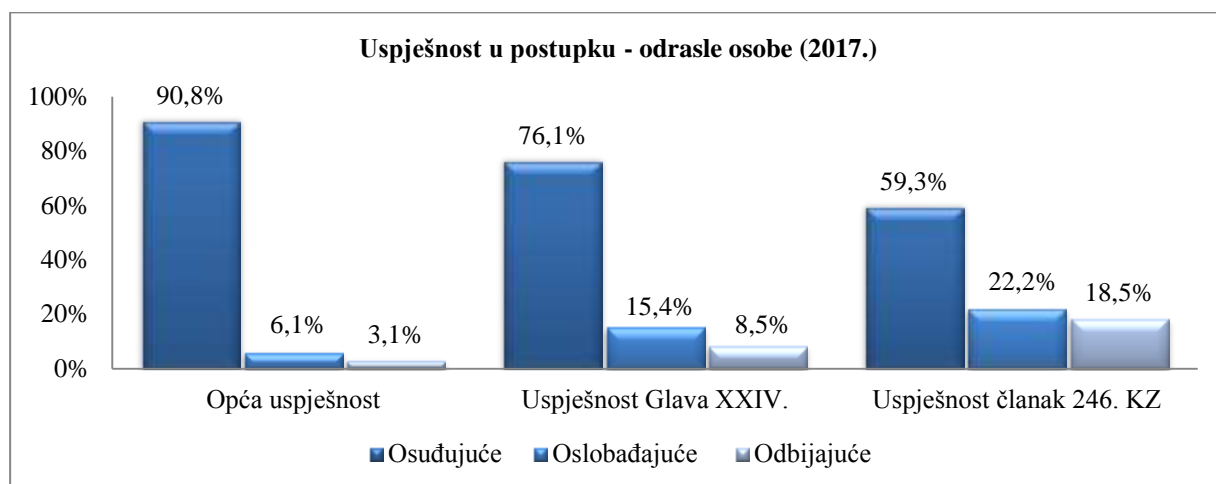
Iz navedenog proizlazi kako je zbog svih ovih kaznenih djela doneseno manje osuđujućih presuda u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, osim zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona zbog kojeg su donesene 22 osuđujuće presude više. Kako je međutim smanjeno učešće donesenih odbijajućih presuda, to je unatoč manjem broju donesenih osuđujućih presuda njihovo učešće u strukturi svih donesenih presuda ostalo na razini iz prethodnog razdoblja (76,1%).

Oslobađajućih presuda je doneseno gotovo identično kao u prethodnom razdoblju - 150 (2016. - 151), ali kako je smanjeno učešće donesenih odbijajućih presuda to je učešće oslobađajućih presuda u izvještajnom razdoblju poraslo za 1,2 postotna poena u odnosu na prethodno razdoblje. Zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja iz članka 246. Kaznenog zakona donesene su 72 presude (2016. - 82 presude), pa je učešće ovog kaznenog djela u oslobađajućim presudama smanjeno i iznosi 48%, dok je u prethodnom razdoblju 54,3% svih oslobađajućih presuda bilo doneseno zbog ovog kaznenog djela. Međutim, u izvještajnom razdoblju je zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona kao drugog kaznenog djela po zastupljenosti u ukupno donesenim presudama, doneseno 55 oslobađajućih presuda ili 23 presude više u odnosu na prethodno razdoblje, pa je poraslo učešće istih u oslobađajućim presudama na 36,7% (u 2016. - 21,2%).

Navedeno je rezultiralo time da se u izvještajnom razdoblju na ova dva kaznena djela odnosi čak 84,7% svih oslobađajućih presuda.

Odbijajućih presuda je doneseno ukupno 83, što je za 21 presudu ili 20,2% manje od prethodnog razdoblja (104 presude), te je učešće ove vrste presuda smanjeno u odnosu na prethodno razdoblje na razinu od 8,5% svih donesenih presuda. Pri tome se uočava da je smanjen broj odbijajućih presuda zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona na koje kazneno djelo otpada inače glavnina odbijajućih presuda (60 presuda, u 2016. - 77 presuda) te zbog kaznenog djela prijave u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona (9 presuda, u 2016. - 17 presuda) dok je u izvještajnom razdoblju doneseno nešto više odbijajućih presuda zbog nekih drugih kaznenih djela kao npr. zbog kaznenog djela nedozvoljene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona (5 odbijajućih presuda, u 2016. - 1 odbijajuća presuda). Kako međutim druga kaznena djela protiv gospodarstva inače sudjeluju u ukupnom broju svih donesenih presuda pa tako i odbijajućih s vrlo malim brojem, to je i nadalje prevladavajuće učešće kaznenih djela iz članka 246. i članka 247. Kaznenog zakona u donesenim odbijajućim presudama i iznosi 83,1% (2016. - 90,4% svih odbijajućih presuda) dok samo na kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona otpada 72,3% svih odbijajućih presuda (u 2016. - 74%).

Gornji podaci ilustriraju i nadalje prisutan trend niske uspješnosti u postupcima zbog kaznenih djela protiv gospodarstva u odnosu na opću uspješnost u postupku protiv svih odraslih osoba, a posebno značajno izraženu u postupcima zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona, za koje iznosi 59,3%, pa i unatoč tome što to predstavlja povoljniji rezultat uspješnosti u odnosu na 2016. godinu (51,7%).

U prethodnom izvješću su kao razlozi takvog stanja istaknuti ne samo složenost i teškoće u dokazivanju ovog kaznenog djela, već posebno i neujednačena sudska praksa u odnosu na pitanje primjene blažeg zakona, a posebno s tim u vezi i pitanje stvarne nadležnosti za suđenje u postupcima pokrenutim prije stupanja na snagu novog Kaznenog zakona zbog kvalificiranih oblika kaznenog djela zlouporabe ovlasti u gospodarskom poslovanju iz članka 292. stavka 2. KZ/97 za koje su bili nadležni općinski sudovi, a koje kazneno djelo ima pravni kontinuitet u kaznenom djelu zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ/11 koje je u nadležnosti županijskih sudova. Naime, veliki broj općinskih sudova, koji su nakon

provedenog postupka utvrdivši pravni kontinuitet ovih kaznenih djela i ocijenivši kazneno djelo iz članka 246. KZ/11 blažim kaznenim djelom, zauzeli pogrešno stajalište kako općinski sud nije nadležan za suđenje zbog kaznenog djela iz članka 246. KZ/11 već županijski sud, te donijeli veliki broj odbijajućih presuda zbog stvarne nenadležnosti.

Potrebno je ukazati da je nakon presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske donesene u lipnju 2016. kojom je prihvatio podneseni zahtjev Državnog odvjetništva Republike Hrvatske za zaštitu zakonitosti protiv prve takve odbijajuće presude, Vrhovni sud Republike Hrvatske u izvještajnom razdoblju donio još 4 presude povodom, u međuvremenu, podnesenih više zahtjeva za zaštitu zakonitosti protiv takvih odbijajućih presuda u kojima je također utvrdio da su općinski sudovi donošenjem presuda kojima su odbili optužbu zbog stvarne nenadležnosti povrijedili zakon u korist optuženika u odredbi članka 468. stavka 1. točki 6. Zakona o kaznenom postupku u vezi članka 257. stavka 6. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku budući su upravo temeljem odredbe članka 257. stavka 6. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj: 145/13) ovlašteni i dužni dovršiti započeti postupak u navedenoj situaciji, odnosno da su stvarno nadležni za suđenje u tim postupcima i ako utvrde da se sada radi o kaznenom djelu iz članka 246. KZ/11. Međutim, unatoč tome, dio općinskih sudova je i u izvještajnom razdoblju nastavio donositi odbijajuće presude zbog stvarne nenadležnosti, kao što je i dio županijskih sudova nastavio potvrđivati takve presude, s istim obrazloženjem koje je u suprotnosti navedenom stajalištu Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženom u presudama donesenim povodom podnesenih zahtjeva za zaštitu zakonitosti, dok je dio općinskih sudova prihvaćajući to stajalište donio osuđujuće presude zbog kaznenog djela iz članka 246. stavka 2. KZ/11.

Zbog navedenog je i u izvještajnom razdoblju visoko učešće donesenih odbijajućih presuda. U svim tim predmetima županijska državna odvjetništva su u izvještajnom razdoblju postupila na jedini mogući način kao i u prethodnom razdoblju te podnijeli općinskim sudovima prijedloge za obnovu kaznenog postupka i istovremeno pred županijskim sudovima podigli optužnicu protiv istih okrivljenika zbog činjenično istih kaznenih djela, ali označenih po članku 246. KZ/11 te je u predmetima u kojima je sud odlučivao o podnesenom zahtjevu za obnovu postupka u izvještajnoj godini dopustio obnovu postupka, koji bi se sada trebali ponovo voditi iz početka pred županijskim sudovima.

Za očekivati je ipak da će u narednom razdoblju svi sudovi prihvatiti i postupati u skladu sa stajalištem Vrhovnog suda Republike Hrvatske iznesenom u presudama donesenim povodom zahtjeva za zaštitu zakonitosti te time otkloniti ne samo sasvim nepotrebnu opterećenost prouzročenu na ovaj način u radu državnih odvjetništava, kao i sudova, već otkloniti i pravnu nesigurnost i nejednakost. Time bi se ujedno i omogućilo da se bez daljnjeg odugovlačenja konačno presude počinitelji ovih kaznenih djela kojima je u većem broju slučajeva pribavljena višemilijunska imovinska korist, a tako i spriječio mogući nastup zastare njihovog kaznenog progona koji u protivnom prijeti, obzirom da je značajan dio optužnica u tim predmetima podnesen znatno prije stupanja na snagu novog Kaznenog zakona.

I visoko učešće oslobađajućih presuda je prisutno i u izvještajnom razdoblju, kao posljedica ne samo već istaknute složenosti i teškoća u dokazivanju ovih kaznenih djela, već posebno i sada već prihvaćenog stajališta kako ne postoji pravni kontinuitet navedenog kaznenog djela iz KZ/97 s kaznenim djelom iz članka 246. KZ/11 ukoliko je kaznenim djelom pribavljena korist (svojoj) pravnoj osobi u kojoj je počinitelj kaznenog djela odgovorna osoba, a ne pričinjena šteta kao temeljno obilježje kaznenog djela iz članka 246. KZ/11.

Značaj i štetne posljedice ove vrste kriminaliteta za gospodarstvo u cjelini svakako zahtijevaju što brže i efikasnije sankcioniranje. Međutim, kao posljedica složenosti i problema u dokazivanju većeg broja ovih kaznenih djela i dugotrajnosti postupka, ali dijelom i neažurnosti sudova, više godina je prisutan visoki broj nepresuđenih osoba pa je tako na kraju ovog izvještajnog razdoblja ostalo 2.268 optuženih osoba bez donesene presude. Ovaj podatak je tim prije zabrinjavajući budući je broj nepresuđenih osoba i veći u odnosu na prethodno razdoblje za 30 osoba, unatoč tome što je u izvještajnom razdoblju zbog ovih kaznenih djela optužena 81 osoba manje nego u 2016. godini, te posebno zbog činjenice da se preko 80% nepresuđenih osoba odnosi na one optužene zbog kaznenih djela iz članka 246. i članka 247. Kaznenog zakona te zbog kaznenog djela iz članka 256. Kaznenog zakona, kao najtežih i društveno najopasnijih.

I u ovom izvještajnom razdoblju među izrečenim sankcijama prevladavaju uvjetne osude koje su izrečene u 68,4% svih osuđujućih presuda s tim da se uočava blago smanjenje istih u odnosu na prethodno razdoblje kada je bilo izrečeno 70,9% uvjetnih osuda. Od toga se 9 uvjetnih osuda odnosi na uvjetne novčane, a sve ostale su uvjetne zatvorske osude. Također je za navesti da je došlo i do blagog povećanja učešća kazne zatvora koje su izrečene u 18% svih osuđujućih presuda (u 2016. - 16,6%). Kazne zatvora izrečene su uglavnom zbog najtežih kaznenih djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju i to sve zbog njegovog kvalificiranog oblika iz članka 246. stavka 2. Kaznenog zakona, te kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona.

O težini i značaju gospodarskih kaznenih djela govori i podatak o visini oduzete imovinske koristi pribavljene kaznenim djelima koja je znatno veća u odnosu na više prethodnih razdoblja. Od 129 osoba oduzeta je imovinska korist u ukupnom iznosu od 193.272.983,91 kuna, što je za 47% više od iznosa oduzete imovinske koristi u 2016. Ovaj iznos predstavlja inače preko 65% iznosa ukupno oduzete imovinske koristi od odraslih osoba pribavljene svim kaznenim djelima. Stvarno pribavljena imovinska korist gospodarskim kaznenim djelima zbog kojih su donesene osuđujuće presude je znatno veća, međutim, za njezino oduzimanje nije bilo zakonskih uvjeta. Radi se, naime, o kaznenim djelima, mahom iz članka 246. i članka 247. Kaznenog zakona te pravne osobe na čiju štetu su počinjena kaznena djela kao oštećenici podnose imovinsko pravni zahtjev koji ima prednost u odnosu na oduzimanje imovinske koristi i koji zahtjevi im se i dosuđuju. Osim toga, imovinsku korist često nije moguće oduzeti ni od pravne osobe koja je istu pribavila ukoliko u vrijeme donošenja osuđujuće presude pravna osoba nema nikakve imovine ili je u međuvremenu brisana iz

trgovačkog registra, a nema pravnog slijednika, u kojem slučaju se također postavlja imovinsko pravni zahtjev za naknadu štete prema okrivljenoj odgovornoj osobi u istoj pravnoj osobi. Kada je kaznenim djelom oštećen Državni proračun Republike Hrvatske, državna odvjetništva beziznimno postavljaju imovinskopravni zahtjev, kojeg sudovi i dosuđuju. Činjenica je međutim, da je imovinsku korist vrlo teško naplatiti, jer pravne osobe, kao i fizičke osobe, često nemaju imovine iz koje bi to bilo moguće.

Mjera oduzimanja predmeta izrečena je u odnosu na 128 osoba, većinom zbog kaznenog djela nedozvoljene trgovine iz članka 264. Kaznenog zakona (109) i kaznenog djela izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. Kaznenog zakona (18).

U izvještajnom razdoblju državna odvjetništva su podnijela ukupno 382 žalbe (u 2016. - 391, u 2015. - 278) ili protiv 39,3% svih donesenih presuda pa proizlazi da je u manjem omjeru pojačana aktivnost državnih odvjetništava jer je u izvještajnom razdoblju napadana svaka 2,5 donesena presuda, dok je u 2016. napadana svaka 2,7 presuda. Protiv gotovo svih oslobađajućih i odbijajućih presuda je podnesena žalba tako da je znatno više žalbi podneseno zbog drugih razloga različitih od kazne. Drugostupanjski sudovi su u izvještajnom razdoblju donijeli odluku povodom 319 žalbi državnih odvjetništava, uključujući i one žalbe podnesene u ranijim razdobljima. Od toga je uvaženo 48% žalbi, pa se uočava blago povećanje uspješnosti državnih odvjetništava u žalbenom postupku u odnosu na prethodno razdoblje.

3.1.2.2.14. Kaznena djela protiv računalnih sustava, programa i podataka

Za kaznena djela kibernetičkog kriminaliteta u 2017. prijavljeno je ukupno 237 poznatih fizičkih osoba (196 odraslih osoba, 30 mlađih punoljetnih i 11 maloljetnika) ili 36 osoba više u odnosu na 2016. (201 osoba) u kojoj je došlo do smanjenja broja prijavljenih osoba i bio zaustavljen višegodišnji uzastopni rast.

Ovo povećanje je prije svega rezultat povećanja prijavljenih odraslih osoba za 23,3%, obzirom da je prijavljeno 196 osoba dok je u 2016. bilo prijavljeno 159 odraslih osoba.

I u ovom izvještajnom razdoblju najzastupljenije je kazneno djelo računalne prijave iz članka 271. Kaznenog zakona, zbog kojeg je prijavljeno 176 odraslih osoba (u 2016. - 126), pa na isto otpada gotovo 90% svih prijava protiv odraslih osoba.

Način počinjenja se, kao i ranije, najčešće sastoji u podizanju gotovine na bankomatima ili kupnji u trgovinama putem POS uređaja korištenjem bankovnih kartica i pripadajućih PIN brojeva do kojih su počinitelji prethodno došli krađom ili na drugi neovlašteni način. U dva predmeta su prijavljena 4 strana državljanina koji su nabavili i posjedovali uređaje napravljene i prilagođene za neovlašteno snimanje podataka s platnih kartica, tzv. "skimmere" i mikrokamere za snimanje tipkovnice prilikom unosa tajnog PIN broja pri transakcijama na bankomatu.

U izvještajnom razdoblju je optuženo ukupno 114 odraslih osoba, od čega 108 osoba zbog kaznenog djela računalne prijave iz članka 271. Kaznenog zakona.

Sudovi su donijeli ukupno 98 presuda što je znatno smanjenje, za 19,7%, u odnosu na 2016. kada su bile donesene 122 presude. Od 98 donesenih presuda, 92 presude su osuđujuće ili

93,9%. Kao i u prethodnom razdoblju, izrečeno je 11 kazni zatvora. U 8 predmeta oduzeta je imovinska korist u visini od 41.254,00 kuna.

U izvještajnom razdoblju je podneseno ukupno 15 žalbi. Drugostupanjski sudovi su, odlučujući o žalbama, uključujući i one iz prethodnih razdoblja, uvažili 3 žalbe, a 7 žalbi je odbijeno.

3.1.2.2.15. Kaznena djela krivotvorenja

Tijekom 2017. za kaznena djela krivotvorenja podneseno je 1.547 prijava protiv poznatih fizičkih osoba (1.465 prijava protiv odraslih osoba, 49 prijava protiv mlađih punoljetnih osoba i 33 prijave protiv maloljetnika). Kako su zbog ovih kaznenih djela iz ranijih razdoblja ostale u radu 472 prijave protiv odraslih osoba, to je ukupno u radu zbog kaznenih djela krivotvorenja podnesenih protiv odraslih osoba, bilo 1.937 prijava. Uspoređujući broj novih kaznenih prijava tijekom 2017. i tijekom godine prije, vidljiv je blagi pad broja prijavljenih osoba za navedena kaznena djela u odnosu na ranije izvještajno razdoblje i to za 9,7% (tijekom 2016. podneseno je 1.713 prijava protiv poznatih fizičkih osoba). U ukupnoj strukturi kriminaliteta poznatih fizičkih osoba kaznena djela krivotvorenja u 2017. sudjeluju sa 4,1%.

Najzastupljenije kazneno djelo u ovoj Glavi je kazneno djelo krivotvorenja isprave iz članka 278. Kaznenog zakona, zbog kojeg je prijavljeno 1.085 odraslih osoba, a slijedi kazneno djelo krivotvorenja službene ili poslovne isprave iz članka 279. Kaznenog zakona zbog kojeg je prijavljeno 250 odraslih osoba. Pored toga zbog kaznenog djela ovjeravanja neistinitog sadržaja iz članka 281. Kaznenog zakona prijavljena je 61 odrasla osoba dok su 33 prijavljene zbog kaznenog djela krivotvorenja novca iz članka 274. Kaznenog zakona. Manji broj odraslih osoba prijavljen je zbog ostalih kaznenih djela iz ove Glave i to zbog kaznenog djela zlouporabe osobne isprave iz članka 282. Kaznenog zakona 4 osobe, zbog kaznenog djela krivotvorenja vrijednosnih papira iz članka 275. Kaznenog zakona 2 osobe te zbog kaznenog djela krivotvorenja znakova za obilježavanje robe, mjera i utega iz članka 277. i zbog kaznenog djela izrade nabavljanja posjedovanja prodaje ili davanja na uporabu sredstava za krivotvorenje iz članka 283. Kaznenog zakona po 1 osoba.

Navedena struktura kaznenih djela krivotvorenja vidljiva je i iz grafičkog prikaza u nastavku.

Zbog ovih kaznenih djela odbačene su kaznene prijave protiv 601 odrasle osobe.

U ovom izvještajnom razdoblju podignuta je neposredna optužnica zbog ovih kaznenih djela protiv 225 odraslih osoba, protiv 439 osoba podignuta je optužnica sa kaznenim nalogom dok je nakon provedene istrage optuženo još 38 počinitelja.

Sudovi su tijekom 2016. za kaznena djela krivotvorenja donijeli 843 presude protiv odraslih osoba od čega 792 osuđujuće presuda (94%), 33 oslobađajuće presude (3,9%), 18 odbijajućih presuda (2,1%). Od ukupnog broja osuđujućih presuda, 7 je doneseno po sporazumu stranaka. Najzastupljenija kaznenopravna sankcija za ova kaznena djela je uvjetna osuda koja je izrečena u odnosu na 718 počinitelja, rad za opće dobro izrečen je u odnosu na 37 počinitelja, zatvorska kazna izrečena je u odnosu na 29 počinitelja, novčano je kažnjeno 6 počinitelja, a 2 počinitelja su oslobođena kazne.

Struktura kaznenih sankcija vidljiva je i iz grafičkog prikaza u nastavku.

Protiv takvih presuda podnesene su 84 žalbe, od toga zbog odluke o kazni 30 žalbi, 45 žalbi zbog drugih razloga te 9 žalbi zbog odluke o kazni i zbog drugih razloga. Sudovi su uvažili 16 žalbi, od toga su uvažene 3 žalbe koje su uložene zbog odluke o kazni, a prihvaćeno je i 13

žalbi koje su bile podnesene iz drugih razloga. Odbijene su 34 žalbe koje su bile podnesene iz drugih razloga te 27 žalbi koje su bile podnesene zbog odluke o kazni.

3.1.2.2.16. Kaznena djela protiv intelektualnog vlasništva

Kaznena djela protiv intelektualnog vlasništva u ukupnom kriminalitetu poznatih fizičkih osoba sudjeluju sa svega 0,1% prijava budući je zaprimljeno prijava protiv 28 poznatih fizičkih osoba, a sve prijavljene osobe isključivo su odrasli počinitelji.

U strukturi kaznenih djela iz ove Glave Kaznenog zakona u izvještajnom razdoblju najzastupljenije su prijave zbog kaznenog djela povrede žiga iz članka 288. Kaznenog zakona za koje je prijavljeno ukupno 11 osoba, nakon čega slijede kaznena djela nedozvoljene uporabe autorskog djela ili izvedbe umjetnika izvođača iz članka 285. Kaznenog zakona sa prijavljenih 7 osoba, kazneno djelo povrede osobnih prava autora ili umjetnika izvođača iz članka 284. Kaznenog zakona sa prijavljenih 6 osoba te kazneno djelo povrede drugih autorskom srodnih prava iz članka 286. Kaznenog zakona i kazneno djelo povrede prava na izum iz članka 287. Kaznenog zakona sa po 2 prijavljene osobe. Osim prijave zaprimljenih u ovom izvještajnom razdoblju u radu državnog odvjetništva iz prethodnog razdoblja ostalo je prijava protiv 19 osoba pa je državno odvjetništvo tijekom izvještajnog razdoblja postupalo u odnosu na 47 prijavljenih odraslih počinitelja iz ove oblasti kriminaliteta. Riješene su prijave protiv 32 počinitelja od čega je u odnosu na 22 osobe kaznena prijava odbačena (68,8%) a 10 osoba (31,2%) optuženo je i to neposrednim optužnicama ili optužnicama s kaznenim nalogom.

Sudovi su u izvještajnim razdoblju donijeli presuda protiv ukupno 9 osoba od čega 8 osuđujućih (88,9%), dok državno odvjetništvo u izvještajnom razdoblju nije ulagalo žalbe u odnosu na donesene presude.

U odnosu na 8 osuđujućih presuda izrečenih počiniteljima, u 1 slučaju izrečen je rad za opće dobro, a najzastupljenija sankcija je uvjetna osuda primijenjena prema 7 presuđenih počinitelja.

Prema 1 počinitelju primijenjeno je oduzimanje predmeta, a prema 3 počinitelja presudom je oduzeta imovinska korist u ukupnom iznosu 272.500,00 kuna.

Iz ove oblasti kriminaliteta ukupno je u izvještajnom razdoblju ostalo na sudovima optuženo 20 osoba bez donesene presude.

3.1.2.2.17. Kaznena djela protiv službene dužnosti

Ukupan broj svih prijavljenih poznatih fizičkih osoba u izvještajnom razdoblju iznosi 37.328 od čega je za kaznena djela protiv službene dužnosti prijavljeno 1.935 odraslih osoba i jedna (1) mlađa punoljetna osoba, pa ova kaznena djela u ukupnom kriminalitetu poznatih fizičkih osoba u 2017. sudjeluju s 5,2%. Novozaprimljenih prijava protiv pravnih osoba u izvještajnom razdoblju bilo je ukupno 1.263, a od toga broja 72 pravne osobe (5,7%) prijavljeno je za kaznena djela protiv službene dužnosti.

Nastavno se iznose podaci koji se odnose isključivo na fizičke osobe kao počinitelje kaznenih djela protiv službene dužnosti budući se kriminalitet pravnih osoba posebno i cjelovito analizira u poglavlju 3.2. Odgovornost pravnih osoba za kaznena djela.

Počinitelji kaznenih djela protiv službene dužnosti odrasle su osobe (s izuzetkom jedne prijavljene mlađe punoljetne osobe kao počinitelja ovih kaznenih djela) pa nastavne analize i izlaganja ove oblasti kriminaliteta slijede prema podacima vezanim uz poznate odrasle počinitelje kaznenih djela.

U izvještajnom razdoblju u kriminalitetu odraslih osoba (33.425 prijavljenih osoba) kaznena djela protiv službene dužnosti sudjeluju s brojem od 1.935 prijavljenih osoba, odnosno 5,8%.

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Novoevidentirane prijave Iz Glave XXVIII KZ	1.493	1.009	1.615	1.608	1.935
Ukupno novoevidentiranih prijava	28.979	27.488	32.394	33.612	33.425
Postotni udio	5,2%	3,7%	5%	4,8%	5,8%

Novoevidentirane prijave iskazuju blagi porast u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje, no bez vidljivih razloga koji su uzrok takvog (blažeg) porasta.

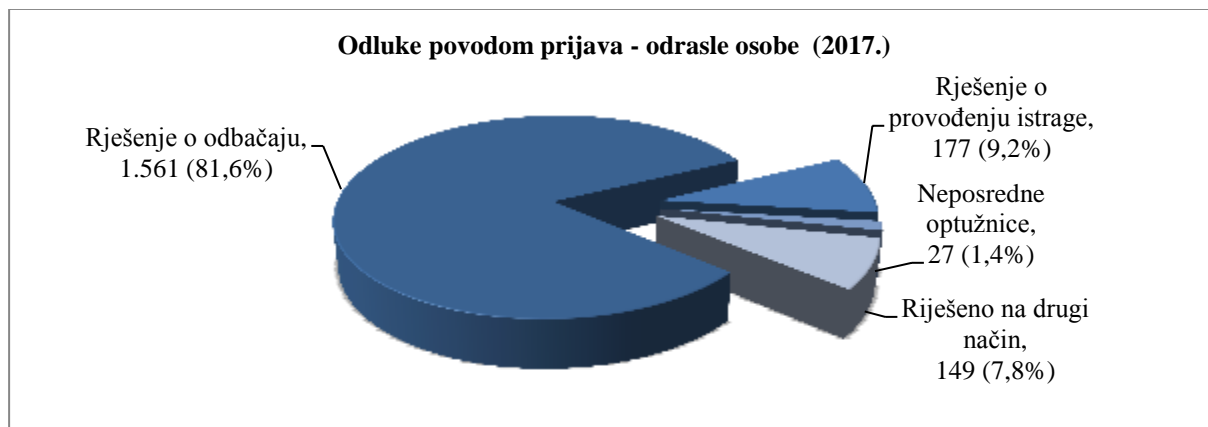
Osim novoevidentiranih prijavljenih osoba kojih je 1.935, iz ranijeg razdoblja u radu je ostalo 320 prijavljenih osoba iz ove oblasti kriminaliteta, dakle u radu se nalazilo prijava protiv ukupno 2.255 osoba. Odluka povodom prijave uslijedila je u odnosu na 1.914 osoba što je 84,9% i ukazuje na zadržanu visoku razinu opće riješenosti prijava ovih kaznenih djela.

U strukturi kaznenih djela protiv službene dužnosti najzastupljenija su kaznena djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona, slijede kaznena djela davanja mita iz članka 294. Kaznenog zakona, primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona te ostala kaznena djela iz ove glave Kaznenog zakona.

Struktura kaznenih prijava za kaznena djela protiv službene dužnosti u 2017. i struktura odluka donesenih povodom navedenih prijava razvidna je iz grafičkih prikaza koji se daju u nastavku.

U pogledu strukture odluka donesenih povodom prijava u radu, najzastupljeniju odluku, s učešćem od 81,6% čine odbačaji kaznenih prijava. Ovakav podatak, kao i podaci ranijih izvještajnih razdoblja, govore o visokom učešću negativnih odluka povodom podnesenih prijava za kaznena djela iz ove oblasti kriminaliteta. Pokazatelje o broju negativnih odluka objašnjavaju isti razlozi koji su isticali i za prethodno izvještajno razdoblje. Riječ je o nekritičnom podnošenju prijava od strane, pretežito fizičkih osoba, kao podnositelja prijava. Najčešće prijavljivano je kazneno djelo zlorporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona na koje se odnosi i pretežiti broj odbačenih kaznenih prijava, a karakteristika je ovih prijava da se često prijavljuju službene osobe u tijelima s javnim ovlastima ili pravosudnim tijelima gdje je osnovni razlog podnošenja kaznenih prijava nezadovoljstvo odlukama koje su uslijedile u postupcima vođenim pred time tijelima, odnosno u neprihvatanju donesenih odluka pa navedena okolnost, uz proizvoljno i u pravilu pogrešno tumačenje propisa, za posljedicu ima podnošenje kaznenih prijava u kojima je čest slučaj da se prijavljuje veći broj osoba. Takve kaznene prijave nemaju uporište u podacima koji bi osnovano ukazivali na počinjenje kakvog kaznenog djela, pa nakon provjera, znatan broj takvih prijava za meritornu odluku ima odbačaj kaznene prijave zbog nepostojanja osnovane sumnje da bi prijavljene osobe počinile prijavljeno kazneno djelo, a niti kakvo drugo kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti. Učestala, i već u ranijim izvještajnim razdobljima isticana, pojava jest to da ovu kategoriju prijava i njihovih podnositelja karakterizira to da, osim državnim odvjetništvu, identične prijave i/ili podneske s iskazom nezadovoljstva donesenim odlukama niza drugih tijela prosljeđuju i putem saborskih odbora, Ureda Predsjednice Republike Hrvatske i dr.

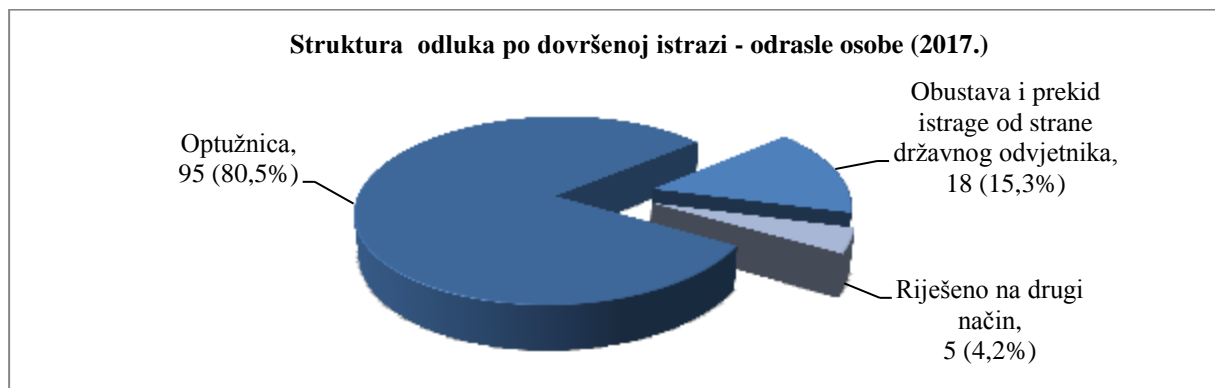
Uočeno je da i nadalje dio prijava u odnosu na koje je uslijedio odbačaj podnositelji pogrešno označavaju kao kazneno djelo zlorporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona, iako bi prema stvarnom sadržaju prijave ispravna kvalifikacija djela odgovarala nekom drugom članku Kaznenog zakona (npr. članku 246. Kaznenog zakona), a koja ne spadaju u glavu kaznenih djela protiv službene dužnosti, no kako podnositelj prijave, ukoliko je istovremeno i oštećenik kaznenim djelom, ima mogućnost preuzimanja progona za djelo koje je prijavio, kod odbačaja prijave ista se odbacuje za prijavljeno kazneno djelo, što također doprinosi visokom udjelu negativnih odluka po podnesenim prijavama iz ove oblasti kriminaliteta.

Istragom je u izvještajnom razdoblju zbog kaznenih djela protiv službene dužnosti bilo obuhvaćeno 317 osoba te je u odnosu na 118 osoba (37,2%) istraga dovršena, dok je i nadalje

u tijeku istraga protiv 199 (62,8%) osoba, no imajući u vidu zakonom propisane rokove za dovršetak istrage, za zaključiti je kako je u broju istraga koje su i nadalje ostale u tijeku, riječ o istragama koje su pokrenute krajem izvještajnog razdoblja.

U odnosu na dovršene istrage prema 118 osoba u odnosu na sve osobe uslijedilo je donošenje odluke (100%).

Broj vođenih istraga na razini je prethodnog izvještajnog razdoblja što je logična i očekivana posljedica činjenice da na broj vođenih istraga više ne utječu tzv. "stari sudski predmeti" koji su u 2014. i 2015. u broju vođenih istraga sudjelovali u znatnoj mjeri, jer se radilo o predmetima nedovršenih višegodišnjih "starih" sudskih istraga koje su državnom odvjetništvu tih godina dostavljane radi dovršetka istrage, nakon pravnog shvaćanja Kaznenog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Su-4K-24/14-37 od 30. svibnja 2014. prema kojem su postupci započeti prema odredbama Zakona o kaznenom postupku/97 gdje je istraga vođena po istražnim sucima županijskih sudova, nastavljeni po odredbama Zakona o kaznenom postupku/08 po kojem je istraga prešla u nadležnost državnog odvjetništva. To je za posljedicu imalo da su sudovi sve neriješene sudske istrage iz ranijih godina dostavili državnom odvjetništvu što je predstavljalo znatan priljev predmeta i povećalo broj osoba protiv kojih je tih godina nastavljena istraga u državnom odvjetništvu. Budući da takvih predmeta više nema, jer su u kratkim zakonskim rokovima takve istrage na državnom odvjetništvu okončane (što je analizirano u prethodnim izvješćima o radu državnog odvjetništva) pokazuje se kako relevantni podaci o vođenim istragama u ovom izvještajnom razdoblju ostaju na razini prošlogodišnjeg izvještajnog razdoblja.

U odnosu na prošlogodišnje izvještajno razdoblje povećan je udio optuženja. Optuženje je najzastupljenija odluka po dovršenoj istrazi (80,5%), a posljedično tome u padu je postotni udio obustava i prekida istrage od strane državnog odvjetništva s udjelom od 15,3%.

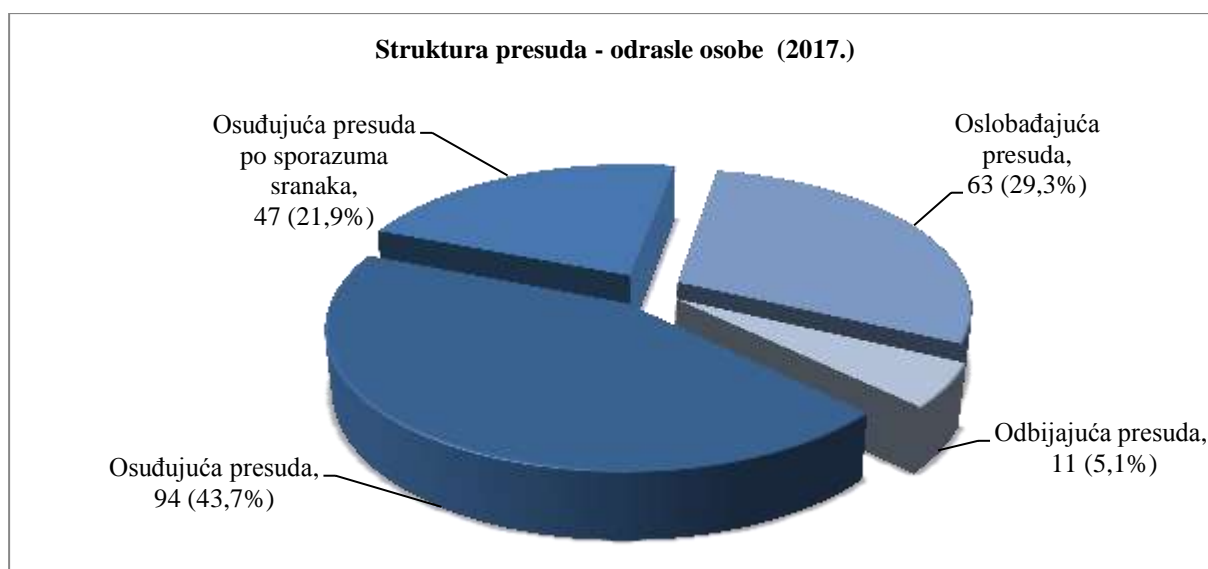
Dakle, negativne odluke nakon istrage u brojčanom su padu, a najveći dio donesenih negativnih odluka odnosi se i nadalje na kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona koja kaznena djela predstavljaju najzastupljenija kaznena djela unutar Glave kaznenih djela protiv službene dužnosti. Napominje se kako su upravo ta kaznena djela u dokaznom smislu i najzahtjevnija jer nalažu prikupljanje i ocjenu brojnih personalnih i obimnih materijalnih dokaza, a tijekom istrage valja pribaviti sve dokaze na osnovu kojih slijedi daljnja odluka državnog odvjetnika o podizanju optužnice ili obustavi progona. Obustava istrage od strane državnog odvjetništva u situaciji kada nakon prikupljanja cjelovitih dokaza i njihovog objektivnog vrednovanja nema osnova za optuženje, imperativ je

za državnog odvjetnika koji je, nakon nepristrano vođene istrage, kroz donošenje negativne odluke, bitan garant okrivljenikovih prava. Navedeno je obveza državnoodvjetničkog postupanja u okviru osnovne zadaće kaznenog progona počinitelja kaznenih djela.

U ovom izvještajnom razdoblju optuženo je ukupno 122 osobe (podatak uključuje neposredne optužnice i optuženice nakon istrage). Od toga broja 95 osoba odnosno (77,9%) optuženo je nakon vođene istrage, a optužnicom s kaznenim nalogom ili neposrednom optužnicom obuhvaćeno je 27 osoba (22,1%). Ovakav odnos optuženja kod kojeg prevladavaju optužnice nakon vođene istrage rezultat je činjenice da se istraga, sukladno zakonu, provodi za djela sa zapriječenom kaznom zatvora težom od pet godina, a većina kaznenih djela iz ove glave kaznenog zakona spada u takvu kategoriju kaznenih djela.

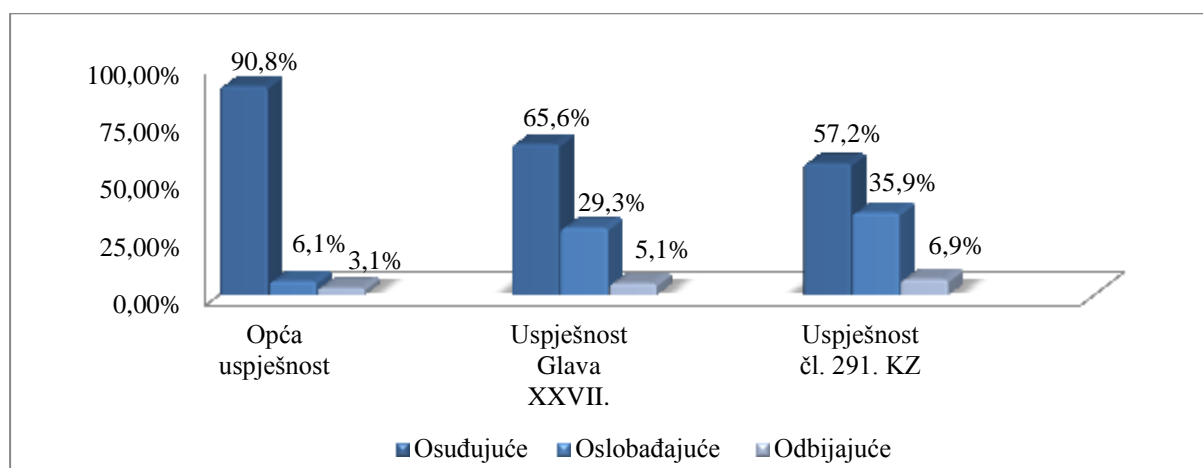
Sudovi su u izvještajnom razdoblju donijeli presude u odnosu na 215 osoba terećenih za kaznena djela iz ove oblasti kriminaliteta. To je pad broja presuda u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kada je takvih presuda bilo 276.

Od ukupno 215 presuđenih osoba u promatranom izvještajnom razdoblju osudjuće presude (u koje spadaju presude po sporazumu stranaka i druge osudjuće presude) čine 65,6%,

oslobađajućih presuda je 29,3%, a učešće odbijajućih presuda iznosi 5,1%. Odnos osuđujućih presuda i negativnih presuda (oslobađajućih i odbijajućih presuda) i nadalje pokazuje da je za ovu Glavu kaznenih djela uspješnost u postupku niža u odnosu na opću uspješnost, s naznakom da ovo izvještajno razdoblje karakterizira pad osuđujućih presuda u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kada su takve presude sudjelovale sa 76,8% u strukturi presuda donesenih iz ove oblasti kriminaliteta.

U strukturi osuđujućih presuda na presude po sporazumu stranaka (okrivljenika i državnog odvjetnika) otpada 33,3% što je neznatan porast u odnosu na proteklo izvještajno razdoblje. Presude po sporazumu stranaka u situaciji kada za to postoje uvjeti važan su mehanizam kojim se ostvaruje više važnih ciljeva poput ispunjavanja svrhe kažnjavanja u primjerenim rokovima, izostanka dugotrajnih sudskih procesa uz znatno smanjenje troškova kaznenog postupka, otkrivanje kaznenih djela drugih počinitelja pa je državno odvjetništvo stava da je institut sporazumijevanja važan i potrebno ga je primjenjivati u svim situacijama kada za to postoje zakonski uvjeti i opravdani razlozi. Učešće presuda po sporazumu stranaka od 33,3% u ukupnom broju osuđujućih presuda još uvijek ne predstavlja iskorištavanje punog potencijala kojeg ovaj institut nosi. Neki od razloga zbog kojih nije češće korišten nalazi se u slabijoj motivaciji okrivljenika da s državnim odvjetnikom pregovara o priznanju krivnje i sankciji te postigne sporazum jer je kaznena politika sudova za ova kaznena djela, načelno blaga, sami postupci dugotrajni (na sudovima je za ovu vrstu kaznenih djela u izvještajnom razdoblju ostalo optuženo, a bez sudske odluke 867 osoba), tako da okrivljenici očekuju da će protek vremena u bitnom utjecati i na sankciju izrečenu po sudu koja će biti jednaka ili blaža od one koju bi ostvarili sporazumijevanjem s državnim odvjetnikom. Važno je naglasiti da će na motivaciju okrivljenika za sporazumijevanje o priznanju krivnje s državnim odvjetnikom a posljedično tome i broj osuđujućih presuda po sporazumu stranaka (a time i osuđujućih presuda općenito) utjecati i sudska praksa vezana uz pravni prijemor oko toga da li sud, ukoliko je sporazum i sporazumom utvrđena sankcija u skladu sa zakonom, ima ovlast ne prihvatiti sporazum i istim utvrđenu sankciju. Neprihvatanje sporazuma od strane suda u potpunosti odriče smisao institutu sporazumijevanja kakvo predviđa Zakon o kaznenom postupku.

Za ovu Glavu kaznenih djela uspješnost u postupku uobičajeno je nešto niža u odnosu na promatranu opću uspješnost u postupku. Najčešće su u pitanju presuđenja za kaznena djela zlorabice položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona budući ista djela s najvećim učešćem sudjeluju u ovoj oblasti kriminaliteta. Karakteristika je ove vrste kaznenih djela da

postoji niz raznih modusa počinjenja djela, protupravne su aktivnosti mnogobrojne, nerijetko dobro prikrivene što ova djela u dokaznom smislu čini složenim kaznenim djelima koja prati obiman dokazni materijal. O počinjenom djelu često je moguće zaključivati tek uz provođenje pojedinačnih i/ili kombiniranih vještačenja, često složenih i skupih, a kvaliteta tih dokaza od bitnog je utjecaja i na sudsku odluku. Nerijetko se podaci i dokazi prikupljaju putem međunarodne pravne pomoći što produljuje trajanje ovakvih postupaka. Složenost ove vrste predmeta razlog je što i nakon optuženja, postupke pred sudovima karakterizira dugotrajnost što je razvidno iz podatka prema kojem je u izvještajnom razdoblju, dakle u 2017., na sudovima ukupno iz ove Glave Kaznenog zakona ostalo optuženo 867 osoba u odnosu na koje nije donesena presuda. Takav podatak o broju optuženih osoba bez presude na kraju izvještajnog razdoblja za ovu Glavu kaznenih djela (što obuhvaća i optuženje iz prethodnih izvještajnih razdoblja) te komparacija tog podatka s podatkom prema kojem je samo u ovom izvještajnom razdoblju državno odvjetništvo optužilo novih 122 počinitelja za navedena kaznena djela, govori, i nadalje, o zaostacima u presuđenju predmeta iz ove oblasti kriminaliteta.

Kaznena politika sudova za kaznena djela iz ove oblasti kriminaliteta i nadalje je blaga budući su sudovi u odnosu na 141 osuđujuću presudu izrekli tek 20 bezuvjetnih zatvorskih kazni (14,2%), 34 počinitelja (24,1%) sankcionirano je u konačnici radom za opće dobro, a prevladavajuća sankcija izrečena po sudovima je uvjetna osuda primijenjena prema 87 presuđenih osoba (61,7%).

Od 215 presuđenih osoba kada se izuzmu presuđenja po sporazumu stranaka (gdje državno odvjetništvo koje je sklopalo sporazum nema razloga za žalbu) presuđeno je 168 osoba, a na taj broj presuđenih državno je odvjetništvo uložilo 104 žalbe, odnosno 61,9% odluka pobija žalbom. U odnosu na osuđujuće presude (bez broja presuda po sporazumu stranaka) koje osuđujuće presude su uslijedile u odnosu na 94 osobe državno odvjetništvo je zbog kazne ili kazne i drugih razloga podnijelo 34 žalbe smatrajući neadekvatnim (preblagim) 36,2% izrečenih sankcija.

Sudovi su u izvještajnom razdoblju donijeli odluke o žalbama u odnosu na 62 osobe, no te odluke ne odnose se isključivo na žalbe koje je državno odvjetništvo izjavilo u izvještajnom, razdoblju, već velikim dijelom, na žalbe izjavljene u prethodnim izvještajnim razdobljima. Stoga podatke o žalbama izjavljenim u ovom izvještajnom razdoblju i podatke o odlukama koje je sud donio u ovom izvještajnom razdoblju nije moguće valjano komparirati.

Analiza uspješnosti uložениh žalbi moguća je isključivo u odnosu na odluke koje su sudovi po žalbama donijeli u izvještajnom razdoblju dakle u odnosu na donesene 62 drugostupanjske odluke pri čemu je od tako donesenih odluka žalba usvojena u 41,9% slučajeva, negativne odluke (odbijene žalbe) uslijedile su u 56,5% slučajeva, dok ostale odluke u tom broju sudjeluju s 1,6%. Ovakav podatak ne predstavlja razlog za zadovoljstvo uspješnošću žalbi o kojima je sud u izvještajnom razdoblju donio odluke, odnosno pravomoćnim odlukama sudova za ova kaznena djela.

Kada su počinitelji kaznenih djela zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona službene osobe te za kaznena djela primanja mita iz članka 293. Kaznenog zakona, davanja mita iz članka 294. Kaznenog zakona i drugih djela iz ove glave Kaznenog zakona koja temeljem članka 21. Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta spadaju u nadležnost Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog

kriminaliteta, upućuje se na detaljnije podatke i analizu izvješća u poglavlju 3.1.6. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom nužno je oduzeti jer jedno od temeljnih načela kaznenog postupka nalaže oduzimanje takve koristi. Kada se steknu sve zakonske pretpostavke za primjenu tog instituta, imovinska se korist oduzima, a budući velik broj kaznenih djela iz ove glave Kaznenog zakona kao bitno obilježje djela predviđa pribavljanje imovinske koristi, upravo na kaznena djela protiv službene dužnosti odnosi se i velik dio ukupno oduzete imovinske koristi.

Prema sudskim presudama za kaznena djela iz ove glave Kaznenog zakona imovinska korist je u izvještajnom razdoblju oduzeta od 33 osobe u iznosu 56.669.266,80 kuna što je više nego u proteklom izvještajnom razdoblju. Ovo je podatak za imovinsku korist oduzetu presudama te navedeni podatak ne uključuje "zamrzavanje" imovine niti visinu "zamrznute" imovine koja za cilj ima da se nastavno osigura da imovinska korist na kraju postupka doista i bude oduzeta.

Temelj uspješnog progona počinitelja kaznenih djela iz ove oblasti kriminaliteta svakako je stručan, predan i temeljit rad državnog odvjetnika, no i niza drugih tijela koja u okviru svojih ovlasti i/ili zadaća imaju mogućnost i/ili dužnost detektirati i ciljano ukazati na uočene sumnjive aktivnosti i moguća kaznena djela kao i podnijeti odgovarajuće prijave sa detaljno prikupljenim podacima koji potvrđuju sumnju na počinjenje kaznenog djela (Porezna uprava, Ured za sprječavanje pranja novca, Državni ured za reviziju i dr.). Pravovremene i temeljite aktivnosti takvih tijela kroz obavljanje njihovih primarnih zadaća bitna su pretpostavka za nastavne aktivnosti državnog odvjetništva, te pravodobnu i sveobuhvatnu nastavnu aktivnost vezanu za daljnje prikupljanje podataka, provjeru podataka i pribavljanje kvalitetnih dokaza, a nastavno i učinkovitu istragu kao i odluku nakon istrage. Takav rad, u konačnici, u slučaju optuženja povećava i izgleda za osudu počinitelja kaznenih djela ove oblasti kriminaliteta. Educirani, stručni, predani i kvalitetni kadar uključen u rad na predmetima kaznenih djela protiv službene dužnosti iznimno je važan jer temeljito i kvalitetno postupanje moguće je samo multidisciplinarnim radom na predmetima ove vrste kriminaliteta i jedino je takovo postupanje temelj za uspješno ispunjenje zadaće progona počinitelja ovih kaznenih djela.

3.1.2.2.17.1. Primjena Zakona o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije

Nakon stupanja na snagu Zakona o nezastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije (u nastavku "Zakon") državna odvjetništva su bez odlaganja poduzela aktivnosti s ciljem osiguranja pune primjene navedenog Zakona. Te su aktivnosti obuhvaćale provjeru svih predmeta i slučajeva u kojima se ukazivalo na problematiku kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela počinjenih u procesu pretvorbe i privatizacije, a u rad na tim predmetima uključena su i druga tijela (Porezna uprava, policija, Ured za sprječavanje pranja novca, Državni ured za reviziju i.t.d.) sve kako bi se prikupili temeljiti podaci i mogući dokazi za procesuiranje ovih kaznenih djela. Poduzimanje tih aktivnosti pokazalo je niz teškoća u primjeni Zakona.

Naime, zbog znatnog proteka vremena nije raspoloživa (u cijelosti ili pretežitom dijelu) financijska dokumentacija niti druga relevantna dokumentacija čija analiza bi omogućavala vjerodostojnu rekonstrukciju događaja, uz praćenje tijeka novca, na osnovu kojih bi se s

dostatnom razinom izvjesnosti za osudu počinitelja ovih djela, moglo zaključivati o kaznenim djelima. Dakle, u pravilu, nisu raspoloživi dostatni materijalni dokazi, a protek vremena negativno se odražava i na tzv. personalne dokaze, odnosno kvalitetu svjedočkih iskaza budući je dio svjedoka preminuo ili zbog životne dobi nije u mogućnosti okolnosno i vjerodostojno i/ili uopće relevantno rekonstruirati zbivanja i o njima iskazivati.

Zbog navedenog i nadalje je kod primjene ovog Zakona uočeno da prevladavaju tzv. negativne odluke.

Osnovni razlozi takvih negativnih odluka analizirani su u prethodnim izvještajnim razdobljima o radu državnog odvjetništva, a ovo izvještajno razdoblje obilježava nastavak donošenja takvih negativnih odluka u raznim fazama postupka. Samo u jednom slučaju u izvještajnom razdoblju oformljen je predmet u kojem su u tijeku izvidi zbog kaznenih djela primjenom ovog Zakona. U jednom predmetu sa 29 prijavljenih osoba uslijedilo je donošenje rješenja o odbačaju kaznene prijave. Nastavlja se i donošenje negativnih sudskih odluka. U izvještajnom razdoblju u jednom predmetu u tijeku je obnova postupka (nakon prethodno odbijajuće presude zbog nenadležnosti suda). Donesene su dvije oslobađajuće prvostupanjske presude protiv kojih su uložene žalbe, o kojima još nije uslijedila odluka višeg suda. Donesene su i dvije odbijajuće prvostupanjske presude protiv kojih je također u tijeku žalbeni postupak. Uslijedila je jedna obustava tijekom prvostupanjskog postupka zbog smrti počinitelja. Dvije negativne odluke donesene su po Vrhovnom sudu Republike Hrvatske koji je tijekom izvještajnog razdoblja jednu prvostupanjsku osuđujuću presudu, po žalbi okrivljenika, preinačio u odbijajuću presudu ne prihvaćajući da bi se radilo o kaznenom djelu ratnog profiterstva uz zaključak da je za osnovno djelo nastupila zastara, a odbijena je i žalba u jednom predmetu protiv prvostupanjskog rješenja kojim je obustavljen postupak.

Pokazuje se da u primjeni tog Zakona ostaju još uvijek aktualni problemi na koje se ukazivalo i u prethodnom razdoblju, pa je moguće samo ponoviti da negativne odluke koje prate ovo izvještajno razdoblje, jesu rezultat problema koji od početka prate primjenu Zakona, a poglavito problem necjelovite, nedostupne i/ili nepostojeće dokumentacije, protek vremena koji je od bitnog značaja na vjerodostojnost iskaza potencijalnih svjedoka, nastup smrti u odnosu na dio terećenih počinitelja, kao i odluka Ustavnog suda broj: U-III-4049/2014 od 24. srpnja 2015. i u toj odluci izraženi stavovi o članku 7. Zakona kao i institutu zastare, o čemu je detaljnije izvještavano u prethodnom izvješću. Sve to razlozi su zbog kojih i nadalje izostaje uspješnost u postupcima na koje se primjenjuje Zakon te se ne bilježe pravomoćno uspješno okončani postupci u odnosu na značajnije predmete procesuirane primjenom ovog Zakona. Nužno je ponoviti kako nije izgledno da bi daljnjim protekom vremena bilo opravdano očekivati značajnije pozitivne pomake i rezultate u procesuiranju ovih kaznenih djela kakvi su se predviđali te očekivali prilikom donošenja samog Zakona na što državno odvjetništvo ukazuje i u ranijim izvješćima.

3.1.2.2.18. Kaznena djela protiv pravosuđa

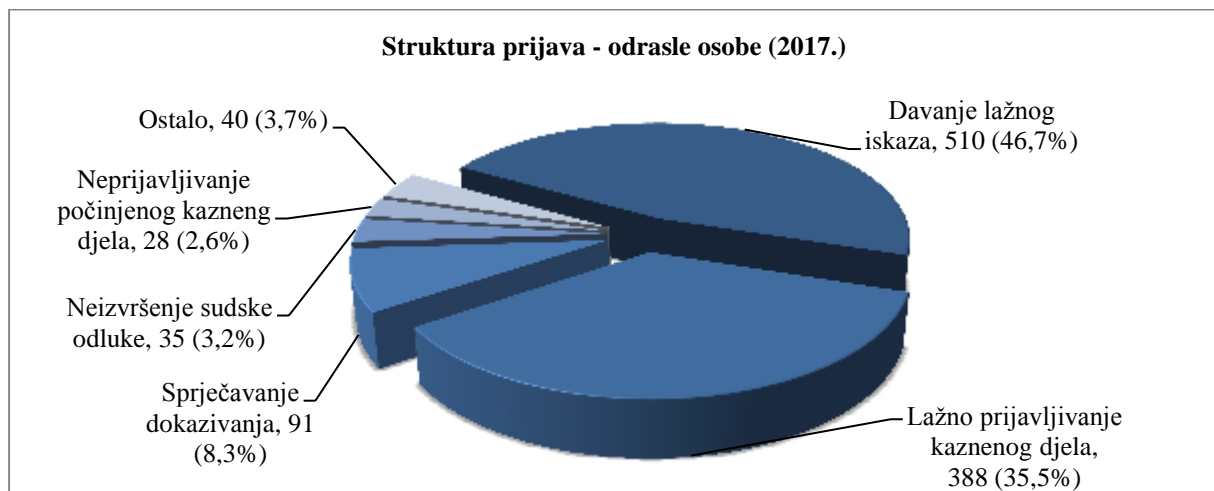
Grupni zaštitni objekt ovih kaznenih djela je pravosuđe kao ukupnost odnosa u okvirima sudbene vlasti kao i državnih tijela koje sudjeluju u postupcima pred sudovima. Ovim se djelima ugrožava djelatnost pravosuđa u onim aspektima koji jamče zakonitost u postupanju. Pojedina kaznena djela iz ove glave proširena su izvan područja pravosuđa u područje djelovanja državne uprave, a kao što smo i ranije izvijestili, donošenjem novog Kaznenog zakona proširila se kaznenopravna zaštita i na postupke pred međunarodnim sudbenim

tijelima, tako da je grupni zaštitni objekt prestalo biti isključivo domaće, odnosno nacionalno pravosuđe.

U izvještajnom razdoblju prijavljene su za kaznena djela protiv pravosuđa 1.092 odrasle osobe i 15 mlađih punoljetnih osoba (ukupno 2,7% više nego u 2016.), dok nijedan maloljetnik nije prijavljen zbog kaznenih djela iz ove Glave Kaznenog zakona. U ukupnoj masi kriminaliteta kaznena djela protiv pravosuđa participiraju s 3% u ukupnom broju prijavljenih poznatih fizičkih osoba u 2017.

Tijekom 2017. doneseno je 998 odluka, od čega 757 rješenja o odbačaju kaznenih prijava, što predstavlja 75,8% odluka povodom prijave.

Slijedi grafički prikaz strukture kaznenih prijava protiv odraslih osoba u 2017.

Protiv 218 odraslih osoba podignute su optužnice, od čega 82 neposredne optužnice, 118 optužnica sa kaznenim nalogom i 18 optužnica nakon provedene istrage.

U strukturi kriminaliteta, kao i do sada, najviše ima kaznenih djela davanja lažnog iskaza iz članka 305. Kaznenog zakona (510 prijavljenih osoba ili 46,7%) i kaznenih djela lažnog prijavljivanja kaznenog djela iz članka 304. Kaznenog zakona (388 prijavljenih osoba ili 35,5%).

U 2017. doneseno je 197 presuda, od toga 176 osuđujućih (89,3%), od čega najviše zbog kaznenog djela davanja lažnog iskaza iz članka 305. Kaznenog zakona, i to 75 osuđujućih presuda (42,6%) kao i zbog kaznenog djela lažnog prijavljivanja kaznenog djela iz članka 304. Kaznenog zakona, 70 osuđujućih presuda (39,8%).

Prevladavaju uvjetne osude sa 85,8% (151 uvjetna osuda), samo su 2 osobe osuđene na kaznu zatvora (1,1%), a u odnosu na 15 osoba kazne zatvora zamijenjene su radom za opće dobro (8,5%).

Podneseno je 27 državnoodvjetničkih žalbi, od čega 13 zbog odluke o kazni i 1 zbog odluke o kazni i iz drugih razloga.

3.1.2.2.19. Kaznena djela protiv javnog reda

U 2017. godini zbog kaznenih djela protiv javnog reda prijavljeno je 1.403 osobe (1.262 odrasle osobe, 82 mlade punoljetne osobe i 59 maloljetnika), a s obzirom da je u prošlom izvještajnom periodu bilo prijavljeno 1.150 osoba, to broj prijavljenih osoba u ovom izvještajnom periodu predstavlja porast od 22% i povratak na razine iz 2015. (1.428 prijava).

U odnosu na ranija izvještajna razdoblja, kad je najviše kaznenih prijava bilo podneseno zbog počinjenja kaznenog djela nedozvoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari iz članka 331. Kaznenog zakona, zbog kojeg je kaznenog djela u 2017. godini prijavljeno 268 odraslih osoba, u ovom je izvještajnom razdoblju najveći broj prijava i to protiv 349 odraslih osoba, podneseno zbog kaznenog djela protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona. Potom je zbog kaznenog djela nasilničkog ponašanja iz članka 323. Kaznenog zakona prijavljeno 176 odraslih osoba, zbog kaznenog djela prisile prema službenoj osobi iz članka 314. Kaznenog zakona prijavljeno je 126 odraslih osoba, a zbog kaznenog djela napada na službenu osobu iz članka 315. Kaznenog zakona prijavljeno je 120 odraslih osoba.

Struktura kaznenih prijava u 2017. po pojedinim dobnim skupinama počinitelja vidljiva je iz tabelarnog prikaza.

	Čl. 314.	Čl. 315.	Čl. 323.	Čl. 324.	Čl. 325.	Čl. 326.	Čl. 328.	Čl. 331.	Ostalo	Ukupno
Odrasle osobe	126	120	176	23	52	349	43	268	105	1.262
Mlade punoljetne	16	10	15	25	1	9	-	3	3	82
Maloljetnici	11	3	15	5	11	-	-	3	11	59
Ukupno	153	133	206	53	64	358	43	274	119	1.403

U izvještajnom periodu odbačeno je 299 prijava (odrasle osobe 253, mlade punoljetne osobe 23 i maloljetnici 23).

Podnesena su 1.009 optužna akta (943 protiv odraslih osoba, 49 protiv mladih punoljetnih osoba i 17 protiv maloljetnika).

U 2017. doneseno je 799 presuda protiv odraslih osoba, i to: 761 osuđujuća (95,2%), od čega 58 presuda po sporazumu stranaka, 27 oslobađajućih (3,4%) i 11 odbijajućih (1,4%). Počiniteljima je izrečena 121 kazna zatvora i 17 novčanih kazni, dok je u odnosu na 68 osoba primijenjen institut rada za opće dobro. Kod sankcija prevladava uvjetna osuda, koja je izrečena 555 počinitelja (72,9%).

Državna su odvjetništva podnijela 112 žalbi, od čega 67 samo zbog odluke o kazni, a 7 zbog odluke o kazni i iz drugih razloga. Od 88 odluka o žalbi, uvaženo je samo 7 žalbi zbog odluke o kazni i 14 žalbi iz drugih razloga, dok su ostale žalbe odbijene. Stoga, kao i u ranijem izvještajnom razdoblju, zaključujemo da je upitno podnositi veliki broj žalbi zbog kazni budući to nema gotovo nikakvog učinka, a što je razvidno iz podataka koji se iz godine u godinu ponavljaju.

Vezano za specifičnosti kaznenih djela iz ove Glave Kaznenog zakona, uočavamo smanjenje broja kaznenih prijava zbog kaznenog djela nedozvoljenog posjedovanja, izrade i nabavljanja oružja i eksplozivnih tvari iz članka 331. Kaznenog zakona u odnosu na ranije izvještajno razdoblje, tako da je u 2017. ukupno prijavljeno 274 osobe (268 odraslih osoba, 3 mlade punoljetne osobe i 3 maloljetnika) zbog ovog kaznenog djela, što predstavlja pad od 21,5% u odnosu na 2016. kad je zbog ovog kaznenog djela bilo prijavljeno 349 osoba, čime se nastavlja trend smanjenja broja prijava zbog tog kaznenog djela, a radi dekriminalizacije posjedovanja vatrenog oružja čije je posjedovanje dozvoljeno uz prethodno odobrenje.

Nadalje, uočen je porast prijava zbog kaznenog djela protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici Europske unije ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. Kaznenog zakona, budući je u odnosu na prošlu godinu kad je broj prijavljenih osoba bio 172, ove godine prijavljeno je 358 osoba, što znači porast broja prijava za 108,1%. Ovakav porast može se objasniti tzv. „izbjegličkom krizom“, koja je, iako manjim intenzitetom, nastavljena i tijekom 2017. te se prijavljuju osobe zbog ilegalnog prebacivanja imigranata s područja bliskog Istoka i srednje Azije koji na bilo koji način pokušavaju doći do zemalja zapadne Europe. Zbog ovog je kaznenog djela od počinitelja oduzeta i imovinska korist u iznosu od 916.614,10 kn.

3.1.2.2.20. Kaznena djela protiv biračkog prava

U izvještajnom razdoblju prijavljeno je ukupno 26 osoba, od čega 24 odrasle osobe i 2 mlade punoljetne osobe, što u odnosu na ranije izvještajno razdoblje statistički predstavlja znatno povećanje od čak 85,7%. Međutim, kako se radi o relativno malom broju podnesenih kaznenih prijava koji u ukupnoj masi prijavljenih fizičkih osoba sudjeluju sa manje od 0,1%, kao i da mali brojevi pokazatelji promatranih kaznenih djela iz godine u godinu imaju znatna odstupanja, padove ili povećanja, to ova velika statistička odstupanja i razlike ne treba posebno obrazlagati. Ovo pogotovo ako se uzme u obzir da je u 2015. odbačeno preko 50% kaznenih prijava, u 2016. odbačeno je čak i više nego li je primljeno, a ove 2017. od ukupno 27 donesenih odluka povodom kaznenih prijava, kako novih, tako i onih iz ranijih godina, odbačene su prijave protiv 16 osoba ili u 59,3% slučajeva, od čega sve 4 prijave zbog kaznenog djela podmićivanja zastupnika iz članka 339. Kaznenog zakona, što vodeći računa o činjenicama da se svih ovih proteklih godina odbacuje više od pola podnesenih kaznenih prijava, upućuje na zaključak o njihovoj slaboј kvaliteti, kao i da stvarni razlozi njihovog podnošenja u znatnom dijelu leže u nezadovoljstvu podnositelja rezultatima izbora ili u svezi s tim.

Inače, najveći broj općinskih državnih odvjetništava nije tijekom 2017. primio niti jednu prijavu, osim općinskih državnih odvjetništava u Dubrovniku, Osijeku, Sisku i Zadru, te Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

Što se pak strukture prijavljenih kaznenih djela tiče, od ukupno 26 prijavljenih osoba, 8 ih je prijavljeno zbog kaznenog djela zlorabe biračkog prava iz članka 335. Kaznenog zakona, 6 osoba zbog kaznenog djela izborne prijevarе iz članka 338. Kaznenog zakona, 5 osoba zbog kaznenog djela povrede slobode odlučivanja birača iz članka 333. Kaznenog zakona, 4 osobe zbog kaznenog djela podmićivanja zastupnika iz članka 339. Kaznenog zakona i 3 osobe zbog kaznenog djela uništenja i krivotvorenja izbornih isprava iz članka 337. Kaznenog zakona.

Postupajući po navedenim kaznenim prijavama, osim spomenutih 59,3% odbačenih prijava, tijekom izvještajnog razdoblja optužili smo ukupno 10 osoba ili 37%, uz napomenu da je 1 prijava riješena na drugi način. Većina ili 6 osoba (60%) optužena je zbog kaznenog djela zlouporabe biračkog prava iz članka 335. Kaznenog zakona, 3 osobe (30%) optužene su zbog kaznenog djela izborne prijave iz članka 338. Kaznenog zakona i 1 osoba (10%) zbog kaznenog djela povrede slobode odlučivanja birača iz članka 333. Kaznenog zakona.

Sudovi su donijeli 3 presude i to sve 3 osuđujuće zbog kaznenog djela zlouporabe biračkog prava iz članka 335. Kaznenog zakona, osudivši počinitelje na uvjetne zatvorske kazne.

3.1.2.2.21. Kaznena djela protiv Republike Hrvatske

Zbog kaznenih djela protiv Republike Hrvatske nadležna županijska državna odvjetništva u 2017. zaprimila su 7 kaznenih prijava. Kako je iz prethodnog razdoblja u radu ostalo 7 kaznenih prijava, to je u izvještajnoj godini, u radu, zbog tih kaznenih djela, bilo ukupno 14 kaznenih prijava.

Nove kaznene prijave zaprimljene su zbog kaznenog djela veleizdaje iz članka 340. Kaznenog zakona zbog kojeg je prijavljena jedna osoba. Jedna osoba je prijavljena zbog kaznenog djela odavanja tajnih podataka iz članka 347. Kaznenog zakona, a 5 osoba je prijavljeno zbog kaznenog djela povrede ugleda Republike Hrvatske iz članka 349. Kaznenog zakona. U radu je, iz ranijeg razdoblja, ostala jedna kaznena prijava zbog kaznenog djela podriivanja vojne i obrambene moći države iz članka 345. Kaznenog zakona i u odnosu na tu kaznenu prijavu kriminalističko istraživanje je još uvijek u tijeku, a u radu je ostalo i 6 kaznenih prijava zbog kaznenog djela povrede ugleda Republike Hrvatske iz članka 349. Kaznenog zakona.

Odlučujući o tim kaznenim prijavama doneseno je rješenje o odbačaju kaznene prijave, zbog nepostojanja elemenata kaznenog djela, u odnosu na kaznenu prijavu zbog kaznenog djela iz članka 340. Kaznenog zakona, a ta vrsta odluke donesena je i u odnosu na kaznenu prijavu zbog kaznenog djela iz članka 347. Kaznenog zakona. U odnosu na kaznene prijave zbog kaznenog djela iz članka 349. Kaznenog zakona donesena su rješenja o odbačaju kaznenih prijava u odnosu na 8 osoba dok 3 kaznene prijave još uvijek nisu riješene. U izvještajnom razdoblju zaprimljene su i 2 osuđujuće presude zbog kaznenih djela iz članka 349. Kaznenog zakona.

U odnosu na zaprimljene kaznene prijave zbog kaznenih djela protiv Republike Hrvatske treba reći da se uglavnom radi o blažim oblicima tih kaznenih djela, najčešće zbog kaznenog djela povrede ugleda Republike Hrvatske, radnja kojeg se sastoji u izvrgavanju ruglu, preziru ili grubom omalovažavanju zastave, grba ili himne Republike Hrvatske kao i zbog kaznenog djela odavanja tajnih podataka pri čemu većina kaznenih prijava nije sadržavala obilježja kaznenog djela, dok su neke kaznene prijave odbačene zbog nastupa zastare kaznenog progona.

3.1.3. Kaznenopravna zaštita djece

Odrasli počinitelji kaznenih djela počinjenih na štete djece (kaznenopravna zaštita djece, članci 113. do 121. Zakona o sudovima za mladež – ZSM) participiraju u ukupnom broju svih prijavljenih poznatih fizičkih osoba (37.328) u ovom izvještajnom razdoblju sa 7,2% (2.702). Participacija ovih počinitelja kaznenih djela u ukupnom broju svih prijavljenih poznatih

fizičkih osoba neznatno je povećana u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (2.702 u 2017. naspram 2.522 u 2016). Ukupno su u izvještajnom razdoblju državna odvjetništva imala u radu 3.676 prijava protiv odraslih počinitelja kaznenih djela na štetu djece (974 prijave iz prethodnog izvještajnog razdoblja), u odnosu na koji ukupan broj prijava u radu su u izvještajnom razdoblju donijela ukupno 2.525 odluka (68,7%). U izvještajnom razdoblju ostala je ukupno neriješena 1.151 prijava ili 31,3%. Od ukupnog broja donesenih odluka državnih odvjetništava po prijavi 1.160 prijava ili 45,9% riješeno je podizanjem neposredne optužnice i optužnice s kaznenim nalogom dok je u odnosu na 1.162 prijave ili 46% doneseno rješenje o odbačaju kaznene prijave (primjenom članka 206. Zakona o kaznenom postupku - ZKP/08, članka 33. Kaznenog zakona - KZ/11 i primjenom oportuniteta). Državna odvjetništva provela su istragu u odnosu na 153 prijave te u odnosu na ukupno 157 dovršenih istraga u izvještajnom razdoblju podigla 133 optužnice.

U izvještajnom razdoblju sudovi su (optužno vijeće) potvrdili 1.162 optužnice i ukupno donijeli 1.399 presuda od čega 1.290 ili 92,2% osuđujućih (uključujući i 6 presuda donesenih po sporazumu stranaka). Najveći broj osuđujućih presuda otpada na izrečene uvjetne osude (1.118 ili 86,7%), a znatno manje na kazne zatvora (125 osuda). U izvještajnom razdoblju u radu sudova ostalo je 2.066 optuženih počinitelja ovih kaznenih djela u kojima nije donesena presuda slijedom čega možemo zaključiti da se i nadalje u ovim kaznenim predmetima ne poštuje odredba članka 4. ZSM kojom je propisana hitnost u postupanju.

Počiniteljima kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece izrečeno je ukupno 47 sigurnosnih mjera, od toga 31 sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti iz članka 69. KZ/11 te 14 sigurnosnih mjera obveznog psihijatrijskog liječenja iz članka 68. KZ/11. Sudovi su u izvještajnom razdoblju oduzeli ukupno 77.592,55 kuna imovinske koristi ostvarene počinjenjem kaznenih djela od kojeg iznos se 54.442,87 kuna odnosi na kaznena djela u nadležnosti općinskih državnih odvjetništava.

U odnosu na ukupan broj presuda (1.399) državna odvjetništva su uložila 145 žalbi ili 10,4%, u gotovo podjednakom broju zbog kazni i iz drugih razloga. Sudovi su u odnosu na podnesene žalbe državnih odvjetnika ukupno donijeli 112 odluka od čega je 37 žalbi uvaženo (zbog kazne i zbog drugih razloga) dok su odbili ukupno 74 žalbe (46 žalbi zbog kazne i 28 žalbi iz drugih razloga).

Najviše novih prijava protiv počinitelja kaznenih djela na štetu djece u izvještajnom razdoblju odnosi se na kaznena djela protiv braka, obitelji i djece iz Glave XVIII. Kaznenog zakona (2.277 primljenih novih prijava), slijede kaznena djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta iz Glave XVII. Kaznenog zakona (191 primljena nova prijava) i kaznena djela protiv spolne slobode iz Glave XVI. Kaznenog zakona (60 primljenih novih prijava).

3.1.3.1. Kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanje djeteta i kaznena djela protiv spolne slobode

Državna odvjetništva su u izvještajnom razdoblju ukupno imala u radu 301 prijavu protiv počinitelja kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta i protiv počinitelja kaznenih djela protiv spolne slobode pa ova kaznena djela u ukupnom broju prijava u radu protiv odraslih počinitelja kaznenih djela na štetu djece (3.676) participiraju sa 8,2%.

U odnosu na ova kaznena djela državna odvjetništva su u izvještajnom razdoblju zaprimila 251 novu prijavu (191 protiv počinitelja kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta i 60 protiv počinitelja kaznenih djela protiv spolne slobode).

Što se tiče kaznenih djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta najveći broj novoprimljenih prijava odnosi se na kazneno djelo spolne zlouporabe djeteta mlađeg od 15 godina iz članka 158. KZ/11 (75), kazneno djelo iskorištavanja djece za pornografiju iz članka 163. KZ/11 (55) i teško kazneno djelo spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta iz članka 166. KZ/11 (20), dok kod kaznenih djela protiv spolne slobode prevladava kazneno djelo bludnih radnji iz članka 155. KZ/11 (22) i kazneno djelo spolnog uznemiravanja iz članka 156. KZ/11 (20).

U odnosu na kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta i kaznena djela protiv spolne slobode sudovi su u izvještajnom razdoblju donijeli ukupno 169 presuda protiv odraslih osoba od čega 155 ili 91,7% osuđujućih.

Na kraju smatramo potrebnim navesti da je tijekom 2017. zaprimljena i 41 prijava protiv mlađih punoljetnih osoba za kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta. U strukturi prijava prevladavaju kazneno djelo spolne zlouporabe djeteta mlađeg od 15 godina iz članka 158. KZ/11 (16), kazneno djelo iskorištavanja djece za pornografiju iz članka 163. KZ/11 (15) i teško kazneno djelo spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta iz članka 166. KZ/11 (7). Tijekom proteklog izvještajnog razdoblja za ova je kaznena djela optužena 21 mlađa punoljetna osoba, a sudovi su donijeli 28 presuda, od čega 26 osuđujućih (92,9%).

3.1.3.2. Kaznena djela protiv braka, obitelji i djece

U izvještajnom razdoblju državna odvjetništva imala su ukupno u radu 3.153 prijave protiv odraslih osoba za kaznena djela protiv braka, obitelji i djece koja su počinjena na štetu djece. Ova kaznena djela u ukupnom broju prijava u radu za kaznena djela kaznenopravne zaštite djece (3.676) participiraju sa 85,8%.

U odnosu na ukupan broj prijava u radu protiv počinitelja ovih kaznenih djela državna odvjetništva su donijela ukupno 2.119 odluka. U odnosu na 1.014 ili 47,9% od ukupno donesenih odluka povodom prijave državna odvjetništva podigla su optužnicu (neposredna optužnica i optužnica s kaznenim nalogom, time da su nakon provedene istrage optužene još 22 odrasle osobe), dok su u odnosu na 1.045 ili 49,3% prijave donijela rješenje o odbačaju. Sudovi su u izvještajnom razdoblju potvrdili 957 optužnica protiv počinitelja ovih kaznenih djela te donijeli ukupno 1.130 presuda od čega 1.047 ili 92,7% osuđujućih (uključujući i 2 presude po sporazumu stranaka). U izvještajnom razdoblju sudovi nisu u odnosu na 1.667 optuženih počinitelja kaznenih djela iz Glave XVIII. KZ/11 donijeli meritornu odluku.

Najveći broj novoprimljenih prijava odnosi se na kazneno djelo povrede dužnosti uzdržavanja iz članka 172. KZ/11 (1.037) i kazneno djelo povrede djetetovih prava iz članka 177. KZ/11 (928) te kazneno djelo neprovođenja odluke za zaštitu dobrobiti djeteta iz članka 173. KZ/11 (197).

U izvještajnom razdoblju državna odvjetništva su zaprimila 26 novih prijava protiv odraslih počinitelja kaznenog djela nasilja u obitelji iz članka 179.a KZ/11 na štetu djece dok su ukupno imala u radu 32 prijave. U odnosu na ovaj broj prijava državna odvjetništva su

donijela 26 odluka, od čega se 15 odluka odnosi na podignute neposredne optužnice i optužnice sa kaznenim nalogom, dok je 10 prijava odbačeno temeljem članka 206. ZKP/08. Sudovi su u izvještajnom razdoblju potvrdili 8 optužnica i ukupno donijeli 5 presuda, svih 5 osuđujućih. U izvještajnom razdoblju sudovima je u radu ostalo 12 optužnica protiv počinitelja ovog kaznenog djela na štetu djece u odnosu na koje nije donesena presuda.

Najveći broj novoprimljenih prijava protiv odraslih počinitelja kaznenog djela nasilja u obitelji iz članka 179.a KZ/11 na štetu djece bilježimo na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Velikoj Gorici (14), a prijave su zaprimila i državna odvjetništva na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Dubrovniku (1), Karlovcu (2), Splitu (3), Vukovaru (2), Zadru (2) i Zagrebu (2).

Kazneno djelo nasilja u obitelji iz članka 179.a KZ/11, osim što može biti počinjeno kao samostalno kazneno djelo, ono se u znatnom broju slučajeva pojavljuje u stjecaju sa drugim kaznenim djelima, kako iz Glave XVIII. KZ/11 (primjerice, sa kaznenim djelom povrede djetetovih prava iz članka 177. KZ/11) tako i sa kaznenim djelima iz drugih Glava KZ/11 (Kaznena djela protiv života i tijela - Glava X., Kaznena djela protiv osobne slobode - Glava XIII., Kaznena djela protiv spolne slobode - Glava XVI.). Ovo kazneno djelo može biti počinjeno, osim na štetu djeteta i na štetu odraslih osoba, odnosno istovremeno na štetu obiju osoba.

Slijedom navedenog u ovom dijelu izvješća analiziraju se i podaci o radu državnih odvjetništava vezano za počinitelje kaznenog djela iz članka 179.a KZ/11 (odrasle osobe i mlađe punoljetne osobe) koja su počinjena na štetu odraslih osoba.

Tako su državna odvjetništva u izvještajnom razdoblju zaprimila 243 nove prijave (238 protiv odraslih osoba i 5 protiv mlađih punoljetnih osoba), a ukupno su imala u radu 274 prijave (31 prijava iz prethodnog izvještajnog razdoblja). U odnosu na ukupan broj prijava u radu državna odvjetništva su donijela 228 odluka, od čega se 101 odluka odnosi na podignute neposredne optužnice i optužnice sa kaznenim nalogom dok je 113 prijava odbačeno. Sudovi su u izvještajnom razdoblju potvrdili 73 optužnice i ukupno donijeli 59 presuda, od čega 56 osuđujućih. U izvještajnom razdoblju sudovima je u radu ostalo 96 optužnica protiv počinitelja ovog kaznenog djela u odnosu na koje nije donesena presuda.

Najveći broj novoprimljenih prijava protiv odraslih počinitelja kaznenog djela nasilja u obitelji iz članka 179.a KZ/11 na štetu odraslih osoba bilježimo na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Splitu (49) i Puli-Pola (48) a prijave su zaprimila i državna odvjetništva na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Bjelovaru (13), Dubrovniku (6), Karlovcu (11), Osijeku (5), Rijeci (8), Sisku (1), Slavonskom Brodu (9), Šibeniku (12), Varaždinu (23), Velikoj Gorici (6), Vukovaru (4), Zadru (21) i Zagrebu (22).

Državni odvjetnik je sukladno odredbi članka 109. stavka 1. Prekršajnog zakona ovlašten tužitelj u prekršajnom postupku. Sukladno odredbi članka 110. Prekršajnog zakona državni odvjetnik je ovlašten podići optužni prijedlog za sve prekršaje pa tako i za prekršaje propisane Zakonom o zaštiti od nasilja u obitelji (ZZNO). To će učiniti u slučaju kada postupajući po zaprimljenoj kaznenoj prijavi za počinjeno kazneno djelo iz članka 179.a KZ/11 utvrdi da se u konkretnom slučaju ne radi o tom kaznenom djelu niti nekom drugom kaznenom djelu koje se

progoni po službenoj dužnosti već da su se u radnjama počinitelja stekla obilježja prekršaja iz ZZNO.

U izvještajnom razdoblju državni odvjetnici su na prethodno opisani način postupili u odnosu na ukupno 23 prijave (od toga 17 novih) u odnosu na koje su prekršajnom sudu podnijeli 13 optužnih prijedloga. Sudovi su donijeli ukupno 10 presuda od toga 9 osuđujućih te su počiniteljima prekršaja izrekli 6 novčanih kazni i 1 kaznu zatvora.

3.1.3.3. Primjena Kaznenog zakona i Zakona o kaznenom postupku

Uvodno treba reći da je kaznenopravna zaštita djece regulirana Zakonom o sudovima za mladež odredbama članka 113. do 121., koji je u odnosu na Zakon o kaznenom postupku "lex specialis" s obzirom da propisuje specifičnosti postupka u kaznenim predmetima počinjenim na štetu djece (osoba koja nije navršila 18 godina života, članak 87. stavak 7. KZ/11) od strane odraslih osoba. Iako se kazneni postupak protiv ovih osoba provodi prema odredbama Zakona o kaznenom postupku, specifičnosti koje su propisane Zakonom o sudovima za mladež (hitnost u postupanju, postupanje državnih odvjetnika za mladež i sudaca za mladež, način ispitivanja djeteta, postavljanje opunomoćenika, podrška stručnih suradnika izvanpravne struke) imaju prvenstveno za cilj ostvariti maksimalno poštivanje prava djeteta u svim fazama postupka i postupanje svih involviranih u postupak u najboljem interesu djeteta. Kazneni postupci u kojima su djeca žrtve/svjedoci zahtijevaju osobito obazrivo postupanje i poštivanje djetetova dostojanstva te osiguravanje njegovih prava kao vjerodostojnog svjedoka u postupku. Kao što je već prethodno navedeno u kaznenim predmetima kaznenopravne zaštite djece postupaju istražitelji za mladež, državni odvjetnici za mladež i suci za mladež (suci istrage i raspravni suci) te stručni suradnici izvanpravne struke na sudovima. Svi oni moraju imati izraženu sklonost za odgoj potrebe i probitke mladeži i vladati osnovnim znanjima s područja kriminologije, socijalne pedagogije, psihologije mladih i socijalnog rada. Specifičnost postupka ogleda se i u načinu ispitivanja djeteta žrtve kaznenog djela čije ispitivanje je propisano odredbom članka 115. ZSM, odnosno članka 292. stavka 1. i 2. ZKP/08. Ispitivanju djeteta prethodi njegova priprema za ispitivanje od strane stručnog suradnika izvanpravne struke na sudu. Nadalje, vezano za samo ispitivanje djeteta odredbom članka 115. stavka 1. ZSM propisana je obaveza državnog odvjetniku da u roku od tri dana od dana upisa kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava za kaznena djela protiv spolne slobode, spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta i kaznena djela protiv braka, obitelji i djece mora sucu istrage za mladež staviti prijedlog za održavanje dokaznog ročišta radi ispitivanja djeteta kao svjedoka koje ispitivanje će se uvijek provesti prema odredbi članka 292. stavka 1. ZKP/08 (putem audio - video uređaja kojim rukuje stručni pomoćnik i uz pomoć stručne osobe - stručnog suradnika izvanpravne struke na sudu). Ispitivanju može prisustvovati osoba u koju dijete ima povjerenja, na raspravi će se uvijek reproducirati snimka ispitivanja djeteta, a kada se radi o kaznenim djelima protiv spolne slobode i kaznenim djelima spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta snimka ispitivanja će se uvijek prepisati. Izvidi u ovim kaznenim djelima i postupak su tajni, dijete ima pravo na opunomoćenika, a mjesno nadležan protiv počinitelja kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece u pravilu je sud oštećenikova (djetetova) prebivališta. Prava djeteta/žrtve kaznenih djela počinjenih na njegovu štetu dodatno su ojačana zadnjim izmjenama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj: 70/17) - VII. novela - kojim izmjenama je implementirana i Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14. 11. 2012.).

Međutim, usprkos što je odredbom članka 115. stavka 4. ZSM propisano da će se snimka ispitivanja djeteta uvijek reproducirati na raspravi, odnosno odredbom članka 292. stavka 1. ZKP/08 da se dijete samo iznimno može ponovno ispitati na isti način (putem audio - video uređaja kojim rukuje stručni pomoćnik i uz pomoć stručne osobe - stručnog suradnika izvanpravne struke na sudu) u praksi je i nadalje prisutno višestruko ispitivanje djeteta u fazi rasprave te provođenje vještačenja djeteta žrtve na okolnost sposobnosti za davanje vjerodostojnog iskaza, koje vještačenje u pravilu predlaže obrana, a sudovi ga često, usprkos argumentiranom protivljenju državnih odvjetnika, nekritički prihvaćaju i provode. Ovu situaciju smatramo krajnje problematičnom, jer ocjenu o vjerodostojnosti iskaza svakog svjedoka, pa tako i djeteta daje sud, a ne vještak.

Vežano za rad državnih odvjetnika na predmetima kaznenopravne zaštite djece navodimo nadalje relativno mali broj presuda na temelju sporazuma stranaka (članak 360. i 361. ZKP/08) usprkos činjenici da bi se sporazumom stranaka, kao i u odnosu na kaznene postupke za druga kaznena djela propisana kaznenim zakonom skratilo očekivano vrijeme vođenja kaznenog postupka od optužbe do pravomoćnosti presude, te izbjeglo vođenje rasprave, a time i opasnost višestrukog ispitivanja djeteta žrtve kaznenog djela. Naime, u odnosu na ova kaznena djela okrivljenici i njihovi branitelji rijetko se obraćaju državnom odvjetništvu sa zahtjevom za donošenje presude na temelju sporazuma stranaka, a izostaje i inicijativa državnog odvjetnika u tom pravcu. U izvještajnom razdoblju doneseno je svega 6 presuda po sporazumu stranaka, od toga 4 iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava.

Nastavno na prethodno izvještajno razdoblje, ponovno ukazujemo da u Glavi XVII. KZ/11 (Kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta) nisu propisana sva kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta. Naime, kaznena djela protiv spolne slobode iz Glave XVI. KZ/11 - teška kaznena djela protiv spolne slobode iz članka 154. stavka 1. točka 2. KZ/11, bludne radnje iz članka 155. stavka 2. KZ/11, spolno uznemiravanje iz članka 156. stavka 1. KZ/11 mogu biti počinjena i na štetu djeteta koje je navršilo petnaest godina života, a u istoj Glavi propisano je i kazneno djelo spolne zlouporabe djeteta starijeg od petnaest godina (članak 159. KZ/11). U svim navedenim člancima ove Glave ne koristi se pojam "dijete" već pojam "žrtva posebno ranjiva zbog njezine dobi" kao kvalifikatorni element ovih kaznenih djela, pa se u praksi često javljaju dvojbe koje su sve to okolnosti koje djetetu žrtvi daju to svojstvo. Naime, stav je Vrhovnog suda Republike Hrvatske u Zaključcima broj: Su-IV-204/17 od 5. lipnja 2017., Zaključak broj 2 da činjenični opis kaznenog djela počinjenog na štetu osobe koja je posebno ranjiva treba sadržavati u čemu se ta ranjivost sastoji što često nije moguće objektivno utvrditi, a nije dovoljno navesti samo da je riječ o djetetu ili neku drugu odrednicu životne dobi žrtve.

U odnosu na kazneno djelo spolne zlouporabe djeteta mlađeg od petnaest godina iz članka 158. KZ/11, problem u praksi javlja se kada su počinitelji maloljetne ili mlađe punoljetne osobe, a razlika u godinama između prijavljene osobe i djeteta žrtve neznatno veća od tri godine i radi se o osobama koje su u vezi imale i više željenih spolnih odnosa. Kako se radi o kaznenom djelu za koje je u stavku 1. članka 158. KZ/11 propisana kazna zatvora u trajanju od jedne do deset godina, to se na mlade počinitelje ovog kaznenog djela ne može primijeniti odredba članka 72. ZSM (tzv. uvjetovani oporunitet) jer je primjena tog članka ograničena na kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora do pet godina ili novčana kazna.

U odnosu na kaznena djela iz Glave XVI. i Glave XVII. KZ/11, u praksi je i nadalje prisutan problem kada je kazneno djelo na štetu djeteta činjeno kroz duži vremenski period od strane iste osobe, odnosno počinjeno više istovrsnih kaznenih djela, a u odnosu na koja kaznena djela dijete žrtva s obzirom na dob, a ponekad i njezina druga osobna svojstva i mentalnu razvijenost nije u mogućnosti dovoljno detaljno iskazivati o tome kada i pod kojim okolnostima su sva ta kaznena djela počinjena. To osobito dolazi do izražaja u slučajevima kada je iz iskaza djeteta nedvojbeno da je na njegovu štetu počinjen veći broj radnji od kojih svaka za sebe ostvaruje obilježje kaznenog djela te bi svaku pojedinu radnju trebalo kvalificirati kao zasebno kazneno djelo i sve skupa pravno označiti kao stjecaj kaznenih djela iz članka 51. KZ/11, a što upravo zbog prethodno navedenog na strani djeteta žrtve nije moguće. Slijedom navedenog, a kako je člankom 52. stavkom 2. KZ/11 isključena mogućnost da se kaznena djela koja predstavljaju napad na spolnu slobodu osobe mogu pravno označiti kao produljena kaznena djela, to se u praksi ova situacija rješava tako što se optužnica podiže za samo jedno kazneno djelo, dok se počinjenje ostalih protupravnih radnji cijeni kao otegotna okolnost na strani počinitelja.

Izmjenama Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine", broj: 70/17) koje su stupile na snagu 27. srpnja 2017. uvedene su nove definicije žrtve i oštećenika u članku 202. stavku 11. i 12. Novom definicijom jasno se razlikuje pojam oštećenika kao procesnog instituta koji obuhvaća žrtvu i pravnu osobu na čiju je štetu kazneno djelo počinjeno i koji aktivno sudjeluje u postupku kroz korištenje djelatnih procesnih prava koja im pripadaju sukladno odredbama ZKP/08, od osnovnog pojma žrtve koji je isključivo vezan za fizičku osobu. Nadalje, novim člankom 43. stavkom 1. ZKP/08 propisan je tzv. opći katalog prava žrtava kojim se u odnosu na do tada važeći katalog dodatno proširuju prava žrtve dok je člankom 44. stavkom 1. ZKP/08 kao novina propisana i pojedinačna procjena žrtve kojoj je krajnji cilj utvrditi, ovisno o okolnostima svakog pojedinog slučaja da li postoji rizik od sekundarne i ponovljene viktimizacije žrtve te rizik od zastrašivanja i odmazde tijekom kaznenog postupka. Propisana je dužnost tijelu koje provodi ispitivanje žrtve (policija, državno odvjetništvo, sud) da prije njezinog ispitivanja provede pojedinačnu procjenu žrtve te je propisan sadržaj i način provođenja pojedinačne procjene. Obzirom da će za provođenje pojedinačne procjene žrtve ponekada biti potreban i multidisciplinarni pristup istaknuto je da će navedena tijela procjenu vršiti u uskoj suradnji s tijelima, organizacijama ili ustanovama za pomoć i podršku žrtvama kaznenih djela. Pojedinačna procjena žrtve uključuje utvrđivanje postoji li potreba za primjenom posebnih mjera zaštite u odnosu na žrtvu, te ukoliko postoji koje od posebnih mjera zaštite bi trebalo primijeniti. Kao primjer posebnih zaštitnih mjera navode se poseban način ispitivanja žrtve i uporaba komunikacijskih tehnologija radi izbjegavanja vizualnog kontakta s počiniteljem, ali u obzir dolaze i druge mjere propisane ZKP/08 i ZSM (imenovanje opunomoćenika, isključenje javnosti i slično). Dana 31. listopada 2017. donesen je Pravilnik o načinu provedbe pojedinačne procjene žrtve ("Narodne novine", broj: 106/17) čime su postavljena nova pravila vezana za postupanje svih tijela kaznenog progona koja dolaze u kontakt sa žrtvama kaznenih djela. U odnosu na djecu žrtve kaznenih djela presumira se da postoji potreba za primjenom posebnih mjera zaštite (članak 115. ZSM i članak 292. stavak 1. i 2. ZKP/08) slijedom čega bi se kod individualne procjene djeteta žrtve procjena trebala fokusirati prvenstveno na utvrđivanje koje bi mjere zaštite trebalo primijeniti u konkretnom slučaju.

U odnosu na prethodno navedeno, a imajući u vidu da je Pravilnikom o radu stručnih suradnika izvanpravne struke na poslovima delinkvencije mladih i kaznenopravne zaštite djece u državnim odvjetništvima i na sudovima ("Narodne novine", broj: 22/13) propisano

postupanje stručnih suradnika izvanpravne struke na sudovima (članak 11.) u predmetima protiv odraslih počinitelja kaznenih djela na štetu djece, smatramo da bi stručni suradnici izvanpravne struke na sudu u okviru pripreme djeteta za njegovo ispitivanje trebali, u slučaju da se pokaže potreba za, izvan presumiranom potrebom za primjenom posebnih mjera zaštite (članak 115. ZSM i članak 292. stavak 1. i 2. ZKP/08), provesti pojedinačnu procjenu djeteta/žrtve s obzirom da raspolažu znanjima potrebnim za to.

I u odnosu na ovo izvještajno razdoblje smatramo nedostatnom primjenu odredbe članka 206.d ZKP/08 kod pojedinih kaznenih djela kaznenopravne zaštite djece. Pri tome prvenstveno mislimo na kazeno djelo povrede dužnosti uzdržavanja iz članka 172. KZ/11 (uvjetna odgoda kaznenog progona ako okrivljenik preuzme obvezu isplate dospjelog zakonskog uzdržavanja i urednog plaćanja dospjelih obveza iz članka 206.b stavka 1. točka 3. ZKP/08) i kaznenog djela povrede djetetovih prava iz članka 177. KZ/11 kada je okrivljenik spreman preuzeti obvezu iz članka 206.d stavka 1. točke 5. i 6. ZKP/08 (podvrgavanje liječenju ili odvikavanju od droge ili drugih ovisnosti, podvrgavanje psihosocijalnoj terapiji radi otklanjanja nasilničkog ponašanja). U prilogu tome ide kapacitiranost državnih odvjetništava stručnim suradnicima izvanpravne struke (članak 10. Pravilnika o radu stručnih suradnika izvanpravne struke na poslovima delinkvencije mladih i kaznenopravne zaštite djece u državnim odvjetništvima i na sudovima, ("Narodne novine", broj: 22/13)), koji u tom slučaju poduzimaju sve radnje u cilju ispunjenja preuzete obveze od strane počinitelja kaznenog djela.

U pravomoćnim predmetima kaznenopravne zaštite djece i nadalje su prisutne poteškoće kod prisilne naplate troškova kaznenog postupka (članak 181. stavak 5. ZKP/08) koji postupak državni odvjetnik pokreće po službenoj dužnosti ako osuđenik ne ispuni obvezu u roku. Radi se o postupku ovrhe radi naplate troškova kaznenog postupka u okviru kojeg se presuda s klauzulom pravomoćnosti i ovršnosti dostavlja FINA-i. Kako presuda sadrži sve činjenice iz provedenog postupka kao i osobne podatke oštećenika jer se radi o prvostupanjskoj presudi to se njezinom dostavom krši odredba članka 115. stavka 7. ZSM koja propisuje supsidijarnu primjenu odredbe članka 60. stavka 2. i 3. ZSM u ovim kaznenim predmetima (tajnost podataka i uvjeti pod kojima se i kako mogu objaviti podaci). Slijedom navedenog, dostavljanjem presude FINA-i, usprkos činjenici da i ona primjenjuje zakon kojim se uređuje zaštita osobnih podataka, podaci iz presude postaju dostupni većem broju osoba i mogu dovesti do povrede prava djeteta i njegove viktimizacije. Rješenje nije niti u anonimizaciji presude, jer tada nisu vidljivi niti podaci o ovršeniku, pa je ista nepodobna za ovrhu. Smatramo stoga svrsishodnim razmotriti potrebu izmjene odredbe članka 181. stavka 5. ZKP/08 na tragu odredbe članka 152. stavka 4. Prekršajnog zakona (prvostupanjsko tijelo koje je donijelo odluku o troškovima postupka podnosi tijelu nadležnom za ovrhu nalog za naplatu na novčanim sredstvima osuđenika sukladno posebnom zakonu).

U odnosu na trajanje postupka pred sudom u predmetima kaznenopravne zaštite djece navodimo nadalje.

I u ovom izvještajnom razdoblju Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nastavilo je provoditi analizu trajanja postupka u predmetima kaznenopravne zaštite djece pred sudovima u odnosu na svih 15 općinskih sudova u sjedištu županijskih sudova i 5 općinskih sudova za čije područje su županijski sudovi ustrojani kao stalne službe (članak 37. stavak 1. i 2. ZSM). Podaci za analizu dobivenih su od svih općinskih državnih odvjetništava koji rade na predmetima kaznenopravne zaštite djece (ukupno 20).

Nastavno na do sada dobivene rezultate analize (započela krajem 2016.), možemo konstatirati da se i nadalje u predmetima kaznenopravne zaštite djece u postupku pred sudom (protek vremena od dana podizanja optužnice/potvrđivanja optužnice do donošenja presude) ne ostvaruje člankom 4. ZSM propisana hitnost u postupanju.

Ažuriranjem podatka nastavno na podatke koji su navedeni u izvješću Državnog odvjetništva Republike Hrvatske za 2016. (zaključno do 15. studenog 2016.) prikupljeni su podaci o broju predmeta kaznenopravne zaštite djece u kojima je podignuta optužnica, a nije donesena sudska odluka (nepravomoćna/pravomoćna) za razdoblje od 15. studenog 2016. do 15. svibnja 2017., odnosno od 15. svibnja 2017. do 1. ožujka 2018.

Iz podataka proizlazi da su sudovi do 15. svibnja 2017. imali u radu ukupno 1.468 predmeta u kojima je podignuta optužnica, a nije donesena sudska odluka, odnosno da su u vremenu od 15. studenog 2016. do 15. svibnja 2017. donijeli 810 odluka. U vremenu od 15. svibnja 2017. do 1. ožujka 2018. sudovi su imali u radu ukupno 1.086 predmeta u kojima je podignuta optužnica, a nije donesena sudska odluka odnosno da su u odnosu na prethodno analizirano razdoblje (do 15. svibnja 2017.) donijeli samo 382 odluke. Podsjećamo da se analiza odnosi na predmete u kojima su općinska državna odvjetništva podigla optužnicu u vremenu od 1999., od kada datira i najstariji predmet, do 2016., a sudovi nisu donijeli odluku.

3.1.4. Kriminalitet mladih punoljetnih osoba

Mlađe punoljetne osobe su osobe koje su u vrijeme počinjenja kaznenog djela navršile 18, a nisu navršile 21 godinu života. Kazneni postupak protiv mladih punoljetnih osoba provodi se prema odredbama Zakona o kaznenom postupku time da se prema počinitelju koji u vrijeme suđenja nije navršio 23 godine života odgovarajuće primjenjuju i odredbe Zakona o sudovima za mladež (ZSM) koje propisuju postupanje državnih odvjetnika za mladež, izvještavanje centra za socijalnu skrb o potrebi poduzimanja mjera za zaštitu prava i dobrobiti mlađeg punoljetnika, prikupljanje podataka o njegovim osobnim i obiteljskim prilikama i otklon od tzv. blagodati ne svjedočenja kada se radi o okolnostima potrebnim za ocjenu njegove psihičke razvijenosti, upoznavanje njegove ličnosti i prilika u kojima živi.

Kada se u postupku protiv mlađeg punoljetnika primjenjuje opće kazneno pravo, mlađem punoljetniku se ne može izreći kazna zatvora u trajanju duljem od petnaest godina. Izuzetak od toga je počinjenje kaznenog djela za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora ili za stjecaj najmanje dva kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora dulja od deset godina. Prema mlađem punoljetniku primjenjuju se i odredbe o ublažavanju kazne.

Kada se prema mlađem punoljetniku kazneni postupak provodi primjenom maloljetničkog kaznenog prava, primjenjuju se odredbe Zakona o sudovima za mladež koje propisuju hitnost u postupanju, tajnost postupka, pravo na branitelja kod donošenja odluke prema načelu svrhovitosti u prethodnom postupku, uključivanje nadležnog centra za socijalnu skrb, trajanje istražnog zatvora, primjenu načela svrhovitosti, mogućnosti snošenja troškova kaznenog postupka i ispunjenje imovinskopravnog zahtjeva kao i odredba koja propisuje postupak pri naknadnom izricanju maloljetničkog zatvora i brisanju osude.

Odredbe Zakona o sudovima za mladež koje vrijede za maloljetne počinitelje kaznenih djela primijenit će se prema mlađim punoljetnim počiniteljima kaznenih djela u slučajevima kada je

počinjeno kazneno djelo s obzirom na vrstu i način njegovog izvršenja u velikoj mjeri odraz životne dobi mlađeg punoljetnika, a okolnosti koje se odnose na njegovu ličnost i obiteljske prilike opravdavaju uvjerenje da će se svrha sankcija ostvariti izricanjem odgojnih mjera ili kazne maloljetničkog zatvora. Odgojna mjera izrečena mlađem punoljetniku može trajati do njegove navršene 23 godine života.

3.1.4.1. Kretanje i struktura kriminaliteta

U ukupnom broju svih prijavljenih poznatih fizičkih osoba (37.328) mlađe punoljetne osobe kao počinitelji kaznenih djela u izvještajnom razdoblju participiraju s 5,4% (2.020). Državna odvjetništva su u izvještajnom razdoblju zaprimila 2.020 novih prijava protiv mlađih punoljetnih osoba, a ukupno su imala u radu 2.714 prijava, time da je u državnom odvjetništvu ostalo u radu 694 prijave iz prošlogodišnjeg izvještajnog razdoblja koji broj je neznatno veći u odnosu na broj prijava koje su ostale u radu u državnom odvjetništvu u 2016. (667).

U Tablici K-2 prikazano je kretanje broja prijavljenih mlađih punoljetnih osoba za razbolje od 2013. do 2017. U odnosu na ukupan broj prijava protiv mlađih punoljetnih osoba bilježimo konstantan pad broja prijava, a u odnosu na prošlogodišnje izvještajno razdoblje on iznosi 15,6%. Podaci se odnose na ukupan broj novih prijava koje su državna odvjetništva (općinska i županijska) zaprimila u rad tijekom izvještajnog razdoblja, time da je najveći broj novoprimljenih prijava iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava. U izvještajnom razdoblju neznatan porast broja novoprimljenih prijava bilježimo na području nadležnosti Županijskih državnih odvjetništava u Rijeci, Sisku i Šibeniku, a značajniji pad na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Karlovcu, Osijeku, Puli, Splitu i Zagrebu.

Prema teritorijalnoj rasprostranjenosti, i u ovom izvještajnom razdoblju najveći broj prijavljenih mlađih punoljetnih osoba bilježimo na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu (282 ili 14,0%), Varaždinu (227 ili 11,2%), Splitu (176 ili 8,7%) i Osijeku (161 ili 8%).

U odnosu na ukupan broj prijava u radu protiv mlađih punoljetnih osoba u izvještajnom razdoblju (2.714) državna odvjetništva su donijela 2.007 odluka. U odnosu na 733 prijave državna odvjetništva su donijela rješenje o odbačaju primjenom odredbe članka 206. ZKP/08, članka 33. KZ/11 i članka 71., 72. i 73. ZSM te članka 206.c ZKP/08. U izvještajnom razdoblju državna odvjetništva podigla su ukupno 1.177 optužnica (neposredna optužnica, optužnica s kaznenim nalogom i optužnica po dovršenoj istrazi). Sudovi su u izvještajnom razdoblju potvrdili 756 optužnica te ukupno donijeli 1.055 presuda od čega 1.004 ili 95,2% osuđujućih.

U izvještajnom razdoblju sudovi su donijeli 31 presudu po sporazumu stranaka od kojih se 21 presuda odnosi na kaznena djela iz općinske nadležnosti. U najvećem broju slučajeva (683) sudovi su mlađim punoljetnicima izrekli uvjetnu osudu. U izvještajnom razdoblju bilježimo pad broja izrečenih maloljetničkih sankcija mlađim punoljetnim osobama (95/145) te neznatan pad broja zamjene kazne zatvora radom za opće dobro (120/143). U izvještajnom periodu bilježimo i neznatan porast broja optuženih mlađih punoljetnika u odnosu na koje sudovi nisu donijeli presudu (1.971/1.933).

Struktura kriminaliteta mlađih punoljetnih osoba prikazana je u Tablici K-7. Kao i prethodnih godina, mlađe punoljetne osobe počinile su najveći broj kaznenih djela protiv imovine (1.077 ili 53,3%), protiv zlouporabe opojnih droga i tvari zabranjenih u sportu (dio Glave XIX. KZ/11) - 198 ili 9,8%, kaznenih djela protiv osobne slobode (163 ili 8,1%) i kaznenih djela protiv života i tijela (140 ili 6,9%).

Primjenom načela oportuniteta (članak 71., 72. i 73. ZSM i članka 206.c ZKP/08.) državna odvjetništva su u izvještajnom razdoblju u odnosu na 334 kaznene prijave donijela rješenje o odbačaju. Odredbe Zakona o sudovima za mladež propisuju mogućnost da državni odvjetnik, iako postoji osnovana sumnja da je mlađi punoljetnik počinio kazneno djelo za koje je propisana kazna zatvora u trajanju do pet godina ili novčana kazna, odbaci kaznenu prijavu ako je to svrhovito s obzirom na narav kaznenog djela, okolnosti pod kojima je počinjeno, raniji život mlađe punoljetne osobe i njegova osobna svojstva (članak 71. ZSM). Nadalje, a što je i najčešća situacija, kad mlađi punoljetnik iskaže spremnost izvršiti naložene mu obveze i izvrši ih, državni odvjetnik donosi konačnu odluku o nepokretanju kaznenog postupka temeljem odredbe članka 72. ZSM, budući se daljnje vođenje kaznenog postupka ne ukazuje svrhovitim. Vođenje kaznenog postupka protiv mlađeg punoljetnika, imajući u vidu težinu i narav djela i pobude iz kojih je ono počinjeno također ne bi bilo svrhovito kad je izvršenje kazne ili odgojne mjere u tijeku (članak 73. ZSM). Kod primjene oportuniteta u odnosu na prijavljene mlađe punoljetne počinitelje kaznenog djela odlučujuću ulogu imaju stručni suradnici izvanpravne struke (članak 5. i 8. Pravilnika o radu stručnih suradnika izvanpravne struke na poslovima delinkvencije mladih i kaznenopravne zaštite djece u državnim odvjetništvima i na sudovima ("Narodne novine", broj: 22/13)) koji u tom slučaju na zahtjev državnog odvjetnika daju obrazloženi prijedlog za primjenu maloljetničkih kaznenopravnih sankcija ili općeg kaznenog prava u postupcima protiv mlađih punoljetnih osoba i poduzimaju sve radnje u cilju ispunjenja naložene im obveze, o čemu državnom odvjetniku dostavljaju pisano izvješće.

Državna odvjetništva su u izvještajnom razdoblju u odnosu na 99 mlađih punoljetnih osoba donijela rješenje o odbačaju kaznene prijave primjenom odredbe članka 71. ZSM, u odnosu na 211 mlađih punoljetnih osoba donijela su rješenje o nepokretanju postupka primjenom odredbe članka 72. ZSM, a u odnosu na 22 mlađe punoljetne osobe rješenje o nepokretanju postupka primjenom odredbe članka 73. ZSM - dakle, 332 od sveukupno 334 odluke primjenom oportuniteta.

Primjena navedenih odredbi ZSM u prethodnom postupku protiv mlađih punoljetnih počinitelja kaznenih djela, osobito odredbe članka 72. ZSM, do sada se pokazalo dostatnim za sprječavanje ponovnog činjenja kaznenih djela od strane mlađih punoljetnih osoba. Slijedom toga, nesporan je zaključak o potrebi ovakvog postupanja, obzirom da ova populacija počinitelja kaznenih djela u velikom broju slučajeva iskazuje kritičnost u svom protupravnom ponašanju i spremnost da svoje ponašanje ubuduće uskladi s društvenim normama. Uspješnost u primjeni načela oportuniteta, osobito članka 72. ZSM, omogućava i široki dijapazon obveza koje su propisane u stavku 1. ovog članka (isprika oštećeniku, popravak štete, uključivanje u postupak posredovanja kroz izvansudsku nagodbu, uključivanje u rad humanitarnih organizacija ili poslove komunalnog ili ekološkog značenja, podvrgavanje postupku odvikavanja od droge, uključivanje u psihosocijalni tretman, provjera prometnih propisa).

Sudovi su u kaznenim postupcima protiv mlađih punoljetnih osoba, kako je to već prethodno navedeno u odnosu na njih 95 primijenili maloljetničku sankciju sukladno odredbi članka 105. ZSM, od čega u odnosu na 49 mlađe punoljetne osobe odgojne mjere dok je u odnosu na 46 mlađih punoljetnih počinitelja kaznenih djela izrečen pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora, odnosno maloljetnički zatvor.

Najveći broj izrečenih odgojnih mjera odnosi se na odgojnu mjeru posebne obveze iz članka 10. ZSM (42), a izrečeno je i 40 pridržaja izricanja maloljetničkog zatvora iz članka 28. ZSM.

3.1.5. Kriminalitet maloljetnika

Maloljetni počinitelji kaznenih djela su osobe koje su u vrijeme počinjenja kaznenog djela navršile 14, a nisu navršile 18 godina života. U postupku prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela postupaju državni odvjetnici za mladež i suci za mladež, kao i stručni suradnici izvanpravne struke u državnom odvjetništvu i na sudu, a njihovo postupanje propisano je Pravilnikom o radu stručnih suradnika izvanpravne struke na poslovima delinkvencije mladih i kaznenopravne zaštite djece u državnim odvjetništvima i na sudovima ("Narodne novine", broj: 22/13).

Prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela izriču se sankcije (odgojne mjere i maloljetnički zatvor), a uz uvjete predviđene ZSM (članak 31.) i sigurnosne mjere. Odgojne mjere koje se mogu izreći prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela možemo podijeliti na mjere upozorenja i usmjeravanja - sudski ukor i posebne obveze, mjere trajnijeg stručnog nadzora i pomoći - pojačana briga i nadzor, mjere kratkotrajnog izdvajanja iz sredine u kojoj maloljetnik živi - disciplinski centar i mjere koje imaju trajniji i intenzivniji karakter tijekom kojih se maloljetnik izdvaja na duže vrijeme iz sredine u kojoj živi - upućivanje u odgojnu ustanovu, upućivanje u odgojni zavod ili upućivanje u posebnu odgojnu ustanovu. Kroz navedene odgojne mjere ostvaruje se sintagma da je maloljetničko pravo "odgojno kazneno pravo", a ova njegova zadaća proizlazi iz svrhe maloljetničkih sankcija, a to je utjecaj na odgoj maloljetnika, razvijanje njegove ličnosti i jačanje osobne odgovornosti radi suzdržavanja od činjenja novih kaznenih djela kao i utjecaj na ostale da ne čine kaznena djela. Ova svrha ostvaruje se kroz pružanje zaštite, brige, pomoći i nadzora, osiguravanjem opće i stručne izobrazbe maloljetnika i njegovim osposobljavanjem za obavljanje zanimanja koje odgovara njegovim sposobnostima i sklonostima.

Maloljetnički zatvor je kazna lišenja slobode s posebnostima koje se odnose na uvjete izricanja, trajanje, svrhu i sadržaj i može se izreći samo starijem maloljetniku (osobi od 16 do 18 godina) za kazneno djelo sa propisanom kaznom zatvora od tri godine ili težom kaznom.

Specifičnost postupanja državnog odvjetnika za mladež u postupku prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela je primjena načela svrhovitosti u prethodnom postupku - donošenje odluke o kaznenoj prijavi primjenom odredbi članka 71., 72. i 73. ZSM. Ova specifičnost odnosi se na kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora u trajanju do pet godina ili novčana kazna, dakle, primjenjuje se samo u odnosu na maloljetne počinitelje kaznenih djela iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava.

3.1.5.1. Primjena Zakona o sudovima za mladež

Vezano za primjenu Zakona o sudovima za mladež u praksi navodimo slijedeće.

Državna odvjetništva opetovano ukazuju na neka zakonska rješenja koja otežavaju rad zamjenicima za mladež u postupku prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela. Tako, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju ponovno ukazujemo na odredbu članka 54. stavka 4. ZSM koja propisuje uvjete koje mora ispunjavati branitelj maloljetnika po službenoj dužnosti, a koja odredba nije u praksi polučila očekivane rezultate. Navedenom odredbom propisano je da branitelj po službenoj dužnosti može biti samo odvjetnik s određenim godinama prakse i to iz reda odvjetnika koji moraju imati izraženu sklonost za odgoj, potrebe i probitke mladeži te vladati osnovnim znanjima s područja kriminologije, socijalne pedagogije, psihologije mladih i socijalnog rada za mlade osobe. Međutim, provedba ove odredbe svela se na obvezu Hrvatske odvjetničke komore da sastavi i objavi listu odvjetnika s izraženim sklonostima i osnovnim znanjima u području odgoja i skrbi za mlade osobe, a da pri tome nisu opće navedeni kriteriji prema kojima će se sastavljati ova lista tako da se na listi nalaze i odvjetnici koji nemaju osnovna znanja o maloljetničkom postupku što utječe na efikasnost postupka prema maloljetnicima.

Nadalje, odredbom članka 77. u vezi s člankom 74. stavkom 2. ZSM propisano je da o provođenju dokaznih radnji u postupku prema maloljetniku odlučuje sudac za mladež na obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika za mladež. Ovakvo zakonsko rješenje znatno usporava postupanje i poštivanje rokova koji su propisani državnom odvjetniku za rješavanje kaznene prijave. Naime, smatramo da bi omogućavanjem ispitivanja djece ili maloljetnika kao svjedoka od strane državnog odvjetnika za mladež uz pomoć stručnih suradnika izvanpravne struke u državnim odvjetništvima znatno ubrzalo postupanje i donošenje odluka, kao i provođenje potrebnih vještačenja po nalogu državnog odvjetnika. Na ovaj način ostvarila bi se hitnost u postupanju u kaznenim postupcima prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela, koja je i propisana odredbom članka 4. ZSM.

Odredbom članka 24. stavka 2. ZSM propisano je da se maloljetnički zatvor može izreći samo starijem maloljetniku (osobi od 16 do 18 godina) za kazneno djelo s propisanom kaznom zatvora tri godine ili težom kaznom (kumulativni uvjet).

Imajući u vidu konkretni predmet u radu jednog županijskog državnog odvjetništva tijekom izvještajnog razdoblja, smatramo opravdanim razmotriti potrebu izmjene ove odredbe na način da se propiše mogućnost izricanja maloljetničkog zatvora i mlađim maloljetnicima za pojedina "teška" kaznena djela.

Vezano za primjenu odredbe članka 65. ZSM (Privremene mjere prema maloljetniku) u praksi navodimo slijedeće.

Odredbom članka 66. stavka 1. ZSM propisane su specifičnosti određivanja istražnog zatvora prema maloljetnom počinitelju kaznenih djela u slučajevima kada prema Zakonu o kaznenom postupku (članak 123.) postoje uvjeti za određivanje istražnog zatvora. Navedenom odredbom ZSM propisano je da će se istražni zatvor odrediti samo kao krajnja mjera, u razmjeru prema težini djela i očekivanoj sankciji, u najkraćem nužnom trajanju i samo ako svrhu nije moguće postići primjenom mjera opreza, privremenog smještaja ili istražnim zatvorom u domu.

Privremeni smještaj maloljetnika u ustanovu socijalne skrbi jedna je od privremenih mjera prema maloljetniku propisana u članku 65. ZSM. Radi se o privremenoj mjeri koja nije zaživjela u praksi i teško se ne oteti dojmu kako državni odvjetnici i suci za mladež ovu

privremenu mjeru nisu uopće prepoznali kao mogućnost u situacijama kad postoje uvjeti za određivanje istražnog zatvora maloljetniku.

Mišljenja smo da se neprimjena ove privremene mjere odnosno njezina nedovoljna primjena prvenstveno može pripisati objektivnim okolnostima vezanim za rokove u kojima državni odvjetnik mora predložiti a sudac za mladež/sudac istrage odlučiti o prijedlogu za određivanje istražnog zatvora prema maloljetniku.

Naime, već iz odredbe članka 65. stavka 1. ZSM jasno proizlazi da odluku da se maloljetnik privremeno smjesti u ustanovu socijalne skrbi državni odvjetnik odnosno sudac za mladež/sudac istrage može donijeti samo ako ima relevantne podatke od nadležnog centra za socijalnu skrb o osobnim i obiteljskim prilikama maloljetnika odnosno njegovom ranijem životu. Pribavljanje ovih podataka zahtjeva od državnog odvjetnika i stručnog suradnika izvanpravne struke u državnom odvjetništvu znatan angažman jer u kratkom vremenu, prije stavljanja prijedloga sudu za određivanje istražnog zatvora, mora pribaviti podatke koji kvalitativno moraju biti dostatni za prijedlog da se maloljetnik privremeno smjesti u ustanovu socijalne skrbi. Identična je situacija i u slučaju kad sud po službenoj dužnosti odluči da se maloljetnik privremeno smjesti u ustanovu socijalne skrbi.

I na kraju navodimo kako je hitnost u postupanju pred sudom u postupcima prema maloljetnim počiniteljima kaznenog djela (članak 4. ZSM) dovedena u pitanje činjenicom da u nekim sudovima suci za mladež koji su postavljeni sukladno odredbi članka 39. stavka 1. ZSM, osim na ovim predmetima, rade i na drugim kaznenim predmetima, i to ne samo iz nadležnosti ZSM (mlađe punoljetne osobe i kaznenopravna zaštita djece), već i na predmetima protiv odraslih punoljetnih počinitelja drugih kaznenih djela.

3.1.5.2. Kretanje i struktura kriminaliteta

U ukupnom broju svih prijavljenih poznatih fizičkih osoba (37.328) maloljetni počinitelji kaznenih djela participiraju sa 5% (1.883).

U izvještajnom razdoblju državna odvjetništva su zaprimila 1.883 nove prijave prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela, što u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje predstavlja neznatan porast prijavljenih maloljetnih počinitelja kaznenih djela (1.809). Najviše primljenih novih prijava prema maloljetnim počiniteljima bilježimo na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Varaždinu (259), Zagrebu (238), Splitu (206) i Osijeku (175). Od ukupno primljenih novih prijava u rad, 1.823 prijave su iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava.

U izvještajnom razdoblju ukupno su državna odvjetništva imala u radu 2.355 prijava (gotovo na razini broja iz prošlogodišnjeg izvještajnog razdoblja kada su državna odvjetništva u radu imala ukupno 2.357 prijava) od čega su 472 prijave ostale u radu iz prethodnog izvještajnog razdoblja. Kretanje broja prijavljenih maloljetnih počinitelja kaznenih djela u razdoblju od 2013. do 2017. prikazano je u Tablici K-3.

Što se tiče strukture kriminaliteta maloljetnih počinitelja kaznenih djela u izvještajnom razdoblju, maloljetnici se i nadalje najviše pojavljuju kao počinitelji kaznenih djela protiv imovine (1.197 ili 63,6%), slijede kaznena djela protiv života i tijela (170 ili 9%), kaznena djela protiv osobne slobode (103 ili 5,5%), kaznena djela zlouporabe opojnih droga i tvari

zabranjenih u sportu (dio Glave XIX. KZ/11) 93 ili 4,9% i kaznena djela spolnog iskorištavanja i zlostavljanja djeteta (77 ili 4,1%).

Kod imovinskih delikata prevladavaju krađe i teške krađe (članak 228. i članak 229. KZ/11) koje zajedno u ukupnom broju novoprimljenih prijava prema maloljetnim počiniteljima imovinskih delikata (1.197) participiraju sa 75,5% (904) te kazneno djelo oštećenja tuđe stvari iz članka 235. KZ/11 (128).

Promatramo li maloljetne počinitelje kaznenih djela prema dobi i spolu, ranijoj prijavljivosti i ranije izrečenim sankcijama, dobivamo sljedeće podatke.

I u ovom izvještajnom razdoblju najveći broj prijavljenih maloljetnih počinitelja kaznenih djela čine maloljetnici (1.627 ili 86,4%) dok maloljetnice participiraju u ukupnom broju novoprimljenih prijava sa 13,6% (256). Od ukupnog broja prijavljenih maloljetnika (1.883) njih 1.167 ili 62% su stariji maloljetnici (osobe u dobi od 16 do 18 godina). Od ukupnog broja prijavljenih maloljetnika, njih 1.282 ili 68,1% sada se prvi puta pojavljuju kao počinitelji kaznenih djela, dok je njih 601 ili 31,9% već ranije bilo prijavljeno. Nadalje, od ukupno prijavljenih maloljetnika, njih 149 ili 7,9% već je ranije imalo izrečenu maloljetničku sankciju, dok to nije slučaj kod 1.734 ili 92,1%. Najveći broj ranije prijavljenih maloljetnika bilježimo na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Splitu (83), Zagrebu (81) i Osijeku (75). Što se tiče ranije sankcioniranosti, najviše prijavljenih maloljetnika u izvještajnom razdoblju kojima su već ranije izricane sankcije bilježimo na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Varaždinu (29), Osijeku (24) i Velikoj Gorici (24).

3.1.5.3. Odluke državnog odvjetnika za mladež i suda za mladež

U izvještajnom razdoblju državna odvjetništva donijela su ukupno 1.934 odluke povodom prijave dok je u radu ostala neriješena 421 prijava od čega se njih 396 odnosi na postupak tzv. uvjetovanog oportuniteta iz članka 72. ZSM (ispunjenje naloženih obveza uz nadzor centra za socijalnu skrb). U odnosu na ove kaznene prijave (radi se o kaznenim prijavama kojima su maloljetnici prijavljeni za počinjenje kaznenih djela za koje je propisana kazna zatvora u trajanju do pet godina ili novčana kazna, dakle, kaznenim djelima iz nadležnosti općinskog državnog odvjetništva) sukladno odredbi članka 81. stavka 1. ZSM državni odvjetnik nije dužan odluku o kaznenoj prijavi donijeti u roku od šest mjeseci od upisa kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava.

U izvještajnom razdoblju državna odvjetništva su u odnosu na 1.291 prijavu ili 66,8% donijela rješenje o odbačaju od čega su u odnosu na 1.008 ili 78,1% prijava donijeli rješenje o nepokretanju kaznenog postupka prema maloljetniku primjenom oportuniteta (članak 71., 72. i 73. ZSM), dok je 33 prijave ili 2,6% odbačeno primjenom odredbe članka 33. KZ/11 (beznačajno djelo). Državna odvjetništva su u odnosu na 183 ili 9,5% prijava donijela rješenje o provođenju pripremnog postupka prema maloljetniku (članak 75. ZSM), dok je u odnosu na 354 ili 18,3% prijava sudu za mladež podnesen prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije (tzv. neposredni prijedlog - članak 82. ZSM).

Najveći broj prijava primjenom načela oportuniteta riješila su općinska državna odvjetništva na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Varaždinu (Općinsko državno odvjetništvo u Varaždinu, Čakovcu i Koprivnici) 147 ili 85% od ukupnog broja donesenih

rješenja o odbačaju, Općinsko državno odvjetništvo u Osijeku (108 ili 80%), Općinsko državno odvjetništvo u Splitu (99 ili 81,8%), Općinsko državno odvjetništvo u Bjelovaru i Općinska državna odvjetništva (Slavonski Brod i Požega) na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Slavonskom Brodu (po 81 ili 86,2%) te Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu (79 ili 47,9%). Općinska državna odvjetništva na područja nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Varaždinu podnijela su nadležnim općinskim sudovima i najviše tzv. neposrednih prijedloga (72 ili 27,4% odluka po prijavi) a slijedi Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu (56 ili 21,5%) i Općinsko državno odvjetništvo u Osijeku (50 ili 25,4%).

Najveći broj rješenja o provođenju pripremnog postupka donijelo je Općinsko državno odvjetništvo u Zagrebu (40 ili 15,3% odluka po prijavi) te Općinsko državno odvjetništvo u Rijeci (25 ili 17,4% odluka po prijavi) dok su ostala općinska državna odvjetništva pripremni postupak prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela provodila u odnosu na znatno manji broj prijava u radu (od 3,3% do 15,6%).

Po dovršenom pripremnom postupku državna odvjetništva su donijela ukupno 172 odluke, od čega su u odnosu na 137 ili 79,7% maloljetnika sukladno odredbi članka 79. ZSM stavila prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije. Postupak su rješenjem obustavila u odnosu na 31 ili 18% maloljetnika.

U izvještajnom razdoblju sudovi za mladež (vijeće za mladež) donijeli su ukupno 416 odluka (u formi presude kada se maloljetniku izriče maloljetnički zatvor ili pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora i rješenja kada se maloljetniku izriče odgojna mjera). Najveći broj odluka (320 ili 76,9%) otpada na izrečene odgojne mjere, 29 ili 7% na pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora i 9 ili 2,2% na kaznu maloljetničkog zatvora (od toga 5 presuda na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Varaždinu). U odnosu na 58 ili 13,9% maloljetnika sudovi su donijeli rješenje o obustavi postupka (članak 88. stavak 2. ZSM), od toga u odnosu na 15 ili 25,9% maloljetnika primjenom načela oportuniteta. Sudovi su u izvještajnom razdoblju maloljetnim počiniteljima kaznenih djela ukupno izrekli 358 sankcija (odgojne mjere, kazna maloljetničkog zatvora i pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora). Kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, najviše je izrečeno odgojnih mjera posebne obveze iz članka 10. ZSM (89 ili 24,9%), slijedi odgojna mjera pojačane brige i nadzora iz članka 11. ZSM (76 ili 21,2%), kombinacija odgojne mjere pojačane brige i nadzora i neke od posebnih obveza iz članka 10. stavka 2. ZSM (53 ili 14,8%) te upućivanje u odgojni zavod iz članka 16. ZSM (30 ili 8,4%). U izvještajnom razdoblju bilježimo pad broja izrečenih pridržaja izricanja maloljetničkog zatvora (29/42). Kako sudovi u izvještajnom razdoblju nisu donijeli odluku u odnosu na 313 maloljetnika za koje su državna odvjetništva stavila prijedlog za izricanje maloljetničke sankcije, to možemo zaključiti kako i u ovom segmentu maloljetničkog pravosuđa izostaje hitnost u postupanju (članak 4. ZSM).

U odnosu na donesene odluke sudova za mladež državna odvjetništva su podnijela ukupno 23 žalbe od toga 18 zbog razloga različitih od kazne.

Sudovi su od maloljetnih počinitelja kaznenih djela u ukupno 16 slučajeva oduzeli imovinsku korist (9 iz nadležnosti općinskih državnih odvjetništava i 7 iz nadležnosti županijskih državnih odvjetništava). U četiri slučaja imovinska korist oduzeta je na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Rijeci i u tri slučaja na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Zadru. Imovinska korist također je oduzeta na području

nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Dubrovniku, Slavonskom Brodu, Splitu, Varaždinu, Vukovaru i Zagrebu. Imovinska korist oduzeta je u kaznenim predmetima prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavka 2. i 3. KZ/11, razbojništva iz članka 230. stavka 2. i 3. KZ/11, teške krađe iz članka 229. KZ/11, teškog kaznenog djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta iz članka 166. KZ/11 i krivotvorenja novca iz članka 274. KZ/11.

U izvještajnom razdoblju državna odvjetništva su zaprimila 521 prijavu protiv djece kao počinitelja kaznenih djela (osobe u dobi do 14 godine života). Najviše djece, kao i u prethodnom izvještajnom razdoblju, prijavljeno je na području nadležnosti Županijskog državnog odvjetništva u Varaždinu (114), Osijeku (66) i Zagrebu (53). U odnosu na ove kaznene prijave državna odvjetništva poduzimaju radnje u cilju zaštite prava i interesa djece (prema nadležnim centrima za socijalnu skrb) sukladno Obiteljskom zakonu i Zakonu o socijalnoj skrbi.

3.1.5.4. Rad stručnih suradnika izvanpravne struke

Poslovi stručnih suradnika izvanpravne struke u državnim odvjetništvima (u daljnjem tekstu stručni suradnik) propisani su Pravilnikom o radu stručnih suradnika izvanpravne struke na poslovima delinkvencije mladih i kaznenopravne zaštite djece u državnim odvjetništvima i na sudovima ("Narodne novine", broj: 22/13, u daljnjem tekstu: Pravilnik). Podijeljeni su na poslove stručnog suradnika u prethodnom postupku prema maloljetnim i protiv mladih punoljetnih počinitelja kaznenih djela, poslove izvršavanja kaznenopravnih sankcija maloljetnih i mladih punoljetnih počinitelja kaznenih djela, poslove u postupku protiv odraslih počinitelja kaznenih djela na štetu djece (kaznenopravna zaštita djece) i opće stručne i administrativne poslove (članak 5., 8., 10. i 12. Pravilnika).

U petnaest Općinskih državnih odvjetništava zaposleno je ukupno dvadeset stručnih suradnika koji rade na poslovima delinkvencije mladih (predmeti kaznenih postupaka prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela i protiv mladih punoljetnika) i kaznenopravne zaštite djece. Navedene poslove obavljaju i za potrebe županijskih državnih odvjetništava u čijem sjedištu se nalaze. Sva državna odvjetništva imaju zaposlenog barem jednog stručnog suradnika, osim Općinskog državnog odvjetništva u Dubrovniku, time da su u Općinskom državnom odvjetništvu u Osijeku zaposlena dva, a u Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu tri stručna suradnika.

Zaposlenog stručnog suradnika imaju i Općinsko državno odvjetništvo u Požegi, Čakovcu i Koprivnici. Oni sukladno odredbi članka 37. stavka 2. ZSM pokrivaju nadležnost Općinskih sudova u Požegi, Čakovcu i Koprivnici za čije područje su županijski sudovi ustrojani kao stalne službe.

Za razliku od njih, Općinsko državno odvjetništvo u Virovitici i u Gospiću nema zaposlenog stručnog suradnika, iako oni sukladno prethodno navedenoj odredbi ZSM pokrivaju nadležnost Općinskog suda u Gospiću i u Virovitici za čije područje su županijski sudovi ustrojani kao stalne službe.

Općinsko državno odvjetništvo u Dubrovniku i nadalje nema zaposlenog stručnog suradnika, iako je sistematizacijom radnih mjesta u ovom državnom odvjetništvu predviđeno takvo radno mjesto. Naime, zbog skućenih prostornih kapaciteta u kojima rade i općinsko i

županijsko državno odvjetništvo nije moguće osigurati prostoriju za rad stručnog suradnika. Slijedom navedenog, sve poslove iz nadležnosti stručnog suradnika za ovo državno odvjetništvo obavljaju djelatnici Centra za socijalnu skrb Dubrovnik.

Za ovo izvještajno razdoblje u Tablici K-21 navedeni su broježani pokazatelji pregleda rada stručnih suradnika koji se odnose na primjenu odredbe članka 71., 72. i 73. ZSM u postupku prema maloljetnim i mlađim punoljetnim počiniteljima kaznenih djela te odredbe članka 206.d ZKP/08 u postupku protiv odraslih počinitelja kaznenih djela na štetu djece.

Tako su stručni suradnici u izvještajnom razdoblju u odnosu na sva državna odvjetništva (osim Općinskog državnog odvjetništva Dubrovniku koje nije u mogućnosti iskazati podatke) državnim odvjetnicima za mladež podnijeli ukupno 914 mišljenja o osnovanosti primjene bilo koje varijante oportuniteta u postupku prema maloljetnim počiniteljima kaznenih djela za koje je propisana kazna zatvora u trajanju do pet godina ili novčana kazna. To je neznatno manje nego u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje kada su podnijeli 959 takvih mišljenja.

Najveći broj pisanih mišljenja odnosi se na primjenu tzv. uvjetovanog oportuniteta iz članka 72. ZSM (ukupno 389) u odnosu na koju primjenu su stručni suradnici poduzeli niz radnji u kontaktu sa maloljetnikom, njegovim roditeljima i nadležnim centrom za socijalnu skrb te sačinili 265 stručnih izvješća o rezultatima naloženih obveza s prijedlogom državnim odvjetniku za mladež za daljnje postupanje.

U odnosu na primjenu odredbe članka 72. ZSM posebno su navedene radnje koje su u izvještajnom razdoblju poduzeli stručni suradnici u odnosu na naložene obveze isprike oštećeniku, popravak štete i druge obveze koje su primjerene s obzirom na počinjeno kazneno djelo i osobne i obiteljske prilike maloljetnika (članak 72. stavak 1. točka a), b) i h) ZSM) u odnosu na koje obveze sve radnje u cilju njihovog ispunjenja poduzimaju sami stručni suradnici (ukupno 99 radnji).

U odnosu na kaznene prijave protiv mlađih punoljetnika koji su počinili kaznena djela za koja je propisana kazna zatvora u trajanju do pet godina ili novčana kazna stručni suradnici su državnim odvjetnicima za mladež podnijeli ukupno 558 obrazloženih prijedloga u kojima su naveli razloge za/protiv primjene maloljetničkog prava odnosno općeg kaznenog prava (članak 106. ZSM) što je neznatno više u odnosu na prošlo izvještajno razdoblje (530). Kao i kod maloljetnika i u odnosu na mlađe punoljetnike najveći broj pisanih mišljenja za primjenu maloljetničkog prava odnosi se na primjenu tzv. uvjetovanog oportuniteta iz članka 72. ZSM (ukupno 245), u odnosu na koju primjenu su stručni suradnici proveli 236 nadzora nad izvršavanjem naloženih obveza.

U odnosu na predmete kaznenopravne zaštite djece stručni suradnici su državnim odvjetnicima za mladež podnijeli ukupno 127 izvješća sa obrazloženim prijedlogom o primjeni odgode kaznenog progona i naloženim obvezama osumnjičeniku (članak 206.d ZKP/08), također neznatno više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju (105). Naime, državni odvjetnik može rješenjem uvjetno odgoditi kazneni progon iako postoji osnovana sumnja da je počinjeno kazneno djelo za koje se progoni po službenoj dužnosti i za koje je propisana novčana kazna ili kazna zatvora do pet godina ako osumnjičenik preuzme neku od obveza (izvršenje kakve činidbe u svrhu popravljavanja ili naknade štete prouzročene kaznenim djelom, uplata određene svote u humanitarne ili karitativne svrhe, isplata dospjelog uzdržavanja i uredno plaćanje dospjelih obveza, obavljanje rada za opće dobro na slobodi,

podvrgavanje liječenju ili psihosocijalnom tretmanu). Praćenje naloženih posebnih obveza i kontrolna ročišta o tijeku provođenja obveze vrše stručni suradnici.

U Tablici K-22 i Tablici K-23 prikazano je trajanje rada stručnih suradnika u postupku primjene odredbe članka 72. ZSM i članka 206.d ZKP/08.

U najvećem broju slučajeva postupak rada stručnog suradnika u slučaju primjene odredbe članka 72. ZSM završava u roku od tri mjeseca (od kada je naložena obveza maloljetnom/mlađem punoljetnom počinitelju kaznenog djela do izrade pisanog stručnog izvješća državnom odvjetniku o rezultatima naloženih obveza i prijedlogu za daljnje postupanje).

U odnosu na primjenu odredbe članka 206.d ZKP/08 postupak u pravilu traje do šest ili više od šest mjeseci. Za ovaj postupak potrebno je poduzeti više procesnih radnji koje se ne primjenjuju u postupku primjene odredbe članka 72. ZSM prema maloljetnim/mlađim punoljetnim počiniteljima kaznenih djela. Naime, u ovom je postupku potrebno pribaviti suglasnost žrtve nakon čega državni odvjetnik donosi rješenje kojim se uvjetno odgađa kazneni postupak i u rješenju određuje rok u kojem okrivljenik mora ispuniti preuzete obveze, koji rok ne smije prelaziti godinu dana. Tek nakon toga stručni suradnik poduzima radnje tijekom kojih prati izvršavanje naloženih obveza i provodi kontrolna ročišta. Po obavijesti stručnog suradnika da je okrivljenik ispunio naložene obveze državni odvjetnik će rješenjem odbaciti kaznenu prijavu.

3.1.6. Suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta

Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta posebno je državno odvjetništvo ustanovljeno za područje cijele Republike Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu, s time da su pri Odjelu tužitelja osnovani odsjeci za postupanje pred županijskim sudovima u Osijeku, Rijeci i Splitu. Stvarna nadležnost Ureda propisana je Zakonom o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog i prvenstveno se odnosi na rad i postupanje u predmetima organiziranog kriminaliteta i korupcije.

Iako se postupanje u ovoj vrsti predmeta prvenstveno veže za rad Ureda, treba istaknuti kako se Ured bavi složenijim predmetima korupcije na višoj i visokoj razini, dok u manje složenim predmetima postupaju državni odvjetnici i zamjenici iz redovnih općinskih i županijskih državnih odvjetništava. U skladu s ovlastima iz Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta na rad u tim predmetima upućuje ih Glavni državni odvjetnik posebnim rješenjem, s time da ravnateljica i zamjenici ravnateljice Ureda kontinuirano prate i nadziru rad na predmetima.

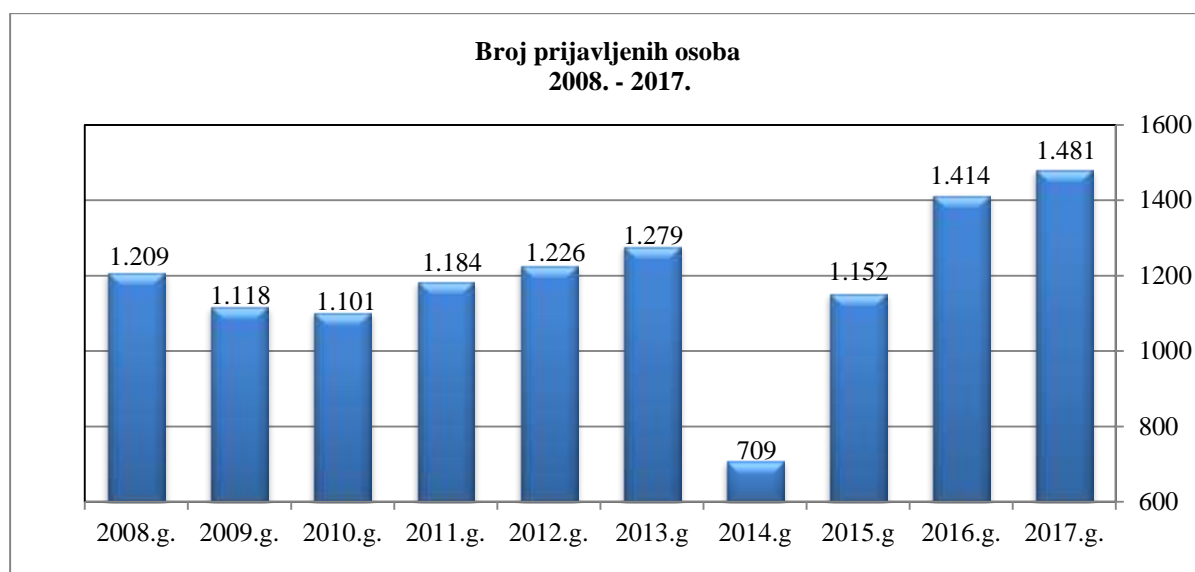
Iz tih razloga, prilikom razmatranja rada na predmetima korupcije i organiziranog kriminaliteta valja uzeti u obzir rad državnog odvjetništva u cjelini.

3.1.6.1. Kretanje i struktura predmeta iz nadležnosti Ureda

3.1.6.1.1. Rad u predmetima Ureda - općenito

Tijekom 2017. Ured je zaprimio ukupno 1.481 prijavu protiv poznatih počinitelja, što je za 67 prijava ili 4,7% više u odnosu na 2016. kada su zaprimljene prijave protiv 1.414 počinitelja.

Analizom ukupnog broja prijavljenih osoba kroz dulje vremensko razdoblje, uočava se kontinuiran porast broja prijava (izuzev 2014. kada je zabilježen znatniji pad), što je zorno prikazano na donjem grafikonu.

Razlog porasta ukupnog broja prijavljenih poznatih osoba nalazi se prije svega u porastu broja prijava za kaznena djela koruptivnog kriminaliteta, a što predstavlja nastavak trenda u povećanju broja prijava za ovu vrstu kriminaliteta (za razliku od 2016. kada je rast ukupnog broja prijava bio uzrokovan porastom broja prijava za organizirani kriminalitet).

U strukturi kriminaliteta koruptivni kriminalitet sudjeluje s 81,7% (2016. - 68,17%), a organizirani kriminalitet s 15,1% (2016. - 28,43%). U ovom izvještajnom razdoblju za kaznena djela organiziranog kriminaliteta prijavljene su 224 osobe, što u odnosu na 2016., kada su bile prijavljene 402 osobe, predstavlja pad broja prijava za 178 ili 44,3%. Za koruptivna kaznena djela prijavljeno je 1.210 osoba što je za 246 osoba ili 25,5% više nego u 2016., kada je bilo prijavljeno 964 osoba.

O razlozima pada broja prijava za organizirani kriminalitet, odnosno porasta za koruptivna kaznena djela detaljnije se obrazlaže u poglavljima u kojima se zasebno analiziraju ove vrste kriminaliteta (3.1.6.2.1. i 3.1.6.2.2.).

Struktura kriminaliteta prijavljenih osoba u 2017. vidljiva je iz donje tablice.

Vrsta kriminaliteta	2016.		2017.	
	Koruptivni kriminalitet	964	68,17%	1.210
Organizirani kriminalitet	402	28,43%	224	15,1%
Ostali kriminalitet	48	3,4%	47	3,2%
Ukupno	1.414	100%	1.481	100%

Kada se broju novo zaprimljenih prijava u 2017. doda i 40 prijava koje su ostale u radu iz ranijih godina, to je u izvještajnom razdoblju u radu bilo prijava protiv ukupno 1.521 osobe.

Od ukupno 1.521 prijave u radu, državnoodvjetničke odluke donesene su u odnosu na 1.520 prijava, a što je za 103 odluke ili 7,3% više u odnosu na 2016. kada je doneseno 1.417 odluka. Iz iznesenih podataka vidljiva je vrlo visoka ažurnost u radu Ureda, tako da je u odnosu na gotovo sve prijave donesena odluka (99,9%). U odnosu na jednu neriješenu prijavu u tijeku je provođenje izvida.

Struktura donesenih odluka po prijavama

a) Odbačaji prijava

Kao i ranijih godina u strukturi donesenih odluka najbrojnija su rješenja o odbačaju kaznene prijave koja su donesena u odnosu na 1.175 osoba, iz čega proizlazi kako odbačaji u ukupnom broju odluka sudjeluju sa 77,3%, za razliku od 2016. kada su sudjelovali s 63,65%.

Udio rješenja o odbačaju prijave u ukupnim odlukama prema vrsti kriminaliteta prikazan je u donjoj tablici.

Vrsta kriminaliteta	Odluke po svim prijavama u radu		Od toga odbačaja		2016.	2017.
	2016.	2017.	2016.	2017.		
Koruptivni kriminalitet	952	1.247	807	1.091	84,77%	87,5%
Organizirani kriminalitet	402	226	47	43	11,69%	19%
Ostali kriminalitet	63	47	48	41	76,19%	87,2%
Ukupno:	1.417	1.520	902	1.175	63,65%	77,3%

Kao i prethodnih godina, razloge velikog udjela odbačaja u ukupnom broju donesenih odluka treba tražiti prvenstveno u strukturi podnositelja kaznenih prijava. Tako je od ukupno 1.481 podnesene prijave, njih 311 ili 21% podnijela policija, dok su čak 1.170 prijava ili 79% svih prijava podnijeli drugi podnositelji i to u najvećem broju građani nezadovoljni odlukama sudova i drugih državnih tijela.

Od 311 prijava koje je podnijela policija, u odnosu na njih 40 ili 12,9% doneseno je rješenje o odbačaju, dok je 1.099 prijava (93,9%) drugih podnositelja riješeno odbačajem.

Kao i ranijih godina, najveći broj rješenja o odbačaju njih 1.000 ili 85,1% svih odbačaja odnosi se na kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona. Analizom tih rješenja utvrđeno je kako su podnositelji prijava najčešće građani nezadovoljni odlukama sudova i drugih državnih tijela, pri čemu su te prijave vrlo često neargumentirane i bez dokaza.

b) Rješenja o provođenju istrage

I dok je u 2017. došlo do povećanja broja odbačaja u ukupnom broju odluka, istovremeno je smanjen udio rješenja o provođenju istrage. U izvještajnom razdoblju doneseno je ukupno 321 rješenje o provođenju istrage, što u odnosu na 2016. kada ih je doneseno 484 predstavlja smanjenje za 163 rješenja ili 33,7%.

U ukupnom broju odluka (1.520) rješenja o provođenju istrage sudjeluju s 21,1%, dok je u 2016. taj udio iznosio 34,16%.

Smanjenje udjela broja rješenja o provođenju istrage u ukupnom broju donesenih odluka prije svega je posljedica pada broja prijavljenih osoba za kaznena djela organiziranog kriminaliteta u 2017., a koja kaznena djela u pravilu zahtijevaju provođenje složenih i sveobuhvatnih istraga. Uz navedeno, u ranijem izvještajnom razdoblju u tri podnesene kaznene prijave bio je prijavljen veliki broj osoba.

Udio rješenja o provođenju istrage u ukupnom broju odluka prema vrsti kriminaliteta vidljiv je iz prikazane tablice.

Vrsta kriminaliteta	Ukupno odluka po prijavama		Od toga istraga	
Koruptivni kriminalitet	1.247	82%	143	44,5%
Organizirani kriminalitet	226	14,9%	178	55,5%
Ostali kriminalitet	47	3,1%	-	-
Ukupno	1.520	100%	321	100%

U 2017. dovršene su istrage protiv 293 osobe što je za 195 osoba ili 40% manje nego u 2016. Od ukupnog broja dovršenih istraga, njih 91 ili 31,1% odnosi se na kaznena djela koruptivnog kriminaliteta, dok se 202 ili 68,9% odnose na kaznena djela organiziranog kriminaliteta.

Kako je na kraju 2016. ostalo 5 neriješenih istraga, a koje su riješene u 2017., odluke su donesene u odnosu na ukupno 298 dovršenih istraga.

U strukturi odluka po dovršenim istragama najbrojnije su optužnice koje su podignute protiv 285 osoba ili 95,6%, 6 istraga ili 2% riješeno je na drugi način te je doneseno 7 rješenja o obustavi istrage ili 2,4%. Niti jedna istraga nije obustavljena po sudu, a što govori o zakonskoj utemeljenosti pokretanja i provođenja istraga od strane Ureda.

Struktura donesenih odluka nakon dovršetka istrage prikazana je u donjoj tablici.

Vrsta kriminaliteta	Obustava i prekid po nalogu DO	Optužnica	Riješeno na drugi način	Ukupno odluka
Koruptivni kriminalitet	4	91	1	96
Organizirani kriminalitet	3	194	5	202
Ostali kriminalitet	-	-	-	-
Ukupno	7	285	6	298

c) Odluke povodom optuženja

U 2017. podignute su optužnice protiv 291 osobe, od čega protiv njih 285 nakon dovršene istrage, dok je protiv 6 osoba podignuta neposredna optužnica. Broj podignutih optužnica manji je u odnosu na 2016. za 156 osoba ili 34,9%, a što je posljedica strukture podnesenih kaznenih prijava u kojoj znatno prevladavaju neosnovane kaznene prijave za koruptivna kaznena djela, a kako je to uvodno obrazloženo.

Protiv 97 osoba podignute su optužnice za koruptivna kaznena djela, od čega 91 nakon dovršene istrage te 6 neposrednih optužnica, dok su protiv 194 osobe podignute optužnice za kaznena djela iz područja organiziranog kriminaliteta i to sve nakon provedene istrage.

Nakon podizanja optužnice nije bilo obustava postupka po optužnom vijeću nadležnih sudova, dok je svega 6 optužnica podignutih protiv ukupno 29 osoba vraćeno po vijeću.

Zajedno s optužnicama podignutim u ranijim razdobljima, tijekom 2017. po optužnim vijećima nadležnih sudova potvrđene su optužnice protiv ukupno 397 osoba, od čega protiv njih 97 za koruptivna kaznena djela te protiv 300 osoba za kaznena djela iz područja organiziranog kriminaliteta.

d) Presude

U 2017. došlo je do porasta broja presuđenih osoba pa je tako presuđeno ukupno 400 osoba, što u odnosu na prethodnu godinu kada su presuđene ukupno 282 osobe čini porast od 41,8% (porast u 2016. u odnosu prema 2015. iznosio je 12,35%).

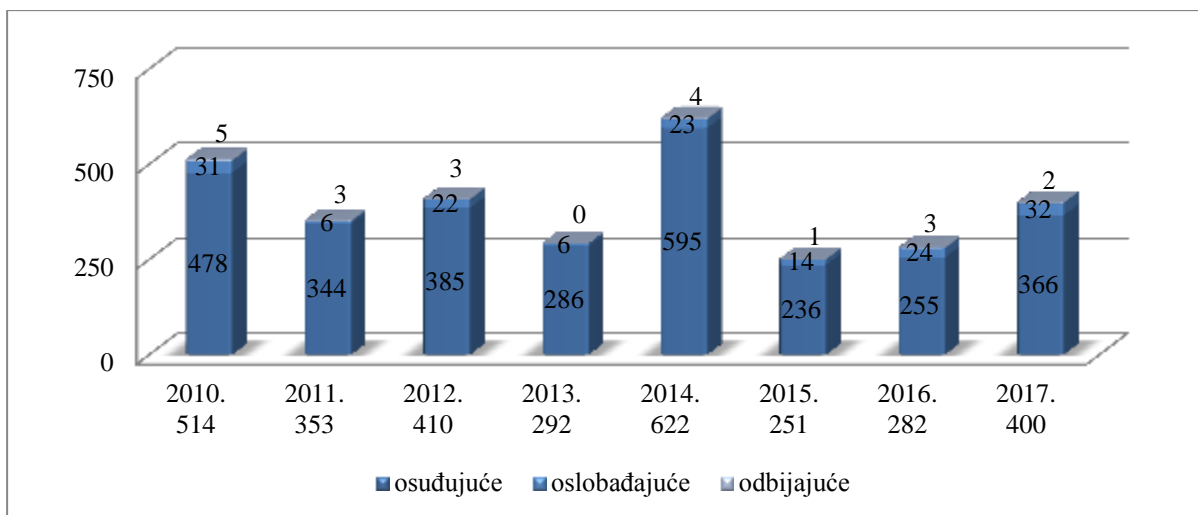
Iako iz iznesenih podataka proizlazi kako od 2015. pa nadalje dolazi do kontinuiranog porasta broja presuđenih osoba, treba istaknuti kako su na kraju 2017. ostale 952 osobe u odnosu na koje nije donesena presuda.

Analizirajući broj optuženih, a nepresuđenih osoba na četiri nadležna županijska suda, proizlazi da je na Županijskom sudu u Zagrebu ostalo nepresuđenih 456 osoba, na Županijskom sudu u Splitu 244 osobe, na Županijskom sudu u Rijeci 134 osobe, dok je najmanji broj optuženih, a nepresuđenih osoba ostao na Županijskom sudu u Osijeku i to njih 109.

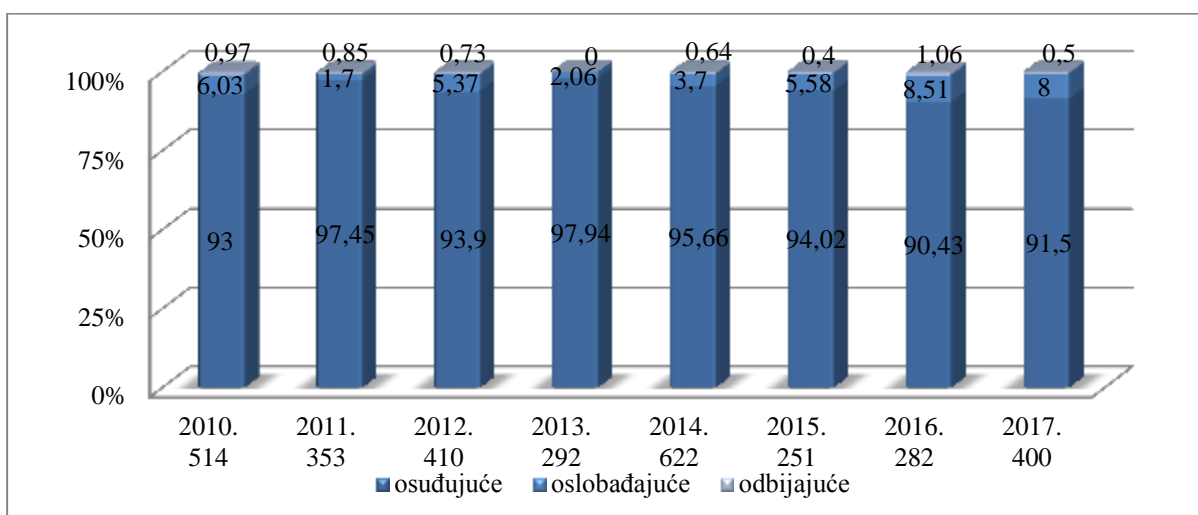
Od ukupno 400 presuda, njih 250 ili 62,5% doneseno je na temelju sporazuma stranaka, dok 150 ili 37,5% nakon provedene rasprave. Broj presuda donesenih nakon održane rasprave (150) identičan je broju tih presuda u 2016. Kada se uzme u obzir da se u predmetima iz nadležnosti Ureda najčešće radi o presudama s velikim brojem osoba, tada proizlazi da je na četiri navedena suda u 2016. doneseno svega 55 presuda (Županijski sud u Zagrebu 26 presuda, Županijski sud u Splitu 16 presuda, Županijski sud u Osijeku 7 presuda i Županijski sud u Rijeci 6 presuda).

Od ukupno 400 presuda donesenih u 2017. njih 366 ili 91,5% bilo je osuđujućih, 32 presude ili 8% oslobađajućih i 2 presude ili 0,5% odbijajućih.

Kretanje broja i vrste presuda u vremenu od 2010. - 2017. u apsolutnim brojevima prikazano je u slijedećem grafikonu.

Kretanje broja i vrste presuda u vremenu od 2010. - 2017. u postocima vidljivo je iz grafikona.

Za koruptivna kaznena djela sudovi su u 2017. donijeli ukupno 131 presudu ili 32,7% od ukupno 400 donesenih presuda, a što u odnosu na 2016. kada je doneseno 176 presuda za tu vrstu kriminaliteta, predstavlja pad od 25,6%. Najviše je doneseno osuđujućih presuda, njih 103 ili 78,6%, 26 presuda ili 19,9% je oslobađajućih, dok su 2 presude ili 1,5% odbijajuće.

Od ukupnog 103 osuđujuće presude za koruptivna kaznena djela, 42 presude ili 40,8% doneseno je na temelju sporazuma stranaka.

Za kaznena djela organiziranog kriminaliteta doneseno je 117 presuda što čini 29,3% od ukupno donesenih 400 presuda. Kako su sudovi u 2016. za tu vrstu kaznenih djela donijeli 106 presuda, to se u ovoj izvještajnoj godini bilježi porast od 10,4%. Najzastupljenije su osuđujuće presude s donesenih 111 presuda ili 94,9%, dok je 6 presuda ili 5,1% bilo oslobađajućih. Odbijajućih presuda za ova kaznena djela u 2017. nije bilo.

Od ukupno 111 osuđujućih presuda za kaznena djela organiziranog kriminaliteta, 57 presuda ili 51,4% doneseno je na temelju sporazuma stranaka.

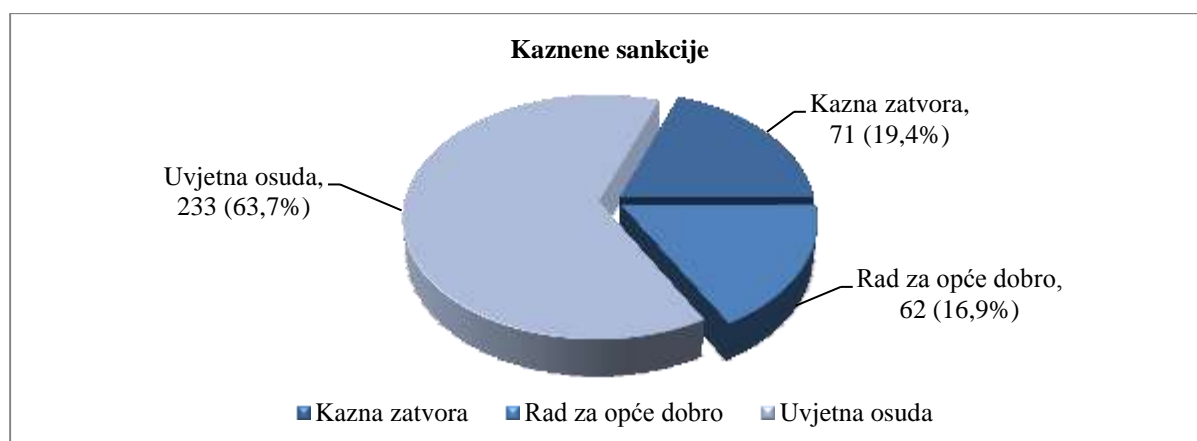
Za ostala kaznena djela u 2017. presuđene su 152 osobe, od čega samo u dva kaznena predmeta njih 151. Ovdje se radilo o kaznenim djelima u vezi s organiziranim prijevarama u osiguranju za koja su u 2016. podignute optužnice protiv ukupno 199 osoba. Od tog broja, protiv 3 osobe za kazneno djelo zločinačkog udruženja, protiv 10 osoba za kaznena djela prijevare i zlorporabe u osiguranju u sastavu zločinačkog udruženja i protiv 186 osoba za osnovna kaznena djela prijevare i zlorporabe u osiguranju (s obzirom na jedinstvo dokaza i međusobnu povezanost).

e) Kaznene sankcije

Od 400 donesenih presuda u 2017., njih 366 ili 91,5% je osuđujućih. Na kaznu zatvora presuđene su 133 osobe ili 36,3%, u odnosu na 233 osobe ili 63,7% izrečene su uvjetne osude, dok nije izrečena niti jedna novčana kazna.

Od 133 izrečene kazne zatvora, njih 62 ili 46,6% zamijenjeno je radom za opće dobro na slobodi (2016. - 39,46%). Iz iznesenih pokazatelja slijedi kako je na kaznu zatvora koja nije zamijenjena radom za opće dobro presuđena 71 osoba.

U donjem grafikonu prikazana je struktura 366 osuđujućih presuda u 2017.

Tabelarni prikaz strukture 366 osuđujućih presuda po područjima kriminaliteta daje se u nastavku.

	Kaznene sankcije				
	Zatvor	Rad za opće dobro	Novčana kazna	Uvjetna osuda (zatvor)	Ukupno
Koruptivni kriminalitet	16	31	-	56	103
Organizirani kriminalitet	55	29	-	27	111
Ostali kriminalitet	-	2	-	150	152
Ukupno	71	62	-	233	366

f) Žalbeni postupak

Kao što je već naprijed navedeno u 2017. doneseno je ukupno 400 presuda, od toga broja 250 po sporazumu stranaka i 150 nakon provedene rasprave. Na ukupno donesenih 400 presuda, od čega 32 oslobađajuće, podnesena je 91 žalba ili protiv 22,8% presuda (2016. - 28,01%).

Od 91 podnesene žalbe, njih 46 ili 50,5% podneseno je zbog odluke o kaznenoj sankciji, 6 ili 6,6% zbog kazne i drugih razloga, dok je samo iz drugih razloga podneseno 39 žalbi ili 42,9%.

U vezi s podnesenim žalbama sudovi su donijeli 61 odluku. Prihvaćeno je 12 žalbi ili 19,7%, dok je odbijeno 49 žalbi ili 80,3%.

3.1.6.2. Organizirani kriminalitet i korupcija

3.1.6.2.1. Organizirani kriminalitet

Od ukupno 1.481 prijavljene osobe, njih 224 ili 15,1% prijavljeno je za kaznena djela organiziranog kriminaliteta. Iz ranijih godina ostale su neriješene dvije prijave, tako da je 2017. bilo u radu prijava protiv ukupno 226 osoba.

U odnosu na 2016. kada su bile prijavljene 402 osobe za kaznena djela organiziranog kriminaliteta, u ovom izvještajnom razdoblju zabilježen je pad broja prijavljenih osoba za 44,3%. Vezano za velik pad prijava za ova kaznena djela, u narednom vremenu biti će potrebo s predstavnicima policije analizirati razloge nepodnošenja prijave i s tim u vezi dogovoriti odgovarajuća postupanja.

Do znatnijeg pada broja prijavljenih osoba za kaznena djela organiziranog kriminaliteta došlo je zbog smanjenja broja prijave za kaznena djela tzv. klasičnog organiziranog kriminaliteta, a posebice kaznenih djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama (2015. prijavljeno je 96 osoba, 2016. prijavljeno je 26 osoba, a 2017. je prijavljeno 7 osoba), a osobito zbog činjenice da su u 2016. u samo tri predmeta bile prijavljene 262 osobe zbog kaznenih djela prijevare, zlouporabe osiguranja te utaje poreza ili carine.

Međutim, iako se usporedbom u kraćem razdoblju (2016. - 2017.) uočava znatniji pad broja prijavljenih osoba za organizirani kriminalitet, kada se ovi podaci prate kroz dulje vremensko razdoblje može se zaključiti kako je broj prijavljenih osoba za kaznena djela organiziranog kriminaliteta na razini višegodišnjeg prosjeka (uz izuzetak u 2016. kako je to gore obrazloženo).

Kretanje broja prijavljenih osoba za organizirani kriminalitet u razdoblju od 2013. do 2017. prikazano je u tablici.

2013.	215
2014.	153
2015.	211
2016.	402
2017.	224

U ovom izvještajnom razdoblju meritorno je riješeno svih 226 prijava koje su bile u radu, na način da su u odnosu na 178 prijava (78,8%) donesena rješenja o provođenju istrage, odbačene su 43 prijave ili 19%, dok je 5 prijava ili 2,2% riješeno na drugi način i to ustupom prijave drugim državnim odvjetništvima.

Nakon dovršene istrage doneseno su ukupno 202 odluke, od čega su u odnosu na 194 osobe (96%) podignute optužnice, u odnosu na 3 osobe (1,5%) doneseno je rješenje o obustavi istrage, dok je 5 istraga (2,5%) riješeno na drugi način.

Nakon što je u 2015. došlo do znatnijeg pada broja donesenih presuda za kaznena djela organiziranog kriminaliteta, tijekom 2016. i 2017. bilježi se povećanje broja presuda, pa je tako u 2017. presuđeno 117 osoba ili 10,4% više u odnosu na 2016. Kretanje broja presuda za organizirani kriminal u periodu od 2013. do 2017. vidljivo je iz tablice.

2013.	173
2014.	142
2015.	94
2016.	106
2017.	117

Od 117 donesenih presuda, osuđujućih je 111 ili 94,9%, dok je 6 presuda ili 5,1% oslobađajućih.

Od 111 osuđujućih presuda, njih 57 ili 51,4% doneseno je na temelju sporazuma stranaka, što predstavlja pad u odnosu na 2016. kada je 74,76% svih osuđujućih presuda doneseno po sporazumu stranaka, ali ujedno predstavlja i vraćanje na razine iz ranijih godina (2015. - 58,70%, 2014. - 44,93%).

U strukturi osuđujućih presuda najbrojnije su kazne zatvora - 84 ili 75,7%, a koje su u 29 slučajeva ili 34,5% zamijenjene radom za opće dobro te je doneseno 27 uvjetnih osuda ili 24,3%.

U 90 predmeta presudama je oduzeta imovinska korist u ukupnom iznosu od 12.386.579,71 kunu, te je u 24 predmeta donesena odluka o oduzimanju predmeta.

Podneseno je 25 žalbi, od čega zbog odluke o kazni njih 16 ili 64%, zbog kazne i drugih razloga 4 ili 16% i 5 ili 20% zbog drugih razloga.

a) Struktura kaznenih djela organiziranog kriminaliteta

Od ukupno 224 osobe prijavljene za kaznena djela organiziranog kriminaliteta, 41 osoba ili 18,3% prijavljene su kao organizatori zločinačkog udruženja iz članka 328. stavka 1. KZ/11, (raniji organizatori grupe iz članka 333. stavka 1. KZ/97) te 2 osobe ili 0,9% kao članovi zločinačkog udruženja iz članka 328. stavka 2. KZ/11 (ranije članovi grupe iz članka 333. stavka 3. KZ/97).

Od navedene 43 prijavljene osobe, u odnosu na 21 osobu (48,8%) prijave su odbačene kao neosnovane. Jednako kao i ranijih godina, radi se o prijavama građana koji prijavljuju veći

broj osoba za počinjenje različitih kaznenih djela, držeći pri tom kako su ta djela počinjena u sastavu zločinačkog udruženja.

Za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama iz članka 190. stavka 2. KZ/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. KZ/11 prijavljeno je 7 osoba ili 3,1%, 46 osoba ili 20,5% prijavljeno je za kazneno djelo protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u RH, drugoj članici EU ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. stavka 1. KZ/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. KZ/11, 16 osoba ili 7,1% prijavljeno je za kazneno djelo nedozvoljene igre na sreću iz članka 327. KZ/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. KZ/11, dok je 5 osoba ili 2,2% prijavljeno za kazneno djelo izbjegavanja carinskog nadzora iz članka 257. KZ/11 počinjenog u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. KZ/11.

Nadalje, 23 osobe ili 10,3% prijavljene su za kaznena djela prijevare iz članka 236. KZ/11 počinjena u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. KZ/11, od čega je protiv 18 osoba prijava odbačena kao neosnovana.

Najveći broj prijavljenih osoba, njih 55 ili 24,6% prijavljeno je za kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ/11, dok je za kazneno djelo utaje poreza ili carine iz članka 256. KZ/11 prijavljeno 24 osobe ili 10,7%. Prijave za ova kaznena djela čine 35,3% od ukupnog broja prijavljenih osoba za kaznena djela iz područja organiziranog kriminaliteta.

Analizirajući iznesene podatke, zaključuje se da, jednako kao i u 2016., i u ovom izvještajnom razdoblju u strukturi organiziranog kriminaliteta prevladavaju prijave za kaznena djela protiv imovine i kaznena djela protiv gospodarstva, dok se drugu godinu zaredom bilježi pad broja prijave za kazneno djelo neovlaštene proizvodnje i prometa drogama počinjeno u sastavu zločinačkog udruženja (ranije u sastavu grupe), a koje djelo je u ranijim izvještajnim razdobljima bilo najzastupljenije (2013. - 101 osoba ili 46,98%, 2014. - 39 osoba ili 25,49%, 2015. - 88 osoba ili 40,71%, 2016. - 26 osoba ili 6,47% i 2017. - 7 osoba ili 3,1%).

b) Struktura zločinačkih udruženja

U predmetima organiziranog kriminaliteta najčešće se prijavljuje veći broj osoba, dok su kaznene prijave protiv samo jedne osobe rijetkost i u pravilu se odnose na pripadnike transnacionalnih organiziranih skupina kada su ostali članovi zločinačkog udruženja prijavljeni u drugim državama ili nisu poznati.

Ovo pravilo zastupljeno je i u 2017., pri čemu od 19 prijavljenih zločinačkih udruženja, njih 18 ima veći broj članova, dok su u jednom slučaju prijavljena 2 člana zločinačkog udruženja koje je organizirano radi počinjenja kaznenog djela protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u RH, drugoj članici EU ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. KZ/11 u vezi s člankom 329. KZ/11.

Struktura zločinačkih udruženja prema broju članova prikazuje se u tablici.

Do 5 članova	Od 5 do 10 članova	Od 11 do 15 članova	Od 16 do 20 članova	Od 21 do 25 članova	Od 26 i više članova
3	10	4	1	1	-

U nastavku se daje prikaz broja zločinačkih udruženja prema strukturi kaznenih djela.

Ilegalno prebacivanje osoba preko granice	8	42,1%
Zlouporaba povjerenja u gospodarskom poslovanju	4	21%
Trgovanje narkoticima	2	10,5%
Utaja poreza ili carine	2	10,5%
Izbjegavanje carinskog nadzora	1	5,3%
Prijevarena	1	5,3%
Nedozvoljene igre na sreću	1	5,3%
Ukupno:	19	100%

Iz gornje tablice proizlazi kako je najveći broj zločinačkih udruženja - njih 8, jednako kao i ranijih godina, organiziran radi počinjenja kaznenog djela protuzakonitog ulaženja, kretanja i boravka u RH, drugoj članici EU ili potpisnici Šengenskog sporazuma iz članka 326. KZ/11 u vezi članka 329. KZ/11. Slijede 4 zločinačka udruženja organizirana radi počinjenja kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ/11 u vezi članka 329. KZ/11.

Međutim, za razliku od ranijih godina kada su u strukturi zločinačkih udruženja bila najzastupljenija udruženja organizirana radi počinjenja kaznenih djela neovlaštene proizvodnje i prometa drogama, u 2016. i 2017. došlo je do znatnog pada broja prijavljenih osoba za ovo kazneno djelo, a posljedično tomu i do pada broja takvih zločinačkih udruženja.

Slijedom iznesenih podataka o broju zločinačkih udruženja prema kaznenim djelima radi čijeg počinjenja su oformljena, može se zaključiti kako je nastavljen trend povećanja broja zločinačkih udruženja radi počinjenja kaznenih djela protiv imovine i kaznenih djela protiv gospodarstva, a što je prije svega rezultat suradnje sa Samostalnim sektorom za financijske istrage Porezne uprave Ministarstva financija.

3.1.6.2.2. Koruptivna kaznena djela

Za koruptivna kaznena djela u 2017. prijavljeno je 1.210 osoba, a što čini 81,7% od ukupno 1.481 prijavljene osobe. Budući je iz prethodnog razdoblja u radu ostalo 38 prijava, to je u ovom izvještajnom razdoblju ukupno bilo u radu 1.248 prijava.

U odnosu na 2016. kada su za ovu vrstu kaznenih djela bile prijavljene 964 osobe, u 2017. došlo je do porasta broja prijavljenih za 25,5%.

Od 1.248 prijava, odlukama su riješene su gotovo sve prijave, odnosno njih 1.247 ili 99,9%, dok je ostala neriješena samo jedna prijava po kojoj su u tijeku izvidi kaznenih djela.

Među donesenim odukama najzastupljenija su rješenja o odbačaju kaznene prijave koja su donesena u odnosu na 1.091 osobu ili 87,5%. Prijave protiv 7 osoba ili 0,6% riješene su na drugi način, odnosno ustupom prijave drugim državnim odvjetništvima.

Neposredna optužnica podignuta je protiv 6 osoba, dok su u odnosu na 143 osobe ili 11,5% donesena rješenja o provođenju istrage. Broj pokrenutih istraga veći je u odnosu na 2016. za 10%.

Nakon dovršene istrage optužena je 91 osoba, što je za 5,8% više nego u 2016. Protiv 4 osobe istraga je obustavljena nalogom državnog odvjetnika, dok je istraga protiv 1 osobe riješena na drugi način.

U 2017. sudovi su za koruptivna kaznena djela donijeli ukupno 131 presudu, od čega 103 ili 78,6% osuđujućih, 26 ili 19,9% oslobađajućih i 2 ili 1,5% odbijajućih.

Struktura 103 osuđujuće presude je slijedeća: 47 osoba ili 45,6% osuđeno je na kaznu zatvora koja je u odnosu na 31 osobu ili u 66% slučajeva zamijenjena radom za opće dobro na slobodi te je prema 56 osoba ili 54,4% izrečena uvjetna osuda.

Za istaknuti je kako je od ukupno 103 osuđujuće presude, njih 42 ili 40,8% doneseno na temelju sporazuma stranaka.

Za koruptivna kaznena djela u 2017. podnesene su 63 žalbe, od čega 28 zbog odluke o kazni, 33 zbog drugih razloga i 2 zbog kazne i drugih razloga.

Struktura koruptivnih kaznenih djela

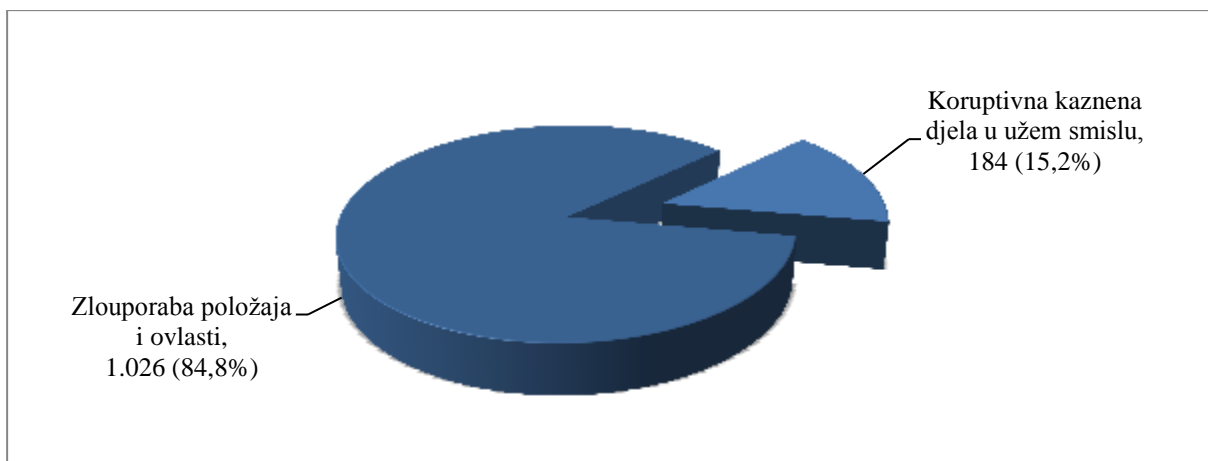
Iz strukture prijavljenih koruptivnih kaznenih djela vidljiv je porast broja prijava za kaznena djela primanja mita i davanja mita, trgovanja utjecajem, davanja mita za trgovanje utjecajem, primanja i davanja mita u postupku stečaja, primanja mita u gospodarskom poslovanju i podmićivanja zastupnika. Nasuprot tomu u 2017. došlo je do pada broja prijava za kaznena djela nezakonitog pogodovanja i zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju (kao koruptivnog kaznenog djela) te davanja mita u gospodarskom poslovanju, a za koje kazneno djelo u izvještajnom razdoblju nije zaprimljena niti jedna kaznena prijava.

Od ukupno 1.210 prijavljenih osoba za koruptivna kaznena djela, 1.026 osoba ili 84,8% prijavljeno je za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. KZ/11. Ovo kazneno djelo čini većinu svih prijava za koruptivna kaznena djela kroz duži period (2014. - 65,26%, 2015. - 84,74%, 2016. - 82,47%).

Za koruptivna kaznena djela u užem smislu prijavljene su 184 osobe, a što čini 15,2% od ukupno 1.210 prijavljenih osoba za koruptivna kaznena djela.

U donjem grafikonu daje se prikaz omjera broja prijava za koruptivna kaznena djela u užem smislu u odnosu prema ukupnom broju prijavljenih osoba za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti u 2017.

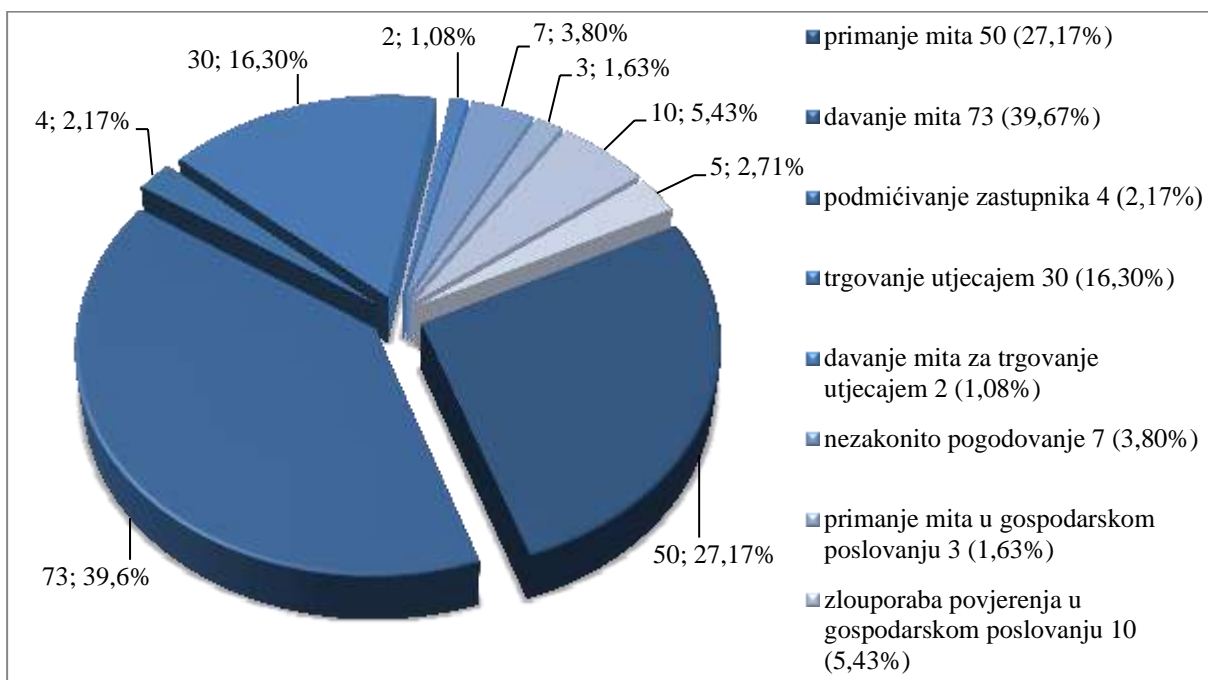

3.1.6.2.2.1. Koruptivna kaznena djela u užem smislu

U 2017. za koruptivna kaznena djela u užem smislu u 2017. prijavljene su ukupno 184 osobe, što čini 15,2% od ukupnog broja prijava za sva koruptivna kaznena djela.

Struktura zaprimljenih prijava u 2017. za koruptivna kaznena djela u užem smislu prikazana je u donjem grafikonu.

Za kazneno djelo primanja mita iz članka 293. KZ/11 u 2017. prijavljeno je 50 osoba ili 25% više u odnosu na 2016. kada je bilo ukupno prijavljeno 40 osoba. Za počinjenje ovog kaznenog djela prijavljeni su policijski službenici, carinik, liječnici, medicinska sestra, šumarski inspektor, načelnik općine, sveučilišni profesor, viši upravni referent u Uredu državne uprave, zaposlenici trgovačkih društava, nogometni suci, javni bilježnik, zamjenici državnih odvjetnika, suci i predsjednica jednog suda, sudski vještak i odvjetnici.

Od 50 prijavljenih osoba za primanje mita, njih 47 prijavljeno je za tzv. "pravo" primanje mita iz članka 293. stavka 1. KZ/11 (slučajevi kada počinitelji traže ili prime mito da unutar ili izvan granica svojih ovlasti obave radnju koja se ne bi smjela obaviti ili da ne obave radnju koju bi se morali obaviti), dok su 3 osobe prijavljene za tzv. "nepravo" primanje mita, odnosno za traženje ili primanje mita da unutar ili izvan granica svojih ovlasti obave radnju koja bi se morala obaviti ili da ne obave radnju koja se ne bi smjela obaviti (članak 293. stavak 2. KZ/11).

Protiv 24 prijavljene osobe kaznene prijave su odbačene, dok je u odnosu na 26 osoba doneseno rješenje o provođenju istrage. Nakon završetka istrage podignuta je optužnica protiv 22 osobe. Optužnice su podignute protiv policijskih službenika, carinika, poreznih i šumarskih inspektora, kontrolor tehničke ispravnosti vozila, viši upravni referent u Uredu državne uprave, nogometni sudac, upravitelj pogona u trgovačkom društvu i suci.

Za kazneno djelo primanja mita u 2017. sudovi su donijeli ukupno 19 presuda, od čega 18 osuđujućih (8 presuda ili 44,4% temeljem sporazuma stranaka) i jednu oslobađajuću presudu.

Na kaznu zatvora osuđeno je 11 osoba (61,1%) od čega je u odnosu na 5 ili 45,5% kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi. Prema 7 osoba (38,9%) primijenjena je uvjetna osuda. Izrečene su i 4 sigurnosne mjere zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti, u 9 slučajeva oduzeta je imovinska koristi te su u 2 slučaja oduzeti predmeti.

Podneseno je 13 žalbi, od čega 7 zbog odluke o kazni, 1 žalba zbog kazne i drugih razloga i 5 žalbi iz drugih razloga.

Za kazneno djelo davanja mita iz članka 294. KZ/11 prijavljene su 73 osobe, što u odnosu na prethodnu godinu kada su bile prijavljene 64 osobe, čini porast od 14,1%.

Kaznena prijava odbačena je u odnosu na 17 osoba, neposredna optuženica podignuta je protiv 3 osobe, dok je u odnosu na 54 osobe doneseno je rješenje o provođenju istrage. Nakon dovršene istrage protiv 18 osoba podignute su optužnice. Kada se broju optuženih nakon provedene istrage dodaju i 3 neposredno optužene osobe, tijekom 2017. za kazneno djelo davanja mita optužena je ukupno 21 osoba.

U 2017. godini sudovi su za kazneno djelo davanja mita donijeli ukupno 27 presuda, od kojih su 24 osuđujuće i 3 oslobađajuće presude. Od ukupno 24 osuđujuće presude, njih 18 ili 75% doneseno je na temelju sporazuma stranaka. Na kaznu zatvora osuđeno je 9 osoba ili 37,5%, od čega je u odnosu na 8 osoba kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi. Prema 15 osoba izrečena je uvjetna osuda.

Za ovo kazneno djelo podneseno je 8 žalbi, od kojih 3 žalbe zbog odluke o kazni i 5 žalbi zbog kazne i drugih razloga.

Za kazneno djelo nezakonitog pogodovanja iz članka 292. KZ/11 u izvještajnom razdoblju podneseno je 7 prijava, što predstavlja smanjenje broja prijava u odnosu na 2016. kada ih je bilo podneseno protiv 17 osoba za 58,8%. Protiv 6 osoba prijave su odbačene kao neosnovane, dok je u odnosu na jednu osobu doneseno rješenje o provođenju istrage. Nakon završetka istrage protiv 4 osobe je podignuta optužnica, dok je protiv jedne osobe istraga obustavljena odlukom državnog odvjetnika.

Za kazneno djelo trgovanja utjecajem iz članka 295. KZ/11 podneseno je 30 prijava, što u odnosu prema 2016. predstavlja povećanje broja prijava za 36,4%. U odnosu na 20 osoba kaznena prijava je odbačena te je protiv 10 osoba doneseno je rješenje o provođenju istrage. Po završetku istrage protiv 6 osoba podignuta je optužnica. U 2017. sudovi su za ovo kazneno djelo donijeli tri presude, od čega dvije osuđujuće koje su zamijenjene radom za opće dobro na slobodi i jednu oslobađajuću presudu. Podnesena je jedna žalba iz drugih razloga.

Za kazneno djelo davanja mita za trgovanje utjecajem iz članka 296. KZ/11 prijavljene su svega dvije osobe. Obje prijave odbačene su rješenjem kao neosnovane. U 2017. za ovo kazneno djelo donesene su dvije osuđujuće presude i to u odnosu na osobe optužene u ranijem razdoblju, od kojih je jedna osuđujuća presuda zamijenjena radnom za opće dobro na slobodi.

Za kazneno djelo primanja mita u gospodarskom poslovanju iz članka 252. KZ/11 u izvještajnom razdoblju prijavljene su tri osobe. Sve prijave odbačene su rješenjem kao neosnovane. Nakon dovršene istrage iz ranijeg razdoblja, podignuta je optužnica protiv jedne osobe.

Za kazneno djelo davanja mita u gospodarskom poslovanju iz članka 253. KZ/11 u 2017. nije prijavljena niti jedna osoba. Nakon dovršene istrage iz ranijeg razdoblja, podignuta je optužnica protiv jedne osobe.

Za kazneno djelo podmićivanja zastupnika iz članka 339. KZ/11 prijavljene su četiri osobe u odnosu na koje su donesena rješenja o odbačaju kaznenih prijava.

Za kazneno djelo zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. KZ/11 u izvještajnom razdoblju prijavljeno je 10 osoba. Protiv svih prijavljenih osoba donesena su rješenja o odbačaju kaznene prijave. Nakon dovršenih istraga iz ranijih razdoblja, protiv 6 osoba podignuta je optužnica.

Za kazneno djelo pranja novca iz članka 265. KZ/11 u 2017. nije bilo prijava. Nakon dovršene istrage iz ranijeg razdoblja protiv tri osobe podignute su optužnice.

3.1.6.2.2.2. Kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti

Za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. KZ/11 u izvještajnoj godini podneseno je ukupno 1.026 kaznenih prijava, što u odnosu na 2016. kada je bilo podneseno 795 prijava čini porast od 29,1%. U strukturi svih koruptivnih kaznenih djela, ovo kazneno djelo sudjeluje s 84,8%. Kada se broju novo zaprimljenih prijava doda i 36 prijava koje su ostale u radu iz ranijih razdoblja, ukupno je bilo u radu prijava protiv 1.062 osobe.

Od ukupno 1.026 prijava, njih 608 ili 59,3% podneseno je za kazneno djelo iz članka 291. stavka 1. KZ/11 te 418 prijava ili 40,7% za kazneno djelo iz članka 291. stavka 2. KZ/11.

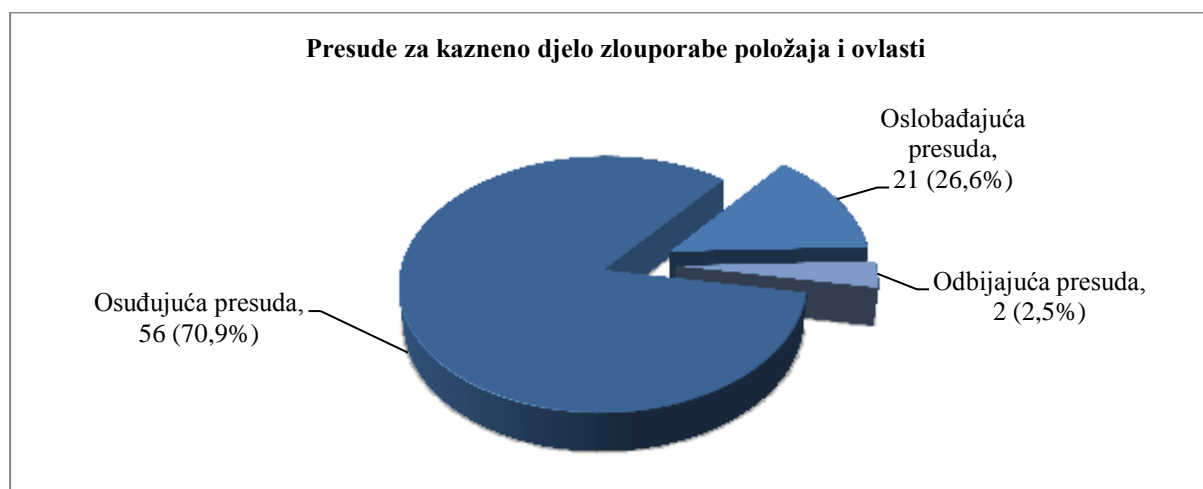
Najveći broj podnesenih prijava i to njih 1.000 (97,5%) riješeno je odbačajem. Odbačaji kaznenih prijava za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti sudjeluju sa 91,7% u ukupnom broju odbačenih prijava za koruptivna kaznena djela (1.091 odbačaj za korupciju), odnosno sa 85,1% u odnosu na odbačaje za sva kaznena djela (ukupno 1.175 odbačaja).

Iz analize odbačenih prijava za navedeno kazneno djelo vidljivo je kako se najčešće radi o kaznenim prijavama koje podnose stranke u sudskim i upravnim postupcima koje su nezadovoljne odlukama službenih osoba u tim postupcima. Znatno broj prijava podnosi se zbog izraženih pravnih stavova sudaca, državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, samo uz tvrdnju podnositelja prijave da je službena osoba počinila kazneno djelo zato što nije donijela odluku za koju podnositelj smatra da je trebalo donijeti i da je jedino ispravna. U tim prijavama u pravilu niti nema konkretnih podataka iz kojih bi proizlazile osnove sumnje o počinjenju kaznenog djela.

U odnosu na 52 prijavljene osobe donesena su rješenja o provođenju istrage te je nakon dovršetka istrage protiv 28 osoba podignuta optužnica, protiv 3 osobe istraga je obustavljena rješenjem državnog odvjetnika te je u odnosu na jednu osobu istraga riješena na drugi način, odnosno ustupom drugom državnom odvjetništvu. Neposredno su optužene tri osobe tako da je u 2017. optužena ukupno 31 osoba. Uz navedeno šest podnesenih prijava riješeno je na drugi način.

Optužnice su podignute, između ostalih, protiv ministrice u Ministarstvu kulture, predstojnika Ureda predsjednika Vlade, pročelnika gradskog Ureda za zdravstvo te protiv bivše županijske državne odvjetnice i općinske državne odvjetnice.

Tijekom 2017. za kazneno djelo zlorabe položaja i ovlasti sudovi su donijeli ukupno 79 presuda. Od ukupnog broja donesenih presuda 56 presuda (70,9%) je osuđujućih. Od ukupnog broja osuđujućih presuda, njih 13 ili 23,2% doneseno je na temelju sporazuma stranaka. Donesena je i 21 oslobađajuća presuda (26,6%) te 2 odbijajuće presude (2,5%).

Od 56 osuđujućih presuda, 23 osobe osuđene su na kaznu zatvora (41,1%) od kojih je u odnosu na 15 osoba (65,2%) kazna zatvora zamijenjena radom za opće dobro na slobodi. U odnosu na 33 osobe (58,9%) izrečene su uvjetne osude. Izrečeno je i 8 sigurnosnih mjera zabrane obavljanja određene dužnosti ili djelatnosti, u 15 slučajeva oduzeta je imovinska korist ostvarena kaznenim djelom te su u 2 slučaja oduzeti predmeti.

Podneseno je ukupno 40 žalbi, od čega 17 zbog odluke o kazni, jedna zbog odluke o kazni i drugih razloga i 22 žalbe iz drugih zakonskih razloga.

U odnosu na predmete koji se odnose na korupciju na lokalnoj razini u 2017. su pokrenute istrage protiv načelnika jedne općine, predstojnika Ureda državne uprave u jednoj županiji, pročelnika Područnog ureda za katastar u jednom gradu, gradonačelnika, tajnika gradskog vijeća, pročelnika Upravnog odjela za financije te pročelnika i službenika Upravnog odjela za gospodarstvo u jednom gradu. Protiv četvorice načelnika općina podignute su optužnice zbog kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti, dok protiv jednog od njih i zbog kaznenog djela krivotvorenja službene ili poslovne isprave i dr.

U 2017. donesene su osuđujuće presude u odnosu na trojicu načelnika općina i jednog direktora trgovačkog društva (zbog kaznenog djela pomaganja u počinjenju kaznenog djela zlouporabe položaja i ovlasti).

3.1.6.2.3. Zamrzavanje i oduzimanje imovinske koristi

Radi ispunjenja temeljnog načela prema kojem nitko ne može zadržati imovinsku korist ostvarenu kaznenim djelom, u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u 2014. osnovan je Odjel za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom. Osnovni zadatak Odjela utvrđivanje je nezakonito stečene imovinske koristi i njene vrijednosti, kao i pronalazak i osiguranje oduzimanja te koristi. Posebna pozornost pridodaje se provođenju financijskih izvada već od najranije faze izvada kaznenih djela te se u svim slučajevima, u kojima su za to ispunjene zakonske pretpostavke, poduzimaju zakonom propisane radnje kako bi se na vrijeme zamrznuła imovina osumnjičenika i imovina s njima povezanih osoba, a sve kako bi se osiguralo oduzimanje protupravne imovinske koristi u sudskom postupku.

Odmah kada utvrdi postojanje osnova sumnje da je neka osoba počinila kazneno djelo i njime stekla protupravnu imovinsku korist, Ured u pravilu utvrđuje visinu te koristi i predlaže sudu zamrzavanje imovine dovoljne da se osigura oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi, odnosno imovinske koristi koja je prenesena na druge osobe, dok u slučajevima kada dolazi u obzir primjena instituta tzv. "proširenog oduzimanja", predlaže zamrzavanje imovine koja nema zakonito pokriće.

a) Zamrzavanje imovinske koristi

U 2017. Ured je u 17 predmeta i u odnosu na 83 fizičke i 4 pravne osobe predložio, a sud odredio privremene mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi zabranom raspolaganja i otuđenja imovine te je privremeno oduzeta imovina u ukupnoj vrijednosti od 81.118.000,00 kuna, od čega se iznos od 80.580.100,00 kuna odnosi na kaznena djela organiziranog kriminala, dok iznos od 537.900,00 kuna na koruptivna kaznena djela. Za istaknuti je kako je uočen trend formiranja zločinačkih udruženja radi činjenja i kaznenih djela organiziranog kriminala i koruptivnih kaznenih djela, a što otežava statističko iskazivanje zamrznute imovinske koristi po pojedinim kaznenim djelima. Tako je od ukupno zamrznute imovine, u četiri predmeta zbog počinjenja koruptivnih kaznenih djela počinjenih u sastavu zločinačkog udruženja zamrznuto ukupno 71.069.000,00 kuna ili 87,6% ukupno zamrznute imovine.

U odnosu na 2016. kada je zamrznuto imovine u ukupnoj vrijednosti od 90.465.000,00 kuna, taj iznos je u 2017. manji za 10,3%, međutim, na razini je iz ranijih izvještajnih razdoblja.

Od ukupnog iznosa zamrznute i privremeno oduzete imovine, u novcu je zamrznuto 14.505.960,00 kuna, dok ostalu zamrznutu imovinu u vrijednosti od 66.612.040,00 kuna čine nekretnine, pokretnine i vrijednosni papiri. Napominje se da se iskazana procjena vrijednosti

ne temelji isključivo na procjeni ovlaštenih sudskih vještaka, nego su većim dijelom korišteni podaci o vrijednosti imovine iz baza podataka Porezne uprave, ispava o stjecanju imovine, bankovnih procjena i dr.

Kao i ranijih godina nastavljen je trend sve manjeg ulaganja u nekretnine, a više podizanja gotovine kojoj se teško ulazi u trag. Iz tog razloga, kao i zbog sofisticiranih načina sakrivanja novca (kao primjerice prebacivanje znatnih sredstava putem Internet bankarstva na koji način se sredstva vrlo brzo i lako mogu prebaciti u bilo koju financijsku instituciju na bilo kojem dijelu svijeta), sve je teže otkriti nezakonito stečenu imovinsku korist. Kako bi se i na tom polju povećala efikasnost, nužno je osnaživanje Odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom putem zapošljavanja stručnjaka s područja financija, poreza, revizije i sl.

b) Oduzimanje imovinske koristi

U 2017. od 114 osoba oduzeto je ukupno 37.315.166,04 kune, od čega se iznos od 24.691.704,82 kune odnosi na kaznena djela korupcije, iznos od 12.386.579,71 kune na kaznena djela organiziranog kriminala i iznos od 236.981,51 na ostala kaznena djela.

U odnosu na 2016. kada je ukupno oduzeto ukupno 16.879.824,25 kuna, vidljivo je da je u 2017. došlo do znatnog povećanja oduzete imovinske koristi za 121,1%.

Pri tome, u odnosu na 2016. u kojoj je od počinitelja koruptivnih kaznenih djela oduzeto 13.927.712,19 kuna, u izvještajnom je razdoblju taj iznos povećan za 77,3%, dok je u odnosu na kaznena djela organiziranog kriminaliteta, u odnosu na 2016. kada je oduzeto 2.949.112,04 kuna, vidljivo povećanje za 320%.

Praćenjem iznosa oduzete imovinske koristi kroz dulje vremensko razdoblje uočava se trend znatnijeg porasta tog iznosa (2015. - 7.903.603,00 kuna, 2016. - 16.879.824,25 kuna, 2017. - 37.315.266,04 kune), s time da ukoliko bi se takav trend porasta nastavio i u idućim godinama, dostigao bi se iznos oduzete imovinske koristi iz 2013. i 2014. kada je premašivao 60 milijuna kuna.

3.1.6.2.4. Kapaciteti Ureda

U 2017. prijavljena je ukupno 1.481 poznata osoba, što je za 67 osoba ili 4,7% više nego 2016. Kako je iz ranijih godina ostalo u radu prijava protiv 40 poznatih osoba, to je u izvještajnom razdoblju ukupno bilo u radu prijava protiv 1.521 osobe.

Uz navedeni broj, u 2017. bilo je u radu i 18 prijava protiv nepoznatih osoba te 39 prijava protiv pravnih osoba.

Dakle, ukupno je u ovoj izvještajnoj godini Ured imao u radu prijava protiv 1.578 poznatih i nepoznatih fizičkih osoba i pravnih osoba. Unatoč tome zadržan je visok stupanj ažurnosti u radu.

Valja istaknuti kako je samo za kazneno djelo zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. KZ/11 u 2017. zaprimljeno prijava protiv 1.026 osoba ili 69,3% svih prijava, pa kada se tom broju doda i 36 prijava koje se ostale u radu iz ranijeg razdoblja, to su 2017. u radu bile prijave protiv 1.062 osobe. Protiv čak 1.000 osoba ili 94,2% svih prijavljenih osoba za to

kazneno djelo doneseno je rješenje o odbačaju kaznene prijave kao neosnovane. Izneseni podatak ukazuje na potrebu preispitivanja, odnosno mijenjanja stvarne nadležnosti Ureda u pravcu da li Ured kao specijalizirano državno odvjetništvo za progon počinitelja kaznenih djela organiziranog kriminaliteta i korupcije svoje kapacitete treba koristiti radi donošenja velikog broja rješenja o odbačaju kaznenih prijava koje u najvećem broju podnose stranke nezadovoljne ishodom kaznenih ili parničnih postupaka ili pak "politički protivnici" na razini jedinica lokalne samouprave (što je posebno došlo do izražaja u izvještajnoj godini u kojoj su u svibnju održani lokalni izbori).

Pored navedenog u 2017. zamjenici ravnateljice Ureda prisustvovali su na 1.082 ročišta i rasprave, ispitali su 445 okrivljenika i 732 svjedoka. Također je u Uredu primljeno i 6.566 stranaka te je održano 2.046 koordinativnih i savjetodavnih sastanaka.

Ured je u izvještajnom razdoblju koristio instrumente međunarodnopravne pomoći u ukupno 27 predmeta. Zamolnice za pružanje međunarodnopravne pomoći upućene su nadležnim tijelima Austrije, Slovenije, SAD-a, Velike Britanije, Švicarske, Italije, Nizozemske, Srbije, Crne Gore, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Cipra, Njemačke, Slovačke i dr., dok su istodobno zaprimljene iz Velike Britanije, Francuske, Njemačke, Italije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore.

Izuzev rada na konkretnim kaznenim predmetima, ravnateljica Ureda i zamjenici ravnateljice u 2017. sudjelovali su, najčešće u svojstvu predavača, u radu brojnih domaćih i inozemnih konferencija, radionica i seminara te drugih edukativnih aktivnosti.

Sve poslove iz nadležnosti Ureda u izvještajnom razdoblju obavljalo je ukupno 75 zaposlenika i to ravnateljica i 33 zamjenika ravnateljice (od ukupno 34 sistematizirana zamjenička mjesta), 33 službenika (od čega 1 službenik na određeno vrijeme) i 4 namještenika (od čega 2 na određeno vrijeme), a što je znatno manje od broja radnih mjesta službenika i namještenika predviđenih sistematizacijom. U Uredu su radila i dva pravosudna policajca koje je Uredu na raspolaganje stavilo Ministarstvo pravosuđa Republike Hrvatske.

Kako je Pravilnikom o unutarnjem redu u Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ukupno sistematizirano 85 radnih mjesta, od čega 77 radnih mjesta službenika i 8 radnih mjesta namještenika, to je u 2017. bilo nepopunjeno 40 radnih mjesta službenika i 6 radnih mjesta namještenika.

Tijekom 2017. provedeni su i dovršeni javni natječaji za popunjavanje radnih mjesta savjetnika pravne struke, tako da je u Uredu u 2017. godine radilo 13 savjetnika pravne struke, od čega 10 stalno zaposlenih u Uredu i 3 privremeno premještena iz općinskih i županijskih državnih odvjetništava (Pravilnikom sistematizirano 22 radna mjesta savjetnika pravne struke i to 7 viših savjetnika i 15 savjetnika), tako da je stvarno nepopunjeno 12 savjetničkih mjesta.

Sistematizacijom radnih mjesta predviđeno je 7 savjetničkih mjesta izvanpravne struke (3 radna mjesta viših stručnih savjetnika i 4 radna mjesta stručnih savjetnika), pri čemu su u 2017. u Uredu radila 4 savjetnika, tako da su i dalje nepopunjena i 3 radna mjesta savjetnika izvanpravne struke.

Za potrebe Odjela za istraživanje imovinske koristi stečene kaznenim djelom također su predviđena i dva mjesta financijskih istražitelja. Međutim, zbog nedostatka prostora, a posebice i zbog niskih koeficijenata predviđenih za navedena radna mjesta, ova mjesta su ostala nepopunjena.

U Uredu je u 2017. u Odsjeku za informatičku podršku, uz voditelja, radio jedan informatički referent, dok je sistematizacijom radnih mjesta predviđeno i radno mjesto informatičkog savjetnika, višeg informatičkog referenta te još jednog informatičkog referenta, a koja mjesta su također ostala nepopunjena.

U 2017. provedeni su i dovršeni javni natječaji za dva državnoodvjetnička zapisničara i jednog administrativnog referenta-upisničara te je raspisan natječaj za jedno radno mjesto namještenika III. vrste vozač-dostavljač i jedno radno mjesto savjetnika.

Stanje kadrova upućuje na potrebu da se u što kraćem roku popune sva sistematizacijom predviđena radna mjesta, a osobito u odnosu na savjetnike, daktilografe i druge službenike kako bi Ured mogao u zakonskim rokovima izvršavati sve zakonom propisane obveze kao i druge aktivnosti.

Uz nedostatak kadrova, valja istaknuti i nedostatak prostora za rad u sjedištu Ureda u Zagrebu, pa tako osim prostora za službenike i namještenike nedostaje i prostor za zamjenike ravnateljice, prostor za arhivu, sobe za snimanje dokaznih radnji. Upravo je nedostatak prostora jedan od osnovnih razloga što se slobodna mjesta državnih službenika ne popunjavaju. Iako su u tom smislu pokrenute određene inicijative, za sada ne postoje konkretne naznake da će pitanje prostora biti uskoro riješeno.

Tijekom 2017. pitanje voznog parka je djelomično riješeno s obzirom da su od strane Ministarstva pravosuđa za potrebe ravnateljice i 26 zamjenika dodijeljena na korištenje tri automobila (jedan Hyundai i30 i dva Hyundai i20), dok su Odsjecima u Osijeku, Rijeci i Splitu na raspolaganju po jedan automobil Hyundai i20. Ured je vlasnik osobnog automobila „Renault Clio“ godine proizvodnje 2003., a koji se koristi u sjedištu Ureda u Zagrebu za dostavu pošte i druge potrebe na području Grada Zagreba. Pored toga u sjedištu u Zagrebu Uredu je na raspolaganju i jedan osobni automobil Škoda Octavia, a koji je ranije dodijelilo Ministarstvo pravosuđa. U narednom periodu Ostaje za riješiti problem službenog vozila za potrebe ravnateljice Ureda, a koja se koristi vozilom ustupljenim od strane Sigurnosno obavještajne agencije.

3.1.7. Drugostupanjski kazneni postupak i postupak po izvanrednim pravnim lijekovima

3.1.7.1. Drugostupanjski kazneni postupak

U predmetima kaznenih djela za koja se kazneni progon poduzima po službenoj dužnosti Državno odvjetništvo Republike Hrvatske postupa u drugostupanjskom i trećestupanjskom kaznenom postupku pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske, a županijska državna odvjetništva postupaju u drugostupanjskom kaznenom postupku pred nadležnim županijskim sudovima. Sukladno odredbi članka 474. Zakona o kaznenom postupku, drugostupanjski sudovi, kada zaprime spise kaznenog predmeta u kojima je donesena prvostupanjska sudska odluka sa žalbama protiv te odluke i odgovorima na žalbe, kompletne predmete dostavljaju na razgledanje državnim odvjetništvima koja pred njima postupaju. Nakon što ocjene pravilnosti i

zakonitost postupanja u prvom stupnju te ocjene osnovanost podnesenih žalbi stranaka, uz ovlast odustanka od podnesenih žalbi nižih državnih odvjetništava u cijelosti ili djelomično, vraćaju sudovima spise tih kaznenih predmeta.

Na temelju prouke i analize podnesenih žalbi stranaka i eventualnih odgovora na žalbe, nadležna državna odvjetništva također donose odluke o potrebi svoje nazočnosti na sjednicama drugostupanjskih sudova u pojedinim kaznenim predmetima, na kojim sjednicama su ovlaštena izlagati najvažnije dijelove državnoodvjetničke žalbe ili odgovora na žalbu te davati potrebna objašnjenja na zahtjev sudskog vijeća.

Tijekom 2017. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske imalo je u radu 1.413 drugostupanjskih kaznenih predmeta te 2 trećestupanjska kaznena predmeta.

Tijekom istog razdoblja izvješćivanja županijska državna odvjetništva u radu su imala ukupno 6.302 drugostupanjska kaznena predmeta i to 6.298 predmeta koji su zaprimljeni tijekom 2017. i 4 predmeta iz ranijeg razdoblja.

3.1.7.2. Zaštita zakonitosti u kaznenim i prekršajnim postupcima i drugi izvanredni pravni lijekovi

Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske je pozivom na odredbe članka 509. Zakona o kaznenom postupku i odredbe članka 220. Prekršajnog zakona ovlašten ili dužan podizati zahtjeve za zaštitu zakonitosti protiv pravomoćnih sudskih odluka donesenih u kaznenom ili prekršajnom postupku ako je povrijeđen zakon ili ako je sudska odluka donesena u postupku na način koji predstavlja kršenje temeljnih ljudskih prava i sloboda zajamčenih Ustavom, međunarodnim pravom ili zakonom. Glavni državni odvjetnik odluku o podizanju ovog izvanrednog pravnog lijeka donosi nakon pribavljenog mišljenja sjednice Kaznenog odjela Državnog odvjetništva Republike Hrvatske donesenog u postupku propisanom odredbama članka 84. Zakona o državnom odvjetništvu.

Tijekom 2017. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske imalo je ukupno 279 predmeta sa inicijativama za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti i to 121 predmet u odnosu na pravomoćne sudske odluke u kaznenim postupcima na temelju 30 inicijativa nižih državnih odvjetništava, a ostale na inicijativu stranaka, te 158 predmeta u odnosu na pravomoćne sudske odluke donesene u prekršajnom postupku i to sve na inicijativu stranaka.

Uz navedeni priljev novih predmeta u izvještajnoj 2017., u državnim odvjetništvima iz ranijeg razdoblja ostalo je u radu ukupno 434 predmeta i to: 266 predmeta u odnosu na kazneni postupak i 168 predmeta u odnosu na prekršajni postupak te je postupajući po tim predmetima tijekom 2017. odbijeno 251 inicijativa u kaznenom i 185 inicijativa u prekršajnom postupku ili ukupno 436 inicijativa za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti.

Istodobno je u 2017. podignuto 49 zahtjeva za zaštitu zakonitosti i to 24 zahtjeva protiv pravomoćnih sudskih odluka donesenih u kaznenom postupku i 25 zahtjeva protiv pravomoćnih sudskih odluka donesenih u prekršajnom postupku.

Vrhovni sud Republike Hrvatske je kroz promatrano razdoblje izvješćivanja svojim presudama usvojio 34 podignuta zahtjeva za zaštitu zakonitosti, od kojih se njih 19 odnosi na

kazneni postupak te 15 na prekršajni postupak, dok je odbijeno 8 zahtjeva za zaštitu zakonitosti, i to 5 u kaznenom i 3 u prekršajnom postupku.

Brojčani podaci ukazuju na visoku uspješnost Državnog odvjetništva Republike Hrvatske kod podizanja ovog izvanrednog pravnog lijeka, ali se istodobno kroz nekoliko proteklih godina iskristaliziralo stajalište o problematičnim učincima u primjeni odredbe iz članka 244. Prekršajnog zakona na koje je, uostalom, ozbiljno ukazivano i tijekom ranijih razdoblja izvješćivanja.

Stoga je neophodno ponovno ukazati da po članku 244. Prekršajnog zakona nije dopuštena žalba protiv presude prekršajnog suda ako sud nije odbio prigovor koji je podnesen protiv prekršajnog naloga zbog poricanja prekršaja ili nije donio presudu zbog postojanja nekog od razloga iz članka 196. točke 1. do 4. tog Zakona, odnosno protiv presude koja je donesena u žurnom postupku, što nije protivno članku 18. stavku 2. Ustava Republike Hrvatske.

Nadalje, ako je prigovor podnesen zbog izrečene kazne ili troškova prekršajnog postupka, prekršajni će sud izvan rasprave ili žurnog postupka presudom odbiti prigovor i potvrditi prekršajni nalog ako ustanovi da prigovor nije osnovan ili presudom preinačiti prekršajni nalog u pogledu odluke o kazni ili troškovima postupka ako pak ustanovi da je prigovor dijelom ili u cijelosti osnovan te se ni takva presuda ne može pobijati žalbom.

Opisana postupovno pravna konstrukcija rasterećuje Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske odlučivanja o žalbama i u povodu žalbi u navedenim prekršajnim predmetima, ali se pravomoćne presude pod uvjetima propisanim u članku 220. Prekršajnog zakona mogu pobijati zahtjevom za zaštitu zakonitosti. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprima veliki broj inicijativa nezadovoljnih stranaka, uglavnom okrivljenika u prekršajnom postupku, a u slučaju njihove osnovanosti podiže zahtjev za zaštitu zakonitosti u prekršajnom postupku, o kojem odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od tri suca.

Izložena situacija iznjedrila je praksu koja je dovela do nelogičnog opterećenja neodgovarajućeg dijela sudbene vertikale, jer dolazi do brojnih podnesenih prijedloga za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti protiv pravomoćnih presuda prekršajnih sudova, pa su Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske, Kazneni odjel Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Vrhovni sud Republike Hrvatske dovedeni u situaciju odlučivanja o kažnjivim radnjama manje pogibeljnosti, tipa vožnje motociklom bez zaštitne kacige, nepropisnog parkiranja i slično. Dakle, u takvim predmetima zbog izostanka mogućnosti žalbe rasterećen je Visoki Prekršajni sud Republike Hrvatske, ali je putem podizanja zahtjeva za zaštitu zakonitosti istim predmetima opterećen Vrhovni sud Republike Hrvatske.

Također, zbog brojnosti inicijativa u prekršajnom postupku radi se o većem opterećenju Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, budući da se svakom podnositelju prijedloga daje argumentirano pisano obrazloženje zbog čega se prijedlog ne prihvaća ili se pak, podiže zahtjev za zaštitu zakonitosti.

U svjetlu aktualne pravosudne reforme valjalo bi razmotriti uvođenje djelotvornog izvanrednog pravnog lijeka u prekršajnom postupku na dispoziciji stranaka, a to je izvanredno preispitivanje pravomoćne presude, o kojem bi pravnom lijeku mogao odlučivati Visoki Prekršajni sud Republike Hrvatske. Trebao bi to biti, jednako kao i u Zakonu o kaznenom postupku, izvanredni pravni lijek u rukama okrivljenika, kao stranački pravni lijek u

pojedinačnim slučajevima, jer je zahtjev za zaštitu zakonitosti, kao izvanredno pravno sredstvo, u rukama Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske sa svrhom prvenstveno načelne, a tek podredno pojedinačne zaštite zakonitosti.

Nastavno, glede rada državnih odvjetništava po svim izvanrednim pravnim lijekovima tijekom 2017. koji uz predmete gdje je stavljen pisani prijedlog za podizanje zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć obuhvaća i predmete gdje je zahtijevana obnova kaznenog postupka, županijska državna odvjetništva zaprimila su 838 takvih predmeta.

Postupajući u ovim predmetima u izvještajnom razdoblju, županijska su državna odvjetništva Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, uz svoje obrazloženo mišljenje dostavila 355 predmeta u kojima je inicirano podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti te su podnijela ili dala odgovore u odnosu na 483 zahtjeva za obnovu kaznenog postupka.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je u 2017. zaprimilo ukupno 203 predmeta po osnovi ostalih izvanrednih pravnih lijekova i to zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude i zahtjeva za obnovom kaznenog postupka te su u tim predmetima dani pisani odgovori ili pisana mišljenja.

3.1.8. Poduzimanje posebnih dokaznih radnji kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava građana

Člankom 332. Zakona o kaznenom postupku predviđeno je provođenje posebnih dokaznih radnji koje je moguće odrediti u odnosu na točno određena, taksativno pobrojana kaznena djela iz članka 334. Zakona o kaznenom postupku.

U odnosu na kaznena djela taksativno određena u članku 334. Zakona o kaznenom postupku, u svrhu provođenja izvida i prikupljanja dokaza, a u situacijama u kojima nije moguće provesti drugu vrstu izvida ili bi provođenje izvida bilo vezano uz nesrazmjerne teškoće, moguće je primijeniti posebne dokazne radnje kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava građana.

Za poduzimanje posebnih dokaznih radnji kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava građana zahtijeva se ispunjenje jasno propisanih zakonskih uvjeta u kojem slučaju je u odnosu na osobu za koju postoje osnovi sumnje da sama ili sa drugim osobama sudjeluje u počinjenju kaznenih djela, državno odvjetništvo ovlašteno od suca istrage zahtijevati izdavanje naloga za provođenje posebnih dokaznih radnji kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava građana. Izdavanju naloga od strane suca istrage prethodi obrazloženi pisani zahtjev državnog odvjetnika. Zahtijevati se mogu, a shodno tome nalogom suca istrage, ukoliko zahtjev smatra osnovanim, odrediti samo one dokazne radnje koje su predviđene u članku 332. Zakona o kaznenom postupku, a odnose se na nadzor i tehničko snimanje telefonskih razgovora i drugih komunikacija na daljinu, presretanje, prikupljanje i snimanje računalnih podataka, ulazak u prostorije radi provođenja nadzora i tehničkog snimanja prostorija, tajno praćenje i tehničko snimanje osoba i predmeta, uporaba prikrivenih istražitelja i pouzdanika, simulirana prodaja i otkup predmeta te simulirano davanje potkupnine i simulirano primanje potkupnine, pružanje simuliranih poslovnih usluga ili sklapanje simuliranih pravnih poslova te nadziranje prijevoza i isporuke predmeta kaznenog djela.

Kod predlaganja posebnih dokaznih radnji i njihovog određivanja postupka se vrlo restriktivno što podrazumijeva da se predlažu i određuju isključivo one posebne dokazne radnje koje su dovoljne za ostvarenje svrhe.

Izvršavanje naloga kojim su određene posebne dokazne radnje određuje se u samom nalogu i povjerava djelatnicima policije. Praćenjem rezultata posebnih dokaznih radnji kroz cijelo vrijeme njihova trajanja, ocjenjuje se njihova svrhovitost i učinkovitost i ukoliko se utvrdi da ne ostvaruju svrhu radi koje su određene, bez odgađanja se predlaže njihova obustava.

Zakonom je određeno i trajanje posebnih dokaznih radnji te one mogu trajati najdulje šest mjeseci do godine dana za teška kaznena djela uz iznimku za najteže oblike kaznenih djela gdje posebne dokazne radnje mogu maksimalno trajati godinu i pol dana.

Imajući u vidu prirodu posebnih dokaznih radnji koje svojom primjenom zadiru u osnovna prava i slobode građana, državno odvjetništvo u svakom pojedinačnom slučaju kritički razmatra i ocjenjuje da li su ispunjeni svi uvjeti za zahtijevanje izdavanja naloga i upućivanje takvog zahtjeva prema sucu istrage. Za trajanja posebnih dokaznih radnji one se neprekidno nadziru te se bez odlaganja predlaže obustava primjene mjera kada se za to steknu uvjeti, odnosno čim prestane potreba za određenim mjerama. Zbog takvog pristupa kod kojeg se restriktivno predlažu, i strogo kontroliraju određene posebne dokazne radnje, one u najvećoj mjeri budu okončane prije isteka roka od dva mjeseca, a iznimno, i vrlo rijetko vremenski traju do maksimalnih zakonom dozvoljenih rokova primjene (najčešće za složena kaznena djela organiziranog kriminala s međunarodnim elementom).

Posebna pažnja prilikom provođenja posebnih dokaznih radnji i korištenja rezultata tih radnji posvećuje se privatnosti drugih osoba protiv kojih nalog nije bio izdan, a koje se, zbog prirode posebnih dokaznih radnji, tijekom njihova provođenja, nađu u dometu takvih mjera te budu registrirani i oni sadržaji koji nisu od interesa i značaja za postupak ili se registriraju kontakti osoba koje su se slučajno zatekle u kontaktu s nadziranom osobama ili na mjestu koje se nadzire, a da nisu uključene ni u kakve kriminalne aktivnosti. Radi zaštite privatnosti takvih osoba, no i zaštite privatnosti okrivljenika i članova njihovih obitelji u onom segmentu koji nije ni od kakvog značaja za kasniji kazneni postupak, svi registrirani sadržaji nastali kao rezultat primjene posebnih dokaznih radnji, a koji nisu od značaja za kazneni postupak, u postupku se ne koriste. Naime, na prijedlog državnog odvjetnika koji se upućuje sucu istrage, izdvajaju se samo oni sadržaji, odnosno razgovori i snimke, koji predstavljaju dokaz u postupku te se u daljnjem tijeku postupka predlaže izvođenje samo takvih sadržaja.

Međutim, cjelovite snimke svih registriranih sadržaja ostvarenih primjenom posebnih dokaznih radnji, iako se ne predlažu kao dokaz, dostavljaju se sudu i raspoložive su sudu kako bi se, po potrebi, mogla obaviti kontrola onih sadržaja koji su izdvojeni i koji se kao dokaz tijekom postupka predlažu. To je način na koji se osigurava sudska kontrola i otklanja sumnja u eventualno arbitrarno postupanje državnog odvjetnika pri izvođenju zaključaka o dokazima pribavljenim primjenom posebnih dokaznih radnji u kaznenom postupku. Zakonom o kaznenom postupku regulirana je primjena rezultata posebnih dokaznih radnji u odnosu na osobe prema kojima takve radnje nisu bile određene nalogom, a u određenim okolnostima moguće ih je koristiti kao dokaz, sukladno zakonu.

Podaci promatranog izvještajnog razdoblja koji uključuju redovna državna odvjetništva te Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta pokazuju da je nalogom bilo

određeno provođenje posebnih dokaznih radnji u odnosu na ukupno 647 osoba. Ako se taj podatak dovede u vezu sa ukupnim brojem prijavljenih poznatih fizičkih osoba kojih je 37.328 razvidno je da se posebne dokazne radnje primjenjuju prema 1,7% prijavljenih osoba što govori o tome da se posebne dokazne radnje kojima se zadire u temeljna ustavna prava građana restriktivno primjenjuju.

Broj osoba prema kojima su primijenjene posebne dokazne radnje	647	100%
Dovršene posebne dokazne radnje	476	73,6%
Posebne dokazne radnje još uvijek u tijeku	171	26,4%

Broj osoba prema kojima su dovršene posebne dokazne radnje	476	100%
Obustava bez postupka	263	55,3%
Usljedio daljnji postupak	213	44,7%

Podatak o dovršenim posebnim dokaznim radnjama u izvještajnom razdoblju pokazuje kako je u odnosu na 44,7% uslijedio daljnji postupak, a 55,3% posebnih dokaznih radnji okončano je bez nastavne prijave i postupka.

Takav podatak ne predstavlja značajnije odstupanje od prethodnog izvještajnog razdoblja, a potvrda je ranije obrazloženog postupanja kod provođenja posebnih dokaznih radnji gdje se iste kontinuirano prate i na prijedlog državnog odvjetnika obustavljaju u svim situacijama u kojima nisu polučile očekivani rezultat u primjereno vrijeme, a sve kako bi zadiranje u temeljna ustavna prava građana koje, po prirodi stvari, ovakve dokazne radnje predstavljaju, bilo svedeno na najmanju moguću mjeru, uz istovremeno osiguranje pravične ravnoteže između interesa probitaka kaznenog postupka i maksimalne zaštite temeljnih ljudskih prava.

Suci istrage, osim posebnih dokaznih radnji, uz obrazloženi prijedlog državnog odvjetnika, izdaju i naloge za provjeru uspostavljanja telekomunikacijskih kontakata predviđenih člankom 339.a Zakona o kaznenom postupku, koji za cilj imaju da se tako pribavljeni izlisti koriste kao dokaz u kaznenom postupku. Podaci o izdanim nalogima po članku 339.a Zakona o kaznenom postupku potvrđuju, a na isti zaključak upućuju i podaci praćenja posebnih dokaznih radnji, da se kod najtežih kaznenih djela počinitelji u komunikaciji služe većim brojem telefonskih priključaka, uz često mijenjanje telefona i pratećih kartica s ciljem otežavanja i sprječavanja tijela progona u razotkrivanju svih kriminalnih aktivnosti počinitelja i svih aktera kaznenih djela čime je bitno otežana i/ili onemogućena pribava kvalitetnih dokaza.

Posebne dokazne radnje kojima se privremeno ograničavaju određena ustavna prava građana kao i provjera uspostavljanja telekomunikacijskih kontakata u najvećem broju primjenjivani su u odnosu na kaznena djela iz nadležnosti Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta.

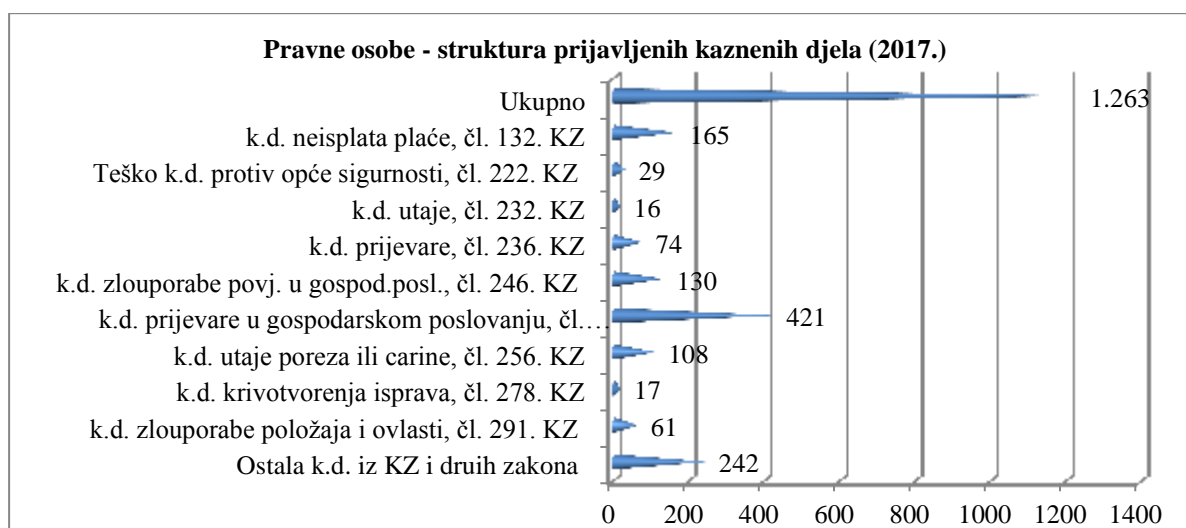
3.2. Odgovornost pravnih osoba za kaznena djela

U izvještajnom razdoblju podnesene su 1.263 prijave protiv pravnih osoba što predstavlja pad za 11,7% u odnosu na 2016. kada je bila podnesena 1.431 prijava.

Kretanje broja prijavljenih osoba za razdoblje od 2013. do 2017. prikazano je u Tablici K-4 na kraju izvješća.

Pad ukupnog broja prijavljenih pravnih osoba rezultat je pada prijavljenih pravnih osoba zbog kaznenih djela protiv gospodarstva (za 96 osoba ili 12,1%), protiv imovine (za 26 osoba ili 15,2%) i protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja (za 22 osobe ili 11%), kao najzastupljenijih kaznenih djela.

Za razliku od ovih, zbog kaznenih djela protiv službene dužnosti došlo je do povećanja broja prijave za 9 osoba kao i zbog kaznenih djela krivotvorenja (za 7 osoba) i kaznenih djela protiv opće sigurnosti (za 5 osoba). Smanjenje ili povećanje broja prijavljenih pravnih osoba prisutno je i kod ostalih kaznenih djela, ali to nije od značaja kod činjenice da ista inače sudjeluju s malim brojem prijave, tako da je unatoč padu broja prijavljenih pravnih osoba zbog navedenih najzastupljenijih kaznenih djela, struktura kriminaliteta neizmijenjena, odnosno identična je onoj iz prethodnog izvještajnog razdoblja pa i više ranijih. Naime, prijavljeno je 700 osoba zbog kaznenih djela protiv gospodarstva (55,4% svih prijavljenih pravnih osoba), 178 prijavljenih pravnih osoba zbog kaznenih djela protiv radnih odnosa i socijalnog osiguranja (14,1%), a 145 prijavljenih pravnih osoba zbog kaznenih djela protiv imovine (11,5% svih prijavljenih osoba), pa i u ovom izvještajnom razdoblju na prijavljene osobe samo zbog ovih kaznenih djela otpada 81% ukupno prijavljenog kriminaliteta pravnih osoba. Prikaz strukture kriminaliteta pravnih osoba po pojedinim područjima kriminaliteta dat je na kraju izvješća u Tablici K-9.

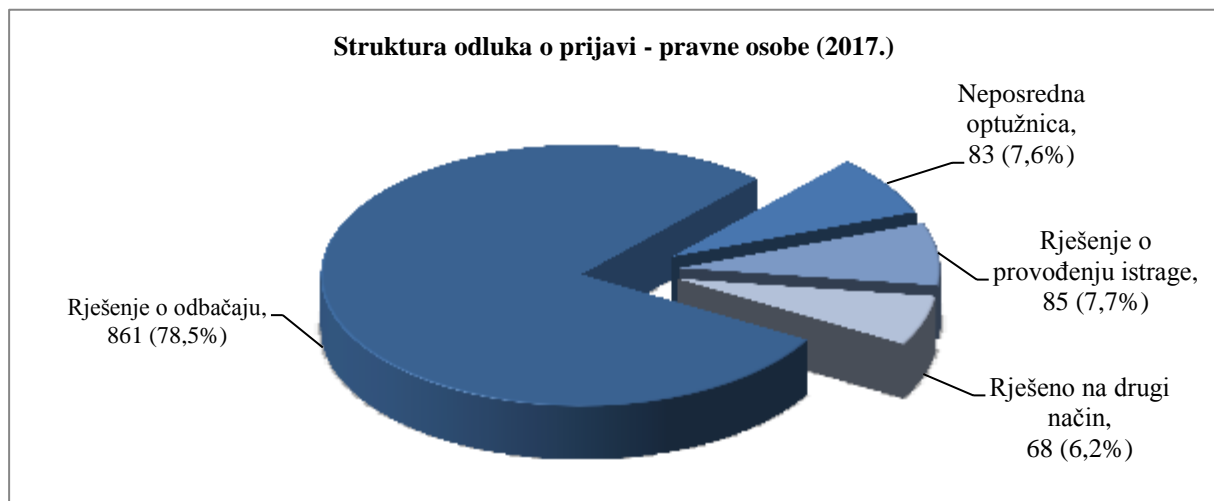

Vezano za gospodarska kaznena djela, treba navesti da je u odnosu na prethodno razdoblje došlo značajnog smanjenja broja prijavljenih pravnih osoba zbog kaznenog djela prijave u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona za 127 osoba ili 23,2% manje, ali je došlo do povećanja broja prijavljenih pravnih osoba zbog kaznenog djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. Kaznenog zakona (za 25 osoba više ili 23,8% više), isto kao i kod odraslih osoba prijavljenih zbog ovih kaznenih djela. Nasuprot tome, iako je u izvještajnom razdoblju porastao broj prijavljenih odraslih osoba zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona, to nije slučaj i s pravnim osobama, kojih je zbog ovog kaznenog djela prijavljeno i manje u odnosu na 2016. Razlog tome je najčešće prestanak pravne osobe ili neke druge okolnosti koje su inače razlog za odbačaj kaznene prijave odnosno procesne smetnje za pokretanje kaznenog postupka i obustavu postupka protiv pravne osobe. Osim toga, za pojedina kaznena djela mogu biti prijavljeni i kazneno odgovorne dvije ili više odgovornih osoba u istoj pravnoj osobi, što je

također okolnost zbog koje broj prijavljenih pravnih osoba ne prati broj prijavljenih odraslih odgovornih osoba u pravnoj osobi za ista kaznena djela.

Zbog kaznenog djela protupravne eksploatacije rudnog blaga iz članka 211. Kaznenog zakona prijavljeno je 12 pravnih osoba (2016. - 7), zbog kaznenog djela subvencijske prijevare iz članka 258. Kaznenog zakona 7 pravnih osoba (2016. - 2). Zbog kaznenog djela prouzročanja stečaja iz članka 249. Kaznenog zakona i kaznenog djela povrede obveze vođenja trgovačkih ili poslovnih knjiga iz članka 248. Kaznenog zakona prijavljeno je po 10 pravnih osoba. Broj prijavljenih osoba zbog kaznenog djela zlouporabe položaja ili ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona na razini je iz prethodnog razdoblja.

Zajedno s prijavama u kojima nije donesena odluka o prethodnom razdoblju, državna odvjetništva su u radu imala ukupno 1.906 prijava protiv pravnih osoba (2016. - 1.971 prijavu u radu). Doneseno je ukupno 1.097 odluka, od čega 1.029 meritornih, a 68 prijava je riješeno na drugi način, odnosno, spajanjem ili ustupom. Na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je 809 prijava u kojima nije donesena odluka, po kojima su u tijeku izvidi, provođenje dokaznih radnji ili drugih odgovarajućih radnji.

Visoki postotak odbačaja kaznenih prijava, uobičajen za prijavljeni kriminalitet pravnih osoba i razlozi za to obrazlagani su i u svim prethodnim izvješćima. To je prije svega posljedica same strukture prijavljenog kriminaliteta pravnih osoba, te procesno materijalnih uvjeta iz Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela. Tako je i u ovom razdoblju najviše pravnih osoba prijavljeno zbog gospodarskih kaznenih djela, posebno kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona, zbog kojeg se inače odbacuje veliki broj podnesenih kaznenih prijava i protiv odraslih osoba, a iz razloga što se provedenim izvidima ili dokaznim radnjama utvrdi kako u postupanjima prijavljenih osoba nisu ostvarena obilježja kaznenog djela već da se radi o neriješenim građanskopravnim odnosima proizašlima iz poslovnih odnosa, te da oštećene pravne osobe pokušavaju podnošenjem kaznenih prijava naplatiti svoja potraživanja. U situaciji kada nije utvrđena krivnja odgovorne osobe, ne može odgovarati ni pravna osoba za prijavljeno kazneno djelo budući da se odgovornost pravne osobe temelji na krivnji njezine odgovorne osobe, pa se takve kaznene prijave odbacuju.

Daljnji razlog odbačaja kaznenih prijava je i okolnost da je pravna osoba prestala u međuvremenu postojati odnosno da je brisana iz trgovačkog registra, a nema pravnog slijednika, što je procesna smetnja za pokretanje i vođenje postupka protiv pravne osobe. Razlogom odbačaja također je i načelo svrhovitosti predviđeno člankom 24. Zakona o odgovornosti pravnih osoba za kaznena djela ukoliko pravna osoba nema imovine ili je njezina imovina tako neznatna da ne bi bila dovoljna niti za pokriće troškova postupka ili pak ako se protiv nje vodi stečajni postupak, što je često slučaj. Dio kaznenih prijava protiv pravnih osoba se odbacuje, iako je utvrđena kaznenopravna odgovornost odgovorne osobe u pravnoj osobi, za ona kaznena djela koja u sebi ne sadrže kao bitno obilježje pribavljanje imovinske koristi za pravnu osobu ili povredu neke dužnosti pravne osobe, a što je uvjet prema navedenom Zakonu da bi pravna osoba uopće mogla odgovarati za kazneno djelo.

Zbog gospodarskih kaznenih djela odbačene su 444 prijave ili 73,5% svih prijava zbog gospodarskih kaznenih djela, te na odbačaje kaznenih prijava zbog kaznenih djela protiv gospodarstva otpada 51,6% svih odbačenih prijava podnesenih protiv pravnih osoba. Zbog kaznenog djela neisplate plaće iz članka 132. Kaznenog zakona odbačeno je 132 prijave, a najčešće iz razloga što je provedenim izvidima utvrđeno kako nisu ostvarena obilježja kaznenog djela jer je do neisplate plaće došlo zbog nemogućnosti raspolaganja financijskim sredstvima na računu pravne osobe odnosno zbog blokade računa, a ne zbog namjernog izbjegavanja isplate plaće, kako je to određeno člankom 132. stavkom 3. Kaznenog zakona. Zbog kaznenih djela protiv imovine je odbačeno 117 prijava, od čega većina zbog kaznenog djela prijevare iz članka 236. Kaznenog zakona, a zbog kaznenih djela protiv službene dužnosti je odbačena 51 prijava.

Protiv 83 pravne osobe su podignute neposredne optužnice, od čega je 31 optužnica s kaznenim nalogom. Najviše neposrednih optužnica je podignuto zbog kaznenog djela prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona.

Zajedno s 86 podignutih optužnica nakon provedene istrage, u izvještajnom razdoblju je optuženo ukupno 169 pravnih osoba.

Rješenje o provođenju istrage je doneseno protiv 85 pravnih osoba, od čega u najvećem dijelu zbog gospodarskih kaznenih djela i to kaznenih djela zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju iz članka 246. stavka 2. Kaznenog zakona i prijevare u gospodarskom poslovanju iz članka 247. Kaznenog zakona, dok je u prethodnom razdoblju najviše rješenja o provođenju istrage bilo doneseno zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona, a zatim zbog kaznenih djela iz članka 246. i članka 247. Kaznenog zakona.

Kako je već navedeno u predmetima u kojima nije donesena odluka po kaznenoj prijavi u izvještajnom razdoblju u tijeku su izvidi ili provođenje dokaznih radnji, provođenje kojih je u pravilu složeno i dugotrajno zbog već isticanih razloga. Radi se naime, o činjenično i pravno složenim kaznenim djelima kod kojih postoje poteškoće u njihovom dokazivanju. Kaznene prijave se vrlo često podnose s velikim vremenskim odmakom od počinjenja kaznenih djela bez priložene relevantne poslovne dokumentacije koju je potrebno pribavljati od različitih izvora često bez uspjeha jer je neuredno vođena ili je uništena, potrebno je često ispitivati veći broj osoba i slično. Iz razloga što često dolazi do promjena članova društva, osoba ovlaštenih za zastupanje i zbog činjenice postojanja više odgovornih osoba u istoj pravnoj osobi, znatno je otežano i utvrđivanje statusa odgovornih osoba u pravnim osobama i njihove stvarne ovlasti i zaduženja.

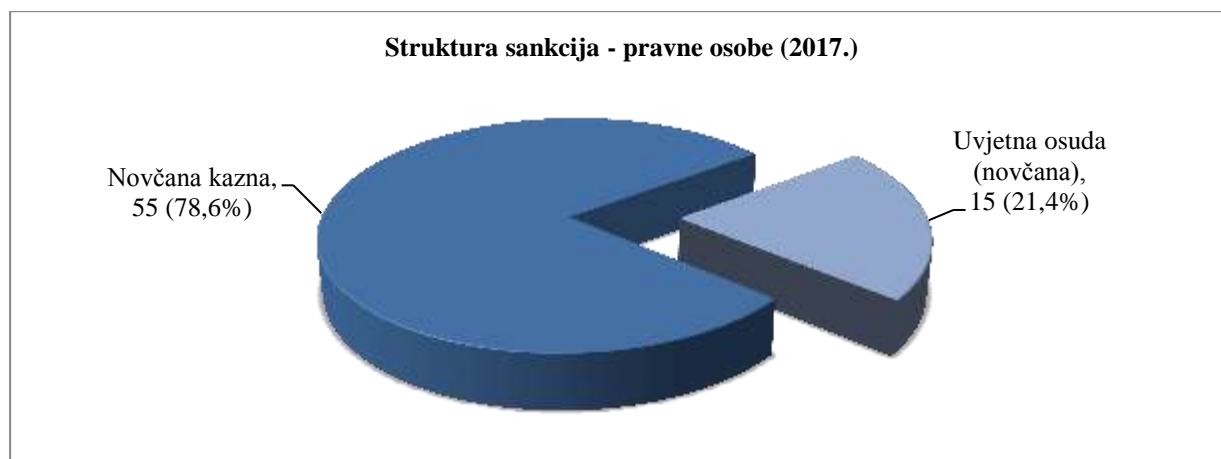
U izvještajnom razdoblju je dovršeno 128 istraga (u 2016. - 105) od čega je protiv 86 osoba (67,2%) podignuta optužnica, protiv 38 pravnih osoba (29,7%) je obustavljena istraga od čega samo protiv jedne pravne osobe po rješenju suda, a sve druge po odluci državnog odvjetnika, dok su 4 istrage riješene na drugi način. Više podignutih optužnica u izvještajnom razdoblju u odnosu na prethodno je posljedica i većeg broja dovršenih istraga u izvještajnom razdoblju. Od 86 podignutih optužnica, 78 ih je podignuto zbog gospodarskih kaznenih djela, pri čemu više od 50% (43 optužnice) zbog kaznenog djela utaje poreza ili carine iz članka 256. Kaznenog zakona, zbog kojeg kaznenog djela je u prethodnom razdoblju bilo podignuto samo 11 optužnica. Razlog tome je u činjenici što je u prethodnom razdoblju bilo doneseno čak 65 rješenja o provođenju istrage zbog tog kaznenog djela, koje su dovršene u izvještajnom razdoblju.

Na kraju izvještajnog razdoblja ostalo je 86 istraga u tijeku, a samo protiv jedne pravne osobe je ostala dovršena istraga bez donesene odluke.

Nakon potvrđivanja optužnice postupak je obustavljen protiv 80 pravnih osoba (u 2016. - 103). Unatoč smanjenom broju obustava, i nadalje visok broj istih, posljedica je okolnosti nastalih u međuvremenu nakon podignute optužnice, a najčešće prestanka postojanja pravne osobe ili pak utvrđenja da pravna osoba više nema nikakve imovine, odnosno procesnih smetnji za vođenje postupka protiv pravne osobe ili drugih okolnosti navedenih kao razlog za odbačaj kaznenih prijava. U takvoj situaciji, međutim, ukoliko se radi o kaznenim djelima koja su počinjena na štetu proračuna Republike Hrvatske, državna odvjetništva podnose imovinskopravni zahtjev prema okrivljenoj odgovornoj osobi od koje se zahtijeva da nadoknadi štetu.

Sudovi su u izvještajnom razdoblju donijeli ukupno 110 presuda, dok je u 2016. bilo doneseno 138 presuda. Od 110 donesenih presuda, 70 presuda je osuđujućih (63,6%), 21 oslobađajuća (19,1%) i 19 odbijajućih presuda (17,3%). Uspješnost u postupku protiv pravnih osoba u pravilu je niska, u ovom izvještajnom razdoblju je i lošija u odnosu na prethodno razdoblje jer je smanjeno učešće osuđujućih presuda u odnosu na prethodno razdoblje u kojem je na osuđujuće presude otpadalo 75,4% donesenih presuda.

U nastavku se daje grafički prikaz strukture kaznenih sankcija koje su tijekom 2017. izrečene pravnim osobama donesenim osuđujućim presudama. U izvještajnom razdoblju niti jednoj pravnoj osobi nije izrečena sankcija prestanka pravne osobe.

Tijekom izvještajnog razdoblja od pravnih osoba je oduzeto 2.989.613,38 kuna, što je znatno manje u odnosu na prethodno razdoblje. Razlog tome je ne samo manji broj osuđenih pravnih osoba, već i nemogućnost oduzimanja imovinske koristi od istih, bilo zbog prestanka njihovog postojanja, bilo zbog utvrđenja kako nemaju nikakve imovine. U tim slučajevima, državna odvjetništva su, kako je već navedeno, podnosila imovinskopravne zahtjeve prema odgovornim osobama za naknadu štete kada je ista kaznenim djelom prouzročena državnom proračunu.

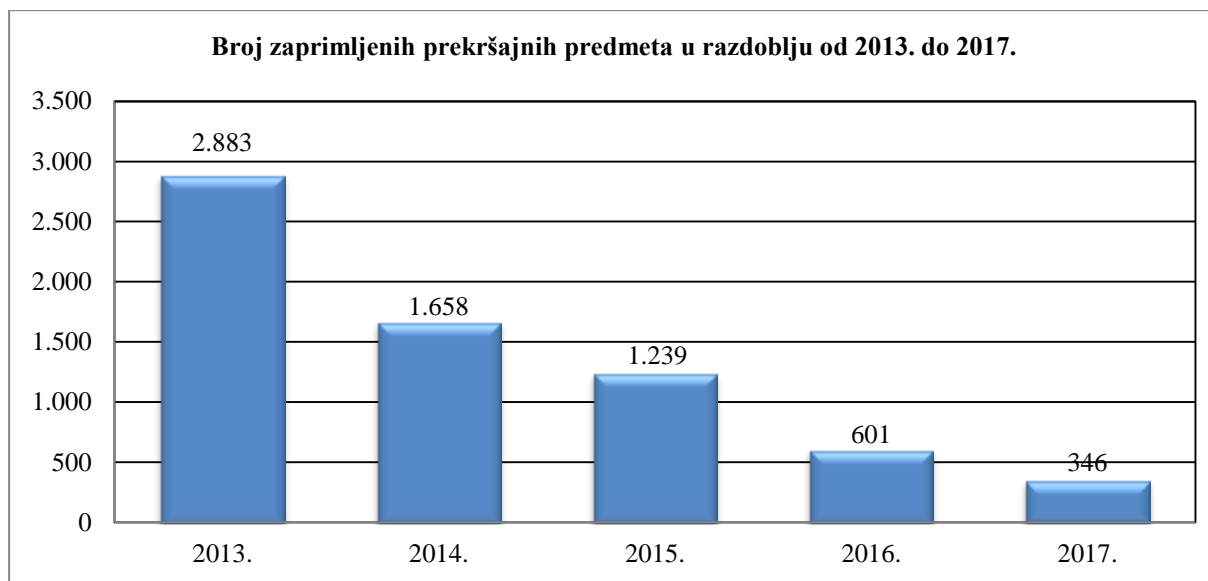
Državna odvjetništva su u izvještajnom razdoblju podnijela žalbu protiv 26 presuda (u 2016. - 28). Drugostupanjski sudovi su povodom žalbi, uključujući i žalbe iz ranijeg razdoblja, donijeli 22 odluke, pri čemu je samo 7 žalbi (31,8%) usvojeno.

3.3. Prekršajni postupak i drugi razni predmeti

Člankom 109. stavkom 1. Prekršajnog zakona propisano je da je jedan od ovlaštenih tužitelja u prekršajnom postupku i državni odvjetnik (uz tijela državne uprave, pravne osobe s javnim ovlastima i oštećenike). Sukladno članku 110. istog Zakona, za prekršajni progon pred prekršajnim sudom stvarno je nadležan općinski državni odvjetnik, koji može podnijeti optužni prijedlog za sve prekršaje. Međutim, valja napomenuti kako je opće ovlaštenje općinskog državnog odvjetnika za prekršajni progon supsidijarne prirode, što znači da on u pravilu poduzima prekršajni progon kada to nisu učinila tijela državne uprave ili pravne osobe s javnim ovlastima. Iznimka od ovog pravila je samo članak 49. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, prema kojoj odredbi je općinski državni odvjetnik jedini ovlašten tužitelj. Na kraju valja dodati da državni odvjetnik pod uvjetima propisanim Prekršajnim zakonom može izdati i prekršajni nalog.

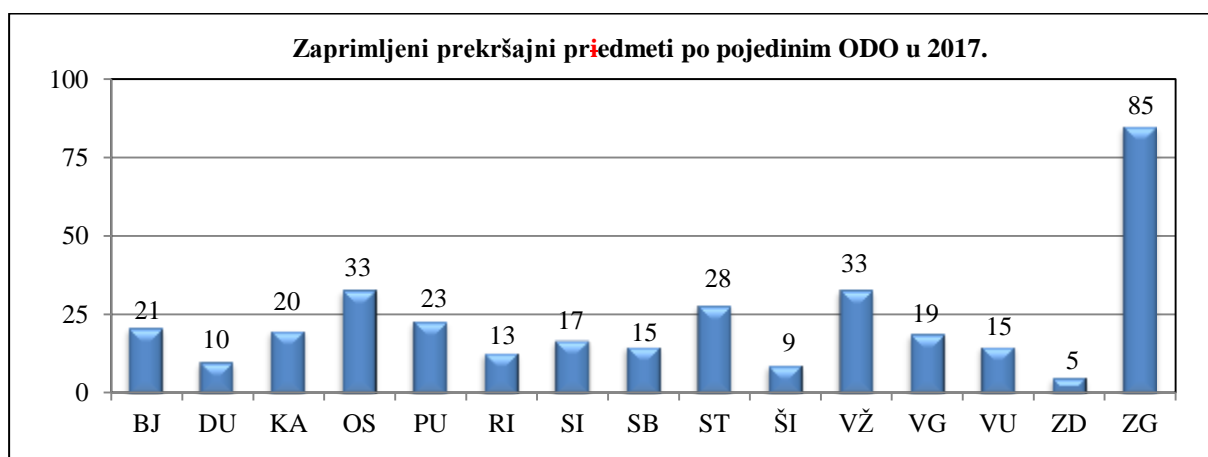
Tijekom 2017. općinska državna odvjetništva zaprimila su u rad 346 novih prekršajnih predmeta, što u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje (601 predmet u 2016.) predstavlja pad od 42,4%, čime je nastavljen trend pada prekršajnih predmeta iz ranijih godina. Ovakav pad prijava posljedica je pada prijave za prekršaje iz Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, kojih je tijekom 2017. zaprimljeno 91, odnosno 275 prijava ili 75,1% manje nego u 2016. (366 prijava).

Kretanje broja zaprimljenih prekršajnih predmeta u razdoblju od 2013. do 2017. vidljivo je iz grafičkog prikaza koji slijedi.

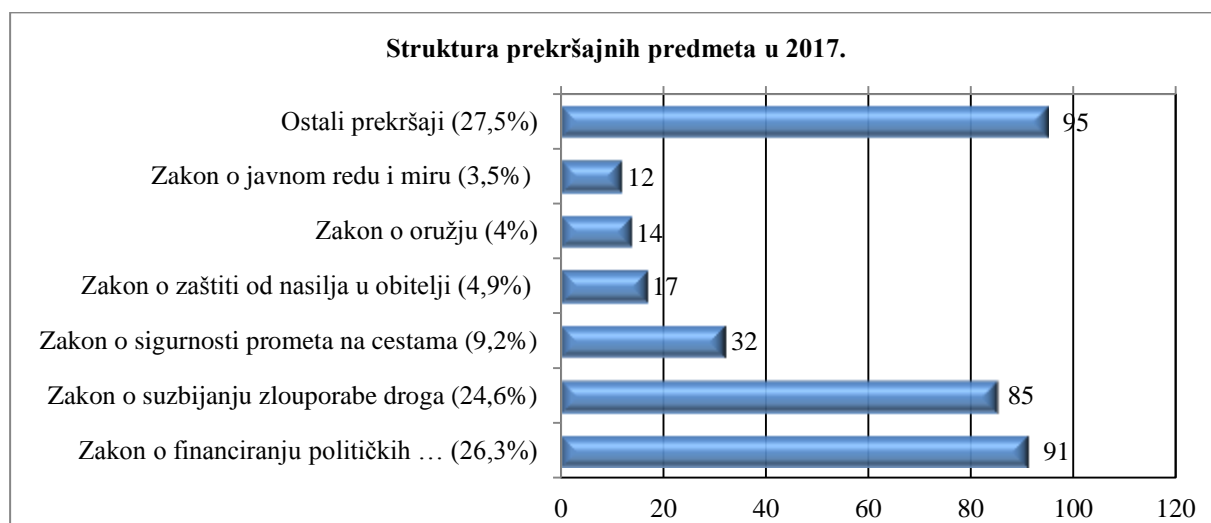
Kao što je već ranije navedeno, nastavak pada broja prekršajnih predmeta u 2017. pripisuje se znatnom padu prijava za prekršaje iz Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, pa kako prekršaji iz navedenog Zakona već godinama prevladavaju u strukturi prekršajnih predmeta u cjelini, promjene u kretanju prijava za ove prekršaje izravno se očituju u promjenama u kretanju prekršajnih predmeta u njihovoj ukupnosti. Već je i u ranijim izvješćima navedeno da se pad u broju prijava za prekršaje koji se odnose na financiranje političkih aktivnosti i izborne promidžbe može objasniti generalnopreventivnim učincima uspješno dovršenih prekršajnih postupaka iz ranijih godina. Naime, pokretanje prekršajnih postupaka i kažnjavanje počinitelja očito je imalo utjecaja na financijsku disciplinu i svijest o zakonskim obvezama subjekata obuhvaćenih navedenim Zakonom.

Potrebno je razmotriti i teritorijalnu zastupljenost prekršajnih predmeta, koja je vidljiva iz grafičkog prikaza.

Kao što je već rečeno, u strukturi prekršajnih predmeta i u 2017. prevladavaju prekršaji iz Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe sa 91 predmetom ili 26,3%. Slijede ih prekršaji iz Zakona o suzbijanju zlouporabe droga sa 85 predmeta ili 24,6%, prekršaji iz Zakona o sigurnosti prometa na cestama sa 32 predmeta ili 9,2% i prekršaji iz Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji sa 17 predmeta (4,9%). U radu je bilo i 14 predmeta (4%)

za prekršaje iz Zakona o oružju te 12 predmeta (3,5%) za prekršaje iz Zakona o javnom redu i miru, dok prekršaji iz ostalih zakona imaju neznatan udio u strukturi predmeta. Navedeno je vidljivo i iz grafikona u nastavku.

Prekršajni sudovi su tijekom 2017. donijeli 595 presuda, od čega 413 (69,4%) osuđujućih, 75 (12,6%) oslobađajućih i 107 (18%) odbijajućih. U istom razdoblju, prekršajni sudovi i tijela državne uprave donijela su i 13 rješenja o prekršaju, od čega 2 (15,4%) osuđujuća i 11 (84,6%) odbijajućih.

I u ranijim izvješćima navedeno je kako je relativno visok postotak odbijajućih odluka posljedica poteškoća u primjeni odredbe članka 109.a Prekršajnog zakona u praksi općinskih državnih odvjetništava. Navedeno tim više kada se uzme u obzir sudska praksa, odnosno, inzistiranje prekršajnih sudova da optužnom prijedlogu bude priložena i vlastoručno od okrivljenika potpisana obavijest o pravima, a ako ista nije priložena, donošenje prije navedene negativne odluke.

Člankom 109.a Prekršajnog zakona propisana je obaveza tužitelja dostaviti počinitelju prekršaja pisanu obavijest o onome zašto se tereti, kao i o njegovim pravima. Samo po sebi, ovo rješenje ne bi bilo sporno da isto tako nije propisano kako se navedena obavijest dostavlja počinitelju u dva primjerka, od kojih jedan ostaje počinitelju, dok je drugi, vlastoručno potpisan od strane okrivljenika, potrebno dostaviti uz optužni prijedlog. Dakle, traži se aktivno učestvovanje okrivljenika u njegovom prekršajnom progonu, odnosno, da isti jedan primjerak obavijesti, koji je prethodno potpisao, vrati državnom odvjetništvu. Posve razumljivo, okrivljenici nisu skloni navedenom postupanju i najčešće navedeni primjerak obavijesti ne dostavljaju povratno državnom odvjetništvu, koje u takvim slučajevima postupa sukladno članku 148. stavku 4. Prekršajnog zakona te uz optužni prijedlog prilaže dostavnicu, no, pojedini prekršajni sudovi unatoč tome traže kao prilog optužnom aktu potpisanu obavijest iz članka 109.a Prekršajnog zakona. Nadležno općinsko državno odvjetništvo tada mora osigurati povratak potpisane obavijesti i to na način da za njeno uručivanje počinitelju angažira policiju, čime se policijski službenici nepotrebno opterećuju poslovima dostavljanja pismena okrivljenicima, a i u tom slučaju je upitna uspješnost ispunjavanja takvog zakonom propisanog uvjeta. Stoga držimo da je takvo zakonsko rješenje nužno izmijeniti.

Što se prekršajnih sankcija tiče, tijekom 2017. počiniteljima su izrečene 374 (91,7%) novčane kazne i 2 kazne zatvora (0,5%), dok je u 32 predmeta (7,8%) izrečena druga zakonom predviđena sankcija. Relativna struktura prekršajnih sankcija u 2017. iskazana je u grafičkom prikazu.

Nakon iznošenja podataka o radu u prekršajnim predmetima, u nastavku se iznose podaci o radu državnih odvjetništava na raznim kaznenim predmetima, koji obzirom na svoj veliki broj, a dijelom i na svoju složenost, i dalje u znatnom dijelu opterećuju rad kaznenih odjela državnih odvjetništava.

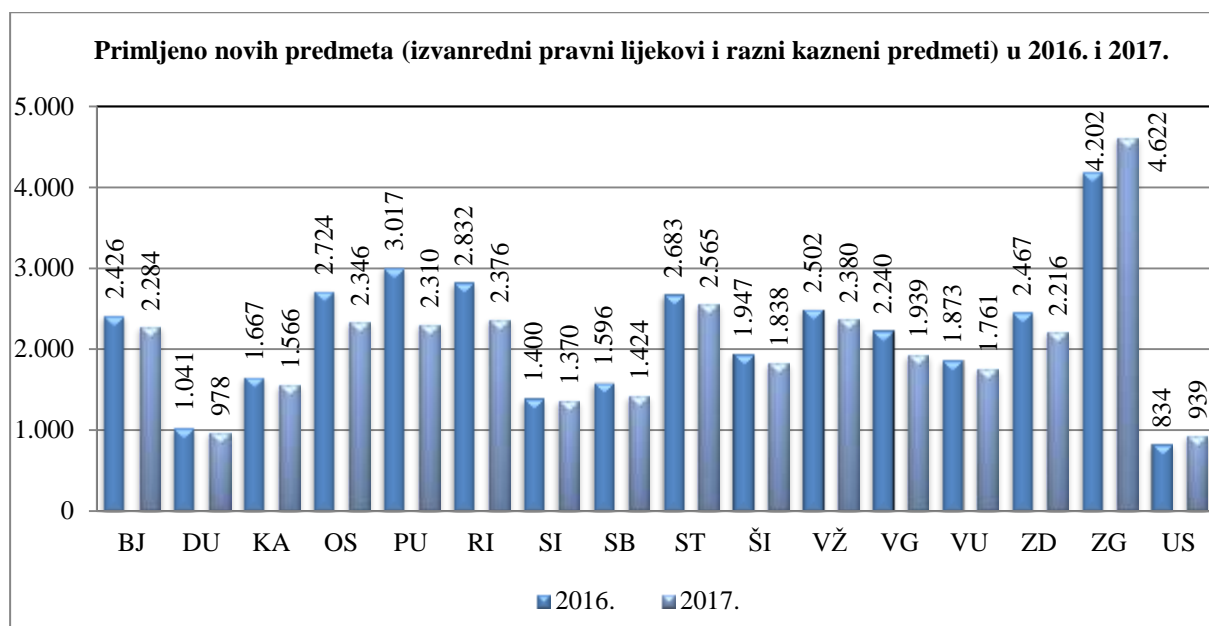
Naime, državna odvjetništva pored formalnih kaznenih prijava redovito zaprimaju i velik broj podnesaka koji sadržajno predstavljaju obavijesti o raznim, kaznenopravno irelevantnim događajima (požar, samoubojstvo i slično), navodnim nepravilnostima i nezakonitostima te razne prijedloge i pritužbe koje je potrebno razmotriti i utvrditi da li se u konkretnom slučaju radi o kaznenom djelu i da li s tim u svezi postoji potreba za daljnjim postupanjem i provjerama državnog odvjetništva. Navedeni podnesci i prijave ne upisuju se u upisnik kaznenih prijava, jer u trenutku njihova podnošenja nije utvrđeno da postoje osnove sumnje da bi bilo počinjeno kazneno djelo ili isti ne sadrže sve potrebne podatke o događaju i počinitelju, pa se inicijalno upisuju u upisnik raznih kaznenih predmeta. Ukoliko se izvidima ili kriminalističkim istraživanjem utvrde osnove sumnje da je počinjeno kazneno djelo za koje se kazneni postupak pokreće po službenoj dužnosti, predmet se upisuje u upisnik kaznenih prijava. U suprotnome, rad na predmetu završava službenom bilješkom o utvrđenom stanju i razlozima zatvaranja i arhiviranja, o čemu se obavještava podnositelj, ukoliko je poznat.

Također, u upisnik raznih kaznenih predmeta, sukladno članku 205. stavcima 5., 6. i 7. Zakona o kaznenom postupku, upisuju se i službene zabilješke državnih odvjetnika do kojih je samo dopro glas da je počinjeno kazneno djelo ili koji su primili dojavu žrtve, kao i one prijave koje ne sadrže sve podatke o kaznenom djelu. Naime, ako državni odvjetnik iz same kaznene prijave ne može zaključiti za koje se kazneno djelo prijava podnosi, sukladno članku 205. stavku 7. Zakona o kaznenom postupku upisat će ju u upisnik raznih kaznenih predmeta i pozvati podnositelja da u roku od 15 dana dopuni ili ispravi kaznenu prijavu. Ako podnositelj ne postupi po navedenoj uputi, državni odvjetnik o tome sastavlja bilješku i u roku od 8 dana obavještava višeg državnog odvjetnika, koji može naložiti upisivanje kaznene prijave u upisnik kaznenih prijava.

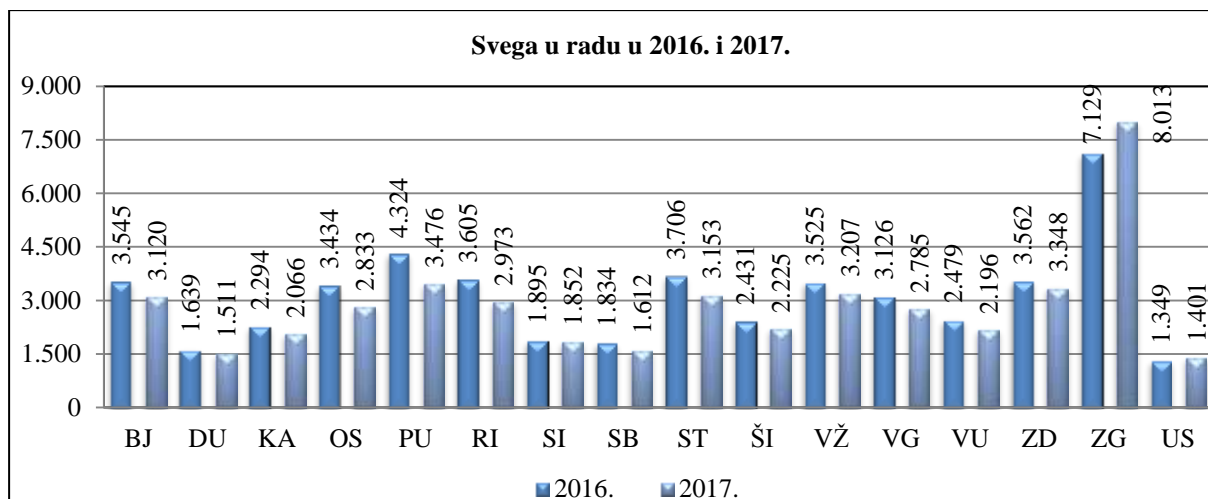
Na kraju valja dodati da se u upisnik raznih kaznenih predmeta upisuju i predmeti vezani za

provođenje europskog uhidbenog naloga i razne oblike međunarodne pravne pomoći, zahtjevi i zamolnice drugih državnih odvjetništava, zatvora i kaznionica, Centara za socijalnu skrb, prijedlozi za podizanje zahtjeva za zaštitu zakonitosti, te nalozi za očevid i provođenje hitnih dokaznih radnji.

Tijekom 2017. državna odvjetništva zaprimila su ukupno 32.914 novih predmeta, što u odnosu na 2016. i 35.451 predmet predstavlja pad od 7,2%. Broj zaprimljenih predmeta po pojedinim državnim odvjetništvima u 2016. i 2017. vidljiv je iz grafičkog prikaza koji se daje u nastavku.

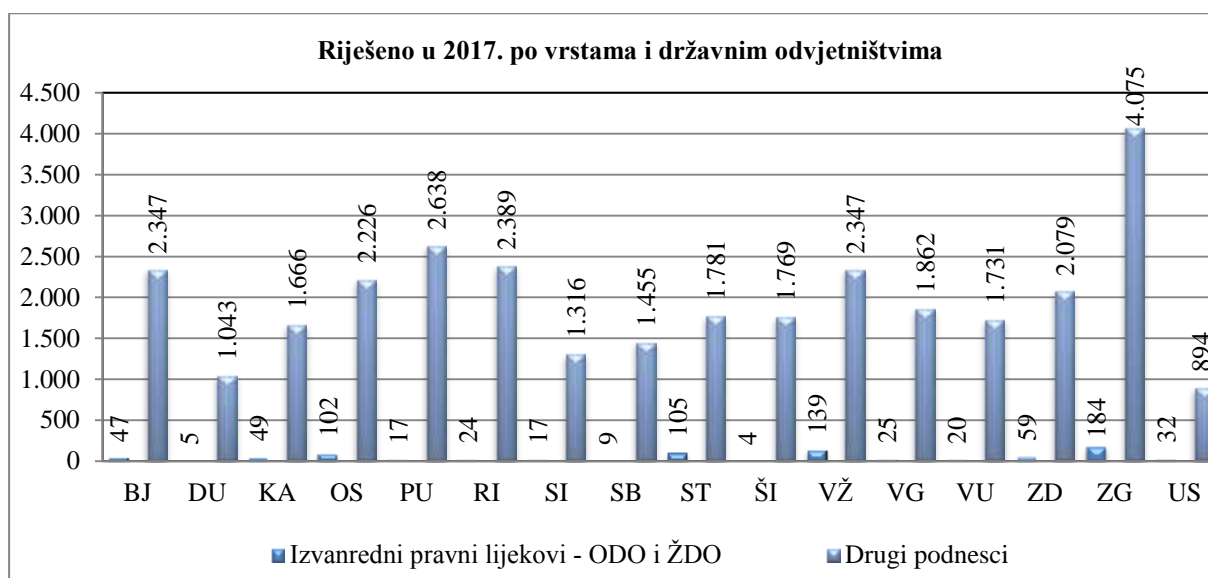

Iz prikaza je vidljivo da većina državnih odvjetništava u 2017. bilježi pad raznih kaznenih predmeta (osim Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta), dok se na razini Republike Hrvatske bilježi pad od 7,2% u odnosu na 2016. Obzirom na smanjen priliv novih predmeta, očekivano je došlo i do smanjenja ukupnog broja predmeta u radu. Tako su državna odvjetništva u 2017. imala u radu ukupno 45.771 predmet, odnosno, 8,2% manje nego u 2016. (49.877). Ukupan broj predmeta u radu po pojedinim državnim odvjetništvima u 2016. i 2017. vidljiv je iz grafičkog prikaza koji slijedi.

U 2017. se bilježi daljnji pad broja novih raznih kaznenih predmeta, no, oni zbog svoje brojnosti i dalje predstavljaju znatno opterećenje kaznenih odjela državnih odvjetništava, iako se u mnogim slučajevima radi o kaznenopravno irelevantnim događajima. Tijekom proteklog izvještajnog razdoblja, postupajući u raznim kaznenim predmetima, od ukupno 45.771 predmeta u radu, riješeno je 32.456 predmeta ili 70,9%, dok je 13.315 predmeta (29,1%) ostalo neriješeno.

U nastavku se daje grafički prikaz riješenih predmeta u 2017. po vrstama predmeta i pojedinim državnim odvjetništvima.

Od ukupno 32.456 predmeta koji su riješeni tijekom 2017., na postupanja i odluke povodom izvanrednih pravnih lijekova odnosi se 838 predmeta (2,6%), dok se na razne druge podneske odnosilo 31.618 odluka (97,4%), koja struktura ne odstupa od strukture odluka iz prethodnog izvještajnog razdoblja. Navedeno je vidljivo i iz grafičkog prikaza.

Na kraju valja istaknuti da se izneseni podaci odnose na predmete općinskih i županijskih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, koja državna odvjetništva postupaju u prvom stupnju, dok nisu obuhvaćeni podaci o raznim kaznenim predmetima Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, obzirom da ono ne postupa u prvome stupnju.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske, osim prijave koje su mu dostavljene kao nenadležnom državnom odvjetništvu za postupanje u prvom stupnju, postupa i po pritužbama i upitima koji se odnose na rad nižih državnih odvjetništava, a koje se također unose u upisnik raznih kaznenih predmeta, ali i vrši nadzor nad radom nižih državnih odvjetništava u značajnijim predmetima (temeljem članka 42. Zakona o državnom odvjetništvu). Radi cjelovitog prikaza, držimo potrebnim navesti kako su tijekom 2017. u upisnik raznih kaznenih predmeta u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske upisana 1.674 nova predmeta, pa je zajedno sa 346 predmeta koji su ostali neriješeni u prethodnom razdoblju u radu bilo ukupno 2.020 raznih kaznenih predmeta. Od navedenog broja, tijekom 2017. riješeno je 1.647 predmeta, dok je neriješeno ostalo 373 predmeta, time da valja naglasiti kako su mnogi od predmeta u radu Državnog odvjetništva Republike Hrvatske činjenično i pravno vrlo složeni i zahtijevaju stalan i kvalitetan nadzor nad radom te pružanje pravne pomoći nižim državnim odvjetništvima.

4. RAD GRAĐANSKO-UPRAVNIH ODJELA

Dio ustavne i zakonske zadaće državnog odvjetništva, koji je vrlo važan iako možda manje interesantan široj javnosti, je zaštita imovine i imovinskih interesa Republike Hrvatske i poduzimanje radnji radi zaštite Ustava i zakona. Ove zadaće državno odvjetništvo izvršava postupanjem u građanskim i upravnim predmetima.

U izvršavanju ovog dijela svoje zadaće državno odvjetništvo pojavljuje se u dvije različite uloge i postupaka:

1. kao zastupnik po zakonu Republike Hrvatske te: poduzima pravne radnje radi zaštite njezine imovine i imovinskih interesa u postupcima pred sudovima, upravnim i drugim tijelima, sklapa izvansudske nagodbe - time štiti njezine imovinske interese, rješava nastale sporne odnose i utječe na smanjenje sporova pred sudovima i doprinosi rasterećenju sudova, daje pravna mišljenja na određene pravne poslove koje sklapa Republika Hrvatska, kao jedna od ugovornih strana - time državno odvjetništvo istodobno štiti zakonitost, osigurava pravedno i jednako postupanje prema svima, prevenira nastanak sporova, ali i štiti imovinske interese Republike Hrvatske.
2. u zaštiti javnog interesa odnosno radi zaštite Ustava i zakona: državno odvjetništvo postupka formalno „u svoje ime“ u upravnim sporovima, podizanjem zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude upravnog suda, u upravnim postupcima radi povrata oduzete imovine te u drugim slučajevima kad je posebnim zakonom dano ovlaštenje državnom odvjetništvu da poduzima pravne radnje u svoje ime.

4.1. Kretanje i struktura građanskih i upravnih predmeta

4.1.1. Kretanje i struktura predmeta u radu (odnos 2013. - 2017. godine)

U 2017. godini građansko-upravni odjeli državnih odvjetništava primili su ukupno 70.784 nova predmeta (11% manje nego 2016. godine), na kraju 2016. godine ostalo je u radu pred državnim odvjetništvom 10.359 predmeta tako da je u radu pred državnim odvjetništvom bilo ukupno 81.143 predmeta. U ovaj prikaz i analizu nisu uključeni predmeti u kojima je državno odvjetništvo donijelo svoju odluku pa se postupak nastavlja odnosno vodi pred sudom ili drugim nadležnim tijelom.

Potrebno je istaknuti da se iskazani podaci o broju predmeta, donesenim odlukama i dr. u ovom izvješću prvi puta za određene vrste predmeta (Us-DO upravne sporove, Ip-DO izvanparnične predmete, U-DO upravne predmete, M-DO mišljenja i R-DO ostali predmeti) temelje na podacima elektroničkih upisnika CTS koji se razvijaju za potrebe državnog odvjetništva. To je i razlog zbog kojeg se mogu uočiti razlike u brojčanim podacima o kretanju predmeta na kraju 2016. i početku 2017. godine.

Kretanje građanskih i upravnih predmeta od 2013. do 2017. godine

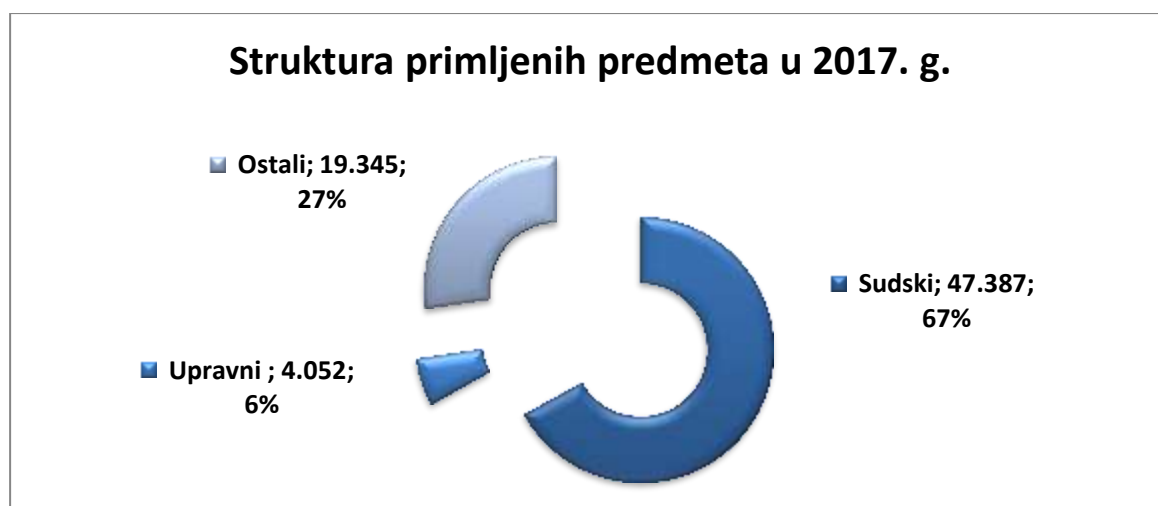
Godina	Sudski predmeti	Upravni predmeti	Ostali predmeti	Ukupno
2013.	45.608	3.116	13.373	62.097

2014.	48.532	3.117	12.014	63.663
2015.	48.422	2.777	10.556	61.755
2016.	52.864	3.419	22.149	78.432
2017.	47.387	4.052	19.345	70.784

Podaci o kretanju broja predmeta po vrstama u gornjoj tablici pokazuju da se nakon velikog skoka broja predmeta u 2016. godini, broj predmeta u radu pred državnim odvjetništvom vratio na prijašnju razinu. Za pretpostaviti je da je razlog tome smanjeni broj novih ovršnih predmeta što je dijelom posljedica donesenih odluka Vlade Republike Hrvatske o otpisu tražbina Republike Hrvatske zbog opće prezaduženosti i činjenice da su stotine tisuća građana „blokirane“, zbog čega nisu pokretani novi postupci.

U nastavku izvješća predmet analize i razmatranja bit će, kao i ranijih godina, samo rad i kretanje predmeta bez onih iz upisnika R-DO. U 2017. godini građansko-upravni odjeli državnih odvjetništava primili su ukupno 62.293 nova predmeta.

U donjem grafikonu prikazana je struktura predmeta primljenih u 2017. godini.

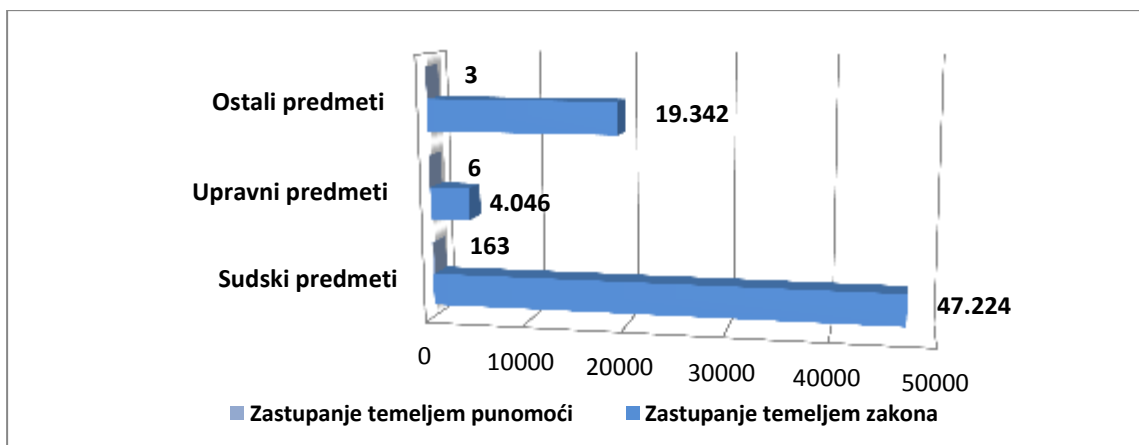

Tablica GUO 1. u dodatku daje pregled primljenih novih predmeta i predmeta u kojima nije donesena državnoodvjetnička odluka u ranijem izvještajnom razdoblju, po državnim odvjetništvima (bez predmeta iz upisnika R-DO).

U tablici GUO 2. prikazana je struktura primljenih predmeta po državnim odvjetništvima.

4.1.2. Struktura predmeta u odnosu na vrstu zastupanja

Sljedeći grafikon prikazuje strukturu primljenih predmeta u 2017. godini po osnovi zastupanja.

Državno odvjetništvo je prihvatilo zastupanje na temelju punomoći u 172 nova predmeta. Najveći broj zastupanja se odnosio na zastupanje javnopravnih tijela u upravnim sporovima.

Iako su se državnom odvjetništvu tijekom izvještajnog razdoblja obraćale ustanove čiji je osnivač Republika Hrvatska, kao i pojedine državne agencije sa zamolbom da ih zastupa u parnicama, to zbog kadrovskih kapaciteta nismo bili u mogućnosti prihvatiti.

4.1.3. Pregled novih predmeta u 2017. godini prema državnom tijelu iz čijeg djelokruga proizlazi

U tablici GUO 3. prikazan je ukupan broj novih parničnih predmeta koji su pokrenuti pred domaćim sudovima, a u kojima je jedna od stranaka Republika Hrvatska, procesni položaj Republike Hrvatske (tužitelj – tuženik), te ukupna vrijednost predmeta spora prema ministarstvima iz čijeg djelokruga rada predmeti proizlaze. U tablicama GUO 3.a i GUO 3.b prikazani su isti podaci, ali prema vrsti suda koji je nadležan za suđenje u konkretnoj parnici (općinski i trgovački sudovi).

Podaci iz ovih tablica pokazuju da je najveći broj parnica proizašao iz nadležnosti Ministarstva obrane (1.576 parnica, što je 58% više nego 2016. godine kad je primljeno 926 novih parnica), Ministarstva državne imovine (1.027 parnica, a 2016. godine primljeno je 775 predmeta), Ministarstva pravosuđa (689) i Ministarstva poljoprivrede (529).

Ukupna vrijednost predmeta spora u svim parnicama koje su pokrenute iznosi 1.131.995.940.000,00 što je značajno više nego 2016. godine. Međutim, razlog je tome jedna parnica u kojoj je tužitelj postavio nerealno visok zahtjev za naknadu štete u iznosu od 1.130.000.000.000,00 kuna. Ako se oduzme vrijednost navedenog zahtjeva, visina svih ostalih zahtjeva prema Republici Hrvatskoj iznosi 1.995.940.000,00 kuna. Vrijednost zahtjeva Republike Hrvatske koje potražuje u parnicama iznosi 339.626.000,00 kuna.

Ukupna vrijednost svih parnica pokrenutih pred općinskim sudovima iznosila je 1.130.576.248.000,00 kuna, a pred trgovačkim sudovima 1.419.692.000,00 kuna.

4.2. Zastupanje Republike Hrvatske

Poslovi zastupanja uključuju zastupanje Republike Hrvatske u izvansudskim postupcima, postupcima koji se vode pred stranim i domaćim sudovima, upravnim i drugim tijelima odnosno arbitražama.

U 2017. godini državna odvjetništva su imala u radu ukupno 52.795 sudskih predmeta (47.387 novih predmeta i 5.404 predmeta iz 2016. godine u kojima nije bila donijeta državnoodvjetnička odluka).

Zastupali smo na ukupno 27.465 ročišta pred sudovima i upravnim tijelima, što je 10% više nego 2016. godine (24.996) ročišta, uložili ukupno 2.203 žalbe i 131 izvanredni pravni lijek.

Zbirni pregled predmeta u radu prikazan je u tablici GUO 1., a pregled predmeta po vrstama u radu pojedinih državnih odvjetništava u tablici GUO 2.

4.2.1. Izvansudsko rješavanje sporova (članak 186.a ZPP-a)

Odredbom članka 186.a Zakona o parničnom postupku propisana je obveza svih osoba koje namjeravaju tužiti Republiku Hrvatsku da prije podnošenja tužbe sudu podnesu zahtjev za mirno rješavanje spora nadležnom državnom odvjetništvu. Istu obvezu ima i državno odvjetništvo kad u ime Republike Hrvatske namjerava tužiti neku osobu.

No, bez obzira na ovu zakonsku obvezu, državna odvjetništva su dužna u građanskim i upravnim predmetima, kad god je to moguće, štiteći interese Republike Hrvatske sklapati nagodbe i poduzeti sve u okviru svojih zakonskih ovlasti da se sporovi rješavaju mirnim putem izvan sudskih postupaka.

U donjoj tablici prikazan je broj zahtjeva podnesen u ime Republike Hrvatske i drugih podnositelja, broj sklopljenih nagodbi, kao i njihova vrijednost od 2013. do 2017. godine.

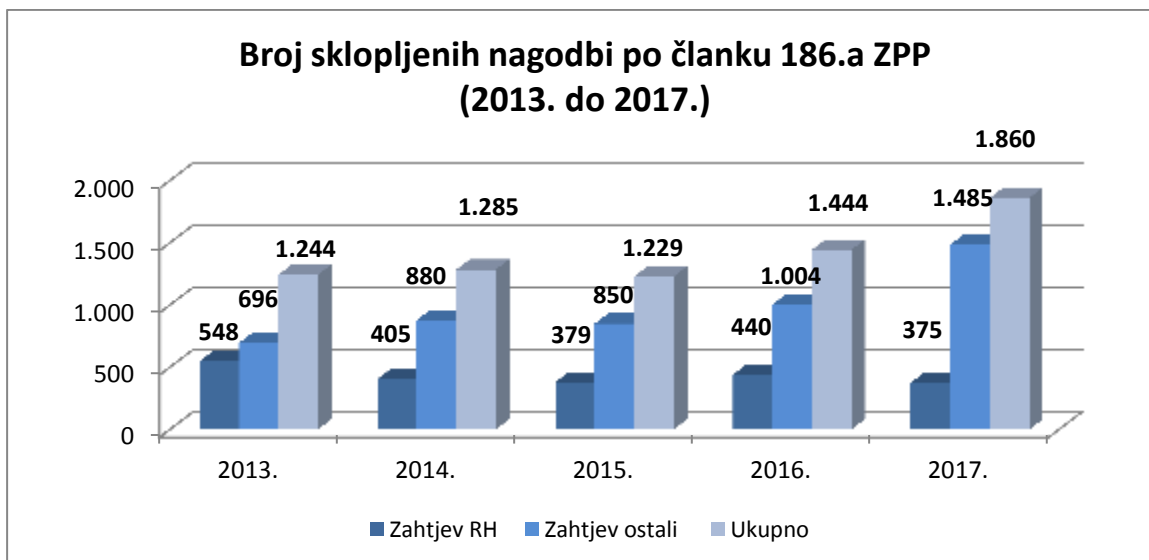
Godina	UKUPAN BROJ N-DO SPISA			BROJ SKLOPLJENIH NAGODBI PO ČL. 186.a ZPP-a			VRIJEDNOST SKLOPLJENIH NAGODBI (u tisućama kuna)		
	Zahtje v RH	Zahtje v – ostali	Ukup no	Zahtje v RH	Zahtje v – ostali	Ukup no	Zahtje v RH	Zahtje v – ostali	Ukupn o
	1	2	3 (1+2)	4	5	6 (4+5)	7	8	9 (7+8)
2013.	1.872	5.438	7.310	548	696	1.244	79.156	36.300	115.456
2014.	1.910	4.945	6.855	405	880	1.285	23.794	53.443	77.237
2015.	2.137	4.204	6.341	379	850	1.229	83.650	135.705	219.355
2016.	2.286	6.239	8.525	440	1004	1.444	23.083	54.842	77.925
2017.	2.152	5.484	7.636	375	1485	1.860	20.809	65.824	86.633

Ukupno	10.357	26.310	36.667	2.147	4.915	7.062	230.492	346.114	576.606
--------	--------	--------	--------	-------	-------	-------	---------	---------	---------

Tablica pokazuje da se u promatranom razdoblju prve tri godine kontinuirano smanjivao broj zahtjeva za mirno rješenje spora, što se odražavalo i na smanjenje broja parnica na sudovima u kojima je stranka Republika Hrvatska. Međutim u 2016. godini je došlo do velikog porasta broja zaprimljenih zahtjeva, čak 2.184 zahtjeva više ili 34% da bi se njihov broj u 2017. godini opet smanjio.

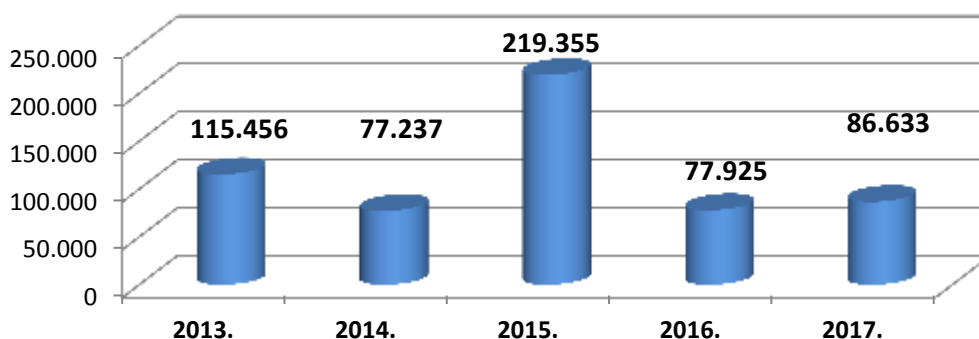
U ime Republike Hrvatske podnesena su 2.152 zahtjeva za mirno rješenje spora koja su rezultirala sklapanjem 375 nagodbi, čija je ukupna vrijednost 22.809.000,00 kuna. Zaprimljena su 5.484 zahtjeva protustranaka za mirno rješenje spora, u ime Republike Hrvatske priznali smo u cijelosti ili djelomično njihove zahtjeve, te je sklopljeno ukupno 1.485 izvansudskih nagodbi ukupne vrijednosti 65.824.000,00 kuna.

U donjem grafikonu prikazan je ukupan broj sklopljenih nagodbi te broj sklopljenih nagodbi prema tome tko je bio podnositelj zahtjeva za mirno rješenje spora, u razdoblju od 2013. do 2017. godine.

Ukupna vrijednost sklopljenih nagodbi u 2017. godini iznosila je 86.633.000,00 kuna.

Čl. 186.a ZPP- Vrijednost sklopljenih nagodbi (2013. - 2017.) u tisućama kuna

Od 2013. do kraja 2017. godine sklopljene su ukupno 7.062 izvansudske nagodbe, ukupne vrijednosti 576.606.000,00 kuna.

Nema dvojbe da se sklapanjem izvansudskih nagodbi smanjuju troškovi kako direktni (kamate, troškovi odvjetnika i dr.) tako i indirektni (rad sudova pa i samog državnog odvjetništva). Iskustvo državnog odvjetništva potvrđuju i prikazani podaci - da je ovaj način izvansudskog rješavanja sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska dao najbolje rezultate, te smo stoga mišljenja da ga i nadalje treba koristiti, ali i stvarati pretpostavke za sklapanje još većeg broja nagodbi.

Često se postavlja pitanje: Zašto državno odvjetništvo ne sklapa veći broj nagodbi?

Promatraju li se podaci iz tablice uočava se da se broj sklopljenih nagodbi od 2015. godine kontinuirano povećava. U 2016. godini sklopljeno je 17,5% nagodbi više nego 2015. godine, dok je 2017. godine sklopljeno 29% nagodbi više nego 2016. godine. U 2017. godini je čak 24% svih zahtjeva za mirno rješenje spora riješeno sklapanjem nagodbe.

Kad se ovi podaci stave u korelaciju s podacima o broju novih parnica i uspjehu u postupku, u nastavku ovog izvješća može se zaključiti da su odluke državnog odvjetništva o podnesenim zahtjevima bile u vrlo velikoj mjeri utemeljene. Istodobno, ako se broj parnica u kojima je jedna od stranaka Republika Hrvatska stavi u korelaciju s brojem novih parnica pred sudovima, a prema podacima iz Izvješća Predsjednika Vrhovnog suda Republike Hrvatske, proizlazi da njihov udio iznosi u prosjeku oko 4%.

Navedeni podaci potvrđuju značaj i učinkovitost ovog pravnog instituta, ali i stručnost zamjenika koji rade na ovim predmetima te kvalitetu rada državnog odvjetništva. Također, ovi podaci pokazuju da broj sklopljenih nagodbi u zadnje tri godine odgovara prosječnom broju parnica u jednoj godini koje primaju sudovi, a u kojima je stranka Republika Hrvatska, odnosno sudovi su time oslobođeni jednogodišnjeg priljeva ovih predmeta.

Ipak, nema dvojbe da bi broj sklopljenih nagodbi mogao biti i veći kad bi se osigurala dodatna sredstva za provođenje vještačenja radi utvrđivanja visine obveze (visina štete i dr.) i da nadležna tijela pravodobno i u potpunosti izvještavaju državno odvjetništvo o svim bitnim činjenicama o kojima ovisi odluka o osnovanosti zahtjeva.

Državna odvjetništva će nastaviti pratiti rad na ovom području i obavještavati ministarstva u onim slučajevima kada je evidentno da vođenje parnica s jedne strane opterećuje sustav državnog odvjetništva i sudova, a s druge strane povećava troškove postupka. Cilj je kroz izvansudske nagodbe smanjiti troškove države, odnosno broj postupaka u kojima je država tuženik.

Smatramo nužnim da ministar pravosuđa kroz okvirna mjerila za rad državnih odvjetnika i zamjenika na odgovarajući način vrednuje rad na ovim predmetima kako bi oni bili stimulirani za dodatni angažman na sklapanju nagodbi.

4.2.2. Zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima pred inozemnim sudovima i tijelima

U ovim predmetima u izvještajnom razdoblju za 2017. godinu nema značajnijih novina u odnosu na sve rečeno uz izvještajno razdoblje za 2016. godinu.

Člankom 89. stavcima 1. i 2. Zakona o državnom odvjetništvu propisana je nadležnost Državnog odvjetništva Republike Hrvatske za zastupanje Republike Hrvatske u imovinskim sporovima koji se vode pred inozemnim sudovima, ustanovama i drugim tijelima. U ovim postupcima, u slučaju kada je zakonima države u kojima se vodi postupak isključena mogućnost zastupanja Republike Hrvatske po Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske ovlašćuje za zastupanje inozemnog stručnjaka, u pravilu stranog odvjetnika ili odvjetničko društvo i to uz prethodnu suglasnost Vlade Republike Hrvatske. U pravilu zastupanje se povjerava odvjetniku koji radi u državi u kojoj se vodi postupak, a sve kako bi zastupanje bilo na stručnoj razini, te istovremeno kako bi se smanjili troškovi zastupanja. Strani odvjetnik zastupa Republiku Hrvatsku uz aktivno sudjelovanje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

Ovi se postupci mogu podijeliti na dvije grupe:

- postupci pred međunarodnim tijelima – međunarodne arbitraže, te
- postupci koji se vode u inozemstvu pred sudovima te države.

Postoje dvije vrste međunarodnih arbitraža:

- međunarodne arbitraže koje pokreću strani investitori protiv Republike Hrvatske radi naknade štete zbog kršenja međunarodnih ugovora o poticanju i zaštiti stranih ulaganja koje je Republika Hrvatska sklopila s velikim brojem država, te
- međunarodne arbitraže koje se vode jer su ugovorne stranke, od kojih je jedna Republika Hrvatska, ugovorile nadležnost arbitraže za rješavanje sporova umjesto postupka pred sudom Republike Hrvatske.

4.2.2.1. Međunarodne arbitraže radi zaštite stranih ulaganja

4.2.2.1.1. Prijateljsko rješavanje spora prije pokretanja arbitraže radi zaštite stranih ulaganja

Sukladno sklopljenim međunarodnim ugovorima o zaštiti i poticanju stranih ulaganja, pokretanju arbitražnog spora radi zaštite stranih ulaganja, u pravilu prethodi postupak prijateljskog rješavanja spora. Vlada Republike Hrvatske osnovala je Međuresorno povjerenstvo (u nastavku: Povjerenstvo) za postupanje po zahtjevima stranih ulagača. Članovi Povjerenstva su po funkciji državni tajnici iz Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva pravosuđa i Ministarstva financija, te jedan zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske.

Zavisno od spora te od djelokruga iz kojega je proistekao konkretni spor, u radu ovog Povjerenstva po potrebi sudjeluju i druga nadležna tijela. U pravilu traži se sudjelovanje predstavnika iz drugih ministarstava, po funkciji državnih tajnika, kako bi Povjerenstvo bilo osposobljeno za učinkovito donošenje odluka.

U ovom postupku Povjerenstvo uz aktivno sudjelovanje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske posebno analizira sve činjenice i dokaze na koje ukazuje strani investitor. Analizira zahtjeve ulagača, prikuplja potrebne informacije od nadležnih tijela vezano uz rješavanje zahtjeva, podnosi Vladi Republike Hrvatske prijedloge nacрта odluka za postupanje glede zahtjeva ulagača. U svakom pojedinom predmetu za prijateljsko rješenje spora odluku donosi Vlada Republike Hrvatske. Temeljem sklopljenih ugovora o zaštiti i poticanju stranih ulaganja u pravilu Republika Hrvatska odgovara za štetu u slučaju ako je investitorova investicija izvlaštena bez da mu je određena tržišna naknada i/ili ako su tijela Republike Hrvatske (države, sudova, lokalne samouprave, agencija kojih je osnivač država ili lokalna samouprava i sl.) postupala prema njemu tako da je trpio neravnopravan tretman.

U arbitražnoj praksi ICSID-a pojam izvlaštenja stranog investitora se vrlo široko interpretira. On uključuje i štetu koju trpi investitor u slučaju ako bi nakon započinjanja investicije Republika Hrvatska mijenjala zakonodavni okvir, a što bi se odrazilo na gubitak njegovih legitimnih očekivanja.

U pravilu pogrešan i nepravilan rad državnih tijela, sudova, lokalne samouprave i regionalne samouprave, agencija čiji su osnivači Republika Hrvatska, lokalna samouprava i sl., a što je u uzročnopsljedičnoj vezi s investicijom, može dovesti do ove faze postupka prijateljskog rješavanja spora, a ako ne uspije i do pokretanja arbitražnog postupka. Ovu fazu postupka Povjerenstvo temeljito provodi utvrđujući sve pravnorelevantne činjenice i dokaze jer u slučaju pokretanja arbitražnog postupka sve je to dio pripreme za vođenje arbitražnog postupka.

Stoga je rad državnog odvjetništva u Povjerenstvu vrlo opsežan i temeljit. Bitno je u suradnji sa svim nadležnim tijelima utvrditi činjenično stanje te postoji li odgovornost Republike Hrvatske za štetu, a potom ako je utvrđena odgovornost i visinu štete.

Značaj prijateljskog rješavanja spora ogleda se u činjenici da ima:

- političku dimenziju, kojom se šalje poruka stranim investitorima i prezentira Republika Hrvatska kao odgovorna i pouzdana zemlja domaćin,

- pravnu dimenziju, jer se utvrđuju sve bitne činjenice, procjenjuje utemeljenost zahtjeva i ishod moguće arbitraže, ali i ukazuje na potrebu promjene načina postupanja nadležnih tijela i osoba, kao i eventualne izmjene određenih propisa,
- preventivni učinak - argumentirano i kvalitetno pravno obrazloženo očitovanje kojim se odbija zahtjev investitora, koji može rezultirati odustajanjem investitora od podizanja tužbe, te
- financijski učinak, jer su troškovi vođenja arbitražnog postupka izuzetno visoki (više milijuna eura).

Kako su u pravilu postupci prijateljskog rješavanja sporova povjerljivi, u izvješću za 2017. godinu ne navode se stranke koje su podnijele takve zahtjeve, nego se daju zbirni podaci. Podneseno je 7 zahtjeva pravnih osoba, a koje svoje zahtjeve temelje na navodnoj povredi BIT-ova sklopljenih između Republike Hrvatske i Austrije, Italije, Nizozemske, Francuske i Bosne i Hercegovine. U ovom izvješću ne može se iskazati ukupna visina potraživane štete po svim zahtjevima, jer taj podatak investitori nisu dužni navesti u ovoj fazi postupka, a u pravilu i ne navode. Međutim, očekivana visina štete ukupno bi iznosila nekoliko stotina milijuna eura polazeći od činjenice da su neki investitori i naznačili njihovu moguću visinu štete.

U 2017. godini sklopljena je jedna nagodba. U svim drugim predmetima istekli su rokovi za prijateljsko rješavanje spora, što znači da su ispunjene procesne pretpostavke za pokretanje arbitražnih postupaka.

4.2.2.1.2. Zastupanje u arbitražnom postupku - uloga i postupanje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske

Pred Međunarodnim centrom za rješavanje ulagačkih sporova (ICSID) u 2017. godini je protiv Republike Hrvatske bilo vođeno 8 arbitražnih postupaka. U tim postupcima Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zajedno sa stranim odvjetničkim društvima zastupalo je Republiku Hrvatsku u sljedećim arbitražnim postupcima:

Po tužbi Georga Gavrilovića i Gavrilović d.o.o. kojom zahtijeva od tuženice Republike Hrvatske naknadu štete od 193.000.000,00 EUR-a zajedno sa svim troškovima arbitražnog postupka i kamatama. Arbitražni postupak je pokrenut radi rješavanja spora koji je posljedica provedenog stečajnog postupka u kome je stečajni sud, tadašnji Okružni privredni sud u Zagrebu, još 1991. godine prodao tužitelju pet trgovačkih društava kao pravne osobe, a da nije utvrdio imovinu prodanih pravnih osoba, uslijed čega tvrde da su pretrpili štetu. Tužitelji tvrde da je Republika Hrvatska prekršila odredbe međunarodnog ugovora u zaštiti stranih ulaganja koji je sklopila s Republikom Austrijom.

U ovom arbitražnom postupku u ožujku 2016. godine je održana rasprava, dok je završno ročište održano u rujnu iste godine. Arbitražna odluka očekuje se sredinom 2018. godine.

Po tužbi B3 Croatien Courier Cooperativ koji tvrdi da je Republika Hrvatska prekršila odredbe međunarodnog ugovora sklopljenog s Kraljevinom Nizozemskom jer nije provela liberalizaciju poštanskog tržišta zbog čega je investitor pretrpio štetu u iznosu od 50.000.000,00 EUR-a. U ovom predmetu zaključena je rasprava, a odluka se očekuje do kraja ljeta 2018. godine.

Po tužbi Amlyn Holding B.V., nizozemskog investitora koji traži naknadu štete koju je navodno pretrpio zbog toga što je Republika Hrvatska prekršila odredbe Europske energetske

povelje, ECT (čl. 10. i 13.) jer je proizvoljnim promjenama pravnog okvira oštetila tužitelje kao investitore, dok je istovremeno pogodovala druge investitore. U samoj tužbi nije naznačena visina štete, međutim, u postupku prijateljskog rješavanja spora naveden je iznos štete od oko 85.000.000,00 EUR-a. U ovom predmetu Republika Hrvatska je dala odgovor na tužbu.

Po tužbi UniCredit Bank Austria AG i Zagrebačke banke d.d. pokrenut je arbitražni postupak protiv Republike Hrvatske radi naknade štete. Tužitelji tvrde da im je Republika Hrvatska počinila štetu donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju te Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim investicijama. Naime, ovim Zakonima, tvrde tužitelji, korisnicima kredita dano je pravo, a bankama nametnuta obveza da ranije sklopljene ugovore o kreditu s deviznom klauzulom s obračunskom jedinicom švicarski franak retroaktivno izmijene tako da se krediti preračunaju u eure i to po tečaju koji je vrijedio u vrijeme sklapanja ugovora o kreditu, čime je novi obračun bio na njihovu štetu, kao i sav trošak konverzije kredita. U ovom predmetu konstituirano je arbitražno vijeće te je održano prvo procesno ročište kojim su određeni rokovi za postupanje. Tužitelji su u danom im roku, 15. rujna 2017., podnijeli tužbu ("Memorial") kojom od Republike Hrvatske potražuju isplatu naknade štete u visini od 98.000.000,00 EUR-a s kamatom i bruto porezom (u trenutku podnošenja tužbe smatraju da ukupni iznos štete iznosi 127.000.000,00 EUR-a) te pridržavaju pravo da u daljnjem tijeku postupka preciziraju ovaj iznos. Republika Hrvatska podnijela je prigovor nenadležnosti ICSID-u i to prvenstveno radi nesuglasnosti odredbi Ugovora između Republike Hrvatske i Republike Austrije o poticanju i zaštiti ulaganja, s pravnom stečevinom Europske unije.

U predmetu Raiffeisen Bank International AG i Raiffeisenbank Austria d.d. protiv Republike Hrvatske zahtjev za arbitražu pred ICSID-om je registriran u rujnu 2017. godine. Ovim zahtjevom tužitelji jednako kao i u predmetu UniCredit i dr. protiv Republike Hrvatske, tvrde da im je donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju te Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kreditnim institucijama, počinjena šteta te od Republike Hrvatske potražuju naknadu štete u još neutvrđenom iznosu za kojeg tužitelji navode da će ga odrediti u daljnjem tijeku postupka. Odmah po registriranju zahtjeva, Republika Hrvatska je podnijela prigovor protiv arbitra imenovanog od strane tužitelja obzirom da je isti imenovan arbitrom od strane tužitelja već u tri arbitražna postupka koji se vode protiv Republike Hrvatske pred ICSID-om, a čime je dovedena u sumnju njegova nepristranost prilikom donošenja odluke.

U predmetu Addiko Bank AG i Addiko Bank d.d. protiv Republike Hrvatske, zahtjev za arbitražu je registriran pred ICSID-om u rujnu 2017. godine. I ovim zahtjevom tužitelji, jednako kao i u prethodno navedenim predmetima u kojima su tužitelji banke, od Republike Hrvatske traže naknadu štete tvrdeći da im je zakonodavnim promjenama kojima je propisana mogućnost konverzije Ugovora o kreditu, koji su valutnom klauzulom vezani uz švicarski franak, počinjena šteta. Niti u ovom predmetu nije u samom zahtjevu navedena visina štete. Jednako kao i u predmetu Raiffeisen Bank International AG i dr. protiv Republike Hrvatske, odmah po registriranju zahtjeva, Republika Hrvatska je podnijela prigovor protiv arbitra imenovanog od strane tužitelja. Naime radi se o istim odvjetnicima koji zastupaju tužitelje i u predmetu "Raiffeisenbank", te koji su i u ovom predmetu imenovali istog arbitra (koji bi u slučaju da imenovanju nije prigovoreno, po peti put bio arbitar u predmetima koji se pred ICSID-om vode protiv Republike Hrvatske kao tuženice te u kojima još nije donesena

odluka). Upravo iz navedenog razloga je prigovoreno imenovanju ovog arbitara koji je potom samoinicijativno odustao od imenovanja.

U predmetu Erste Group Bank AG, Steiermaerkische Bank und Sparkassen AG i Erste & Steiermaerkische d.d. protiv Republike Hrvatske zahtjev za arbitražu je pred ICSID-om registriran 29. prosinca 2017. Ovim Zahtjevom tužitelji po istoj pravnoj osnovi kao i banke u prethodno spomenutim arbitražnim predmetima potražuju od Republike Hrvatske naknadu štete u iznosu od 150.000.000,00 EUR-a, uz napomenu da će točan iznos odrediti u daljnjem tijeku postupka.

Tužitelji, Elitech B.V kao nizozemsko trgovačko društvo i Golf razvoj d.o.o. iz Zagreba, kao investitori pred Međunarodnim centrom za rješavanje ulagateljskih sporova (ICSID) u Washingtonu podnijeli su zahtjev za arbitražu u kolovozu 2017. godine, protiv Republike Hrvatske, radi naknade štete u iznosu od 123.000.000,00 EUR-a. Navode da su kao investitori uložili značajna sredstva za razvoj golf projekta na području grada Dubrovnika, plato Srđa na način da su kupili zemljište i podnijeli brojnu dokumentaciju radi usklađenja prostorno-planskih propisa na području Dubrovačko-neretvanske županije. Tvrde da je od početka projekta proteklo više od deset godina te da projekt nikada nije bio realiziran kao rezultat mnogobrojnih akcija nevladinih organizacija, populističkih grupa i određenih utjecajnih političara koji su sveukupno stvorili negativno ozračje u svezi realizacije projekta i utjecali na donošenje odluka upravnih tijela i sudova koji u konačnici nisu odobrili projekt. Prema članku 6. Bilateralnog Ugovora o poticanju i uzajamnoj zaštiti ulaganja između Kraljevine Nizozemske i Republike Hrvatske kao rezultat postupanja državnih tijela Republike Hrvatske, tužitelji su lišeni prava na očekivani profit od vrijednosti golf projekta, što im čini direktnu eksproprijaciju bez naknade učinjenu od strane Republike Hrvatske, a za što imaju pravo na zaštitu prema pravilima navedenih sporazuma.

U svim ovim naprijed navedenim arbitražnim predmetima, nakon odluke suda Europske unije u predmetu Achmea B.V., otvoreno je pravno pitanje daljnjeg tijeka arbitražnog postupka zbog izraženog stava o nenadležnosti ICSID-a. U svim ovim predmetima, a gdje to dosad nije bilo učinjeno, bit će istaknut prigovor nenadležnosti. Tablični prikaz ovih predmeta je dan u nastavku.

Stranke u postupku - RH i	Pravna osnova po BIT-u sklopljenom između RH i	Vrijednost predmeta spora	Način rješavanja
Georg Gavrilović i Gavrilović d.o.o.	Austrija	193.000.000,00 €	rasprava zaključena, čeka se arbitražna odluka
B3 Croatian Courier Cooperativ	Nizozemska	50.000.000,00 €	rasprava zaključena, čeka se arbitražna odluka
Amlyn Holding B.V.	Europska energetska povelja	85.000.000,00 €	dat odgovor na tužbu
UniCredit Bank Austria AG i Zagrebačka banka	Austrija	127.000.000,00 €	u tijeku priprema odgovora na tužbu

Raiffeisen Bank International AG i Raiffeisenbank Austria d.d.	Austrija	još naznačena nije	u tijeku je konstituiranje arbitražnog vijeća
Addiko Bank AG i Addiko Bank d.d.	Austrija	još naznačena nije	u tijeku je konstituiranje arbitražnog vijeća
Erste Group Bank AG i Steirmaerkische Bank und Sparkassen AG i Erste & Steirmaerkische d.d.	Austrija	150.000.000,00 €	u tijeku je konstituiranje arbitražnog vijeća
Elitech B.V i Golf razvoj d.o.o.	Nizozemska	123.000.000,00 €	u tijeku je konstituiranje arbitražnog vijeća

Rad na predmetima međunarodnih investicijskih arbitraža je izuzetno složen i zahtjevan. U tim postupcima Državno odvjetništvo Republike Hrvatske koordinira rad i dogovara strategiju obrane s odvjetničkim društvom koje zastupa Republiku Hrvatsku pred ICSID-om i daje punu pravnu podršku u pogledu tumačenja i primjene domaćeg prava, prikuplja i analizira činjenice i dokaze bitne za postupak, koordinira rad s drugim državnim tijelima, sudovima, jedinicama lokalne i/ili područne samouprave, trgovačkim društvima, obavlja razgovore s osobama koje bi mogle imati određena saznanja o predmetu spora i dr. Time se, po našem mišljenju, osigurava kvalitetno zastupanje interesa Republike Hrvatske u ovim postupcima, ali i izravno utječe na smanjenje troškova zastupanja stranih odvjetničkih ureda.

4.2.2.1.3. Izbor stranog odvjetničkog društva

Nakon zaprimanja zahtjeva tužitelja potrebno je izvršiti izbor odvjetnika ili odvjetničkog društva kojem će se povjeriti zastupanje. Zakonom o državnom odvjetništvu nije propisano kako se vrši izbor stranog odvjetnika ili odvjetničkog društva. O ovoj problematici već je bilo govora i u prethodnim godišnjim izvješćima. Mišljenja smo da bi bilo nužno pitanje izbora odvjetnika odnosno odvjetničkog društva urediti Zakonom o državnom odvjetništvu, a što je učinjeno Nacrtom novog Zakona o državnom odvjetništvu koji je na prvom čitanju u Hrvatskom saboru. Time bi se zakonom osigurala transparentnost izbora odvjetničkog društva i utjecalo na smanjenje troškova zastupanja. Nagrade i naknade za zastupanje u međunarodnim arbitražnim postupcima su izuzetno visoke, ali nisu i ne mogu biti jedini kriterij za izbor odvjetnika odnosno odvjetničkog društva.

4.2.2.1.4. Financijski troškovi

Arbitražni troškovi su izuzetno visoki. Troškove arbitraže čine honorari stranog odvjetničkog društva, honorari i troškovi stručnih eksperata, jer prema pravilima ICSID-a domaće pravo je činjenica koja se dokazuje, troškovi prijevoda vrlo opsežne dokumentacije, honorari i troškovi vještaka, predumljeni troškovi arbitara i sudišta, troškovi svjedoka, putovanja i smještaja za vrijeme trajanja rasprava itd.

U 2017. godini troškovi zastupanja Republike Hrvatske u inozemstvu, uključujući arbitraže i druge inozemne sporove, iznosili su 42.858.987,00 kuna, a što je čak 70,56 % ukupnog proračuna Državnog odvjetništva Republike Hrvatske koji je iznosio 60.740.494,00 kune. Svi

troškovi postupaka koji se vode u inozemstvu padaju na teret proračunskih stavki Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, kao pravosudnog tijela, što, osobito kad se radi o povredama međunarodnih ugovora o zaštiti stranih ulaganja, nema logike niti opravdanja. Naime, sadašnji način prikazivanja troškova stvara potpuno krivu sliku kao da su za rad Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske osigurana znatna financijska sredstva.

Stavljanjem ovih troškova na poziciju ministarstva iz čijeg je djelokruga nastao spor ojačala bi se financijska odgovornost i disciplina toga ministarstva. Ovakav prijedlog upućen je Ministarstvu pravosuđa još 2013. godine.

4.2.2.1.5. Kadrovska popunjenost

U izvještajnom razdoblju u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske u Građansko-upravnom odjelu radilo je 9 zamjenika i 5 savjetnika. Na arbitražnim postupcima koji su bili u radu tijekom 2017. godine, ulažući iznimne napore, radili su svi zamjenici i svi savjetnici, istovremeno radeći na svim drugim predmetima iz nadležnosti Državnog odvjetništva Republike Hrvatske. Stoga ovakva opterećenost arbitražnim postupcima dovodi u pitanje izvršavanje svih drugih poslova iz redovne nadležnosti Državnog odvjetništva Republike Hrvatske.

U slučaju pokretanja još 7 arbitražnih postupaka, a što je moguće s obzirom da su istekli rokovi za prijateljsko rješavanje sporova, mogla bi se dovesti u pitanje kvaliteta i ažurnost zastupanja Republike Hrvatske kako u arbitražnim postupcima, tako i na predmetima iz druge nadležnosti. Radi iznalaženja adekvatnog kadrovskeg rješenja, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je sukladno Zakonu o državnom odvjetništvu izvijestilo Vladu Republike Hrvatske o problemima s kojima se suočava u radu. Potrebno je u narednom razdoblju definirati strategiju vođenja arbitražnih postupaka, odrediti broj izvršitelja (zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, savjetnika i službenika u slučaju ako se Vlada Republike Hrvatske odluči da to zastupanje vodi Državno odvjetništvo Republike Hrvatske), pristupiti edukaciji te srazmjerno tome osigurati i dostatna financijska sredstva.

Navedeni problemi moraju se trajno i kvalitetno riješiti jer se u protivnom ozbiljno dovodi u pitanje ne samo zaštita imovinskih interesa Republike Hrvatske već i međunarodni ugled Republike Hrvatske, njena spremnost i sposobnost da uredno izvršava svoje međunarodnim ugovorima preuzete obveze, kao i povreda njene otvorenosti prema stranim investitorima i investicijama.

4.2.2.2. Zastupanje pred stranim sudovima i tijelima

U prošloj godini Engility LLC, USA pokrenuo je arbitražni postupak pred Američkom arbitražnom udrugom (AAA) protiv Republike Hrvatske radi naknade štete u iznosu od 8.791.882,27 \$ na ime troškova koje su imali u parnici koju su pred sudom u Chicagu pokrenuli Jović i dr. protiv njih kao sljednika Military Professional Resources, Incorporated (MPRI), Virginia, SAD. Ugovorom koji je sklopljen 1994. godine s Ministarstvom obrane ugovorena je arbitraža za slučaj spora. Zahtjev tužitelja je osporen u cijelosti jer smatramo da se nije mogao vršiti prijenos ugovora na drugu osobu bez suglasnosti Ministarstva obrane, te da s obzirom na odredbe ugovora o odštetnoj odgovornosti i arbitražnoj klauzuli ne postoji obveza Republike Hrvatske da naknadi tu vrstu štete.

U 2017. godini okončan je postupak po tužbi Lalić i dr. koju su 2016. godine protiv Republike Hrvatske podigli pred sudom u Chicagu, USA radi naknade štete u visini od 3,5 milijarde USD s osnove imovine oduzete za vrijeme NDH. Tužbeni zahtjev je osporen u cijelosti te je sud tužbu odbio zbog nepostojanja uvjeta za vođenje postupka. Time je ovaj postupak pravomoćno okončan.

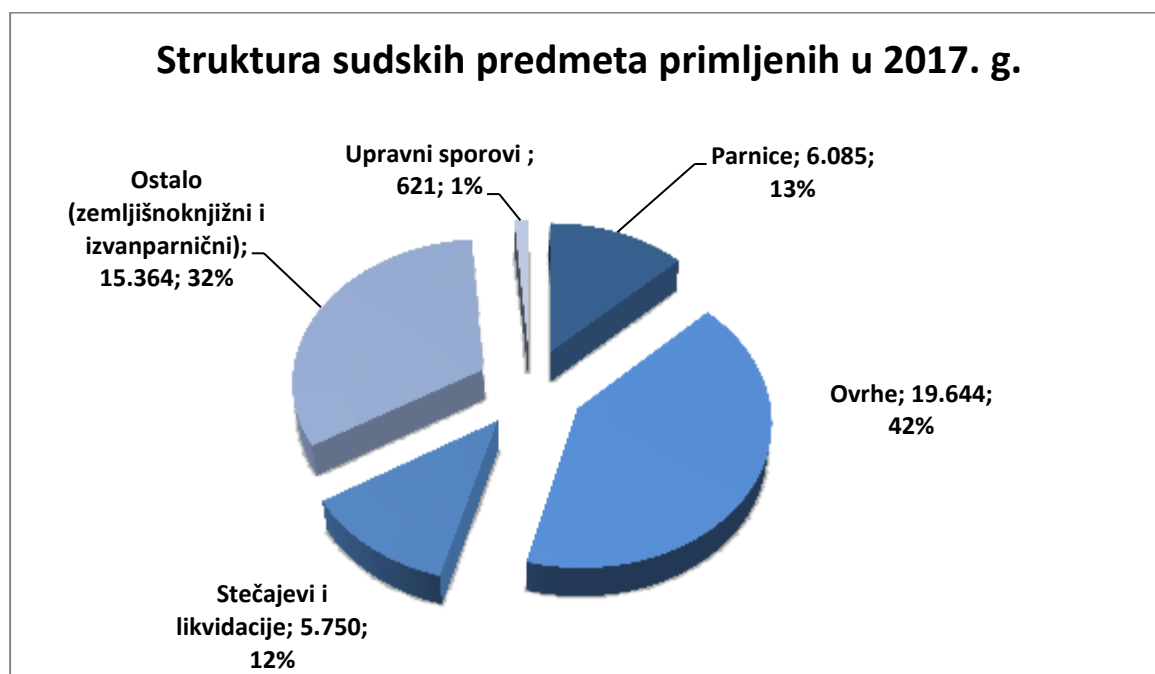
4.2.3. Zastupanje Republike Hrvatske pred domaćim sudovima

U 2017. godini državna odvjetništva su zaprimila ukupno 47.224 sudska predmeta, na kraju 2016. godine ostala su u radu pred državnim odvjetništvom 5.404 predmeta ili ukupno 52.795 predmeta. Tome bi trebalo pribrojiti i 7.524 predmeta u kojima prvostupanjski sudovi nisu donijeli odluke da bi se moglo sagledati opterećenje zamjenika koji rade na ovim predmetima.

Kad se promatra struktura primljenih predmeta, uočava se da je opet povećan broj novih parnica (6.085, čak 34% više nego 2016. godine kad je primljeno 4.517 parnica), kao i izvanparničnih predmeta (20.855). Priljev novih ovršnih predmeta (19.644) i upravnih sporova (460) je u padu. U stečajnim i predstečajnim predmetima zaprimljeno je ukupno 5.750 zahtjeva.

Državno odvjetništvo je zastupalo Republiku Hrvatsku na ukupno 27.172 ročišta pred domaćim sudovima (2016. godine 24.288 ročišta) od čega je čak 5.826 ročišta održano izvan sjedišta državnog odvjetništva odnosno stalne službe. Uloženo je 2.148 redovnih pravnih lijekova i 130 izvanredna pravna lijeka.

Potrebno je istaknuti da bi broj novih parničnih predmeta bio znatno veći da nisu sklapane izvansudske nagodbe na temelju odredbe članka 186.a Zakona o parničnom postupku.

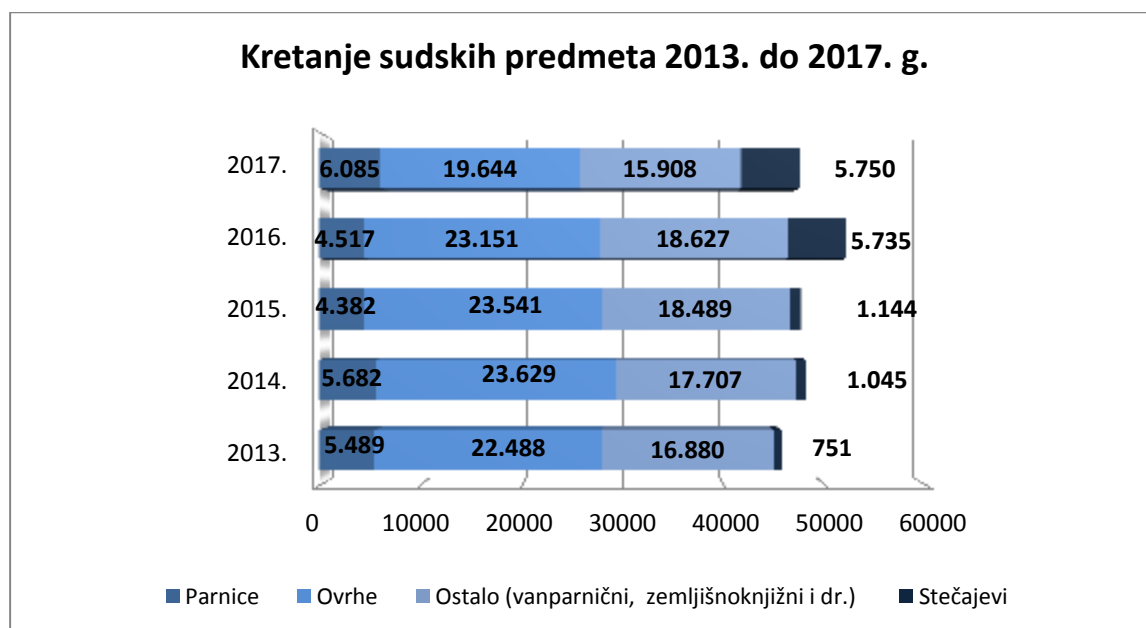

Gornji grafikon prikazuje strukturu svih primljenih sudskih predmeta u 2017. godini u kojima smo zastupali Republiku Hrvatsku i onih u kojima smo zastupali temeljem punomoći javnopravna tijela te druge pravne osobe.

Republiku Hrvatsku na temelju zakona zastupali smo u 47.224 predmeta, a na temelju punomoći u 163 predmeta ili u 0,34% svih sudskih predmeta.

U tablici GUO 2. dan je pregled vrsta predmeta u radu građansko-upravnih odjela po državnim odvjetništvima.

U donjem grafikonu prikazani su kretanje i struktura sudskih predmeta od 2013. do 2017. godine.

Podaci pokazuju da se struktura sudskih predmeta mijenja. Ponovo je porastao broj parnica, broj novih ovrha je pao, kao i broj upravnih sporova koji su ovdje pribrojani u „ostalo“.

U tablici GUO 10. dan je pregled izvanparničnih predmeta prema ministarstvima iz čijeg djelokruga rada predmeti proizlaze. Najveći broj predmeta proizašao je iz nadležnosti Ministarstva poljoprivrede (3.774 predmeta) i Ministarstva državne imovine (3.349 predmeta), a odnose se na uknjižbu prava vlasništva Republike Hrvatske. U tablici je 6.578 izvanparničnih predmeta pripisano Vladi Republike Hrvatske, što nije odraz pravog stanja stvari već se radi o predmetima koje program elektroničkih upisnika nije mogao pripisati niti jednom od postojećih državnih tijela pa su pripisani Vladi Republike Hrvatske kao općem upravitelju državnom imovinom.

4.2.3.1. Parnični predmeti

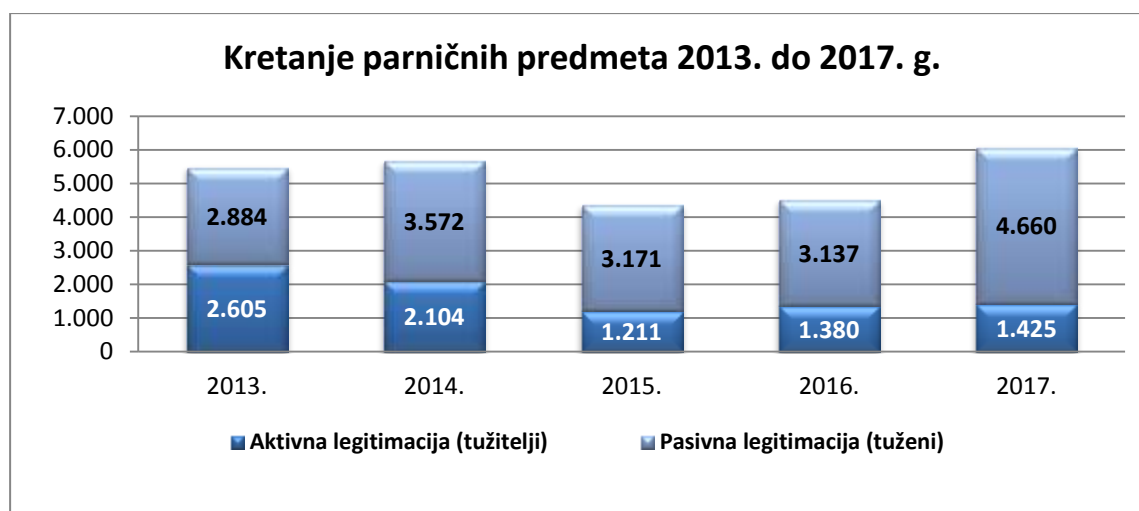
U 2017. godini u radu pred državnim odvjetništvom bio je ukupno 6.271 parnični predmet, čak 33% više nego 2016. godine (4.685), od toga 6.085 novih predmeta i 169 neriješenih pred državnim odvjetništvom na kraju 2016. godine. Tome treba dodati da je državno odvjetništvo zastupalo odnosno imalo u radu još 7.524 parnice, što je 20% više nego 2016. godine (6.242) u kojima je još uvijek u tijeku postupak pred prvostupanjskim sudovima. Doneseno je ukupno 6.069 meritornih državnoodvjetničkih odluka (tužbe, odgovori na tužbu i dr.), što je 36,5%

više odluka nego 2016. godine (4.447), zastupano je na 16.996 ročišta, što je 14% više nego 2016. godine (14.996), uložene su ukupno 1.333 žalbe odnosno 9% više nego 2016. godine (1.222) i 130 izvanrednih pravnih lijekova (revizija, izvanrednih revizija) tj. 25% manje nego 2016. godine (175).

U tablicama GUO 4., 4.a i 4.b prikazan je uspjeh u zastupanju u parničnim predmetima, odnosno kakve je prvostupanjske odluke donio sud u odnosu na Republiku Hrvatsku kao stranku u postupku. Uspjeh u zastupanju prikazan je po pojedinim ministarstvima i to posebno za parnice koje su vođene pred općinskim, a posebno za parnice pred trgovačkim sudovima.

Od ukupno 6.085 primljenih parnica Republika Hrvatska bila je tužitelj u 1.425 parnica ili u 23%, a tuženik u 4.660 parnica ili u 77%.

Donji grafikon pokazuje kretanje broja primljenih parničnih predmeta u razdoblju od 2013. do 2017. godine prema procesnom položaju Republike Hrvatske (tužitelj ili tuženik).

U donjoj tablici prikazano je kretanje parničnih predmeta prema vrsti odnosno pravnoj osnovi spora kroz zadnjih pet godina. Vidljivo je da se broj parnica radi naknade štete, u promatranom razdoblju, stabilizirao. Međutim, u velikom je porastu broj radnih sporova od kojih se 61% odnosi na Ministarstvo obrane (prekovremeni rad djelatnih vojnih osoba i sl.).

Godina	Stvarnopravni	Štete	Radni	Stambeni	Isplate	Ostali
2013.	1104	772	842	51	2421	299
2014.	1260	765	1149	42	2118	342
2015.	1219	701	690	103	1399	275
2016.	1091	649	1221	65	1190	299
2017.	1096	626	2211	69	1841	242

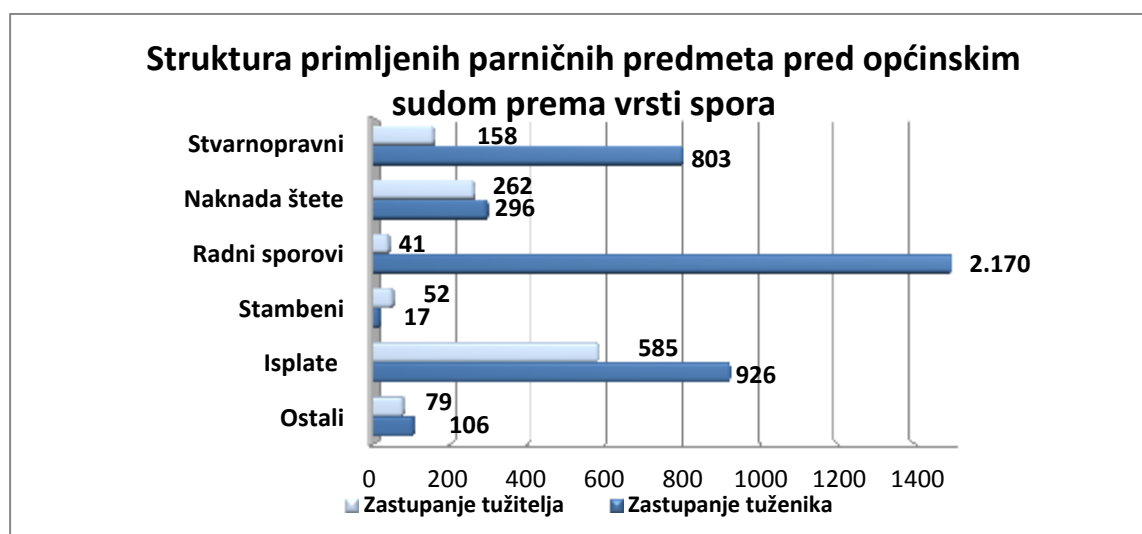

U svim novim parničnim predmetima u kojima zastupamo na temelju zakona, ukupna visina tužbenih zahtjeva iznosila je 1.131.656.314.000,00 kuna. Treba naglasiti da je na visinu ovog iznosa utjecao jedan (nerealni) zahtjev za naknadu štete u iznosu od 1.130.000.000.000,00 kuna. Vrijednost zahtjeva Republike Hrvatske kao tužitelja iznosila je 339.626.000,00 kuna, dok je vrijednost zahtjeva prema Republici Hrvatskoj iznosila 1.131.656.314.000,00 kuna, odnosno ako se isključi naprijed navedeni zahtjev za naknadu štete 1.995.940.000,00 kuna.

Zakon o parničnom postupku propisuje da je stranka koja izgubi spor dužna protivnoj stranci naknaditi prouzročene parnične troškove. Troškove koje s te osnove ostvari državno odvjetništvo u zastupanju prihod su državnog proračuna. Tako je u 2017. godini na ime troškova Republici Hrvatskoj nepravomoćno dosuđeno 23.010.373,00 kuna što je povećanje od 24% u odnosu na prethodnu godinu kad je na ime parničnog troška dosuđeno 18.433.000,00 kuna.

4.2.3.1.1. Parnični predmeti pred općinskim sudovima

Sljedeći grafikon prikazuje strukturu parnica pred općinskim sudovima prema vrsti spora odnosno prema pravnoj osnovi te prema procesnom položaju Republike Hrvatske u sporu (tužitelj/tuženik). Broj stvarnopravnih sporova iako je relativno visok nije zabrinjavajuć jer je odraz nastojanja da se vlasnički odnosi na nekretninama razriješe i u zemljišne knjige upiše stvarno stanje. Međutim, broj radnih sporova (zahtjevi za isplatom prekovremenih sati i dr.) jest zabrinjavajuć jer ukazuje na odnos države poslodavca i njenih zaposlenika, a što bi trebalo rješavati izvan sudova. O ovoj će problematici biti više u posebnom dijelu ovog izvješća.

U 2017. godini ukupna visina tužbenih zahtjeva u parnicama iz nadležnosti općinskih sudova u kojima je državno odvjetništvo zastupalo na temelju zakona iznosila je 1.130.576.248.000,00 kuna. Potraživanja Republike Hrvatske kao tužitelja iznosila su ukupno 120.679.000,00 kuna, dok su potraživanja prema Republici Hrvatskoj kao tuženiku iznosila 1.130.455.569.000,00 kuna uz već naprijed navedenu napomenu.

Tablica GUO 3.a daje pregled primljenih parničnih predmeta pred općinskim sudovima u 2017. godini prema ministarstvima i tijelima iz čijeg djelokruga rada su proizašli, a također se

daje prikaz vrijednosti tih sporova i to posebno za sporove u kojima smo zastupali tužitelja i posebno za sporove u kojima smo zastupali tuženika. U tim tablicama vrijednost sporova iskazana je u tisućama kuna.

4.2.3.1.2. Parnični predmeti pred trgovačkim sudovima

Zbog velike vrijednosti predmeta spora i njihove složenosti, izdvojeni su parnični postupci koji se vode pred trgovačkim sudovima.

Tablica GUO 3.b daje pregled primljenih parničnih predmeta pred trgovačkim sudovima u 2017. godini prema ministarstvima i tijelima iz čijeg djelokruga rada su proizašli, a također se daje prikaz vrijednosti tih sporova i to posebno za sporove u kojima smo zastupali tužitelja i posebno za sporove u kojima smo zastupali tuženika. U tim tablicama vrijednost sporova iskazana je u tisućama kuna.

U 2017. godini Republika Hrvatska podigla je 248 tužbi, dok je bila tužena u 342 parnice, čime se nastavlja započeti trend pada broja parnica pred trgovačkim sudovima.

Broj parnica pred trgovačkim sudovima 2013.- 2017. godine.

Županijsko državno odvjetništvo	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	Ukupno
Bjelovar	24	47	53	107	14	245
Dubrovnik	4	10	16	9	7	46
Karlovac	7	9	9	8	8	41
Osijek	23	17	23	23	35	121
Pula	34	89	69	65	46	303
Rijeka	38	51	105	65	58	317
Sisak	12	6	10	10	6	44
Slavonski Brod	10	9	14	12	16	61
Split	69	55	106	43	49	322
Šibenik	12	7	8	13	5	45
Varaždin	11	17	12	9	27	76
Velika Gorica	13	16	11	13	10	63
Vukovar	42	91	126	22	30	311
Zadar	21	22	21	20	17	101
Zagreb	199	185	284	307	262	1.237
UKUPNO	519	631	867	726	590	3.333

4.2.3.2. Rad i uspješnost u zastupanju u parničnim predmetima

Iako se povremeno čuju kritički tonovi u odnosu na kvalitetu i uspješnost državnog odvjetništva u zastupanju Republike Hrvatske, prikupljeni podaci o ishodu parničnih sporova pokazuju da su takvi navodi netočni.

Podaci o broju riješenih predmeta pokazuju da su državna odvjetništva ažurna kad je u pitanju njihov rad odnosno donošenje odluka koje su u njihovoj nadležnosti. Treba istaknuti da se prema Naputku Glavnog državnog odvjetnika predmet u državnom odvjetništvu smatra riješenim kad se donese državnoodvjetnička odluka, kod parnica to znači kad se podigne tužba ili da odgovor na tužbu. Međutim, u sudskim i upravnim predmetima se i nakon donošenja državnoodvjetničke odluke u predmetu nastavlja s radom jer tada tek počinje postupak pred sudom ili upravnim tijelom.

Državno odvjetništvo je u 2017. godini imalo u radu ukupno 6.271 parnični predmet (6.085 novih predmeta i 186 predmeta prenesenih iz 2016. godine). Meritorno je riješeno 6.069 predmeta (podignuto tužbi, dano odgovora na tužbu i dr.).

U 2017. godini donesene su ukupno 3.164 sudske odluke u predmetima u kojima je jedna od stranaka Republika Hrvatska. Broj donesenih sudskih odluka je 40% manji u odnosu na 2016. godinu kad je doneseno ukupno 4.526 odluka, pri čemu je značajno smanjen udio meritornih odluka. Državno odvjetništvo je u cijelosti uspjelo u sporu u 1.440 parnica ili u 45%, izgubljeno je 1.353 parnice ili 42,46%, djelomično je izgubljena, a djelomično dobivena 371 ili 11% parnica. Sklopljeno je 279 sudskih nagodbi dok su na drugi način, bez donošenja meritorne odluke suda o sporu, riješene 1.083 parnice ili 34% (povlačenje tužbe, izvansudske nagodbe, spajanje postupaka i dr.).

Navedeni podaci pokazuju da je u izvještajnom razdoblju zadržana ažurnost, ali i kvaliteta zastupanja. Međutim, za napomenuti je da kvaliteta zastupanja i uspjeh u parnicama nije samo rezultat zastupanja državnog odvjetništva već znatno ovisi o radu i kvaliteti rada državnih tijela te o kvaliteti suradnje između državnog odvjetništva i nadležnih državnih tijela.

Tijekom 2017. godine državna odvjetništva su u parničnim predmetima zastupala na 16.996 ročišta pred sudovima. Ako se uspoređi broj radnih dana (251) u 2017. godini i ukupan broj ročišta, proizlazi da je državno odvjetništvo svaki dan samo pred redovnim sudovima zastupalo prosječno na 68 ročišta, što je 8 ročišta više nego prethodne godine. Uloženo je 2.148 žalbi protiv odluka prvostupanijskih sudova i 130 izvanrednih pravnih lijekova (redovne i izvanredne revizije protiv pravomoćnih sudskih odluka).

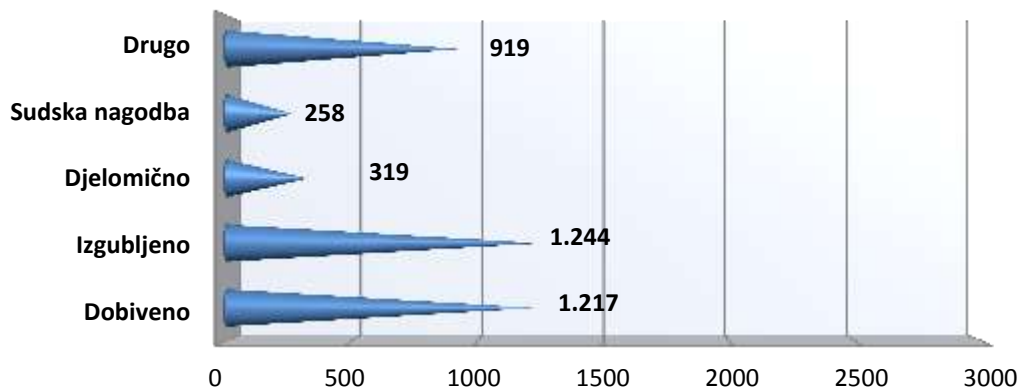
4.2.3.2.1. Rad i uspjeh u zastupanju pred općinskim sudovima

U 2017. godini iz nadležnosti općinskog suda državno odvjetništvo je imalo u radu ukupno 5.639 parnica (5.495 novih parnica i 144 parnice prenesene iz 2016. godine). Zastupano je na 15.296 ročišta, uloženo je 1.211 žalbi protiv prvostupanijskih odluka i 107 revizija.

U parnicama u kojima je jedna od stranaka bila Republika Hrvatska općinski sudovi su u 2017. godini donijeli ukupno 2.780 prvostupanijskih odluka, sklopljeno je 258 sudskih nagodbi, a na drugi način (povlačenje tužbe, izvansudske nagodbe, spajanje postupaka i dr.) riješeno je 919 parnica.

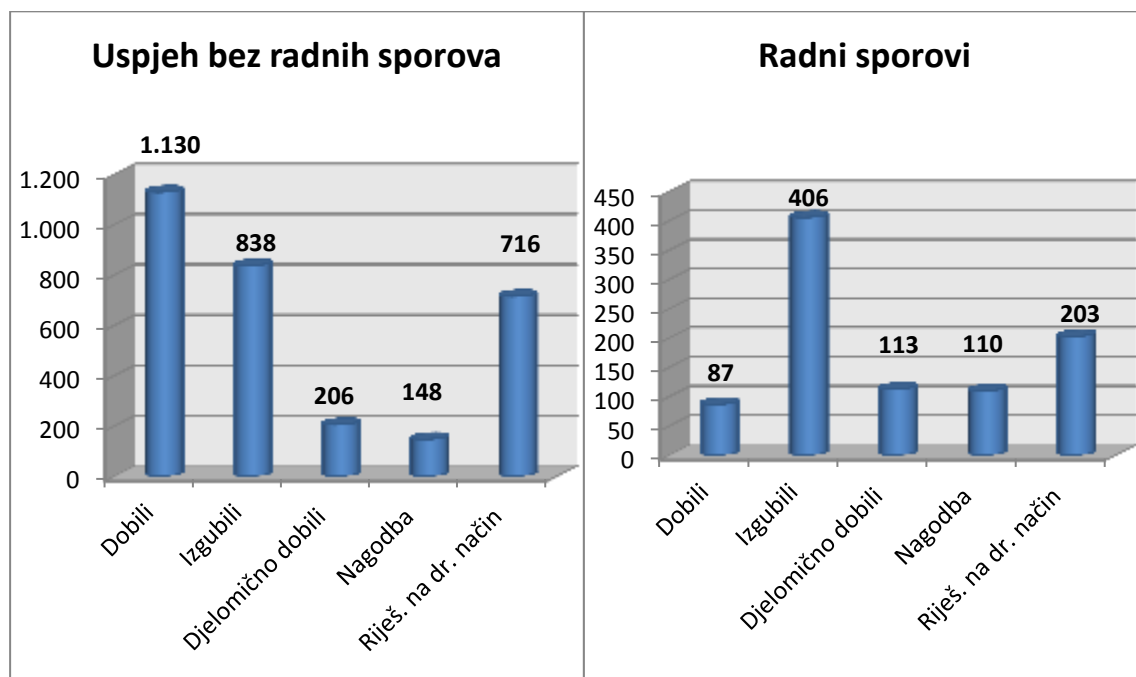
Donji grafikon prikazuje parnične predmete u 2017. godini prema načinu na koji je dovršen prvostupanijski postupak pred općinskim sudovima.

Parnice pred općinskim sudom - uspješnost

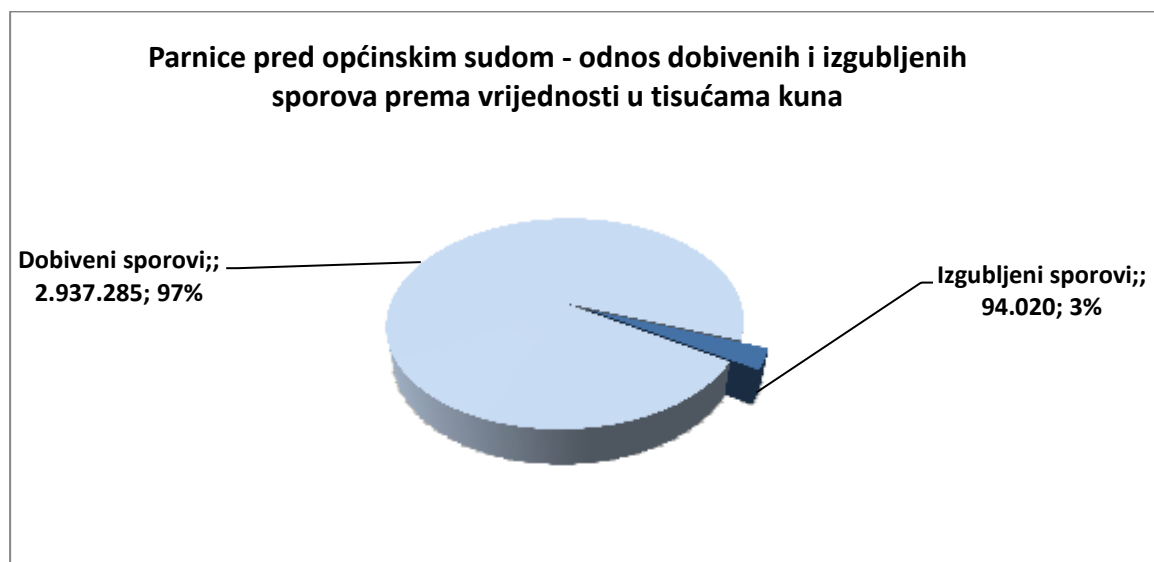
Na ukupnu uspješnost u zastupanju negativno su utjecali radni sporovi (donji grafikon). Sudovi su donijeli ukupno 699 odluka u radnim sporovima, što je 18,82% svih donesenih prvostupanijskih odluka, od čega je 376 presuda ili 53,79% u korist tužitelja, zaposlenika.

Lijevi donji grafikon prikazuje uspješnost zastupanja državnog odvjetništva u svim sporovima bez radnih sporova, a drugi u radnim sporovima. Podaci u ovim grafikonima pokazuju koliko na uspješnost zastupanja u parničnim postupcima utječu radni sporovi koji su posljedica nepoštivanja prava priznatih zakonom ili kolektivnim ugovorom (prekovremeni rad, rad u smjenama, dežurstva i slično).

Donji grafikon prikazuje način rješavanja i uspjeh državnog odvjetništva u zastupanju Republike Hrvatske u parnicama pred općinskim sudovima prema vrijednosti predmeta spora i neovisno o procesnom položaju Republike Hrvatske u postupku (tužitelj ili tuženik).

Ako promatramo uspjeh državnog odvjetništva u zastupanju Republike Hrvatske kroz vrijednost predmeta spora, tada smo dobili parnice u ukupnoj vrijednosti od 2.937.285.000,00 kuna, a izgubili u ukupnoj vrijednosti od 94.020.000,00 kuna, odnosno 97% sporova je dobiveno, a 3% sporova izgubljeno.

Uspješnost u zastupanju u parnicama po pojedinim ministarstvima i tijelima prikazana je u tablici GUO 4.a.

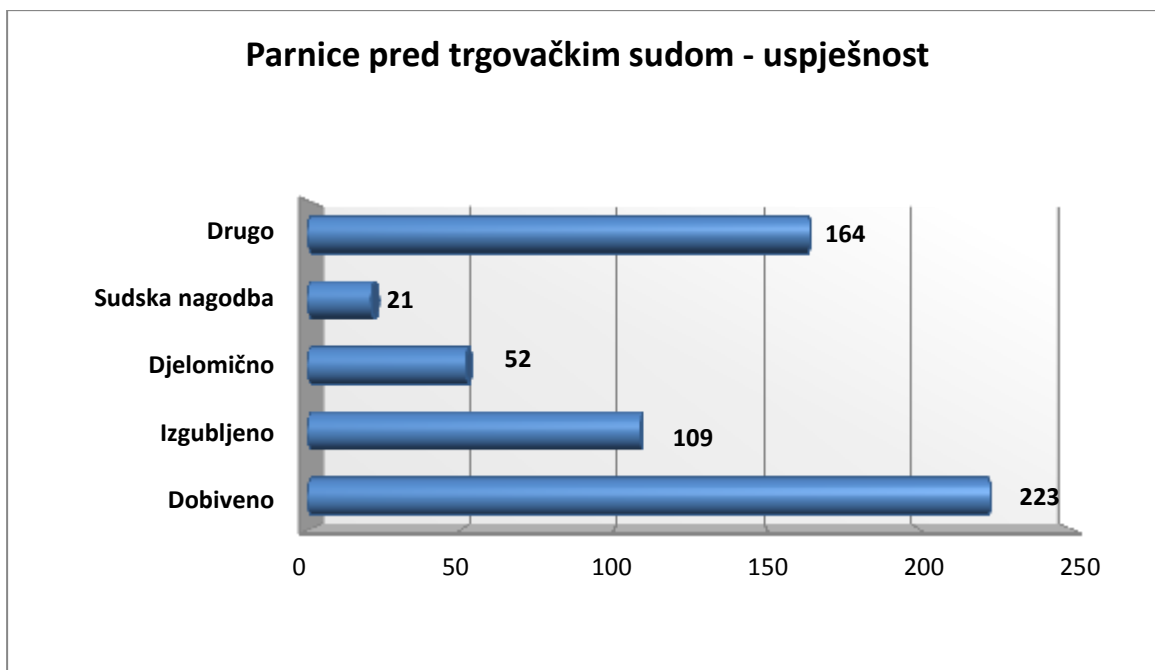
4.2.3.2.2. Rad i uspjeh u zastupanju pred trgovačkim sudovima

U 2017. godini županijska državna odvjetništva imala su u radu ukupno 632 parnice iz nadležnosti trgovačkog suda. Od toga je bilo 590 novih parnica i 42 prenesene iz 2016. godine. Zastupano je na 1.695 ročišta, što je 57% više nego godinu ranije (1.077 ročišta), uložene su 122 žalbe protiv prvostupajskih odluka i 18 revizija.

Od ukupno 6.085 novih parničnih predmeta u 2017. godini, 590 ili 10% odnosi se na primljene parnične predmete iz nadležnosti trgovačkih sudova.

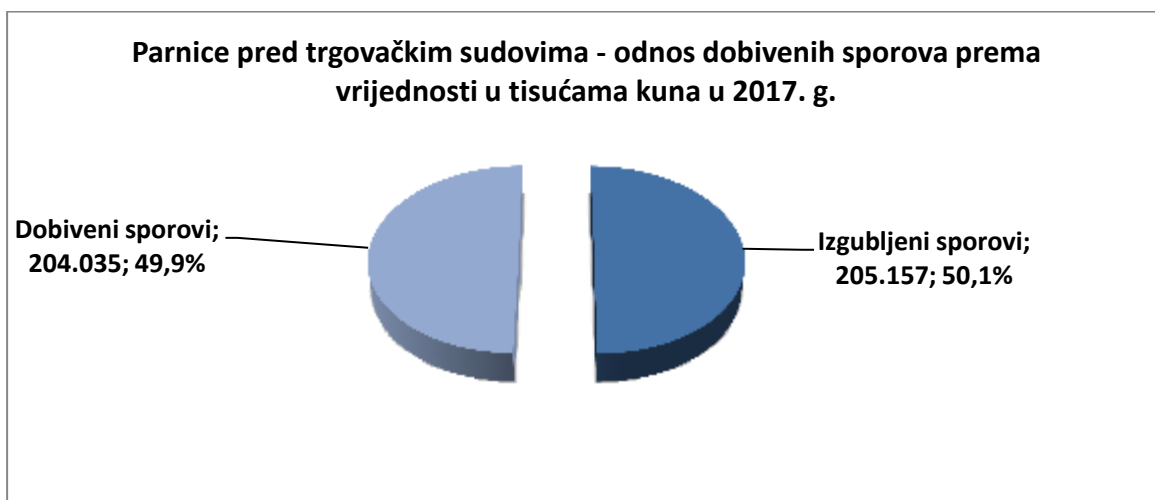
U 2017. godini od ukupno zaprimljenih 590 novih parničnih predmeta iz nadležnosti trgovačkih sudova, Republika Hrvatska je podigla 248 tužbi čija je ukupna vrijednost iznosila 218.947.000,00 kuna. Protiv Republike Hrvatske podignute su 342 tužbe u vrijednosti od 1.200.745.000,00 kuna.

Tablica GUO 4.b pokazuje uspjeh državnog odvjetništva u zastupanju pred trgovačkim sudovima.

Trgovački sudovi su u 2017. godini donijeli ukupno 384 prvostupanjske odluke (u 2016. godini 650 odluka) po kojima smo u 223 parnice uspješni u cijelosti (58 %), izgubili u cijelosti u 109 parnica (28,39%), a djelomično uspješni u 52 parnice (13,5%). Sklopljena je 21 sudska nagodba, a na drugi način (povlačenje tužbe, izvansudske nagodbe, spajanje postupaka i dr.) riješene su 164 parnice.

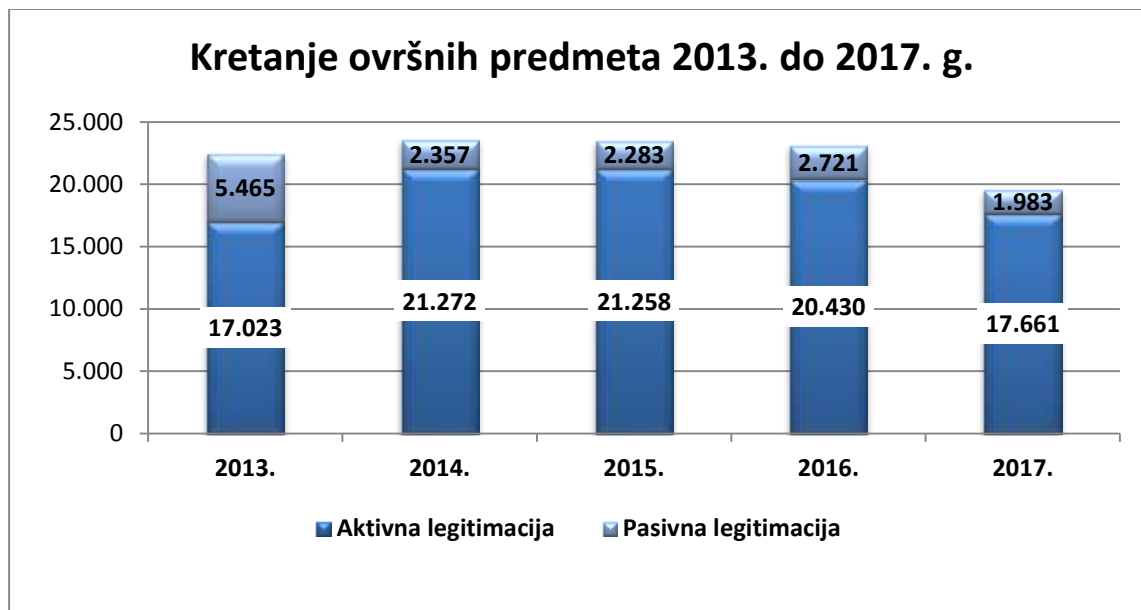
Analizirajući uspjeh u parnicama prema vrijednosti predmeta spora proizlazi da su smo dobili ukupno 204.035.000,00 kuna, a izgubili 205.157.000,00 kuna.

4.2.3.3. Ovršni predmeti

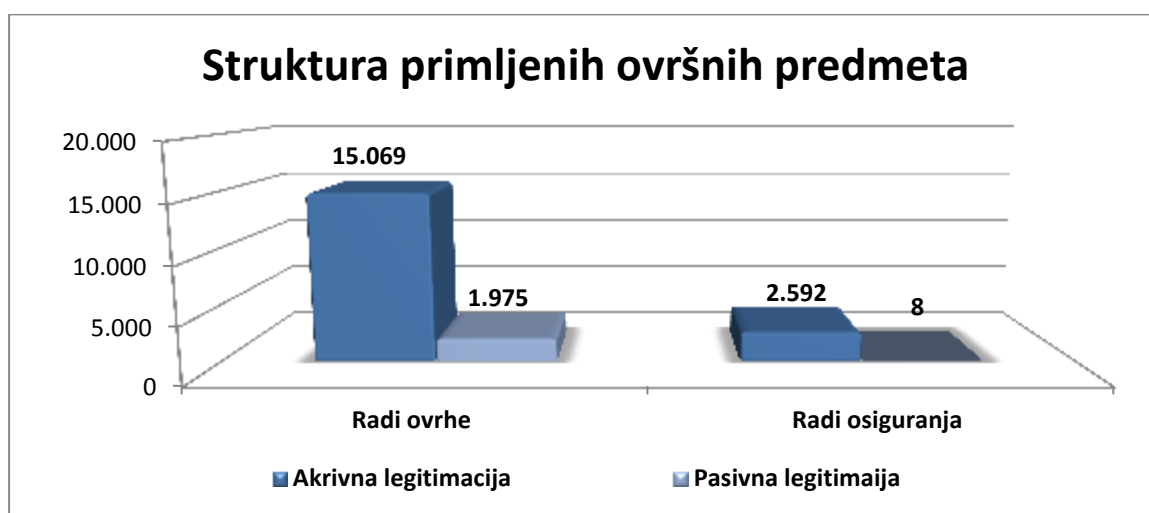
U 2017. godini primljena su 19.644 nova ovršna predmeta, što je smanjenje od 15% u odnosu na broj predmeta primljenih u 2016. godini (23.151). Iz 2016. godine u radu je ostalo 3.220 predmeta, što znači da su državna odvjetništva imala u radu ukupno 22.864 predmeta. Unatoč smanjenom priljevu spisa radi se o velikom broju predmeta u radu, a što je posljedica,

kako je i navedeno u prošlogodišnjem izvješću, s jedne strane teške gospodarske i socijalne situacije u zemlji, a s druge strane izmjene zakona kojima je nadležnost za pokretanje postupaka naplate troškova kaznenog postupka i oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom prenesena na državno odvjetništvo (što su prije radili sudovi po službenoj dužnosti).

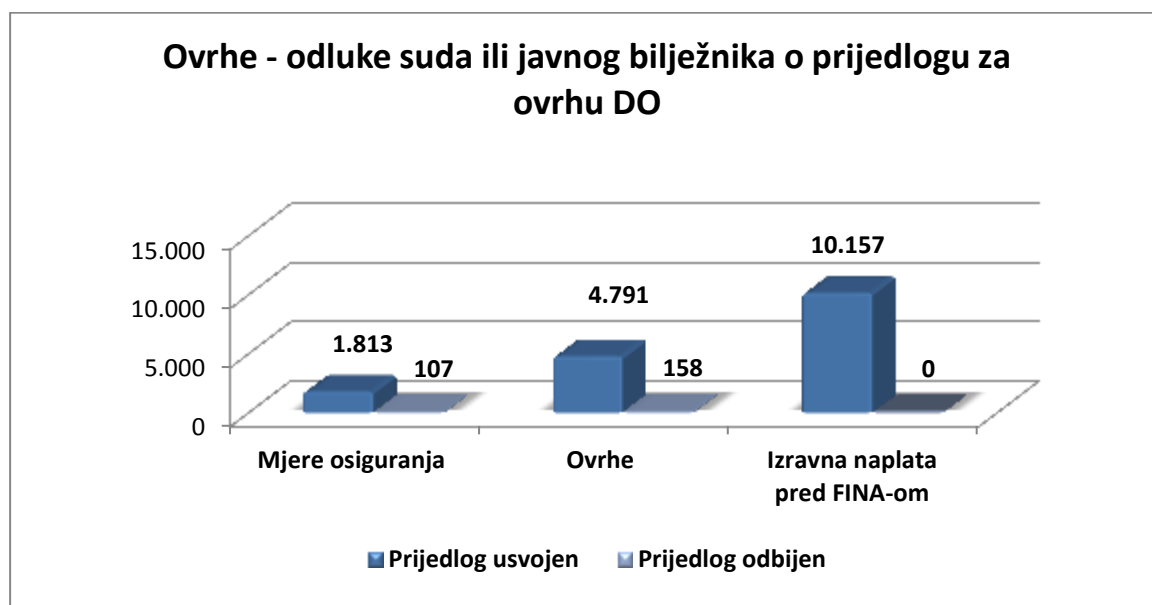
Tablica GUO 6. u dodatku daje pregled broja ovršnih predmeta, a gornji grafikon pokazuje kretanje primljenih ovršnih predmeta u zadnjih pet godina.

Ovršne predmete u kojima je Republika Hrvatska ovrhovoditelj možemo podijeliti u dvije osnovne grupe, i to u prvu grupu u kojoj država pokreće ovršne postupke odnosno u kojima je ovršenik Republika Hrvatska i drugu grupu u kojima Republika Hrvatska pokreće postupke osiguranja radi naplate svojih tražbina odnosno u kojima je protivnik osiguranja Republika Hrvatska.

U gornjem grafikonu dana je struktura ovršnih predmeta primljenih u 2017. godini prema navedenoj podjeli. Najveći broj ovršnih predmeta pokrenut je na zahtjev Ministarstva pravosuđa i Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Republika Hrvatska je kao ovrhovoditelj u 2017. godini pokrenula 15.069 ovršnih postupaka radi naplate svojih potraživanja u ukupnom iznosu od 375.337.000,00 kuna, dok je protiv Republike Hrvatske pokrenuto 1.975 ovršnih postupaka u ukupnom iznosu od 140.979.000,00 kuna. Odlukama sudova odnosno javnih bilježnika prihvaćen je 4.791 prijedlog za ovrhu, dok je odbijeno 158 prijedloga za ovrhu. Nadalje, pred Financijskom agencijom pokrenuto je 10.157 postupaka radi izravne naplate tražbina Republike Hrvatske na novčanim sredstvima ovršenika, što znači da je ukupno bilo usvojeno 17.026 prijedloga Republike Hrvatske radi prisilne naplate.

Također su u ime Republike Hrvatske pokrenuta 2.592 prijedloga radi osiguranja tražbina, dok je protiv Republike Hrvatske s te osnove pokrenuto 8 postupaka radi osiguranja tražbina.

Podaci o postupcima radi osiguranja tražbina ukazuju na to da su porezna tijela i u izvještajnom razdoblju nastavila osiguravati porezne tražbine, inicirajući pokretanje ovršnih postupaka osiguranja prisilnim zasnivanjem založnog prava na nekretninama dužnika, a što kasnije u stečajnim postupcima (ako se radi o pravnim osobama) omogućuje ostvarivanje razlučnih prava. Ako uspoređujemo ovo izvještajno razdoblje s prethodnim primjećuje se pad od 27,60%, a što je pokazatelj kontinuiranog rada na ovim predmetima, kako Ministarstva financija, tako i državnog odvjetništva.

Potraživanja Republike Hrvatske koja se prisilno naplaćuju u ovoj vrsti postupaka možemo razvrstati u tri kategorije. Prvu kategoriju čine sva potraživanja dosuđena pravomoćnim i ovršnim presudama, sudskim nagodbama, te drugim ovršnim ispravama. Drugu kategoriju čine predmeti u kojima se osniva prisilno založno pravo na nekretninama poreznih dužnika radi osiguranja poreznih tražbina. Treću kategoriju čine predmeti u kojima državno odvjetništvo nastupa kao ovrhovoditelj radi naplate troškova kaznenog postupka, te oduzimanja imovinske koristi koju su osuđene osobe ostvarile počinjenjem kaznenog djela, a temeljem pravomoćnih presuda donesenih u kaznenim predmetima.

Upravo se na treću kategoriju odnosi velik broj ovršnih predmeta. U navedenim predmetima radi se o maloj vrijednosti predmeta spora, najčešće od 150,00 do 500,00 kuna, a zbog nemogućnosti naplate u mnogima su troškovi provođenja ovrhe znatno viši od iznosa koji se ovršuje. Prije pokretanja ovršnih postupaka radi prisilne naplate troškova kaznenog postupka i oduzimanja imovinske koristi uvijek se traže podaci o prebivalištu osuđene osobe (ovršenika) te podaci o imovini na kojoj se može provesti ovrha. Međutim, rezultati provedenih izvida ukazuju da se uglavnom radi o osobama bez stalnog prebivališta, kao i osobama bez primanja, odnosno bez ikakve imovine, te su to razlozi zbog kojih se ove ovrhe teško provode.

I u ovom izvještajnom razdoblju nastavljeno je postupanje po Uredbi o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja Vlade Republike Hrvatske iz 2013. godine, te je temeljem te Uredbe otpisan dio potraživanja koja su nenaplativa zbog naprijed navedenih razloga.

Ažurnost u radu na ovim predmetima omogućilo je direktno pristupanje podacima Ministarstva unutarnjih poslova jer nam je odmah dostupan podatak o OIB-u i prebivalištu odnosno eventualnoj smrti ovršenika. Također je od velike pomoći i mogućnost pregleda zemljišnih knjiga svih zemljišnoknjižnih sudova, što je omogućeno u prošlom izvještajnom razdoblju kad su stvorene pretpostavke za korištenje baze podataka Ministarstva pravosuđa kroz aplikaciju One Stop Shop.

U ovršnim postupcima radi naplate troškova kaznenog postupka i oduzete imovinske koristi državni odvjetnik sukladno odredbi članka 33. stavka 2. Zakona o državnom odvjetništvu ima prava i dužnosti ovrhovoditelja. Stoga se u praksi pojavio problem tko je u obvezi snažati troškove predujmova u ovim postupcima (Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo financija, ili kazneni sud na čiji račun Financijska agencija uplaćuje naplaćene troškove kaznenog postupka ili bi s obzirom na odredbu članka 46. Zakona o državnom odvjetništvu ti troškovi trebali pasti na teret državnog odvjetništva koje vodi postupak), međutim, tijekom ovog izvještajnog razdoblja iskristaliziralo se da u pravilu takve troškove snosi Ministarstvo pravosuđa. Upravo iz ovog razloga je veliki broj ovršnih predmeta (1.445) pokrenuto u ime Ministarstva pravosuđa.

Nadalje, potrebno je istaknuti i problem postupanja nadležnih tijela Financijske agencije koja su nadležna za provedbu ovrhe radi naplate novčanih sredstava s računa dužnika u predmetima po zahtjevu za izravnu naplatu ili ako se radi o provedbi sudskih rješenja i koja pokazuju određeno nerazumijevanje u pogledu forme i sadržaja ovršnih odluka - isprava, pa slijedom toga često odbijaju provesti zahtjeve za izravnu naplatu (vraćaju ih podnositelju zahtjeva) iako se takvi zahtjevi zasnivaju na valjanim pravomoćnim i ovršnim ispravama. Naime, Financijska agencija vrlo često vraća osnove za plaćanje navodeći kako iste nisu podobne za postupanje, te je uočeno da svaka poslovnicu Financijske agencije postupa na različit način. Protiv postupanja Financijske agencije podnositelji osnova za plaćanje, pa tako i državno odvjetništvo, nemaju mogućnost ulaganja pravnog lijeka već se pokušava udovoljiti traženjima Financijske agencije ili se podnosi novi zahtjev za izravnu naplatu.

Također, Financijska agencija odbija postupanje u ovršnim predmetima radi naplate oduzete imovinske koristi temeljem pravomoćnih kaznenih presuda u kojima je imovinska korist oduzeta temeljem članka 82. Kaznenog zakona, međutim, u ovom izvještajnom razdoblju

možemo primijetiti da kazneni sudovi u izreku presude sada unose i nalog za plaćanje te ostale podatke (u čiju korist se oduzima) potrebne za provedbu tih presuda.

Postupci ovrhe koji se provode na pokretninama dužnika su potpuno nedjelotvorni jer ne funkcioniraju komisionari, a državna odvjetništva, kao i državna tijela koja kao vjerovnike zastupamo, nemaju prostornu i tehničku mogućnost preuzimanja na čuvanje zaplijenjenih stvari. Nadalje, troškovi takvih ovrha su često veći od iznosa koji se ovrhom pokušava naplatiti.

Najveći dio ovrha koje se vode protiv Republike Hrvatske odnosi se na prisilnu naplatu potraživanja utvrđenih pravomoćnim i ovršnim odlukama po kojima Republika Hrvatska (Ministarstvo financija, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova) ne postupa, čime se nepotrebno povećavaju troškovi i kamate, a time se nepotrebno opterećuje državni proračun.

Tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljen je veći broj zahtjeva Ministarstva financija, Porezne uprave radi podnošenja prijedloga za prisilno zasnivanje založnog prava na nekretninama poreznih dužnika u cilju osiguranja novčanih tražbina u iznosima manjim od 20.000,00 kuna. U svim predmetima podneseni su prijedlozi za osiguranje sudu, te općinski sudovi donose različita rješenja. Dio sudova usvaja prijedlog za osiguranje, a dio donosi rješenje kojima se odbijaju prijedlozi kao neosnovani s obrazloženjem da se nakon stupanja na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (Narodne novine, broj 73/17), odnosno od 3. kolovoza 2017., na osiguranje tražbina ima primijeniti nova odredba članka 80.b. ovog Zakona prema kojoj će sud odbiti prijedlog za ovrhu na nekretnini ako glavnica tražbine radi čijeg se namirenja traži ovrha ne prelazi iznos od 20.000,00 kuna, osim ako je prijedlog podnesen radi prisilnog ostvarenja tražbine radi zakonskog uzdržavanja ili tražbine radi naknade štete uzrokovane kaznenim djelom. Primjenu navedene odredbe sud obrazlaže odredbom članka 290. Ovršnog zakona po kojoj se na osiguranje tražbine odgovarajuće imaju primijeniti odredbe ovog Zakona. Protiv navedenih rješenja izjavljene su žalbe te županijski sudovi donose različite odluke.

Ovdje bismo istakli i poteškoće kod provođenja ovrhe na nekretnini u kojoj ovršenik stanuje, budući da se ročišta u takvim predmetima najčešće odgađaju iz socijalnih razloga.

4.2.3.4. Stečajni predmeti

Stečajni postupak se provodi radi skupnog namirenja vjerovnika, unovčenjem imovine stečajnog dužnika i podjelom prikupljenih sredstava vjerovnicima.

Državno odvjetništvo kao zastupnik po zakonu Republike Hrvatske na prijedlog državnih tijela podnosi nadležnom trgovačkom sudu prijedloge za otvaranje stečajnog postupka i/ili prijavljuje tražbine državnih tijela u stečajnim postupcima pokrenutim po prijedlogu dužnika ili drugih vjerovnika.

Tražbine se moraju prijaviti u zakonskom roku od 60 dana od otvaranja stečajnog postupka. Propuštanje ovog roka ima za posljedicu gubitak prava za prijavu tražbine i nemogućnost namirenja. Zbog toga je nužno postupanje državnog odvjetništva u zadanim rokovima koje ovisi o ažurnosti drugih državnih tijela koja podatke o svojim tražbinama trebaju pravovremeno dostaviti nadležnom državnom odvjetništvu.

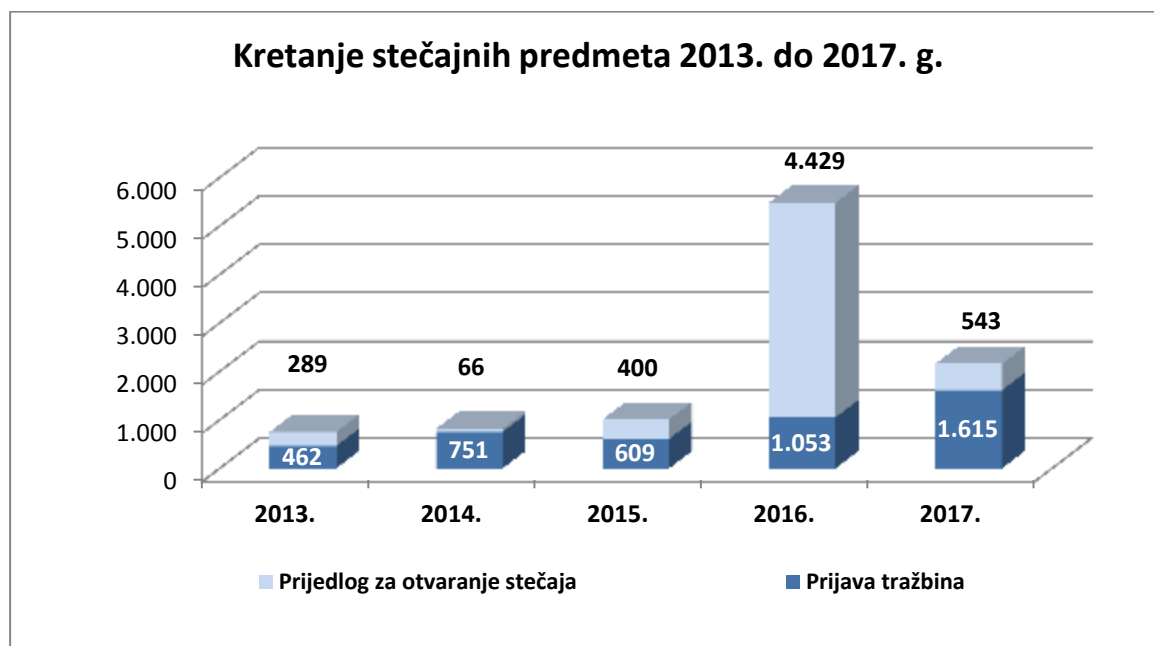
U izvještajnoj godini povećan je broj stečajnih postupaka u odnosu na prethodnu. I nadalje je velik broj stečajnih postupaka koje pokreće po službenoj dužnosti Financijska agencija u odnosu na pravne subjekte koji nemaju zaposlenih i u Očevidniku redosljeda osnova za plaćanje imaju evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u neprekinutom razdoblju od 120 dana, a nisu ispunjene pretpostavke za pokretanje drugog postupka radi brisanja iz sudskoga registra.

U 2017. godini zaprimljena su 5.644 nova stečajna predmeta.

Državno odvjetništvo na prijedlog Ministarstva financija podnosi prijedloge za osiguranje novčanih tražbina s osnove poreznog duga i drugih javnih davanja zasnivanjem založnog prava na nekretninama.

Na navedeni način Republika Hrvatska u stečajnom postupku ima položaj razlučnog vjerovnika. Međutim, rijetke su situacije u kojima je njeno založno pravo upisano u prvom redu jer su vrednije nekretnine, a i pokretnine, već ranije osigurane založnim pravom banaka i drugih financijskih institucija, u kom slučaju ti vjerovnici imaju prvenstveno pravo na namirenje iz vrijednosti založene nekretnine.

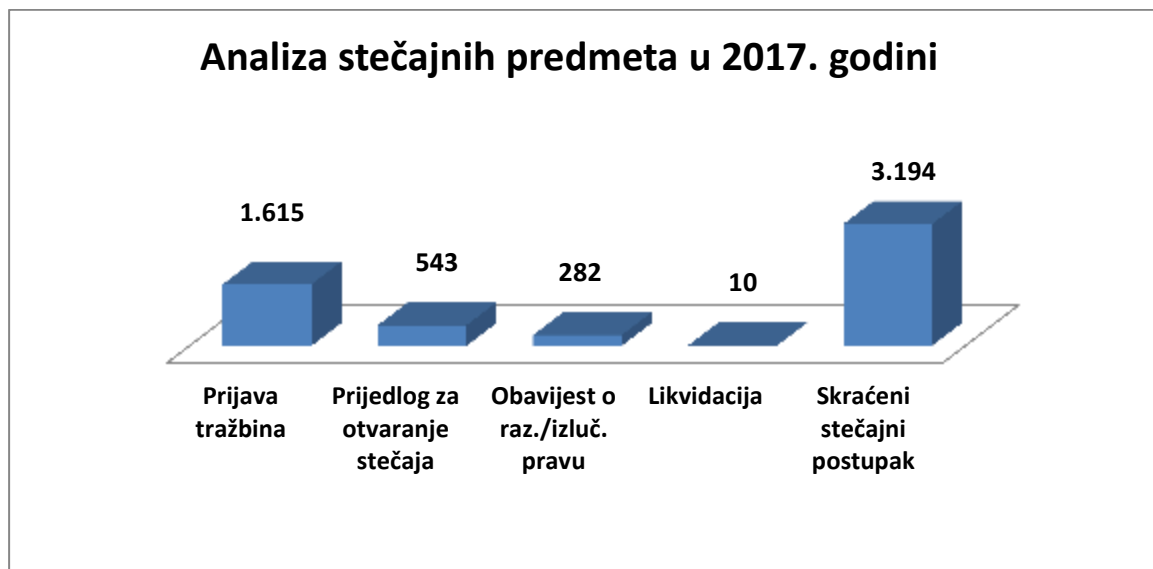
U izvještajnoj godini, zastupajući Republiku Hrvatsku u stečajnim postupcima, državno odvjetništvo je sudjelovalo na ukupno 4.212 ročišta (izvještajna, ispitna ročišta i skupštine vjerovnika).

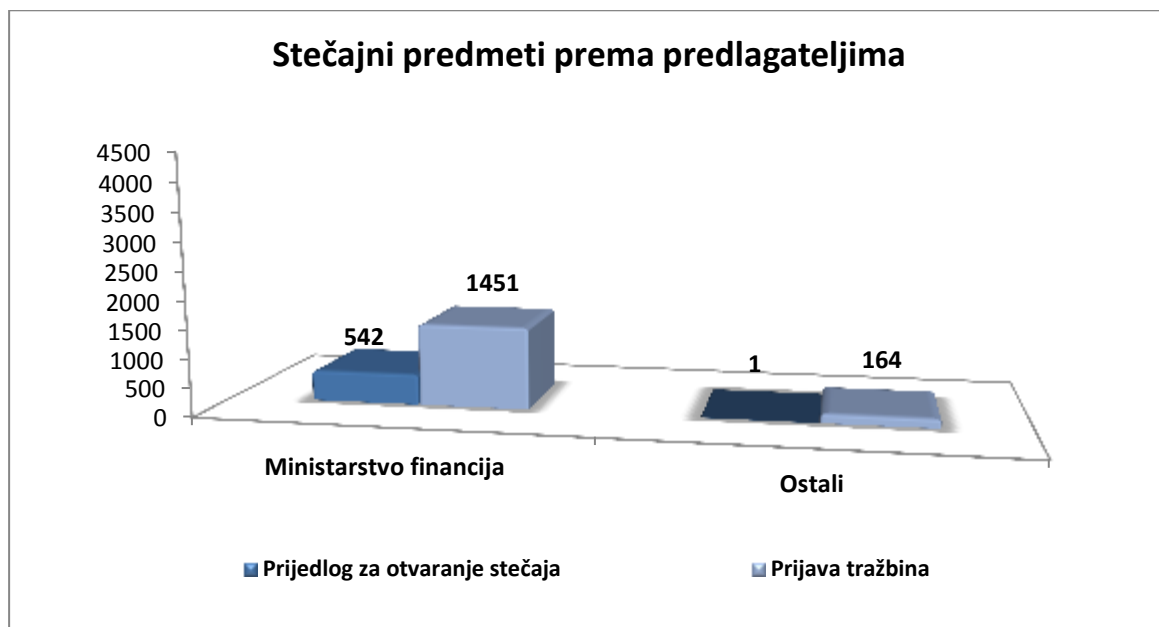
U 2017. godini podnesena su 543 prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, a u 1.615 postupaka, koji su otvoreni po prijedlogu dužnika ili drugih vjerovnika, državno odvjetništvo je u ime Republike Hrvatske prijavilo tražbine.

U 2016. godini broj prijedloga za otvaranje stečajnog postupka bio je značajno veći i to iz razloga što je nakon stupanja na snagu novog Stečajnog zakona (Narodne novine, broj 71/15) Financijska agencija po službenoj dužnosti počela pokretati skraćene stečajne postupke nad

pravnim osobama koje su u Očevidniku redosljeda osnove za plaćanje imale evidentirane neizvršene osnove za plaćanje u neprekinutom razdoblju od 120 dana. U izvješću o radu za 2016. godinu, državno odvjetništvo nije bilo u mogućnosti posebno iskazati broj skraćenih stečajnih postupaka jer nije bilo tehničke mogućnosti za posebno evidentiranje te vrste predmeta. U 2017. godini stvoreni su uvjeti za takvu evidenciju pa je bilo moguće iskazati detaljnu analizu stečajnih predmeta.

Ukupna visina prijavljenih tražbina Republike Hrvatske u stečajnim postupcima u 2017. godini iznosila je 1.332.960.000,00 kuna.

Najveći broj prijavljenih tražbina u stečajnim postupcima i nadalje se odnosi na tražbine Ministarstva financija, Porezne uprave. Stečajni upravitelji u pravilu priznaju prijavljene tražbine Republike Hrvatske, međutim, one se rijetko namiruju jer za tražbine drugog isplatnog reda u koje se svrstavaju, najčešće nema imovine iz koje bi se mogle

namiriti. Pravovremeno pokretanje stečajnih postupaka i kvalitetno osiguravanje tražbina svakako bi imali pozitivan utjecaj na mogućnost naplate tražbina, ali državno odvjetništvo nije u mogućnosti voditi navedene postupke bez inicijative i dostave potrebne dokumentacije od strane nadležnih državnih tijela.

Početakom 2015. godine stupile su na snagu izmjene Ovršnog zakona u pogledu provedbe ovrhe na nekretninama. Umjesto dosadašnje prodaje usmenom javnom dražbom pred sudom uvedena je elektronička javna dražba koju obavlja Financijska agencija, a navedene odredbe Ovršnog zakona, sukladno odredbama Stečajnog zakona iz 2015. godine, primjenjuju se i kod prodaje nekretnina u stečajnim postupcima.

Namjera zakonodavca je bila stvoriti uvjete za bržu i jednostavniju provedbu ovrhe na nekretninama te uslijed veće transparentnosti, a time i očekivanog većeg potencijalnog broja sudionika dražbe, dovesti do postizanja većih prodajnih cijena.

Međutim, prema iskustvima državnog odvjetništva u praksi se već pokazalo da to nije dovelo do bržeg, a niti boljeg namirenja vjerovnika.

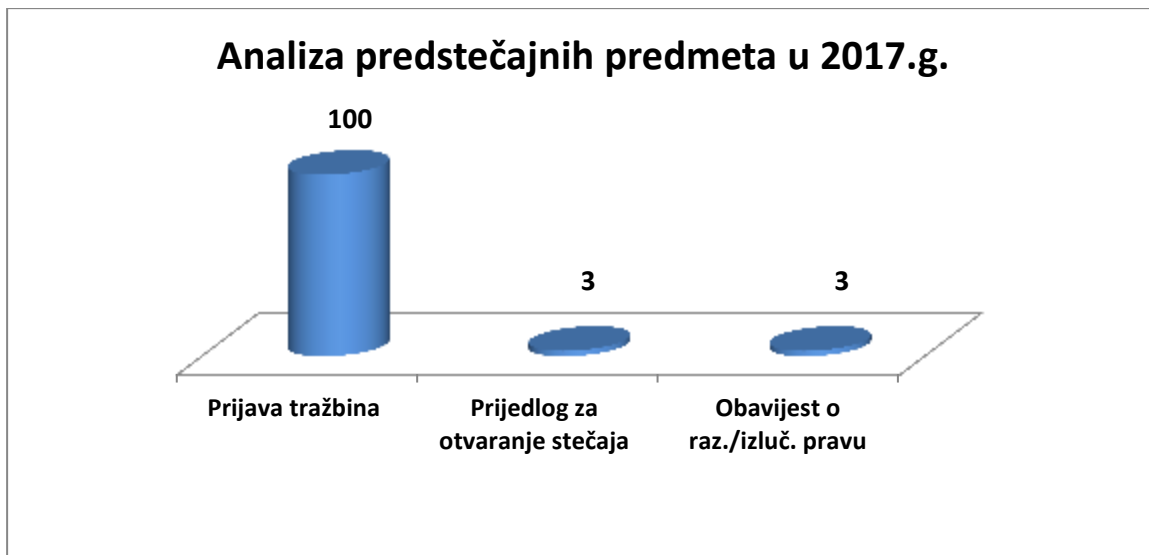
Sudjelovanje na elektroničkoj javnoj dražbi nije jednostavno, iziskuje u najmanju ruku dobru informatičku pismenost i tehničku podršku, broj sudionika takvih dražbi je smanjen i ograničen. Ako nema drugih dražbovatelja nemoguće je postaviti višu cijenu pa se uočava kako određeni broj subjekata organizirano prati elektronske javne dražbe u cilju stjecanja vlasništva vrijednih nekretnina za što manju cijenu.

Republika Hrvatska, Ministarstvo financija kao razlučni vjerovnik, trebala bi u svakom slučaju, kada na nekretnini ima upisano razlučno pravo i mogućnost po zakonu za prijeboj, donijeti odluku na vrijeme i biti spremna na preuzimanje nekretnine tj. koristiti mogućnost prijeboja tražbine upisane založnim pravom s procijenjenom vrijednosti nekretnine na dražbi.

U odnosu na pokretnine na kojima postoji razlučno pravo, one se najčešće prodaju i sredstva od prodaje se doznaju Ministarstvu financija.

4.2.3.4.1. Predmeti predstečajne nagodbe

U izvještajnoj godini državno odvjetništvo je imalo u radu ukupno 106 predstečajnih predmeta u kojima je zastupalo Republiku Hrvatsku na 125 sudskih ročišta.

Ukupna vrijednost prijavljenih tražbina Republike Hrvatske iznosila je 181.016.000,00 kuna.

Stupanjem na snagu novog Stečajnog zakona (Narodne novine, broj 71/15) pokretanje predstečajnog postupka nije više obveza dužnika, već je to propisano kao mogućnost koju može, ali i ne mora iskoristiti.

Slijedom navedenog, u izvještajnoj godini došlo je do smanjenja broja ovih postupaka.

S obzirom da novi Stečajni zakon predviđa mogućnost nastavka poslovanja i tijekom stečajnog postupka i izradu stečajnog plana bez ograničenja (niz mjera koje stoje na raspolaganju dužniku i njegovim vjerovnicima u cilju financijske konsolidacije dužnika, a samim time i većeg stupnja namirenja vjerovnika nego što je to bilo moguće postići u likvidacijskom stečajnom postupku), interes za provedbu predstečajnog postupka je znatno manji, a i uvjeti za njegovo pokretanje su ograničeni.

U predstečajnim postupcima, koji su po novom Stečajnom zakonu u cijelosti u nadležnosti trgovačkih sudova, državno odvjetništvo podnosi prijavu tražbine Republike Hrvatske u vezi koje se vode sudski postupci te drugih tražbina Republike Hrvatske na zahtjev državnih tijela.

Zastupajući u navedenim postupcima uočeno je da sud bez ulaganja dodatne pažnje prilikom procjene postojanja uvjeta za otvaranje predstečajnog postupka može otvoriti postupak i kada za to nisu ispunjeni zakonski uvjeti.

Uočeno je i različito postupanje povjerenika predstečajnih nagodbi vezano za priznavanje tražbina uvjetnih vjerovnika odnosno vjerovnika koji su jamci dužniku, a koji do dana otvaranja predstečajnog postupka nisu ništa platili po osnovi danog jamstva.

U nekim slučajevima takvim jamcima je dana mogućnost glasovanja o prihvaćanju predstečajnog sporazuma iako oni nisu opravdali status vjerovnika.

Na sve navedene okolnosti, državno odvjetništvo kao zastupnik po zakonu Republike Hrvatske pazi i ulaže pravne lijekove protiv rješenja i odluka suda u kojima smatra da je došlo do povrede zakona na štetu stranke koju zastupa.

4.2.3.5. Upravni sporovi

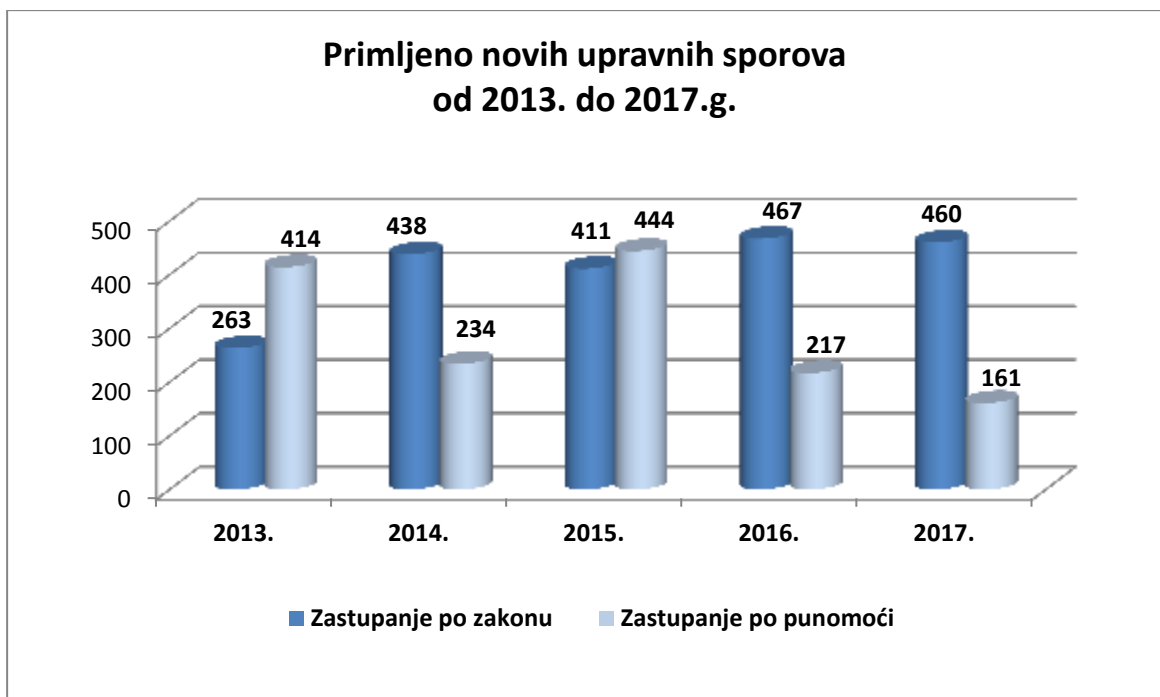
Upravni sporovi su posebna vrsta sudskog postupka uređenog Zakonom o upravnim sporovima, a cilj toga postupka je osigurati zakonitost i sudsku zaštitu prava i pravnih interesa fizičkih i pravnih osoba te drugih stranaka koji su povrijeđeni pojedinim odlukama ili postupanjem javnopravnih tijela. Za rješavanje upravnih sporova nadležna su četiri upravna suda sa sjedištima u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu, a drugostupanjski sud je Visoki upravni sud Republike Hrvatske sa sjedištem u Zagrebu. Upravni spor se pokreće tužbom protiv odluke javnopravnog tijela kojega u postupku pred upravnim sudovima zastupa čelnik tuženog javnopravnog tijela ili drugi službenik tuženog javnopravnog tijela koji je određen za zastupanje propisima o unutarnjem ustrojstvu javnopravnog tijela, a temeljem punomoći javnopravno tijelo u upravnom sporu može zastupati samo državno odvjetništvo.

U praksi se i nadalje javljaju problemi kao i u prijašnjim izvještajnim razdobljima jer tijela državne uprave (ministarstva) i druga državna tijela koja su tuženici u upravnom sporu nemaju dovoljan broj državnih službenika koji bi mogli zastupati na raspravama pred upravnim sudovima izvan njihova sjedišta. Zbog toga u takvim situacijama državna tijela zahtijevaju da ih pred upravnim sudovima temeljem punomoći zastupaju nadležna županijska državna odvjetništva.

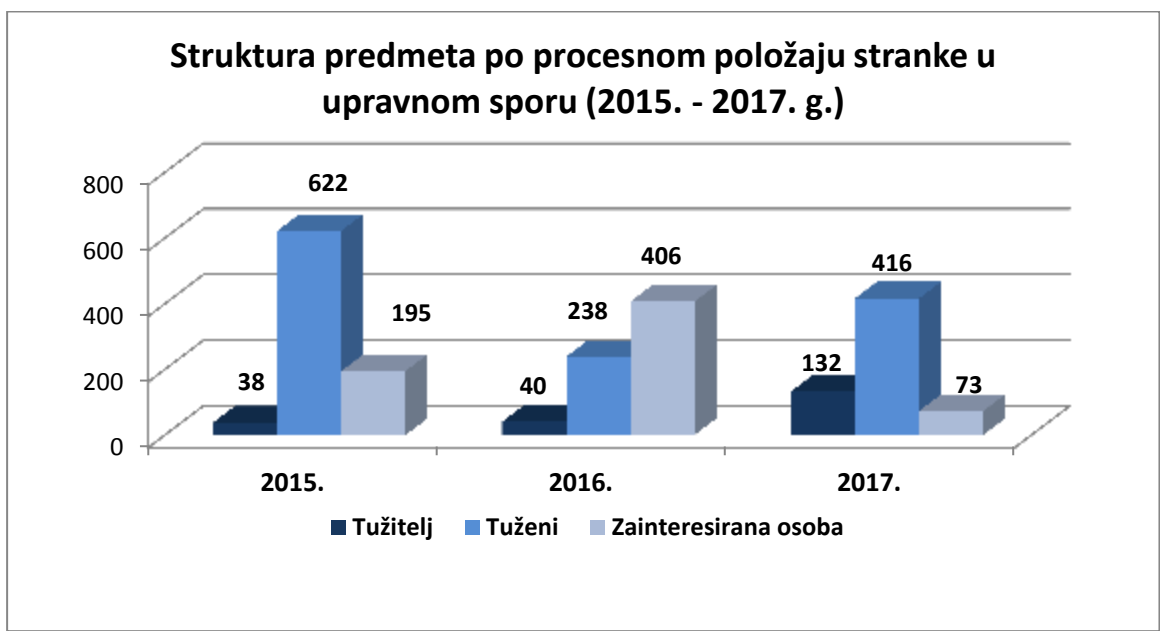
Sukladno Zakonu o upravnim sporovima državno odvjetništvo se u ovim postupcima može pojaviti u tri različite uloge:

- kao stranka *sui generis* ili kao zakonski zastupnik Republike Hrvatske u postupcima u kojima se ispituje zakonitost donesene odluke u upravnom postupku u kojem je sudjelovalo državno odvjetništvo,
- kao punomoćnik tuženog javnopravnog tijela i
- kao zainteresirana osoba.

U izvještajnom razdoblju primljen je ukupno 621 novi predmet, što je u odnosu na 2016. godinu 9,2% manje. Iz 2016. godine ostalo je u radu 156 predmeta, što znači da je ukupno bilo u radu 777 predmeta.

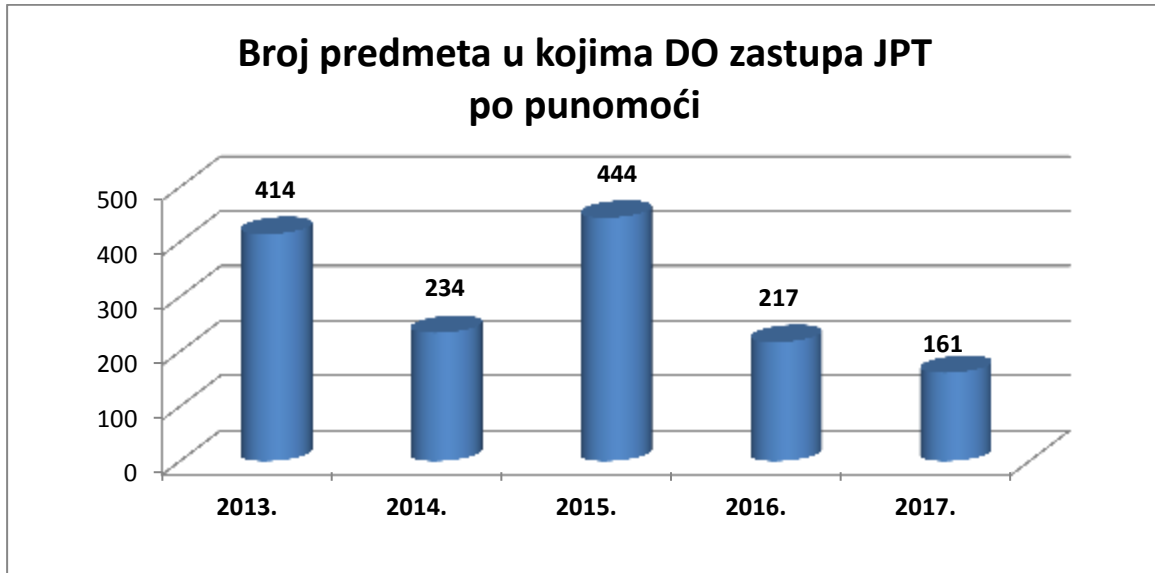
U 2017. godini u navedenim predmetima doneseno je 540 meritornih državnoodvjetničkih odluka (tužbe, odgovori na tužbu i dr.), dok je u radu u državnom odvjetništvu ostao neriješen 31 predmet.

Temeljem punomoći zastupali smo tužena javnopravna tijela u 161 predmetu od kojeg se najveći broj vodio pred Upravnim sudovima u Splitu i Osijeku. Najveći dio upravnih sporova pokrenut je protiv rješenja Ministarstva pravosuđa i to 201 novi upravni spor, a koji se uglavnom odnose na postupke denacionalizacije (povrat imovine prema odredbama Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine - Narodne novine, broj 92/96 i dalje), kao i protiv rješenja Ministarstva branitelja (118 novih upravnih sporova) koji se odnose na ostvarivanje prava hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji

prema odredbama Zakona o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (stupanj invaliditeta, stambeno rješavanje i dr.). Također, napominjemo da je državno odvjetništvo u izvještajnom razdoblju u upravnim sporovima zastupalo po punomoći i druga državna tijela (Ministarstvo financija, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo poljoprivrede i dr.), ali u znatno manjem broju upravnih sporova.

Zastupanje javnopravnih tijela temeljem punomoći u upravnim sporovima predstavlja veliko opterećenje za županijska državna odvjetništva u sjedištu upravnih sudova koja su kadrovski potkapacitirana i nemaju dovoljan broj zamjenika za povećan broj upravnih sporova i obavljanje tzv. redovnih poslova.

U tablici GUO 9. u dodatku dan je pregled upravnih sporova prema ministarstvima iz čijeg djelokruga rada predmeti proizlaze, a također su dani i podaci o državnoodvjetničkim odlukama, kao i odlukama upravnih sudova.

4.2.4. Upravni predmeti

Državno odvjetništvo u upravnim predmetima, u pravilu sudjeluje kao zastupnik po zakonu Republike Hrvatske. Također, u upravnim predmetima državno odvjetništvo može zastupati državna tijela i pravne osobe kojih je Republika Hrvatska osnivač, dioničar ili imatelj udjela i temeljem punomoći.

U izvještajnom razdoblju zaprimljeno je ukupno 3.935 novih upravnih predmeta, što je 416 predmeta više nego tijekom prethodnog izvještajnog razdoblja. Iz prethodne godine ostao je u radu državnog odvjetništva još 851 predmet, što znači da je državno odvjetništvo u izvještajnom razdoblju imalo ukupno u radu 4787 upravnih predmeta, što je za 883 predmeta više nego u prethodnom izvještajnom razdoblju odnosno više za 18%.

Najveći dio upravnih predmeta odnosi se na postupke promjene podataka u katastarskom operatu na poljoprivrednom, šumskom i građevinskom zemljištu. Ostali dio upravnih predmeta odnosi se na postupke denacionalizacije, predmete određivanja granice pomorskog

dobra, izdvajanja zemljišta iz šumsko gospodarske osnove, predmete koji se odnose na utvrđivanje neprocijenjene imovine u postupku pretvorbe i privatizacije, predmete izvlaštenja i osiguranja dokaza, predmete koji se vode temeljem Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije, predmete koji se odnose na postupke otpisa duga i obročnu otplatu duga temeljem Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine, broj 52/13 i 95/14), predmete radi utvrđivanja pripadnosti nekretnina javnom vodnom dobru, predmete stečaja potrošača temeljem Zakona o stečaju potrošača (Narodne novine, broj 100/15) i dr.

Od značajnijih pojava u ovom izvještajnom razdoblju istaknuli bi upravne predmete koji se odnose na naknadu za izvlaštene nekretnine na pomorskom dobru. Naime, u ovom izvještajnom razdoblju pojavili su se predmeti u kojima podnositelji zahtjeva traže naknadu pozivom na članak 58. Zakona o izvlaštenju i određivanju naknade (Narodne novine, broj 74/14 i 69/17) tvrdeći da su im izvlaštene nekretnine u postupku određivanja granice pomorskog dobra. Naime, navedena odredba Zakona propisuje da prijašnji vlasnik u slučaju proširenja granice pomorskog dobra izvan granice koja se po samom zakonu smatra pomorskim dobrom odnosno izvan granice određene aktom nadležnog tijela ima pravo na naknadu za nekretnine na koje je proširena granica pomorskog dobra po propisima o izvlaštenju, a obveznik naknade je Republika Hrvatska.

Formalni zemljišnoknjižni vlasnici, po našem mišljenju, pogrešno smatraju da im na temelju navedenog članka 58. Zakona pripada naknada u svim slučajevima uknjižbe pomorskog dobra na nekretninama na kojima su oni formalno do tada bili uknjiženi kao vlasnici.

Pomorsko dobro je postojalo oduvijek i imalo je isti status od osnutka zemljišnih knjiga pa sve do danas, što znači da Republika Hrvatska svojim zakonima koji uređuju pomorsko dobro nikome nije oduzela pravo vlasništva. Akt o utvrđivanju granice pomorskog dobra samo deklaratorno utvrđuje ono što je propisano zakonom i što je tako oduvijek bilo propisano zakonima.

Međutim, u praksi se događalo da su se osobe na nekretninama koje su po samom zakonu bile pomorsko dobro, pogrešno uknjižile kao vlasnici tih nekretnina.

Čak i Uredba iz 1939. godine koja je imala zakonsku snagu, a uređivala je pomorsko dobro, izrijekom je propisivala ako se neka pravna ili fizička osoba od samog osnutka zemljišne knjige uknjižila kao vlasnik nekretnine jer ustanova koja je skrivila o pomorskom dobru nije pravodobno naznačila ili je propustila naznačiti da se radi o pomorskom dobru, osoba koja se tako uknjižila nije time stekla pravo vlasništva na pomorskom dobru niti ima pravo na ikakvu naknadu štete bez obzira koliko joj je trajao upis prava vlasništva u zemljišnoj knjizi.

Prema tome, podnositelji zahtjeva temeljem članka 58. Zakona o izvlaštenju i određivanju naknade imaju pravo na naknadu samo u slučaju proširenja pomorskog dobra izvan granica onog pomorskog dobra koje je po samom zakonu bilo oduvijek, a i danas je po zakonu pomorsko dobro, ali nemaju pravo na naknadu u slučaju pogrešne uknjižbe prava vlasništva na nekretninama koje su pomorsko dobro.

Stoga, po našem mišljenju, u predmetnim slučajevima podnositelji zahtjeva nemaju pravo na naknadu temeljem članka 58. Zakona o izvlaštenju i određivanju naknade jer se ne radi o proširenju granice pomorskog dobra, nego o pogrešnoj uknjižbi na nekretninama koje su po samom zakonu u vrijeme pogrešne uknjižbe već bile pomorsko dobro.

U tablici GUO 11. detaljno je prikazan pregled upravnih predmeta prema zastupljenosti upravnih tijela te pregled uspješnosti rada državnog odvjetništva.

4.2.5. Postupci određeni posebnim zakonima

4.2.5.1. Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine

Prijašnji vlasnici temeljem Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine ostvaruju pravo na naknadu u upravnim postupcima. Državno odvjetništvo u tim postupcima sudjeluje kao stranka radi zaštite zakonitosti te kao zastupnik Republike Hrvatske radi utvrđivanja prava vlasništva Republike Hrvatske temeljem članka 77. toga Zakona.

Ovi predmeti su vrlo složeni i zahtjevni, što nužno traži visoku stručnost, a kako u uredima državne uprave koji rješavaju ove predmete još uvijek nedostaje kvalitetnih stručnih službenika, ta činjenica se nužno odražava kako na kvalitetu, tako i na ažurnost u rješavanju ovih predmeta. Osim toga, uredi državne uprave u svom radu prioritet daju drugim predmetima te se ovi predmeti uglavnom rješavaju nakon što se riješe drugi prioritetni predmeti. Na sporost rješavanja ovih predmeta značajno utječe i činjenica što prijašnji vlasnici u velikom dijelu svoje zahtjeve nisu kompletirali odnosno nisu priložili svu dokumentaciju bez koje nije moguće njihovo rješavanje. Uglavnom se radi o nedostatku isprava na temelju kojih je prijašnjim vlasnicima oduzeta imovina ili pak prijašnji vlasnici nisu identificirali nekretnine koje su im oduzete. Unatoč višekratnim pozivima uredu državne uprave za dostavu dokumentacije prijašnji vlasnici tim zahtjevima u najvećem dijelu ne udovoljavaju.

Mišljenja smo da bi u ovim predmetima upravno tijelo trebalo pozvati predlagatelje na dopunu zahtjeva i dostavu potrebne dokumentacije u određenom roku uz upozorenje da će se u protivnom postupak obustaviti. Dvadeset godina je više nego dovoljan rok u kojem su predlagatelji mogli i trebali pribaviti dokumentaciju kojom dokazuju svoje pravo.

Nadalje, na sporost rješavanja predmeta denacionalizacije utječe i neujednačenost prakse upravnih tijela i upravnih sudova u primjeni Zakona o naknadi. Naime, pojedine odredbe ovoga Zakona su nejasne i nedorečene te stoga u praksi još uvijek izazivaju dvojbe i različita tumačenja i stalnu promjenu pravnih stajališta, kako upravnih tijela, tako i upravnih sudova. Neujednačena praksa, kao i promjena već ranije zauzetih stajališta utječe na povećano korištenje pravnih lijekova, kako na odluke upravnih tijela, tako i na odluke upravnih sudova, a u velikom broju slučajeva o određenim pravnim pitanjima stajalište je zauzimao i Vrhovni sud Republike Hrvatske.

U praksi je uočeno da poseban problem predstavlja primjena odredbe članka 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine koja propisuje da Republika Hrvatska postaje vlasnik nekretnina za koje prijašnji vlasnik nije podnio zahtjev

ili je pravomoćno odbijen. Uredi državne uprave u primjeni ove odredbe različito postupaju kad prava ostvaruje Republika Hrvatska u odnosu na ostvarivanje prava prijašnjih vlasnika. Po našem mišljenju Republika Hrvatska temeljem članka 77. Zakona o naknadi stječe pravo vlasništva na svim nekretninama za koje prijašnji vlasnik nije podnio zahtjev ili je pravomoćno odbijen sa zahtjevom pod pretpostavkom da su ispunjeni uvjeti naturalne restitucije. Međutim, uredi državne uprave često Republici Hrvatskoj ne priznaju pravo vlasništva na građevinskom zemljištu stečenom temeljem članka 77. Zakona o naknadi iako bi prijašnjem vlasniku to zemljište vratili u vlasništvo da je podnio zahtjev odnosno da je ovlaštenik prava.

Postupci po zahtjevu državnog odvjetništva za utvrđenje prava vlasništva Republike Hrvatske temeljem članka 77. Zakona o naknadi su izrazito spori, a nerijetko uredi državne uprave unatoč nizu požurnica državnog odvjetništva uopće ne postupaju odnosno ne donose odluke.

Napominjemo da državno odvjetništvo kao stranka radi zaštite zakonitosti u postupcima denacionalizacije nema zakonske mogućnosti utjecati na brzinu rješavanja ovih predmeta jer o tijeku postupka odlučuje upravno tijelo, a prijašnji vlasnik je stranka koja dostavlja dokumentaciju i na određeni način posredno utječe na brzinu rješavanja ovih predmeta.

Napominjemo da je poseban problem u izvještajnom razdoblju bila činjenica da propisima nije bilo riješeno koje tijelo je nadležno za iznalaženje zamjenskog poljoprivrednog zemljišta za zemljište koje je oduzeto prijašnjem vlasniku, a koje nije moguće vratiti u naturi. Dakle, iako je formalnopravno bilo moguće vlasniku nagodbom dati umjesto naknade zamjensko poljoprivredno zemljište, zbog neriješenog pitanja koje tijelo je ovlašteno za iznalaženje toga zemljišta, faktično tih postupaka nije niti bilo. Stoga je za očekivati da će ovo pitanje razriješiti novi Zakon o poljoprivrednom zemljištu te da će se nakon toga moći sklapati nagodbe.

Postupke denacionalizacije potrebno je ubrzati jer bez rješenja tih postupaka nije moguće razriješiti imovinskopravne odnose na nekretninama koje su predmet tih postupaka. Neriješeni imovinskopравни odnosi onemogućuju raspolaganje nekretninama, odnosno privođenje njihovoj namjeni, a što sve posredno utječe i na investicije.

Kraćem trajanju ovih postupaka značajno bi doprinijela promjena sadašnje prakse upravnih tijela. Čest je slučaj da upravno tijelo kad utvrdi određene činjenice u odnosu na dio zahtjeva, donosi djelomično rješenje protiv kojeg stranke u postupku mogu uložiti žalbu. U tom slučaju se cijeli spis dostavlja drugostupanjskom tijelu i čeka rješenje žalbe. Kad bi se dio predmeta dostavio na odlučivanje drugostupanjskom tijelu to bi omogućilo da prvostupanjsko upravno tijelo može utvrđivati činjenice potrebne za donošenje odluke o drugom dijelu zahtjeva.

Mišljenja smo da bi se i postupci u primjeni članka 77. Zakona o naknadi također mogli ubrzati. Naime, sadašnja je praksa da upravna tijela najprije donose rješenje kojim se odbija zahtjev prijašnjeg vlasnika i tek po pravomoćnosti toga rješenja državno odvjetništvo može podnijeti zahtjev da se utvrdi da je predmetna nekretnina vlasništvo Republike Hrvatske. Ovo ima za posljedicu da Republika Hrvatska nakon prvostupanjskog rješenja kojim se odbija zahtjev prijašnjeg vlasnika ne može godinama utvrditi svoje vlasništvo i doći u posjed predmetne nekretnine. Mišljenja smo da upravno tijelo u istom postupku i istim rješenjem može najprije odbiti zahtjev predlagatelja, a potom utvrditi da je predmetna nekretnina

temeljem članka 77. Zakona o naknadi postala vlasništvo Republike Hrvatske. Ministarstvo pravosuđa bi u tom smislu moglo donijeti odgovarajući naputak za postupanje upravnih tijela.

4.2.5.2. Supotpis ugovora i izdavanje tabularne isprave

Odredbom članka 215. Zakona o zemljišnim knjigama (Narodne novine, broj 91/96, 68/98, 137/99, 114/01, 100/04, 107/07, 152/08, 126/10, 55/13, 60/13 i 108/17) državno odvjetništvo je ovlašteno da, u slučajevima kad određena isprava kojom se raspolagalo nekretninama ne sadrži potrebnu tabularnu izjavu ili ima neke druge nedostatke zbog kojih nije podobna za uknjižbu prava vlasništva u zemljišnim knjigama, a pravna osoba koja ju je izdala više ne postoji i nema pravnog slijednika, može supotpisati tu ispravu i izdati tabularnu izjavu kako bi se mogla izvršiti uknjižba prava vlasništva.

Postupanjem u ovoj vrsti predmeta, koji su odlukom Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske povjereni županijskim državnim odvjetništvima, značajno se doprinijelo sređivanju faktičnog i zemljišnoknjižnog stanja nekretnina u pojedinačnim slučajevima i to izvansudskim putem.

U ovim predmetima radilo se u pravilu o ugovorima o prodaji stanova i garaža bivših stambenih zadruga i građevinskih poduzeća koji su brisani iz sudskog registra.

U 2017. godini zaprimljeno je ukupno 444 zahtjeva, a što je 21% više u odnosu na 2016. godinu (366 zahtjeva). Nakon razmatranja zaprimljenih zahtjeva 385 ih je ocijenjeno osnovanima te su izdane tražene tabularne isprave, dok je 59 zahtjeva odbijeno kao neosnovano.

4.2.6. Pravna mišljenja

Davanjem pravnih mišljenja na nacрте zakona i drugih propisa, nacрте ugovora kojima se raspolaze nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske ili druge pravne poslove, državno odvjetništvo sukladno ustavnim ovlastima i dužnostima štiti zakonitost i jednakost svih pred zakonom, osigurava jedinstvenu primjenu zakona na cijelom teritoriju Republike Hrvatske, dakle, javni interes ali istodobno i imovinu i imovinske interese Republike Hrvatske. Na prvi pogled može se činiti da se radi o suprostavljenim interesima, ali to nije tako jer je zaštita javnog interesa na prvom mjestu.

Za istaknuti je da se davanjem pravnih mišljenja na nacрте ugovora rješavaju i sporna pravna pitanja koja se javljaju u konkretnim slučajevima u primjeni različitih zakonskih propisa, što predstavlja i oblik preventivnog djelovanja kojim se otklanjaju mogući sudski sporovi između ugovornih strana.

Još u izvješću za 2015. godinu ukazano je na činjenicu da se izmjenama i dopunama Zakona o državnom odvjetništvu, ali i drugih zakona, došlo do promjene stvarne nadležnosti državnog odvjetništva. Međutim, treba reći da zakonodavac prilikom izmjena tih propisa nije bio konzistentan. Tako je nekim posebnim zakonima proširena nadležnost državnog odvjetništva tako da državno odvjetništvo daje mišljenje na ugovore o osnivanju prava služnosti na šumskom zemljištu, davanju u zakup šumskog zemljišta, ugovore o osnivanju prava građenja na građevinskom zemljištu kojim se upravlja i raspolaze temeljem odredbi Zakona o upravljanju i raspolaganju državnom imovinom. Istodobno, Zakon o državnom odvjetništvu

ne obvezuje državna tijela i pravne osobe koje upravljaju i gospodare nekretninama u vlasništvu države da ugovore kojima Republika Hrvatske stječe ili otuđuje nekretnine dostavljaju prije sklapanja na mišljenje državnog odvjetništvu, već je to zakonom prepušteno njihovoj dispoziciji iako se radi o pravno znatno složenijim i po vrijednosti puno značajnim pravnim poslovima.

Nadležnost državnog odvjetništva za davanje mišljenja propisana je i nizom posebnih zakona kao što su Zakon o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske, Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o šumama, Zakon o lovstvu, Zakon o područjima posebne državne skrbi, Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo i dr.

Analiza navedenih zakona potvrđuje da nadležnost državnog odvjetništva kao samostalnog i neovisnog pravosudnog tijela nije sustavno uređena. Nadalje, način postupanja i rada državnog odvjetništva u predmetima davanja mišljenja uopće nije propisan zakonom. Kako bi se otklonili problemi do kojih može doći zbog zakonske podnormiranosti, te radi osiguranja jedinstvenog načina postupanja i osiguranja jednakosti građana i pravnih osoba pred zakonom, Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske donio je niz naputaka za postupanje. Zbog toga se očekuje da se novim Zakonom o državnom odvjetništvu propiše rad i način postupanja u ovim predmetima. Time bi se znatno doprinijelo transparentnosti rada državnog odvjetništva.

Tijekom 2017. godine zaprimljeno je ukupno 3.916 predmeta. Iz 2016. godine ostala su u radu 342 predmeta, tako da je u radu bilo ukupno 4.258 predmeta. Riješeno je 3.813 predmeta, dok je u radu ostalo 262 predmeta. Ovi su predmeti ostali neriješeni jer uz zahtjev nije bila dostavljena sva dokumentacija nužna za davanje mišljenja ili je bilo potrebno izvršiti određene provjere i pribaviti relevantnu dokumentaciju na osnovi koje se može dati mišljenje.

Od zaprimljenih zahtjeva za davanje mišljenja temeljem odredbe članka 87. stavka 4. Zakona o državnom odvjetništvu zatraženo je 2.092 mišljenja, zatim temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo zatraženo je 852 mišljenja, Zakona o poljoprivrednom zemljištu (iz 2008. godine) 72 mišljenja, Zakona o lovstvu 241 mišljenje i temeljem Zakona o šumama 39 mišljenja.

4.2.6.1. Pravna mišljenja po Zakonu o državnom odvjetništvu

Iako je Zakonom o državnom odvjetništvu dano na dispoziciju državnih tijela hoće li zatražiti mišljenje nadležnog državnog odvjetništva prije sklapanja pravnog posla kojim Republika Hrvatska stječe ili otuđuje nekretnine iz svog vlasništva, u izvještajnom razdoblju državnog odvjetništva je dostavljeno na mišljenje ukupno 242 nacrtu ugovora.

Mišljenja smo da bi se ova obveza trebala ponovo propisati zakonom, ali na način da se jasno i određeno propiše o čemu državno odvjetništvo daje mišljenje. Državno odvjetništvo treba davati mišljenja na nacrtu ugovora samo o sukladnosti pravnog posla sa zakonom, a nikako o oportunitetu raspolaganja. To je u isključivoj nadležnosti tijela koje upravlja i gospodari nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske. Napominje se, u praksi je uočeno da su neki ugovori o raspolaganju nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske koji nisu bili dostavljeni na mišljenje državnog odvjetništvu sklopljeni suprotno važećim zakonima, te da to može otvoriti nove parnične predmete.

4.2.6.1.1. Pravna mišljenja na ugovore o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske

Tijekom 2017. godine državno odvjetništvo je temeljem odredbe članka 87. Zakona o državnom odvjetništvu davalo mišljenje o pravnoj valjanosti nacрта ugovora o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske.

Najveći broj ugovora odnosi se na prodaju stanova koje je sklopio Državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje (temeljem Zakona o područjima posebne državne skrbi), Ministarstvo branitelja (temeljem Uredbe o stambenom zbrinjavanju članova obitelji smrtno stradalog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i HRVI), Ministarstvo obrane (temeljem Odluke o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane), Ministarstvo unutarnjih poslova te Ministarstvo državne imovine (temeljem Odluke o prodaji stanova u vlasništvu Republike Hrvatske).

U navedenim predmetima državno odvjetništvo temeljem dostavljene dokumentacije provjerava jesu li ispunjeni zakonski uvjeti za sklapanje kupoprodajnog ugovora.

U radu su bila i 852 predmeta u kojima je državno odvjetništvo dalo mišljenje na nacрте ugovora o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

Radi se o aneksima već sklopljenih ugovora temeljem Zakona o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo u kojima kupci otplaćuju ostatak kupoprodajne cijene (ugovorene na obročnu otplatu) jednokratno, kao i na ispravak opisa stana i površine radi provedbe ugovora i uknjižbe vlasništva kupca.

4.2.6.2. Pravna mišljenja po posebnim zakonima

Obvezu pribavljanja pravnog mišljenja od državnog odvjetništva prije sklapanja određenih vrsta ugovora propisuju Zakon o strateškim investicijskim projektima Republike Hrvatske, Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o šumama, Zakon o lovstvu i Zakon o prodaji stanova na kojima postoji stanarsko pravo.

U 2017. godini zaprimljen je jedan zahtjev za davanjem pravnog mišljenja temeljem Zakona o strateškim investicijskim projektima Republike.

4.2.6.2.1. Pravna mišljenja po Zakonu o poljoprivrednom zemljištu

U izvještajnom razdoblju nema značajnijih novina u odnosu na izvješće za 2016. godinu. Nastavljen je pad broja predmeta davanja mišljenja na nacрте ugovora, a što je posljedica Zakona o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine, broj 39/13 i 48/15) koji više nije obvezivao Agenciju za poljoprivredno zemljište na traženje mišljenja na nacрте ugovora o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske. Temeljem prijelaznih i završnih odredbi ovoga Zakona (članak 74.) županijska državna odvjetništva su nadležna za davanje pravnih mišljenja na nacрте ugovora o prodaji i zakupu poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u slučaju kad su bili pokrenuti postupci i objavljeni natječaji prodaje i davanja u zakup u vremenu do 31. prosinca 2011., dok je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske nadležno za davanje pravnih mišljenja na nacрте ugovora o

dugogodišnjem zakupu i dugogodišnjem zakupu ribnjaka ako je bio objavljen natječaj za ove oblike raspolaganja do stupanja na snagu novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu tj. 11. travnja 2013.

Međutim, iako Zakonom o poljoprivrednom zemljištu nije propisana nadležnost za davanje mišljenja na nacрте ugovora o prodaji ili zakupu poljoprivrednog zemljišta ili za zamjenu takvog zemljišta, postoji mogućnost davanja pravnog mišljenja na ovakve nacрте ugovora temeljem članka 87. stavka 4. Zakona o državnom odvjetništvu u slučaju ako to zatraži Agencija za poljoprivredno zemljište ili Ministarstvo poljoprivrede.

U ovim predmetima državno odvjetništvo provjerava pravnu utemeljenost pravnog posla i zakonitost provedenog postupka. U pravilu postupci davanja pravnih mišljenja u državnim odvjetništvima traju kratko i to do 15 dana, a iznimno do mjesec dana, računajući od dana dostave sve potrebne dokumentacije za davanje mišljenja.

U izvještajnom razdoblju zaprimljena su 72 predmeta davanja mišljenja na nacрте ugovora o zakupu i prodaji poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, koji su svi i riješeni tijekom izvještajnog razdoblja.

4.2.6.2.2. Pravna mišljenja po Zakonu o šumama

Člankom 9. stavkom 1. Uredbe o načinima i kriterijima za davanje u zakup šumskog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 76/14) propisana je nadležnost županijskog državnog odvjetništva na davanje mišljenja na nacрте ugovora o zakupu šumskog zemljišta. Međutim, iako ni Uredbom ni Zakonom o šumama nije propisana nadležnost za davanje mišljenja na nacрте ugovora o kupoprodaji šuma i/ili šumskog zemljišta ili za zamjenu takvog zemljišta, postoji mogućnost davanja pravnog mišljenja na ovakve nacрте ugovora temeljem članka 87. stavak. 4. Zakona o državnom odvjetništvu u slučaju ako to zatraže Hrvatske šume d.o.o., koje sklapaju te pravne poslove.

U ovim predmetima državno odvjetništvo provjerava pravnu utemeljenost pravnog posla i zakonitost provedenog postupka.

Postupci davanja pravnog mišljenja, a nakon što je dostavljena sva potrebna dokumentacija, u pravilu traju kratko i to do 15 dana, a iznimno do mjesec dana.

U 2017. godini zaprimljeno je 39 nacрта ugovora na koje se traži pravno mišljenje. Svi su riješeni tijekom izvještajnog razdoblja.

4.2.6.2.3. Pravna mišljenja po Zakonu o lovstvu

Odredbama članka 24. i članka 39. stavka 5. Zakona o lovstvu (Narodne novine, broj 140/05, 75/09 i 14/14) propisana je obveza nadležnog ministarstva za lovstvo i šumarstvo, koje raspolaže državnim lovištima, da pribavi mišljenje Državnog odvjetništva Republike Hrvatske na nacрте ugovora o koncesiji i na nacрте ugovora o zakupu kojima se ostvaruje pravo lova određenih ovlaštenika u državnim lovištima, odnosno obaveza je županija da traže pravna mišljenja nadležnog županijskog državnog odvjetništva na ugovore o zakupu prava lova u zajedničkim lovištima. Prilikom davanja pravnih mišljenja na nacрте ugovora o zakupu ili koncesiji lovišta potrebno je provjeriti da li je postupak koji je vođen nakon javnog natječaja

zakonito proveden, te da li je nacrt ugovora po svom sadržaju i formi suglasan s pozitivnim propisima i Odlukom o davanju lovišta u zakup.

Tijekom 2017. godine u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske zaprimljeno je ukupno 4 ugovora o zakupu prava lova za državna lovišta. Prema odredbama Zakona o lovstvu te Odlukom Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, broj A-7/06 od 4. siječnja 2006., pravna mišljenja na nacрте ugovora o zakupu za zajednička lovišta koja ustanovljuju županije, odnosno Grad Zagreb, daju nadležna županijska državna odvjetništva na čijem području se nalazi takvo lovište. Po navedenoj osnovi dano je 210 mišljenja.

Napominjemo da je u ovoj godini u izradi novi Zakon o lovstvu, a nositelj izrade zakona je radna skupina unutar Ministarstva poljoprivrede.

4.2.7. Pravna problematika

U nastavku izvješća izdvojeni su i posebno analizirani neki pravni problemi odnosno pitanja koja su uočena u zastupanju Republike Hrvatske pred sudovima. Kroz analizu određene problematike iz perspektive pravnih propisa s jedne strane i sudske prakse s druge strane, nastojali smo upozoriti na neka postupanja nadležnih tijela, na pravne praznine u propisima odnosno pitanja koja bi trebalo riješiti izmjenama i/ili dopunama zakona s ciljem smanjenja broja sudskih postupaka, smanjenja troškova na teret državnog proračuna, učinkovitije i kvalitetnije zaštite imovinskih interesa Republike Hrvatske, ali istodobno i osiguravanja učinkovitog ostvarenja i zaštite legalnih i legitimnih prava i interesa svih građana i pravnih osoba u Republici Hrvatskoj.

4.2.7.1. Postupci protiv Republike Hrvatske radi naknade štete

Republika Hrvatska kao pravna osoba – poslodavac, investitor i naručitelj radova i osoba javnog prava odgovara za štetu po različitim pravnim osnovama što je propisano Zakonom o obveznim odnosima, Zakonom o sustavu državne uprave, Zakonom o sudovima, Zakonom o državnom odvjetništvu, Zakonom o zemljišnim knjigama, Zakonom o izvršenju kaznenih sankcija te posebnim propisima kao što je Zakon o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu nastalu uslijed terorističkih akata i javnih demonstracija i Zakon o odgovornosti Republike Hrvatske za štetu uzrokovanu od strane pripadnika hrvatskih oružanih i redarstvenih snaga tijekom Domovinskog rata, Zakona o suzbijanju diskriminacije, Zakona o autorskom i drugim srodnim pravima.

U 2017. godini zaprimljena su 624 nova predmeta koji se odnose na parnične postupke radi naknade štete u kojima je jedna od stranaka Republika Hrvatska, od čega je 348 pokrenutih postupaka protiv Republike Hrvatske (što u odnosu na 2016. godinu predstavlja pad od 23%), dok je Republika Hrvatska tužitelj u 276 predmeta (što u odnosu na 2016. godinu čini porast od 29%). U dva novozaprimljena predmeta naknade štete državno odvjetništvo zastupalo je po punomoći drugu pravnu osobu.

Još uvijek znatan broj tih predmeta čine zahtjevi za naknadu štete zbog neosnovanog boravka u pritvoru, zahtjevi radi naknade štete zbog neodgovarajućih uvjeta u zatvoru, zahtjevi za naknadu štete zbog nezakonitog i nepravilnog rada tijela državne uprave, nezakonitog i nepravilnog rada pravosudnih tijela kao i zahtjevi oštećenika po pravomoćnim kaznenim presudama.

U sve većem broju predmeta po tužbama za naknadu štete gospodarskih subjekata – trgovačkih društava protiv Republike Hrvatske visina tužbenih zahtjeva prelazi milijunske iznose, tako su sa izrazito visokim tužbenim zahtjevima u izvještajnom razdoblju zaprimljene tužbe primjerice u županijskom državnom odvjetništvu u:

- Zagrebu postavljen je tužbeni zahtjev u jednom predmetu na iznos od cca 500 milijuna kuna,
- Osijeku po osnovi postupanja u natječaju i donošenju odluka o dodjeli potpora sredstvima Europske unije iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj u tri tužbe vrijednost predmeta spora iznosi za svaku pojedinačno cca 80 milijuna kuna,
- Splitu jedan zahtjev za naknadu štete iznosi 50 milijuna kuna, a vezano za koncesiju na pomorskom dobru,
- Varaždinu jedan tužbeni zahtjev po osnovi neisplaćene potpore za mjeru M04 je cca 36 milijuna kuna,
- Rijeci jedan tužbeni zahtjev postavljen je u visini 25 milijuna kuna vezano za sporno pomorsko dobro,
- Slavonskom Brodu jedan zahtjev za naknadu štete uz zahtjev za poništenje ugovora o prodaji iznosi cca 13 milijuna kuna, radi poništenja ugovora o prodaji.

Pojedini tužbeni zahtjevi za naknadu štete postavljeni su u neprimjerenim enormnim iznosima i od strane pojedinaca - fizičkih osoba primjerice:

- u Dubrovniku jedan zahtjev za naknadu štete u vrijednosti oduzetog zemljišta postavljen je u iznosu od preko dvije milijarde kuna,
- u Velikoj Gorici jedna osoba potražuje enormni iznos 1,3 milijarde kuna po osnovi neodgovarajućih uvjeta u zatvoru.

U tablici GUO 5. dan je pregled parničnih predmeta po vrsti spora tako da je vidljiv, između ostalih, i broj novih predmeta naknade štete.

4.2.7.2. Postupci radi naplate potraživanja Republike Hrvatske s osnove vlasništva na nekretninama

Republika Hrvatska najveći dio svojih nekretnina stekla je temeljem niza zakona kojima je vršena pretvorba društvenog vlasništva. Stjecanje temeljem zakona je originaran način stjecanja prava vlasništva, neovisno o tome tko je u zemljišnoj knjizi do tada bio uknjižen kao nositelj prava korištenja na nekretninama društvenog vlasništva.

U vremenu društvenog vlasništva zemljišne knjige bile su potpuno zanemarene, što je rezultiralo posljedicom nesređenosti zemljišnoknjižnog stanja.

Državna tijela koja upravljaju nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske zbog činjenice da zemljišnoknjižno stanje često nije odražavalo i stvarno stanje nekretnina, nisu mogla tako brzo identificirati nekretnine koje je Republika Hrvatska stekla temeljem zakona i upisati ih u registar državnih nekretnina, a često nisu imala niti saznanja tko je u posjedu tih nekretnina.

Zbog ovakve činjenične situacije u praksi se često događalo da su treće osobe bez pravne osnove koristile ili još uvijek koriste nekretnine koje su stvarno vlasništvo Republike Hrvatske, a da za to Republici Hrvatskoj ne plaćaju nikakvu naknadu.

Nekretnine u vlasništvu Republike Hrvatske koje se najčešće koriste bez pravne osnove ili s pravnom osnovom, ali se za njih ne plaća zakupnina, odnosno najamnina, su stanovi i poslovni prostori.

Nadalje, Republika Hrvatska je veliki broj poslovnih prostora stekla temeljem članka 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine. Također, vlasništvo Republike Hrvatske postali su i poslovni prostori i druge nekretnine koji nisu procijenjeni u vrijednosti društvenog kapitala u postupku pretvorbe društvenih poduzeća. Najčešće te poslovne prostore koriste razne pravne osobe koje ili nemaju nikakav ugovor o zakupu ili su taj ugovor sklopile s nevladnicima (općinama ili trgovačkim društvima koji su pravni sljednici bivših društvenih poduzeća).

Kako državna tijela u posljednje vrijeme intenzivnije rade na sređivanju državnih nekretnina i njihovom upisu u registar državnih nekretnina, to je povećan broj zahtjeva upućenih državnom odvjetništvu za pokretanje postupaka radi naplate potraživanja Republike Hrvatske. U najvećem dijelu radi se o zahtjevima radi naplate neplaćene najamnine za stanove odnosno zakupnine za poslovne prostore u slučajevima kad je sklopljen ugovor o najmu, odnosno ugovor o zakupu, te radi naplate stečenog bez osnove u visini izgubljene najamnine odnosno izgubljene zakupnine u slučajevima kad nije sklopljen ugovor o najmu stana odnosno ugovor o zakupu poslovnog prostora. Međutim, iako se često radi o dugogodišnjem neplaćanju najamnine odnosno zakupnine, državno odvjetništvo pokreće postupke samo radi naplate najamnine i zakupnine odnosno stečenog bez osnove u visini izgubljene najamnine ili zakupnine za razdoblje za koje nije nastupila zastara potraživanja. Naime, iako sudovi ne paze na zastaru po službenoj dužnosti, protivna strana redovito prigovara zastari, radi čega državno odvjetništvo utužuje samo potraživanja koja nisu zastarjela.

U izvještajnom razdoblju, osim postupaka koji su vođeni radi naplate najamnine odnosno zakupnine za stanove i poslovne prostore, vođeni su i postupci radi naplate kupoprodajne cijene za prodano poljoprivredno zemljište i druge nekretnine, zatim radi naplate neplaćene zakupnine poljoprivrednog zemljišta, za neovlašteno korištenje šumskog zemljišta, radi naplate stečenog bez osnove u visini izgubljene koncesijske naknade za korištenje pomorskog dobra i dr.

U postupcima koji se vode radi naplate zakupnine posebne poteškoće javljaju se u slučaju zakupnika koji su sklopili ugovore o zakupu s jedinicama lokalne samouprave, a ti poslovni prostori su kasnije postali vlasništvo Republike Hrvatske. Međutim, zakupci nisu plaćali zakupninu Republici Hrvatskoj. U ovim predmetima zakupci se pozivaju da su dužni platiti samo onu zakupninu koju su imali ugovorenu s jedinicama lokalne samouprave. Kako se u pravilu radi o vrlo niskim zakupninama, to je u ovim predmetima potrebno provoditi vještačenje kako bi se utvrdila stvarna visina izgubljene zakupnine. Ovaj bi se problem mogao riješiti na način da Republika Hrvatska propiše kriterije za određivanje visine najamnine odnosno zakupnine.

Državno odvjetništva, uz ovršne postupke koji se pokreću protiv pravnih osoba radi naplate za bespravno korištenje nekretnina temeljem pravomoćnih sudskih odluka, kao i temeljem vjerodostojnih isprava, moraju svakodnevno pregledavati i mrežne stanice Financijske agencije, kao i e-Oglasnu ploču trgovačkih sudova radi provjere je li eventualno pokrenut postupak predstečajne nagodbe ili stečajni postupak, kako bi se pravodobno prijavila potraživanja u tim postupcima. Naime, propuštanje prijavljivanja potraživanja po objavi na

mrežnoj stranici Financijske agencije i e-Oglasnoj ploči trgovačkih sudova ima za posljedicu gubitak prava na naplatu ovih potraživanja.

Također i u slučajevima kad se radi o potraživanjima koja nisu dostavljena državnom odvjetništvu radi ostvarenja prisilne naplate, a kako ne bi nastupile pravne posljedice gubitka tih prava, mišljenja smo da bi i državna tijela, odnosno pravne osobe koje upravljaju i raspolažu nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, također trebali redovito pratiti mrežne stanice Financijske agencije i e-Oglasnu ploču trgovačkih sudova radi pravodobnog podnošenja prijave potraživanja koje imaju prema stečajnim dužnicima.

4.2.7.3. Radni sporovi

U izvještajnom razdoblju pokrenut je 2.211 novi radni spor, što je dvostruko više nego u 2016. godini kada ih je bilo 1.221. Najveći broj radnih sporova posljedica je nevođenja ili nepravilnog vođenja određenih evidencija kao što su evidencije prisutnosti na radu ili evidencije prekovremenih sati kao i nejasnih i nepotpunih provedbenih propisa pojedinih ministarstava. Zbog nepostojanja ili neurednog vođenja navedenih evidencija državno odvjetništvo nije moglo utvrditi osnovanost i/ili visinu postavljenog zahtjeva i izbjeći vođenje sporova sklapanjem izvansudskih nagodbi po članku 186.a Zakona o parničnom postupku. Iz navedenih razloga sudski postupci dulje traju obzirom da se odlučne činjenice moraju utvrđivati saslušanjem svjedoka, provođenjem vještačenja, što utječe na visinu troškova.

Najveći broj predmeta među radnim sporovima odnosi se na zahtjeve djelatnih vojnih osoba Ministarstva obrane koji potražuju isplatu s osnove prava prekovremenog rada, dežurstva, straže i terenskog rada, razlike naknade plaće tijekom godišnjeg odmora. Od ukupno 2.211 taj spor, 1.357 se odnosi na Ministarstvo obrane.

Nadalje, službenici Ministarstva unutarnjih poslova, pomorske policije, podnesenim zahtjevima potražuju isplatu naknade za prekovremeni rad, rad noću, subotom, nedjeljom, blagdanom te rad u smjeni i turnusima, dok drugi rodovi policije traže isplatu naknade za civilna odjela i na njih se odnosi 28 sporova.

S obzirom da iz dosadašnje sudske prakse proizlazi da su tužbeni zahtjevi za isplatu prekovremenih sati za rad tijekom blagdana osnovani i to u pogledu stvarno određenih sati u dane blagdana koji prelaze mjesečni fond sati, državno odvjetništvo je u navedenim predmetima, a nakon zaprimljenih izračuna razlike plaće od strane kaznionica i zatvora, počelo sklapati izvansudske nagodbe sukladno članku 186.a Zakona o parničnom postupku ili sudske nagodbe u predmetima u kojima je već bio u tijeku parnični postupak.

Postupajući na navedeni način izbjeglo se plaćanje visokih sudskih troškova koje bi dugotrajni parnični postupci uzrokovali.

U pogledu tražbina prema Ministarstvu pravosuđa treba istaknuti da su zaprimljeni zahtjevi za mirno rješenje spora pravosudnih dužnosnika radi isplate naknade za pasivna dežurstva za razdoblje od ožujka 2014. do ožujka 2015. godine, kada taj vid dežurstva pravilnikom nije bio propisan kao naknada, te da su u tim predmetima sklopljene izvansudske i sudske nagodbe.

4.2.7.4. Primjena Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije (u daljnjem tekstu Zakon o turističkom zemljištu)

Zakonom o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije (Narodne novine, broj 92/10 - u daljnjem tekstu Zakon o turističkom zemljištu) definiran je pojam turističkog i ostalog građevinskog zemljišta, a koje sukladno Zakonu o pretvorbi društvenih poduzeća nije procijenjeno u vrijednost društvenog kapitala u postupku pretvorbe, ali su na tom zemljištu procijenjeni izgrađeni objekti te se uređuju imovinsko-pravni odnosi na tom zemljištu, kao i način korištenja.

U ovim predmetima za izvještajno razdoblje 2017. godine nema značajnijih novina u odnosu na sve rečeno za izvještajno razdoblje za 2016. godinu, iako je već od stupanja na snagu Zakona o turističkom zemljištu, prisutna potreba izmjene ovog Zakona jer zbog svoje nepreciznosti u praksi otvara brojne pravne dvojbe, te smo stoga mišljenja da nije polučio očekivani rezultat.

4.2.7.4.1. Problematika kampova

Definirajući turističko zemljište ovaj Zakon utvrđuje da se i kampovi smatraju turističkim zemljištem. Ovo utvrđenje odnosi se u pravilu na kampove koje su izgradila društvena poduzeća i to prije njihove pretvorbe.

Temeljem Zakona o turističkom zemljištu, dakle ex lege, na kampovima je uspostavljena suvlasnička zajednica nekretnina između Republike Hrvatske i trgovačkog društva kao pravnog sljednika društvenog poduzeća koje je izgradilo kamp i to razmjerno veličini procijenjenog i neprocijenjenog zemljišta i građevina u postupku pretvorbe društvenog poduzeća. Ovim Zakonom nije propisana nadležnost upravnog tijela za utvrđivanje suvlasničkog omjera, a kako je to propisano za druge nekretnine na koje se odnosi ovaj Zakon. Stoga suvlasnici u kampu mogu sporazumno utvrditi svoje suvlasničke omjere sukladno Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima. U slučaju ako izostane sporazum između Republike Hrvatske i trgovačkog društva, suvlasnički omjer određuje sud.

U praksi se otvaraju dvojbe dokle seže neki kamp jer kampovi kao građevine u pravilu nisu uknjiženi u zemljišnim knjigama i u katastru. Nadalje, na dan stupanja na snagu Zakona o turističkom zemljištu sve nekretnine, katastarske čestice zemljišta koje čine kamp, u pravilu nisu bile uknjižene kao društveno vlasništvo s pravom korištenja, upravljanja i raspolaganja društvenog poduzeća. Naime, društvena poduzeća su u pravilu rješavala imovinske odnose na zemljištu na kojem su gradila kamp, ali isprave kojima su riješeni imovinski odnosi, rješenja o deposedaciji, eksproprijaciji ili moguće sklopljeni ugovori o kupoprodaji nisu dostavljani na uknjižbu mjesno nadležnim sudovima i katastrima. Stoga nisu rijetke situacije da su na nekretninama koje u naravi čine kamp kao vlasnici uknjižene fizičke osobe, kao i jedinice lokalne samouprave.

Opisana zatečena uknjižba prava vlasništva na nekretninama koje čine kamp znatno usporavaju pa i dijelom onemogućavaju sporazumno utvrđivanje suvlasničkog omjera Republike Hrvatske i trgovačkog društva. Potrebno je utvrditi kako su riješeni imovinski odnosi s uknjiženim vlasnicima, a što često može rezultirati i pokretanjem parničnih

postupaka. Naime, vrlo je teško naći isprave na temelju kojih su riješeni imovinskopravni odnosi na nekretninama kada je izgrađen kamp. Kampovi na koje se odnosi ovaj Zakon su u pravilu građeni u razdoblju do 1990. godine. Nakon što se na cijelom kampu riješe imovinskopravni odnosi s uknjiženim vlasnicima, stečeni su uvjeti za određivanje suvlasničkog omjera između Republike Hrvatske i trgovačkog društva, a potom trgovačko društvo sklapa s Republikom Hrvatskom ugovor o koncesiji za korištenje suvlasničkog dijela Republike Hrvatske na cijelom kampu.

Za sada Republika Hrvatska nije sklopila ni s jednim trgovačkim društvom sporazum kojim se na kampu utvrđuju suvlasnički omjeri ugovornih strana te stoga nije sklopljen niti jedan ugovor o koncesiji za korištenje suvlasničkog dijela Republike Hrvatske na kampu.

Ministarstvo turizma iskazuje račune za korištenje suvlasničkog omjera po predmnjevi kao da su Republika Hrvatska i trgovačko društvo suvlasnici na jednake dijelove, dakle svaki u 1/2 dijela. Mišljenja smo da je ovo zakonsko rješenje destimulativno za rješavanje suvlasničkog omjera na kampu. To se potvrđuje u činjenici da od 2010. godine, kada je stupio na snagu Zakon o turističkom zemljištu pa sve do danas, u pravilu nisu utvrđeni suvlasnički omjeri.

Mišljenja smo da se pitanje određivanja suvlasničkog omjera na kampovima između Republike Hrvatske i trgovačkog društva te rješavanje imovinskih odnosa s drugim osobama uknjiženim na dijelovima nekretnina unutar kampova treba bolje urediti predstojećim izmjenama Zakona o turističkom zemljištu.

4.2.7.4.2. Problematika turističkog zemljišta na kojem su izgrađeni hoteli i turistička naselja

Zakon o turističkom zemljištu propisuje da se i zemljište oko hotela i turističkih naselja također smatra turističkim zemljištem. Za ovo zemljište u sudskoj praksi otvorila se pravna dvojba što se u smislu toga Zakona smatra preostalim turističkim zemljištem, te kako na njemu jedinica lokalne samouprave stječe pravo vlasništva; stječe li ex lege ili temeljem akta nadležnoga tijela. Rješenje ove pravne dvojbe moguće je očekivati u najskorije vrijeme nakon što o tome odluku donese Vrhovni sud Republike Hrvatske po ranije izjavljenoj izvanrednoj reviziji ili ako uslijedi višestruko najavljivana izmjena Zakona o turističkom zemljištu.

4.2.7.4.3. Problematika primjene članka 33. Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije

Stupanjem na snagu Zakona o turističkom zemljištu (članak 33.) prestao je važiti članak 47. Zakona o privatizaciji u odnosu na nekretnine iz članka 2. stavak 1. i 2. koje su određene kao turističko zemljište i ostalo građevinsko zemljište. Naime, postupci temeljem članka 47. Zakona o privatizaciji vodili su se pred Hrvatskim fondom za privatizaciju po zahtjevima trgovačkih društava koja u postupku pretvorbe društvenog poduzeća nisu u cijelosti ili uopće procijenila nekretnine na kojima je društveno poduzeće bilo nositelj prava korištenja, upravljanja i raspolaganja, a to su naknadno zatražila trgovačka društva.

Zakonom o turističkom zemljištu propisano je da u svim postupcima koji se odnose na naprijed navedene nekretnine, a pokrenuti su po članku 47. Zakona o privatizaciji, u pravni položaj Hrvatskog fonda za privatizaciju stupa Republika Hrvatska ili jedinica lokalne

samouprave te su ih nadležna tijela, pred kojima se vode postupci, dužna pozvati radi preuzimanja postupka u roku od 60 dana.

Temeljem naprijed navedenog propisana je nova nadležnost u postupcima pokrenutim temeljem članka 47. Zakona o privatizaciji, a koji se vode radi nekretnina određenih člankom 2. stavkom 1. i 2. Zakona o turističkom zemljištu, a što je stavljeno u nadležnost upravnih tijela, imovinskopravnih službi, a kao materijalnopravna odredba primjenjuje se Zakon o turističkom zemljištu.

Slijedom toga Hrvatski fond za privatizaciju je sve svoje neriješene predmete koji se vode temeljem članka 47. Zakona o privatizaciji, a koji se odnose na naprijed navedene nekretnine, dostavio mjesno nadležnim imovinskopravnim službama na čijem području se te nekretnine nalaze i to još krajem 2010. godine. Spisi su skenirani i dostavljeni na CD-ima. Primjerak CD-a dostavljen je i nadležnim općinskim državnim odvjetništvima, jer u ovim postupcima, sukladno Zakonu o turističkom zemljištu, državno odvjetništvo ima status stranke sui generis.

Analizirajući dostavljene podatke HFP-a, općinska državna odvjetništva izdvojila su predmete u kojima su nekretnine koje su neizgrađeno građevinsko zemljište i koje ne služi za redovitu upotrebu nekog objekta procijenjenu u postupku pretvorbe društvenog poduzeća. Za te nekretnine podnijeli su općinskim sudovima prijedloge za uknjižbu prava vlasništva za korist Republike Hrvatske. Takvih prijedloga je bilo ukupno 845. U pravilu, sudovi su prihvaćali prijedloge i donosili rješenja o dozvoli uknjižbe prava vlasništva u korist Republike Hrvatske. U ostalim predmetima, gdje je predmet zemljište oko izgrađenog objekta, a koji je procijenjen u postupku pretvorbe i privatizacije društvenih poduzeća, očekuje se donošenje rješenja sukladno Zakonu o turističkom zemljištu.

4.2.7.5. Pomorsko dobro

Iz prakse državnih odvjetništava moglo bi se zaključiti da se složeno stanje na pomorskom dobru s jedne strane sve više komplicira, a s druge strane, iz zaprimljenih odluka sudova evidentno je da su zauzeta jasna stajališta o spornim pitanjima što bi trebalo bitno doprinijeti stvaranju pravnog, pa stoga i faktičnog reda u ovom pravnom režimu.

Usprkos ovome, rješavanje problema kroz parnice je sporiji pravni put, a najbrži je jasna i učinkovita legislativa koja nedostaje jer je važeći Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama podnormiran i otvorio je mnoge dvojbe, a nije riješio zatečena (istina vrlo kompleksna) sporna pitanja.

Pomorsko dobro je izuzetno vrijedan i atraktivan dio teritorija Republike Hrvatske koji je u statusu općeg dobra i izvan pravnog prometa, a obilježava ga povijesna zabrana stjecanja prava vlasništva i drugih stvarnih prava. Ovu zabranu demantira veliki broj upisa prava vlasništva na nekretninama koje su pomorsko dobro (provedenih osobito nakon pretvorbe) jer status pomorskog dobra nije bio označen niti vidljiv u zemljišnim knjigama. U provedbi Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama te podzakonskih propisa državna odvjetništva u praksi nailaze na velike poteškoće, što bitno usporava i dovodi u pitanje njegovu učinkovitu pravnu zaštitu. Vrlo je čest slučaj da isti sud u dva činjenično i pravno identična slučaja donese potpuno različite presude (primjerice, o ništetnosti ugovora kojima se davalo u zakup pomorsko dobro).

Zbog kronične podnormiranosti ovog pravnog režima te nedostatka evidencije u katastru i zemljišnim knjigama i danas u praksi nailazimo na stavove da se pomorsko dobro konstituira tek upisom u zemljišnu knjigu, kao da prije toga nije postojalo.

Veliki problem u praksi je i to što u Republici Hrvatskoj ne postoji jedinstven sustav upravljanja pomorskim dobrom, nema posebne uprave ili posebne pravne osobe koja bi upravljala pomorskim dobrom kao što se upravlja poljoprivrednim zemljištem, šumama, cestama i vodama. Ne postoji jedinstvena baza podataka o pomorskom dobru, koncesionarima i nositeljima koncesijskih odobrenja, djelatnostima koje se obavljaju, prihodima koji se ostvaruju, naknadama koje se (ne)plaćaju itd. (postoje samo parcijalne i to necjelovite evidencije u županijama i nadležnom ministarstvu). Ne postoji pravna osoba koja bi u ime Republike Hrvatske obnašala vlast na pomorskom dobru. Tako se, primjerice, dogodilo u izvještajnom razdoblju da nekretninu na pomorskom dobru u ovršnom postupku nema tko preuzeti, nitko ne učestvuje u ime države u novoj katastarskoj izmjeri nekretnina na pomorskom dobru, u donošenju prostornih planova, niti daje suglasnost za gradnju objekata koji ostaju u općoj uporabi i dr. Događa se da kada državno odvjetništvo sazna za postojanje određenog problema koji se tiče pomorskog dobra, a za čije rješavanje nije nadležno, ne može dalje ništa poduzeti jer nema uprave ni pravne osobe kojoj bi moglo proslijediti predmet na rješavanje.

Kod utvrđivanja granica pomorskog dobra problem je i nedostatak jasnih i nedvojbenih kriterija za utvrđivanje granice unutar građevinskog područja naselja, zbog postojećih izgrađenih objekata uz more, osobito nedostatak učinkovitog načina utvrđivanja (ne)legalnosti postojeće izgradnje prema propisima koji uređuju gradnju u obuhvatu pomorskog dobra, kao i kriterija za sužavanje granice, nesustavni i parcijalni pristup utvrđivanju granice pomorskog dobra u prethodnom razdoblju, kao i razne nadležnosti za utvrđivanje granice, pitanje granica pomorskog dobra utvrđenom prema ranijim propisima, a koje nisu provedene u katastru nekretnina i u zemljišnoj knjizi, problem uklopa stvarnog stanja na terenu i važećeg katastarskog plana jer se u slučaju neuklopa pojavljuju nove katastarske čestice uz more ili suprotno, a u nekim situacijama proizlazi da su neke katastarske čestice pod morem (primjerice na otoku Rabu), što neke u naravi i jesu, što iziskuje provođenje nove katastarske izmjere itd.

Najvažnija posljedica provedenih upisa pomorskog dobra na nekretninama koje su bile u vlasničkom režimu su upravni postupci koje su stranke pokrenule temeljem Zakona o izvlaštenju i određivanju naknade (Narodne novine, broj 74/14 i 69/17).

Tako je u izvještajnom razdoblju pred upravnim tijelima pokrenuto više desetaka postupaka radi isplate naknade radi "izvlaštenja" na pomorskom dobru nakon što su povodom prijedloga za upis pomorskog dobra koje je kao takvo utvrđeno odlukom nadležnog tijela, neki zemljišnoknjižni sudovi upisali pomorsko dobro i izbrisali pravo vlasništva fizičkih osoba. Sada te osobe pokreću upravne postupke temeljem Zakona o izvlaštenju i određivanju naknade i traže da upravno tijelo, nakon provođenja vještačenja, odredi naknadu u smislu odredbi čl. 58. i 59. cit. Zakona. Pritom, različiti su osnovi stjecanja prava vlasništva tih fizičkih osoba: pojedini su oduvijek upisani kao vlasnici u zemljišnoj knjizi, neki su upisani temeljem presude nadležnog općinskog suda, a neki konverzijom iz društvenog vlasništva i prava korištenja u pravo vlasništva temeljem prijelaznih i završnih odredbi Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima i dr.

U postupku su se državna odvjetništva uglavnom očitovala na način da su se protivila isplati naknade za izvlaštene nekretnine. Naime, odredbom čl. 58. Zakona o izvlaštenju i određivanju naknade propisuje da se u slučaju proširenja granice pomorskog dobra izvan granice koja se po samom zakonu smatra pomorskim dobrom, odnosno izvan granice određene aktom nadležnog tijela donesenog na temelju zakona kojim se uređuje pomorsko dobro, za nekretnine na koje je proširena granica pomorskog dobra isplaćuje naknada. U svim dosadašnjim slučajevima zatražena je informacija od tijela nadležnog za određivanje granice pomorskog dobra je li bilo proširenja granice nakon odluke nadležnog tijela, pa kako je u svim slučajevima po prvi put određena granica pomorskog dobra i to sukladno zakonskoj definiciji pomorskog dobra, proizlazi da nisu ispunjeni uvjeti za isplatu naknade.

Nadalje, istaknuto je kako je pomorsko dobro definirano odredbom članka 3. Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine, broj 158/03, 100/04, 141/06, 38/09, 123/11 i 56/16), a odluka nadležnog tijela je deklaratorne naravi koja samo određuje dokle seže pomorsko dobro utvrđeno samim zakonom, pri čemu su kriteriji za određivanje granice pomorskog dobra propisani Uredbom o postupku utvrđivanja granica pomorskog dobra (Narodne novine, broj 8/04 i 82/05) te Pravilnikom o evidentiranju i obilježavanju pojasa pomorskog dobra (Narodne novine, broj 29/05).

Kad bi se zauzelo stajalište da je odluka nadležnog tijela konstitutivne naravi, to bi značilo da u Republici Hrvatskoj ne postoji pomorsko dobro sve do trenutka dok se ne konstituira temeljem odluke nadležnog tijela i upiše kao takvo u zemljišne knjige. Na taj način, sve nekretnine koje jesu po samom zakonu pomorsko dobro, tj. opće dobro kao Ustavom zaštićena kategorija, bile bi van pravne zaštite, što svakako nije bila namjera zakonodavca. Stoga, zaključno, smatramo da u ovakvim situacijama uglavnom nisu ispunjeni uvjeti za provođenje postupka i određivanje naknade sukladno odredbi članka 58. Zakona o izvlaštenju i određivanju naknade jer se, u pravilu, ne radi o slučaju proširenja granice pomorskog dobra nego samo o utvrđivanju po prvi puta kopnene granice pomorskog dobra, sve u skladu sa zakonskom definicijom. Ostaje za vidjeti koje će biti stajalište i konačna odluka javnopravnih tijela o zahtjevu za isplatu naknade za "izvlaštene" nekretnine u ovim predmetima.

U ovom izvještajnom razdoblju i dalje je ostalo otvoreno pitanje ulaganja u tuđu nekretninu kada su ta ulaganja izvršila na pomorskom dobru društvena poduzeća prije pretvorbe. Ova je već više od nekoliko godina jedna od važnijih tema u praksi na koju upućujemo u pravnoj problematici za koju u okviru postojećih propisa nema pravog rješenja odnosno jasnih odredbi zakona koje bi ovo pitanje razriješile, a u praksi je sve više sporova radi isplate ulaganja i to u pravilu velike vrijednosti.

Međutim, odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske, broj Rev-2482/11-2 od 29. travnja 2017. kojom je iznijeto jasno stajalište o pravima sljednika društvenopravnih osoba na pomorskom dobru nakon završene pretvorbe svakako će bitno doprinijeti razrješavanju ovog pitanja. Naime, Vrhovni sud Republike Hrvatske je iznio pravno stajalište, u bitnom, da trgovačko društvo kao pravni sljednik po završenoj pretvorbi nije moglo steći pravo vlasništva na zgradama i zemljištu koje su pomorsko dobro (a u koje je ulagao njegov prednik) pa slijedom toga ni pravo na naknadu za "izvlaštene" nekretnine.

U izvještajnom razdoblju u nadležnim županijskim i općinskim državnim odvjetništvima otvoreno je više desetaka predmeta radi mirnog rješenja spora po čl. 186.a ZPP-a, kao i parničnih predmeta, čija vrijednost predmeta spora iznosi preko 77 miliona kuna (ne

računajući zakonske zatezne kamate), koji se tiču pomorskog dobra po bilo kojoj osnovi (radi isplate, stjecanja bez osnove, utvrđenja pomorskog dobra, iseljenja i predaje u posjed itd.).

Za očekivati je da će novi zakon koji će urediti pomorsko dobro, a u proceduri je izrade, konačno razriješiti niz otvorenih pitanja u praksi te jasnije propisati pravila, načela i kriterije koji se tiču prava, pravnih odnosa, zaštite pomorskog dobra. Zbog velikih problema u praksi državno odvjetništvo je u izvještajnom razdoblju aktivno sudjelovalo na izradi odredbi nacrtu novog zakona o pomorskom dobru i morskim lukama.

4.2.7.6. Sporovi između jedinica lokalne samouprave i Republike Hrvatske

Republika Hrvatska najveći dio svojih nekretnina stekla je temeljem zakona tj. na originaran način, pretvorbom društvenog vlasništva u pravo vlasništva. Tako je temeljem posebnih zakona Republika Hrvatska stekla pravo vlasništva na šumama i šumskom zemljištu te poljoprivrednom zemljištu, na nekretninama javnog vodnog dobra, na cestama i cestovnom zemljištu, nekretninama na kojima su pravo korištenja imala bivša društvena poduzeća, a koje nisu procijenjene u vrijednosti društvenog kapitala u postupku pretvorbe, na nekretninama na kojima su pravo korištenja imale bivše društvenopolitičke organizacije, na nekretninama za koje postoje uvjeti naturalne restitucije prema Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, a za koje prijašnji vlasnici nisu podnijeli zahtjev ili su odbijeni sa zahtjevom jer nisu ovlaštenici prava (primjerice, nisu nasljednici prvog nasljednog reda). Također, Republika Hrvatska postala je vlasnica i onih nekretnina koje su ranije koristila pravosudna tijela, bivše uprave društvenih prihoda, bivši uredi za obranu, bivši sekretarijati za unutarnje poslove itd.

Veliki dio nekretnina na kojima je Republika Hrvatska temeljem posebnih zakona stekla pravo vlasništva, ranije su bile u društvenom vlasništvu s pravom korištenja bivših općina.

Jedinice lokalne samouprave kao pravni sljednici bivših općina često su pogrešno tumačile da su jedinice lokalne samouprave temeljem Zakona o lokalnoj samoupravi i upravi (Narodne novine, broj 90/92, 94/93 i 117/93) stekle pravo vlasništva na svim nekretninama na kojima su do tada imale pravo korištenja, neovisno o posebnim zakonima po kojima je Republika Hrvatska stjecala vlasništvo nekretnina. Također, komisije koje je imenovala Vlada Republike Hrvatske donosile su arbitražne odluke kojima je vršena podjela imovine bivših općina na pravne sljednike na način da te komisije nisu utvrđivale stvarno vlasništvo ispitujući pojedinačno svaku nekretninu, nego su uglavnom donosile uopćene odluke da su pravni sljednici (jedinice lokalne samouprave) vlasnici svih onih nekretnina na kojima su do tada bivše općine imale pravo korištenja, upravljanja ili raspolaganja. Slijedom toga, u praksi se događalo da su sudovi na temelju arbitražnih odluka provodili uknjižbu prava vlasništva jedinica lokalne samouprave na svim nekretninama koje su u zemljišnoj knjizi bile uknjižene kao društveno vlasništvo s pravom korištenja bivših općina, zanemarujući pritom posebne zakone po kojima je Republika Hrvatska stjecala pravo vlasništva nekretnina.

Nadalje, članak 362. stavak 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima propisao je predmnjevu po kojoj se smatra da je Republika Hrvatska vlasnica svih nekretnina koje su bile u društvenom vlasništvu, a na kojima se ne može utvrditi čije su vlasništvo. Kako se zbog nesređenog zemljišnoknjižnog stanja radi o velikom broju nekretnina koje su upisane kao općenarodna imovina (radi se o starom zaostalom upisu) ili društveno vlasništvo bez naznake nositelja prava korištenja, u praksi se događalo da su mnoge nekretnine temeljem ove

predmnjeve uknjižene kao vlasništvo Republike Hrvatske iako se radi o stvarnom vlasništvu jedinica lokalne samouprave.

Kao posljedica pogrešne uknjižbe prava vlasništva jedinica lokalne samouprave na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske i obrnuto pokrenut je veći broj parnica ili drugih postupaka od strane jedinica lokalne samouprave protiv Republike Hrvatske odnosno Republike Hrvatske protiv jedinica lokalne samouprave, radi utvrđenja prava vlasništva.

U velikom dijelu radilo se o stvarno nespornim slučajevima, bilo da je pogrešno uknjižena Republika Hrvatska temeljem predmnjeve iz članka 362. stavka 3. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima, bilo da je pogrešno uknjižena jedinica lokalne samouprave temeljem arbitražnih odluka Vlade Republike Hrvatske. U ovim slučajevima u najvećem dijelu sklopljene su nagodbe između državnog odvjetništva i jedinica lokalne samouprave te su otklonjeni predstojeći sporovi i uknjiženo je pravo vlasništva u korist stvarnog vlasnika.

Međutim, za određeni dio nekretnina, zbog nejasnih odredbi i različite prakse županijskih sudova, bilo je nužno ishoditi presudu Vrhovnog suda Republike Hrvatske. Kako Vrhovni sud Republike Hrvatske odlučuje tek pošto se iscrpe redoviti pravni lijekovi, do donošenja odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske, potrebno je dulje vremensko razdoblje, a zbog toga u tom vremenu nije bilo moguće izbjeći sporove između Republike Hrvatske i jedinica lokalne samouprave.

Posebno izdvajamo sporove oko vlasništva i statusa nekretnina koje su u naravi šume ili šumsko zemljište koje je unutar obuhvata šumskogospodarskih osnova, a po prostornom planu se nalaze unutar granica građevinskog područja. Jedinice lokalne samouprave su smatrale da su te nekretnine građevinsko zemljište jer leže unutar granica građevinskog područja te da su stoga u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, neovisno o tome što su u naravi šuma odnosno nalaze li se unutar šumskogospodarske osnove. Konačno, Vrhovni sud Republike Hrvatske o ovom pitanju zauzeo je pravno stajalište te je u cijelosti prihvatio mišljenje državnog odvjetništva da su za određivanje statusa šume i šumskog zemljišta isključivo mjerodavne odredbe Zakona o šumama, što znači da su šume postale vlasništvo Republike Hrvatske neovisno o granicama građevinskog područja. Time je izvršeno ujednačavanje sudske prakse svih sudova.

Nažalost, usprkos tome još uvijek moramo pokretati parnice i voditi sporove s jedinicama lokalne samouprave koje ne žele prihvatiti izraženo pravno shvaćanje Vrhovnog suda Republike Hrvatske u pogledu vlasništva.

Nadalje, u praksi se pojavljuju dvojbe i različito tumačenje i u pogledu onih nekretnina koje su koristile bivše uprave društvenih prihoda i bivši uredi za narodnu obranu, a koje urede je kasnije preuzela Republika Hrvatska temeljem Zakona o poreznoj upravi iz 1993. godine i Zakona o obrani iz 1993. godine. Naime, ovi Zakoni su izrijeком propisivali da Republika Hrvatska preuzima sve zaposlenike i sva sredstva koja su do tada koristile bivše uprave društvenih prihoda i uredi za obranu. Međutim, jedinice lokalne samouprave su pak smatrale da su te nekretnine u vlasništvu jedinica lokalne samouprave koje su one stekle temeljem Zakona o lokalnoj samoupravi i upravi iz 1992. godine.

O ovom pitanju također je bila različita praksa županijskih sudova te je Vrhovni sud Republike Hrvatske konačno i o ovom pitanju donio odluku te je zauzeo pravno stajalište kao

i državno odvjetništvo tj. da je Republika Hrvatska postala vlasnica i ovih nekretnina temeljem Zakona o obrani odnosno Zakona o poreznoj upravi kao posebnih zakona.

Također, Vrhovni sud Republike Hrvatske zauzeo je i stajalište da se odlukama arbitražnih komisija Vlade Republike Hrvatske nije moglo konstitutivno stjecati pravo vlasništva, nego se tim odlukama vršila samo raspodjela onih prava koje su općine imale do stupanja na snagu Zakona o lokalnoj samoupravi i upravi iz 1992. godine, odnosno tim Zakonom pravni sljednici bivših općina nisu stekli pravo vlasništva onih nekretnina koje je temeljem posebnih zakona stekla Republika Hrvatska.

Međutim, i u pogledu ovih nekretnina jedinice lokalne samouprave još uvijek ne žele sklopiti nagodbe.

Nejasnoće i dvojbe još uvijek postoje i u pogledu primjene Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije jer jedinice lokalne samouprave, suprotno stajalištu državnog odvjetništva, smatraju da je Republika Hrvatska temeljem ovog Zakona stekla vlasništvo na manjem dijelu turističkog zemljišta. Međutim, o ovom pitanju za sada nema prakse Vrhovnog suda Republike Hrvatske.

Osim stvarnopravnih sporova između jedinica lokalne samouprave i Republike Hrvatske postoje i sporovi s osnove obveznopravnih zahtjeva (primjerice, zbog neplaćene zakupnine, najamnine, naknade za izvršena ulaganja i održavanje nekretnina i sl.).

Poseban problem nastaje u slučajevima kad je jedinica lokalne samouprave, nakon što se pogrešno uknjižila kao vlasnik na nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske, te nekretnine opteretila visokim hipotekama, najčešće u korist banaka ili je pak tim nekretninama dalje raspolagala pa postoje višestruki stjecatelji. Ovaj problem samo je donekle riješio Zakon o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske. Stoga je za očekivati da će ovo pitanje konačno biti riješeno izmjenama i dopunama ovog Zakona.

Inače mišljenja smo da bi sporove između Republike Hrvatske i jedinica lokalne samouprave trebalo rješavati sklapanjem nagodbi, a ne putem suda.

Prema podacima županijskih državnih odvjetništava u izvještajnom razdoblju bilo je ukupno u radu 400-tinjak postupaka između Republike Hrvatske i jedinica lokalne samouprave, te je sklopljeno 50-ak nagodbi.

4.2.7.7. Stečaj potrošača

Zakon o stečaju potrošača (Narodne novine, broj 100/15) stupio je na snagu 1. siječnja 2016., i njime su uređena opća pravila o stečaju potrošača, izvansudskih postupaka pred savjetovaništem, pretpostavke za otvaranje stečaja potrošača, postupak pred sudom, te pretpostavke i učinci oslobođenja potrošača od ostalih obveza. Cilj Zakona je razviti sustav koji će omogućiti insolventnim potrošačima reprogramiranje njihovih dugova, a vjerovnicima ravnomjerno namirenje njihovih tražbina.

Republiku Hrvatsku kao vjerovnika zastupa nadležno državno odvjetništvo. Tijekom izvještajnog razdoblja općinska državna odvjetništva su sudjelovala u 256 postupaka koji su vođeni pred FINA-om kao savjetovaništem, te u 99 sudskih postupaka. Sklopljenih

izvansudskih sporazuma nema, dok je u 2 sudska predmeta sklopljen sporazum ispunjenja obveze i određena provjera ponašanja kroz pet godina. Planovi ispunjenja obveza se ne prihvaćaju jer svi dužnici traže otpis dugovanja u cijelosti.

Tijekom rada u ovim predmetima kao sporno pravno pitanje pojavilo se da li se ovaj Zakon odnosi i na obrtnike koji su prestali obavljati djelatnost, jer su stvorene obaveze, čiji se otpis traži, proizašle iz te djelatnosti. Zbog različitih pravnih shvaćanja općinska državna odvjetništva su isticala prigovore. Također su isticali i prigovori da izrečene novčane kazne u prekršajnom i kaznenom postupku ne mogu biti predmet oslobađanja obaveze plaćanja, zbog pravne prirode tih instituta.

4.2.7.8. Raspolaganje i upravljanje poslovnim prostorima u vlasništvu Republike Hrvatske

Poslovnim prostorom u vlasništvu Republike Hrvatske upravlja trgovačko društvo Državne nekretnine d.o.o. koje je osnovao Državni ured za upravljanje državnom imovinom u listopadu 2013. godine. Državni ured za upravljanje državnom imovinom i Državne nekretnine d.o.o. sklopile su Ugovor o poslovno tehničkoj suradnji temeljem kojeg je dio nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske predan na upravljanje Državnim nekretninama d.o.o.

Poslovni prostori se u pravilu nalaze u zgradama koje su bile nacionalizirane ili konfiscirane te imaju veliku vrijednost zbog činjenice da se najčešće nalaze u užem centru grada. Republika Hrvatska je postala njihov vlasnik temeljem odredbe članka 77. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine.

Nakon okončanja upravnih postupaka, Republika Hrvatska preuzima poslovni prostor u zatečenom stanju.

Dio prostora je u posjedu legalnih zakupaca, a puno veći broj se odnosi na prostore koje koriste bespravni korisnici, podzakupci nekadašnjih zakupaca koji ne plaćaju nikakvu naknadu za korištenje, što znači da je korištenje najvećeg dijela tih poslovnih prostora sporno. Sve to iziskuje velik angažman oko sređivanja evidencija u cilju što boljeg gospodarenja poslovnim prostorom i stvaranje preduvjeta za učinkovito vođenje sudskih sporova u situacijama kada je to nužno.

Državno odvjetništvo zastupa Republiku Hrvatsku u sudskim postupcima radi naplate naknade za korištenje poslovnih prostora, iseljenja i predaje prostora u posjed vlasniku. U navedenim postupcima javljaju se problemi zbog manjkavih evidencija, nepotpunih ili krivih podataka o korisnicima, ali i različitih manipulacija kojima se služe korisnici kako bi što duže zadržali u posjedu poslovni prostor.

Problemi se pojavljuju u slučajevima kada bivši zakupci, odnosno sadašnji korisnici, tvrdeći da su izvršili znatna ulaganja u prostor, odbijaju plaćati naknadu za korištenje, isplatu dužne zakupnine, a posebno odbijaju predati prostor u posjed Republici Hrvatskoj.

Zakon o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, zakupcima poslovnog prostora omogućio je da zadrže u posjedu prostor dok ih novi vlasnik ne obešteti za izvršena ulaganja.

Korisnici postavljaju nerealne zahtjeve na koje najčešće nemaju zakonsko pravo. Provode se građevinska i financijska vještačenja izvršenih ulaganja, pobijaju vještački nalazi te predlažu nova vještačenja, a sve to rezultira dugogodišnjim sudskim postupcima. Bivši zakupnici odbijaju predati u posjed nekretninu dok im se ne isplati naknada za učinjena ulaganja. Često puta se radi o ulaganjima izvršenim bez suglasnosti zakupodavca ili o ulaganjima koja su izvršena ali su ista zakupcu vraćena kroz umanjenu zakupninu.

U praksi se potvrđuje kako je navedena odredba Zakona o naknadi, znatno otežala položaj vlasnika, a pružila mogućnost za razne manipulacije od strane nepoštenih posjednika na štetu vlasnika koji je onemogućen u ostvarivanju svojih vlasničkih prava.

U slučaju većih dugovanja zakupnine, uvažavajući položaj svakog zakupca koji ispunjava uvjete za korištenje poslovnog prostora, sklapaju se sporazumi o obročnoj otplati duga te se na taj način izbjegavaju sudski postupci.

U izvještajnom razdoblju, temeljem mnogobrojnih zahtjeva Državnih nekretnina d.o.o., državno odvjetništvo je poduzimalo potrebne radnje u svrhu naplate dugovanja s osnove korištenja poslovnog prostora te iseljenja bespravnih korisnika.

Povodom podnesenih zahtjeva za mirno rješenje spora, a koje prethodi podnošenju tužbe, državno odvjetništvo, kada god postoji mogućnost, sklapa nagodbe te na taj način izbjegava vođenje dugotrajnih sudskih postupaka.

U predmetima u kojim su sklopljene nagodbe, dužnici se obvezuju isplatiti naknadu za korištenje poslovnih prostora koja u visini odgovara zakupnini koju bi vlasnik ostvario.

Polazeći od činjenice da se nekretnine kojima upravlja društvo Državne nekretnine d.o.o. nalaze na području cijele države, ukazuje se oportunističkim osnivanjem podružnica društva u regionalnim centrima u Splitu, Rijeci i Osijeku. Na taj bi se način stvorile pretpostavke za učinkovitije upravljanje i vršenje nadzora nad korištenjem tih nekretninama.

U izvještajnom razdoblju proveden je značajan broj upisa vlasništva poslovnog prostora na ime Republike Hrvatske što je posljedica nastojanja da se srede evidencije i osiguraju potrebna sredstva, a sve u cilju kontrole i pravne zaštite državne imovine.

4.2.7.9. Ostala pravna problematika

4.2.7.9.1. Naplata tražbina Republike Hrvatske u inozemstvu

Zastupanje pred stranim sudovima obuhvaća i vođenje parničnih i/ili ovršnih postupaka pred sudovima drugih država radi naplate tražbina Republike Hrvatske, što je u nadležnosti Državnog odvjetništva Republike Hrvatske. Ovi predmeti mogu se podijeliti u četiri osnovne skupine:

- tražbine po osnovu oduzete imovinske koristi,
- troškovi kaznenog postupka,
- dosuđene glavnice temeljem ovršnih isprava s pripadajućim troškovima parničnog postupka,
- troškovi parničnog postupka.

Nadležna državna odvjetništva, nakon što je pravomoćno dovršen sudski postupak i nakon što utvrde da dužnik nema prebivalište, provjeravaju ima li kakvu imovinu u Republici Hrvatskoj na kojoj bi se mogla provesti ovrha radi naplate potraživanja Republike Hrvatske. Kad utvrde da dužnik nema imovine u Republici Hrvatskoj, dostavljaju presudu Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske radi pokretanja odgovarajućeg postupka pred stranim sudom.

U predmetima u kojima je dužnik državljanin zemlje koja nije članica Europske unije potrebno je prethodno provesti postupak priznanja sudske odluke pa tek onda pokrenuti postupak ovrhe u inozemstvu kod nadležnog suda te države. Ovaj postupak ima smisla provoditi nakon što saznamo da li ovršenik ima ikakvu imovinu na području te države odnosno da li je zaposlen ili umirovljenik.

Parnični i ovršni postupci mogu trajati godinama i njihov ishod je uvijek neizvjestan jer ne raspolažemo podacima o imovini i zaposlenju ovršenika, a često nisu poznate ni njihove adrese. Uglavnom se radi o osobama s prebivalištem u Bosni i Hercegovini, Srbiji, SAD-u, Slovačkoj, Australiji, Švicarskoj itd. Tražbine su u većini slučajeva manje od 10.000,00 kuna. Za ove postupke je potrebno angažirati odvjetnika za zastupanje, koji osim toga, mora saznati i podatke o ovršeniku kao i o imovini na kojoj se može provesti ovrha, što iziskuje dodatne troškove. Bitno je napomenuti da u ovršnim postupcima sve troškove prethodno snosi predlagatelj odnosno Republika Hrvatska i ti troškovi se naknađuju tek ako ovrha bude uspješno provedena. Do sada je pokrenuto više postupaka u Bosni i Hercegovini radi povrata neosnovano primljenih iznosa invalidnine.

Imajući u vidu visoke troškove i dugotrajnost postupka, te u pravilu vrlo malu vjerojatnost naplate tražbina, vođenje najvećeg broja postupaka u inozemstvu ukazuje se nesvršishodnim. Odluku o tome, međutim, može temeljem članka 68. stavka 4. Zakona o proračunu (Narodne novine, broj 87/08, 136/12 i 15/15) donijeti samo Vlada Republike Hrvatske, koja na prijedlog ministra financija može prodati, otpisati ili djelomično otpisati tražbinu. Radi provedbe ovih ovlasti Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine, broj 52/13 i 94/14) na temelju koje Uredbe se Ministarstvu financija podnose zahtjevi za otpis tražbina za koje postupak radi naplate treba provesti u inozemstvu.

U izvještajnom razdoblju je utvrđeno da je dio tražbina zastario kao i da dio tražbina podliježe odredbi o otpisu duga iz članka 31. naprijed navedene Uredbe te je od Ministarstva financija zatražen otpis duga sukladno naprijed navedenoj Uredbi.

4.2.7.10. Proces uknjižbe vlasništva i drugih stvarnih prava na Republiku Hrvatsku i općih dobara

Obzirom da je zaštita imovine i imovinskih interesa Republike Hrvatske jedna od temeljnih zadaća državnog odvjetništva, uknjižba prava vlasništva na nekretninama i javnim dobrima u vlasništvu Republike Hrvatske kao i općeg dobra jedan je od kontinuiranih zadataka. Način na koji je izvršena pretvorba društvenog vlasništva na nekretninama, nedostatak evidencija, zapostavljenost zemljišnih knjiga kroz dugi niz godina i nesređenost zemljišnoknjižnog stanja, čija posljedica je da su na nekretninama često zaostali stari upisi, kao i nedovoljna financijska sredstva, temeljni su razlozi zbog kojih još uvijek postoje brojni neriješeni

imovinskopravni odnosi i brojni sporovi, a društveno vlasništvo još uvijek nije izbrisano u zemljišnim knjigama.

Brojnost propisa temeljem kojih je najveći dio nekretnina postao vlasništvo Republike Hrvatske i njihova nedovoljna preciznost razlogom su složenosti procesa u kojem treba prije svega identificirati te nekretnine i potom ih upisati i uknjižiti u zemljišnim knjigama. Najveći problem u praksi predstavlja identifikacija nekretnina jer se za tu namjenu već godinama ne osiguravaju potrebna financijska sredstva.

Bez obzira na dosadašnje rezultate uknjižbe vlasništva Republike Hrvatske i brisanja društvenog vlasništva, upisi u zemljišnim knjigama, ali i u katastru još uvijek ne odgovaraju stvarnom stanju. Dodatni problemi nastaju jer se zanemaruje činjenica da je i nakon uknjižbe određene nekretnine potrebno kontinuirano vršiti upis i evidentirati sve promjene ne nekretninama (upis zgrada, stanova, luka, marina, promjena kulture zemljišta zbog podignutih trajnih nasada, formiranje novih čestica zemlje itd) jer će u protivnom stanje zemljišnih knjiga i katastra za 10 godina biti vrlo slično onom iz devedesetih godina prošlog stoljeća.

Od 1. siječnja 2017. ponovo je uspostavljeno načelo povjerenja u zemljišne knjige odnosno presumpcija potpunosti i istinitosti upisanih prava, zbog čega je teret dokaza na onome tko tvrdi suprotno. Ovo bi moglo imati za posljedicu da država izgubi "svoje" nekretnine ako ih ne uknjiži ili ne pokrene odgovarajuće postupke radi utvrđenja vlasništva. Zbog toga je potrebno da Vlada Republike Hrvatske obveže sve pravne osobe i državna tijela koji upravljaju, gospodare ili koriste nekretnine u vlasništvu države da u određenom roku izvrše provjere jesu li te nekretnine upisane i uknjižene kao vlasništvo Republike Hrvatske, pa ako nisu da potrebnu dokumentaciju dostave nadležnom državnom odvjetništvu radi uknjižbe ili utvrđenja vlasništva.

U tablici GUO 14. prikazan je rad na predmetima upisa i uknjižbe vlasništva u 2017. godini.

Državno odvjetništvo je imalo u radu ukupno 4.845 predmeta (4.471 novi i 374 predmeta iz 2016. godine). Pokrenuta su ukupno 4.134 postupka i to:

- 2.676 radi uknjižbe vlasništva Republike Hrvatske (građevinsko, poljoprivredno zemljište, te šume i šumsko zemljište,
- 1.220 radi uknjižbe javnog vodnog dobra u vlasništvu Republike Hrvatske,
- 238 radi upisa pomorskog dobra

4.2.7.10.1. Postupci izmjere, osnivanja i preoblikovanja zemljišnih knjiga

Osnivanje, obnova i dopuna zemljišnih knjiga, kao sustavnog načina usklađivanja podataka zemljišnih knjiga i katastra označene su u strategiji zemljišnih knjiga i katastra kao jedan od prioritarnih poslova zemljišnoknjižnih sudova i katastarskih ureda. U tom kontekstu nužno je da svi sudionici postupka, a time i nadležna državna odvjetništva kao stranke u postupku, aktivno sudjeluju u svim postupcima osnivanja, obnove i dopune zemljišnih knjiga.

Ovi poslovi ne ulaze u krug redovnih poslova provedbe upisa u zemljišnu knjigu, već se radi o postupcima koji se provode kontinuirano i uz sudjelovanje stranaka, a s ciljem potpunog usklađenja katastarskih i zemljišnoknjižnih evidencija kroz donošenje novih zemljišnih knjiga, te je nužno osigurati aktivno sudjelovanje svih sudionika postupka.

Iako u ovim složenim i dugotrajnim postupcima (rad na jednoj katastarskoj općini traje i dvije pa i više godina) sudjeluje i državno odvjetništvo kao zastupnik države i obavljanje ovih poslova stvara dodatne materijalne troškove oni se ne priznaju niti osiguravaju u proračunu državnog odvjetništva iako se priznaju i osiguravaju sudovima (sucima) i katastarskim uredima (geodetima).

Radi otklanjanja određenih zapreka i ubrzavanja ovih postupaka koji su važni, ne samo zbog zaštite imovine Republike Hrvatske, već i zbog bržeg i kvalitetnijeg načina raspolaganja nekretninama, a time i poticanja ulaganja, smatramo da bi bilo nužno izvršiti i određene izmjene i dopune Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina, te izmjenu većeg broja podzakonskih akata.

4.2.7.10.2. Uknjižba šuma i šumskog zemljišta

Uknjižba prava vlasništva Republike Hrvatske na šumama i šumskom zemljištu vrši se na temelju podataka i dokumentacije koju nadležnim državnim odvjetništvima sustavno dostavljaju Hrvatske šume d.o.o. koje upravljaju i gospodare šumama i šumskim zemljištem u vlasništvu države, odnosno Uprave šuma na terenu.

Hrvatske šume d.o.o., prema njihovim podacima gospodare sa ukupno 314.082 z.k. čestica ukupne površine 2.035.827 ha. Do kraja 2017. godine obrađena je i predložena uknjižba 99% ukupnih površina.

Važno je istaknuti da se na području Uprave šuma Osijek nalaze površine od 6.048 ha na lijevoj strani Dunava koje su vlasništvo Republike Hrvatske, ali njima ne mogu stvarno gospodariti jer su nedostupne zbog neriješenog pitanja granice sa Srbijom.

Šume i šumska zemljišta površine 21.985 ha u zemljišnim knjigama vode se kao vlasništvo fizičkih i drugih pravnih osoba, za dio površina kojima gospodare Hrvatske šume d.o.o. (14.085 ha) nisu usklađeni podaci katastra i zemljišnih knjiga dok se površina od 38.435 ha nalazi na područjima za koje nema zemljišnih knjiga pa će biti potrebno pokretati druge vrste postupaka koji su složeniji, dugotrajniji i iziskuju puno više troškove. Stoga se i ovdje postavlja pitanje tko će osigurati i snositi te troškove. S obzirom da Zakon o šumama propisuje da su prihodi ostvareni raspolaganjem šumama i/ili šumskim zemljištem prihod Hrvatskih šuma koje njima i gospodare, smatramo da one trebaju i snositi teret tih troškova.

4.2.7.10.3. Uknjižba poljoprivrednog zemljišta

U Republici Hrvatskoj ne postoji popis čestica zemlje i površina poljoprivrednog zemljišta koje su na temelju zakona iz 1991. godine postale vlasništvo države. Zato se uknjižba, u pravilu, vrši na temelju podataka koje državno odvjetništvo samo pribavlja od nadležnih tijela. Potvrda da su se određene nekretnine na dan stupanja na snagu Zakona o poljoprivrednom zemljištu iz 1991. godine nalazile izvan granica građevinskog područja je temeljna pretpostavka za uknjižbu. Međutim, postupci izdavanja ovih potvrda koji su u nadležnosti državnih ureda za prostorno uređenje predugo traju te bi ih trebalo ubrzati jer to posljedično utječe na trajanje postupka uknjižbe.

Poseban je problem poljoprivredno zemljište za koje nema dokumentacije iz koje bi bilo vidljivo na koji način je preneseno u društveno vlasništvo jer su fizičke osobe ostale upisane u

zemljišnim knjigama kao vlasnici. U praksi se radi o velikim površinama poljoprivrednog zemljišta koje su bivši PIK-ovi kupovali ili vršili zamjene zemljišta ili je bio proveden postupak arondacije, što nije bilo provedeno u zemljišnim knjigama. Uknjižba na ovom zemljištu moguća je jedino na način da se podignu tužbe protiv upisanih vlasnika odnosno njihovih nasljednika ili da se pokrenu zemljišnoknjižni ispravni postupci, za što bi trebalo osigurati dodatna sredstva.

4.2.7.10.4. Upis pomorskog dobra

I dalje ostaje isti problem upisa pomorskog dobra u zemljišne knjige, a o kojem smo već izvještavali u prethodnim razdobljima. I u ovom izvještajnom razdoblju nastavljeno je s podnošenjem prijedloga za upis pomorskog dobra temeljem odluke nadležnog tijela o granici pomorskog dobra, ali i temeljem samog zakona. Tako su općinska državna odvjetništva otvorila ukupno 238 predmeta u 2017. godini u kojima je podnesen prijedlog za upis pomorskog dobra.

Međutim, upravo vezano uz upis pomorskog dobra, u praksi je u odlukama sudova došlo do najvećih promjena. Posljedica ovog je da će u svim situacijama kad je na pomorskom dobru upisano pravo vlasništva (pa čak i kad je upis evidentno nevaljan) državna odvjetništva morati pokretati parnice.

Do sada je praksa zemljišnih sudova bila vrlo različita u situaciji kad je u zemljišnoj knjizi bilo upisano pravo vlasništva neke fizičke ili pravne osobe ili se radilo o "zaostalom" upisu općenarodne imovine i sl. iz režima društvenog vlasništva, odnosno upisu prava korištenja, a državno odvjetništvo je tražilo brisanje takvog upisa i upis pomorskog dobra. Tako su neki sudovi postupali konzervativno i odbijali prijedloge i kad je bilo upisano pravo vlasništva i pravo korištenja upućujući državno odvjetništvo na parnicu, drugi su dopuštali brisanje prava vlasništva i svakog drugog zatečenog prava upisa, treći samo brisanje upisa općenarodne imovine, bez nositelja prava korištenja itd.

Međutim, postupanje odvjetništva (i sudova) u potpunosti će usmjeriti i ujednačiti stav Vrhovnog suda Republike Hrvatske iznesen u odlukama koje su državna odvjetništva zaprimila povodom izjavljenih izvanrednih revizija u predmetima upisa pomorskog dobra.

Naime, Vrhovni sud Republike Hrvatske je u svojim odlukama zauzeo stav da državni odvjetnik nije ovlašten u zemljišnoknjižnom postupku podnositi prijedlog zemljišnoknjižnom sudu radi brisanja upisa prava vlasništva ili drugoga stvarnog prava na zemljištu i građevinama na pomorskom dobru te da se brisanje pravno nevaljanih upisa može provesti tek na temelju presude donesene u parničnom kontradiktornom postupku u kojem stranka koja tvrdi da je upis neistinit treba to dokazati, a druga stranka (knjižni vlasnik) ima mogućnost očitovati se o tim tvrdnjama, odnosno osporavati ih.

S obzirom na izloženo stajalište Vrhovnog suda Republike Hrvatske, smatramo da bi se problematika upisa pomorskog dobra morala riješiti novim i kvalitetnijim zakonodavnim intervencijama budući da postojeća legislativa bitno otežava ovaj zadatak te rezultira nemogućnošću upisa pomorskog dobra u zemljišne knjige.

Primjerice, općinski sudovi sa područja Županijskog suda u Splitu su uglavnom usvajali podnesene prijedloge za upis pomorskog dobra, bilo da su upisane fizičke ili pravne osobe,

bilo da je upisana "općenarodna imovina" ili "društveno vlasništvo". Međutim, u srpnju 2017. godine zaprimljena je odluka Županijskog suda u Splitu kojom se mijenja dosadašnja praksa, na tragu stajališta Ustavnog suda Republike Hrvatske i Vrhovnog suda Republike Hrvatske iznijetog u odluci Rev-1029/14 od 14. listopada 2016. da se formalno upisanom knjižnom vlasniku ne može izravnom primjenom odredaba važećeg Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama brisati pravo vlasništva s faktičkim učincima izvlaštenja, a bez prethodne mogućnosti sudjelovanja u kontradiktornom parničnom postupku, u kojem bi mu bila omogućena zaštita njegovih prava.

Dakle, došlo je do promjene sudske prakse vezano uz upis pomorskog dobra u zemljišne knjige, stoga ćemo biti prisiljeni pokretati parnične postupke radi upisa pomorskog dobra. Uz puno poštivanje ustavnog jamstva zaštite prava vlasništva te načela pravne sigurnosti, moramo ukazati na jedan apsurd i pojavni oblik u praksi.

Na pomorskom dobru su nevaljani upisi masovna pojava jer je zbog odsustva evidencije odnosno oznake statusa pomorskog dobra u zemljišnim knjigama došlo do "epidemije" nevaljanih upisa i u lukama i na ostalom dijelu obale (pa tako i na plažama, morskoj obali itd.), najviše nakon ukidanja režima društvenog vlasništva te pretvorbe. Kako je u režimu društvenog vlasništva pomorsko dobro bilo opće dobro u društvenom vlasništvu i nije bilo obveze upisa u zemljišnu knjigu provedeni su brojni upisi prava korištenja koji su nakon pretvorbe (po raznim zakonima) pretvoreni u pravo vlasništva jer nije bilo naznačeno da je nekretnina pomorsko dobro na kojem se, jer se radi o općem dobru, ne može stjecati pravo vlasništva (primjerice upis prava vlasništva na temelju odluke o dodjeli pomorskog dobra na korištenje, upis na temelju prijavnog lista iz katastra o posjedniku čestica mora i morske obale itd.). Veliki je i broj nevaljalih upisa općina i gradova na česticama uz more koje umjesto da dopuste upis pomorskog dobra, vode parnice sa državom i traže zamjenske nekretnine ili novčanu naknadu.

Tako se gomilaju troškovi, a problemi ne rješavaju, pri čemu trpi i zaštita pomorskog dobra ali i gospodarstvo. Ovo se može razriješiti dobrim zakonom te sustavnim određivanjem granice pomorskog dobra i upisom ovog statusa u zemljišne knjige, barem na urbaniziranim područjima i to na cijeloj obali u što kraćem roku.

4.2.7.10.5. Upis zgrada i uknjižba vlasništva na stanovima i zgradama

Uknjižba prava vlasništva na zgradama i stanovima je posebno složena, skupa i dugotrajna jer najveći dio objekata uopće nije upisan u zemljišnim knjigama. Zbog toga je potrebno najprije izvršiti upis zgrade u zemljišnoj knjizi, a nakon toga izvršiti etažiranje zgrade da bi se tek tada mogli uknjižiti stanovi i poslovni prostori kao posebni dijelovi zgrade. Zbog nedostatka novca ovaj proces u praksi teče jako sporo.

U 2010. godini stupio je na snagu Pravilnik o povezivanju zemljišne knjige i knjige položenih ugovora i upisu vlasništva posebnog dijela zgrade, što je omogućilo intenzivniji rad na ovoj vrsti predmeta. Prema ovom Pravilniku Republika Hrvatska je dužna sudjelovati u ovim postupcima ne samo kad je vlasnica posebnog dijela zgrade (stana, poslovnog prostora), već i onda kad nije moguće utvrditi tko je vlasnik.

Ovaj proces teče vrlo sporo jer zgradama i stanovima upravljaju i/ili raspolažu različita ministarstva i tijela državne uprave koja bi trebali više angažirati na pripremi potrebne dokumentacije, a za što je potrebno osigurati posebna sredstva.

4.2.7.10.6. Uknjižba javnih dobara u vlasništvu Republike Hrvatske

U pravnom sustavu Republike Hrvatske status javnog dobra u vlasništvu Republike Hrvatske imaju javno vodno dobro, javne ceste i željeznička infrastruktura. Ovim nekretninama upravljaju posebne pravne osobe čiji je osnivač Republika Hrvatska, Hrvatske vode, Hrvatske autoceste, Hrvatske ceste d.o.o., HŽ Infrastruktura d.o.o.

Po našoj procjeni, najveći dio ovih nekretnina nije upisan u zemljišne knjige ili nije izvršena uknjižba vlasništva. Smatramo da ovaj postupak teče presporo i neizvjesno je kada će ovim tempom postupak uknjižbe javnih dobara biti dovršen. Dovršetak ovog procesa ovisi o pravnim osobama koje upravljaju i/ili gospodare navedenim nekretninama koje bi se morale više angažirati na pripremi potrebne dokumentacije i koji sve podatke potrebne za uknjižbu trebaju dostavljati nadležnim državnim odvjetništvima.

U svim predmetima u kojima je državno odvjetništvo zaprimilo potrebnu dokumentaciju podneseni su prijedlozi za uknjižbu nadležnom sudu, ukupno 1.220 prijedloga.

4.2.8. Rad na zaštiti zakonitosti u građanskim i upravnim predmetima

U cilju poduzimanja radnji na zaštiti zakonitosti u upravnim predmetima temeljem Zakona o upravnim sporovima propisano je ovlaštenje Državnog odvjetništva za podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne presude, kao i ovlaštenje za pokretanje postupaka temeljem posebnih zakona, npr. Zakona o obveznim odnosima, Zakona o udrugama, Zakona o koncesijama i dr.

Stranke u upravnom sporu (fizičke i pravne osobe) mogu zbog povrede zakona predložiti Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske podnošenje zahtjeva za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćne sudske odluke (presude i rješenja) Upravnih sudova ili Visokog upravnog suda Republike Hrvatske. Svrha podnošenja tog izvanrednog pravnog lijeka je u jednakom tumačenju i primjeni prava te osiguranju i usklađivanju sudske prakse upravnih sudova. Također, ulaganjem ovog izvanrednog pravnog lijeka od strane Državnog odvjetništva ostvaruje se ustavna odredba prema kojoj Vrhovni sud Republike Hrvatske (koji odlučuje o zahtjevu za izvanredno preispitivanje pravomoćnih presuda upravnih sudova i Visokog upravnog suda Republike Hrvatske), kao najviši sud u Republici Hrvatskoj, osigurava jedinstvenu primjenu prava i ravnopravnost građana.

U 2017. godini u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske zaprimljen je 141 zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćnih odluka u kojima se kao predlagatelji (kao i u ranijim izvještajnim razdobljima) u više od polovine tih predmeta javljaju državna tijela (ministarstva), dok u ostalom dijelu predlagatelji pravne i fizičke osobe. U proteklom izvještajnom razdoblju podnesen je 51 zahtjev za izvanredno preispitivanje zakonitosti pravomoćnih presuda upravnih sudova, dok su u 87 predmeta prijedlozi odbijeni. Najveći broj predmeta u kojima se traži ulaganje ovog izvanrednog pravnog lijeka odnosi se na problematiku poreznih davanja, mirovinskih prava, denacionalizacije, legalizacije građevinskih objekata, prava branitelja i dr.

U tablici GUO 17. prikazan je broj podnesenih zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude po ministarstvima i uspjeh pred Vrhovnim sudom Republike Hrvatske.

Ostali poslovi u građansko-upravnim odjelima

U cilju razrješavanja imovinskopravnih odnosa između Republike Hrvatske, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i drugih pravnih i fizičkih osoba Državno odvjetništvo aktivno sudjeluje u radu i surađuje s državnim tijelima koja upravljaju i gospodare nekretninama u vlasništvu Republike Hrvatske (Ministarstvo državne imovine i javna poduzeća). Naime, zbog zapostavljenosti zemljišnih knjiga na pojedinim područjima Republike Hrvatske kroz dugi niz godina i nesređenosti zemljišnoknjižnog stanja, čija posljedica je da su na nekretninama često zaostali stari upisi, državno odvjetništvo značajno pomaže državnim tijelima kako bi se ti odnosi razriješili i izvršila uknjižba prava vlasništva, što je preduvjet pokretanja bilo kakvih investicijskih projekata ili povlačenja sredstava iz EU fondova. Nadalje, poduzimaju se i pravne radnje radi zaštite javnih i općih dobara, radnje na uknjižbi cesta, željezničke infrastrukture, javnog vodnog dobra i dr., zatim radnje radi promjena upisa u katastarskom operatu, surađuje se s javnim poduzećima u svezi razrješavanja imovinskopravnih odnosa na nekretninama kojima u ime Republike Hrvatske gospodare navedena javna poduzeća, te se poduzimaju radnje na izvlaštenju i uknjižbi nekretnina radi izgradnje prometnica, infrastrukture, graničnih prijelaza i dr., rješavaju se predstavke građana i pravnih osoba, prikupljaju se podaci za arbitražne postupke, sudjeluje se u obnovi zemljišnih knjiga, na zahtjev državnih tijela daju se pravna mišljenja, provjeravaju se zaprimljena rješenja o obnovi, provjeravaju se rješenja o uknjižbi služnosti sklopljena između Vlade Republike Hrvatske i fizičkih osoba, provjeravaju se rješenja o uknjižbi nekretnina na jedinice lokalne samouprave, daju se mišljenja o mogućnosti otpisa potraživanja kada se radi o naplati troškova parničnog, ovršnog i kaznenog postupka i dr.

U prošlom izvještajnom razdoblju zamjenici Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske sudjelovali su u radu brojnih radnih skupina za izradu niza zakona i podzakonskih akata, kao što su primjerice, Zakon o parničnom postupku, Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o upravljanju državnom imovinom, Zakon o šumama, Zakon o lovstvu, Ovršni zakon, Zakon o izvanparničnom postupku, Stečajni zakon, Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama, Zakon o tržištu kapitala, Zakon o izvlaštenju i određivanju naknade i dr. Nadalje, zamjenici Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske su bili i članovi pojedinih povjerenstava te su sudjelovali u radu i drugih stručnih radnih skupina.

4.2.10. Financijski učinci rada i postupanja građansko-upravnih odjela

4.2.10.1. Procjena vrijednosti izvršenih pravnih radnji poduzetih tijekom 2017. godine radi zaštite imovine i imovinskih interesa Republike Hrvatske

Državno odvjetništvo je tijekom 2017. godine primilo ukupno 70.612 nova predmeta u kojima je postupalo temeljem zakona i 172 predmeta u kojima je zastupalo temeljem punomoći, zastupalo na ukupno 25.033 ročišta, podnijelo 2.123 redovna pravna lijeka (žalbe i prigovori) i 131 izvanredan pravni lijek (redovne i izvanredne revizije), sklopilo ukupno 1.860 nagodbi po članku 186.a Zakona o parničnom postupku od čega je 375 nagodbi samo sastavilo, dalo je 3.677 pravnih mišljenja.

Prema odredbama članka 91. Zakona o državnom odvjetništvu i članka 163. Zakona o parničnom postupku državno odvjetništvo, kao zastupnik Republike Hrvatske, ima pravo na nagradu i naknadu troškova zastupanja sukladno Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika. Zbog toga smo odredbe Tarife koristili za procjenu vrijednosti poduzetih pravnih radnji u drugim vrstama predmeta. Pri tome moramo naglasiti da smo procjenu radili na temelju godišnjih statistika koje ne sadrže podatke o pojedinom predmetu zbog čega smo, kad je to bilo moguće, izračunali prosječnu vrijednost, a kad to nije bilo moguće uzimali smo najniži iznos odvjetničke tarife. Moramo napomenuti da radnje kao što su dopisi stranci (državnim tijelima), pisanje opomena protustrankama, izvidi pravomoćnosti, pravne upute i sl. nisu uključene u procjenu.

U donjoj tablici iskazana je procjena vrijednosti poduzetih pravnih radnji po pojedinim vrstama predmeta uz naznaku vrste pravnih radnji.

Vrsta predmeta	Tužba/ prijedlog nagodba, odgovor mišljenje itd.	Ročišta	Redovni pravni lijek	Izvanredni pravni lijek	Iznos
1	2	3	4	5	6
Prevenција (čl. 186.a ZPP)	5.159	-	-	-	6.325.500,00 kn
Parnice	6.069	16.996	1.333	125	185.283.750,00 kn
Ovrhe	16.567	2.237	323	-	132.939.850,00 kn
Stečaj i predstečaj + stečaj potrošača	5.163	4.478	51	-	48.523.750,00 kn
Izvanparnični/zk predmeti	12.061	2.975	341	5	7.734.250,00 kn
Upravni spor	540	291	20	-	2.140.000,00 kn
Upravni predmeti	2.557	293	55	1	1.310.000,00 kn
Mišljenja	3.677	-	-	-	7.354.000,00 kn
Ukupno:	51.793	27.270	2.123	131	391.611.100,00 kn

Procjena vrijednosti poduzetih pravnih radnji ili izvršenih poslova samo iz djelokruga građansko-upravnih odjela iznosi 391.611.100,00 kuna, dok su u državnom proračunu za 2017. godinu za rad državnog odvjetništva na svim razinama bila osigurana sredstva u ukupnom iznosu od 322.874.487,00 kuna.

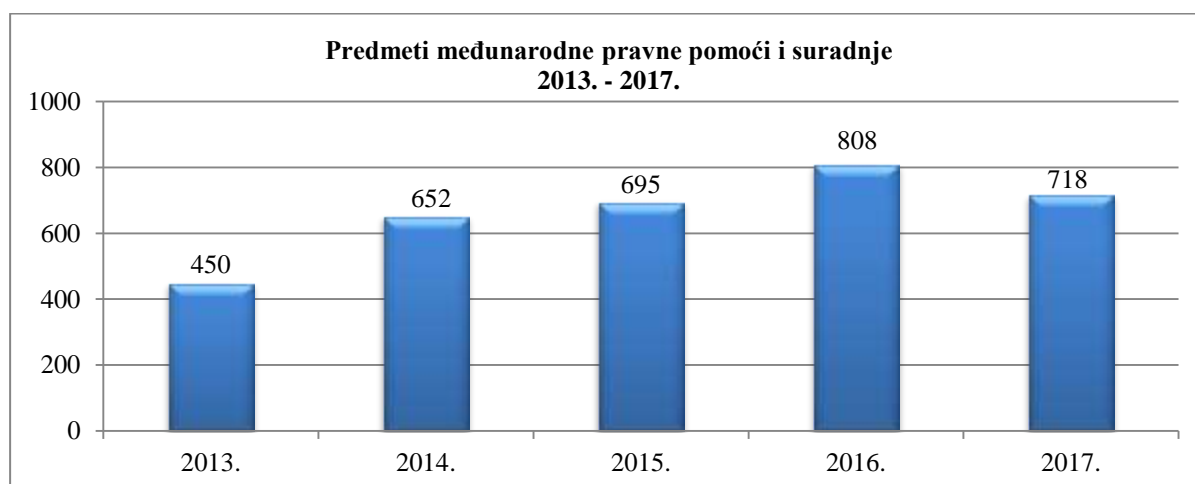

5. MEĐUNARODNA PRAVNA POMOĆ I SURADNJA

5.1. Međunarodna pravna pomoć i suradnja

U 2017. nadležna državna odvjetništva ostvarila su međunarodnu pravnu pomoć i pravosudnu suradnju u ukupno 718 kaznenih predmeta. Dakle, u odnosu na 2013., kada je Republika Hrvatska postala članica Europske unije, u izvještajnom razdoblju je za 59,6% došlo do povećanja broja kaznenih predmeta u kojima je ostvarena međunarodna pravna pomoć i pravosudna suradnja.

Napominjemo da je u 2014. u radu bilo 652 predmeta, u 2015. u radu je bilo 695 predmeta, a u 2016. - 808 predmeta, dok je u 2017. u radu bilo 718 predmeta, a što je za 11,1% manje nego prethodne godine.

5.1. Međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima

Međunarodna pravna pomoć u kaznenim stvarima tijekom 2017. pružena je prema odredbama odgovarajućih bilateralnih međunarodnih ugovora, Konvencija Ujedinjenih naroda, Konvencija Vijeća Europe te prema odredbama važećeg Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima.

Nadležna držana odvjetništva uputila su u 2017. godini 396 zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima, a u isto vrijeme zaprimljeno je i izvršeno ukupno 178 zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć. Najveći broj zamolnica odnosi se na tzv. "malu" međunarodnu pravnu pomoć (upućeno 245 zamolnica, a izvršeno 80 zamolnica) dok se 26 zamolnica odnosi na pribavljanje bankovnih podataka, a 4 zamolnice na pribavljanje računalnih podataka, osiguranje i oduzimanje imovinske koristi.

Ustupa kaznenog progona drugoj državi zatraženo je u 126 kaznenih predmeta, a od naših državnih odvjetništava zamolbeno je zatraženo preuzimanje kaznenog progona u 83 kaznena predmeta. U odnosu na prethodnu godinu državna odvjetništva ustupila su 25,9% manje predmeta.

Kao i prethodne godine državna odvjetništva sudjelovala su u 10 postupaka izručenja kod nadležnog suda, dok je u isto vrijeme zaprimljeno 27 predmeta međunarodne potrage, koji su

u većem broju sadržavali i podatke o izdanom europskom uhidbenom nalogu, odnosno upozorenju putem Schengenskog informacijskog sustava.

Struktura kriminaliteta u predmetima gdje je došlo do pružanja međunarodne pravne pomoći odnosi se na kaznena djela teške krađe, izazivanja prometne nesreće, krivotvorenja isprave, prijevare, ratnih zločina, krađe, zlouporabe povjerenja u gospodarskom poslovanju, zlouporabe opojnih droga i pranja novca.

Općinska državna odvjetništva uputila su najveći broj zamolnica za pružanje međunarodne pravne pomoći (261), dok su županijska državna odvjetništva uputila 93 zamolnice, a Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta je međunarodnu pravnu pomoć u kaznenim stvarima ostvario u 50 predmeta.

Najveći broj zamolnica upućen je s područja Županijskog državnog odvjetništva u Puli - Pola (80), zatim s područja Županijskog državnog odvjetništva u Rijeci te Županijskog državnog odvjetništva u Zagrebu, a koje je državno odvjetništvo zaprimilo i izvršilo najveći broj zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć (41).

5.1.2. Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima

Za razliku od klasičnih oblika međunarodne pravne pomoći, nadležna državna odvjetništva u 2017. zabilježila su porast broja kaznenih predmeta u kojima je došlo do pravosudne suradnje s drugim nadležnim pravosudnim tijelima zemalja članica Europske unije temeljem instrumenata pravosudne suradnje u Europskoj uniji sukladno Zakonu o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije.

Državna odvjetništva ostvarila su pravosudnu suradnju u 13,4% više kaznenih predmeta (144) nego prethodne godine. Najveći broj pravosudne suradnje ostvaren je izdavanjem i izvršenjem europskog uhidbenog naloga, tako da su nadležna državna odvjetništva ukupno izdala 7 europskih uhidbenih naloga, a izvršavala 99 europskih uhidbenih naloga. Općinska državna odvjetništva izdala su 4 europska uhidbena naloga, 2 uhidbena naloga izdala su županijska državna odvjetništva, dok je Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta izdao jedan europski uhidbeni nalog.

Najveći broj europskih uhidbenih naloga izvršavala su županijska državna odvjetništva u Zagrebu, Vukovaru i Dubrovniku. U svojim izvještajima državna odvjetništva napominju sve manji broj zapreka u izvršavanju europskih uhidbenih naloga, a i dalje egzistira problem pravovremenog prijevoda europskih uhidbenih naloga na hrvatski jezik i pravovremena dostava druge relevantne dokumentacije, posebno u slučajevima izdavanja upozorenja putem Schengenskog informacijskog sustava.

Kako je 26. listopada 2017. stupila na snagu posljednja novela Zakona o pravosudnoj suradnji u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije u kaznenopravni sustav transponirana je Direktiva 204/41 EU o europskom istražnom nalogu, ističemo da je u nešto više od dva mjeseca od strane nadležnih državnih odvjetništava izdano 15 europskih istražnih naloga, a izvršeno 13 europskih istražnih naloga izdanih od pravosudnih tijela država članica Europske unije.

Državna odvjetništva u svojim izvješćima ističu da se radi o značajnom i pozitivnom pomaku ka ostvarivanju načela uzajamnog priznanja u postupcima međunarodne pravosudne suradnje između država članica Europske unije iako je institut europskog istražnog naloga u Republici Hrvatskoj u primjeni tek od konca listopada 2017.

Mišljenja smo, kako se europskim istražnim nalogom sasvim sigurno omogućava brže i efikasnije provođenje zatraženih dokaznih radnji, pa je za očekivati ažurnije i učinkovitije postupanje u odnosu na klasične zamolnice za međunarodnu pravnu pomoć. Očekujemo da će u idućem razdoblju u svim državnim odvjetništvima, a posebice u županijskim državnim odvjetništvima doći do povećanja obima posla, jer su za obavljanje poslova pravosudne suradnje u znatnoj mjeri nadležna državna odvjetništva, pa će za to trebati osigurati i odgovarajuću opremu.

Struktura kriminaliteta u kaznenim predmetima pravosudne suradnje ostvarene sa zemljama članicama Europske unije odnosi se u najvećoj mjeri na kaznena djela počinjena u okviru zločinačkog udruženja, kaznena djela zlouporabe opojne droge, pranja novca, primanja i davanja mita, zlouporabe položaja i ovlasti, kaznena djela protiv imovine te kibernetičkog kriminaliteta.

Prema izvještaju za 2017. zamjenika Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske, koji je nacionalni član ispred Republike Hrvatske u EUROJUST-u, proizlazi da je imao u radu ukupno 279 predmeta, a iz navedenog izvješća vidljivo je da su razna domaća tijela EUROJUST-u uputila 18 raznih zahtjeva, od čega najviše od strane državnih odvjetništava. U ostalom dijelu predmeti se odnose na zahtjeve članica Europske unije (57), na zahtjeve trećih država te o raznim sastancima koji se održavaju na kojima je sudjelovalo nacionalni član Republike Hrvatske ili se radi o raznim vrstama izvješća dostavljenih raznim nadležnim institucijama u vezi relevantnijih događaja, predmeta i slično.

Iz izvještaja više državnih odvjetništava, a posebno Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta ukazuje se vrlo učinkovitim korištenje EUROJUST-a i Europske pravosudne mreže (EJN) radi bržeg i efikasnijeg izvršavanja zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć i koordinaciju postupanja tijekom korištenja ranih instrumenata pravosudne suradnje. U više kaznenih predmeta državna odvjetništva su upravo putem EUROJUST-a ostvarila koordinaciju postupanja tijekom istrage i održali više konzultativnih sastanaka u cilju koncentracije postupanja s predstavnicima nadležnih pravosudnih tijela država članica Europske unije, a što u značajnoj mjeri doprinosi efikasnijem procesuiranju kaznenih predmeta s međunarodnim elementom.

Tijekom 2017. Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i niža državna odvjetništva su temeljem Protokola odnosno Memoranduma o suglasnosti u ostvarivanju i unaprjeđenju međusobne suradnje u borbi protiv svih oblika teškog kriminala nastavila neposrednu suradnju razmjenom podataka i pružanja raznih oblika pomoći prema državnim odvjetništvima, odnosno tužiteljstvima stranih zemalja, ali za razliku od prethodnih godina državna odvjetništva napominju daleko manji broj korištenja ovog oblika međunarodne suradnje. Posebno ističemo kako neposredni kontakti s tužiteljima drugih država, a posebno s predstavnicima pravosudnih tijela država članica Europske unije doprinose bržem postupanju u kaznenim predmetima s međunarodnim elementom i usklađivanju zahtjeva za pružanje međunarodne pravne pomoći ili pravosudne suradnje s pravnim okvirom i drugim

pretpostavkama te okolnostima koje omogućavaju ažurnije i kvalitetno postupanje u predmetima međunarodne pravne pomoći i pravosudne suradnje.

5.2. Suradnja s Uredom zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske zaprima zahtjeve Ureda zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava vezano za zahtjeve koje su Europskom sudu za ljudska prava podnijeli pojedinci ili druge države ističući neku od povreda iz Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Slijedom toga, dio poslova koji obavlja državno odvjetništvo sastoji se u pružanju potpore i pomoći Uredu zastupnika pred Europskim sudom za ljudska prava u pripremi njihovog očitovanja u pojedinim predmetima i dostavljanju relevantne dokumentacije potrebne za obranu Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Tijekom 2017., Državno odvjetništvo Republike Hrvatske je nakon zaprimanja zahtjeva pravovremeno dostavilo Uredu svoja očitovanja u 18 kaznenih predmeta i 4 građanska predmeta. U pojedinim kaznenim predmetima uz očitovanje kaznenih odjela nadležnih državnih odvjetništava dostavljeno je i očitovanje o postupanju građansko-upravnih odjela.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske član je i Stručnog savjeta za izvršenje presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava te kroz suradnju s Odjelom za izvršenje presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava Ureda zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava aktivno sudjeluje u postupcima izvršenja svih presuda i odluka, pa tako dostavlja preliminarne upitnike za svaku presudu kojom je utvrđena povreda nekog od konvencijskih prava donesenu protiv Republike Hrvatske te na taj način sudjeluje u postupku identifikacije uzroka povrede i predlaže konkretne opće i individualne mjere izvršenja.

Kao član Stručnog savjeta za izvršenje presuda i odluka Europskog suda za ljudska prava, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske sudjeluje i u izradi akcijskih planova i izvješća za Odbor ministara Vijeća Europe.

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske redovito dostavlja svim državnim odvjetništvima presude i odluke Europskog suda za ljudska prava te analize istih koje priprema Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.

5.3. Međunarodna suradnja

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske i niža državna odvjetništva nastavila su u 2017. aktivnosti međunarodne suradnje sudjelovanjem u raznim projektima regionalnih, europskih i globalnih asocijacija.

Glavni državni odvjetnik i drugi predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i nižih državnih odvjetništava sudjelovali su na savjetodavnim forumima glavnih tužitelja zemalja članica Europske unije i Mreže tužitelja u organizaciji EUROJUST-a, na raznim seminarima i konferencijama održanim u Republici Hrvatskoj, zatim na regionalnim i bilateralnim sastancima koji su održani u Republici Hrvatskoj i drugim zemljama s tematikom unaprjeđenja međunarodne suradnje u otkrivanju, istragama i procesuiranju ratnih zločina,

terorizma, trgovanja ljudima, ilegalnim migracijama, korupcije i organiziranog kriminaliteta, kibernetičkog kriminaliteta, kaznenih djela protiv intelektualnog vlasništva, zaštite okoliša, zločina iz mržnje, krivotvorenja novca, međunarodnih investicijskih arbitraža te o međunarodnim sporovima i drugim vrstama arbitraža. Iz izvješća županijskih državnih odvjetništava proizlazi da su u okviru međunarodne suradnje imali više radnih i studijskih posjeta pravosudnih dužnosnika iz zemalja članica Europske unije.

Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske i Glavni tužitelj Ruske Federacije potpisali su u Sočiju (Ruska Federacija) Program suradnje između Državnog odvjetništva Republike Hrvatske i Generalnog tužiteljstva Ruske Federacije za razdoblje 2018. do 2019. godine. Tijekom listopada 2017. Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske primio je u radni posjet Glavnog tužitelja Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju i Mehanizma za međunarodne kaznene sudove Sergeja Brammertza sa suradnicima vezano na iduću suradnju s Mehanizmom za međunarodne kaznene sudove i suradnju s tužiteljstvima u regiji s ciljem efikasnog procesuiranja počinitelja kaznenih djela ratnih zločina.

S tematikom unaprjeđenja regionalne suradnje u procesuiranju ratnih zločina u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske u veljači 2017. održan je sastanak Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske i v.d. Glavnog tužitelja Bosne i Hercegovine te rukovodioca u Tužilaštvu za ratne zločine Republike Srbije i zamjenika Vrhovnog državnog tužitelja Crne Gore, uz napomenu da je navedeni sastanak podržao program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) u okviru regionalne podrške za procesuiranje počinitelja ratnih zločina i unaprjeđenju potrage za nestalim osobama, a Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske aktivno je sudjelovao i na sastanku održanom u Crnoj Gori (Budva, 19. travnja 2017.) o jačanju regionalne suradnje u procesuiranju ratnih zločina.

Nastavljajući dobre odnose temeljem Memoranduma o suradnji iz 2016. delegacija tužitelja Narodne Republike Kine od 30. kolovoza do 3. rujna 2017. bila je u radnom posjetu u Republici Hrvatskoj.

Tijekom radnog posjeta Arapskoj Republici Egiptu u listopadu 2017. Glavni državni odvjetnik Republike Hrvatske potpisao je s Glavnim tužiteljem Arapske Republike Egipat Memorandum o suradnji.

Zamjenik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske i zamjenici Ravnateljice Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta primili su u radni posjet izaslanstvo pravosudnih dužnosnika Nepala, te predsjednika Vrhovnog pokrajinskog suda u Beču i izaslanstvo od 57 sudaca, državnih odvjetnika te sudačkih vježbenika tijekom njihovog studijskog i radnog posjeta pravosudnim i državnim tijelima Republike Hrvatske.

Aktivno djelujući u radu međunarodnog udruženja tužitelja, predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske sudjelovali su u radu Godišnje konferencije Međunarodnog udruženja tužitelja u Kini tijekom rujna 2017., te na regionalnom sastanku Međunarodnog udruženja tužitelja u Gruziji.

U okviru nacionalnog koordinacijskog sustava EUROJUST-a predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske sudjelovali su na više sastanaka stručnjaka za područje genocida, organiziranog kriminaliteta i korupcije, kibernetičkog kriminaliteta, zajedničkih istražnih timova i Europske pravosudne mreže, te je koncem 2017. u Republici Hrvatskoj

održan vrlo uspješan i posjećen sastanak nacionalnih korespondenata i kontakt osoba europske pravosudne mreže u prostorijama Ministarstva pravosuđa Republike Hrvatske.

Zamjenici Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske predstavnici su Republike Hrvatske i sudjeluju u radu GRECO-a, MONEYVALA i T-CY, stalnih tijela Vijeća Europe za područje borbe protiv korupcije, pranja novca i financiranja terorizma te kibernetičkog kriminala, kao i savjetodavnog vijeća tužitelja Europe (CCPE).

U studenom 2017. predstavnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske sudjelovali su i na redovnom 9. sastanku Konferencije stranaka Konvencije Vijeća Europe o pranju, traganju, privremenom oduzimanju i oduzimanju imovinske koristi stečene kaznenim djelom i financiranjem terorizma (tzv. Varšavska konvencija) s obzirom da je Državno odvjetništvo Republike Hrvatske određeno kao središnje tijelo za pružanje međunarodne pravne pomoći temeljem navedene Konvencije.

6. NADZOR NAD RADOM NIŽIH DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA

6.1. Oblici nadzora

Provođenju nadzorne i instruktivne djelatnosti unutar državnog odvjetništva, kao jednom od bitnih preduvjeta za uspješno i kvalitetno funkcioniranje državnog odvjetništva u cjelini, posvećuje se posebna pozornost. Radi kontinuiranog nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava uspostavljen je sustav nadzora koji se provodi kroz različite oblike praćenja rada pojedinog državnog odvjetništva, ili pak kroz praćenje rada u pojedinom predmetu.

U tom smislu, u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske ustanovljen je Odjel za unutarnji nadzor, u čiji djelokrug poslova ulazi provođenje nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava, sudjelovanje u radu na pregledima cjelokupnog rada područnih državnih odvjetništava, vođenje mjesečne i godišnje statistike te skrb o stručnom usavršavanju državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, savjetnika, vježbenika i drugih službenika i namještenika. Odjel svoju nadzornu funkciju ostvaruje, po potrebi, i putem provođenja izvanrednih djelomičnih pregleda rada područnih državnih odvjetništava.

Vrste nadzora te načini njihovog provođenja propisani su Zakonom o kaznenom postupku, Zakonom o državnom odvjetništvu i Poslovníkom državnog odvjetništva. Stoga se poseban osvrt daje u odnosu na neke od najznačajnijih oblika nadzora.

Polazeći od hijerarhijskog ustroja državnog odvjetništva, Državno odvjetništvo Republike Hrvatske posebno nadzire i prati rad nižih državnih odvjetništava i po potrebi usmjerava taj rad te vrši preglede rada svih županijskih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta. Županijska državna odvjetništva redovito vrše nadzor i preglede rada područnih općinskih državnih odvjetništava. Redoviti pregledi cjelokupnog poslovanja ili pojedinih dijelova poslovanja obavljaju se prema programu pregleda najmanje jednom u dvije godine.

Izuzev provođenja nadzora putem redovitih ili djelomičnih pregleda rada nižih državnih odvjetništava, značajan dio nadzorne funkcije ostvaruje se i kroz pregled rada pojedinih državnih odvjetnika, zamjenika ili savjetnika prilikom prijave na oglas za premještaj ili za imenovanje na mjesto državnog odvjetnika ili zamjenika državnog odvjetnika u drugom državnom odvjetništvu, zatim praćenjem rada i neposrednim nadzorom rada u posebno značajnim i složenim predmetima, a posebice radom na drugostupanjskim predmetima putem kojih se više državno odvjetništvo upoznaje s nedostacima i eventualnim propustima u radu. Poseban značaj daje se provođenju nadzora putem izrade i dostavljanja mjesečnih i godišnjih statističkih izvješća, a koja izvješća svojim ustrojem i strukturom podataka koji se dostavljaju omogućuju kvalitetan uvid u rad pojedinog državnog odvjetništva, ali i u rad i opterećenost državnih odvjetnika i njihovih zamjenika. Ovdje se posebno ističe značaj uvođenja i kontinuiranog razvoja CTS informacijskog sustava za praćenje predmeta.

Nadzorna funkcija u značajnoj mjeri ostvaruje se i kroz rad na predstavkama i pritužbama građana, bilo da su one podnesene na rad državnog odvjetništva općenito ili na rad u konkretnom predmetu.

Kontinuirano provođenje nadzorne funkcije kroz gore istaknute, ali i druge oblike nadzora, omogućuje stjecanje kvalitetnog uvida u rad pojedinog državnog odvjetništva, ali i u rad

državnih odvjetnika, zamjenika državnih odvjetnika i savjetnika, kao jednog od bitnih preduvjeta za predlaganje imenovanja novih državnih odvjetnika i zamjenika, njihovo napredovanje, odnosno razrješenje u onim slučajevima kada je to nužno za pravilno i zakonito obavljanje državnoodvjetničke dužnosti.

Jednako tako, provođenje nadzorne i instruktivne djelatnosti unutar državnog odvjetništva posebno je značajno i radi ujednačavanja postupanja i sprječavanja mogućih zlouporaba u radu te radi postizanja veće ažurnosti u radu i kvalitetnijeg postupanja u predmetima.

6.1.1. Predmeti povodom pravnih lijekova

Postupanje u predmetima povodom izjavljenih redovnih ili izvanrednih pravnih lijekova, jedan je od značajnih oblika provođenja nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava. Ovo stoga što se kroz ovaj oblik nadzora stječe cjelovit uvid u rad nižeg državnog odvjetništva u konkretnom predmetu i to s obzirom na iskazanu stručnost u radu, kao i poštivanje zakonom propisanih rokova.

Iako je stupanjem na snagu Zakona o područjima i sjedištima sudova 1. travnja 2015. ("Narodne novine" 128/2014), a kojim su za odlučivanje o žalbama protiv presuda općinskih sudova u kaznenim predmetima određeni svi županijski sudovi, pri čemu se predmeti dodjeljuju u rad elektroničkom nasumičnom dodjelom, jednim dijelom derogirana nadzorna funkcija višeg državnog odvjetništva nad radom podređenih mu općinskih državnih odvjetništava u predmetima povodom redovitih pravnih lijekova, ipak uvođenje jedinstvene mjesne nadležnosti u drugostupanjskim predmetima omogućuje šire upoznavanje s praksom svih županijskih sudova.

Sve primjedbe koje su uočene tijekom rada na predmetima u kojima su podneseni pravni lijekovi, dostavljaju se nadležnom nižem državnom odvjetništvu. O upućenim primjedbama vodi se posebna evidencija koja se uzima u obzir i prilikom donošenja ocjene o radu državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika. Također se na redovitim sastancima ukazuje na uočene nedostatke u radu te se po potrebi daju smjernice za poboljšanje rada u svim fazama postupanja.

Opisanim načinom rada ujednačava postupanje nižih državnih odvjetništava, razvija se sudska praksa te se educiraju državni odvjetnici i zamjenici.

6.1.2. Pritužbe i predstavke

Jedan od ustaljenih oblika provođenja nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava je nadzor koji se provodi kroz rad na predmetima predstavki i pritužbi građana. U najvećem broju slučajeva podnositelji predstavki i pritužbi su oštećenici kaznenim djelom, okrivljenici, podnositelji kaznenih prijavi i drugi građani nezadovoljni tijekom ili ishodom sudskih postupaka. Pritužbe i predstavke najčešće se podnose nadležnom ili višem državnom odvjetništvu, Ministarstvu pravosuđa, te i drugim državnim tijelima i to pisanim putem, dolaskom u državno odvjetništvo ili elektroničkom poštom.

Pravo na podnošenje pritužbi, način postupanja po istima, kao i rokovi u kojima se treba odlučiti po podnesenoj pritužbi propisani su Zakonom o kaznenom postupku i Zakonom o državnom odvjetništvu. Po podnesenim pritužbama i predstavkama postupa više državno

odvjetništvo koje od nižeg državnog odvjetništva, a na čiji rad je pritužba i podnesena, pribavlja izvješće i očitovanje o radu i postupanju u konkretnom predmetu te se po potrebi vrši uvid u cjelokupan spis na koji se pritužba odnosi. O provedenom nadzoru podnositelj pritužbe obavještava se pisanim putem, pri čemu se zakonski rok za dostavljanje obavijesti o osnovanosti pritužbe kreće od petnaest do trideset dana, ovisno o tome je li pritužba podnesena na rad u konkretnom predmetu, ili se pak radi o općenitoj pritužbi na rad državnog odvjetništva.

Analizom podnesenih pritužbi tijekom 2017. utvrđeno je da su podnositelji predstavki i pritužbi u najvećem broju slučajeva građani kao podnositelji kaznene prijave te ujedno i oštećenici kaznenim djelom. Kao razlog za podnošenje pritužbi najčešće se navodi nezadovoljstvo donesenim rješenjem o odbačaju kaznene prijave. Valja istaknuti da iako su u rješenjima o odbačaju kaznene prijave oštećenici upućeni o svom pravu na preuzimanje kaznenog progona, kao i radnjama koje su radi preuzimanja progona ovlašteni poduzeti pred nadležnim sudom, ipak u znatnom broju slučajeva nerado preuzimanju kazneni progon, nego nastoje ishoditi drugačiju odluku putem korištenja instituta pritužbe, a koji pri tomu nije vezan bilo kakvim zakonskim rokom.

Nadalje, dio podnesenih pritužbi i predstavki odnosi se na trajanje kaznenog postupka, nezadovoljstvo vlastitim procesnim položajem (najčešće okrivljenici kao podnositelji pritužbe), nezadovoljstvo provođenjem pojedinih dokaznih radnji i sl.

U slučajevima u kojima je provedenim nadzorom rada utvrđena osnovanost podnesene pritužbe, o svim uočenim nepravilnostima pisanim putem upoznaje se zamjenik koji postupa u predmetu te se pisane primjedbe ulažu u njegov osobni spis radi praćenja rada i ocjenjivanja. U slučajevima kada je propisano odredbama Zakona o kaznenom postupku, nižem državnom odvjetništvu nalaže se poduzimanje potrebnih radnji u za to propisanim zakonskim rokovima (primjerice čl. 296.a i čl. 206.b ZKP).

6.1.3. Pregledi rada nižih državnih odvjetništava

Zakonom o državnom odvjetništvu i Poslovníkom državnog odvjetništva propisano je provođenje nadzora nad radom nižih državnih odvjetništava putem obavljanja redovnih ili izvanrednih pregleda rada. Pregledi rada provode se najmanje jednom u dvije godine, a sukladno donesenom programu rada. Pregledom je obuhvaćen rad kaznenih i građansko-upravnih odjela državnog odvjetništva.

Polazeći od hijerarhijskog ustroja državnog odvjetništva, pregled rada županijskih državnih odvjetništava i Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta provodi Državno odvjetništvo Republike Hrvatske svake dvije godine. Ukoliko se za to ukaže potreba, tijekom pregleda županijskog državnog odvjetništva ili zasebno mogu se obaviti i potpuni ili djelomični pregledi općinskih državnih odvjetništava na području županijskog državnog odvjetništva.

Pregled cjelokupnog ili pojedinih dijelova poslovanja općinskih državnih odvjetništava provodi nadležno županijsko državno odvjetništvo svake dvije godine.

Nadalje, pregledi rada svakog pojedinog državnog odvjetnika, zamjenika državnog odvjetnika i savjetnika provode se i prilikom prijave na oglas za premještaj ili za imenovanje na mjesto

državnog odvjetnika ili zamjenika u drugom državnom odvjetništvu. Tim pregledom obuhvaća se dvogodišnje razdoblje koje prethodi prijavi na oglas za premještaj ili imenovanje.

Izvanredni pregledi rada poduzimaju se ukoliko se utvrde poremećaji u radu državnih odvjetništava, a radi utvrđivanja i otklanjanja uzroka koji su doveli do poremećaja.

Pregledi rada provode se radi utvrđivanja zakonitosti, ažurnosti i urednosti u radu svakog pojedinog državnog odvjetništva, a pored pregleda rada na konkretnim predmetima, obuhvaćaju i pregled rada državnoodvjetničke uprave i rad pisarnica.

Tijekom 2017. obavljani su svi pregledi sukladno donesenim programima rada za tu godinu.

7. PRIJEDLOZI RADI POVEĆANJA UČINKOVITOSTI RADA I PROCJENA POTREBA

Slijedom naprijed iznesenog o radu državnih odvjetništava u 2017. godini, u nastavku se daju prijedlozi aktivnosti, u većoj mjeri, izvan nadležnosti državnog odvjetništva, usmjerenih u svojoj ukupnosti učinkovitijem radu državnih odvjetništava u obavljanju svojih dužnosti na poslovima progona počinitelja kaznenih djela, zaštite imovinskih interesa Republike Hrvatske i zaštite zakonitosti.

S obzirom na to da su i u prošlogodišnjem izvješću izneseni određeni prijedlozi usmjereni k istom cilju, a koji nisu uopće ili su djelomično realizirani, u nastavku se i oni, ponovno iznose.

7.1. Propisi

I. DRŽAVNOODVJETNIČKO ORGANIZACIJSKI PROPISI

- novi Zakon o državnom odvjetništvu
- Zakon o Državnoodvjetničkom vijeću
- novi Poslovnik državnog odvjetništva usklađen s novim organizacijskim propisima
- izmjene i dopune Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta radi koncentracija stvarne nadležnosti Ureda na najteža i najpogibelnija kaznena djela korupcije i organiziranog kriminaliteta te disperzije kaznenog progona korupcije na redovita državna odvjetništva uz nadzor Ureda,
- izmjene i dopune Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u državnoj službi kojima bi se propisao viši koeficijent složenosti poslova za radno mjesto financijskog istražitelja u državnom odvjetništvu, uskladio članak 10. Uredbe s novim položajem državnog odvjetništva (stručni suradnik – prevoditelj, viši informatički referent u Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske, viši informatički referent u uredu državnog odvjetnika, informatički referent u uredu državnog odvjetnika i administrativni tajnik Glavnog državnog odvjetnika Republike Hrvatske) te ujednačio koeficijent složenosti poslova u tijelima sudbene vlasti (članak 9. Uredbe) i u državnom odvjetništvu (članak 10. Uredbe)
- donošenje novi Okvirnih mjerila za rad državnih odvjetnika uvažavanjem povećanja opsega i promjene vrste poslova uvedenih postupovnim zakonima u proteklim godinama i s tim povezanih mjerila za ocjenjivanje obnašanja državnoodvjetničke dužnosti

II. KAZNENOPRAVNA PROBLEMATIKA

kaznenopostupovni propisi

- novi Zakon o kaznenom postupku (i odgovarajuće postupovne odredbe Zakona o sudovima za mladež) kao moderni i funkcionalni postupovni zakon koji će u jednakoj mjeri jamčiti zaštitu prava okrivljenika i žrtve, ali i učinkovito postupanje, posebno za najteže oblike kaznenih djela kojima se ugrožava uz dodatno jasno, nedvosmisleno i izričito razdvajanje funkcije otkrivanja i kriminalističkog istraživanja kaznenih djela koje prethodi podnošenju kaznene prijave (u propisanoj formi i sadržaju) državnom odvjetništvu od funkcije prikupljanja dokaza kroz državnoodvjetničku istragu (za sva kaznena djela) i optuživanja, pri čemu je posebno potrebno minimalno obratiti pažnju na izmjene postojećih postupovnih instituta: stvarne nadležnosti općinskih državnih

odvjetništava za kazneno djelo iz članka 190. stavak 2. KZ, instituta jamstva, prava žalbe državnog odvjetnika na sve odluke optužnog vijeća, koncentracije isticanja prigovora nezakonitosti dokaza na sjednici optužnog vijeća, sporazumijevanja, podizanja neposrednih optužnica bez obveze da uvijek prethodno okrivljenika ispita državni odvjetnik, troškova kaznenog postupka, striktnijih rokova za donošenje odluka sudova uz mogućnost stranaka na podnošenje prigovora zbog odugovlačenja s postupanjem

kaznenomaterijalni propisi

- Kazneni zakon i zakoni kojima se propisuju prekršajna djela bi se suštinski reformski „pozabaviti“ i kaznenim materijalnim pravom i prekršajnim pravom, s ciljem svođenja kaznenih djela minimalne pogibeljnosti na nižu razinu kažnjivih djela te otklanjanjem određenih prekršaja iz sudske u administrativnu nadležnost, što bi konzekventno, omogućilo uz nevelike napore sjedinjenje prvostupanjskih prekršajnih s općinskim sudovima, kao specijalnih organizacijskih cjelina, s izvjesnom daljnjom posljedicom svekolike racionalizacije glomaznog pravosudnog aparata

propisi međunarodne pravne pomoći i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima

- izmjene i dopune Zakona o međunarodnoj pravnoj pomoći u kaznenim stvarima usklađene sa Zakonom o kaznenom postupku/08
- povlačenje rezervi na članak 4. te članke 17. - 19. Drugog dopunskog protokola uz Konvenciju Vijeća Europe o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima od 2001.
- poduzeti potrebne radnje kako bi se ishodilo donošenje odluke Vijeća EU o stupanju na snagu Konvencija Europske unije o uzajamnoj sudskoj pomoći u kaznenim stvarima s državama članicama Europske unije iz 2000. i Protokola iz 2001. u odnosu na Republiku Hrvatsku
- inkorporacije u hrvatski pravni sustav Uredbe o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja

propisi o prekršajnom postupku

- izmjene i dopune Prekršajnog zakona koje će jasno definirati ulogu državnog odvjetnika kao univerzalnog ovlaštenika pokretanja prekršajnog postupka isključivo za one prekršaje za koje je saznao obavljajući svoju ovlast i dužnost kaznenog progona počinitelja kaznenih djela, kao prvenstvene ovlaštenike pokretanja postupka jasno odrediti sva nadzorna državna tijela, redefinirati ulogu Glavnog državnog odvjetnika, ekonomizirati postupak prije podnošenja optužnog prijedloga te radi osiguravanja zaštite prava stranaka u predmetima u kojima je osuđenici isključeno pravo žalbe protiv presuda prekršajnog suda, umjesto isključive mogućnosti podizanja zahtjeva za zaštitu zakonitosti, kao način kontrole rada prekršajnih sudova, propisati mogućnost izvanrednog kontrole tih odluka od strane Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske, a ne Vrhovnog suda Republike Hrvatske

III. GRAĐANSKO-UPRAVNA PROBLEMATIKA

- izmijene i dopune Zakona o parničnom postupku
- izmijene i dopune Ovršnog zakona na način da prijedlog za izravnu naplatu Financijskoj agenciji podnose korisnici državnog proračuna čiji se prihod naplaćuje, a ne državno odvjetništvo
- izmijene i dopune Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu RH
- donošenje novog Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama
- izmijene i dopune Zakona o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu
- donošenje novog Zakon o područjima posebne državne skrbi

- donošenje zakona kojim bi se riješio status zaštićenih najmoprimaca u stanovima u privatnom vlasništvu sukladno pravnom shvaćanju iz presude Europskog suda za ljudska prava Statileo protiv Hrvatske
- donošenje zakona koji će riješiti pitanje najma i prodaje stanova u vlasništvu Republike Hrvatske što se je do sada rješavalo uredbama i odlukama Vlade Republike Hrvatske
- izmijene i dopune Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine

7.2. Jačanje ljudskih potencijala

- popunjavanje svih sistematiziranih mjesta državnoodvjetničkih dužnosnika
- stvaranje uvjeta za zapošljavanje državnoodvjetničkih vještbenika i "volontera"
- adekvatno rješavanje dužnosničkog i materijalnog statusa hrvatskog Nacionalnog člana pri EUROJUST-u, ali i svih ostalih državnoodvjetničkih dužnosnika koji zbog obavljanja poslova u Republici Hrvatskoj ili u međunarodnim institucijama napuštaju svoja dužnosnička mjesta i mjesta svojih prebivališta na duže, određeno, vrijeme
- stvaranje pravnih i materijalnih uvjeta za zapošljavanje potrebnog broja službenika i namještenika, a posebno visokoobrazovnih službenika sa specijalističkim stručnim znanjima na radna mjesta financijskih istražitelja, IT stručnjaka, tajnika državnih odvjetništava, prevoditelja i stručnih suradnika defektologa
- edukacija stranih jezika za državnoodvjetničke dužnosnike i određene kategorije službenika
- organiziranje i provođenje stalne edukacije i usavršavanja službenika u državnim odvjetništvima, posebice onih s posebnim zaduženjima (glasnogovornici, računovodstveni službenici, tajnici, etički povjerenici, službenici za informiranje, službenici za zaštitu osobnih podataka i slično) te provođenje redovitih edukacija za dužnosnike i službenike za korištenje CTS-om
- izrada novog Etičkog kodeksa državnih odvjetnika i jačanje kapaciteta Etičkog povjerenstva s ciljem daljnjeg jačanja profesionalne etike i integriteta državnih odvjetnika

7.3. Poboljšanje materijalnih i financijskih uvjeta rada

- daljnje osiguranje i adekvatno opremanje uredskih i arhivskih prostora potrebnih za redoviti rad državnih odvjetništva, prioritetno za Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta u sjedištu i Odsjek Odjela tužitelja u Rijeci i državna odvjetništva s područja Grada Zagreba te Županijskog državnog odvjetništva u Rijeci
- dodatno opremanje nedostajućom informatičkom (skeneri) i komunikacijskom opremom te osiguravanje redovitog zadržavanja postojeće opreme, posebice one za audio-vizualno snimanje provođenja dokaznih radnji ispitivanja
- nabavka potrebnih količina službenih vozila
- povećanje iznosa financijskih sredstava za intelektualne usluge (vještaka, tumača i braniteljima po službenoj dužnosti), za nabavku stručne literature, službena putovanja vezana uz edukaciju i naknade za poslove obavljene u službi dežurstva

7.4. Ostalo

- nastavak nadogradnje i razvoja CTS-a u pravcu napuštanja upisnika u obliku knjiga, pohrane spisa predmeta u elektroničkom obliku te povezivanja CTS-a s drugim sličnim sustavima u pravosuđu ali i izvan njega, uvođenja mogućnosti ovjeravanja otpravaka državnoodvjetničkih akata i kreiranja upravljačkih i svih statističkih izvješća elektroničkim potpisom

- osuvremenjivanje internetske stranice DORH-a uključujući novi web dizajn i prevođenje najvažnijih dijelova na engleski jezik te kreiranje zasebne internetske stranice Državnoodvjetničkog vijeća
- kreiranje Baze znanja DORH-a i stvaranje uvjeta za njezino redovito „punjenje“
- unapređenje aplikacije e-oglasna ploča radi olakšanja i ubrzavanja pretraživanja
- osiguravanje provođenja stalne edukacije za službenike iz državnih tijela čiji je djelokrug usko vezan uz rad državnih odvjetništava (policija, djelatnici porezne i carinske uprava i slično) na stručnim područjima od važnosti za državna odvjetništva
- popunjavanje svih upražnjenih mjesta imovinskopravnih referenata u uredima državne uprave kako bi se što prije mogli završiti svi predmeti po Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine, kao i povećati broj izvršitelja koji rješavaju žalbe po ovim predmetima u Ministarstvu pravosuđa, koji su postupci pokrenuti još 1997., a rješavanje ovih predmeta je pretpostavka za rješavanje imovinskopravnih odnosa i predstavljaju blokadu svake ozbiljnije investicije
- obvezivanje svih tijela, svih koji upravljaju i gospodare nekretninama, da u određenom roku provjere i poduzmu potrebne radnje kao bi se što uspješnije provela uknjižba prava vlasništva u zemljišnim knjigama
- aktiviranje stručne radne skupine radi pripreme u sklapanju bilateralnog ugovora između Republike Hrvatske i Republike Srbije te između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine, a kojim će se urediti imovinski odnosi kao posljedica sukcesije
- poduzimanje svih potrebnih mjera i radnji radi učinkovite provedbe obveza iz članka 88.a stavak 3. Zakona o državnom odvjetništvu.

8. ZAKLJUČCI

Tijekom 2017. godine državno odvjetništvo je zadržalo iznimno visok stupanj ažurnosti, kvalitete i uspješnosti u radu.

Intenzivne zakonodavne promjene nisu u bitnome utjecale na uredno i zakonito obavljanje poslova iz nadležnosti državnog odvjetništva, zbog kontinuiranog provođenja programa edukacije državnih odvjetnika i zamjenika državnih odvjetnika, kako u okviru djelovanja Pravosudne akademije, tako i unutar sustava državnog odvjetništva.

Stalnim i sustavnim provođenjem nadzora nad radom svih državnih odvjetništava, ali i svakog pojedinog državnog odvjetnika i zamjenika državnog odvjetnika u bitnom se doprinosi ujednačavanju primjene zakonskih propisa i postupanja državnih odvjetništava na jednak način na čitavom području Republike Hrvatske, što je jedan od preduvjeta za uspješno i kvalitetno funkcioniranje državnog odvjetništva u cjelini.

I ovom prilikom posebno je za naglasiti da bez prijema vježbenika i potrebnog broja državnoodvjetničkih savjetnika, kao pretpostavke za imenovanje zamjenika državnih odvjetnika, nije moguće osigurati potrebne kadrovske potencijale za obavljanje sve većih zakonskih obveza zbog trenutne kadrovske potkapacitiranosti.

Isto tako nužno je, kako bi se tijekom 2018. godine i ubuduće održao dostignuti stupanj ažurnosti i kvalitete rada, osigurati neophodne pretpostavke za rad u vidu osiguravanja potrebnih materijalno-tehničkih uvjeta (osiguranje adekvatnih uredskih prostora, nabavka informatičke i druge tehničke opreme, automobila za službene potrebe i dr.).

Ostvareni rezultati su zbog naprijed opisane situacije ostvareni prije svega zahvaljujući iznimnoj natprosječnoj angažiranosti svih državnih odvjetnika, zamjenika državnih odvjetnika, službenika i namještenika, što samo po sebi ne stvara uvjete održivosti sustava.

GLAVNI DRŽAVNI ODVJETNIK
REPUBLIKE HRVATSKE

Dinko Cvitan

**STATISTIČKI PODACI
ZA 2017. GODINU**

9. Dodatak: tablice i grafikoni

KRETANJE BROJA PRIJAVLJENIH ODRASLIH OSOBA 2013. - 2017. (Općinska i županijska državna odvjetništva i USKOK)

Tablica K-1

Godina	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	USKOK	UKUPNO
2013.	1872	1066	1433	2351	1776	1714	1235	1447	2401	793	2347	1225	1222	1363	5455	1279	28979
2014.	1929	1028	1464	2130	1549	1743	1282	1264	2146	666	2351	1352	1216	1219	5440	709	27488
2015.	2143	1173	1634	2114	2357	1722	1295	1354	3265	769	2566	2054	1122	1495	6179	1152	32394
2016.	2357	1118	1743	1907	2603	2411	1188	1184	3675	825	2512	2190	1156	1476	5853	1414	33612
2017.	1989	1120	1499	1779	2714	2718	1263	1112	3577	1016	2289	2085	1098	1650	6035	1481	33425

KRETANJE BROJA PRIJAVLJENIH MLADIH PUNOLJETNIH OSOBA 2013. - 2017.
(Općinska i županijska državna odvjetništva)

Tablica K-2

Godina	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO
2013.	173	72	137	298	158	219	125	171	346	83	280	103	129	145	418	2857
2014.	161	61	127	252	117	156	121	122	280	83	266	92	137	92	392	2459
2015.	118	67	102	214	127	181	109	129	275	101	238	144	94	129	369	2397
2016.	162	45	118	202	116	148	71	151	290	81	274	172	97	112	353	2392
2017.	144	44	86	161	98	154	90	127	176	91	227	153	92	95	282	2020

KRETANJE BROJA PRIJAVLJENIH MALOLJETNIKA 2013. - 2017.
(Općinska i županijska državna odvjetništva)

Tablica K-3

Godina	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO
2013.	149	43	116	310	96	129	93	202	265	88	381	116	133	155	435	2711
2014.	125	43	126	288	85	133	107	189	165	76	383	61	119	122	346	2368
2015.	124	46	88	197	130	150	81	123	164	54	345	115	121	85	282	2105
2016.	125	24	71	197	125	119	52	125	163	43	257	104	73	73	258	1809
2017.	121	32	64	175	117	141	59	131	206	80	259	99	104	57	238	1883

KRETANJE BROJA PRIJAVLJENIH PRAVNIH OSOBA 2013. - 2017.
(Općinska i županijska državna odvjetništva i USKOK)

Tablica K-4

Godina	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	USKOK	UKUPNO
2013.	43	14	30	40	43	40	25	36	43	24	131	36	41	40	98	26	710
2014.	22	13	56	63	59	66	38	41	31	16	127	39	49	39	235	18	912
2015.	60	17	37	93	154	70	38	47	104	12	156	85	51	36	359	12	1331
2016.	45	26	40	73	126	109	39	28	196	20	117	70	50	70	342	80	1431
2017.	41	26	35	85	124	83	33	23	146	29	122	77	28	54	318	39	1263

KRETANJE BROJA PRIJAVLJENIH NEPOZNATIH OSOBA 2013. - 2017.
(Općinska i županijska državna odvjetništva i USKOK)

Tablica K-5

Godina	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	USKOK	UKUPNO
2013.	1019	457	1713	1790	4329	2527	909	1048	3097	831	2129	1494	950	2189	11513	26	36021
2014.	1010	425	1809	1161	3069	2153	875	1033	2478	1003	2239	1419	805	1802	9850	25	31156
2015.	1075	442	1761	1189	3480	2778	764	1079	3083	980	2266	2501	772	2079	8880	27	33156
2016.	1078	438	1665	1070	2944	2124	782	1014	2500	1010	1767	2944	747	1965	7901	20	29969
2017.	858	407	1549	998	3084	2277	697	930	2621	919	1759	2630	747	2156	7663	18	29313

STRUKTURA KRIMINALITETA ODRASLIH OSOBA
(osobe od navršene 21 godine)

Tablica K-6

Naziv Glave Kaznenog zakona	2016.	2017.
K. D. PROTIV ČOVJEČNOSTI I LJUDSKOG DOSTOJANSTVA (Glava IX.)	57 0,2%	84 0,3%
K. D. PROTIV ŽIVOTA I TIJELA (Glava X. KZ)	1490 4,4%	1456 4,3%
K. D. PROTIV RADNIH ODNOSA I SOCIJALNOG OSIGURANJA (Glava XII. KZ)	480 1,4%	388 1,2%
K. D. PROTIV OSOBNE SLOBODE (Glava XIII. KZ)	5410 16,1%	6057 18,1%
K. D. PROTIV PRIVATNOSTI (Glava XIV. KZ)	377 1,1%	308 0,9%
K. D. PROTIV SPOLNE SLOBODE (Glava XVI. KZ)	260 0,8%	255 0,8%
K. D. SPOLNOG ZLOSTAVLJANJA I ISKORIŠTAVANJA DJETETA (Glava XVII. KZ)	191 0,6%	191 0,6%
K. D. PROTIV BRAKA, OBITELJI I DJECE (Glava XVIII. KZ)	2294 6,8%	2557 7,6%
K. D. PROTIV ZDRAVLJA LJUDI (bez zlorabe opojnih droga i stvari zabranjenih u sportu) (Glava XIX. KZ)	167 0,5%	98 0,3%
ZLOUPORABA OPOJNIH DROGA I TVARI ZABRANJENIH U SPORTU (dio Glave XIX. KZ)	1227 3,7%	1000 3%
K. D. PROTIV OKOLIŠA (Glava XX. KZ)	271 0,8%	268 0,8%
K. D. PROTIV OPĆE SIGURNOSTI (Glava XXI. KZ)	355 1%	385 1,1%
K. D. PROTIV SIGURNOSTI PROMETA (Glava XXII. KZ)	1455 4,3%	1461 4,4%
K. D. PROTIV IMOVINE (Glava XXIII. KZ)	11202 33,3%	10181 30,5%
K. D. PROTIV GOSPODARSTVA (Glava XXIV. KZ)	2650 7,9%	2587 7,7%
K. D. PROTIV RAČUNALNIH SUSTAVA, PROGRAMA I PODATAKA (Glava XXV. KZ)	159 0,5%	196 0,6%
K. D. KRIVOTVORENJA (Glava XXVI. KZ)	1635 4,9%	1465 4,4%
K. D. PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI (Glava XXVIII. KZ)	1608 4,8%	1935 5,8%
K. D. PROTIV PRAVOSUĐA (Glava XXIX. KZ)	1063 3,2%	1092 3,2%
K. D. PROTIV JAVNOG REDA (Glava XXX. KZ)	1049 3,1%	1262 3,8%
OSTALA KAZNENA DJELA IZ KZ I POSEBNIH ZAKONA	212 0,6%	199 0,6%
UKUPNO:	33612 100%	33425 100%

STRUKTURA KRIMINALITETA MLAĐIH PUNOLJETNIH OSOBA
(osobe od navršene 18. do navršene 21. godine)

Tablica K-7

Naziv Glave Kaznenog zakona	2016.	2017.
K. D. PROTIV ŽIVOTA I TIJELA (Glava X. KZ)	196 8,2%	140 6,9%
K. D. PROTIV OSOBNE SLOBODE (Glava XIII. KZ)	159 6,7%	163 8,1%
K. D. PROTIV PRIVATNOSTI (Glava XIV. KZ)	23 1%	15 0,7%
K. D. PROTIV SPOLNE SLOBODE (Glava XVI. KZ)	19 0,8%	12 0,6%
K. D. SPOLNOG ISKORIŠTAVANJA I ZLOSTAVLJANJA DJETETA (Glava XVII. KZ)	32 1,3%	41 2%
K. D. PROTIV BRAKA, OBITELJI I DJECE (Glava XVIII. KZ)	11 0,4%	20 1%
ZLOUPORABA OPOJNIH DROGA I TVARI ZABRANJENIH U SPORTU (dio Glave XIX. KZ)	232 9,7%	198 9,8%
K. D. PROTIV OPĆE SIGURNOSTI (Glava XXI. KZ)	14 0,6%	14 0,7%
K. D. PROTIV SIGURNOSTI PROMETA (Glava XXII. KZ)	127 5,3%	122 6,1%
K. D. PROTIV IMOVINE (Glava XXIII. KZ)	1363 57%	1077 53,3%
K. D. PROTIV RAČUNALNIH SUSTAVA, PROGRAMA I PODATAKA (Glava XXV. KZ)	25 1%	30 1,5%
K. D. KRIVOTVORENJA (Glava XXVI. KZ)	60 2,5%	49 2,4%
K. D. PROTIV PRAVOSUĐA (Glava XXIX. KZ)	23 1%	15 0,7%
K. D. PROTIV JAVNOG REDA (Glava XXX. KZ)	75 3,1%	82 4,1%
OSTALA KAZNENA DJELA IZ KZ	33 1,4%	42 2,1%
UKUPNO:	2392 100%	2020 100%

STRUKTURA KRIMINALITETA MALOLJETNIKA
(osobe od navršene 14. do navršene 18. godine)

Tablica K-8

Naziv Glave kaznenog zakona	2016.	2017.
K. D. PROTIV ŽIVOTA I TIJELA (Glava X. KZ)	208 11,5%	170 9%
K. D. PROTIV OSOBNE SLOBODE (Glava XIII. KZ)	111 6,2%	103 5,5%
K. D. PROTIV PRIVATNOSTI (Glava XIV. KZ)	9 0,5%	10 0,5%
K. D. PROTIV SPOLNE SLOBODE (Glava XVI. KZ)	12 0,7%	13 0,7%
K. D. SPOLNOG ISKORIŠTAVANJA I ZLOSTAVLJANJA DJETETA (Glava XVII. KZ)	58 3,2%	77 4,1%
K. D. PROTIV BRAKA, OBITELJI I DJECE (Glava XVIII. KZ)	19 1%	31 1,6%
ZLOUPORABA OPOJNIH DROGA I TVARI ZABRANJENIH U SPORTU (dio Glave XIX. KZ)	91 5%	93 4,9%
K. D. PROTIV OPĆE SIGURNOSTI (Glava XXI. KZ)	8 0,4%	20 1,1%
K. D. PROTIV SIGURNOSTI PROMETA (Glava XXII. KZ)	19 1%	21 1,1%
K. D. PROTIV IMOVINE (Glava XXIII. KZ)	1170 64,7%	1197 63,6%
K. D. PROTIV RAČUNALNIH SUSTAVA, PROGRAMA I PODATAKA (Glava XXV. KZ)	17 1%	11 0,6%
K. D. KRIVOTVORENJA (Glava XXVI. KZ)	18 1%	33 1,8%
K. D. PROTIV JAVNOG REDA (Glava XXX. KZ)	26 1,4%	59 3,1%
OSTALA KAZNENA DJELA IZ KZ	43 2,4%	45 2,4%
UKUPNO:	1809 100%	1883 100%

STRUKTURA KRIMINALITETA PRAVNIH OSOBA

Tablica K-9

Naziv Glave Kaznenog zakona	2016.	2017.
K. D. PROTIV RADNIH ODNOSA I SOCIJALNOG OSIGURANJA (Glava XII. KZ)	200 14%	178 14,1%
K. D. PROTIV OKOLIŠA (Glava XX. KZ)	23 1,6%	20 1,6%
K. D. PROTIV OPĆE SIGURNOSTI (Glava XXI. KZ)	41 2,9%	46 3,6%
KAZNENA DJELA PROTIV IMOVINE (Glava XXIII. KZ)	171 11,9%	145 11,5%
KAZNENA DJELA PROTIV GOSPODARSTVA (Glava XXIV. KZ)	796 55,6%	700 55,4%
K. D. KRIVOTVORENJA (Glava XXVI. KZ)	37 2,6%	44 3,5%
K. D. PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI (Glava XXVIII. KZ)	63 4,4%	72 5,7%
OSTALA KAZNENA DJELA IZ KZ I POSEBNIH ZAKONA	100 7%	58 4,6%
UKUPNO:	1431 100%	1263 100%

STRUKTURA KRIMINALITETA NEPOZNATIH POČINITELJA

Tablica K-10

Naziv glave Kaznenog zakona	2016.	2017.	Otkriven počinitelj (od 2017.)
K. D. PROTIV ŽIVOTA I TIJELA (Glava X. KZ)	260 0,9%	248 0,8%	54 21,8%
K. D. PROTIV OSOBNE SLOBODE (Glava XIII. KZ)	426 1,4%	448 1,5%	84 18,8%
K. D. PROTIV ZDRAVLJA LJUDI (Glava XIX. KZ)	71 0,2%	72 0,3%	7 9,7%
K. D. PROTIV PRIVATNOSTI (Glava XIV. KZ)	177 0,6%	148 0,5%	18 12,2%
K. D. PROTIV OKOLIŠA (Glava XX. KZ)	110 0,4%	96 0,3%	1 1%
K. D. PROTIV OPĆE SIGURNOSTI (Glava XXI. KZ)	189 0,6%	245 0,8%	11 4,5%
K. D. PROTIV SIGURNOSTI PROMETA (Glava XXII. KZ)	68 0,2%	59 0,2%	8 13,6%
KAZNENA DJELA PROTIV IMOVINE (Glava XXIII. KZ)	27075 90,3%	26404 90,1%	2244 8,5%
K. D. KRIVOTVORENJA (Glava XXVI. KZ)	666 2,2%	527 1,8%	46 8,7%
K. D. PROTIV JAVNOG REDA (Glava XXX. KZ)	105 0,4%	123 0,4%	22 17,9%
OSTALA KAZNENA DJELA IZ KZ I POSEBNIH ZAKONA	822 2,8%	943 3,3%	91 9,7%
UKUPNO:	29969 100%	29313 100%	2586 8,8%

Odluka povodom prijave u 2017. (odrasle osobe)

Tablica K-1.

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	US	UKUPNO	
Svega prijava u radu	2596	1375	1899	2003	3374	3067	1556	1325	4219	1281	3109	2713	1230	2382	8725	1521	42375	
Riješeno	Svega odluka	1979	1129	1550	1712	2441	2580	1176	1106	3483	869	2415	1996	1051	1518	5282	1520	31807
		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	Odbačaj	818	437	764	707	1433	1426	532	469	1866	427	1110	934	327	685	2447	1175	15557
		41,3%	38,7%	49,3%	41,3%	58,7%	55,3%	45,2%	42,4%	53,6%	49,1%	46%	46,8%	31,1%	45,1%	46,3%	77,3%	48,9%
	Odbačaj od toga čl. 33. KZ	19	1	22	26	17	9	12	11	43	6	22	9	5	-	28	-	230
		2,3%	0,2%	2,9%	3,7%	1,2%	0,6%	2,3%	2,3%	2,3%	1,4%	2%	1%	1,5%	-	1,1%	-	1,5%
Odbačaj od toga oportunitet	2	-	12	14	31	16	1	33	43	1	17	29	10	-	51	-	260	
	0,2%	-	1,6%	2%	2,2%	1,1%	0,2%	7%	2,3%	0,2%	1,5%	3,1%	3,1%	-	2,1%	-	1,7%	
Neposredno optuženje	976	547	651	822	757	852	527	507	1089	333	1020	783	547	666	1927	6	12010	
	49,3%	48,4%	42%	48%	31%	33%	44,8%	45,8%	31,3%	38,3%	42,2%	39,2%	52%	43,9%	36,5%	0,4%	37,8%	
Istraga	122	104	103	168	206	290	113	87	379	99	227	218	138	118	613	321	3306	
	6,2%	9,2%	6,6%	9,8%	8,4%	11,2%	9,6%	7,9%	10,9%	11,4%	9,4%	10,9%	13,1%	7,8%	11,6%	21,1%	10,4%	
Prijave u radu kod policije i dr.	616	246	346	280	877	479	380	219	694	412	694	656	179	730	3390	1	10199	
	23,7%	17,9%	18,2%	14%	26%	15,6%	24,4%	16,5%	16,4%	32,2%	22,3%	24,2%	14,6%	30,6%	38,9%	0,1%	24,1%	
Prijave u radu u DO	1	-	3	11	56	8	-	-	42	-	-	61	-	134	53	-	369	
	0,03%	-	0,2%	0,5%	1,7%	0,3%	-	-	1%	-	-	2,2%	-	5,6%	0,6%	-	0,9%	

Odluka po dovršenoj istrazi u 2017. (odrasle osobe)

Tablica K-12

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	USKOK	UKUPNO
Ukupno dovršenih istraga	138	106	125	166	248	276	108	80	340	101	220	201	167	115	647	293	3331
Svega odluka po dovršenoj istrazi	138 100%	104 100%	125 100%	164 100%	248 100%	275 100%	108 100%	86 100%	340 100%	101 100%	221 100%	201 100%	168 100%	115 100%	634 100%	298 100%	3326 100%
Od toga obustava i prekid istrage	14 10,1%	11 10,6%	20 16%	13 7,9%	32 12,9%	34 12,4%	16 14,8%	6 7%	33 9,7%	14 13,9%	13 5,9%	27 13,4%	15 8,9%	10 8,7%	92 14,5%	7 2,3%	357 10,7%
Od toga optuženje nakon istrage	119 86,2%	90 86,5%	102 81,6%	140 85,4%	194 78,2%	236 85,8%	91 84,3%	79 91,9%	303 89,1%	74 73,3%	193 87,3%	163 81,1%	148 88,1%	100 87%	530 83,6%	285 95,6%	2847 85,6%

Vrste presuda u 2017. (odrasle osobe)

Tablica K-13

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	USKOK	UKUPNO
Ukupno	1120 100%	593 100%	488 100%	1299 100%	724 100%	865 100%	644 100%	619 100%	998 100%	330 100%	1305 100%	881 100%	654 100%	633 100%	2884 100%	400 100%	14437 100%
Osudujuća	1029 91,9%	539 90,9%	448 91,8%	1133 87,2%	661 91,3%	772 89,3%	577 89,6%	589 95,1%	933 93,5%	316 95,8%	1245 95,4%	814 92,4%	621 94,9%	534 84,4%	2526 87,6%	366 91,5%	13103 90,8%
Oslobađajuća	45 4%	37 6,2%	16 3,3%	139 10,7%	34 4,7%	66 7,6%	30 4,7%	16 2,6%	50 5%	13 3,9%	43 3,3%	53 6%	28 4,3%	77 12,1%	205 7,1%	32 8%	884 6,1%
Odbijajuća	46 4,1%	17 2,9%	24 4,9%	27 2,1%	29 4%	27 3,1%	37 5,7%	14 2,3%	15 1,5%	1 0,3%	17 1,3%	14 1,6%	5 0,8%	22 3,5%	153 5,3%	2 0,5%	450 3,1%

Odluke povodom prijave u 2017. (mlađe punoljetne osobe)

Tablica K-14

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO	
Svega prijava u radu	227	55	114	199	126	198	111	158	236	121	299	207	101	161	401	2714	
Riješeno	Svega odluka	121	47	94	175	102	156	83	131	191	69	240	131	87	106	274	2007
		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
	Odbačaj	56	8	32	69	41	64	27	68	62	21	68	46	23	32	116	733
		46,3%	17%	34%	39,4%	40,2%	41%	32,5%	51,9%	32,5%	30,4%	28,3%	35,1%	26,4%	30,2%	42,3%	36,5%
	Odbačaj od toga čl. 33. KZ	3	-	2	1	1	-	-	1	3	-	2	1	-	-	3	17
		5,4%	-	6,3%	1,4%	2,4%	-	-	1,5%	4,8%	-	2,9%	2,2%	-	-	2,6%	2,3%
Odbačaj od toga oportunitet	36	2	10	48	14	26	9	36	28	10	31	18	15	14	37	334	
	64,3%	25%	31,3%	69,6%	34,1%	40,6%	33,3%	52,9%	45,2%	47,6%	45,6%	39,1%	65,2%	43,8%	31,9%	45,6%	
Neposredno optuženje	34	25	53	81	35	63	44	38	82	44	123	68	30	64	104	888	
	28,1%	53,2%	56,4%	46,3%	34,3%	40,4%	53%	29%	42,9%	63,8%	51,2%	51,9%	34,5%	60,4%	38%	44,2%	
Istraga	9	13	7	24	25	29	10	13	30	4	44	11	22	8	46	295	
	7,4%	27,7%	7,4%	13,7%	24,5%	18,6%	12%	9,9%	15,7%	5,8%	18,3%	8,4%	25,3%	7,5%	16,8%	14,7%	
Prijave u radu kod socijalne skrbi i dr.	106	8	20	24	23	42	28	27	45	52	59	47	14	43	127	665	
	46,7%	14,5%	17,5%	12,1%	18,3%	21,2%	25,2%	17,1%	19,1%	43%	19,7%	22,7%	13,9%	26,7%	31,7%	24,5%	
Prijave u radu u DO	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	29	-	12	-	42	
	-	-	-	-	0,8%	-	-	-	-	-	-	14%	-	7,5%	-	1,5%	

Odluka po dovršenoj istrazi u 2017. (mlađe punoljetne osobe)

Tablica K-15

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO
Ukupno dovršenih istraga	5	14	11	31	21	32	10	11	41	5	41	18	22	18	55	335
Svega odluka po dovršenoj istrazi	5 100%	14 100%	11 100%	31 100%	22 100%	32 100%	10 100%	12 100%	41 100%	5 100%	41 100%	18 100%	22 100%	18 100%	55 100%	337 100%
Od toga obustava i prekid istrage	- -	1 7,1%	- -	2 6,5%	5 22,7%	9 28,1%	1 10%	2 16,7%	2 4,9%	- -	3 7,3%	1 5,6%	1 4,5%	1 5,6%	9 16,4%	37 11%
Od toga optuženje nakon istrage	4 80%	12 85,7%	9 81,8%	29 93,5%	14 63,6%	23 71,9%	8 80%	10 83,3%	39 95,1%	5 100%	36 87,8%	16 88,9%	21 95,5%	17 94,4%	46 83,6%	289 85,8%

Vrste presuda u 2017. (mlađe punoljetne osobe)

Tablica K-16

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO
Ukupno	39 100%	33 100%	39 100%	104 100%	49 100%	73 100%	34 100%	44 100%	109 100%	45 100%	159 100%	48 100%	64 100%	52 100%	163 100%	1055 100%
Osuđujuća	37 94,9%	32 97%	36 92,3%	101 97,1%	49 100%	67 91,8%	31 91,2%	44 100%	103 94,5%	44 97,8%	152 95,6%	45 93,8%	62 96,9%	46 88,5%	155 95%	1004 95,2%
Oslobađajuća	- -	1 3%	1 2,6%	- -	- -	5 6,8%	1 2,9%	- -	6 5,5%	- -	2 1,3%	3 6,2%	2 3,1%	- -	4 2,5%	25 2,4%
Odbijajuća	2 5,1%	- -	2 5,1%	3 2,9%	- -	1 1,4%	2 5,9%	- -	- -	1 2,2%	5 3,1%	- -	- -	6 11,5%	4 2,5%	26 2,4%

Odluke povodom prijave u 2017. (maloljetnici)

Tablica K-17

		BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO
Svega prijava u radu		162	44	91	216	135	189	74	157	229	93	298	127	112	86	342	2355
Riješeno	Svega odluka	120 100%	35 100%	73 100%	197 100%	109 100%	144 100%	52 100%	143 100%	195 100%	73 100%	263 100%	102 100%	95 100%	72 100%	261 100%	1934 100%
	Odbačaj	94 78,3%	21 60%	48 65,8%	135 68,5%	89 81,7%	99 68,8%	42 80,8%	94 65,7%	121 62,1%	50 68,5%	173 65,8%	58 56,9%	47 49,5%	55 76,4%	165 63,2%	1291 66,8%
	Odbačaj od toga oportunitet	81 86,2%	16 76,2%	36 75%	108 80%	60 67,4%	77 77,8%	40 95,2%	81 86,2%	99 81,8%	41 82%	147 85%	47 81%	43 91,5%	53 96,4%	79 47,9%	1008 78,1%
	Odbačaj od toga čl. 33. KZ	3 3,2%	- -	- -	8 5,9%	- -	- -	- -	4 4,3%	3 2,5%	- -	4 2,3%	- -	1 2,1%	- -	10 6,1%	33 2,6%
	Rješenje za provođenje pripremnog postupka	4 3,3%	3 8,6%	10 13,7%	12 6,1%	17 15,6%	25 17,4%	3 5,7%	11 7,7%	9 4,6%	5 6,8%	17 6,5%	9 8,8%	12 12,6%	6 8,3%	40 15,3%	183 9,5%
	Neposredni prijedlog za sankciju	14 11,7%	9 25,7%	11 15,1%	50 25,4%	3 2,7%	19 13,2%	7 13,5%	15 10,5%	22 11,3%	17 23,3%	72 27,4%	31 30,4%	19 20%	9 12,5%	56 21,5%	354 18,3%
Prijave u radu kod socijalne skrbi dr.		42 25,9%	9 20,5%	17 18,7%	19 8,8%	26 19,3%	45 23,8%	22 29,7%	14 8,9%	34 14,8%	17 18,3%	35 11,7%	9 7,1%	17 15,2%	10 11,6%	80 23,4%	396 16,8%
Prijave u radu u DO		- -	- -	1 1,1%	- -	- -	- -	- -	- -	- -	3 3,2%	- -	16 12,6%	- -	4 4,7%	1 0,3%	25 1,1%

Odluke po dovršenom pripremnom postupku u 2017. (maloljetnici)

Tablica K-18

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO
Svega odluka po dovršenom pripremnom postupku	4 100%	3 100%	8 100%	11 100%	5 100%	24 100%	2 100%	10 100%	9 100%	5 100%	22 100%	10 100%	14 100%	5 100%	40 100%	172 100%
Obustava ukupno	-	-	-	2 18,2%	-	3 12,5%	-	1 10%	2 22,2%	-	7 31,8%	1 10%	2 14,3%	-	13 32,5%	31 18%
Obustava od toga oportunitet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 50%	-	-	1 3,2%
Prijedlog za sankciju	4 100%	3 100%	8 100%	9 81,8%	4 80%	21 87,5%	2 100%	9 90%	7 77,8%	5 100%	15 68,2%	9 90%	12 85,7%	5 100%	24 60%	137 79,7%

Odluke vijeća za mladež u 2017. (maloljetnici)

Tablica K-19

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO	
Svega odluka vijeća	14	8	27	61	6	28	4	10	37	17	62	21	22	25	74	416	
	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	
Sankcije	Kazna maloljetničkog zatvora	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	5	-	1	-	1	9
		-	-	-	1,6%	-	-	-	10%	-	-	8,1%	-	4,5%	-	1,35%	2,2%
	Pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora	1	-	1	2	-	1	-	1	12	1	-	4	2	3	1	29
	7,15%	-	3,7%	3,3%	-	3,6%	-	10%	32,4%	5,9%	-	19%	9,1%	12%	1,35%	7%	
	12	7	15	46	5	25	4	8	24	15	53	14	17	16	59	320	
	85,7%	87,5%	55,6%	75,4%	83,3%	89,3%	100%	80%	64,9%	88,2%	85,5%	66,7%	77,3%	64%	79,7%	76,9%	
Obustava ukupno	1	1	11	12	1	2	-	-	1	1	4	3	2	6	13	58	
	7,15%	12,5%	40,7%	19,7%	16,7%	7,1%	-	-	2,7%	5,9%	6,4%	14,3%	9,1%	24%	17,6%	13,9%	
Obustava od toga oportunitet	-	-	-	7	1	-	-	-	-	-	2	2	-	3	-	15	
	-	-	-	58,3%	100%	-	-	-	-	-	50%	66,7%	-	50%	-	25,9%	

Sankcije u 2017. (maloljetnici)

Tablica K-20

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SI	SB	ST	ŠI	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	UKUPNO
Ukupno sankcija	13 100%	7 100%	16 100%	49 100%	5 100%	26 100%	4 100%	10 100%	36 100%	16 100%	58 100%	18 100%	20 100%	19 100%	61 100%	358 100%
Sudski ukor	- -	- -	- -	2 4,1%	- -	1 3,84%	1 25%	- -	- -	- -	- -	- -	- -	3 15,8%	1 1,6%	8 2,2%
Posebne obveze	2 15,4%	2 28,6%	10 62,5%	15 30,6%	- -	6 23,1%	- -	1 10%	4 11,1%	2 12,5%	19 32,8%	4 22,25%	4 20%	7 36,8%	13 21,3%	89 24,9%
Pojačana briga i nadzor	3 23,1%	5 71,4%	- -	21 42,9%	2 40%	6 23,1%	- -	3 30%	5 13,9%	3 18,8%	10 17,2%	2 11,1%	4 20%	3 15,8%	9 14,8%	76 21,2%
PBN uz PO	2 15,4%	- -	- -	1 2%	1 20%	2 7,7%	1 25%	3 30%	9 25%	6 37,5%	9 15,5%	1 5,55%	5 25%	- -	13 21,3%	53 14,8%
PBN uz DB u OU	- -	- -	- -	- -	- -	1 3,84%	- -	- -	- -	- -	3 5,2%	2 11,1%	- -	- -	- -	6 1,7%
Upućivanje u DC	- -	- -	3 18,8%	4 8,2%	- -	1 3,84%	- -	- -	- -	- -	4 6,9%	1 5,55%	1 5%	- -	11 18,1%	25 7%
Upućivanje u odgojnu ustanovu	3 23,1%	- -	2 12,5%	2 4,1%	2 40%	4 15,4%	1 25%	- -	2 5,6%	3 18,8%	- -	1 5,55%	2 10%	1 5,3%	6 9,85%	29 8,1%
Upućivanje u odgojni zavod	2 15,4%	- -	- -	1 2%	- -	3 11,5%	1 25%	1 10%	4 11,1%	- -	7 12,1%	2 11,1%	1 5%	2 10,5%	6 9,85%	30 8,4%
Upućivanje u posebnu odgojnu ustanovu	- -	- -	- -	- -	- -	1 3,84%	- -	- -	- -	1 6,2%	1 1,7%	1 5,55%	- -	- -	- -	4 1,1%
Kazna maloljetničkog zatvora	- -	- -	- -	1 2%	- -	- -	- -	1 10%	- -	- -	5 8,6%	- -	1 5%	- -	1 1,6%	9 2,5%
Pridržaj izricanja maloljetničkog zatvora	1 7,6%	- -	1 6,2%	2 4,1%	- -	1 3,84%	- -	1 10%	12 33,3%	1 6,2%	- -	4 22,25%	2 10%	3 15,8%	1 1,6%	29 8,1%

* PNB = pojačana briga i nadzor, DC = disciplinski centar, DB = dnevni boravak, PO = posebne obveze, OU = odgojna ustanova

Tablica K-21

Godišnji pregled rada stručnih suradnika (čl. 71.-73. ZSM-a i čl. 206. ZKP-a)
za razdoblje od 1.1. - 31.12.2017.

Pregled rada stručnih suradnika

DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO	KM-DO							KMP-DO										
	Pisano stručno mišljenje o osnovanosti primjene načela svrhovitosti (čl. 71. ZSM-a)	Pisano stručno mišljenje o osnovanosti primjene načela svrhovitosti (čl. 72. ZSM-a)	Pisano stručno mišljenje o osnovanosti primjene načela svrhovitosti (čl. 73. ZSM-a)	Nadzor nad izvršavanjem naloženih posebnih obveza (čl. 72. ZSM-a)	Kontrolno ročište o tijeku izvršavanja naloženih posebnih obveza (čl. 72. st. 1. t. a), b) i h) ZSM-a)	Provođenje posebnih obveza (čl. 72. st. 1. t. a), b) i h) ZSM-a)	Pisano stručno izvješće državnom odvjetniku o rezultatima naloženih posebnih obveza i prijedlog za daljnje postupanje (čl. 72. ZSM-a)	Obrazloženi prijedlog za primjenu čl. 5. ZSM-a ili čl. 106. ZSM-a	Pisano stručno mišljenje o osnovanosti primjene načela svrhovitosti (čl. 71. ZSM-a)	Pisano stručno mišljenje o osnovanosti primjene načela svrhovitosti (čl. 72. ZSM-a)	Pisano stručno mišljenje o osnovanosti primjene načela svrhovitosti (čl. 73. ZSM-a)	Nadzor nad izvršavanjem naloženih posebnih obveza (čl. 72. ZSM-a)	Kontrolno ročište o tijeku izvršavanja naloženih posebnih obveza (čl. 72. ZSM-a)	Provođenje posebnih obveza (čl. 72. st. 1. t. a), b) i h) ZSM-a)	Pisano stručno izvješće državnom odvjetniku o rezultatima naloženih posebnih obveza i prijedlog za daljnje postupanje (čl. 72. ZSM-a)	Izvješće i obrazloženi prijedlog o primjeni odgođe kaznenog progona i obvezama osumnjičenika (čl. 206.d ZKP-a)	Praćenje izvršavanja naloženih obveza osumnjičeniku	Kontrolna ročišta o tijeku provođenja naloženih obveza osumnjičeniku
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
BJELOVAR	78	19	6	17	-	15	19	-	15	3	1	3	-	3	3	-	3	-
DUBROVNIK	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
KARLOVAC	2	6	5	9	-	3	7	37	2	9	-	9	1	4	9	7	10	1
OSIJEK	44	29	23	46	-	1	33	11	13	14	4	26	1	2	23	-	-	-
PULA	13	24	6	43	6	6	19	1	3	17	-	10	2	4	10	-	10	6
RIJEKA	12	49	10	31	4	4	16	14	-	21	1	15	4	2	6	1	-	-

SISAK	19	20	1	17	-	5	12	31	2	7	-	6	1	2	7	5	-	-
SLAVONSKI BROD	17	31	23	20	4	8	6	34	13	26	5	10	1	9	2	1	1	-
SPLIT	44	35	20	35	-	15	-	48	13	12	3	12	4	4	3	5	5	5
ŠIBENIK	10	18	9	16	16	3	10	2	1	12	1	13	6	7	11	-	-	-
VARAŽDIN	51	60	42	49	4	22	50	100	7	42	1	28	2	15	25	7	7	-
VELIKA GORICA	13	24	13	24	2	2	25	86	4	18	-	18	4	1	15	19	12	3
VUKOVAR	18	14	5	14	3	2	4	14	4	10	-	10	-	7	2	-	-	-
ZADAR	15	10	11	8	5	1	2	31	2	9	3	7	3	1	1	1	1	1
ZAGREB	6	50	9	80	4	12	62	149	1	45	1	69	11	5	43	81	84	30
UKUPNO	342	389	183	409	48	99	265	558	80	245	20	236	40	66	160	127	133	46

Tablica K-22

Godišnji pregled trajanja rada stručnih suradnika (čl. 72. ZSM-a)
za razdoblje od 1.1. - 31.12.2017.

Trajanje rada stručnih suradnika

DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-6 mjeseci	više od 6 mjeseci
	1	2	3	4
BJELOVAR	1	11	7	3
DUBROVNIK				
KARLOVAC	1	3	1	
OSIJEK	11	27	17	5
PULA	7		3	18
RIJEKA	4	14	10	21
SISAK	3	4	12	4
SLAVONSKI BROD	8	25	22	1
SPLIT	10	9	10	6
ŠIBENIK	1	6	2	21
VARAŽDIN	13	40	26	4
VELIKA GORICA	1	12	12	9
VUKOVAR	10	12	2	
ZADAR			1	
ZAGREB	3	21	38	43
UKUPNO:	73	184	163	135

Tablica K-23

Godišnji pregled trajanja rada stručnih suradnika (čl. 206. d ZKP-a)
za razdoblje od 1.1. - 31.12.2017.

Trajanje rada stručnih suradnika

DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-6 mjeseci	više od 6 mjeseci
	1	2	3	4
BJELOVAR				
DUBROVNIK				
KARLOVAC	1		4	4
OSIJEK				
PULA	1	8	14	11
RIJEKA	1			
SISAK	3	1		
SLAVONSKI BROD			1	
SPLIT	1	2	6	3
ŠIBENIK				
VARAŽDIN				
VELIKA GORICA	1	2	2	1
VUKOVAR	4			
ZADAR	2	7	5	9
ZAGREB		8	22	26
UKUPNO	14	28	54	54

Nacionalna struktura dužnosnika u državnim odvjetništvima na dan 31.12.2017.

Državno odvjetništvo	Broj dužnosnika	Hrvati	Srbi	Crnogorci	Bošnjaci	Talijani	Makedonci	Mađari	Ukrajinci	Česi
DORH	22	21			1					
USKOK	34	33	1							
ŽDO-i	162	151	9			1			1	
ODO-i	395	382	7	2		1	1	1		1
UKUPNO	613	587	17	2	1	2	1	1	1	1
	<i>% udjel</i>	<i>95,76%</i>	<i>2,77%</i>	<i>0,33%</i>	<i>0,16%</i>	<i>0,33%</i>	<i>0,16%</i>	<i>0,16%</i>	<i>0,16%</i>	<i>0,16%</i>

**Pregled predmeta u radu državnih odvjetništava
za razdoblje od 01.01.2017. do 31.12.2017.**

Tablica GUO 1.

DRŽAVNO ODVJETNIŠVO	Sudski predmeti u radu			Upravni predmeti u radu			Ostali predmeti u radu			Ukupno primljeno u izv. razdoblju		Ukupno u radu pred DO
	Ostalo u radu pred DO iz ranijeg razdoblja	Primljeni u izv. razdoblju		Ostalo u radu pred DO iz ranijeg razdoblja	Primljeni u izv. razdoblju		Ostalo u radu pred DO iz ranijeg razdoblja	Primljeni u izv. razdoblju		Zastupanje temeljem zakona	Zastupanje temeljem punomoći	
		Zastupanje temeljem zakona	Zastupanje temeljem punomoći		Zastupanje temeljem zakona	Zastupanje temeljem punomoći		Zastupanje temeljem zakona	Zastupanje temeljem punomoći			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
BJELOVAR	152	2.744	3	35	531		250	1.519		4.794	3	5.234
DUBROVNIK	89	945		10	295		83	630		1.870		2.052
KARLOVAC	126	2.611		18	68		430	1.194		3.873		4.447
OSIJEK	85	3.545	111	8	111		226	1.387	1	5.043	112	5.474
PULA	556	3.206		404	672		215	1.111		4.989		6.164
RIJEKA	247	3.505	37	44	343		171	1.189		5.037	37	5.536
SISAK	181	1.822	2	6	122		120	1.119	2	3.063	4	3.374
SL. BROAD	76	2.323		29	174		115	1.035		3.532		3.752
SPLIT	410	5.063	5	64	870		293	1.689		7.622	5	8.394
ŠIBENIK	48	933		14	32		109	1.022		1.987		2.158
VARAŽDIN	471	3.553	1	12	85		286	1.101		4.739	1	5.509
V. GORICA	183	3.568	3	18	57		214	1.096		4.721	3	5.139
VUKOVAR	67	2.018	1	3	54		157	1.395		3.467	1	3.695
ZADAR		124		20	30		30	130		284		334
ZAGREB	2.670	11.114		187	602	6	1.170	2.917		14.633	6	18.666
UKUPNO DRŽ. ODV.	5.361	47.074	163	872	4.046	6	3.869	18.534	3	69.654	172	79.928
Građansko-upravni odjel DORH	43	150					214	808		958		1.215
UKUPNO DRŽ. ODVJETN. I DORH	5.404	47.224	163	872	4.046	6	4.083	19.342	3	70.612	172	81.143

**Vrste predmeta po državnim odvjetništvima
za razdoblje od 1.01. do 31.12.2017.**

Tablica GUO 2.

	BJ	DU	KA	OS	PU	RI	SK	SB	ST	Ši	VŽ	VG	VU	ZD	ZG	Uk. DO	DORH	Sveukup.
Parnice	336	67	1.156	443	172	181	96	151	667	262	180	449	368	204	1.353	6.085		6.085
Mišljenja	218	62	303	203	166	474	439	109	255	271	126	130	228	156	610	3.750	166	3.916
Upravni predmeti	531	295	68	111	672	343	116	174	871	32	85	57	54	94	433	3.936		3.936
Upravni sporovi	8	58	16	128	24	80	6		184	19	11	5	4	16	62	621		621
Preventivna djelatnost	739	240	573	455	284	311	326	338	750	338	525	362	704	261	1.427	7.633	3	7.636
Ovrhe	1.481	378	783	2.089	1.280	902	969	945	1.487	372	1.835	1.397	1.116	599	4.011	19.644		19.644
Stečajevi	141	58	118	186	531	625	55	52	236	25	358	396	39	102	2.722	5.644		5.644
Predstečajevi	21		7		6	6	3	7	4	2	22	6	2		20	106		106
Izvanparnični predmeti	752	382	517	781	1.177	1.761	732	1.166	2.484	252	1.130	1.280	478	2.898	3.146	18.936	4	18.940
Imovinskopravni zahtjevi			6	2		3					12	10	12	2	54	101		101
Ukupno:	4.227	1.540	3.547	4.398	4.312	4.686	2.742	2.942	6.938	1.573	4.284	4.092	3.005	4.332	13.838	66.456	173	66.629
Razno	562	328	318	730	661	404	356	588	687	413	456	604	463	361	921	7.852	639	8.491
Sveukupno:	4.789	1.868	3.865	5.128	4.973	5.090	3.098	3.530	7.625	1.986	4.740	4.696	3.468	4.693	14.759	74.308	812	75.120

**Broj primljenih parnica i vrijednost predmeta spora u 2017. godini
(zastupanje RH)
Sveukupno**

Tablica GUO 3.

Naziv	Broj parnica			Vrijednost parnica (u tisućama kuna)		
	Zastupanje tužitelja	Zastupanje tuženika	Ukupno parnica	Zastupanje tužitelja	Zastupanje tuženika	Ukupno
RH/Vlada RH	11	36	47	18.056	91.386	109.442
Min. financija	58	139	197	99.061	174.231	273.292
Min. obrane	177	1.399	1.576	70.640	73.781	144.421
Min. vanj. i eur. posl.		8	8		943	943
Min. unut. posl.	106	333	439	17.520	36.948	54.468
Min. pravosuđa	31	658	689	5.163	1.130.179.553	1.130.184.716
Min. uprave		4	4		412	412
Min. gosp. poduz. i obrt.	10	4	14	4.421	4.580	9.001
Min. reg. raz. i fond. EU	1	12	13	55	4.502	4.557
Min. državne imovine	136	891	1.027	53.150	59.843	112.993
Min. rada i mir. sustava	1	3	4	7	32	39
Min. mora, prom. i infr.	11	27	38	7.889	132.177	140.066
Min. poljoprivrede	278	251	529	12.983	108.395	121.378
Min. turizma	5	5	10	2.262	4.499	6.761
Min. zašt. okoliša i ener.	2	15	17	28	569.679	569.707
Min. grad. i prost. uređ.	1	39	40	288	4.796	5.084
Min. hrv. branitelja	27	8	35	2.521	532	3.053
Min. za dem., obit., ml. i soc. pol.	150	9	159	1.748	1.566	3.314
Min. zdravstva	2	14	16	8.923	830	9.753
Min. znanosti i obrazovanja	13	55	68	576	16.865	17.441
Min. kulture	19	3	22	3.552	122	3.674
Državne nekretnine d.o.o.	148	246	394	9.139	780	9.919
Sred. drž. ured za obn. i stam. zbrinj.	169	28	197	1.145	714	1.859
Državni uredi	7	6	13	44	169	213
Ostali	62	467	529	20.455	188.979	209.434
UKUPNO	1.425	4.660	6.085	339.626	1.131.656.314	1.131.995.940

**Sporovi pred općinskim sudovima
(zastupanje RH)**

Tablica GUO 3.a

Naziv	Broj parnica			Vrijednost parnica (u tisućama kuna)		
	Zastupanje tužitelja	Zastupanje tuženika	Ukupno parnica	Zastupanje tužitelja	Zastupanje tuženika	Ukupno
RH/Vlada RH	1	15	16	10	798	808
Min. financija	46	86	132	36.040	62.919	98.959
Min. obrane	168	1.375	1.543	14.123	71.402	85.525
Min. vanj. i eur. posl.		7	7		943	943
Min. unut. posl.	89	321	410	17.083	33.132	50.215
Min. pravosuđa	30	648	678	1.375	1.130.129.797	1.130.131.172
Min. uprave		4	4		412	412
Min. gosp. poduz. i obrt.	4		4	3.816		3.816
Min. reg. raz. i fond. EU	1	5	6	55	153	208
Min. državne imovine	49	783	832	3.990	28.358	32.348
Min. rada i mir. sustava	1	2	3	7	12	19
Min. mora, prom. i infr.	3	17	20	888	2.515	3.403
Min. poljoprivrede	254	225	479	11.667	5.341	17.008
Min. turizma	2		2	13		13
Min. zašt. okoliša i ener.		5	5		45	45
Min. grad. i prost. uređ.	1	36	37	288	3.389	3.677
Min. hrv. branitelja	26	7	33	2.508	517	3.025
Min. za dem., obit., ml. i soc. pol.	149	8	157	1.735	1.566	3.301
Min. zdravstva	1	12	13	1	197	198
Min. znanosti i obrazovanja	13	39	52	576	811	1.387
Min. kulture	2	2	4	2.976	76	3.052
Državne nekretnine d.o.o.	106	244	350	3.428	778	4.206
Sred. drž. ured za obn. i stam. zbrinj.	169	13	182	1.145	386	1.531
Državni uredi	7	5	12	44	166	210
Ostali	55	459	514	18.911	111.856	130.767
UKUPNO	1.177	4.318	5.495	120.679	1.130.455.569	1.130.576.248

**Sporovi pred trgovačkim sudovima
(zastupanje RH)**

Tablica GUO 3.b

Naziv	Broj parnica			Vrijednost parnica (u tisućama kuna)		
	Zastupanje tužitelja	Zastupanje tuženika	Ukupno parnica	Zastupanje tužitelja	Zastupanje tuženika	Ukupno
RH/Vlada RH	10	21	31	18.041	90.009	108.050
Min. financija	12	53	65	61.503	111.881	173.384
Min. obrane	9	24	33	58.040	2.389	60.429
Min. vanj. i eur. posl.		1	1			0
Min. unut. posl.	17	12	29	437	3.816	4.253
Min. pravosuđa	1	10	11	3.788	49.756	53.544
Min. uprave			0			0
Min. gosp. poduz. i obrt.	6	4	10	605	4.580	5.185
Min. reg. raz. i fond. EU		7	7		4.349	4.349
Min. državne imovine	87	108	195	49.160	31.485	80.645
Min. rada i mir. sustava		1	1		20	20
Min. mora, prom. i infr.	8	10	18	7.001	129.662	136.663
Min. poljoprivrede	24	26	50	1.316	103.054	104.370
Min. turizma	3	5	8	2.249	4.499	6.748
Min. zašt. okoliša i ener.	2	10	12	28	569.634	569.662
Min. grad. i prost. uređ.		3	3		1.407	1.407
Min. hrv. branitelja	1	1	2	13	15	28
Min. za dem., obit., ml. i soc. pol.	1	1	2	13		13
Min. zdravstva	1	2	3	8.922	633	9.555
Min. znanosti i obrazovanja		16	16		16.054	16.054
Min. kulture	17	1	18	576	46	622
Državne nekretnine d.o.o.	42	2	44	5.711	2	5.713
Sred. drž. ured za obn. i stam. zbrinj.		15	15		328	328
Državni uredi		1	1		3	3
Ostali	7	8	15	1.544	77.123	78.667
UKUPNO	248	342	590	218.947	1.200.745	1.419.692

PARNIČNI PREDMETI PO MINISTARSTVIMA I DRŽAVNIM TIJELIMA U 2017. GODINI

Tablica GUO 4. Ukupan uspjeh u parnicama pred općinskim i trgovačkim sudovima u 2017. godini

Naziv	MERITORNE PRVOSTUPANJSKE SUDSKE ODLUKE										Ukupno MSO	Sudska nagodba	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka
	Uspjeh RH prema broju predmeta					Uspjeh RH prema vrijednosti								
	Dobiven u cijelosti	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost				
RH/Vlada RH	16	45,71%	16	45,71%	3	8,57%	20.067	51,31%	19.042	48,69%	35	2	22	59
Min. financija	86	60,99%	43	30,50%	12	8,51%	349.577	94,74%	19.413	5,26%	141	9	50	200
Min. obrane	116	33,62%	154	44,64%	75	21,74%	86.291	70,02%	36.941	29,98%	345	14	175	534
Min. vanj. i eur. posl.	2	100,00%		0,00%		0,00%	4.764	100,00%		0,00%	2		2	4
Min. unut. posl.	78	30,83%	122	48,22%	53	20,95%	7.264	45,40%	8.735	54,60%	253	33	40	326
Min. pravosuđa	156	32,70%	241	50,52%	80	16,77%	104.143	89,84%	11.773	10,16%	477	108	111	696
Min. uprave	2	66,67%	1	33,33%		0,00%	2.200.807	100,00%	10	0,00%	3	1		4
Min. gosp. poduz. i obrta	6	60,00%		0,00%	4	40,00%	9.936	46,23%	11.555	53,77%	10	3	2	15
Min. reg. raz. i fond. EU	9	45,00%	7	35,00%	4	20,00%	5.514	96,18%	219	3,82%	20	1	4	25
Min. državne imovine	193	27,38%	472	66,95%	40	5,67%	91.752	77,74%	26.277	22,26%	705	26	145	876
Min. rada i mir. sustava	3	75,00%	1	25,00%		0,00%	410	100,00%		0,00%	4		1	5
Min. mora, prom. i infr.	9	56,25%	3	18,75%	4	25,00%	2.737	33,82%	5.356	66,18%	16		7	23
Min. poljoprivrede	235	57,46%	165	40,34%	9	2,20%	125.988	94,29%	7.628	5,71%	409	38	70	517
Min. turizma	11	78,57%	1	7,14%	2	14,29%	2.457	67,84%	1.165	32,16%	14		7	21
Min. zašt. okoliša i energetike	4	50,00%	1	12,50%	3	37,50%	3.619	89,78%	412	10,22%	8		5	13
Min. grad. i prost. uređ.	11	50,00%	8	36,36%	3	13,64%	6.225	4,72%	125.760	95,28%	22		1	23
Ministarstvo hrv. branitelja	40	86,96%	5	10,87%	1	2,17%	732	90,15%	80	9,85%	46	1	7	54
Min. za dem., obit., ml. i soc. pol.	131	92,91%	5	3,55%	5	3,55%	1.516	91,99%	132	8,01%	141	2	6	149
Min. zdravstva	4	40,00%	2	20,00%	4	40,00%	3.443	20,55%	13.309	79,45%	10	2	6	18
Min. znanosti i obrazovanja	9	16,67%	27	50,00%	18	33,33%	1.439	42,87%	1.918	57,13%	54	5	15	74
Min. kulture	7	87,50%	1	12,50%		0,00%	2.255	94,99%	119	5,01%	8		1	9
Državne nekretnine d.o.o.	60	85,71%	5	7,14%	5	7,14%	25.783	99,34%	171	0,66%	70	3	104	177
Sred.drž.ured za obnovu i stamb.zbr.	153	82,70%	30	16,22%	2	1,08%	1.183	81,47%	269	18,53%	185	23	24	232
Državni uredi	2	12,50%	12	75,00%	2	12,50%	198	29,86%	465	70,14%	16	1	6	23
Ostali	97	57,06%	31	18,24%	42	24,71%	83.220	90,80%	8.428	9,20%	170	7	272	449
UKUPNO	1.440	45,51%	1.353	42,76%	371	11,73%	3.141.320	91,30%	299.177	8,70%	3.164	279	1.083	4.526

Uspjeh u parnicama pred općinskim sudovima u 2017. godini

Tablica GUO 4.a

Naziv	MERITORNE PRVOSTUPANJSKE SUDSKE ODLUKE										Sudska nagodba	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka	
	Uspjeh RH prema broju predmeta					Uspjeh RH prema vrijednosti								Ukupno MSO
	Dobiven u cijelosti	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost				
RH/Vlada RH	6	28,57%	13	61,90%	2	9,52%	389	28,33%	984	71,67%	21	2	4	27
Min. financija	65	63,73%	29	28,43%	8	7,84%	326.656	98,63%	4.528	1,37%	102	6	34	142
Min. obrane	109	33,23%	147	44,82%	72	21,95%	84.889	78,50%	23.243	21,50%	328	12	160	500
Min. vanj. i eur. posl.	1	100,00%		0,00%		0,00%	9	100,00%		0,00%	1		2	3
Min. unut. posl.	72	29,51%	120	49,18%	52	21,31%	6.954	44,67%	8.614	55,33%	244	31	34	309
Min. pravosuđa	149	31,97%	237	50,86%	80	17,17%	83.619	88,52%	10.841	11,48%	466	107	107	680
Min. uprave	2	66,67%	1	33,33%		0,00%	2.200.807	100,00%	10	0,00%	3	1		4
Min. gosp.poduz.i obrta	1	25,00%		0,00%	3	75,00%	1.723	13,38%	11.157	86,62%	4		1	5
Min. reg. raz. i fond. EU	6	42,86%	6	42,86%	2	14,29%	937	82,12%	204	17,88%	14	1	1	16
Min. državne imovine	112	19,18%	445	76,20%	27	4,62%	59.767	80,32%	14.648	19,68%	584	22	105	711
Min. rada i mir. sustava	3	75,00%	1	25,00%		0,00%	410	100,00%		0,00%	4			4
Min. mora, prom. i infr.	3	37,50%	2	25,00%	3	37,50%	1.580	22,95%	5.305	77,05%	8		4	12
Min. poljoprivrede	214	55,87%	161	42,04%	8	2,09%	75.504	94,60%	4.311	5,40%	383	37	60	480
Min. turizma	7	77,78%	1	11,11%	1	11,11%	56	8,47%	605	91,53%	9		2	11
Min. zašt. okoliša i energetike	3	50,00%	1	16,67%	2	33,33%	2.852	88,46%	372	11,54%	6		2	8
Min. grad. i prost. uređ.	9	50,00%	7	38,89%	2	11,11%	1.620	79,65%	414	20,35%	18		1	19
Ministarstvo hrv. branitelja	39	88,64%	4	9,09%	1	2,27%	732	90,93%	73	9,07%	44	1	6	51
Min. za dem.,obit.,ml. i soc.pol.	129	93,48%	4	2,90%	5	3,62%	1.417	92,19%	120	7,81%	138	2	6	146
Min. zdravstva	4	50,00%	1	12,50%	3	37,50%	906	74,57%	309	25,43%	8	1	4	13
Min. znanosti i obrazovanja	7	63,64%	4	36,36%		0,00%	954	97,25%	27	2,75%	11	4	8	23
Min. kulture	3	75,00%	1	25,00%		0,00%	2.207	94,88%	119	5,12%	4			4
Državne nekretnine d.o.o.	36	81,82%	5	11,36%	3	6,82%	952	87,02%	142	12,98%	44	2	81	127
Sred.drž.ured za obnovu i stamb.zbr.	147	90,74%	14	8,64%	1	0,62%	1.172	82,36%	251	17,64%	162	22	21	205
Državni uredi	2	12,50%	12	75,00%	2	12,50%	198	29,86%	465	70,14%	16	1	5	22
Ostali	88	55,70%	28	17,72%	42	26,58%	80.975	91,75%	7.278	8,25%	158	6	271	435
UKUPNO	1.217	43,78%	1.244	44,75%	319	11,47%	2.937.285	96,90%	94.020	3,10%	2.780	258	919	3.957

Uspjeh u parnicama pred trgovačkim sudovima u 2017. godini

Tablica GUO 4.b

Naziv	MERITORNE PRVOSTUPANJSKE SUDSKE ODLUKE										Ukupno MSO	Sudska nagodba	Riješeno na drugi način	Ukupno sudskih odluka
	Uspjeh RH prema broju predmeta					Uspjeh RH prema vrijednosti								
	Dobiven u cijelosti	Postotak dobivenih	Izgubljen u cijelosti	Postotak izgubljenih	Djelomično dobiven/izgubljen	Postotak djelomično dobivenih/izgubljenih	Ukupna vrijednost dobivenog (u tisućama kuna)	Postotak dobivenog u odnosu na vrijednost	Ukupna vrijednost izgubljenog (u tisućama kuna)	Postotak izgubljenog u odnosu na vrijednost				
RH/Vlada RH	10	71,43%	3	21,43%	1	7,14%	19.678	52,15%	18.058	47,85%	14		18	32
Min. financija	21	53,85%	14	35,90%	4	10,26%	22.921	60,63%	14.885	39,37%	39	3	16	58
Min. obrane	7	41,18%	7	41,18%	3	17,65%	1.402	9,28%	13.698	90,72%	17	2	15	34
Min. vanj. i eur. posl.	1	100,00%		0,00%		0,00%	4.755	100,00%		0,00%	1			1
Min. unut. posl.	6	66,67%	2	22,22%	1	11,11%	310	71,93%	121	28,07%	9	2	6	17
Min. pravosuđa	7	63,64%	4	36,36%		0,00%	20.524	95,66%	932	4,34%	11	1	4	16
Min. uprave		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	0			0
Min. gosp.poduz.i obrta	5	83,33%		0,00%	1	16,67%	8.213	95,38%	398	4,62%	6	3	1	10
Min. reg. raz. i fond. EU	3	50,00%	1	16,67%	2	33,33%	4.577	99,67%	15	0,33%	6		3	9
Min. državne imovine	81	66,94%	27	22,31%	13	10,74%	31.985	73,34%	11.629	26,66%	121	4	40	165
Min. rada i mir. sustava		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	0		1	1
Min. mora, prom. i infr.	6	75,00%	1	12,50%	1	12,50%	1.157	95,78%	51	4,22%	8		3	11
Min. poljoprivrede	21	80,77%	4	15,38%	1	3,85%	50.484	93,83%	3.317	6,17%	26	1	10	37
Min. turizma	4	80,00%		0,00%	1	20,00%	2.401	81,09%	560	18,91%	5		5	10
Min. zašt. okoliša i energetike	1	50,00%		0,00%	1	50,00%	767	95,04%	40	4,96%	2		3	5
Min. grad. i prost. uređ.	2	50,00%	1	25,00%	1	25,00%	4.605	3,54%	125.346	96,46%	4			4
Ministarstvo hrv. branitelja	1	50,00%	1	50,00%		0,00%		0,00%	7	100,00%	2		1	3
Min. za dem.,obit.,ml. i soc.pol.	2	66,67%	1	33,33%		0,00%	99	89,19%	12	10,81%	3			3
Min. zdravstva		0,00%	1	50,00%	1	50,00%	2.537	16,33%	13.000	83,67%	2	1	2	5
Min. znanosti i obrazovanja	2	4,65%	23	53,49%	18	41,86%	485	20,41%	1.891	79,59%	43	1	7	51
Min. kulture	4	100,00%		0,00%		0,00%	48	100,00%		0,00%	4		1	5
Državne nekretnine d.o.o.	24	92,31%		0,00%	2	7,69%	24.831	99,88%	29	0,12%	26	1	23	50
Sred.drž.ured za obnovu i stamb.zbr.	6	26,09%	16	69,57%	1	4,35%	11	37,93%	18	62,07%	23	1	3	27
Državni uredi		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%		0,00%	0		1	1
Ostali	9	75,00%	3	25,00%		0,00%	2.245	66,13%	1.150	33,87%	12	1	1	14
UKUPNO	223	58,07%	109	28,39%	52	13,54%	204.035	49,86%	205.157	50,14%	384	21	164	569

**Parnice prema vrsti spora
za razdoblje od 1.01. do 31.12.2017.**

Tablica GUO 5.

Naziv	Stvarnopravni sporovi	Naknada štete	Radni sporovi	Stambeni sporovi	Isplate	Ostali parnični predmeti	Ukupno
RH/Vlada RH	16	2	3		23	3	47
Min. financija	20	13	7		47	110	197
Min. obrane	4	61	1.357	5	129	20	1.576
Min. vanj. i eur. posl.		1	6			1	8
Min. unut. posl.	1	58	280		94	6	439
Min. pravosuđa	10	181	427	1	49	21	689
Min. uprave		1	2			1	4
Min. gosp. poduz. i obrt.	1	8			5		14
Min. reg. raz. i fond. EU	1				12		13
Min. državne imovine	600	12	2	7	396	10	1.027
Min. rada i mir. sustava	1	2	1				4
Min. mora, prom. i infr.	9	9	10		7	3	38
Min. poljoprivrede	321	9	4		189	6	529
Min. turizma	3	5			2		10
Min. zašt. okoliša i ener.	1	11	1		4		17
Min. grad. i prost. uređ.		4	1		18	17	40
Min. hrv. branitelja	3	8	1	2	19	2	35
Min. za dem., obit., ml. i soc. pol.	1	119	1		23	15	159
Min. zdravstva		3	10		3		16
Min. znanosti i obrazovanja	2	3	35	7	21		68
Min. kulture		1	1		19	1	22
Državne nekretnine d.o.o.	18	4		21	349	2	394
Sred. drž. ured za obn. i stam. zbrinj.	9	68		14	101	5	197
Državni uredi		1	1		10	1	13
Ostali	75	42	61	12	321	18	529
UKUPNO	1.096	626	2.211	69	1.841	242	6.085

Upravni sporovi za razdoblje od 1.01. do 31.12.2017.

Tablica GUO 9.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Ostalo u radu pred DO iz ranijeg razdoblja		Primljeno novih predmeta									Od toga ustupom iz drugog DO	Ukupno u radu pred DO		Zatraženo izvida	Odluke DO							Ostalo u radu pred DO	Ročišta	Odluke suda					Postupci u kojima sud nije donio I-stup. odluku	Pravni lijekovi DO			
	Predmeti u kojima sud nije donio I-stup. odluku	Tužitelj	Tuženik	Zainteresirana osoba	Ukupno	Zastupanje po punomoći				Ukupno primljeno	Ukupno u radu pred DO		Zatraženo izvida	Meritorne odluke (MDO)					Ukupno donesenih odluka	Tužba usvojena	Tužba odbijena	Ostale odluke suda			Ukupno odluka suda									
						Zastupanje po zakonu								Tužitelj		Tuženik	Zainteresirana osoba	Ukupno								Ostale odluke	Ustup drugom DO	Ukupno donesenih odluka	Tužba usvojena			Tužba odbijena	Ostale odluke suda	Ukupno odluka suda
						Tužitelj	Tuženik	Zainteresirana osoba	Ukupno																									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31				
Republika Hrvatska/Vlada RH	9	4	26	5	2	33		7		7	40	3	49	8	23	1	8		32	7	4	43		7	2	9	3	14	2	3				
Ministarstvo državne imovine							1			1	1		1		1				1			1												
Ministarstvo financija	4		1	2		3	4	4	2	10	13		17	3	5		6		11	4	1	16		6	2	1		3						
Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta																																		
Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja	21	1		1		1		54		54	55		76	19			57		57	6		63	6	50	6	50	10	66						
Ministarstvo hrvatskih branitelja	34			46		46		72		72	118		152	20	1	1	121		123	10		133	2	87	41	112	17	170		5				
Ministarstvo kulture																																		
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture																																		
Ministarstvo obrane			1			1					1		1		1				1			1					1	1						
Ministarstvo poljoprivrede	2		1	3		4		3		3	7		9	1	1		3		4	1		5	3	4		3		3						
Ministarstvo pravosuđa	34	2	17	184		201					201	3	235	15	3		146		149	65	1	215	8	40	38	126	14	178		3				
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava																																		
Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije																																		
Ministarstvo turizma																																		
Ministarstvo unutarnjih poslova			1			1		1		1	2		2			1			1			1	1											
Ministarstvo uprave																																		
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova				1		1					1		1								1	1												
Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku																																		
Ministarstvo zaštite okoliša i energetike				3		3					3		3				3		3			3				1			1	1				
Ministarstvo zdravstva																																		
Ministarstvo znanosti i obrazovanja				5		5		9		9	14		14		1		13		14	1	1	16		16	6	5	2	13		1				
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje																																		
Državni uredi	1	1		1		1					1		2							1		1		1		1		1		1				
Agencija za poljoprivredno zemljište																																		
Državno odvjetništvo - zaštita javnog interesa	36	16	75		46	121					121	3	157	9	18		89		107	30		137	5	57	20	37	14	71	4	4				
Državne nekretnine d.o.o.																																		
Ostali	15	8	5	13	21	39		2	2	4	43	2	58	6	5		32		37	11		48	6	23	18	33	10	61	1	2				
UKUPNO	156	32	127	264	69	460	5	152	4	161	621	11	777	81	59	3	478		540	137	7	684	31	291	134	377	71	582	7	20				

Upravni predmeti za razdoblje od 1.01. do 31.12.2017.

Tablica GUO 11.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Ostalo u radu pred DO iz ranijeg razdoblja	Predmeti u kojima JPT nije donijelo I-stup. odluku	Primljeno novih predmeta							Od toga ustupom iz drugog DO	Ukupno u radu pred DO	Zatraženo izvoda	Odluke DO										Ostalo u radu pred DO	Ročišta	Odluke JPT					Broj predmeta u kojima JPT nije donijelo I-stup. odluku	Pravni lijekovi		
			Zastupanje po zakonu			Zastupanje po punomoći							Meritorne odluke (MDO)												Odluke JPT						Državnog odvjetništva		
			Predlagatelj	Protustranka	Ukupno	Predlagatelj	Protustranka	Ukupno	Ukupno primljeno				Prijedlog	Prijedlog za utvrđivanje klasifikacije	Odbijanje inicijative	Očitovanje na zahtjev	Službena bilješka kojom se okončava rad	I-stup.rješenje	II-stup.rješenje	Ukupno MDO	Ostale odluke	Ustup drugom DO			Ukupno donesenih odluka	Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Ostale odluke	Ukupno odluka		Redovni	Izvanredni	
																																	4
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	
Republika Hrvatska/Vlada RH	511		339	535	874				874	1	1.385	518	269	34	9	155	1	2	3	473	400	7	880	435	119	366	25	121	512		20		
Ministarstvo državne imovine	107		598	258	856				856	1	963	45	554	3	2	74			2	635	196	4	835	116	43	256	5	49	310		8		
Ministarstvo financija	22		33	124	157				157		179	107	30		1	72			2	106	48	4	158	9	19	25	4	17	46				
Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta			1	7	8				8		8	3									6		6										
Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja	1		1	10	11				11		12	5				3				3	8		11	1		2	3	4	9				
Ministarstvo hrvatskih branitelja				2	2				2		2	2				2				2			2				2	2					
Ministarstvo kulture																																	
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	33		80	89	169				169		202	14	55			16				71	92	2	165	36	9	59	4	8	71		5		
Ministarstvo obrane	1		6	11	17				17		18	10	4			2				6	8		14	2		4		1	5				
Ministarstvo poljoprivrede	71		587	349	936				936	1	1.007	632	569		2	239	2	3		815	150	1	966	38	11	696	8	77	781		6		
Ministarstvo pravosuđa	11		122	79	201				201		212	64	121			46	1			168	25		193	12	5	32	1	6	39		3		
Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava																																	
Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije																																	
Ministarstvo turizma	1										1										1		1										
Ministarstvo unutarnjih poslova	2		2	6	8				8		10	10			1	5				6	2		8	2		1	1		2				
Ministarstvo uprave	1			1	1				1		2										1		1	1		1			1				
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																																	
Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku			1	15	16				16		19	10				4				4	8	2	14	3			1	5	6				
Ministarstvo zaštite okoliša i energetike			1	2	3				3		3	1	1							1	2		3			1			1				
Ministarstvo zdravstva																																	
Ministarstvo znanosti i obrazovanja																																	
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje			1	3	4				4		4										4		4										
Državni uredi	50		109	68	177				177		227	48	98		1	18	1			118	68		186	15	54	195	5	39	239		6	1	
Agencija za poljoprivredno zemljište			15		15				15		15	1	13							13	2		15			4			4				
Državno odvjetništvo - zaštita javnog interesa	6		23	317	340				340		346	7	19			9				28	309		337	4	22	13	5	9	27		1		
Državne nekretnine d.o.o.																																	
Ostali	31		99	41	140	1		1	141		172	26	90			18				108	42		150	10	11	62	4	13	79		6		
SVEUKUPNO	851		2.018	1.917	3.935	1		1	3.936	2	4.787	1.503	1.823	37	16	663	5	9	4	2.557	1.372	20	3.949	684	293	1.717	66	351	2.134		55	1	

Preventivna djelatnost za razdoblje od 1.01. do 31.12.2017.

Tablica GUO 13.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Primjeno novih predmeta										Odluke DO										Sklopljene nagodbe												
	Ostalo u radu u DO iz ranijeg razdoblja		Zastupanje po zakonu				Zastupanje po punomoći				Ukupno novih predmeta			Ukupna vrijednost zahtjeva u tisućama kuna			Meritorne državnoodvjetničke odluke (MDO)							Ukupno donešenih odluka		Ukupno u radu pred DO		Zahtjev protivne stranke					
			Zahtjev za nagodbu priznat u cijelosti			Odbijanje inicijative za postupanje		Zahtjev za nagodbu odbijen		Zahtjev za nagodbu priznat u cijelosti							Zahtjev za nagodbu priznat djelomično			Ostale odluke		Ustup drugom DO						Priznat u cijelosti		Zahtjevi RH			
			Podnositelj zahtjeva	Protustranka	Vrijednost zahtjeva u tisućama kuna	Ukupno primljeno	Posnositelj zahtjeva	Protustranka	Vrijednost zahtjeva u tisućama kuna	Ukupno primljeno	Ukupno novih predmeta	Ukupna vrijednost zahtjeva u tisućama kuna	Zahtjev za mirno rješenje spora	Odbijanje inicijative za postupanje	Zahtjev za nagodbu odbijen	Zahtjev za nagodbu priznat u cijelosti	Zahtjev za nagodbu priznat djelomično	Suzbena tijeska kojom se okončava rad.	Ukupno MDO	Ostale odluke	Ustup drugom DO	Priznat u cijelosti	Priznat djelomično	Vrijednost priznatih zahtjeva u tisućama kuna	Priznat u cijelosti	Priznat djelomično	Vrijednost priznatih zahtjeva u tisućama kuna	Ukupan broj sklopljenih nagodbi	Ukupna vrijednost sklopljenih nagodbi u tisućama kuna				
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32		
Republika Hrvatska/Vlada RH	37	6	46	620.515	52					52	620.515	89	7		48	8			56	9	4	69	20	9	1	2.803	4		116	14	2.919		
Ministarstvo uprave	2	2	11	884	13					13	884	15			9				9	2		11	4										
Ministarstvo zdravstva	1	1	5	4.810	6					6	4.810	7	3		2	1			3	1		4	3	1		13				1	13		
Ministarstvo pravosuđa	395	20	1.411	1.142.248	1.431					1.431	1.142.248	1.826	16	4	573	225	414	38	1.254	162	125	1.541	285	243	278	4.958	5		81	526	5.039		
Ministarstvo hrvatskih branitelja	28	37	16	3.204	53					53	3.204	81	24	6	11				17	3	1	21	60			3		22	3	22			
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU	7		3	112	3					3	112	10			3				3	2		5	5										
Ministarstvo državne imovine	401	189	1.282	272.351	1.471					1.471	272.351	1.872	156	24	766	315	17	16	1.138	94	44	1.276	596	303	14	29.406	26		6.429	343	35.835		
Ministarstvo unutarnjih poslova	192	139	487	1.040.353	626					626	1.040.353	818	115	4	267	61	41	1	374	28	9	411	407	53	35	2.917	11	1	690	100	3.607		
Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku	19	229	15	6.251	244					244	6.251	263	205	7	8	2	1	3	21	8	4	33	230	2		1.264	13		171	15	1.435		
Ministarstvo financija	55	121	168	297.892	289					289	297.892	344	110	1	99	20	2	8	130	14	13	157	187	12	6	2.359	59		136	77	2.495		
Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta	14	20	11	137.616	31					31	137.616	45	17	1	13	3			17	4	1	22	23	1		1.000	7		759	8	1.759		
Ministarstvo obrane	554	356	667	134.261	1.023					1.023	134.261	1.577	306	3	766	14	2	15	800	103	42	945	632	13		935	15		2.957	28	3.892		
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova	8		10	319	10					10	319	18			8				8				8	10			1		43	1	43		
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava	1	1	11	443	12					12	443	13			5				5		2	7	6										
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	40	21	20	265.475	41					41	265.475	81	17	2	23	2		1	28	3	3	34	47	1		50	3		600	4	650		
Ministarstvo poljoprivrede	226	378	566	186.940	944					944	186.940	1.170	346	16	366	215	3	6	606	27	10	643	527	199	4	3.746	105	8	3.971	316	7.717		
Ministarstvo turizma	6	2	6	8.021	8					8	8.021	14	3		4		1		5	1		6	8		1	200				1	200		
Ministarstvo zaštite okoliša i energetike	6	19	10	28.497	29					29	28.497	35	19		10	1	1	1	13			13	22	1	1	4.503	6		60	8	4.563		
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja	15		54	15.146	54					54	15.146	69			49	1			50	1		51	18	1		15				1	15		
Ministarstvo znanosti i obrazovanja	34	17	148	33.104	165					165	33.104	199	17	10	6	103	4	4	127	3	2	132	67	114	4	7.731				118	7.731		
Ministarstvo kulture	6	49	4	51.333	53					53	51.333	59	47		5	1			6	2	1	9	50	1		100	12		127	13	227		
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje	53	217	281	9.572	498					498	9.572	551	205	15	64	145	7	2	233	22	1	256	295	144	7	424	55	1	801	207	1.225		
Agencija za poljoprivredno zemljište	3	26	3	1.978	29					29	1.978	32	18		2				2	1	1	4	28			4			53	4	53		
Državne nekretnine d.o.o.	2	231	3	13.392	234					234	13.392	236	196	8	2				10	6	2	18	218			25			1.766	25	1.766		
Državni uredi	23	4	10	1.207	14					14	1.207	37	3		11	2		2	15	2	3	20	17	2		60			2	60			
Državno odvjetništvo - zaštita javnog interesa			1	4	1					1	4	1							1			1	1	1		4				1	4		
Ostali	220	64	235	43.268	299	3		312	3	302	43.580	522	54	4	191	30	3		228	69	22	319	203	31	2	3.336	11		2.027	44	5.363		
SVEUKUPNO	2.348	2.149	5.484	4.319.196	7.633	3		312	3	7.636	4.319.508	9.984	1.884	105	3.311	1.150	496	97	5.159	567	290	6.016	3.968	1.132	353	65.824	365	10	20.809	1.860	86.633		

Uknjižba nekretnina (stanje 31.12.2017.)

Tablica GUO 14.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Ostalo u radu pred DO iz ranijeg razdoblja	Predmeti u kojima sud nije donio I. st. Odluku	Primjeno novih predmeta		Ukupno primijeno	Od toga ustupom iz drugog DO	Ukupno u radu pred DO	Zatraženo izvida	Odluke DO										Ostalo u radu pred DO	Rođišta	Odluke I-stup. suda				Predmeti u kojima sud nije donio I. st. Odluku	Pravni lijekovi DO		
			Predlagatelj	Protustranka					Meritorne odluke (MDO)												Ukupno donesenih odluka	Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Ostale odluke suda		Ukupno odluka suda	Uzilo DO	Uzila protivna stranka
									Uknjižba vlasništva RH	Uknjižba javnog vodnog dobra - vlasništvo RH	Upis pomorskog dobra	Ukupno	Odbijanje inicijative za postupanje	Službena bilješka kojom se okončava rad	Ukupno MDO	Ostale odluke	Ustup drugom DO											
			1	2					3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			13	14	15	16		17	18	19
Republika Hrvatska/Vlada RH	225		1738		1738	1	1963	448	1110	424	11	1545	33	2	1580	115	2	1695	192	210	1364	61	63	1488		23	2	
Ministarstvo državne imovine	23		767		767		790	86	601	115	1	717	3	1	721	20		741	46	18	378	30	8	416		21	11	
Ministarstvo financija	1		30		30		31	5	18	3		24	3		30			33	5	5	20	1		21				
Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta											1											1		1				
Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja																												
Ministarstvo hrvatskih branitelja			1		1		1		1			1			1			1										
Ministarstvo kulture																												
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	3		462		462	1	465	14	79	145	223	523	1		600	12	1	692	3	4	256	11	6	273		12		
Ministarstvo obrane	1		25		25		26	11	24			24	1		25			25	2	1	12			12				
Ministarstvo poljoprivrede	30		681		681		711	92	430	223		656	4		663	25		691	22	63	617	22	17	656		6	1	
Ministarstvo pravosuđa			3		3		3	1	3			3			3			3		1	3			3				
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava																												
Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije			1		1		1									1		1		1	3			3				
Ministarstvo turizma	2						2									1		1	1									
Ministarstvo unutarnjih poslova	1		1		1		2		1			1			1			1	1		1			1				
Ministarstvo uprave																												
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																												
Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku	1		44		44		45	14	38	2		42			44			46	3		37			37				
Ministarstvo zaštite okoliša i energetike	8		246		246		254	19	67	146		228			243	25		285	2		158	9	1	168		1		
Ministarstvo zdravstva																												
Ministarstvo znanosti i obrazovanja																												
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje			11		11		11	1	9			9			9	1		10			4	1		5				
Državni uredi	22		156		156		178	39	163	1	3	167	1		168	8		176	6	13	189	24	14	227		14	4	
Agencija za poljoprivredno zemljište			2		2		2	3	1			1			1			1	1									
Državno odvjetništvo - zaštita javnog interesa			1		1		1									1		1			10			10				
Državne nekretnine d.o.o.																												
Hrvatske autoceste d.o.o.	2		3		3		5	1	2	1		3			3			3		1	3			3		1		
Hrvatske ceste d.o.o.	8		55		55		63	3	10	45		55			55	4		59		2	47			47				
Hrvatske šume d.o.o.	2		33		33		35	6	30	1		31			31			31	1		24			24				
Hrvatske vode	6		115		115		121	71	19	86		105			105	1	1	106	6		104	1		105		1		
Hrvatske željeznice			1		1		1	1		1		1			1			1		3	1			1				
HŽ Infrastruktura d.o.o.	29		15		15		44	2	4	12		16			16	1		17	4	7	64	1	1	66		1		
Ostali	10		80		80		90	18	66	15		81			81	3		84	5	7	80	4	2	86				
SVEUKUPNO	374		4471		4471	2	4845	836	2676	1220	238	4134	46	3	4183	218	4	4401	300	336	3375	166	112	3653		80	18	

Adhezioni predmeti za razdoblje od 1.01. do 31.12.2017.

Tablica GUO 15.

Naziv ministarstva ili državnog tijela	Ostalo u radu pred DO iz ranijeg razdoblja	Primljeno novih predmeta		Vrijednost imovinskopravnog zahtjeva		Utvrdjivanje imovinske koristi (broj predmeta)	Ukupno u radu pred DO	Odluke DO							Ostale odluke	Ustup drugom DO	Ukupno donesenih odluka	Ostalo u radu pred DO	Odluke I. stup. suda				Uložen redovni pravni lijek DO
		Predlagatelj RH	Nenovočani zahtjev (vrijednost)	Novočani zahtjev (visina)	Meritorne odluke (MDO)					Ukupno MDO	Zahtjev dosuđen	Visina dosuđenog zahtjeva	Upućeno u parnicu	Ukupno odluka suda									
					Podnesen imovinskopravni zahtjev			Visina imovinskopravnog zahtjeva	Odbijanje inicijative										Prijedlog privremene mjere	Službena bilješka kojom se okončava rad			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
Republika Hrvatska/Vlada RH	1	28	10.309	285.412	10	29	24	7.733			3	27			27	2	2	15.691	1	3			
Ministarstvo uprave																							
Ministarstvo zdravstva				202																			
Ministarstvo pravosuđa		4		249		4	2	250				2			2	2			1	1	1		
Ministarstvo hrvatskih branitelja																							
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU																							
Ministarstvo državne imovine		4		302		4	3	9			1	4			4								
Ministarstvo unutarnjih poslova		8		485		8	8	486				8			8		1	1		1			
Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku				3.449													1	11		1			
Ministarstvo financija	6	45	2.805	40.077		51	44	48.908	2		5	51			51		6	1.433	1	7			
Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta	1	1		602		2			1			1			1	1							
Ministarstvo obrane																							
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																							
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava		2		370		2	2	370				2			2								
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture																							
Ministarstvo poljoprivrede		7		45		7	6	40				6	1		7		1	6		1			
Ministarstvo turizma																							
Ministarstvo zaštite okoliša i energetike		1		2.167		1	1	2.167				1			1								
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja																							
Ministarstvo znanosti i obrazovanja		1		63		1	1	63				1			1								
Ministarstvo kulture																							
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje																							
Agencija za poljoprivredno zemljište																							
Državne nekretnine d.o.o.																							
Državni uredi																							
Ostali																							
Ukupno:	8	101	13.114	333.423	10	109	91	60.026	3		9	103	1		104	5	11	17.142	3	14	1		

Stečaj potrošača za razdoblje od 1.01. od 31.12.2017.

Tablica GUO 16.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Ostalo u radu pred DO iz ranijeg razdoblja	Primijeno novih zahtjeva			Ukupno u radu pred DO	Odluke DO									Ostalo u radu pred DO	Ročišta	Odluke suda					
		Stečaj potrošača	Iznos duga prema RH (u tisućama kuna)	Ukupno novih zahtjeva		Meritorne odluke (MDO)					Ostale odluke	Ustup drugom DO	Ukupno donesenih odluka	Odbacivanje prijedloga			Nagodba	Utvrđeni iznos tražbine RH (u tisućama kuna)	Otvaranje stečajja	Zatvaranje stečajja	Ukupno odluka suda	
						Prijedlog za izmjenu / dopunu plana	Iznos tražbine RH (u tisućama kuna)	Prihvatanje plana ispunjenja	Odbijanje plana ispunjenja	Službena bilješka kojom se okončava rad												Ukupno MDO
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Republika Hrvatska/Vlada RH		1	2	1	1				1		1			1		3				1		1
Ministarstvo uprave																						
Ministarstvo zdravstva																						
Ministarstvo pravosuđa		17	762	17	17	1		1	8		10	6		16	1	15	5	1	1	5	1	12
Ministarstvo hrvatskih branitelja		1	5	1	1							1		1						1		1
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU																						
Ministarstvo državne imovine																						
Ministarstvo unutarnjih poslova		7	210	7	7	3	4				3	4		7		4	4			2		6
Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku		2	63	2	2				2		2			2		1				1		1
Ministarstvo financija		182	12.596	182	182	84	5.302	24	13	14	135	35		170	12	112	21	1	1	8	15	45
Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta																						
Ministarstvo obrane		4	542	4	4	1	410	1	1		3	1		4		4	1			1	1	3
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova																						
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava																						
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture																						
Ministarstvo poljoprivrede		1	481	1	1							1		1			1					1
Ministarstvo turizma																						
Ministarstvo zaštite okoliša i energetike																						
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja																						
Ministarstvo znanosti i obrazovanja																						
Ministarstvo kulture																						
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje		1	25	1	1				1		1			1		1					1	1
Agencija za poljoprivredno zemljište																						
Državne nekretnine d.o.o.																						
Državni uredi																						
Ostali		40	4	40	40				1	37	38	2		40		1	1				9	10
UKUPNO		256	14.690	256	256	89	5.716	26	27	51	193	50		243	13	141	33	2	2	19	27	81

Zahtjevi za preispitivanje pravomoćne presude u razdoblju od 1.01. do 31.12.2017.

Tablica GUO 17.

Naziv ministarstva ili drugog tijela	Ostalo u radu pred DORH-om iz ranijeg razdoblja	Primijene inicijative	Ukupno u radu pred DORH-om	Odluke DORH-a					Ostalo u radu pred DORH-om	Odluke suda				
				Meritorne odluke (MDO)			Ostale odluke	Ukupno donesenih odluka		Prijedlog usvojen	Prijedlog odbijen	Ostale odluke suda	Ukupno odluka suda	
				Podneseno zahtjeva za izvanredno preispitivanje pravomoćne presude	Odbijena inicijativa	Ukupno MDO								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Republika Hrvatska/Vlada RH														
Ministarstvo uprave		1	1						1					
Ministarstvo zdravstva		1	1		1	1		1						
Ministarstvo pravosuđa	1	9	10	8	2	10		10		3		1	4	
Ministarstvo hrvatskih branitelja	1	1	2		2	2		2						
Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EU														
Ministarstvo državne imovine														
Ministarstvo unutarnjih poslova	1	4	5	1	2	3		3	2	1			1	
Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku	1	1	2		2	2		2						
Ministarstvo financija	8	34	42	12	19	31		31	11		3		3	
Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta														
Ministarstvo obrane		3	3	1	1	2		2	1					
Ministarstvo vanjskih i europskih poslova														
Ministarstvo rada i mirovinskog sustava														
Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	2	1	3	2	1	3		3		1			1	
Ministarstvo poljoprivrede		11	11	9		9		9	2		1		1	
Ministarstvo turizma		1	1						1					
Ministarstvo zaštite okoliša i energetike		2	2		2	2		2				1	1	
Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja	10	22	32	14	14	28		28	4	1	4		5	
Ministarstvo znanosti i obrazovanja														
Ministarstvo kulture	1	2	3		3	3		3						
Središnji državni ured za obnovu i stambeno zbrinjavanje														
Agencija za poljoprivredno zemljište		1	1		1	1		1						
Državne nekretnine d.o.o.														
Državni uredi		1	1		1	1		1						
Ostali	7	46	53	4	36	40		40	13	1			1	
UKUPNO	32	141	173	51	87	138	0	138	35	7	8	2	17	

R-DO predmeti za razdoblje od 1.01. od 31.12.2017.

Tablica GUO 18.

Županijska državna odvjetništva	Ostalo u radu pred DO iz ranijeg razdoblja	Primljeno novih predmeta						Od toga ustupom iz drugog DO	Ukupno u radu pred DO	Zatraženo izvida	Odluke DO							Ostalo u radu pred DO
		Nadzor nad radom u predmetu ODO/ŽDO	Predstavke / pritužbe na rad	Provjera uknjižbe	Nalaz Državnog ureda za reviziju	Ostali predmeti	Ukupno primljeno				Meritorne odluke (MDO)				Ostale odluke	Ustup drugom DO	Ukupno donesenih odluka	
											Nadzor nad radom u predmetu ODO/ŽDO	Odgovor podnosiocu	Službena bilješka kojom se okončava rad	Ukupno MDO				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
BJELOVAR	131	6		10		546	562	1	693	65		125	290	415	213	44	672	33
DUBROVNIK	33		4	20		304	328		361	62		120	91	211	92	53	356	29
KARLOVAC	39	6	2	1		309	318	2	357	41		101	59	160	146	21	327	21
OSIJEK	127	7	3	1		719	730	5	857	49		245	362	607	117	41	765	84
PULA	117	1	2	81		577	661		778	58		144	271	415	252	12	679	78
RIJEKA	87	31		81		292	404	2	491	52		98	74	172	220	15	407	88
SISAK	47	2	4	8		342	356		403	642	1	157	95	253	103	6	362	43
SLAVONSKI BROT	53	1	3	6		578	588	4	641	94		210	243	453	130	16	599	43
SPLIT	59		21	85		581	687		746	106		270	106	376	260	50	686	58
ŠIBENIK	50	6	10	27		370	413		463	49		52	195	247	90	59	396	62
VARAŽDIN	176			19		437	456	7	632	528		127	232	359	200	10	569	76
VELIKA GORICA	164	6		6		592	604	7	768	359		143	175	318	228	90	636	140
VUKOVAR	71	4	2	2		455	463	1	534	509		185	116	301	156	36	493	38
ZADAR	112	5	13	3		340	361	4	473	271		122	111	233	94	26	353	121
ZAGREB	122		5	58		858	921	1	1043	358		430	242	672	173	24	869	150
UKUPNO DRŽ. ODV.	1388	75	69	408	0	7300	7852	34	9240	3243	1	2529	2662	5192	2474	503	8169	1064
GUO DORH-a	137	85	38			516	639	10	776	4	25	109	72	206	298	86	590	190
SVEUKUPNO:	1525	160	107	408	0	7816	8491	44	10016	3247	26	2638	2734	5398	2772	589	8759	1254